

ספר

זהר תורה

הוא פירוש הזהר הקדוש על התורה

מאת התנא רבי שמעון בר יוחאי ז"ל

מסודר על כל פסוק הפירושים והענינים השייכים לו. וגם הפירושים והענינים של הפסוקים הנמצאים בשאר מקומות הזהר נלקטו ונקבצו ונסדרו במקומם בלשון הזהר עם העתקת לשון הקודש שורה לעומת שורה. ועל ידי זה יוכלו כל באי שערי זהר תורה לכנוס ולטייל בפרדס הזהר ויתקיים מה שאמר אליהו לבר יוחאי שספר הזהר יתגליא לתתאי בסוף יומיא ובגיניית ושבתם איש אל אחוזתו וגו'.

וכדי להקל על המעיין הצנתי הפירוש
זיו הזהר

על פי דרך המקובלים המפורסמים מפורשי הזהר.

כל זה הכינותי בעזרת השם יתברך אני הקטן
יהודה יודל ראזענבערג במהרי"י ישראל יצחק ז"ל
מגזע ר' יהודה חסיד ז"ל.

מלפנים רב בווארשא, לאדו, מדינת פולין, אח"כ ראב"ד בערי מוראנא ומאנמריאל,
מדינת קאנאדא, מחבר הספרים — ידות נדרים, רפאל המלאך, ילקוט אליהו
הנביא, קריאה הקדושה, מקוה יהודה, ועוד ספרים בכתובים.

נדפס בשנת תנאל מהרי"י

ספר במדבר

יצא לאור על ידי וועד להפצת לימוד הזהר הקדוש
ויהי רצון שזכות הרשב"י תגן על כל הלומדים בספריו הקדושים,
ויתקיים בנו מאמר הזהר (חלק ג' דף קכ"ד ע"ב) ובדא יפקון מן
גלותא, שבזכות ספר הזהר נצא מן הגלות,
ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן

Copyright in Washington, 1925

תפלה זו תיקנה איש האלתי תרמ"ם וצ"ל וטוב לאומרת קודם לימוד הזוהר הקדוש

יחיד ומיוחד

י"ושב "המרומים" ומשניה "התחתונים" אלוה "לכל" "הנאצלים" יחיד "מיוחד".
"אדון" "דחיל" "נאמן" "ידין". מאציל כל נאצל. בודא כל נברא. יוצר כל נוצר. עושה
כל נעשה. מי יגיע להשיג אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות גודל מעלות נפלאות
מעשיך. כל שכן גודל יצירותיך. ומי יחשוב לדעת אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות
סתרי סודות הצפונים בבריאתיך. כל שכן וקל ותומר שאין ביכולתנו להשיג קצת מן
הקצת וחלק מן החלק של אלה אלפי אלפים ורבי רבבות מן אצילותיך. שארון אחד
יחיד ומיוחד מתייחד עמם יחוד גמור. לכן אב הרחמן סלח ומחל והעבר
על כל חטאתי ועונותי ופשעי שחטאתי ושעויותי ושפשעתי
לפניך מיום היותי על הארמה עד היום הזה. שכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי ונפשי
ורוחי ונשמתי כצאן בלי רועה תעינו ופגמנו את אשר לא נוכל לתקן אם לא בשפע
הרב הבא מלמעלה מרום מעלת סדר הצנורות לתקן הפגם שגרמנו. יהי רצון מלפניך
י"י אלהי ואלהי אבותי שתזכך נפשי רוחי ונשמתי שאהיה ראוי והגון לעורר מיין
תתאין על ידי לימוד ספר הזוהר הקדוש. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. וזכני
לאור באור תורתך. ואבינה נועם רזי סודותיה ללמוד וללמד לשמור ולעשות. ויד
נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננתו. יהי רצון
אמרי פי והגיון לבי לפניך י"י צורי ונאלי :

(יכוין) נפת לים עסת יחו ננר יפת ולך אאו

מכתבים והסכמות מגדולי זמננו אשר השגתי
אחר הדפסת ג' חלקי הזוה"ק בראשית שמות ויקרא

מכתב מאת

הגאון האדיר

אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א

הרב הראשי לארץ ישראל

האב"ד בעיה"ק ירושלים תובכ"א

בעזרת השי"ת

שלום וברכה מקודש לכבוד ידידי הרב הגאון המובהק צדיק ונשגב זוכה ומזכה
את הרבים כקש"ת מוה"ר יודל ראזענבערג שליט"א אבד"ק מאנטרעאל יצ"ו

אחרשה"ט באה"ר יקבל כתר"ה את רגשי תודתי העמוקים על התשורה הקדושה
ספרי הזוה"ק בראשית שמות ויקרא בהעתקת לשה"ק אשר זכה השי"ת
להוציאם לאור עולם. מה רב וגדול הוא זכות הרבים וכבוד קדושת תוה"ק ואור חביון
עווה שנתרבה ע"י פעולת צדיק כתר"ה שליט"א. ולולא שהזמן כעת אינו מסכים לי
מפני המון מרדות הייתי מאריך בשבח עבודתו שהיא נפלאה מאד והשי"ת אשר
הפליא לעשות עם כתר"ה שליט"א יעזרהו ג"כ להוציא לאור שאר חלקי הזוה"ק על
התורה הקדושה וגם את חלק הששי על ספר התהלים וחלק השביעי על שיר השירים
משלי וקהלת כאות נפשו הקדושה לכבוד המקום ב"ה ולכבוד התורה ורזיה ותמלא
הארץ דעת ד' לעבדו ביראה ואהבה להתענג על ד' בכל לב ונפש חפצה לקרב עת
גאולה וישועה לעם ד' אמירי התקוה והיה זה שלום כנהר כחפץ נפש ידידו עוז
דושכ"ת באה"ר ומברכו מעומק לב ונפש מהר הקודש ירושלים

הק' **אברהם יצחק הכהן קוק.**

מכתבים והסכמות

הסכמת

זקן הרבנים גאון הדור ותפארתו וכו' כקש"ת מוה"ר

רג"ז מרגליות שליט"א

ראב"ד לעדת ישראל בנויארק יע"א

בעזה"י יום ה' לסדר „בוא ברוך ה'“ תרפ"ה, ניו יארק

הן בא לפני הרב הגאון הגדול המפורסם וכו' כקש"ת מוה"ר יהודה יודל ראזענ-
בערג שליט"א, רב דעיר מאנטריאל, קנדה, ותלמודו בידו, ספר זהר תורה,
שהוא הזהר הקדוש עם העתקה בלשון הקודש, עם פירוש הנקרא זיו הזהר, ויש לו
הרכה הסכמות מן גאונים וצדיקים שאין גומרים עליו את החלל, וגם משכילי הדור
משבחים ומפארים את העתקתו. בכך מכש אני מאת אחב"י שיאספו את חכמה
הזאת ספר זהר תורה אל תוך ביתם, כי הספר הזה הוא דבר חדש בעולם היהדות
וספרות הרבנות, ותועלת גדול יוצא ממנו הן לרבנים והן לבעלי בתים. כי כעת קשה
מאד להבין דברי הזהר בלשון הארמית, ועתה נקל יהיה להבין בלשון הקודש דברי
הזהר ומלאה הארץ דעה וגו' כמים לים מכסים וכל המכנים אוצר הקדוש הזה לתוך
ביתו תעמוד לו גם הזכות של החזקת לומדי תורה ותמכין דאורייתא, כי ע"י זה יהי
ביכולת הרב המחבר שליט"א להוציא לאור עולם גם שאר חלקי הזהר הקדוש, על
ספר תהלים ועל ג' הספרים שיר השירים משלי וקהלת. ובזכות זה נזכה לביאת גואל
צדק במהרה כנפש המכרך אתכם בלונ"ה

גבריאל זאב מרגליות

ראב"ד לעדת ישראל שבנויארק ונשיא לכנסת הרבנים דארצות הברית וקנדה.

מכתבים והסכמות

מכתב מאת

הגאון הגדול הישיש תפארת ישראל וכו' כקש"ת מוה"ר

משה זבולן מרגליות שליט"א

רב אב"ר בעיר נויאָרק

נשיא לאגודת הרבנים האורתודוקסים

דארצות הברית וקנדה

בעזרת חש"ת.

כבוד ידידי הרב הגאון הגדול המפורסם וכו' כקש"ת מוה"ר
יהודה יודל ראזענבערג שליט"א אבד"ק מאַנטרעאל יע"א.

אחדשה"ט ספרו הנחמד זהר תורה שהוא ספר הזוה"ק עם העתקה בלשה"ק ועם פירושו ז"ו הזהר קבלתי לנכון ומרוב טרדותי לא יכולתי להשיב לכ"ת עד אשר באתי לעיר „לאַנג ברענטש“ לנוח מטרדותי הרבות. והנה אף כי יש לי ב"ה ספרי הזהר מכבר, מ"ט חשוב בעיני מאד ספרו ושניהם כאחד טובים. כי דבר גדול עשה בעמיו למען לא יהיה עוד ספר הזהר מונח בקרן זויות לעמוק בו רק אחד מעיר ושנים ממשפחה. והנה מעתה ילמדו בו כל בית ישראל וכל אחד ואחד יבין לפי ערכו. והנני שולח רצוף בזה מחיר הספרים — — — ואני מברך את כ"ת מקרב לב עמוק שיזכה לראות בהרמת קרן התורה להוציא לאור כל שאר החלקים של הזוה"ק כאות נפשו לזכות את הרבים להאיר עיניהם בנהורא דאורייתא. ותנני מכבדו ומוקירו כרום ערכו

מ"ז מרגליות מנויאָרק

אשר לחוף ימים ישכן, פה לאַנג ברענטש.

מכתבים והסכמות

מכתב מאת

הגאון הגדול הישיש תפארת ישראל וכו' כקש"ת מוה"ר

הילל במוה"ר ז"צ הכהן ז"ל

המכונה ד"ר קליין

רב דקהל עדת „אוהב צדק“ בעיר נויארק

ב"ה אור ליום ב' בספירה נצח שבנצח תרפ"ה לפ"ק

לכבוד הרב הגאון הגדול מעוז ומגדול שר בית הזהר וכו' כקש"ת מו"ה
יהודה יודל ראזענבערג שליט"א האב"ד בעיר מאנטריאל, קאנאדא

אחדשכ"ת כיאות הנני בזה להביע תודתי על אשר כבדני בספרו הבהיר והמוזהיר
זהר תורה ג' חלקים בראשית שמות ויקרא. ויקבל בזה תמורתו
— — — וזאת לדעת כי כבר זכיתי לקנות בכסף מלא ספרו **שער זהר תורה** הנדפס
בווארשא בשנת תרס"ו והוא חביב בעיני מאד ושעות רבות אני הוגה בו ועתה אמרתי
ברקאי. בראותי כי כ"ת הולך וחזק ומתחזק להוציא לאור העתקת הזוה"ק ללשה"ק
גם על שאר חלקי הזוה"ק אשרי חלקכם שזכיתם לזכות את הרכים בדבר גדול הזה.
ומאד כלתה נפשי ונכספה לראות את שאר החלקים לרוות צמאוני בהם. והנני מברך
את כ"ת מעומק לבי שיזכה לברך על המוגמר בהרחבה דברי המכבדו ומוקירו כחין
ערכו הרב והיקר

הילל הכהן המכונה ד"ר קליין.

הקדמה שלישית

מן הסידורים את הפסוק וזאת התורה אשר שם משה לפני בני על פי ה' ביד משה ועוד פסוקים כאלה ומדוע לא יהיה נקל בעיניהם להוציא דבה גם על הזוה"ק?

ועל דבר קדמות הזוה"ק מביא שם בהקדמה הנ"ל ג"כ בשם רבי אברהם זכותא הנ"ל וזה לשונו דע שספר הזהר היה נקרא „יהי אור” וכן ראיתי בספר מנורת המאור שקורא לו מדרש יהי אור ואמרו שספר הזהר היה גנוז במירון במערה אחת ומצאו ייטמעאלי ומכרו לרובלים בגליל העליון ונפלו קצת גליונות ממנו ביד חכם אחר שבא מן המערב והלך וחיפש וקיבץ הגליונות מן הרובלים. כי היו הרובלים חובשים בהם תבלין. אמנם עיקר מוצאו היה מעיר מערי המערב הנקראת „תודנא” ואפשר שאותו חכם המערבי הוא הולכיכו לעידו

ובדבר קושיא ב' די להעתיק מן הפסק של הנאון החכם המפורסם רבי יצחק דלטאש זצ"ל וזה לשונו לאחר שהביא קשיות השואלים על מה ולמה לנו לימוד סודות התורה. כתב הריני נותן לכם תשובה כוללת על כל הטענות והוא שספר הזהר נתחבר ונכתב בדורו של רשב"י שהסכימו בו מן השמים כי היה ראוי לכך ונגלגלו זכות על ידו ועל ידי חבריו כרי שבסוף הימים בדורו של משיח בזכות זה ינאלו ישראל וכמו שבמצרים היה צריך לזכות ישראל בדם פסה וברם מילה כדי להוציאם מאותו הגלות והיה די במצות אלו. כן כדי להוציא ישראל מהגלות הזה צריך שיוכזו ביריעת הנסתר. כי כל הנביאים לא נבאו לימות המשיח אלא על זה ואל יהיה זה בעיניך פלא וצא וחשוב כי הזמן ענין אלהי לא תושג אמתתו כי אם למי שבראו. וכן גזרה חכמתו שתתגלה יפעת מאורו פעם ותהיה האמת מבהקת בעולם השפל כשמש בתקופת תמוז. ולפעמים תהיה האמת נעדרת או תהיה בעלטה ובאפלה אין רואה. ולא שיהיה העכוב מצדו חלילה שאין כילות אצל המשפיע אבל מצד המקבלים שאין הדור ראוי והגון לכך. והיקש על התורה הקדושה כי הזמן נחלק עליה כמו שאמרו ז"ל שני אלפים תהו שני אלפים תורה שני אלפים הראשונים לא היו ראויים לתורה ובאותו הזמן היתה התורה גנוזה בבית גנזיו חתומה באוצרותיו כמוסה עמו ולא זכו בה רק יחידי סגולה כאבות והשבטים. ואחר נתפרסמה במעמד ששים רבוא בהר סיני. כן סתרי תורה היו עד הנה סתומים לא נודעו כי אם לבני עליה והנם מועטים לפי שלא בא זמנם להתפרסם. ועל כן לא היו נביאים כי אם אחד מעיר ושנים ממשפחה. אבל בשני אלפים של ימות המשיח תתפרסם זאת החכמה ותתגלה לכל כל שכן עתה שקרובה הישועה להגלות. הלא תראה ההתעוררות המופלג כי נע

הן כל מה שאני מוציא לאור יותר חלקים מן הזהר הקדוש בהעתקת לשה"ק יותר אני שומע מה שהבן שואל. ולא רק שואל אלא שמחפש קושיות להקשות והקושיות הן שתיים בכלל. וכפל כפלים בפרט. אחת. היתכן לשנות הסתדרות הזוה"ק מה שסדרו רשב"י והחבריה קדישא ועתה הרהבתי בנפשי עוז לסדר מאמרי הזוה"ק בסדר אחר האם חכם אני יותר מן אותן הקדושים שחברו ספר הזוה"ק והשנית קושיא הישנה למה לנו לעסוק בנסתרות האם לא די לנו הנגלות לנו ולבנינו של התורה הקדושה והלא אנו רואים גדולי עולם שפחדו ליכנס בפרדם של סתרי התורה ועל אותן שתי הקושיות לא אענה חלקי רק שיהיה די להביא מה שכתבו בענין אותן שתי הקושיות גאוני עולם וצדיקים גדולים המפורסמים בעולם היהדות.

בדבר קושיא א' אעתיק מן ההקדמה לספר הקדוש „אור החמה” שעל הזוה"ק שם מובא מה שכתב הנאון והצדיק רבי אברהם זכותא זצ"ל בספר היוחסין וזה לשונו צריך לדעת שרשב"י ע"ה לא עשה הוא בעצמו ספר הזהר אלא שבנו ותלמידיו ותלמידיו לקטו וקבצו מאמרי רשב"י והוסיפו דרשות שלהם ומזה נעשו כל ספרי הזהר ונמשך חיבורם עד יותר מן ששים שנה אחרי מות רשב"י ובפרשת וישלח שם (דף קסח) מביא דברי הרב הנאון והצדיק רבי אברהם גלאנטי זצ"ל וזה לשונו מה שנמצא בזוה"ק כמה פעמים תיבות כמא דתנינן אין זה מן בעל המאמר אלא שזה דברי אותן החכמים שהיו בזמן הנאונים שהם לקטו וקבצו המימרות והדרשות של הזוה"ק שכתבם רבי אבא שהיה סופר של רשב"י והם חלקו את המאמרים לפרשיות התורה ובשביל החיבור לחבר את המאמרים ולקשרם זה בזה אמרו הם משלהם האי כמא דתנינן וכו' וכיוצא בזה יש דבים בזהר וכלהו מתרצו בהכי עכ"ל. וכן אני אומר שקושיא א' שפיר מתורצת בהכי

כהיום נודע שדברים האלה ירמזו על החכם המקובל הגדול רבי משה בן שם טוב דיליאן. אשר לידו באו אותן מעט הקונטרסים מאמרי הזוה"ק והוא סדרם על פרשיות התורה. ובאמת עבודה קשה מאד היתה לו הסתדרות הראשונה אמנם לאחר הסתדרות הראשונה אם נראה להטיב את ההסתדרות באופן יותר טוב. מדוע לא נעשה כך ומכאן אומרים המבקרים המשכילים אשר דברי הזהר כקוץ מכאיב בעיניהם באשר ששמעו שאשת רבי משה דיליאן התפארה לאחר מותו שבעלה הוא בעל המחבר של ספר הזהר. אבל אין זה חידוש. כי הלא הם מכחישים ג"כ שהתורה הקדושה לא נאמרה מפי הנבורה. ומחסו

עליך אימתה ופחד פון תהרום ותקציץ ונמצאת מאבד
עולמך בשעה אחת. אל תחוש ואל תירא כי הי' יהיה בכסלך
ושמר רנלך מלכד. כי מצוה גודרת מצוה. ואפילו אם
תמעה אין שגתך עולה זרון. אדרבה צדקה תחשב לך
ותראה אלהים בציון ובירושלים של מעלה ותזכה לקבל
פני השכינה עכ"ל:

ועוד מובא בהקדמה הנ"ל לספר אור החמה. וז"ל
אמנם סוד רעיא מהימנא מציאתו היא מקום הנשמות
בעולם מנוחתן שהיה משרע"ה עם רשב"י וחביריו מקבצים
הנשמות והרוחות והמלאכים שם לצורך חבור זה כנוכר
בתיקוני הזהר. וחבור זה הוא בענין טעמי המצות. ואין
מי שירעם כמרע"ה שנקרא רעיא מהימנא. ולכך דרכו
תמיד בזה הספר להתפלל על ישראל שיתרצו מעשיהם
לייחד השכינה ולקבל גזרת הגלות הקשה המתחדשות
על ישראל וזאת היתה כונת רשב"י ע"ה וכוונת שאר
נשמות הצדיקים בחבור הזה שהוא צורך גבוה לכטל
הדינים וכל דור ודור שחכמה זו מתגדלת ונתוספת בהם
זוכים לייחד השכינה ולכטל הדינים והגזרות וכן היתה
זאת עיקר כונת רשב"י בחבור ספר הזהר כמה שהיה
הוא עם חביריו עוסקים בסודות התורה כדי לגדום יחוד
קב"ה ושכינתיה ע"י הסוד שהוא ר"ז דהיינו או"ר. ורצה
ליחדה עם התפארת עכ"פ יחוד מועט ע"י חבור זה.
וזאת גורם ביטול הקליפות וקלות הגלות של ישראל בין
האומות להצילם מרעתם וכו'. וספר הזהר עתיד להתפרסם
בימי מלכא משיחא. וכל אותם שיוזכו אליו יזכו לגאולה
השלימה בעזרת הש"י ובה' בטחנו שנחיה בכלל הזוכים.
אמן כי יהי רצון. עכ"ל

ובמקדש מלך פרשת פנחס (רמב) מובא נ"כ כעין
זה בענין הרעיא מהימנא והתיקונים. וז"ל אמנם האמת
אצלי שהרבה דברים שחדשו בגן עדן התנאים והאמוראים
זמן רב אחרי מיתתן נתגלו לנו ורוב הדברים שנמצא
בזהר מעניני האמוראים והגאונים הוא מאשר חדשו
בחיבורא בתראה אחרי מותן בג"ע. וזהו שנמצא בזהר
ר"מ הלשון ובחבורא קדמאה וכו'. ובזה יתורצו הרבה
קושיות עכ"ל. ודי בזה למבין ומורה על האמת

בלב כל איש ואיש מיושבי הארץ לבקשו ברמים יקרים
זה סימן מובהק כי באו ימי פקודה עת הזמיר הגיע
דלומיד אינש כי ליזיל באורחא סודות התורה לקיים
ובלכתך בדרך. וקול התור תורי זהב את נקודות הכסף
נשמע בארצנו. כי לפי דברי הזהר זכות למוד ספרו הוא
המלאך הגואל וז"ל וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי
חבורא דילך כר אתגלייא לתתא כדרא בתראה בסוף
יומיא ובניניה וקראתם דרור בארץ וגוי ובמקום אחר
ז"ל אמר ליה אליהו לרי שמעון רי ר' כמה זכאה את
דמהאי חבורא דילך יתפרנסון כמה עילאה עד דאתגלייא
לתתאי בסוף יומיא ובניניה ושבתם איש אל אחוזתו ואיש
אל משפחתו תשובו כו'. הרי לך מבואר שזכות העיון
בספר הזהר מספיק להשיב שבותנו ויהעביר גלותנו ועליו
אמרו זכו אחישנה כי בעבורו יהיו ישראל נגאלין ויקרא
דרור בארץ. ובמקום אחר יבשר הזהר שבדור שעתיד
המשיח להתגלות בו יותן הרשות להתגלות ספרו וחבורו
וז"ל בפתיה גדולה בתקונים. והמשכילים יזהירו וגוי
והמשכילים אילין ר"ש וחברייא יזהירו כד אתכנשו
למעבד האי חבורא רשותא אתיהיב לון ולאליהו עמהון
כו' עד לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה
לון עד דייתי דרא דמלכא משיחא וכו'. ואל תגמנם לומר
שארין רשות לגלותם עד אחר ביאת המשיח. שזה שער
ומעות גדול. דיקא נמי דקאמר עד דייתי דרא דמלכא
משיחא ולא קאמר עד דייתי מלכא משיחא וכל זה פשוט
ולמען תדע שזה החבור מן השמים הסכימו עליו לך לך
בפתיחה הקטנה מן התיקונים ותמצא שם בלשון זה
והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגוי אילין אינן רבי שמעון
בן יוחאי וחברייא ורבי אבא ורבי יוסי ורבי חיאי ורבי
אלעזר ושאר חברייא דאזדהרו זהיר לעילא כזהר הרקיע
מאי כזהר אלא כד עברו האי חבורא אסתכמו עליה לעילא
וקראו ליה ספר הזהר. ומצדיקי הרבים כדון יהון נפישין
ככוכבים לעולם ועד דלא אחשיך נהורא דלהון לעלם
ולעלמי עלמין בההוא זמנא דאתחבר האי חבורא רשותא
אתיהיב לאליהו לאסכמא עמהון ביה ולכל מארי מתיבתא
דלעילא ותתא וכל חיילין דמלאכין עלאין ונשמתינ עלאין
למהוי עמהון באסכמותא ורעותא וכו' ע"כ. ואל תפול

(ה) וידבר

ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד וגו'. א"ר אבא לא אשתלים עלמא עד דקבילו ישראל אורייתא צפורה דסיני ואתקם משכנא. כדן אתקיימו עלמין ואשתלמו ואחצבסמו עלאין ותפאין כיון דאורייתא ומשכנא אתוקמו בעא קב"ה למפקד חילוי דאורייתא כמה חילין אינון דאורייתא. כמה חילין אינון דמשכנא. תא חזי כל מלה דבעי לאתיעבא בדוכתיה לא מתישבא עד דאדכר צפומא ואתמיני עלה אוף הכא בעא קב"ה למפקד חילין דאורייתא וחילין דמשכנא. וכלסו סוו כחד ולא מתפרשי דא מן דא. כלל כגוונא דלעילא דהא אורייתא ומשכנא לא מתפרשי דא מן דא ולאין כדא. ובגין כך חיליהון עלאין במושכנא לאשתמודע גביסו. דר אינון אחרין דליט לון מושכנא [א] ובגין כך כתיב וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד. אי באהל מועד אמאי במדבר סיני. אלא חד לאורייתא וחד למשכנא והאי והאי בחד לחוד שכי דעבא השנית כלל חד והאי אקרי חודש זיו. רמו להסוא ירחא ושתא דהיור לסיסרא. דהא כיון עלמין כללו אשתכחו בשלימו. ללאתם מארץ מצרים. לאשתמודעא דהא כד נפקו ישראל ממלרים בחדס סראשון סוה [ב].

(ג) שאן את ראש כל עדת בני ישראל וגו'. א"ר יתח תא חזי סא אוקמוס לית ברכתא דלעילא שריא על מלה דאתמיני ואי תיחא ישראל איך אתמונו. אלא כופרא נטלי מנייהו וסא אוקמוס ומושכנא לא סוי עד דיתכניס כל סהוא כופרא וסליק לחושכא ובקדמיתא מצרכן לסו לישראל. ולצתר מנאן סהוא כופרא. ולצתר מסדרין ומצרכין לון לישראל. אשתכחו לישראל מתצרכין בקדמיתא ובסופא. ולא סליק צבו מותנא. מותנא אמאי סליק במינא. אלא בגין דצרכתא לא שריא במינא. וכיון דאשתלק ברכתא ססרא אחרא סארי עלוי ויכיל לאתוקא. בגין דא במינא נטלין כופרא ופדיונא לסלקא מותנא מנייהו.. תא חזי לא אשתכח מינא צבו בישראל לאתצרכין ביה כסאי מינא. דסאי מינא לאתצרכא סוס. ולאשלמא שלימותא דעלמן סוס. ובאחר דצרכאן נפקין אתמונו. דכתיב באחד לחודש ספי. דלויסו זיווא דצרכאן דעלמא. דמיני נפיק זיווא לעלמא [ג] ועל דא אקרי חודש זיו. דזיווא דכלל נפיק מיני ועל דא כתיב (ג) יצרכך ה' מניין. וכלל חד מלה. וכתיב (ד) כי סס לוח ס' את הצרכה וגו'.

(ה) וידבר

ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד וגו'. א"ר אבא לא נשתלים העולם עד שקבלו ישראל התורה בהר סיני והוקם המשכן. אז נתקיימו העולמות ונשתלמו ונמתקו העליונים והתחתונים. כיון שנתנה התורה והוקם המשכן בקש הקב"ה לפקד חילות התורה. כמה חילות הם של התורה. כמה חילות הם של המשכן. בוא וראה כל דבר שנצרך להתחוק במקומו. אינו מתחוק עד שנוכר בפה ונפקד עליו. אף כאן בקש הקב"ה לפקד חילות התורה וחילות המשכן. וכלם היו כאחד ולא נפרשו זה מן זה. הכל כדמיון שלמעלה. שהרי התורה והמשכן אינם נפרשים זה מזה והולכים ביחד. ובשביל זה חילותיהם נכנסים בחשבון שיהיו ידועים אצלם. מלבר האחרים שאינם בכלל החשבון [א] ובשביל זה כתוב וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד. אם באהל מועד לא היה במדבר סיני. אלא אחד לתורה ואחד למשכן. וזה היה באחד לחדש השני ובשנה השנית הכל אחד. וזה נקרא חודש זיו. רמו להחודש והשנה ההוא המאיר למדת המלכות. שהרי אז כל העולמות נמצאים בשלימות. לצאתם מארץ מצרים. להודיע שכאשר יצאו ישראל ממצרים בחודש הראשון היה [ב].

(ג) שאן את ראש כל עדת בני ישראל וגו'. א"ר יצחק בוא וראה דרי ביארו שאין ברכה העליונה שורה על דבר הנמנה. ואם תאמר ישראל היך נמנו. אלא כופר נמלו מהם. וזה נתבאר. והחשבון לא די' עד שנבקץ כל הכופר ההוא ועלה לחשבון. ובתחלה היו מצרכים לישראל. ואחר כך היו מונים הכופר. ואחר זה חזרו וברכו לישראל. נמצא שישראל נתברכו בתחלה ובמקום. ולא שלטה בהם מיתה. ולמה מיתה שולט בדבר הנמנה. אלא משום שהברכה אינה שורה במנין. וכיון שנשתלקה הברכה צד המוטאה שורה עליו ויכול להגוף. בשביל זה במנין לוקדים כופר ושריין לסלק מיתה מהם.. בוא וראה שלא נמצא מנין בישראל שנתברכו בו כמנין הזה. שזה המנין להתברך היה. ולהשלים שלמות העולמות היה. ובמקום שהברכות יוצאות נמנו. שכתוב באחד לחדש השני. שהוא היו של ברכות העולם. שממנו יוצא היו לעולם [ג] ולכן נקרא חודש זיו. כי זיו של הכל יוצא ממנו. ועל זה כתוב (ג) יצרכך ה' מציון. ודבר ענין אחד. וכתוב (ד) כי שם צוה ה' את הצרכה וגו'.

מראה בקומות א' ד' ק"י. ב' ד' ק"י. ג' תל"ס ק"י. ד' ס' ק"י.

זיו החדש

פרישת במדבר. ולא חיינו הקרב רבו. וכן פירוש כל המאמר בקיצור הוא שמתין כול חסימינו. במדבר סיני. באהל מועד. שכמדור סיני נראה מיותר. אלא שבא לרמוז שהחילות ישראל מתחלקים על בעלי תורה ועל בעלי תפלה. והעו שאמר במדבר סיני. על כח התורה. באהל מועד. על כח התפלה דהיינו משכן. כן התורה סקוד בספירת המארת עלמא דרבווא. כח התפלה סקוד בספירת מלכות עלמא דנוקבא והיא נקראת משכן. בכתוב ואני תפלה. וכאשר יצאו ישראל ממצרים נתגלה להם רק חכה של חודש הראשון ושנה הראשונה. היינו ספירת מלכות. ולאחר שנקבל התורה והקיימו המשכן התחילו ליכנס בעלמא דרבווא ונתגלה להם גם חכה של חודש השני ושנה השנית. היינו ספירה שני' שנקראת יסוד בתי' דזכרא שהוא כח המעביר השפע וההארה מן העולמות העליונים אל המלכות והשכינה הקדושה. וכידוע כי שנה' בני' ספירה. ונקרא בשביל זה כשם זיו. כי בו מתקבץ שפע ההארה מעולמות העליונים ועל ידו נעשה היחוד וההתקשרות של כל העולמות. וזהו שאמר והאי הואי באחד לחדש השני וכשנה השנית חבל אחד. פירוש שהכל מרמו על ספירה השנית מתמא לעילא שנקראת יסוד שהוא התחלת עלמא דרבווא: [ג] ו ספירת יסוד בנובר לעיל!

א איש על דגלו באותות וגו'. א"ר אלעזר אלה ארבעה מחנות של כנסת ישראל שהם שנים עשר שבטים, שנים עשר נבולים סביב סביב לה, הכל כדמיון שלמעלה .. ד' מחנות מלאכים הם לד' צדדי העולם ונמצאים י"ב, כמו כן למטה כדמיון שלמעלה, ונסע בראשונה דגל מחנה יהודה, נגד מחנה אוריא"ל, ומחנה ראובן נגד מחנה מיכאל"ל, זה לדרום וזה למזרח, המזבח גם כן כך דרומית מזרחית [ד] מחנה דן לצפון, ומחנה אפרים ימה, מחנה דן נגד מחנה נבריא"ל, ומחנה אפרים למערב נגד מחנה רפאל"ל, המזבח גם כן כך צפונית מערבית, הכל נקשר זה בזה עד שעולה הכל ונתקשר בשם הקדוש, שהוא ראשית הכל, עליון הכל, קדושת הכל, הכל נכלל בו — :

ב והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וגו', א"ר אבא למרנו שבשעה שעמדו ישראל על הר סיני התחילה הלבנה להאיר, שכתוב (ג) ויט שמים וירד, מה וירד, שקרב השמש אצל הלבנה והתחיל להאיר את הלבנה [ה] שכתוב והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה, בהר סיני נתמנה יהודה לשד הראשון במלכות, שכתוב (ד) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן, מה ועם קדושים נאמן, כאשר אמר הקב"ה לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו' קדוש, נאמן ה' יהודה לקבל המלכות, והתחילה הלבנה להאיר :

ג ונסע אהל מועד מחנה הלויים וגו', אחר זה מה כתוב, דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה, זו שכניה השרוי' כמערב לפיכך זה הדגל מחנה אפרים ימה, והוא בין צפון לדרום, דרום ראובן מצד אחד, שכתוב דגל מחנה ראובן תימנה, צפון דן מצד אחר, שכתוב דגל מחנה דן צפונה, אפרים בין זה לזה, נמצא מערב שהוא אפרים בין צפון לדרום, הכל כדמיון שלמעלה :

ד דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה, א"ר יוסי לא נזכר שמו של יוסף בין הדגלים, שכתוב דגל מחנה אפרים, ולא כתוב דגל מחנה יוסף, לפי שנתנאה על אחיו, אמר יהודי שהוא שמעתי שיוסף הוא בעולם של בחינת זכר, וכך השבטים בעולם של בחינת נקבה הם, יעל כן לא נכלל יוסף עמהם :

ו ואלה שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, מהו אלעזר ואיתמר, ואלעזר ואיתמר צריך לומר, אלא שקול היה אביהוא כשני אחיו, ונדב בכלם, יש אומרים כך, הבכור נדב, זה בלברו, ואביהוא בלברו, וכל אחד נחשב בעיניו כשניהם כאלעזר ואיתמר, אבל נדב ואביהוא בלברם שקולים היו כנגד שבעים סנהדרין שהיו משמשים לפני משה, ובשביל זה מיהתם מןהפרת על ישראל, ועל כן כתוב (ח) ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה, וא"ר שמעון הבכור נדב, כלומר זה שכל השבח והכבוד שלו מה שמו נדב, ואביהוא על אחת כמה וכמה, כי שני אלה לא נמצאו כמוהם בישראל; וימת

א איש על דגלו באותות וגו' א"ר אלעזר חלון ארבע משריין דכנסת ישראל דאינון תריסר שבטין, תריסר תחומין סחור סחור לס, כלא כנוונא דלעילא .. ד' משריין מלאכין אינון לד' סברי עלמא ואשתכחו תריסר, אוף הכי לתתא כנוונא דלעילא, וכסע בראשונה דגל מחנה יהודה לקביל משרייא דאוריא"ל, ומחנה דראובן לקביל משרייא דמיכאל"ל, דא לדרום ודא למזרח, מוזבח הכי נמי דרומית מזרחית [ד] מחנה דן לצפון, ומחנה אפרים ימה, מחנה דן לקביל משרייא דנבריא"ל, מחנה אפרים למערב לקביל משרייא דרפאל"ל, מוזבח הכי נמי לפונית מערבית, כלא אחיד דא בדה עד דסקאף כלא ואתחמד בשמא קדישא, דאישו שירומא דכלא, עלאה דכלא, קדישא דכלא כלא אתכליל ביה — :

ב והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וגו' א"ר אבא תלמא בשעתא דקיימו ישראל על קורא דסיני שרי סיהרא לאהסרא דכתוב (ג) ויט שמים וירד, מהו וירד, דקריב שמשא לגבי סיהרא ושרי לאהסרא לסיסרא [ה] דכתוב והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה, כפורא דסיני אתמיני יהודה רופינוס במלכותא, דכתוב (ד) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן, מהו ועם קדושים נאמן, כד אמר קב"ה לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו' קדוש נאמן הוה יהודה לקבל מלכותא ושאר סיהרא לאהסרא.

ג ונסע אהל מועד מחנה הלויים וגו' לבתר מה כתוב דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה, היינו שכינה שרויה במערב, בנין כך האי דגל מחנה אפרים ימה ואישו בין לפון לדרום דרום ראובן מן ספרא חד, דכתוב דגל מחנה ראובן תימנה לפון דן מספרא אחרא, דכתוב דגל מחנה דן צפונה אפרים בין דא לדא אשתכח מערב דאישו אפרים בין לפון לדרום, כלא כנוונא דלעילא.

ד דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה, א"ר יוסי לא זכר שיהי דיוסף בצינון דגלים דכתוב דגל מחנה אפרים, ולא כתוב דגל מחנה יוסף בנין דאתנאי על אחיו, אמר הסוה יודאי שיעבד דיוסף אישו בעלמא דדכורא, וכלהו שבטין בעלמא דנוקבא אינון, ועל דא לא אתכליל יוסף עמהון

ו ואלה שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, מהו אלעזר ואיתמר, ואלעזר ואיתמר מצעי ליה, אלא שקול הוה אביהוא כתרי אחיו, ונדב ככלהו ואית דמתי לה הכי הבכור נדב דא בלחודיו, ואביהוא בלחודיו, וכל חד אתחשיב בעיניו כתרווייהו כאלעזר ואיתמר, אבל נדב ואביהוא בלחודייהו שקולין הוו לקבל שבעין סנהדרין דהוו משמשין קמי משה ובנין כך מיתתהון ייכפרא על ישראל, יעל דא כתוב (ח) ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה, וא"ר שמעון הבכור נדב, כלומר הסוה דכל שבהו ויקרא דליה מה שמהי נדב, ואביהוא על אחת כמה וכמה דסיני מתי לא אשתכחו כותייהו בישראל; וימת

מראה במקומות (א) דף קמ"ג : (ב) יתרו פה, (ג) שמואל ב' כ"ז (ד) הוסיף י"ב (ה) דף קמ"ג (ו) מקן ר, (ז) אחרי נו, (ח) ויקרא י

זיו הזהר

[ד] פ"י כמו שלמעלה מיכאל ואוריא"ל מחוכרים כאחד שהם דרום ומזרח, לכן במזבח כנגדם דרומית מזרחית, וכן צפונית מערבית - נגד נבריא"ל ורפאל"ל שהם ג"כ מזרחיים, מק"ם : [ה] פ"י לכנת הייט מרח המלכות והשכינה הקדושה, והשמש היינו ספירת תפארת עלמא דדכורא המשמיע בה הארה, כדמיון השמש השולח קוי אורו להאיר את הלבנה דלית לה אור מנרמה :

א) וַיִּמַת נדב ואביהוא לפני ה' וגו'. א"ר אבא למה כתוב וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה לפני ה' ובנים לא היו להם ויכהו אלעזר ואיתמר וגו'. מה ענין זה לזה. מה ענין ויכהו אלעזר ואיתמר אצל ובנים לא היו להם. אלא סוד הדבר ששתי מיתות היו. אחת לפני ה'. ואחת שלא נשאו ולא היו להם בנים. שכל מי שאינו זוכה לבנים חשוב כמת. וכך הוא ודאי. אבל לא מתו כשאר אנשים. שהרי לא מתו אלא מיתת גופם. אבל מיתת נפשותם לא מתו. מניין. שכתוב נ) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטילאל לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הלויים למשפחותם. אלה ראשי. והרי פנחס בלבדו היה. אלא בשביל שמיתת גופם מתו [1] מיתת נפשותם לא מתו — :

א) וַיִּמַת נדב ואביהוא לפני ה' וגו'. א"ר אבא מאי דכתיב וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה לפני ה' ובנים לא היו להם ויכהו אלעזר ואיתמר וגו'. מאי דא לגבי דא. מאי ויכהו אלעזר ואיתמר לגבי ובנים לא היו להם. אלא רזא דמיתתא תרי מיתות הוו. חד לפני ה'. וחד דלא חכסו בו ולא הוו להו בנין. דכל מאן דלא זכי לבנין מיתת הוא. וסכי הוא ודאי. אבל לא מיתו כשאר בני עלמא. דהא לא מיתו אלא מיתת גרמיהון אבל מיתת נפשון לא מיתו. מנא לן. דכתיב ב) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטילאל לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הלויים למשפחותם. גרמיהון מיתו [1] מיתת נפשון לא מיתו — :

ג) והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מורחה משה ואהרן ובניו וגו'. א"ר יוסי למדנו במקום שבעלי תשובה עומדים בו בעולם ההוא. צדיקים גמורים אין להם רשות לעמוד בו. לפי שהם קרובים להמלך יותר מכלם. והם מושכים עליהם ברצון הלב יותר ובכח גדול יותר להתקרב למלך. בוא וראה כמה מקומות מוכנים לו להקב"ה בעולם ההוא. ובכלם בית מושב להצדיקים. כל אחד ואחד לפי מדרגתו כראוי לו. כתוב ד) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. שהקב"ה מקרבם אליו. שאותן הגשמות עולות מלמטה למעלה להתגדל בגלותיהן שהוכנו להן. ישכן חצריך. אלו המקומות והמדרגות שמבחוץ. ואיזה הם. כמש"כ ה) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. וזו היא מדרגה בין קדושים העליונים. ומי הם הזוכים למדרגה זו. אותן השלוחים של רבון העולמים. שהם כמלאכים עושים תמיד ברצון שליחות רבונם. לפי שאלו תמיד בקדושה ולא נמשאו. כרמיון זה מי שנמשא בעולם הזה הוא מושך עליו רוח טמא. וכאשר נשמתו יוצאת ממנו מטמאין לה. ומדורו בין אותן הטמאים. ואלה הם מויקי העולם. כמו שהארם ממשך עצמו בעולם הזה. כך הוא מדורו וכך הוא נתמשך בעולם ההוא. ואותן רוחות הטמאים מטמאים לו ומכניסים אותו לגיהנם. בוא וראה מי שמתקדש ושומר גופו בעולם הזה שלא יטמא. מדורו בעולם ההוא בין אותן קדושים העליונים. ועושים שליחות תמיד [2] והם עומדים בחצר. כמו שנאמר את חצר המשכן. ועליהם כתוב אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך. ויש אחרים שהם בפנים יותר. שאין הם בחצר אלא בבית. כמו שנאמר נשבעה בטוב ביתך קדוש היכליך. כיון שאמר ישכון חצריך למה כתוב נשבעה בטוב ביתך. ישבע בטוב ביתך צריך לומר. כמו שכתוב ישכן. אלא הרי למדנו שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבדם. ויש מקום לחסידים עליונים שנכנסים לפניו. ומה הם. ככתוב והרונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מורחה משה ואהרן ובניו. וכמה מדורים על מדורים ומאורות על מאורות מתפרשים בעולם ההוא. וכל אחד מתבייש בטאור חבירו. כמו שמעשים טובים מתפרשים בעולם הזה. כן גם מקומות ומאורות מתפרשים בעולם ההוא :

ג) והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מורחה משה ואהרן ובניו וגו'. א"ר יוסי תנינן אחר דמאריהון דתשובה קיימי ביה בההוא עלמא. לדיקום גמורים לית לון רשו לקיימא ביה. בגין דלוינון קריבין למלכא יתיר מכלהו ואינון מחשי עליהו ברעותא לבלא יתיר ובחילא סגיא לאתקרבא למלכא. תא חזי כמה אתרין מתוקנין ליה לקב"ה בההוא עלמא. ובכלהו ביה מותבי לון לדיקיא. כל חד וחד לפוס דרגיה כדקא חזי ליה כתיב ד) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. דקב"ה קריב לון לגביה. דסלקין אינון נשמתין מתתא לעילא לאתחלחא בלחסינתיהון דאתתקנו להו ישכן חצריך חלין אתרין ודרגין לבר ומאן אינון. כד"ל ה) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. והאי הוא דרגא בין קדישין עלאין. ומאן דוכאן לדרגא דא אינון שלימן דמארי עלמא. דלוינון כמלאכין עבדין שליחותא תדיר ברעותא דמאריהון. בגין דחלין תדיר בקדושא ולא אסתאבו כגונא דא מאן דאסתאב בהאי עלמא איהו משך עליה רוח מסאב וכד נפקא נשמתיה מניה מסאבין לה. ומדוריה בין אינון מסאבין. וחלין אינון מויקין דעלמא. כמה דאתמשך בר נש גרמיה בהאי עלמא. הכי הוא מדוריה ומתמשך בההוא עלמא ואינון רוחי מסאבין עליה ואתעלין ליה לגיהנם. תא חזי מאן דאתקדש ונפיר גרמיה בהאי עלמא דלא אסתאב. מדוריה בההוא עלמא בין אינון קדישין עלאין. ועבדין שליחותא תדיר [3] וחלין קיימי בחצר. כמה דאת אמר את חצר המשכן. ועליהו כתיב אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך ואית אתרין דלוינון לגו יתיר דלאו אינון בחצר אלא ציבתא. כמה דאת אמר נשבעה בטוב ביתך קדוש היכליך. כיון דאתר ישכון חצריך אחאי כתיב נשבעה בטוב ביתך ישבע בטוב ביתך מיבעי ליה. כמה דכתיב ישכן. אלא הא תנינן לית ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלחודייהו. ואית אתר לחסידים עליונים דעייילי לגו ומאן אינון כדכתיב והרונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מורחה משה ואהרן ובניו. וכמה מדורין על מדורין ונסורין על נסורין מתפרשין בההוא עלמא. וכל חד חכסיף מנסורא דחצריה. כמה דעובדין אתפרשן בהאי עלמא. הכי נמי דוכתין ונסורין מתפרשין בההוא עלמא :

מראה מקומות א) אחי נג ט שנות ו' ג) חיי קטע ד) תלים ס"ה ה) וכו' ג

זו הזהר

[1] פי' שעל זה טרמו הלשון רבים של אלה ראשי על פנחס. כיון שנשמות נדב ואביהוא נתגלגלו בפנחס בבחי' עיבור ולשיכן מיתת נפשותם לא מתו : [2] היינו שנשלחים מן הפסליא שלמעלה לעשות שליחות כפי שגורו מהם. והרי הם בבחי' מלאכים :

6) זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים. א"ר אלעזר בשעה שבני קהת לקחו כלי קדש הקדשים. אז בא כהן וכסה הכל פרס קרבו לקחת אותם. ולא היו רואים לעולם מה שהם לוקחים. אלא הכל נתכסה בפניהם. כמו שכתוב וכו' אהרן ובניו בנסוע המחנה והורידו את פרוכת המסך וכו'. ורוב סכסה של כלי הקודש תכלת היה. בשביל שתכלת דרו ביארו ואמרו. לאחר שנתכסה הכל קרבו בני קהת ולקחו. ולא קרבו אלא בין הברדים שבלטו לחוץ. והו' שכתוב. וכלה אהרן ובניו לכסות את הקודש וכו' ואחרי כן יבאו בני קהת לשאת וכו'.

7) אל תכריתו את שכם משפחות הקהתי מתוך הלויים. משום שהם הגזע והשרש של הלויים. וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. שצריך הכהן לחקן להם תקנה. שהגם שיקרבו אל הקודש לא יבנסו אלא כפי תקנת הכהן. שהוא ידע סימן המקום שיגשו אצלו ולא יותר. וכאשר נתכסו הכלי קודש אז מכסה אחר ה' שורה. וה' אסור להם לנשת להסתכל. שהרי ענין העשה בשתיקה אין אצלם אלא אצל הנהנים. שענין העבודת שלהם הוא בסוד ובשתיקה. ועבודת הלויים להרים קול. לכן עבודת הנהנים בשתיקה ובסוד ולא ברתגלות. לפי שהכהן כבחי' היסין. וכאשר דינים שורים בעולם מצד השמאל. יהיה היסין מקרב. ובמה. בקטרת שהוא בשתיקה בסוד דק ופנימי טהור. הוא וראו כאשר זה מזבח האחר מתחיל לעורר התעוררות דין כאשר אין נמצאים צדיקים. או מזבח הפנימי נתעורר אצלו ועומד כנגדו והדינים נשתכבים. ולכן עומד מזבח זה כנגד זה. ואז הדין נשתלק:

8) וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וכו'. א"ר יוסי הרי אמרו. וזאת. כלל ופרט כאחד. בחי' זכר ונחי' נקבה. לבלול השכינה בהקב"ה להיות הכל אחד. אבל. זא"ת. בלי תוספת זא"ו הוא להראות דין. הוא וראה כתוב ד) זאת אשר ללויים. ולא זאת. שהרי מצד הדין הם באים ולא מצד הרחמים. א"ר יהודה והרי כתוב וזאת עשו להם וחיו. וזה בלויים נאמר. ואתה אומר זאת ולא וזאת. א"ל ודאי כך הוא והמקרא מוכיח. מי שאוהו עם המות אם לא יערב בו עם חיים הרי בודאי ימות. ועל כן וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. בשביל שם חיים מעורב עמו [ח] ודאי זא"ת נצרך להם ולא זא"ת. א"ר יהודה אשרי האקנו ואשרי האקם של ישראל. שהם מתרבים בהקב"ה. שכתוב ה) ואתם הרבקים בה"א חיים כלכם היום. וכתוב ו) ועמך כלם צדיקים לעולם ידשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

6) זאת עבודת בני קהת באהל מועד קדש הקדשים. א"ר אלעזר בשעתא דבני קהת נטלין קדש קדשים. כדון אחי כהנא וחסי כלא עד לא יקרבון לנטלא ליה ולא היו חמאן לעלמין מה דלינון נטלין. אלא כלא בכסויא מנייסו. כמה דכתיב וכו' אהרן ובניו בנסוע המחנה וכו' וכו' את פרוכת המסך וכו'. ורוב כסויא דמאני מקדשא תכלת איהו בנין דתכלת הא אוקמוס ואתמר. דתת דאתכסויא כלא מקרבין בני קהת דנטלין ולא מקרבין אלא דלינון בדים דנטפין לבר. הדא הוא דכתיב וכלה אהרן ובניו לכסות את הקודש וכו' ואחרי כן יבאו בני קהת לשאת וכו'.

7) אל תכריתו את שכם משפחות הקהתי מתוך הלויים. בנין דלינון גזעא ושרשא דלויאי. וזאת עשו לסס וחיו ולא ימותו. דבני כהנא לאתקנה לכו. דלע"ז דקריבין לינון קודשא לא ייעלון אלא בתקוה דכהנא. דהוא ידע סימנא דימסון לגביה ולא יתיר. וכד מכסויא למאני קודשא כדון כסויא אחרא שריא. ואסיר לון לקרבא למחמי. דהא מלה בשחאי לא איה לנגייהו אלא לכסי דמלה דלסון ועודא דלסון ברוא בשחאי. ולויאי להרמא קלא. בנין כך כסי בשחאי וברוא ולאו דאתגליא. בנין דליאו ימינא. וכד דינין שריין בעלמא מספרא דשמאלא. ימינא יתא מקרבא. ובחאי בקטרת דליאו בשחאי ברוא דיק ופנימאה מכלא תא חוי כד האי מדבחא אחרא שריא לתערא לתערוסתא כד לא אשתכחון זכאין. מדבחא פנימאה אתער לגביה וקאים לקבליה ודינון משתכבי. וע"ד קיימא דא לקבל דא. וכדון דינא אסתלק:

8) וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וכו'. א"ר יוסי הא אתמר. וזאת. כלל ופרט כחד. דכר ונקבה. לאכללא כנסת ישראל בקב"ה לאשתכחה כלא חד. אבל. זא"ת. בלא תוספת זא"ו לאחזאה דינא. תא חוי כתיב ד) זאת אשר ללויים. ולא וזאת. דהא מספרא דדינא קא אפיין ולא מספרא דרחמי א"ר יהודה וכו' כתיב וזאת עשו להם וחיו. דהא בלויאי אתמר ואת אמרת זאת ולא וזאת. א"ל ודאי הכי הוא וקרא מוכח. מאן דאחיד סמא דמותא לי לא יערב ציב סמא דחיי הא ודאי ימות. ועל דא וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. בנין דסמא דחיי מערב כסדים [ח] ודאי וזא"ת אלסריך לכו ולא זא"ת. א"ר יהודה וכלא מולקנא וכלא מולקיסון דישראל. דלינון מסדקין בקב"ה. דכתיב ה) ואתם סדקים בה"א חיים כלכם היום. וכתיב ו) ועמך כלם צדיקים לעולם ידשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

טראה מקומות 6 קדש קדש: 7 טהור (6) טהור קדש: 7) נדבר מ' 6) דכתיב ד' 8) יס"ח ט'

דף הזהר

[ט] פי' ענין זה הוא. כי זא"ת היא לשון נקבה. רמו על מדת המלכות שהיא נבונה ודין באשר היא בשרידא מעלמא דברוא. וזו נ"ב מדת הלויים. וקורא למדת הדין עם המות כיון שהיא בלתי רחמים. אבל זא"ת עם אוח וא"ו פרמו על יחוד קוב"ה ושכינתיה. כי אוח וא"ו רמו על התפארת עולם המשיע ונתחבר עם זא"ת היינו עם עולם המקבל. ונעשה המחקה גבורות בחסדים. והוא עם חיים. כי התפארת נקרא עץ חיים. ונקרא פרש נגד מדת המלכות שנקראת כלל. לפי שהיא כולל כל הפירות שמקבלת השפעה מכל הפירות.

רועה הנאמן

6) נשא את ראש בני גרשון ונו'. מן שלשים שנה ומעלה ונו'. כל הבא לצבא צבא לעבד עבדה באהל מועד. מצוה זו להיות הלויים משוררים במקדש כדמיון שלמעלה. שודרו הכהן המקריב קרבנות למעלה הוא המלאך מיכאל⁵. לוי הוא גבריאל⁵. והוא צריך לומר. וסוד הדבר (3) יומם יצוה ה' חסדו. זה חסד הכהן הגדול. ומיכאל⁵ הוא כהן הדיוט אצל ארנו [6] ועם כל זה שהוא הדיוט אצל ארנו. מלך של חיות הקודש הוא. ופני אריה אל הימין. וברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך. וזה הוא יומם יצוה ה' חסדו. ובלילה שירה עמי. זו גבורה. שירה. בכור שורו הדר לו. ופני שור מהשמאל. וגבריאל⁵ הוא שליחו. כדמיון זה חיוב על כל אדם לעסוק בתורה שזה חשוב לפני הקב"ה מכל קרבנות ועולות. (כתוב 2) זאת התורה לעולה ולמנוחה ונו'. והוא צריך לשורר ולומר בשמחה בינה של תורה. ומי שאינו יכול לעסוק בתורה. יקיים (7) קומי רגי בלילה לראש אשמורות. ויאמר קודם בוקר כמה סליחות ותחנונים ובקשות בכל מיני רננה בגרונו. שהוא כמו כנור להוציא בו הקול על ידי ששה כנפי ריאה עם הורדא. דרך שש סבכות של הקנה. היינו 7. ויוציא הקול מן הלב אשר שם הבינה. כמו שביארו התנאים. הלב מבין.. ויעלה אל הפה אשר שם 7. בחמשה מיני תקנים של הדיבור. שהם שפתים שינים והרוך. שפתים שחיים. שינים ומתנות שני מינים. והרוך הרי חמש. ולהוציא הקול והדיבור שיוציא מן הבינה של הלב עם המחשבה שהוא שם המפורש [3] ע"כ ר"מ:

7) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם ונו'. בוא וראה אשרי האדם שזוכה בתורה. ללכת להתדבק בברכיה. שכאשר האדם הולך בדרכי התורה מושך עליו רוח הקודש העליון. כמש"כ (1) עד יערה עלינו רוח ממרום. וכאשר האדם פו מדרכי התורה מושך עליו רוח אחר מצד אחר שהוא צד המומאה. וצד המומאה נתעורר מצד נוקבת הקליפה שנקראת תוהם רבה. אשר שם המדור של רוחות רעים המזיקים לאנשים. שנקראים מוזיק העולם.. (2) וכל מי שמתדבק בו בהקב"ה ועושה מצות התורה. כביכול הוא מקיים עולמים. עולם העליון ועולם התחתון. וכל מי שעובר על מצות התורה. כביכול פוגם למעלה ופוגם למטה. פוגם לעצמו ופוגם לכל העולמות. משל לאותן פורשי ימים הגומעים באניה. עמד שופה אחד ביניהם ובקש לנקב האניה במקומו. והיינו איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם. האדם זה אדם הראשון כמש"כ

רעיא מהימנא

6) נשא את ראש בני גרשון ונו'. מן שלשים שנה ומעלה ונו'. כל הבא לצבא צבא לעבד עבדה באהל מועד. פקודה לה להיות הלויים משוררים במקדש כנוכח דלפילא. דהא כהן המקריב קרבנה לעילא אישוי מיכאל. לוי אישוי גבריאל. ואישוי לריך לנגנא ורזא דמלס (3) יומם ילוס ס' חסדו. לה חסד כהנה רבה. ומיכאל אישוי כהן הדיוט לגבי מאריה [6] ועם כל זה שהדיוט אישוי אלל מאריה. מלך דמיות הקודש אישוי. ופני אריה אל הימין. וברכת הדיוט אל תסי קלה בעיניך. והאי אישוי יומם ילוס ס' חסדו. ובלילה שירה עמי. לה גבורה שירה בכור שורו סדר לו. ופני שור מהשמאל. וגבריאל אישוי שלוחיה. כנוכח לה חיובא על בר נש לתעסקא בצורייחא לדיחי חשיב קמי קב"ה מכל קרבנין ועלוין כמד"כ (2) זאת הסורה לעולם ולמנוחה ונו'. ואישוי לריך לשורר ולגנן בצדווא בצמרא דאורייתא. ומאן דלא יכיל לתעסקא בצורייחא. יקיים (7) קומי רגי בלילה לראש אשמורות. וימחא בצאמורות כמה סליחות ותחנונים ובקשות בכל מיני רנס בגרוניה. דאישוי כנור לאפקא ביה קלא צשית כנפי ריאה עם וורדא. צשית עוקאן דקסה. ודא 7. ויטוק לי' מלכא דתמן צינס. כמה דאוקמוס מארי מתניתין. הלב מבין.. ויסליק ליה לגבי פומא דתמן 7. בחמש מיני תקוין דדיבורא. דאינון שפון ושינים וחד. שפון תרין. שינים וסוחות תרין מינין. ומד סא חמש.. ולאפקא קלא ודיבורא דכפיק מצינס דלכא בצמחשס דאישוי שמה

7) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם ונו'. תא חוי זכאה צ"נ דוכי בצורייחא. למיול לתדבקא בצורווי. דכד צ"נ אויל בצורווי דאורייתא משד עליה רוחא קדישא עלאה. כד"ל (1) עד יערה עלינו רוח ממרום. וכד צ"נ ספי אורחי משד עליה רוחא חחרא מסמרא חחרא דהיא סמרא דמסבא. וסמרא דמסבא חתער מסמרא דנוקבא דסוחאל רבה. דתמן מדורין דרוחין שיטין דנוקי לגבי נשא. דאקרון נוקי עלמא (2) וכל מאן לתדבק ביה צוקב"ה ועבד פקודי אורייתא. כביכול סא קיים עלמין. עלמא דלפילא ועלמא דלתתא. וכל מאן דעבד על פקודי אורייתא. כביכול פגיס לעילא ופגיס לתתא. פגיס לגרמיס ופגיס לכל עלמין. מתל לאינון מפרישי ימא דשאפין בצרבה. קס חד שפיא צינייסו ובעא לנקבא בצרבה דזוכתיס. וע"ד איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם. האדם אדם קדמאס כמד"כ

מראה מקומות 6) דף קכא: 8) אלוס פ"ג (2) ויקרא' (7) אישכ' (3) דף קכא. (1) יעמי' (2) דף קכב.

דף הזהר

פרישת נשא [6] ארנו היינו פדת חסדו. וכן גבריאל הוא שליח של מרת הגבורה: [3] ירצה בזה לבאר איך יש בכת האדם לעודר עולמות עליונים שיתפעל ע"י תורתו ותפלתו. ויובן דביון שכל העולמות היותם הוא השם הוי"ה ביה. ו הכמה 7) בינה 7) המארת 7) מלכות. שורש הדי' עולמות אבי"ע. וכארם מושרשים בו ד' כחות שקינים נשתלשל מן ד' אותיות של השם הוי"ה ביה. שהם מוח לב ריאה פה. ואלה הדי' כחות מתקשרים יחד ככת הדיבור של האדם. כי כח הדיבור של הפה נשתלשל מן אות ה' האחרונה של השם הוי"ה ביה. והקול היוצא מן שש סבכות הקנה כחו נשתלשל מן אות ווא"ו של השם הוי"ה ביה. ומה שהקול והדיבור יוצאים מן הפה כחותפעלות הלב שהלב מבין. וזה הכח של הבינה שנשתלשל מן אות ה' הראשונה של השם הוי"ה ביה. ועם כל זה נצרך להכמת היינו התקשרות המחשבה של המוח. וזה הכח של המחשבה נשתלשל מן אות יוד של השם הוי"ה ביה. כדאיתא מלכות פה וכו'. הכמה מוחא איחי מחשבה מלגאו. בינה לבא וכה הלב מבין. ולכן אם האדם שמתמש בדי' כחות האלה ביה תלורה ולתפלה יש לו כח לגרום התיחדות והתקשרות הדי' עולמות. ולהשדך שפע קדושה מן השם הוי"ה ביה שהוא מקור תימים והפוכ.

משא"כ אם הפה מתפלל רק בקול ודבור בלבד בלתי בינה הלב ומחשבת הפוח:

כמ"כ 6) והמה כאדם עברו ברית. אדם הראשון עבר על מצוה ארת שבתורה גורם מיתה לעצמו ולכל העולם. פגם למעלה ופגם למטה [ג] וקלקול ההוא תולדה עד שיחוק הקב"ה את העולם כמקדם. ויתבטל פגם ההוא מן העולם. זש"כ בלע המות לנצח ומחה ה"א דמעה מעל כל פנים. ולפיכך כי יעשו מכל חטאת האדם כתוב. למעל מעל בה'. שזה שיוצא מן הרחמים יזנק מן הדין גורם פגם כביכול למעלה. ולואת הרמנא ליצילן מרשעי עולם הזה ומן הפגם ש'להם. כמה צדיקים מסתלקים בשבילם. מלבד מה שגורמים פגם למעלה ולמטה :

והתודו את חטאתם אשר עשו וגו'. א"ר יהודה כתוב כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור וגו'. מה כתוב אחריו בעל הבור ישלם וגו'. ומה על זה כך. מי שגורם להרע להעולם בחטאיו על אחת כמה וכמה. ואני מתפלא שאע"פ שהרע להעולם תועיל לו השובה. דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו'. והתודו את חטאתם והשיבו. אלא ודאי זו מועלת להם בשביל שעושה תשובה. כביכול הוא מתקן למעלה ממנו. שהרי מה שפגם למעלה הוא מתקן. ובמה. כתשובה [ד] שהרי תשובה מתקן הכל. מתקן למעלה מתקן למטה. מתקן לעצמו מתקן לכל העולם א"ר יצחק בוא וראה אפילו השכינה נקראת תשובה. ואם תאמר שתשובה מעולה אינה שכיחה בכל מקום. אלא היא נקראת תשובה כאשר ינטה רחמים אליה. והיא מחזרת על כל החילות ומניקה להם. ותשובה מעולה כאשר הוא מוסר נפשו אליה ומקבלת לה בומן שדיא בתשיבה [ה] אז הכל מתתקן למעלה ולמטה. ומתתקן הוא וכל העולם. רשע אחד בעולם ינענשים כמה אנשים אחרים בשבילו. אוי לרשע אוי לשכנו. בוא וראה יונה בשביל שלא רצה ללכת בשליחות איונו. הרבה אנשים היו נאבדים בשבילו בים. עד שכלם סבבו איתו ודנהו להשליכו בים. ואז ניצולו כלם. והקב"ה ירחם עליו אחר כך והציל הרבה חילות בעולם. מתי. כאשר שב לאדונו מתוך צרתו. זש"כ ג) קראתי מצדה לי אל ה' יענני. וכתוב ד) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה :

והתודו את חטאתם אשר עשו וגו'. א"ר יהודה כתיב כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור וגו'. מאי כתיב בתרייה בעל הבור ישלם וגו'. ומה על דא כך. מאן דגרים לאבדאשח עלמא בחובו על אחת כמה וכמה. ולאנא תווסנא דלע"ג דלדאשים עלמא לחמי אית ליה תשובה דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם והשיבו. אללא ודאי דא מהניא לכו בגין דעביד תשובה כביכול הוא עביד ליה ממנו. דהא מה דפגיס לעילא אתקין ליה ובמה תשובה [ד] דהא תשובה אתקין כלא אתקין לעילא אתקין לתתא. אתקין לגרמיה אתקין לכל עלמא. א"ר יצחק תא חזי אפילו כנסת ישראל תשובה אתקרי. ואי תימא תשובה מעליא ככל אתר לא שכיח. אללא דא חקרי תשובה כד אהדר רחמי לקבלהא. והיא תבת על כל אינון אוכלסין וינקא לון. ותשובה מעליא כד אתמסר נפשא לגבה ונקיל לה בזמנא דחיהי בתשובה [ה] כדון כלא אתתקן לעילא ותתא. ואתתקן הוא וכל עלמא. חייבא חד בעלמא וקלקולא דכמה אחרנין בגיניה ווי לחייבא ווי לשביביה. תא חזי יונה בגין דלא צעא למחך בשליחותא דמאריה. כמה בני נשא סוו אתחאזיו בגיניה בימא. עד דכלכו אהדרו עלוי ודאנו ליה צדינא בימא. וכדון תתשובו כלכו. וקב"ה חס עליה לבתר שזיב כמה אוכלסין בעלמא אימתי. כל דאסר למאריה מנו עקטיה הס"ד ג) קראתי מלרה לי אל ה' יענני. וכתיב ד) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה :

והתודו את חטאתם אשר עשו וגו'. א"ר יהודה כתוב כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור וגו'. מה כתוב אחריו בעל הבור ישלם וגו'. ומה על זה כך. מי שגורם להרע להעולם בחטאיו על אחת כמה וכמה. ואני מתפלא שאע"פ שהרע להעולם תועיל לו השובה. דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו'. והתודו את חטאתם והשיבו. אלא ודאי זו מועלת להם בשביל שעושה תשובה. כביכול הוא מתקן למעלה ממנו. שהרי מה שפגם למעלה הוא מתקן. ובמה. כתשובה [ד] שהרי תשובה מתקן הכל. מתקן למעלה מתקן למטה. מתקן לעצמו מתקן לכל העולם א"ר יצחק בוא וראה אפילו השכינה נקראת תשובה. ואם תאמר שתשובה מעולה אינה שכיחה בכל מקום. אלא היא נקראת תשובה כאשר ינטה רחמים אליה. והיא מחזרת על כל החילות ומניקה להם. ותשובה מעולה כאשר הוא מוסר נפשו אליה ומקבלת לה בומן שדיא בתשיבה [ה] אז הכל מתתקן למעלה ולמטה. ומתתקן הוא וכל העולם. רשע אחד בעולם ינענשים כמה אנשים אחרים בשבילו. אוי לרשע אוי לשכנו. בוא וראה יונה בשביל שלא רצה ללכת בשליחות איונו. הרבה אנשים היו נאבדים בשבילו בים. עד שכלם סבבו איתו ודנהו להשליכו בים. ואז ניצולו כלם. והקב"ה ירחם עליו אחר כך והציל הרבה חילות בעולם. מתי. כאשר שב לאדונו מתוך צרתו. זש"כ ג) קראתי מצדה לי אל ה' יענני. וכתוב ד) מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה :

רעיא מהימנא

רועה הנאמן

ה) **והתודו** את חטאתם אשר עשו פקודא דא איסו מלות תשובה. ובעבותותינו מחרב צי מקדשא לא אשתאר לנו אללא ודוי דברים לבד. ודא מלכות. וכל מאן דחזר בתשובה כאלו אחזר את ה' לאת ה' דאיכו בן ירה [ג] ואשתתליס ציס ה'יורה. ודא איסו תשובה תשוב

ה) **והתודו** את חטאתם אשר עשו. מצוה זו היא מצות תשובה. ובעונותינו משרב בית המקדש לא נשאר לנו אלא ודוי דברים בלבד. זו מלכות. וכל מי שחזר בתשובה כאלו החזיר אות ה' לאות ה' שהוא בן ירה [ג] ונשתלם בו ה'יורה. וזו היא תשובה תשוב

מראה בקומות 6) הושע ו' 3) יעשי' כ"ח ג) יונס ב' 7) תליס ק"ח 8) 97 קכג.

זיו הזהר

[ג] המקים מכיא בשם ספר ח"י וזיל כקיצור. אל תתם שאיך יצדק לומר כי יחטא איש יפגם כזה בעולמות עליונים. אבל דע כי שורש נשמת ישראל הוא תחת כמה הכבוד ומה שבתוך הגוף הוא מאשר יתפשט משורשה העליון כעין קו אור או חוש משוך אל תוך הגוף כדמיון סולם מוצב ארצה וראשו מניע השמימה. וע"י העבירות משלים האדם מצד נשמתו כח הקליפה באותו המקום אשר המצוה תלוי בו כמדות העליונות. והקליפה תובעת דין לאמר לנו המים להיות יונקת שפע הקדושה ע"י צנור נשמת התומא באומרה שתפלותיו ותורותיו ומצותיו של פלוני שייך לה. ועי"ז שפחה תורש. כבירתה. וזה פגם גדול בעולמות העליונים שגורם להרחיק ולהפריד השכינה הקדושה שרומו עליה אות ה' האחרונה של השם הוי"ה ב"ה מן יה"ו של השם הוי"ה ב"ה. אבל ע"י תשובה נתקן הכל. והנה הרמז שתשובה היא הצירוף של תש"כ ה' להתיתור ביתור הראוי לה עם האותיות יה"ו. ובהקליפה נתקיים חיל בלע ויוקיאנו וגו' : [ד] כנזכר לעיל שע"י תשובה נעשה חיל בלע ויוקיאנו. שכל הניצוצין קדישין חזרין למקומן ונב פגם נשמתו נתתקן : [ה] ומנא דאיה בתשובה. היינו בזמן שהוא עת רצון שהשכינה היא בתשובה לרחם על באי העולם להניק להם שפע הנצרך. והיא מקבלת נפשו כב"ה דר' אלעזר בן דורדייא : [ו] כי האדם ע"י חטאו נרם פירוד אות ה' מן אות וא"ו היינו שעולים המלכות שעליו מורה אות ה' דאחריה. של השם הוי"ה ב"ה. כל ויכל לקבל שפע הקדושה ישר מן התמארת עלמא דדכוורא שעליו מורה דאנת יא"ו של השם רוי"ה ב"ר

תשוב ה' ודאי אצל ה' שאת ה' בודאי הוא ודאי דברים [1]
 וסוד הדבר ה' קחו עמכם דברים ושובו אל ה' וגו'.
 ושלמה פרים שפתינו. כי ודאי כאשר האדם חוטא הוא
 גורם להתרחק ה' מאת ה'. ונסתלק בן י"ה זה
 י"הן מאת ה' [2] ובשביל זה נחרב בית המקדש ונתרחקו
 ישראל מארצם והגלו לבין האומות. ולפיכך כל מי שעושה
 תשובה גורם להתחיר ה' לאות ה'. והגאולה בזה תלויה.
 ולפיכך הכל תולה בתשובה. שכן אמרו החכמים כל
 הקצים כלו ואין הרבר תלוי אלא בתשובה. שהיא שלמות
 השם הקדוש. וע"ז כתוב (ג) ואעשה למען שמי וגו'.
 ועוד כתוב (ג) למעני למעני אעשה. ואם לא יחורו
 בתשובה אני מעמיד להם מלך שקשין גזרותיו משל
 פרעה ויעשו תשובה בעל כרחם. וש"כ בצר לך וגו'.
 ושבת עד ה' אלהיך. עד ה' ודאי (ד) ויש כמה מינים
 תשובה שעושים האנשים. כלם טובים אבל כל הפנים
 שונים. יש אדם שהוא רשע גמור כל ימיו. והוא עובר
 על כמה פקודין דלא תעשה ומתחרט ומודה עליהו. ולבסוף
 כן לא עבד לא סב ולא ציט. ללא ודאי ימחול ליה
 קב"ה. אבל לא דיוטה לתשובה עלאה. אית ז"כ
 לבתר דייטוב מחטאיו ומתכפר ליה. איהו אזיל בדרך מלוה.
 ומתעסק בכל כמו דחילו ורחימו דקב"ה דא זכי
 לתשובה תמאה לתקרי ה'. ודא איהו תשובה תמאה.
 ואית ז"כ לבתר דמתחרט אהובו ויעבד תשובה
 יתעסק באורייתא דחילו ורחימו דקב"ה. ולא על מנת
 לקבל פרס. דא זכי לאות ה'. ודא גרם דתשוב ה' לגבי
 ה'. ובגין דישראל מקיימין הסורה והמלוה אתקריאו
 זנים לקב"ה. ה"ה זנים אתם לה' אלהיכם. ע"כ

תשוב ה' ודאי אצל ה'. שאת ה' בודאי הוא ודאי דברים [1]
 וסוד הדבר ה' קחו עמכם דברים ושובו אל ה' וגו'.
 ושלמה פרים שפתינו. כי ודאי כאשר האדם חוטא הוא
 גורם להתרחק ה' מאת ה'. ונסתלק בן י"ה זה
 י"הן מאת ה' [2] ובשביל זה נחרב בית המקדש ונתרחקו
 ישראל מארצם והגלו לבין האומות. ולפיכך כל מי שעושה
 תשובה גורם להתחיר ה' לאות ה'. והגאולה בזה תלויה.
 ולפיכך הכל תולה בתשובה. שכן אמרו החכמים כל
 הקצים כלו ואין הרבר תלוי אלא בתשובה. שהיא שלמות
 השם הקדוש. וע"ז כתוב (ג) ואעשה למען שמי וגו'.
 ועוד כתוב (ג) למעני למעני אעשה. ואם לא יחורו
 בתשובה אני מעמיד להם מלך שקשין גזרותיו משל
 פרעה ויעשו תשובה בעל כרחם. וש"כ בצר לך וגו'.
 ושבת עד ה' אלהיך. עד ה' ודאי (ד) ויש כמה מינים
 תשובה שעושים האנשים. כלם טובים אבל כל הפנים
 שונים. יש אדם שהוא רשע גמור כל ימיו. והוא עובר
 על כמה מצות לא תעשה. ומתחרט ומודה עליהן. ואחר
 כך אינו עושה לא טוב ולא רע. לזה בודאי ימחול לו
 הקב"ה. אבל אין הוא זוכה לתשובה עליונה. ויש אדם
 שאחר ששב מחטאיו ונתכפר לו. הוא הולך בדרך מצוה.
 ועוסק בכל כמו ביראתו ואהבתו של הקב"ה. זה זוכה
 לתשובה תחתונה שנקראת ... וזו היא תשובה תחתונה.
 ויש אדם שאחר שמתחרט על חטאיו ועושה תשובה הוא
 עוסק בתורה ביראתו ואהבתו של הקב"ה. ולא על מנת
 לקבל פרס. זה זוכה לאות ה'. וזה גורם שתשוב ה' אצל
 ה'. ובשביל שישראל מקיימים התורה והמצוה נקראים
 בנים להקב"ה. וש"כ בנים אתם לה' אלהיכם. ע"כ:

ה' א"ש איש כי תשטה אשתו וגו'. רבי חזקיה פתח
 אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. מה נפן
 לא מקבל עליו אלא משלו. כך נשי ישראל צריכות לעמד
 ברמיון זה. שלא תקבל עליה אלא בן זונה. כיונה זו
 שאינה מקבלת אלא בן זונה. וע"כ כגפן פוריה בירכתי
 ביתך. סוד פוריה. כמ"כ פורה ראש. פוריה פורחת.
 שתוציא ענפים לכל צד. ואיה. בירכתי ביתך ולא לחוץ
 בשוק. בשביל שלא תבא לשקר בברית עליון. ושלמה
 אמר (י) העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה.
 איזה ברית אלהיה. מקום ההוא שנקרא ברית. והיא
 נקשרת בו. לפיכך בירכתי ביתך. א"ר חזקיה תבא מארה
 על זה האיש שמניח לאשתו להתראות משערות ראשה
 החוצה מכיפתה. והו אחד מעניני הצניעות שבבית.
 והאשה שמוציאה משערות ראשה החוצה להתקטט בהן.
 גורמת עניות לבית. וגורמת לבניה שלא יהיו חשובים
 בדודים. וגורמת לרוח מומאה שישרה בבית. מי גרם כל
 זה. אורן השערות שהתקטטה בהן מבחוח. ואם בבית
 כך כל שכן בשוק. וכל שכן אם היא מראה חציפות
 אחרת. ולפיכך אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך. שצריכה
 האשה להיות צנועה בירכתי הבית. ואם תעשה כן מה
 כתוב. בגין כשתילי זיתים סביב לשלחניך. מהו כשתילי
 זיתים. מה זית זה בין בחורף בין בקיץ אינו משליך
 העלים

ה' א"ש איש כי תשטה אשתו וגו'. רבי חזקיה פתח
 אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. מה נפן
 לא מקבל עליה אלא משלך. כך נשי ישראל צריכות לעמד
 ברמיון זה. שלא תקבל עליה אלא בן זונה. כיונה זו
 שאינה מקבלת אלא בן זונה. וע"כ כגפן פוריה בירכתי
 ביתך. סוד פוריה. כמ"כ פורה ראש. פוריה פורחת.
 שתוציא ענפים לכל צד. ואיה. בירכתי ביתך ולא לחוץ
 בשוק. בשביל שלא תבא לשקר בברית עליון. ושלמה
 אמר (י) העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה.
 איזה ברית אלהיה. מקום ההוא שנקרא ברית. והיא
 נקשרת בו. לפיכך בירכתי ביתך. א"ר חזקיה תבא מארה
 על זה האיש שמניח לאשתו להתראות משערות ראשה
 החוצה מכיפתה. והו אחד מעניני הצניעות שבבית.
 והאשה שמוציאה משערות ראשה החוצה להתקטט בהן.
 גורמת עניות לבית. וגורמת לבניה שלא יהיו חשובים
 בדודים. וגורמת לרוח מומאה שישרה בבית. מי גרם כל
 זה. אורן השערות שהתקטטה בהן מבחוח. ואם בבית
 כך כל שכן בשוק. וכל שכן אם היא מראה חציפות
 אחרת. ולפיכך אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך. שצריכה
 האשה להיות צנועה בירכתי הבית. ואם תעשה כן מה
 כתוב. בגין כשתילי זיתים סביב לשלחניך. מהו כשתילי
 זיתים. מה זית זה בין בחורף בין בקיץ אינו משליך
 העלים

טראה בקומות (א) סופע י"ד (ב) יחזקאל כ' (ג) ישעיה מ"ח (ד) דף קכ"ה (ה) דף קכ"ה (ו) עש"ב

דף הזהר

וע"י תשובה נתקן זה הפירוד ואות ה' תשוב לגבי וא"ו: [1] כי אות ה' מרמו על בח"י מלכות פה: [2] אות זא"ו מרמו על התפארה
 נקרא בן י"ה שהוא תולדת חכמה ובניה שנקראים אבא ואמא. וביתד הם י"ה:

העלים שלו. והמיד נמצא בו חשיבות יותר על שאר העצים. כך בניה יתעלו בחשיבות על שאר בני העולם. ולא עוד אלא שבעלה מתברך בכל בברכות שלמעלה בברכות שלשמה בעושר בבנים ובבני בנים. וש"כ הגה כי בן יבורך גבר ירא ה'. וכתוב יברכך ה' מציון וראה במוב ירושלים כל ימי חיך. וראה בנים לבניך שלום על ישראל: (א) איש איש כי תשטה אשתו ונו'. מה סמיכות פרשה זו לשלמעלה. אלא כמו שכתוב למעול מעל בה' [ט] רבי אלעזר אמר איש איש. מה איש איש. שהרי באחד די. אלא זה נתבאר. אבל איש איש. משמע איש שהוא איש. וקיים המקרא שכתוב (ג) שמה מים מבורך ונו'. אדם כזה הוא איש בעולם ואיש אצל אשתו [י] ומעלה בו מעל. הרי באחד די. אלא מעלה אחת למעלה ואחת למטה. אחת לכנסת ישראל ואחת לבעלה. לפיכך והביא האיש את אשתו. ולמה אל הכהן. סוד הדבר משום שהכהן היא השושבין של השכינה [יא] כאן יש לראות. הדי כתוב (ג) ושחט את בן הבקר. ושחט איש אחר ולא הבהן. שהכהן אסור לו מעשה דין. כדי שלא יפגום מקום שהוא שניבך בו [יג] ואחא אומר והביא האיש את אשתו אל הכהן לדון דינה. אלא ודאי שהכהן ראוי לזה. משום שהוא השושבין של השכינה. וכל הגשים שבעולם נאחזות בהשכינה. ולכן האשה שלשמה מתברכת בשבע ברכות. ביון שנאחזות בהשכינה. והכהן עומד לתקן עניני השכינה ולעין בכל מה שצריכה. לפיכך נצרך כהן לזה ולא אחר. ואם תאמר שהוא עושה מעשה דין. אין כן. אלא להרבות שלום בעולם הוא מבקש בזה ולהרבות חסד. שאם אשה היא נמצאת נקיה הכהן מרבה שלום בהם. ולא עוד אלא שמתעברת בבן זכר. ונעשה שלום על ידו. ואם לא נמצאת נקיה. אין הכהן עושה הדין. אלא שם הקדוש ההוא שהיא משקרת בו הוא עושה הדין והוא בודק לה. בוא וראה שהכהן אינו מכניס עצמו לזה. אלא כאשר היא טראית עצמה לפניו לצדקת. פעם אחת ושתיים הוא שואל לה. וכאשר היא מבקשת להמצא צדקת. אז עושה הכהן הפעולה בשביל להרבות שלום. הכהן הי' כתוב שם הקדוש פעם אחת בדרך ישר. אח"כ כתב אותו למפרע. אותיות שריטות בבהירות. דין בדין. רחמים ברחמים. רחמים בדין ודין ברחמים [יג] נמצאת זכאית אותיות

מראה מקומות (א) 97 קוד. (ב) משלי (ג) ויקרא (א)

מפוי. ומדיד אשתה כיה חשיבות יתיר על שאר אילניו. כך כנסה יסתלקין בחשיבו על שאר בני עמלא. ולא עוד אלא דבעלה מתברך בכלא. דברכהן דלעילא דברכהן דלתתא דעותרא דבנין ובבני בנין. הסי' הסס כי בן יבורך גבר ירא ה'. וכפיד יברכך ה' מזיון וראה דעמד ירושלם כל ימי חיך. וראה בנים לבניך שלום על ישראל: (א) איש איש כי תשטה אשתו ונו'. מאי האי לגבי האי אלא כמה דכתיב למעול מעל בה' [ט] רבי אלעזר אמר איש איש. מאי איש איש. דהא דמד סני. אלא הא חוקמים. אבל איש איש. משמע איש דאיסו איש. וקיים קרא דכתיב (ג) שמה מים מבורך ונו'. כדן הוא איש בעלמא ואיש לגבי אשתיה [י] ומעלה בו מעל. הא דמד סני מאי פרי. אלא חד לעילא וחד לתתא. חד לכנסת ישראל וחד לבעלה. בנין כך וסביא האיש את אשתו. אחאי אל הכהן. דזה דמיה בנין דכנסה ששכינה איסו דמסרוימא [יא] סכה איסו לאסתכלא הא כתיב (ג) ושחט את בן הבקר. ושחט אמר ולאו סכה. דכנסה אסור ליה דינה. בנין דלא יפגום מקום ההוא דהר דלחיד ביה [יג] ואת אמרית והביא האיש את אשתו אל הכהן למידן דינה. אלא ודאי כנסה לדה סוי. בנין דאיסו ששכינה למסרוימא. וכל נשי עמלא אתאחדן בכנסת ישראל. ועל דא אתתא דלתתא מתברכה בשבע ברכות. דאחידת - דס בכנסת ישראל. וכנסה קאים לאתקנא מלי דמסרוימא ולעיינא בכל מה דאלסיריך. בנין כך כנסה לדה ולא אמר. ופי תימא דאיסו עבד דינא ללו סכי ללא לאסתגאס שלמא בעלמא קא אסתדל בהאי ולאסתגאס חסד. דאי סהיא אתתא אשתתתא זכאה כנסה חסני שלמא דסו. ולא עוד אלא דמתעברא דברא דכר. ואתעביד שלמא על ידיה. ופי לא אשתתתא זכאה איסו לא עביד דינא. אלא סהוא שחט קדישא דאיסו קא משקרת ביה הוא עביד דינא וסוה דיקו לס. תא חוי כנסה לא עייל גרמיה לסאי. אלא כד היא יסבת גרמה קמיה לזכאה. ומנא וטרין שאל לס. כיון דאיסו צעיא לאשתתתא זכאה. כדן כנסה עביד עובדא בנין לאסתגאס שלמא. כנסה כתיב שחט קדישא חד זימנא דארה מישר. לברת כסב ליה למפרע. אתון סריפין צטסירין. דינא דדינא. רחמי דרחמי. רחמי דדינא ודינא דרחמי [יג] אשתתתא זכאה אמון

זיו הוזהר

(ט) מתוך הקושיא דמה שייכות יש למשרת משה אצל הפרשה שלמניה. והיינו כמו שבפרשה דלעיל כתוב למעול מעל בהן בן גם בפרשה זו כתוב ומעלה בו מעל. ודרשו ע"ז כי מעולות אחר כבעלה אחר בהקפ"ח: [י] דאם לא קיים שמה סים מבורך אלא שגם הוא חטא בזנות אין הסיים בודקין את אשתו כררשת חז"ל: [יא] והפגם של האשה המזונה הוא כמלכות והשכינה הקדושה. כמו שאומר לקמן שכל הנשים שבעולם שורש נשמתן הוא כמלכות: [יג] היינו מרת החסד כי שם מקורו ושורשו. ועפ"י הוזהר ור שותף הוא למצוה לכתתלה: [יג] כך היא גורמא הנכונה לענינה. רבו הפירושים כאן. אמנם כמחילת בכורם כלם דחוקים. דאין לומר שהוזהר יכתב מה שע"פ דין אינו אמת. כי ע"פ דין כתב פרשת משה הוא ככתב מ"ת תפילין וכוונת דאסור לשנות ואסור להוסיף וכפרט בהשם הקדוש. לכן ג"ל לפרש שכתב השם הי' באותיות גדולות ועבות כאופן שיכול להיות אות בתוך אות. דהיינו אות לבנה בתוך אות שחורה. על דרך שיש אות ב' בתוך אות פ'. וזה אין פוסל ע"פ דין. כי האותיות של שם הראשון הישר לא נשתנו והאותיות של שם השני דלמפרע נעשו סמילא כהגות העכות של האותיות הנכתבות ע"י שהיית בהן חלק ולכן כציור האותיות. והוא שאמר סריפין כצורין. פי' שהאותיות השניות של השם דלמפרע היו גרמות כנשרטו שם להיותן כבחירות. משמעותן כלבנינות. נמצא שכאות י' נשרטה ה'. באות ה' נשרטה ה'. באות ה' נשרטה ה' ובאות ה' נשרטה י'. ועפ"י יוכן היטב מה שאמר אח"כ דינא ברינא וכו'. שחלקת התי' אותיות על ד' פרטים. כל אות גדולה עם אות קטנה הבהירה שכתובה הן פרט אחר. ומוכן שהאותיות הגדולות הן השם הישר בהשבות קדומות. ואותיות הקטנות הבהירות שכתובין הן השם דלמפרע בהשבות מאוחרות. וצריך לדעת זה הכלל שהאותיות י' הן בבחינת זכרים ובי' התי"ן הן בבחינת נקבות. ועוד צריך לדעת שכאם האות של"ב בחי' זכר קורמת להאות של בחי' נקבה מורה על רחמים. וכאם להיפוך מורה על דין. ועוד צריך לדעת שאות ה' הראשונה ה' השם הקדוש הגם שהיא בחי' נקבה מ"ם היא רחמים. כי היא ספירת בינה ורק דינא מתערין מינה אבל כמקורה היא רחמים. אבל אות ה' האחרונה ה' השם הקדוש מורה על דין הקשה. כי היא ספירת מלכות. וע"כ ליים האלו מוכן היטב דברי הוזהר שמתחיל לחשוב למפרע מן שסאל לימין כדי שייסיים ברחמים. והוא שאומר דינא ברינא.

אתיון דרמתי אשתכחו ודינין סלקין. לא אשתכחה כדקא יאות רחמי סלקין ודינין אשתכחו. וכדין דינא אשתכחיד.. (א) א"ר יוסי תא חזי אי אמתא אשתכחה זכיתא. אלני מיין עאלין צנווה ואתספן מתיקן. ונקאן גרמא וקיימין צנווה עד דמתצברא כיון דמתצברא הוו משפרי בשפירו לעוצרא דמעחא. ונפיק צרא שפירא נקי צלא מומא דעלמא. ואי לאו. אינן מיין עיילין צנווה וארמא ריחא דזוהמא. ואינון מיין מתספין לחיילא צמעחא צמחי דקלקלה אפסתה ואסתחי קלנא לכלא והא אוקמוס צבריא. תא חזי כל אינון נסי עלמא צאתייכו קיימי ואתדנו. וע"ד צהסוה אחר ממש דליכו קיימי ציה אדתנו זכאס חולקסון דישראל דק"ס ארעיי צהו זצעי לדכאס לחו

(ג) איש כי יפליא לנדר נדר וגו'. א"ר אלעזר מאי כי יפליא דלחפרש מחאר בני עלמא לאתקדשא כנוונא דלעילא ולאשתכחה שלים צשתא דצר נס אמי לאתדכאס מדכין לים. צר נס דצעי לאתקדשא מקדשין לים. ופרשין עלים קדושה דלעילא. קדושה דאתקדש צס קצ"ה

(ג) איש כי יפליא לנדר נדר וגו'. א"ר אלעזר מהו כי יפליא. שנפרש משאר בני העולם להתקדש כדמיין שלמעלה ולהצא תמים. בזמן שהאדם בא להטהר מטהרין אותו. האדם שמבקש להתקדש מקדשין אותו. ומשפיעים עליו קדושה שלמעלה. קדושה שנתקדש בה הקב"ה:

(ג) מייין ושכר יזיר וגו'. הכא חזי לאסתכלא. כיון דאסור לים חמרא. ענבים למה. דהא צכסי כתיב יין ושכר אל תשת וגו'. יכול ענבים נמי. לא. צענבים שרי. והכא לניזיר מאי סעמא אסר לים ענבים אלף עובדא דא ומלס דא רוח עלאס הוא. לאתפרשא מן דינא צכלא. והא ידעא דהסווא חילנא דצב ציה ארס קדמחה ענבים הוה. ודא הוא רוח דמלס. דהא יין ושכר וענבים צסערא חד אסתחודו. יין לעילא ואוקמוס. שכר לשחתלא

(ג) מייין ושכר יזיר וגו'. כאן יש להבין. כיון שנאמר לו יין. ענבים מפני מה. שהרי בבהנים כתוב יין ושכר אל תשת וגו'. יכול גם ענבים. לא. בענבים מותר. וכאן בניזיר מפני מה נאסר לו ענבים. אלא פעולה זו וענין זה סוד עליון הוא. שיתפרש מן הדין בכל. וזה ידוע שעץ ההוא שחמא בו אדם הראשון ענבים היתה. וזה הוא סוד הדבר. שהרי יין ושכר וענבים בצד אחד נתאחדו. יין מדרגה העליונה וזה נתבאר. שכר לשמאל. שהרי שכר יוצא מן היין. ענבים זו המדרגה האוספת לכלם אצלה. לפיכך הכל בצד אחד נתאחד. ואפשר תאמר שהגזיר עזוב כלום מן האמונה העליונה. לא כן. אלא שאין נראה בו פעולה מן צד הדין כלום. בוא וראה שכך נלמד מן הספר של רב המנונא סבא וכך הוא. כתוב גדל פרע שער ראשו. צדין שינדל שער ראשו וזקנו. ויתפרש מן יין ושכר וענבים. לפי שכלם מן צד השמאל ואין שם שערות תלויות. יין רמו על האם העליונה. שכר רמו על צד הגבורה שנאחו בו הלויים. והשתלשלותם מן יין העליון. ואין ראוי להם שערות תלויות. ולפיכך כאשר עולים הלויים למקום ההוא צריכים להעביר כל שערותם. ככתוב והעבירו תער על כל בשרם. ענבים רמו על האם התחתונה האוספת יין ושכר לתוכה. וענבה זו אין נראין בה שערות תלויות וזקן. שהרי הנקבה צריכה למפר שער בשרה כשבאה להזדוג עם זכר. וזקן העליון לא נמצא בה. לפיכך הגזיר תולה שער ראשו וזקנו [ש] וסוד

(ג) מייין ושכר יזיר וגו'. הכא חזי לאסתכלא. כיון דאסור לים חמרא. ענבים למה. דהא צכסי כתיב יין ושכר אל תשת וגו'. יכול ענבים נמי. לא. צענבים שרי. והכא לניזיר מאי סעמא אסר לים ענבים אלף עובדא דא ומלס דא רוח עלאס הוא. לאתפרשא מן דינא צכלא. והא ידעא דהסווא חילנא דצב ציה ארס קדמחה ענבים הוה. ודא הוא רוח דמלס. דהא יין ושכר וענבים צסערא חד אסתחודו. יין לעילא ואוקמוס. שכר לשחתלא דהא שכר מיין נפקא. ענבים דכנים כלשו לצבה. צג"כ כלא צחד סערא אסתחוד. ואי תימא דהאי ניזיר צציק ממחימונתא עלאה כלום לאו הכי. אלף דלא אסתחי ציה עובדא מסער שחאלא כלום תא חזי דהכי אוליסנא מסערא דרב סמונא סבא וסכי הוא כתיב גדל פרע שער ראשו. צעי דיתרבי שער רישיה ודיקניס. ויתפרש מיין ושכר וענבים צנין דכלשו סער שחאלא ולא תליין אטערא. יין תימא עלאה שכר סערא דאחידו ציה לזואי. ונפקי מיין עלאה. ולא עלי שערא. וצג"כ כד סליקו ליוזאי לכהסוה אחר צעין לאעצברא כל שערא דהון. כד"א וסעצירו מער על כל צערס. ענבים תימא תמחה דכניס יין ושכר לגווס. וענבים דא לא עלי שערא ודיקנא. דהא נוקבא צעי לסערא סערא כד תמיא לאודונא צכדורא. והא דיקנא לא אשתכח צה. צנין כך הוא תלי שערא דרישא ודיקנא [יד] ורוא

בראה סקומוס (א) דר קפס. (ב) דר קנו. (ג) דר קנו.

יו הזהר

היינו דן האחרונה המוקדמת לאות * שכתובה מורה על דין כפול. כי היא מורה על דין הקשה ומה שהיא מוקדמת לאות * שכתובה נקבה קודמת לזכר. מורה צ"כ על דין. אח"כ אומר רחמי ברחמי. היינו אות * המוקדמת לאות * הראשונה שכתובה מורה על רחמים כפול ומשולש. שאות * היא רחמים. דן הראשונה היא רחמים. וגם מה שזכר קודם לנקבת מורה על רחמים. אח"כ אומר רחמי כדניא. היינו דן ראשונה המוקדמת לאות * שכתובה. הגם שהאותיות הן רחמים אבל כיון שנקבת קודמת לזכר. זה מורה על דין. אח"כ אומר רחמי ברחמי. היינו אות * המוקדמת לאות * האחרונה שכתובה. כי דן האחרונה היא דין הקשה. וכיון שאות * מוקדמת לה. זכר קודם לנקבה. זה מורה על רחמים. ודוק היטב. הגם שנראה לי שזה פירוש האמת בעזר הצור. אמנם יכול להיות צ"כ ששנית. והגם יכפר. כי שניאות מי יכין : [יד] כוננו בכל המאמר הזה לכאור התלוק בין הגזיר שנצטוו לגדל שערותיו וכין תלויים שנצטוו להעביר השערות. והוא כי הגזיר עבודתו להתעלות בקדושה רק בהמרות של חסד ורחמים ולהיות גפרש ומרוחק מן המדות והספירות שיש בהן דין שחן נבורה ומלכות. ואף גם מן הבינה דדינין מתערין מינה. וזהו שנפרש מן יין שכר וענבים שהם פרמיום על כינה נבורה ומלכות. ולפיכך נצטוו לגדל שערותיו להיות קצותיו תלולים. כי אצלו השערות הן רחמים. אבל הלויים שעבודתם כפדות של נבורה ודין. ושרשם הוא מן הבינה. אצלם השערות הן דין. לכן נצטוו להעביר שערותם. וכן גשם ששורשן במלכות תעבורנה שערות כשרם.

וסוד הדבר שנקרא נזיר אלהים ולא נזיר ה'. שנפרש מן הדין בכל. וע"כ הוא נפרש מן כ" ענין של צד שמאל. שלא יהיה נראה כל פעולה שרדם אצלו. בוא וראה שע"ז כתוב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וגו'. על נפשו לא כתוב אלא על הנפש סתם. ומה היא. זו מדרגת הענבים שנקראת נפש. וע"כ כתוב חטא. לפי שבצד הענבים יין ושכר הוא. וזה גרע ממנו מקום הדין. חטא. מהו חטא. אלא שדיה ממעט הדין של הנפש. אם כן למה וכפר עליו. לפי שעתה הוא חוזר להתחבר עמהם. ואין מקבלים אותו מקומות האלו עד שיהיה נמלך בכהן וכפר עליו. לפי שהוא היה מרחק אותם בתחלה. וכיון שעבשו הוא בא אצלם צריך להתחברות תקון של כפרה ויקבלו אותו. וזה הוא סוד הדבר. והלויים מה כתוב בהם. וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם. כיון שהעבירו השערות ועשו כל מה שנצטוו. או נקראו הלויים מהור ולא קדוש. אבל נזיר זה לפי שנפרש מן צד הדין נקרא קדוש ולא טהור. לפיכך כתוב כל ימי נדר נזרו וגו' אשר יזיר לה' קדוש יהיה — :

(א) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל וגו'. ר' יצחק פתח ואמר כהוב (ג) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. כמה גדולה היראה לפני הקב"ה. שבכלל היראה ענוה. ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות. למדנו כי אדם שיש בו חסידות נקרא מלאך ה' צבאות. זש"כ (ג) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא. מפני מה זכה כהן להקרא מלאך ה' צבאות. א"ר יהודה מה מלאך ה' צבאות כהן למעלה. אף כהן מלאך ה' צבאות למטה. ומי הוא מלאך ה' צבאות למעלה. זה מיכאל השר הגדול שבא מחסד שלמעלה. והוא כהן גדול שלמעלה. כביכול כהן גדול שלמטה נקרא מלאך ה' צבאות. לפי שבא מצד ההסד. מה זה חסד. רחמי תוך רחמים. ולפיכך הכהן לרסד. בשביל בצד הדין. מה המעם שוכה הכהן לרסד. בשביל היראה. זש"כ וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו.. שכל מי שהוא ירא חטא נקרא אדם. אימתי. א"ר אלעזר כשיש בו יראה ענוה. וחסידות כולל רכ"ה. א"ר יהודה הרי צמרנו שאדם הוא כולל זכר ונקבה. א"ר ודאי כך הוא בכלל האדם. כי מי שיש בו התחברות זכר ונקבה הוא נקרא אדם. שאז יכול להיות ירא חטא. ולא עוד אלא שנמצאת בו ענוה. ולא עוד אלא שנמצא בו חסד. ובמי שלא נמצא התחברות זכר ונקבה אין בו לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ולפיכך נקרא אדם כלל של הכ"ה. וכיון שנקרא אדם שורה בו חסד. שכתוב (ד) כי אמרתי עולם חסד יבנה שאין באפשרות להבנות אם לא נמצא זכר ונקבה. וכתוב וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. יראיו. היינו כלל של אדם. ד"א וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. אלו הם כהנים שבאים מצד ההסד. ונחלו נחלה זו היודדת מעולם שלמעלה להעולם שלמטה על יראיו. זה הכהן שלמטה. שכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. להתכלל בכלל של אדם ולפיכך צמרנו כל כהן שאין לו בת זוג אסור בעבודה. שכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. א"ר יצחק לפי שאין השכינה שורה

ורוא דמלא נזיר אלהים אקרי ולא נזיר ס'. פרוש מדינא בכלל. וע"ד אתפרש מכל ספר שמאלה. דלח לאחזאה עובדא דלחון לגביה חא חזי על דא כתיב וכפר עליו מאשר חטא על הכפש וגו'. על נפשו לא כתיב אלא על הכפש סתם. ומאי איסי. דא ענבים דלקרי נפש. וע"ד כתיב חטא. צגין דספר דילה יין ושכר הוא. וגרע מניה אתר דדינא. חטא. מהו חטא. אלא דגרע דינא של הכפש. אי הכי אמאי וכפר עליו צגין דהשתא קא אחיב לאתחברא צדידיהו. ולא מקבלן ליה הכי אחרי עד דימלך צכהנא ויכפר עליה צגין דאישו שדי לון לצר צקדמיתא. וכיון דהשתא אחי לגבייהו צגי לאתחברא תקווא דכפרה ויקבלן ליה. ודא הוא רוא דמלא. ליואי מאי כתיב צהו וכה תעשה להם לפטרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם. כיון דעברי שטרא ועברי כולי האי. כדון אקרי ליואי סהור ולא קדוש. אבל האי נזיר צגין דאתפרש מהאי סטרא אקרי קדוש ולא סהור. צגין כך כתיב כל ימי נדר נזרו וגו' אשר יזיר לה' קדוש יהיה —

(א) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל וגו'. ר' יצחק פתח ואמר כתיב (ג) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. כמה גדולה היראה לפני הקב"ה. שבכלל היראה ענוה. ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות. למדנו כי אדם שיש בו חסידות נקרא מלאך ה' צבאות. זש"כ (ג) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא. מפני מה זכה כהן להקרא מלאך ה' צבאות. א"ר יהודה מה מלאך ה' צבאות כהן למעלה. אף כהן מלאך ה' צבאות למטה. ומאן הוא מלאך ה' צבאות למעלה זה מיכאל השר הגדול דאחי מחסד של מעלה. והוא כהן גדול של מעלה. כביכול כהן גדול דלתתא אקרי מלאך ה' צבאות משום דאחי מספרא דחסד. מהו חסד. רחמי גו רחמי. ובגין כך כהן לא אשכח מספרא דדינא. מאי פעמא זכה כהן לחסד. צגין היראה ה"ד וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו.. דכל מאן דאישו דחיל חפאה אקרי אדם. אימתי. א"ר אלעזר דאית ציה יראה ענוה וחסידות כללא דכלא א"ר יהודה הא תנינן אדם כללא דדכר ונוקבא א"ל ודאי הכי הוא בכלל דאדם דמאן דאתחבר דכר ונוקבא אקרי אדם. וכדון דחיל חפאן. ולא עוד אלא דשריא ציה ענוה ולא עוד אלא דשריא ציה חסד ומאן דלא אשתכח דכר ונוקבא לא הוו ציה לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ובגין כך אקרי אדם כללא דכלא. וכיון דאקרי אדם שריא ציה חסד דכתיב (ד) כי אמרתי עולם חסד יבנה. דלא יכיל לאתחברא אי לא אשתכח דכר ונוקבא. וכתיב וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. יראיו כללא דאדם ד"א וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו חלין חיוני כהני דאחי מספרא דחסד ואחסיני אחסנא דא דנחית מעולם דלעילא לעולם דלתתא על יראיו. דא כהנא דלתתא דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו לאתכלל בכלל דאדם. ובגין תנינן כל כהן שאין לו בת זוג אסור בעבודה. דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו. א"ר יצחק עמוס דאית שכינתא שריא

מראה במקומות (א) 97 קמח. (ב) תלים ק"ג (ג) מנאכי ב' (ד) תלים פ"ט

שורה במי שאין לו אשה. והכהן נצרך יותר מכל שאר העם שהשירה עליו השכינה. וכיון שתשורה השכינה בכהנים ישרה בהם חסד. ונקראים חסידים. וצריכים לכרך העם. וזש"כ וחסידיך יברוכה. וכתוב (ח) תמיד ואורריך לאיש חסידיך. לפי שהכהן נקרא חסיד צריך לכרך. ולפיכך כתוב דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו בלשון הקודש. כה תברכו ביראה. כה תברכו בענוה:

(ג) כה תברכו את בני ישראל אמור להם. א"ר אבא למדנו מדת צד"ק נקראת כ"ה. ומן כ"ה הזאת נתעורר דינים [טו] וכאשר נתחבר עמה חסד נמתקת. ובשביל זה נמסר זאת לכהן שהוא בא מחסד. כדי שתתברך ותמתק המדה כ"ה. וזש"כ כה תברכו. כלומר אע"פ שהמדה כ"ה נמצאת בדינים. תמתק לה ותברכו אותה. שכתוב כה תברכו את ב"י. תברכו בחסד הזה לכ"ה. ותמתקו לה לעומת ישראל. כדי שיא יהיו נמצאים בה דינים. וזש"כ כה תברכו את בני ישראל אמור להם. אמרו לא כתוב אלא אמור. להוציא משרבו הפריצים שלא יפרסמו הדבר. שהרי לא נצטוו לפרסם שם הקדוש [טז] וזאת מובן ממה שכתוב אמיר להם. אמור סתם. ד"א אמור. כיון שכתוב כה תברכו למה לא כתוב תאמרו. אלא למד רבי יהודה. אמור להם. וכו' להם [יז] לא וכו' אמור סתם (ג) רבי שמעון אמר בזמן שאותה כ"ה נתעוררה בדיניה אין העולם יכול לעמוד בפניה. ובשעה שהכהנים נושאים כפיהם הבאים מחסד. נתעורר החסד שלמעלה ונתחבר בכ"ה הזו. ונמתקת ומתברכת בפנים מאירות לבני ישראל. ונתבטלו מהם הדינים. וזש"כ כה תברכו את בני ישראל. ולא לשאר עמים. לפיכך כהן ולא אחר. כהן. כדי שיתעורר זה הכתר שלו שהוא חסד. על ידיו שהוא נקרא חסיד. שכתוב תמיד ואורריך לאיש חסידיך. והוא בא מצד החסד. וכתוב ולחסידיך יברוכה. אל תקרא יברוכה אלא יברכו כ"ה. כה תברכו. בשם המפורש. כה תברכו. בלשון הקודש. למדנו א"ר יהודה בשעה שהכהן שלמטה עומד ונושא כפיו. כל כתרים הקדושים שלמעלה נתעוררים ונתתקנים להתברך. ומאירים מעומקה של הבהר. שנמשך להם ברכות מן עומק ההוא שנמשך ויוצא תמיד ויניח פוסק. שנובעים מעינות לכל העולמות. ומתברכים ויונקים מכלם. ולמדנו שבאותו זמן לחש ושתיקה נעשה בכל העולמות. משל למלך שרוצה להודוג עם המטרונה. ורוצה ליכנס אליה בלחש. כל משמשיהם נתעוררים בזמן ההוא ומתלחשים. הרי המלך בא להודוג עם המטרונה. מי היא המטרונה. זו כנסת ישראל. מי היא כנסת ישראל. סתם. למדנו שא"ר יצחק הכהן צריך לזקף יד ימנית על השמאלית. שכתוב (ד) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתוב ולא ידיו משום שמשובחת הימנית על השמאלית. א"ר אעזר סוד הדבר הוא. לפי שכתוב והוא ימשול בך [יח] למדנו כהן הרוצה

שריא במאן דלא חסיד. וכהני צעייא יתיר מכל שאר עמא לאשרייא צהו שכינתא וכוין דשרת צהו שכינתא שריא צהו חסד. ואקרון חסידים. וצעיינ לברכא עמא. הס"ד וחסידיך יברוכה וכתב (ח) תמיד ואורריך לאיש חסידיך. משום דכהנא חקרי חסיד צעיי לברכא. וזבנין כך כתיב דבר אל אהרן ואל בניו לאמר. כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו בלשון הקודש. כה תברכו ביראה. כה תברכו בענוה

(ג) כה תברכו את בני ישראל אמור להם א"ר אבא תאלא האלי לז"ק חקריי כ"ה.. ומשהי כ"ה מתערין דינין [טו] ומדלחחבר עמה חסד מתבסמת. וזבנין כך מתמסר דא לכהן דאתי מחסד זבנין דתתברך ומתבסס כ"ה. הס"ד כה תברכו. כלומר אע"פ דהאלי כ"ה אשתכחא צדינין. תבסמון לה ותברכו לה. דכתיב כה תברכו את ב"י. תברכו בהאלי חסד לכ"ה. ומתבסמין לה לקבלייהו דישאל. זבנין דלא ישתכחון צה דינין. הס"ד כה תברכו את בני ישראל אמור להם. אמרו לה כתיב אלל אמור. לאפקא משרבו הפריצים דלא מפרסמון מלה דהא לא אשתקדו לפרסמא שמה קדישא [טז] משמע דכתיב אמור להם אמור סתם. ד"א אמור. כיון דכתיב כה תברכו אמאי לא כתיב תאמרו. אלל תני רבי יהודה אמור להם. וכו' להם [יז] לה זכו אמור סתם (ג) רבי שמעון אמר בשעתא דהאי כ"ה אשתער צדיניו לא יכלין זבי עלמא למיקם קמייהו ובשעתא דפרסין כהני ודייהו דאתין מחסד. אשתער חסד דלעילא ואתחבר בהאי כ"ה ומתבסמא ומתברכא צלנפין כהירין לבני ישראל ואתעדי מנהון דינין. הס"ד כה תברכו את בני ישראל. ולא לשאר עמין. זב"כ כהן ולא אחרא. כהן. זבנין דיתער האלי כתרא דיליה דליהו חסד. על ידיו חקרי חסיד. דכתיב תמיד ואורריך לאיש חסידיך. והוא אתי מסערא דחסד וכתב וחסידיך יברוכה. אל תקרי יברוכה אלא יברכו כ"ה. כה תברכו. בשם המפורש. כה תברכו בלשון הקודש תאלא א"ר יהודה בשעתא דכהנא דלתתא קס ופריס ידיו כל כתרין קדישין דלעילא מתערין ומתתקין לאתברכא ונהרין מעמיקתא דבירא. דאתמשין להו מההוא עומקה דנפק תדיר ולא פסיק ברכאן דנצטן מצועין לבלהו עלמין ומתברכין ומתשקין מכלהו. ותאלא צההוא זמנא נחישותא וסתיקותא הוי בכל עלמין למלך דצעי לאזדוגא צמטרויתא וצעי למיעל לנצה צלחישו. כל שמיין מתערין צההוא זמנא ומתלחשין הא מלכא אתי לאזדוגא צמטרויתא. מאן מטרוניתא דא כנסת ישראל. מאן כנסת ישראל. סתם תאלא א"ר יצחק כהנא צעי לזקפא ימינא על שמאלא. דכתיב (ד) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתב ולא ידיו משום דשכחא דימינא על שמאלא א"ר הלעזר רזא הוא. משום דכתיב והוא ימשול בך [יח] תאלא כהן צעיי

מראה מקומות (א) דכיים ל"ג (ב) דף קמ"ג (ג) דף קמ"ד (ד) ויקרא ט'

זו הזהר

וגם שערות ראשן צריכין להיות מבוטות: [טו] ב"ה מרבו על ספירה האתרוגה מעשר ספירות שנקראת מלכות. וכלתי הארת שם הוי"ה כ"ה כתובה היא מלאה דינין. [טז] כי הבהן הי' מברך ברכת בהנים בשם המפורש. ומשרבו הפריצים שבקשו להשתמש בשם הקודש להנאתם היו מבליעים שם המפורש בנעיסה שלא יבין אדם אחר. וע"ז ירמו אמור סתם. פי' לקתום מה שצריך להיות בסוד: [יז] ר' יהודה דורש הענין של אמור בלשון סתם בי רמו בזה שבאם לא יוכנו יהי' אמור סתם לא להם. ובאם יוכנו יהי' להם הברכות: [יח] כי הי' אצבעות דימין רוממות על הי' חסדים והי' אצבעות דשמאל רוממות על הי' נבורות. והיינו העשר מדות או ספירות. וההסכים הן כבחי' זכר. והנברות הן כבחי' נקבא. וזהו הרמו של והוא ימשול בך. היינו התנברות בחי' זכר. והמושל תמיד נבוח מזה שמושל עליו: הן

הרצה לישא את כפיו צריך להוסיף לו קדושה על קדושתו. וצריך לקרש את ידיו על ידי קדוש. איזו הן ימים של קדוש. זה הלוי. שצריך הכהן לקבל קדושה של מים מידיו. שכתוב וקדשת את הלויים. הרי הם קדושים. וכתוב בהם בלויים (א) וגם את אחיך מטה לוי שבט אביך הקרב אתך. מכאן שכל כהן הנושא את כפיו צריך להתקדש על ידי קדוש. שיתוסף קדושה על קדושתו. ועל כן לא יקבל הקדושה של מים מאיש אחר שאין הוא קדוש. ובספר צניעותא דספרא למדנו. שהלוי שנתקדש הכהן על ידו צריך הוא להתקדש בתחלה. ולמה ע"י לוי. יתקדש הכהן על ידי כהן אחר (ב) למדנו שכהן אחר לא נצרך לזה. שהרי כהן שאינו תמים לא נצרך זה הכהן תמים להפגם על ידי זה הפגום שאינו תמים. אבל לוי שהוא תמים. וראוי לעלות על הרכן לעבוד באהל מועד. הרי תמים הוא והרי נקרא קדוש. שכתוב וקדשת את הלויים. א"ר תנחום אף נקרא טהור. שכתוב וטהרת אותם. ובשביל זה צריך הכהן להוסיף קדושה על קדושתו. למדנו כהן הנושא את כפיו צריך שלא יחבר קדושתו אחת לאחת. כדי שיתברכו כתרמים הקדושים כל אחד ואחד בלבדו כמו שראוי לו (ג) יען כי השם הקדוש צריך להתפרש באהויות נרשמות. שלא תהייה מעורבות זו בזו. וצריך לכוון באלו הכונות. א"ר יצחק מבקש הקב"ה שיתברכו העליונים בשביל שיתברכו התחתונים. ויתברכו העליונים שהם קדושים בקדושה עליונה. ע"י התחתונים שהם קדושים בקדושה עליונה. שהם קדושים יותר מכל הקדושים שלמטה. שכתוב וחסידך יברוככה. א"ר יהודה כל כהן שאינו יודע סוד זה. וא"י למי מברך. ומה היא הברכה שמברך. ברכתו אינה ברכה. וזהו שכתוב (ד) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וגו'. מהו דעת. דעת סתם. ותורה יבקשו מפיהו. עליונים יבקשו מפיהו. ומה יבקשו מפיהו. תורה. תורה סתם (ה) זו התורה שלמעלה שנקראת תורה סתם. שלמדנו תורה שכתב ותורה שבע"פ קשורות באותן כתרמים העליונים שנקראים כך. ומה הטעם. כי מלאך ה' צבאות הוא. ולמדנו שצריך הכהן לכוון באותן הענינים שלמעלה. ליהדר שם הקדוש כמו שצנצץ:

(ו) ר' אלעזר אמר כוא וראה אין הברכה נמצאת למטה עד שנמצאת למעלה. ומשנמצאת למעלה אף למטה נמצאת. ובכל כך תולה זה בזה הן לטוב והן לרע. לטוב. שכתוב (ז) אענה את השמים והם יענו את הארץ. לרע. שכתוב (ח) יפקד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי הארמה על הארמה. א"ר יהודה לפיכך כתוב אמור להם. סתם. שיתברכו עליונים ותחתונים כלם כאחד. שכתוב כ"ה תברכו. בתחלה. ואח"כ את בני ישראל. אמור להם. סתם. שיתברכו כלם כאחד. יברך ה' למעלה. וישמרך. למטה. יאר ה' פניו אליך. למעלה. ויחנך. למטה. ישא ה' פניו אליך. למעלה. וישם לך שלום. למטה. ר' אבא אמר כלם כאחד מתברכים בב"ב אותיות

דבעי לפרסא ידיו צעי דיתוסף קדושה על קדושה דלויס. דבעי לקדשא ידיו על ידא דקדישא. מאן ידא דקדישא דא ליואי דבעי כהנא ליסול קדושה דמיוא מדיו. דכתיב וקדשת את הלויים הא לוינו קדישין. וכתיב בהם בלויים (א) וגם את אחיך מטה לוי שבט אביך הקרב אתך. מכאן דכל כהן דפריס ידיו צעי להתקדשא על ידא דקדישא. ליתוסף קדושה על קדושתים ועל דא לא יסול קדושה דמיוא מצר נש אחרת דלא הוי קדישא. וצנצנעוהא דספרא תאנא לוי דאתקדש כהנא על ידיו צעי הוא להתקדשא בקדמיתא. ואמאי לוי ויתקדש על ידא דכהנא אחרת [יע] תאנא כהנא אחרת לא צעי דהא כהן דלא שלים לא צעי האי כהנא שלים להתפגם על ידא דפגומא דלא שלים. אבל לוי דליבו שלים ואתחוי לסלקא דזוכנא ולמפלה צמשכן ומנא הא שלים הוא ורא אקרי קדוש. דכתיב וקדשת את הלויים. א"ר תנחום אף אקרי טהור. דכתיב וטהרת אותם ובנין כך צעי לאוספא כהנא קדושה על קדושתים תאנא כהנא דפריס ידיו צעי דלא יתחברון אנבען דא דא צני דיתברכו כתרין קדישין כל חד וחד צלחודי כמה דאתחוי ליה [כ] צנין דשמה קדישא צעי להתפרשא צאתון רשימין דלא לאערבא דא דא צעי להתכונא צאינון מלין. א"ר יחזק צעי קב"ה דיתברכו עלאי צנין דיתברכו תתאי ויתברכו עלאי דאינון קדישין בקדושה עלאה על ידא דתתאי דאינון קדישין בקדושה עלאה. דאינון קדישין מכל קדישין דלתתא דכתיב וחסידך יברוככה. א"ר יודא כל כהן דלא ידע רזא דא. ולמאן מצרך ומאן היא ברכתא דמצרך ברכתא דלוי לאו ברכתא. והיינו דכתיב (ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וגו'. מהו דעת. דעת סתם. ותורה יבקשו מפיהו. עלאין יבקשו מפיהו ומאי יבקשו מפיהו. תורה. תורה סתם [כא] היך תורה דלעילא דאקרי תורה סתם. דתניא תורה שכתב ותורה שבע"פ אחיך צנינון כתרין עלאין דאתקרון סני. ויאי טעמא. כי מלאך ה' לצבאות הוא. ומתיבא דבעי כהנא לכונא צאינון מלין דלעילא. ליחדא שמה קדישא כמה דאלטרין:

(ג) ר' אלעזר אמר תא חזי לית ברכתא לתתא אשתכח עד דישתכח לעילא. ומדאשתכח לעילא אף לתתא אשתכח. וכלא הכי תליא לשב ולביש. לשב. דכתיב (ד) אענה את השמים והם יענו את הארץ. לביש. דכתיב (ה) יפקד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי הארמה על הארמה. א"ר יהודה צנין כך כפוז אמור להם. סתם. להתברכא עלאין ותתאין כלשו כחדא. דכתיב כ"ה תברכו. בתחלה. ואח"כ את בני ישראל. אמור להם. סתם. להתברכא כלשו כחדא. יברך ה'. לעילא וישמרך. לתתא יאר ה' פניו אליך. לעילא. ויחנך. לתתא. ישא ה' פניו אליך. לעילא. וישם לך שלום. לתתא. ר' אבא אמר כלשו כחדא מתברכאן בכ"ב אמתין

מראה מקומות (א) מדכר י"ח (ב) מלאכי ב' (ג) דף קמ"ו (ד) הובע - (ה) יס"י כ"ד

זו הזהר

[ע] הלשון כהן אחר ולא אמר כהן חבירו. זה מורה על כהן בעל מום כמון הנלוי שאינו ראוי לגשיאת כפים. יהי' הוא ע"פ המקדש במים לכהנים התמימים. וע"ז מתרץ דלא יתכן כן. כי הכהן התמים יתפגם ע"י: [כ] כתרמים הקדושים היינו הספירות הקדושות. שכל ספירה נשפע שפע של כהן ומין אחר. לאחת חסד נבחרה ולאחת רחמים וכו' ביצוע: [כא] כל דבר שנאמר סתם יש לפרשו בב' אופנים. צנין שלמטה כששם. ובענין שלמעלה חיינו תורה שכתב רבו על התפארת. והתורה שבע"פ שלמעלה רבו על המלכות:

אחון גליפין דשמה קדישא. דאסתכלל וסתים
הכא [כג] ככ"ב אחון מתברכאן כלסו. ואינון רחמי נו
רחמי דלא אשתכח צבו דינא. ולא. והכתיב ישא ה'
פניו אליך [כג] א"ר אבא ישא. יסלק ויעביר בנין
דלא ישתכח דינא כלל תאנא א"ר יוסי בשעתא דכהנא
פרים ידיו אסיר ליה לעמא לאסתכלל ציה. יזוס דשכינתא
שריא צידוי. א"ר ינחא אי כבי כין דלא חמאן
מחי אכפת לסו. דהא כתיב (ח) כי לא ירחמי האדם ומי.
צחייסון לא חמאן אבל צמיתסון חמאן. א"ל משוס
דשמה קדישא רמיזא צאלצטן דידוי צעי צני כשא
לדחלא [כד] ואע"ג דלא חמאן שכינתא לא בעאן
לאסתכלל צידייכו דכסי. בנין דלא יסתכחון עמא חליפאן
לנבי שכינתא. תאנא צהסיא שעתא דכהנא פרים
ידוי גריכין עמא ליתב צדחילא צחיימא. ולינדפ דהסיא
שעתא עיזן רעותא אשתכח צכלסו עלמין. ומתברכין עילאין
ומתאין. וליס דינא צכלסו. וסיא שעתא דאתגלי
סתומא עתיקא דעתיקין צועיר אנפין.
ואשתכח שלמא צכלא. א"ר שמעון צהני תלת קראי
רישיהו י י י. י"בברך יאר ישא. כלסו לאחזא סחימנותא
שלימא. לאתברכא זעיר אנפין עמתיקא דכלא [כה]
וצנין כך יברך ס'. לעילא. וישמרך. כשא לתתא. וכן כלסו.
ותאני קמיה דר' שמעון סאי מאן דמלסער צחלמיה.
ליתי צשעתא דכסי פרסי ידישו ונימא. רצונו של
עולם אני שלך וחלומותי שלך וכו'. אחמי. בנין דכסאי
שעתא אשתכחו רחמי בעלמין כלסו. ומאן דיצעי ללותיה
צנעריס אתספך ליה דינא לרחמי:

אותיות מפותחות של השם כ"ב הקדוש. שנכלל ונתם
כאן [כג] בהכ"ב אותיות כלם מתכרכים. והן רחמים תוך
רחמים שלא נמצא בהן דין. ולא. הרי כתוב ישא ה'
פניו אליך [כג] א"ר אבא ישא. יסלק ויעביר הדנו כדי
שלא יהיה נמצא דין כלל. למדנו א"ר יוסי בשעה שדברך
נושא את כפיו אסור להעם להסתכל בו. לפי שהשכינה
שריה על ידיו. א"ר יצחק אמר כן כיון שאין רואין אותה
מה מוקפת להם. שהרי כתוב (ח) כי לא יראני האדם ומי.
בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים. א"ל לפי
שהשם הקדוש נרמו באצבעות ידיו צריכים האנשים
להתירא מזה [כד] ואע"פ שאינם רואים השכינה אין צריכים
להסתכל בידי הכהנים. כדי שלא יהי' נמצא העם מחזקין
אצל השכינה. למדנו שבאותה השעה שדברך נושא את
כפיו. צריך העם לישב ביראה ופחד. ולדעת שבאותה
השעה עת רצון נמצאת בכל העולמות. ומתברכים עליהם
והתהונים. ולא נמצא דין בכלם. והיא השעה שנתגלה
הנעלם קדמון הקדמונים לאידי בהתפארת שנקרא פני קמנות.
ונמצאת שלמות בכל. א"ר שמעון בתחלת ג' פסוקים
האלה י י י. י"בברך יאר ישא. כלן להראות אמונה
השלמה. שיתברך פני קמנות מן הקדמון של הכל [כה]
ולפיכך יברך ה'. למעלה. וישמרך. כאן למטה. וכן כלן.
ולמדנו לפני רבי שמעון כל מי שנצטער בחלום דע.
יבוא בשעה שהכריזים נושאים כפיהם ויאמר. רבונו של
עולם אני שלך וחלומותי שלך וכו'. ולמה. לפי שבשעה
זו נמצא רחמים בכל העולמות. ומי שמבקש תפלתו
כשהוא בצער נהפך לו הדין לרחמים:

ג) וישמו את שמי על בני ישראל וגו'. מהו ושמו את
שמי. א"ר יסודס יתקנו. כמה דכתיב ושמו
איהם איש איש על עבודתו ואל משאו. לאתקנא צברכתסון
כתרין דיימנא ליימנא. וכתרין דשמאלא לשמאלא כדקא חוי.
דבעיא דלא ישעון צהון לאתקנא כלל. בנין דיתברכו עילאין
ומתאין. ואי יעדון סכי מאי כתיב. ואני אברכס. מאן.
לאינון כסי. דכתיב ומברכך צרוך. וכתיב ואברכא
מתברכך. אינון מתברכין לעמא ואלא אברך לסו. בנין כך כתיב
ושמו. ולא כתיב יאמרו או יזכרו. תאנא כל כסן דלא
רחמין ליה עמא לא יפרוס ידוי. ועובדא סוס צחד כסן
דקס ופרים ידוי. ועד דלא אשליס אתעביד תלא
דגרמי. מאי עמא. משוס דלא צריך צחציבותא. וקס אחר
ופרים ידוי וצריך ואתתקן סהוא יומא. כל כסן דהוא לא
רחים לעמא. או עמא לא רחמין ליה. לא יפרוס
ידוי לצרכא לעמא. דכתיב (ג) טוב עין סוא יבורך. אל
פקדי יבורך אלא יברך:

ג) וישמו את שמי על בני ישראל וגו'. מה ושמו את
שמי. א"ר יהודה יתקנו. כמו שכתוב ושמו
אותם איש איש על עבודתו ואל משאו. לתקן בברכתם
כתרים של ימין לימין. וכתרים של שמאל לשמאל כראי.
שיחדר לכל ישעו בהם לתקן הכל. כדי שיתברכו עליהם
והתהונים. ואם יעשו כך מה כתוב. ואני אברכס. למי.
לאותן כהנים. שכתוב ומברכך צרוך. וכתוב ואברכא
מתברכך. הם יברכו לעם ואני אברך אותם. ולפיכך כתוב
ושמו. ולא כתוב יאמרו או יזכרו. למדנו כל כהן שאינו
אהוב לעם אל ישא את כפיו. ומעשה ה'י' בכהן אחר
שנאו שעמד ונשא את כפיו. ופרס שהשלים נעשה גל של
עצמות. מה המעם. לפי שלא בידך באהבה. ועמד אחר
ונשא את כפיו ובירך ונתתן של יום ההוא. כל כהן שאינו
אוהב לעם. או שהעם אינם אוהבים אותו. אל ישא את
כפיו לברך לעם. שכתוב (ג) טוב עין סוא יבורך. אל
תקדי יבורך אלא יברך:

דבר
מראה מכות (א) שנות ל"ג (ב) דף קמ"ו (ג) משלי כ"ב

דון הזהר

יכט שם הקדוש הזה הוא השם הירוד הנקרא שם בן כ"ב אותיות ויוצא מן הפסוקים של ברכת כהנים בדרך נסתר עיי מילומי אותיות
באלפ"א בית"א שונות כמבואר בספר הפרס. וכאן נרשם ברי"ת של תפלה זו — אָנָּא [אור קבל תפלה] (בבקשין; פנה) סכות
תתנת [יתודין; פשיענו] בלח פּרַח סַעַר יִשְׂרָאֵל בְּיַהֲלִיךְ; דְּרוּשׁ יִשׁוּעֵתֵינוּ [הושיענו] [נתן] סֵלָה [יודיעך] סַחְתִּירִיךְ; [כג] : זה .
מובן על פי המשמעות בכל מקום. נושא פנים היינו תגם שזה הוי"ב ואינו שזה " ואינו ראוי לשובה זו אע"פ נושא לו פנים
לעשות לו השובה, נמצא שנבחר בזה ענין חיוב סדר הרין לרע. ומתוך ר' אבא שאין כוח המשמעות של נושא פנים. אלא הכונה שעי
הארת פניו לישראל יסולק ויתבטל סמילא הרין מישראל. וענינו ההיפוך מן הסתרת פנים; [כד] כי עשר אצבעות הידים רמו על
העשר ספירות. ה' של ימין הסדים. ה' של שמאל גבורות; [כז] זה בטר עליון. ואפשר לפרש שהג' יודין רמו לעשר ספירות של
בטר עליון. עשר ספירות של חכמה. ועשר ספירות של בינה. שהן כלן ישיעו כרכות להתפארת שנקרא ועיר אנפין. וכידוע שבכל
ספירות גבלות עשר ספירות. והתפארת ישיעו השפע לתתא. היינו לחמלות לתתא. וכל מה נקרא
מהימנותא שליממא:

רועה הנאמן

רעיא מהימנא

(א) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל. מצוה זו שיברך הכהן את העם בכל יום בזקופת האצבעות. ולברך הברכה בכל יום. להמצא ברכות למעלה ולמטה. שהרי האצבעות עומדות בסוד עליון. חמש תוך חמש. חמש של ימין וחמש של שמאל. החמש של ימין משוכחות יותר מאותן של שמאל. לפי שהימין יש לו שבח יותר על השמאל. ועל כן בהברכה שמברך הכהן את העם. צריך להגביה הימין על השמאל ולברך בעין טוב. וכאשר הכהן נושא את כפיו שורה השכינה על אותן האצבעות. שהרי הקב"ה מסכים עם הכהן באותן הברכות. וישראל מתברכים משני צדדים. מלמעלה ומלמטה. מלמעלה. שהשכינה שורה על אותן האצבעות. מלמטה. מה שהכהן מברך. בוא וראה שהדברים הנעשים למטה מעוררים ענינים כאלה למעלה. כדמיון זה בפריסת האצבעות של הכהן למטה מתעוררת השכינה לרדת ולשכון עליונו. וכן כמה דברים יש בעולם שמעוררים ענין כזה למעלה. שהרי בהתעוררת שלמטה נתעורר כח למעלה. וזאת ביארנו בכמה מקומות. וזה המעם של לולב. וזה המעם של שופר. והרבה הם בדמיון זה. עשר אצבעות מעוררות השכינה שתשרה עליהן. ומעוררות עשר מדרגות אחרות למעלה להאר [כו] והכל בזמן אחד. וע"כ אסור לו לאדם להגביה אצבעותיו וקופות על חנם. אלא בתפלה ובברכות ובשמו של הקב"ה. וזאת ביארנו שהן התעוררת השם הקדוש וסוד האמונה. וקפת האצבעות מעוררת באותה הזקופה שלהם עשרה שלימים כמו שביארנו. והכהן צריך לברך בעין טוב בהכמת השכינה כמו שנאמר. באותה שעה שהברכה הזאת יוצאת מפי הכהן. אותן ששים אותיות יוצאות ופורחות לרקיע [כז] ומפקדות ששים שרים על כל את האות. וכל מסכימים על כל אלה הברכות. מה המעם של 'אותיות בברכות אלה. לפי שישראל ס' רבוא הם. והסוד שם' רבוא מתקיימים תמיד בעולם. וכל את האות היא נגד רבוא אחת. שם הקדוש היוצא מזה עולה למעלה עד כמה הוא שלמעלה [כח] ובין שכינה העליונה ושכינה התחתונה מסכימות לכהן באותן הברכות. וכן כל אותן ס' ממונים. וע"ז כתוב ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. שאז הקב"ה מברך את ישראל. ע"כ ר"מ :

(ב) וירי ביזם כלת משה וגו'. רבי יוסי למד שזה היום שנכנסה כלת לחופה [כט] ואין יתבאר ביום כלת משה. אלא מלמד שעל ידי משה נכנסה. א"ר יהודה ובי עד עתה נתעכבה ולא נכנסה למקומה. והרי כתוב (ג) ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד וגו'. א"ר יצחק אין מוקדם ומאוחר בתורה. וידי ביזם כלת משה. כלתו של משה בודאי [ל] שלמדנו א"ר שמעון מאי זה שכתוב

מראה מקומות (א) 97 קמט. (ב) 97 קמט. (ג) שמות מ

זו הזהר

(א) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל פקודה דא לברכא כהנא ית עמא בכל יומא בזקופא דאלצבען. ולברכא ברכתא בכל יומא לאשתכחה ברכאן עילא ותתא דהא אלצבעאן קיימין ברוא עלאה. חמש גו חמש. חמש דימינא וחמש דשיאלא. חמש דימינא אינון שכתא יתירא על אינון דשמאלא בנין דהא ימינא אית ליה שכתא יתירא על שמאלא ועל דא בברכתא דקא צריך כהנא ית עמא אלסריך לוקפא ימינא על שמאלא ולברכא בעינא טבא. וכד פריש ידוי כהנא שכינתא שריא על אינון אלצבען. דהא קב"ה אסתכס עמיא דכהנא בציונון ברכאן וישראל מתברכין מתרין סטרין. מעילא ותתא מעילא. דשכינתא דשריא על אינון אלצבען. ותתא כהנא דקא מברך. תא חזי מלין דקא עבדי לתתא מתערין מלין לעילא כנוונא דא צפישו דאלצבען דכהנא לתתא אתערת שכינתא למימי ולשריא עלן. וכן כמה מלין אינון בעלמא דמתערין מלין לעילא דהא דתעוררתא דלתתא אתער חילא אחרת לעילא והא אוקימנא בכמה דוכתי. והיינו סעמא דלולב והיינו סעמא דשופר. וכמה אינון בהאי גוונא. עשר אלצבען מתערי שכינתא לשריא עלייהו. ומתערי עשר דרגין אחרין לעילא לאהרע [כו] וכלא בשעתא חדא ועל דא אסיר ליה לבר נש לוקפא אלצבען בזקופו למנא. אלא בללותא ובברכאן ובשמא דקב"ה והא אוקימנא דאינון אתערו דשמא קדישא ורזא דמאימנותא. וקופו דאלצבען ממנן בההוא זקופו דלהון עשרה שליטין כיח דלוקיזוס וכהנא צעי לברכא בעינא טבא בלסתכמותא דשכינתא כמה דאתמר בההיא שעתא דברכתא דא נפקא מפומיה דכהנא אינון שתין אהוין נפקין וסתין ברכיעא [כז] וממנן שתין ברבדין על כל את וסת. וכלהו אודן על כל אילין ברכאן. מאי סעמא שתין אהוין בברכאן אלן. בנין דישראל שתין רבוא אינון. ורזא דשתין רבוא קיימין תדיר בעלמא וכל חד וחד איכו חד רבוא שמא קדישא דנפקא מהאי סלקא לעילא עד ההוא כרסיה דלעילא [כח] וכלא שכינתא עלאה ושכינתא דלתתא אודן בכהנא בציונון ברכאן. וכל אינון שתין ממנן וע"ז כתיב ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. וכדין קב"ה מברך לון לישראל. ע"כ ר"מ.

(ב) וירי ביזם כלת משה וגו'. תלנא רבי יוסי ביזם שנכנסה כלת לחופה [כט] במאי אוקימנא ביזם כלת משה. אלא מלמד דעל ידי דמשה נכנסה. א"ר יהודה וכי עד השתא אתעכבת ללא עיילת לדוכתא. והא כתיב (ג) ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד וגו'. א"ר יצחק אין מוקדם ומאוחר בתורה. וידי ביזם כלת משה. כלתו של משה ודאי [ל] דתנין א"ר שמעון מאי דכתיב

מראה מקומות (א) 97 קמט. (ב) 97 קמט. (ג) שמות מ

[טז] היינו עשר הספירות שיש בהן ה' חסדים וה' נבורות : [כז] היינו ס' אותיות הנמצאות בברכת בהנים : [כח] היינו השם בן ב"ב אותיות הנ"ל. [כט] פירוש ששרתה השכינה במשכן : [ל] פירוש שמשה נתעלה למדרגה גדולה כל כך עד שהיו ראוי שתשרה עליו אור השכינה בתמידות כמו על מלאך. וזאת לא היה יכול להיות אם לא היה פרוש משה מאשתו. ועוד שעי' עבודת משה בתמידות בקדושה ובטהרה ה' משיך שפע כל טוב להשכינה הקדושה מאורות שלמעלה. לשיכר הוא נקרא בשם זה שהוא כדמיון חתן המספרים לבלה בכל טוב ובקישוטיו. וכן השכינה נשפע שפע הקדושה לישראל בפרטיות :

דכתיב (א) עלים למרום שביט שבי אלה בשעה שאמר לו הקב"ה של נעליך מעל רגליך. אודוטו סהר. אמר מיכאל קמי קב"ה. רבונו של עולם תבטי לסתור אדם. והא כתיב וזכר ונקבה זרעם ויזכר לאדם. ולית זרעא אשתכח אלה זמאן דאישו דכר ונקבה. ואת אמרת ליה לאתפרשא מתתיהו אל הא קייט משע פריה ורביה. השתא אלה זביעא דיתנסב זשכינתא וזגיניה סחוט שכינתא לדידה עמיס. הסיד עלית למרום שביט שבי. מכו שבי. דא שכינתא דאתנסיבת עמך. לקחת מתנות זרעם זרעם לא כתיב אלה זרעם סידוט לעילא [ג] וזימא דחתם שכינתא הוא יומא דאתנסבא זמסא נחתא. דהא הוא דכתיב כלת משע כלתו של משע זמס. וזישיע דאנפו כלכפי סידרא כתיב (ב) של נעליך [ג] דלא אתפרש אלה זמאן דייסן. דהא לא אתנסיבת עמיס שכינתא כל כך. ולא אתחזי ליה. דכתיב (ג) ויסל יסחטע של פמו ארעס [ג] אכל סכא כלם משע ודאי מתנות זרעם. פתתם כתיב [ג] זכאס חולקיס דמשע. דחאריס זבי זיקריה על כל שאר בני עמלא.

(ד) רבי אבה אמר ויהי ציוס כלת משע. דחתם כלת משע לארעא. ואי פייס ויהי זבל אתר ללא יסחט אלא ליסחא דלפרעא. והכא כתיב ויהי ציוס. אלה זסחא יומא דשכינתא נחתא לארעא אשתכח מקסגרא לגבה. וחספס סחא חק קבל לגבה זנין דלא תיחות. ותנין אלף זמס מאס רבוז מלאכין מקסגנין אשתכחו לגבה זנין דלא תיחות. וזסחא זמסא אשתכחו כל כנופיא דמלאכי עלאי קמי קב"ה. ואתרו קמי. חארי דעמלא. כל יוס וכל כהירא דלן זשכינס יקרד יסו. והשתא תיחות לגבי סחאי זסחא זמסא אתקפת שכינתא זמברס סחא חק קבל. כמאן דמטבר גזיין סקסיין וזמסא לארעא קיין דמחו כלסו כך. פתחו זמרו (ה) ס' אדונינו מה אדיר שחק זבל סלרין. אדיר ודאי. דמברת כמס גזיין ודלין תקיפין וזמסא לארעא וסליסם זכלא. ועל דא כתיב יסו. זנין לארעא דקבילו כמס חילין ומשירין זיומא דכלם משע נחתא לארעא:

(ו) ויאמר ה' אל משה נשאו אחד ליום וגו'. איר יסודא יומין דלעילא דאתכחו לאפזכרא זליטן פריסר תחומין דמסרסיין. וכל דא אתקן ואתחק זכרתיא על ידי אלין דלתתא. ותאלת כלסו מתזכין זנין פדכתיא דלעילא [ג] ואפילו פתאין ואפילו פמין סכויס מתזכרין. סיהא איר שחפן אלמלא לא הקריבו אלין פריסר נשיאין. לא יכל פלמא למקס קמי פריסר נשיא ימטאל. דכתיב שניס פטר נשיאס לחומתם. מדחקריבו אלין דסיראל נסכו שלסכותא דכלסו. זנין כך נשיא אחד ליום. וכל מה דחקריבו כנופול דלעילא חקריבו. זנין דמתברכו כלסן

שכתוב (א) עלית למרום שביט שבי. אלא בשעה שאמר לו הקב"ה של נעליך מעל רגליך. נדעוע ההר. ואמר מיכאל לפני הקב"ה. רבונו של עולם תבקש לסתור בנין האדם. והרי כתוב וזכר ונקבה זרעם ויזכר אותם. ואין הברכה נמצאת אלא במקום שיש זכר ונקבה. ואתה אמרת לו להתפרש מאשתו. א"ל הרי קיים משה פריה ורביה. עתה אני מבקש שיתקשר עם השכינה. ובשבילי תרד השכינה לדור עמו. ושיכ עלית למרום שביט שבי. מהו שבי. זו השכינה שהתקשרה עמך. לקחת מתנות באדם. באדם לא כתוב אלא באדם הידוע למעלה [ג] וביום שירדה השכינה הוא היום שהתקשרה במשה ירדה. זהו שכתוב כלת משה. כלתו של משה פסס. וביהושע שפניו כפני אלכנה כתוב (ב) של נעליך [ג] שלא הי' פרוש אלא בזמנים ידועים. שהרי לא התקשרה עמו השכינה כל כך. ולא היתה ראוי לו כל כך. שכתוב (ג) ויסל יהושע על פניו ארצה [ג] אבל כאן כלת משה ודאי. מתנות באדם. מתנת כתוב [ג] אשרי חלקו של משה. שאודותו רוצה בכבודו על כל שאר בני דעולם:

(ד) רבי אבא אמר ויהי ביום כלת משה. שירדה כלת משה לארץ. ואם תאמר יהי בכל מקום אין זה אלא לשון צער. וכאן כתוב יהי ביום. אלא ביום ההוא שהשכינה ירדה לארץ נמצא המקשר אצלה. וכסה חק אפלה ההוא בפניה בשביל שלא תרד. ולמדנו אלף זמסא סאה רבוז מלאכים מקסגנין נמצאו אצלה בשביל שלא תרד. וכוסן ההוא נמצא כל הפליוס של מלאכים העלוינים לפני הקב"ה. ואמרו לפניה. רבון העולמים. כל היו וכל המאור שליט בשכינתו כבודך הוא. ועתה תרד אצל התחתונים. בשעה ההיא התנגדה השכינה ושברה חק אפלה ההוא. כזה שמטבר חתיכת כפור חוקים וירדה לארץ. כשראו כלם כך. פתחו ואמרו (ה) ה' אדונינו מה אדיר שחק זבל הארץ. אדיר בודאי. ששברה כסה גזיין וחילות נבורים וירדה לארץ ושלמה בכלם. ועל זה כתוב יהי. בשביל הצער שקבלו כמה חילות ומתנות ביום שכלת משה ירדה לארץ:

(ו) ויאמר ה' אל משה נשאו אחד ליום וגו'. איר יהודה אלו הימים שלמעלה שנתחבו להתברך באותן י"ב גבולי אלכסון. וכל אחד נתחן ונתחן בברכות על ידי אלו הנשיאים שלמסר. ולמדנו שכלם מתברכים בשביל המוכח שלמעלה [ג] ואפילו התחתונים ואפילו האומות עכרים מתברכים. למדנו איר שסעין לולי לא הקריבו אלה שנים עשר נשיאים. לא דאי יכל העולם דהתקיים לפני שנים עשר נשיאי ימטאל. שכתוב שנים עשר נשיאים לאומותם. פשהקריבו אלה נשיאי ישראל לקחו הממשלה של כלם. לפיכך נשאו אחד ליום. וכל מה שהקריבו כרסין שלמעלה הקריבו. בשביל שיתברכו כלם

מראה מקומות (א) תלים פ"ח (ב) יסחט פ"ג (ג) זכאס פ"ד (ד) תרומס ק"ג (ה) תלים פ"ה (ו) דף קמ"ג :

זין הזהר

[א] הכלל בדקדוק ליק מה' היריעה בשמות מנוקדת בפת"ח. והאות שאחריה ברגש. ולמי ואחריה שיינן מקבלות רש תחמיר ר: קדח אל הפת"ח ונעשה מה קמ"ץ. ואם יבואו אותיות בליב בפלה שראשה צורך להיות ב"ח היריעה או תחמיר הו"ו איננו שלר יבוא תחת האותיות בליב. ועפ"י זיבן שכתוב לקחת מתנות באדם הב' בקמ"ץ ולא בשר"א. הרי זה כאלו נכתב בהארץ. פ"ח היריעה. כרסין שכתוב כאלו תחת בהאהל. והכונה על השכינה הקדושה שלפעמים נקראת בשם אר"ם עדה"כ כתפארת ארם לשבת בית. נ"ס יש לפרש שבהארץ מוכח על התפארת שנקרא ארם בשביל השם פ"ח שבי"ו ארם. ומכאן לקח תרשות שתרד השכינה לשבת בית. נ"ס [ג] נעליך לשון יחיד. ובמשה כתוב נעליך לשון רבים: [ג] ואתי אפילו מן מלאך נחירא ונתבאל ספגיה. ספג"כ פניו השכינה: [ג] ודו לשון יחיד פתגה אחת. מרמו על השכינה הקדושה ע"ד שאמר חז"ל שאמר חז"ל פתגה מוכח יש לי פתגה גנוי ושכח פתג: [ג] אלו מוכח שלמעלה היינו פרת המלכות. שהיא מקבלת השפע מן התפארת עלמא דרבוזא ופלאקא ופלאקא לכל הנפשות התחתיות:

נימל

כלם. אילם ששים עתודים ששים. כמ"ש"כ ששים נבורים סביב לה. מצד הגבורה. כף אחת עשרה זהב וגו'. וזה נתבאר :

א) עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. א"ר שמעון עשרה עשרה כפל למה נכתבו. אלא עשרה למעשה בראשית ועשרה לפתן תורה. עשרה מאמרות במעשה בראשית. ועשרה מאמרות במתן תורה מה ענינם. לפי שהעולם לא נברא אלא בשביל התורה. וכל זמן שישראל עוסקים בתורה העולם מתקיים. וכל זמן שישראל מבטלים מהתורה מה כתוב : אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בוא וראה עשרה מאמרות למעשה בראשית. כמו שלמדנו בעשרה מאמרות נברא העולם. עשרה מאמרות למתן תורה. אלו עשרת הדברות והוא שכתוב עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. שקולין יחד בחשיבות אחת. ובשביל זה העולם מתקיים ונמצא בו שלום. אשרי חלקם של הצדיקים ש"קב"ה משפיע עליהם ברכות ומקבל הפלתם. ועליהם כתוב ג) פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

כלסון. אילם ששים עתודים ששים. כמ"ד ששים נבורים סביב לה. דכסטר נצורה קף אחת עשרה זהב וגו'. והל' אתמר :

א) עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. א"ר שמעון עשרה עשרה למחי קף אחת עשרה למעשה בראשית ועשרה למתן תורה. עשרה מאמרות במעשה בראשית ועשרה מאמרות במתן תורה במחי קף מיירי בנין דעלמא לא אתברי ללא בנין אורייתא. וכל זמנא דישאל מתעסקי באורייתא עלמא מתקיימא. וכל זמנא דישאל מתפסלי מאורייתא מה כתיב ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. תא חזי עשרה מאמרות למעשה בראשית. כדתנן בעשרה מאמרות נברא העולם. עשרה מאמרות למתן תורה אלו עשרת הדברות והיינו דכתיב עשרה עשרה הכף בשקל הקודש. אתקלו כחדא בשקולא חדא. ובנין קך קאים עלמא ושתכח דים שלמא. וכאח חולקאון דלדיקיא דקב"ה מריק עליהו ברכאן וליית ללותהון. ועלייהו כתיב ג) פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת בהעלתך

ד) דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרות וגו'. א"ר אבא בוא וראה בשעה שהכהן נהגון להרליק הנרות למטה. והיה מקריב קמרת הסמים באיתה השעה. או נרות העליונים מאירים ונתקשר הכל ביחד. ושמחה וששון נמצא בכל העולמות. וש"כ ר) שמן וקמרת ישמח לב. וע"כ בהעלתך את הנרות וגו' א) : רבי יוסי אמר בהעלתך ממש בהרלקותך ג) שהרי כאחד נעשה על ידי הכהן שתי העבודות שהן קשר אחד. ואינו הן. שמן וקמרת. ככתוב שמן וקמרת ישמח לב. שבתוב ז) והקמיר עליו אהרן קמרת סמים כבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקמירנה. וכתוב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקמירנה. למה כתוב כאן בדיטבו. ולמה כתוב שם ובהעלות. א"ר יהודה הכל ענין אחד. רבי יוסי אמר בהטיבו. כמ"ש"כ כי טובים דודין מיין טובים. שובעי יין. כמ"ש"כ ה) ונשבע לחם ונרדה טובים. רבי יהודה אמר הטבה ממש. כמ"ש"כ ט) וטוב לב משתה תמיד. ובהעלות. שהרי בומן שיונקים ונשבעים מן שפע הבינה. או נתעלין בעלוי. וברכות נמצאות בכלן ושמחה בכל. וע"כ כתוב ובהעלות. ר' אחא אמר בשעה שעומק הכל מאיר בהבינה. ונחל השפע נמשך בדרך ישר להשקות לכל. או כתוב בהטיבו ובהעלות. בהטיבו. לפי שהרי עומק הכל יוצאין. ובהעלות. לפי שבאים מצד העליון שהוא עומק הכל שנקרא מחשבה. והכל ענין אחד.

ד) דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרות וגו'. א"ר אבא בוא וראה בשעה שהכהן נהגון להרליק הנרות למטה. והיה מקריב קמרת הסמים באיתה השעה. או נרות העליונים מאירים ונתקשר הכל ביחד. ושמחה וששון נמצא בכל העולמות. וש"כ ר) שמן וקמרת ישמח לב. וע"כ בהעלתך את הנרות וגו' א) : רבי יוסי אמר בהעלתך ממש בהרלקותך ג) שהרי כאחד נעשה על ידי הכהן שתי העבודות שהן קשר אחד. ואינו הן. שמן וקמרת. ככתוב שמן וקמרת ישמח לב. שבתוב ז) והקמיר עליו אהרן קמרת סמים כבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקמירנה. וכתוב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקמירנה. למה כתוב כאן בדיטבו. ולמה כתוב שם ובהעלות. א"ר יהודה הכל ענין אחד. רבי יוסי אמר בהטיבו. כמ"ש"כ כי טובים דודין מיין טובים. שובעי יין. כמ"ש"כ ה) ונשבע לחם ונרדה טובים. רבי יהודה אמר הטבה ממש. כמ"ש"כ ט) וטוב לב משתה תמיד. ובהעלות. דהא בזמנא דאתשקיין ואתרויין משקיו דנחלא. כדון אתעלין בעלוי. וכדכאן אשתכחו בכלסו והדו בכלא. וע"ד ובהעלות. רבי אחא אמר בשעת דעמיקא דכלא נהיר בנחלא. ונחלא נעיד באורח מישר לאשקא לכלא. כדון כתיב בהעלות. בהעלות. בנין דהא מעומקא דכלא נפקי. ובהעלות. בנין דאתיין מסמרה עלאה דעמיקא דכלא דלקרי מחשבה. וכלא חז מלה. וכדון

טראה מקומות א) ויקרא יא. ג) יעמי" ל"ג ג) תלים ק"ב ד) דף קמט. ט) משלי כ"ז ו) דף קכ. ו) שמות ל' ת) יעמי" ט"ד ט) משלי ט"ז

זו הזהר

פרשת בהעלתך א) בנתנו לתרין לשון הכתוב אל מול פני המנורה ויאירו שבעת הנרות. שהיצי"ל יאירו ששת הנרות. אלא הכונה שאל מול פני המנורה שלמטה יאירו שבעת הנרות שלמעלה. היינו הו' ספירות : ג) פתוח בזה לפה נכתבה הדלקה בלשון העלאה. שהוא משום שבעת הדלקת המנורה ה"י ממש עבודת ההעלאה שהיא להעלות ענין הקמרת :

ידין כנסת ישראל מתברכה. וזכראן אשתכחו בכלו עלמין.

ואז כנסת ישראל מתברכה. וזכרות נמצאו בכל העילות:

(א) וזה תעשה המנורה וגו'. א"ר אלעזר האי פ"שתא הא אחרז עובדא דמרתא ותקונה וכל זה דבא. אמאי הכא זמנא אחרא חלל כיון דנשיאים קריבו קורבנא דמדבחה. וכל תקונא דאתחזי ליה. אתא קרא ואשתעי עובדא דמרתא דהיא תקונא על ידא דהסרן. דהא לעילא מרתא וכל זולתינ דילא על ידא דהסרן גהרין כלל. תא חזי מדבחה תריסר נשיאין הוו לחנכה ליה ולאחנקה ליה. והא אוקמוס תריסר אינן שבטין לר' ספרין ד' דגלים. וכלו תריסר כלל כגוינא דלעילא. ומרתא שבטא זולתינ אתמחי לאדלקא על ידא דכנא. כלל כגוינא דלעילא. מרתא על את קיימא [ג] ובניא אתעבידת. והא אוקמוס בעובדא דמרתא. ומדבחה פנימאה ומרתא קיימי כחדא להדוותא דכלל. דכתיב שמן וקמרת ישמח לב .. ועל דא לא אתקרב קמרתא חלל בשעתא דשמן אשתכח [ד]—:

(א) וזה תעשה המנורה וגו'. א"ר אלעזר פרשה זו כבר נאמרה מעשה המנורה ותיקניה וכל אשר בה. למה נכתבה כאן פעם שנית. אלא כיון שהנשיאים הקריבו קרבנות המזבח. וכל התיקון שהי' ראוי לו. בא עתה הכתוב לספר מעשה המנורה שהתיקון שלה נעשה ע"י אהרן. שהרי למעלה המנורה וכל הנרות שלה על ידי אהרן היו כלם מאירים. בוא וראה שהמזבח שנים עשר נשיאים היו להנכו ולתקן לו. והרי ביארו ששנים עשר נשיאים היו לארבעה צדדים עם ד' דגלים. וכל השנים עשר כלם כדמיון שלמעלה. והמנורה בשבעה נרותיה נצמדה להדליק על ידי הכהן. הכל כדמיון שלמעלה. המנורה לאות היתה קיימת [ג] ובכס נעשת. והרי כך ביארו במעשה המנורה. ומזבח הפנים המנורה עמדו ביחד לשמחת הכל. שכתוב שמן וקמרת ישמח לב .. וע"כ לא נקרב קמרתא אלא בשעה ששמן הי' נמצא [ד]—:

(ב) קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם. הא אוקמוס דבעי לדכאה לון ולאמשכא לון לאתקשרא באתרייהו. בנין דאינון דרועא שמאלא וספרא דדינא. וכל מאן דאתי מספרא דדינא בעי דלא ירבי שערא. בנין דאסני דינא בעלמא וע"ד אתתא כהאי גוונא דלא יתחזי שערא לבר. ובעיית לאתחפוא רישה ולכסי שערתא. והא אוקימנא ואתמר. וכדין אתדרכן כל אינון דאתיין מספרא דדינא. וע"ד בליואי כתיב וכה תעשה להם לפרס וגו' והעבירו תער וגו'. ואתמר ליואי לא סלקין לאתרייהו עד דיריש לון כהנא. בנין דימינא מדבר תדיר לשמאלא [ה]—:

(ב) קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם. הא ביארו שנצרך לטהר אותם ולהשיכם שיתקשרו בשרשם. לפי שהם בבחינת זרוע השמאלית וצד הדין. וכל מי שבא מצד הדין צריך שלא לגדל השערות משום שמרבה דין בעולם. וע"כ האשה כדמיון זה הזהר שלא תגלה שערותיה לחוץ. וצריכה לחפוף ראשה ולכסות שערותיה. וזה כבר נתבאר. ואז מתברכים כל אלה הבאים מצד הדין. וע"כ בלויים כתוב וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער וגו'. ונדרש שהלויים אין להם עליה לשרשם עד שיניף אותם הכהן. לפי שבהחינת הימין מנהל המיד לבחינת השמאל [ה]—:

(ג) ובה תעשה להם לפרסם וגו' והעבירו תער על כל בשרם וגו'. א"ר שמעון בוא וראה כל מי שהוא מצד הדין ודינים מתדבקין בו. לא יטהר עד שיעביר מעליו השערות. וכשיעביר מעליו השערות יטהר ויומתק. ובוא וראה שהרי הלויים שבאו מזה צד הדין לא נטהרו עד שהעבירו מעליהם השערות. שכתוב וכה תעשה להם לפרסם וגו' והעבירו תער על כל בשרם. וכדי להתתיקם יותר. צריך הכהן שבא מצד חסד העליון להניף אותם. שכתוב והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה' .. ולמדנו למה כתוב בתער ולא במספרים. אלא משום להעביר השערות בשרשם. ויתבטלו מהם דינים התחתונים מהשתלשלותם. ולומן שישיבו המעשים למטה עתיד הקב"ה אותן השערות להעבירם ולמרטם. כדי שלא יצטחו ויגדלו. כמו שכתוב ואיש כי ימרט ראשו:

(ג) ובה תעשה להם לפרסם וגו' והעבירו תער על כל בשרם וגו'. א"ר שמעון בוא וראה כל מי שהוא מצד הדין ודינים מתדבקין בו. לא יטהר עד שיעביר מעליו השערות. וכשיעביר מעליו השערות יטהר ויומתק. ובוא וראה שהרי הלויים שבאו מזה צד הדין לא נטהרו עד שהעבירו מעליהם השערות. שכתוב וכה תעשה להם לפרסם וגו' והעבירו תער על כל בשרם. וכדי להתתיקם יותר. צריך הכהן שבא מצד חסד העליון להניף אותם. שכתוב והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה' .. ולמדנו למה כתוב בתער ולא במספרים. אלא משום להעביר השערות בשרשם. ויתבטלו מהם דינים התחתונים מהשתלשלותם. ולומן שישיבו המעשים למטה עתיד הקב"ה אותן השערות להעבירם ולמרטם. כדי שלא יצטחו ויגדלו. כמו שכתוב ואיש כי ימרט ראשו:

(ד) והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'. ר' יהודה שאל לר' אבה אחאי כהנא הוה מריס ית ליואי. א"ל מתלא למאי מלתא דא דמית. לרביא כד איסו ככי ורגו. מאי עבדין בנין לפייסא ליה. א"ל ר' יהודה מרימין יתיה ומעטענין יתיה בנין לשתקא ליה. א"ל ר' אבה. יהודה יהודה. מלה דא אתיא לידך ולא בדקת בגוה. הא ליתמין אודרך

(ד) והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'. ר' יהודה שאל לר' אבה למא היה הכהן מניף את הלויים. א"ל משל למה הרבר דומה. לתינוק כשהוא בוכה וכועס. מה עושים כדי לפייסו. א"ל ר' יהודה מניפין אותו ומעטענים אותו כדי להשתיקו. א"ל ר' אבה. יהודה יהודה. דבר זה בא לידך ולא חקרת בו. הלא ישמעו אנזיק

פראה מקומות (א) דף קנ"א. (ב) דף קנ"א. (ג) תריסר מת (ד) חוספת

זיו הזהר

[ג] היינו בר המערכי שהיה אות לכל העולם שהשיכנה שם שורה: [ד] מי' עבודת השמן שהיא הרלקת המנורה: [ה] היינו שכתב שהוא בחי' חסד זרוע הימין יגדל את הלוי שהוא בחי' גבורה זרוע שמאל:

אודך מאי דפומך ממלל. כדון איזי מדת הגבורה. חממתני ורננות. (כתוב א) שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם. וכתיב ארור אפס כי עז ועברתם כי קשתה. לפי שהם מתגברים ומתקשים באפם ועברתם לצאת לעשות דין. כללות ולהברית בני העולם. ואז הכהן שהוא החסד העליון מניף אותו הצד של הלוי. שהיא מדת הגבורה. כדי לשכך ולהשקט רגוזה וכעסה. וכדי שישתברו השערות מכל השתלשלותן ולא יתגברו ולא יתחזקו. כדמיון זה הוא הכהן שהניף את הלוי'ת תנופה. בשביל להשקט צד הגבורה שלהם. כדי שלא יתעורר הדין בעולם:

זאת אשר ללוים. א"ר שמעון תא חזי ליוזא בר חמסועשרין שנין סליק לדוכתיה וחתפטר למפלגת. וחמס ועשרין יפלה עד דסליק לדרגא דחמסין. כד סליק להאי דרגא דחמסין שנין ולהלאה נחית מן תוקפא דאשא דביה. וכיון דאשא וחמימותא אתקריר סא פגיס להסוא אתר דאתקשר ביה. ועוד דקלא דזמרא לא אתקשר ביה כל כך. וקלא בעי דלא יתפגס. אלא בעי להתקפא. דאז באתר דלינא תקיפא קיימא ולא בחלשא. ובני' בעי דלא יפגיס הסוא אתר דאתקשר ביה דאיזי דינא תקיפא ולא חלשא. ועי' ד לא בעא לאחזקה חולשתא כלל בכל ספרין (ג) מהכא אוליפנא. כל מאן דבעי לשבחה לקוב"ה בקלא. בעי ליה קלא נעימותא דיערב לאחריני דשמעין ליה ואי לאו לא יקוס לארמא קלא. תא חזי ליוזאי דאתין מסטרא דא. כתיב וצו ומצן חמשים שנה ישבו מנצח העבודה וגו'. מאי פעהא בנין דקליה נמיך ולא יערב לאודנין כשאר חבריו. כדון מעברין ליה מהאי לצא העבודה. מאינון חיילין דלעילא דקיימין לנגח לגבי האי עבודה וליקרא שמה קדישא כדקא חזי דאית חיילין ומשרין לעילא כמה דאית חיילין ומשרין לגבי תתאי. לשבחה שמה קדישא ולזמרא לון. ובניני כך ישבו מנצח העבודה.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' א"ר אבא מאי פעהא אזכר להון הכא על פסחא. וזה אתמר להו במלריס אלא בשנה השנית הוה. דישראל חשיבו דהא פסח לאו איזו אלא במלריס. וכיון דעברו ליה זמנא חדא במלריס חשיבו דלא אלסריך יתיר. תא קצ"ה ואזכר לון עליה דלא יחשבון דהא קא עבר זמניה במלריס ולא ילסרך יתיר. בנין כך במדבר סיני בשנה השנית. לאתקנא להו לדרי דרין. והע"ג דהא אזכר להו במלריס. השתא פקיד לון זמנא חחרא. צהסוא אתר דכל פקודין דאורייתא ביה אתיסבו יע"ד בשנה השנית. מהו בשנה השנית בחדש סראשון אלא רזא עלאס הוא חד סנה וחד חודש. מאי בין האי להאי. חודש דא סיכרא. סנה דא שמשא דהייר לסיכרא. וכדון הוה צומנא דכל פקודין דאורייתא אתיסרו ביה.

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. מהו ויעשו [ו] א"ר יוסי הרי אמרו כל מי שמראה מעשה טוב למטה כראוי. כאילו עשה תיקון זה למעלה. שהרי בשבילו

אזניך מה שמיד מדבר. כך היא מדת הגבורה. כועסת ורננות. (כתוב א) שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם. וכתוב ארור אפס כי עז ועברתם כי קשתה. לפי שהם מתגברים ומתקשים באפם ועברתם לצאת לעשות דין. כללות ולהברית בני העולם. ואז הכהן שהוא החסד העליון מניף אותו הצד של הלוי. שהיא מדת הגבורה. כדי לשכך ולהשקט רגוזה וכעסה. וכדי שישתברו השערות מכל השתלשלותן ולא יתגברו ולא יתחזקו. כדמיון זה הוא הכהן שהניף את הלוי'ת תנופה. בשביל להשקט צד הגבורה שלהם. כדי שלא יתעורר הדין בעולם:

זאת אשר ללוים. א"ר שמעון בוא וראה הלוי בן כ"ה שנים עולה למקום: נתעטר לעבוד. וכ"ה שנה יעבוד עד שעולה למדרגה של רמשים. כשעולה למדרגה זו של חמשים שנה ולהלאה יורד מן תגבורת האש שבו. וכיון שהאש והחמיות נהקרה הרי הוא פוגם למקום שהוא שנתקשר בו. ועוד שהקול זמרה שלו אין מתקשר עמו כל כך. והקול נצרך שלא יהי' פגום. אלא שנצרך להתגבר. שהרי במקום תוקף הדין הוא עומד ולא בחולשות. ולפיכך צריך שלא יפגוס מקום ההוא שנתקשר בו. שהוא תוקף הדין ולא חולשות. וע"כ לא נצרך להראות חולשות כלל בכל הצדדים. (ג) מכאן למדנו. כל מי שצריך לשבח להקב"ה בקולו. צריך שיהי' לו קול נעים שיומתק לאחריים השומעים לו. ואם לאו לא יעמוד להרים קולו. בוא וראה הלויים שבאים מצד זה. כתוב בהו ומצן חמשים שנה ישבו מנצח העבודה וגו'. מה המעם. לפי שקולו נמוך ולא יומתק לאזנים כשאר חבריו. או מעבירים לו מצבא העבודה הזאת. מאותן חילות שלמעלה העומדים לנגן אצל העבודה הזאת ולכבד שם הקדוש כראוי לו. שיש חילות ומחנות למעלה כמו שיש חילות ומחנות אצל התחתונים. לשבח שם הקדוש ולזמר לו. ובשביל זה ישוב מצבא העבודה:

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' א"ר אבא מה המעם שהוהירם כאן על הפסח. והרי זאת נאמר להם במצרים. אלא שאז בשנה השנית היה. שישראל חשבו שהפסח אינו נוהג אלא במצרים. וכיון שעשו אותו פעם אחת במצרים חשבו שאין נצרך יותר. בא הקב"ה והוהירם עליו. עלא יחשבו שהרי כבר עבר זמנו במצרים. ואין נצרך יותר. לפיכך נאמר במדבר סיני בשנה השנית. לתקן להם מצוה זו לדורי דורות. ואע"פ שהיר מוהיר להם במצרים. עתה ציוה להם פעם אחר. במקום ההוא שכל מצות התורה בו נתנו. לפיכך כתוב בשנה השנית. מהו בשנה השנית בחדש הראשון. אלא סוד עליון הוא הן שנה והן חודש. מה בין זה לזה. חודש זה רמז על מדת המלכות. שנה רמז על התפארת המאיר למלכות. וכך היה בזמן שכל מצות התורה נמסרו בו לישראל:

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. מהו ויעשו [ו] טוב למטה כראוי. כאילו עשה תיקון זה למעלה. שהרי בשבילו

מראה מקומות (א) כנאשית מ"ט (ב) ק"ה (ג) ויחי רמס (ד) ק"ה (ה) ק"ה ק"ב.

זו הזהר

3 יניס אתער ההיא מלה. כזיכול כאליו הוא עבד ליה.

(א) איש איש כי יהיה סמא לנפש או בדרך רחוקה ונו' איש איש תרי זמני אחי. אלא איש הוא איש ויתחוי לקבל כשמתא עלאה. והוא פניס גרמיה דלא שריא עלוי שכינתא מאי סמא. בנין דאיסו גריס דהוא מסאכ ליה לגרמיה. ועד איש איש. איש דיתחוי למחוי איש. כי יהי סמא לנפש. דהוא מסאכ גרמיה דלא ישרי עלוי קדושה דלעילא. או בדרך רחוקה. דא איסו חד מעשרה דוכתי דאינון נקודין בצורייטא. וכלהו אמין לאחזאה מלה מהו בדרך רחוקה. בנין דז"כ דאיסו מסאכ גרמיה מסאכין ליה לעילא. וכיון דמסאכין ליה לעילא הא איסו בדרך רחוקה. מההוא אתר וארחא דזעא דישאל אחידן זיה. והא בדרך רחוקה אחיד. דאתרחק מלמקרב לכוין ולא תקשרא כזון כמה דאתון מתקשרין א"ר יתק והא כתיב כי יהי סמא לנפש או בדרך רחוקה. דאתחוי תרין מלין. משמע דכתיב או. א"ר יוסי כאן עד לא מסאכין ליה. כאן כתר דמסאכין ליה [ז] ומשמע אפילו האי או האי לא ישרי עלוי קדושה דלעילא ולא יעבדון פסחא בזמנא דישאל עבדין ליה. ואי תימא הא צירחא תנינא עביד אי ליה לא מתקן גרמיה לא חלא כיון דמתדי ומתקן גרמיה הא ירחא תנינא למעבד פסחא [ח] מכאן כל ז"כ דמדכי גרמיה מדכאן ליה. ואי תימא דזדרגא עלאה יתיר קאים צירחא תנינא. לאו הכי. דהא ישראל זרעא קדישא דעבדו פסחא בזמניה נסלו ליה לסיכרא ולשמא כחד [ט] ומאן דנכיל יסודא בקדושתא נכיל זנינא. מאי יסודא לא תימא יסודא עלאה דלדיקא דעלמא [י] אלא יסודא דאבן סבא כד"א (ג) אבן מאסו הצוניס היתה לראש פנה. והאי הוא אבן דשארני עליה מאן דשארני. א"ר יהודה ודאי כלא נכיל אפילו צירחא תנינא. אבל לאו איסו כמאן דנכיל לי בזמניה מאי סמא. דא דנכיל פסחא בזמניה נכיל מתתא לעילא. ולא נחית בנין דמעלין בקדש ולא מורידין. ודא דנכיל כתר זמניה. נחית מעילא לתתא. בז"כ שויין בכלא. ולא שויין. דדא סליק ולא נחית. ודא נחית ולא סליק. בנין כך מאן דמקרב פסחא בזמניה שחא יתיר איס ליה. זכאן אינון ישראל דזכאן בכלא דזכאן בצורייטא. וכל מאן דזכי בצורייטא זכי ליה בשחא קדישא. זכאן אינון ישראל בעלמא דין זבעלמא דאתי:

בשבילו נתעורר למעלה ענין ההוא. כביכול כאילו עשה שם תיקון זה:

(א) איש איש כי יהיה סמא לנפש או בדרך רחוקה ונו'. איש איש שני פעמים למה. אלא איש שהוא איש והוא ראוי לקבל נשמה עליונה. והוא פונם עצמו שלא תשרה עליו השכינה. מה המעם. בשביל שדוא הגורם. על שהיה מסמא עצמו. והיינו איש איש. איש שהי' ראוי להיות איש. כי יהיה סמא לנפש. שהוא מימא את עצמו שלא תשרה עליו קדושה העליונה. או בדרך רחוקה. זה הוא אחד מעשרה מקומות שהם מנקודים בתורה. וכלם באים להראות איזה ענין. מהו בדרך רחוקה. לפי שהארם כשהוא מסמא עצמו מסמאין אותו מלמעלה. וכיון שמסמאין אותו מלמעלה דדי הוא בדרך רחוקה. מסמאין ההוא ומאותו הדרך שזרע ישראל רבוקים בו. והוא בדרך רחוקה נדבק. שנתרחק מלקרב לכם ולהתקשר בכס כמו שארם נקשרים. א"ר יצחק והרי כתיב כי יהי סמא לנפש או בדרך רחוקה. שגראה שני ענינים. מסמאנות שכתוב או. א"ר יוסי כאן קודם שסמאין אותו. כאן לאחר שסמאין אותו [ז] ומשמע שאפילו או זה או זה לא תשרה עליו קדושה שלמעלה. ולא יעשו הפסח בזמן שישראל עושים אותו. ואם תאמר הרי בירה שני עושה פסח. אבל האמת שאם אין מתקן עצמו לא כלום. אלא כיון שנשחרר ותיקן עצמו. הרי לזה מועיל חודש השני לעשות בו הפסח [ח] מכאן שכל אדם המסדר עצמו מטהרין לו. ואפשר תאמר שבמדרגה עליונה יהירה עומד העושה פסח בחודש השני. אינו כן. שהרי ישראל זרע קודש שעושיין הפסח בזמנו משיגים הירח והשמש ביחד [ט] ומי שמשיג היסוד לראשונה הוא משיג כל הבנין. איזה יסוד. אל תאמר שזה יסוד העליון של צדיק העולם [י] אלא שזהו יסוד של אבן הטובה. שעלי' כתוב (ג) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. והיינו האבן ששוכן עליה מי ששורה. א"ר יהודה ודאי שמשית הכל אפילו בחודש השני. אבל לא כזה שעושה הפסח בזמנו. מה המעם. זה שעושה הפסח בזמנו עולה ומשיג מלמטה למעלה. ואינו יורד. לפי שמעלין בקודש ואין מורידין. וזה שעושה לאחר זמנו. יורד בהשגתו מלמעלה למטה. לכן שוים בכל. ואינם שוים לגמרי. שזה עולה ואינו יורד. וזה יורד ואינו עולה. לפיכך מי שמקריב הפסח בזמנו שבה יותר יש לו. אשריהם ישראל שזוכין בכל. שזוכין בתורה. וכל מי שזוכה בתורה זוכה להשגת שם הקדוש. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא:

רועה הנאמן

רעיא מהימנא

(ג) בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו ונו'. מצוה זו לעשות פסח שני לאותן שלא

(ג) בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו ונו'. פקודא דא למעבד פסח שני על אכון

מראה מקומות (א) דף קנ"ג : (ב) תלים ק"ח ג דף קנ"ג :

דיו הזהר

[ו] מי קודם שסמאין אותו מלמעלה נקרא רק בשם סמא לנפש. ואחר שסמאין לו מלמעלה נקרא שהוא בדרך רחוקה: [ח] שלא תעלה בידו לעשות פסח שני אם לא יתקן עצמו כראוי: [ט] הנה מרת מלכות עלמא דנוקבא כיון שהיא המקבלת השפע להשפיע לארץ הנשמית באמצעות השכינה נמשלת ללבנה. כיון שהלבנה היא המאן המהירן היותר נמוך וקרוב לארץ ועל ידה בא שפע הרוחניות לארץ במשיב נרש ירחים. וכל אור שלה היא מקבלת מהשמש. וכן עולם התפארת שהוא יותר גבוה המשיע להמלכות נמשל לשמש. שהוא כחי' זכר משפיע. וחודש ניסן שבו נגאלו ישראל הוא זמן התגלות אור ספירת מלכות. וכיון שהאור שלה גשפע אליה ע"י התקשרותה בהתפארת עלמא דרכורא לכן אמר שהעושה הפסח בזמנו כניסן הוא יכול להשיג הארת הירח והשמש שני העולמות. המקבל והמשיע ביחד: [י] כי ספירה שניה מתתא לעילא נקראת בשם יסוד שהוא הכח המעביר השפע מעלמא דרכורא להמלכות. לכן יבאר שאין כאן

שלא יכלו או שנמסאו בטימות מת. אם סוד הפסח הוא סוד האמונה שישראל נבנסין בה שלוט בניסן. ואז הוא הוסיף לשמחה. איך יבולין אלה שלא יכלו או שנמסאו לעשות פסח בחודש רשני. שהרי עבר זמנו. אלא כיון שהשכינה נתעטרה בעטרה שלה בניסן. לא הוסיף הכתר והעטרה מסנה שלשים יום. וכל אותן ל' יום מן היום שנאלצו ישראל כפסח. יושבת השכינה בעטרה שלה. וכל חילותיה בשמחה. מי שרוצה לראות להשכינה יכול לראות. וכדון מכריו כל מי שלא היה יכול לראות להשכינה. יבוא ויראה טרם נעילת השערים. אימתי הכרוז מכריו. בארבעה עשר לחודש השני. שהרי משם עד שבעה ימים עוד השערים פתוחים. משם והלאה ינעלו השערים. ועל זה נתקן פסח שני. ע"כ ר"מ:

(א) **וביום** הקים את המשכן כסה הענן את המשכן וגו'. כן יהיה תמיד הענן יכסנו וגו'. א"ר אבא בבל זמן הקמת משכן ע"י פעולת אנשים [יא] או יום הוא יום שמחה לכל. ושמן משחת קודש נתמסך באותן מאורות העליונים ומאירים כלם. מי שגורם זאת גורם לעצמו שינצל בעולם הזה. ויורה לו חיים בעולם הבא. זש"כ (ג) וצדקה תציל ממות. וכתוב (ג) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום: (ד) ר' יוסף שאל לר' שמעון ואמר לו. שלשה פעמים משכן נזכר במקרא. שכתוב וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר. הרי שלשה פעמים משכן כאן. למה משכן ולא בית. שהרי בית נצרך להיות ולא משכן. א"ל בוא וראה כל זמן שהלכו ישראל במדבר היה להם משכן. עד שבאו לשילה. ועמד שם. וזה המשכן הוא הסוד להמשך זה בזה. להכניס זה בזה. ושיתקשר זה בזה בשביל להאיר אבל לא למנוחה [יא]. שהרי לא נקרא מנוחה אלא כשנבנה בית המקדש בימי שלמה המלך. שאז היה מנוחה למעלה ולמטה. בשביל ששם תקופת המנוחה. ולא לנסוע ממקום למקום. ומשום זה יש משכן ויש בית. מה בין זה לזה. אלא משכן הוא כמלך שבא אצל אוהבו. ואינו מביא כל המחנות שלו עמו. כדי שלא להטריח עליו. והוא בא אצלו במעט חיילות. בית. היינו שכל החיילות וכל המחנות שלו כלם מביא עמו לרוד בבית הזה. וזה החילוק בין משכן ובין בית. בית המקדש הוא מדור של מנוחה עולמים. בכל אותן המרכבות. בכל אותן הצורות. בכל אותן הפעולות כדמיון שלמעלה. לחבר הפעולות שלמטה כדמיון שלמעלה. ומשכן הוא במעט צורות. במעט פעולות. לנסוע ממקום למקום. והכל הוא בסוד שלמעלה:

ללא יכלו או להסתאבו במסתאבו אחרת. אי רזא דפסח איסו רזא דמסימנותא דישראל עאלין דה שלטא בניסן וכדין איסו זמנא לחדוס. איך יכלין אלין ללא יכלו או להסתאבו למעבר זירחא תנינא דהא לעבר זמנא. אלא כיון דכנסת ישראל מתעטרת בעטרה בניסן. לא חתעדיאת כתרסא ועטרה מנה תלתין יומין. וכל אינון ל' יומין מן יומא דנשקו ישראל בפסח. יתבא למסרויתא בעטרה וכל חילתא בתדוס. מאן דצבי למחמי למסרויתא יכול למחמי. וכרוזא כריו כל מאן דלא יכול למחמי למסרויתא. ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעי. אימתי כרוזא כריו. בארבעה עשר לירחא תנינא. דהא מתמן עד שבעה יומין תרען פתיסן. מכאן ולהלאה ינעלון תרעי. ועל דא פסח שני ע"כ ר"מ.

(א) **וביום** הקים את המשכן כסה הענן את המשכן וגו'. כן יהיה תמיד הענן יכסנו וגו'. א"ר אבא בבל זמנא דמשכנא אתקס בעובדוון דבני נשא [יא] כדין ההוא יומא יומא דחדוה דכלא ימשה רבות קדישא אתרק דכסו דבלינין ונשרין כלשו. מאן דגרים דלא גרים ליה דיסתוב דהאי עלמא. ויהא ליה הייס דעלמא דחמי חסיד (ג) ולדקה תליל ממות וכתיב (ג) וארח לדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום: (ד) ר' יוסי שאל לר' שמעון ואמר ליה. תלת משכנין חמינין בקרא. דכתיב וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר. הא תלת משכנין הכא. אחאי משכנא ולא בית. דהא בית אלפרדך ולא משכן. א"ל תא חוי כל זמנא דאולי ישראל במדברא הוה לכו משכן. עד דאתו לשילה. והוה תמן. ודא איסו רזא לאמשכא דא דא. לאעלא דא דא. ולאמקשרא דא דא בנין לאכררא אבל לאו לנייחא [יא]. דהא לאו לנייחא בר כד אחבני די מקדשא ביומוי דשלמה מלכא. דהא כדין איסו מנוחה לעילא ומתא. בנין דתמן תקיפו דנייחא. ולא לנעלא מאתר לאתר. ובנין כך אית משכן ואית בית. מאי בין האי להאי. אלא משכן כמלכא דחמי לגבי דחמייה ולא מייתי כל אוכלסין דיליה עמיה. בנין דלא לאמרחא עליה. ואיסו אחי לגביה דבעיר חיילין. בית. דכל חיילין וכל אוכלסין דיליה כלשו אייתי עמיה לדיירא דהאי ביתא ודא איסו בין משכן ובין בית. בית המקדש איסו דיוורא דנייחא לעלמין. בכל אינון רתיכין. בכל אינון דיוקנין. בכל אינון עובדין כנוונא דלעילא לחברא עובדין דלתתא כנוונא דלעילא. ומשכן בועיר דיוקנין. בועיר עובדין. לנעלא מאתר לאתר. וכלא ברזא דלעילא.

רעיא מהימנא

רועה הנאמן

(ה) **על** פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו. אמר רעיא מהימנא. שזרו. דא שכינתא דנעטרא

(ה) **על** פי ה' יהנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו. אמר רועה הנאמן. שמרו. זי השכינה השומרת

זיו הזהר

הכונה על מרה השניה הנקראת יסוד צדיק אלא הכונה על ספירה הראשונה שלמטה שהיא ספירת מלכות שנקראת יסוד אבן הטובה ושעל ידה משיג גם הספירה שעלי' שנקראת יסוד משא"ב העושה פסח שני בחודש השני שבו היא ההתגלות של ספירה שניה ספירת היסוד. אף שגם הוא משיג הכל אבל אין זה דרך המובן. משום דמעלין בקודש ואין מורידין: וילן כונתו על כל זמן שישראל מעמידים משכן או מקדש מעט. היינו בית הכנסת או בית המדרש ע"י שנותנים צדקה עבור זה. הם גורמים בזה השפעת השפע המכונה בשם משכח. מדרש וגורמים מוב לעצמם בזה ובכא. ובוה יורש הכתוב בן יהיה תמיד בכל דור ודור. וילן פ"י שהמשכן שלמעלה

השומרת לאותן השומרים שבתות וימים מוכים, שבשביל זה לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות וימים טובים, ואפילו בשבתות של חול * שהיא סגורה ומסוגרת בהם, ובכל התפלות היא עולה לה', עד שמגיע להמרכבה של האבות העליונים, שהם גדולה נבורה תפארת. שיש להם י"ב פנים כנגד י"ב השבטים, וכפי שהיא מלמדה זכות על אותן בעלי התפלות ובעלי הזכויות בכל מצוה ומצוה של התורה, כן יחגו על הזכויות שלהם וכן יסעו אליהם, וכן יורדת שמירה אליהם, אלה העושים זכויות שלא ע"מ לקבל פרס קצ"ה נחית עליהם במרכבתא דיליה וצד' חיוון דיליה, ואינון דעבדין זכוון ע"מ לקבל פרס נחית עליהו במרכבתא דעבד מטסרוין וצד' סומרין דיליה ולרשיעיא נחית עליהו כעובדיהו באינון שדין ומויקין ומלאכי הצלה עון משחית אף ומימה בהמרכבה דילסוון לתפרעה מנהסו, ע"כ ר"מ.

6) עשה לך שתי חולרות כסף וגו'. א"ר שמעון בוא חזי שתי חולרות אינהו זמינין לתברא דינין ולחכפא לון, ועד' אינון מכסף [ינ] ובג"כ כתיב זכיוס שמחכס ובמועדיכס וצראשי חדכס ותקעתס בחולונרות וגו' והיו לכם לזכרון וגו'. 3) בוא וראה כתוב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצד הצורך אתכם וגו', ודרשנו על הצד, זה מלאך המות, הצורך אתכם תמיד והורג לאנשים, מה תקנה לו, והרעותם, אם בראש השנה שהוא יום הרין למעלה, וזה מלאך המות יורד למטה בשביל להשגיח במעשה האנשים, ולעלות למעלה להשטין להם ולהיות מקטרג עליהם, ישראל שיוודעים זאת מקדימין בשופר, להריע עליו שלא יוכל להשטין להם, ולהגן עליהם [י] וכל שכן בשעה שעושה רין והורג לאנשים, והוא נמצא למטה, וכל שכן בשעה שהולכים עם המות לבית הקברות וחוזרים מבית הקברות:

ג) ירדי בנסוע הארון ויאמר משה וגו'. א"ר אלעזר כאן צריך להבין, גו"ן שהיא נזרה לאחור כאן בשני מקומות למה נרשמה [יר] גו"ן כפופה ענינה ידוע, גו"ן כפופה בחינת נקבה, גו"ן פשוטה כולל ביהי זכר ונקבה, וזה נתבאר, אבל במקום זה של ביהי בנסוע הארון וגם אח"כ למה היא מהופכת בצירוף זה, ובוא וראה גו"ן באשרי יושבי ביתך לא נאמר, לפי שהיא בגלות [גו] וזה ביארו החברים שכתוב 7) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל וגו', אלא מה כתוב למעיר, וארון ברית

דנמרה לאינון דשמרי שבתות וימים טובים, דצגין כך לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות וימים טובים, ואפילו בשבתות דחול * דליה סוגרת ומסוגרת צוון, ובכל ללוחא איחי עולם לה', עד דמסתא למרכבתא דאצסן עלאיין, דאינון גדולה גבורה תפארת דליה לסון תריסר אנפין לקבל תריסר שצמין, וכפוס דליה אוליפת זכות על אלין מארי ללותין ומארי זכוון בכל פקודא ופקודא דאורייתא, הכי יחנו על זכוון דלסון וכן יסעו לגבייהו וכו' נחתא שמירה לגבייהו, אינון דעבדין זכוון שלא ע"מ לקבל פרס קצ"ה נחית עליהו במרכבתא דיליה וצד' חיוון דיליה, ואינון דעבדין זכוון ע"מ לקבל פרס נחית עליהו במרכבתא דעבד מטסרוין וצד' סומרין דיליה ולרשיעיא נחית עליהו כעובדיהו באינון שדין ומויקין ומלאכי הצלה עון משחית אף ומימה במרכבתא דילסוון לתפרעה מנהסו, ע"כ ר"מ.

6) עשה לך שתי חולרות כסף וגו'. א"ר שמעון תא חזי שתי חולרות אינהו זמינין לתברא דינין ולחכפא לון, ועד' אינון מכסף [ינ] ובג"כ כתיב זכיוס שמחכס ובמועדיכס וצראשי חדכס ותקעתס בחולונרות וגו' והיו לכם לזכרון וגו'. 3) תא חזי כתיב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצד הצורך אתכם וגו' ודייקא על הצד, זה מלאך המות הצורך אתכם תמיד וקטיל לבני נשא מאי תקתיה וסרעותא אס צראש סנסה דסוא יווא דרינא לעילא, והאי מלאך המות נחית לתתא בגין לאשגחא בעובדין דבני נשא, ולסקא לעילא לאספאה לון ולחזוי מקטרגא עליהו, ישראל דידיעי דא מקדמי בשופר ליצבא עליה דלא יכיל לאספאה לון, ולאננא עליהו [יג] וכל שכן בשעתא דעביד דינא וקטיל בני נשא, ואשתתא לתתא, וכל שכן בשעתא דאולי לבני קברי ואהדרו מצי קברי:

ג) ירדי בנסוע הארון ויאמר משה וגו'. א"ר אלעזר הכא חית לאסתכלא, גו"ן דליה מנורא לאחורא הכא צמרי דוכתא אמאי אתרשימא [יד] גו"ן כפופה סא ידיעא, גו"ן כפופה נוקבא, גו"ן פשוטה כללל דלכר ונוקבא, והא אוקימנא, וצאתר דא ויהי, בנסוע הארון ולצתר אמאי אתהדרא כנוונא דא [י], ותא חזי גו"ן בצראשי יושבי ביתך לא אתמר, בגין דיחא בגלותא [גו] והא אוקמוס צמריא דכתיב 7) כפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל וגו', אללא מאי כתיב לעילא, וארון צרית

טראה סקובות 6) דף קנה, 3) חלק שמות קלו 3) דף קנה, 7) עמוד 8

* פי' בהשעות של תוספות שבת קודש השבת ואחר השבת:

זיו הוזהר

יתקשר בהמשכן שלמטה, וכן יתקשרו ויורונו הספירות זה בזה להשפיע שפע להמשכן שלמעלה, ומשם להמשכן שלמטה, אבל מקום קבוע לזה על הארץ עוד לא היה: [יג] כי כסף רבו על חסד המסתיוק את חרין: [יג] השופר, מנין על ישראל שמוכיר להם זכות העקרה, וגם יש לו סגולה לערב את השמן: [יג] מאמר הוזהר בבאן הוא קשה הבגה, חבל גביאים מתנבאים כזה, וחבל גדולי הפוסקים מותבין ומטריקין, ומי יבנים ראשו בין שור כור ולויתן, ולא יפתר פן יקראנו אסון, אמנם כיון שכל אחד מישראל מתפלל וזן חלקו בתורתך, מסתמא יש לכל אחד חלק בתורה, ובכן אענה חלקי אף אני, בעור צורי וקוני, ראשית ידע הקורא כי כמעט ונת כל הדיוקים של מפורשי הוזהר הוא שלא הקרו דרשו השיבושים שנפלו בחעתקת כתבים עתיקים שעלו בהם קמטונים והרבו אותיות נשפשו ונחסרו או שנתחלפה צורתן, ואחרי כן בתרפוס סמדיי האותיות ע"י רוב אינם בעלי תורה, והמניחים מחצה ע"י מחצה עצלים, ומפורשי הוזהר חזרו לשלוח יד להגיה כראוי, וכמסקרת הלמוד בבלי וירושלמי שמסד הב"ה ואח"כ הגר"א וסקלו השיבושים וכן מסרת הוזהר, אבל מפורשי הוזהר עוד לא יצאו ידי חובתם בענין זה, ואילו רק במקומות חסדרים במדות של עולמות העליונים ובספירות הנסתרות פתרו חזקו המיכו לעשות, אבל אין זה ררך יפה בהלך פשט רבו ודרוש של הוזהר, וכן כאן במאמר הזה נפלו הרבה שיבושים וחילופי נוסאות, ויבקשו להכניס פילא בקומא דמחזא, ולא כן עמדי, וכל מנין המודה על האמת יבין כי דברי צדקים, ועתה אבאר ואודיע שהמסורת ורוב הפוסקים הסכימו כי שתי הנוגין צריכות להכתב בספר התורה הפוכות למרי כזה [י], ור' אלעזר בא לבאר על כח פרשו תוכנת שתי הנוגין הנרשמות כאן, ובמקום שרפס בוזהר-אי תיפא-ווא שיבוש, ועל אתרשימא [פז] ר' אלעזר פבאר בשאלתו ענין האות גו"ן על מה תרפו, כמו שאמרו התנאים, שאלת תבא חזי תשובת, ואחרי ר"א שענין גו"ן

בית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה. כיון שהיה נוסע הארון נו"ן נסעה עמו. והיה השכינה על גבי הארון שרתה. ובוא וראה הביבת הקב"ה אצל ישראל. שהיה אע"פ שהם סרים מדרך הישר אין הקב"ה רוצה לעזוב אותם. ותמיד מחזיר פניו לעומתם. שאם לא כן לא היתה להם תקופה בעולם. ובוא וראה הארון היה נוסע לפניו מהלך שלשה ימים. והגו"ן לא היתה נפרשת מסמו נסעה עמו. ומתוך אהבת ישראל החזירה פניה ונסכה לעומת ישראל מן עבר הארון. כמו עופר האילים שכאשר הוא הולך מחזיר את פניו למקום שיצא משם. וע"כ בנסוע הארון נסכה הגו"ן פניה לעומת ישראל. וכתפי גוף הגו"ן לעבר הארון. וע"כ בנסוע הארון אמר משה קומה ה'. אל תעזב אותנו. הסב פניך אלינו. או החזירה הגו"ן פניה אל ישראל כביצור זה ה'. כמו שמחזיר פניו לאהבה. וכאשר התחיל הארון לנח. או החזירה הגו"ן פניה מלעומת ישראל ונתהפכה לעבר הארון. וכלה נתהפכה [מי] א"ר שמעון. אלעזר ודאי כך הוא. אבל בנח הארון לא החזירה פניה מישראל. שאם כן הוצרכה הגו"ן להיות מצוירת עתה להיפוך מן הצורה האחרת שלמעלה. גו"ן א' נזורה לאחור. וגו"ן ב' בדרך ישר לעבר הארון [יו] אלא ודאי לא החזירה פניה מישראל. ומה עשתה בשעה שהתחיל הארון לנח. כשאמר משה שובה ה'. או נח הארון. והשכינה חזרה ועמדה בצד אחר של הארון. ופניה היו לעומת ישראל ולעומת הארון. ואז הגו"ן כלה מכוננת להארון ולישראל. אלא שישראל נרמו אח"כ [שנתהפכה מהם]. שכתוב ויהי העם כמתאוונים. א"ר אלעזר אני שאמרתי כך הוא מן דספר של רב יבא סבא. שאמר בין בצד זה ובין בצד זה היתה החזרה. א"ר יפה אמר. אבל א"פ החזרה שאמרתי תמצא כך בסוגר בספרו של רב המנונא סבא. וכך הוא בודאי:

בית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה. כיון דהוה נסיל ארוכא נו"ן נסלא עמיה והא שכינתא על גבי ארוכא יתבא ותא חזי חביבותא דקב"ה לגבייכו דישראל. דהא אע"ג דלינון ספאון מארח מישר קב"ה לא צעיי לשצקא לון. ובכל זמנא אהדר אנפוי לקבלייכו. דלי לאו הכי לא יקומון בעלמא. ותא חזי ארוכא הוה נסיל קמייכו ארח פלתא יומין. נו"ן לא הוה מתפרשא מניה ונסלא עמיה. ומגו רחימו דהוה דישראל אהדרא אנפיה ואסתמחא מלגבי ארוכא. כהאי אילל דעולתא כד איסו אזיל אהדר אפוי לאתר דנפיק. וע"ד בנסוע הארון נו"ן אסתמחא אנפין לקבלייכו דישראל. וכתפי גופא לגבי ארוכא וע"ד כד ארוכא הוה נסיל אמר משה קומה ה'. לא תשבו לון. אהדר אנפך לגבן. כדון נו"ן אסתדרא לגבייכו כגוונא דא ה'. כמתן דמהדר אנפיה למתן דרחים. וכד הוה שארי ארוכא למשרי. כדון אהדרא נו"ן אנפיה מישראל ואסתדרא לגבי ארוכא. ובכלא אסתדרא [פן] א"ר שמעון. אלעזר בודאי הכי הוה. אבל סכא לא אהדרא אנפיה מישראל. דלי הכי בעיזא נו"ן לאסתפסא מגונא דמארח דלעילא. האי נו"ן מוזרזא לאחורא. והאי נו"ן בשרח מישר לגבי ארוכא [יו] אלל ודאי לא אהדרא אנפיה מנייכו. ומאי בעדא בשעתא דשארי ארוכא למשרי. אמר משה שובה ה'. כדון שרי ארוכא. ושכינתא קאמת בספרא אומרא דארוכא ואנפיה לקבלייכו דישראל ולקבליה דארוכא. וכדון נו"ן כלא אכונא לארוכא ולישראל. אלל דישראל גרמו לבתר [דאסתפסא מנייכו]. דכתבי ויהי העם כמתאוונים. א"ר אלעזר אלל דאמון דמספרא דרב יבא סבא. דאמר דבין צהאי גימא ובין צהאי גימא אסתדרא. אלל שפיר קאמר. אלל דא דאמינא הכי תשכח צספרא דרב המנונא סבא. והכי הוה ודאי

א) זכרנו את הרנה אשר נאכל במצרים תבם. א"ר אלעזר מהו רנם. בלא ברכה. שאינו נותן לארנו כלום. שלא היה עלינו מצרים עול שלמעלה. בוא וראה עברים פטורין מעול מלכות שלמעלה. וע"כ פטורין מן המצות. מה עול מלכות שמים. אלא כשרי הזה שנותנים עליו עול בתולה. כדי להוציא מסנו טוב לעולם. ואם אינו מקבל עליו עול ההוא אינו עושה כלום. כן גם נצרך לו לאדם לקבל עליו עול מ"ש בתולה. ואח"כ

א) זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חסם. א"ר אלעזר מהו חסם. בלא ברכה. דלא יביב למאריה כלום. דלא הוה עלנא במצרים עול דלעילא. תא חזי עבדין פטורין מעול מלכות דלעילא. וע"ד פטורין מן המצות. מאי עול מלכות שמים. אלל כהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא. בגין לאפקא מניה סב לעלמא. ואי לא קבל עליה ההוא עול לא עביד מדי. הכי נמי אלשריך ליכ לביי לקבלא עליה עול בקדמיתא. ולבתר

סראה סקומות 6 נכר קח

זו הוזהר

כפופה ידוע ונתבאר כחתיבא שתרבו על מרת המלכות והשכינה הקדושה. וגו"ן פשוטה תרמו על התכללות והודונת המלכות עם עלמא דדבורא. אבל ענין נו"ן הפוכה לא נתבאר עוד על איוה ענין תרמו המלכות והשכינה הקדושה. כי לא נאמרה נו"ן באשרי יושבי ביתך בפרד הפסוקים לפי האלף ביתא. רמיה שאות נו"ן תרמו תמיד על המלכות והשכינה הקדושה. כי לא נאמרה נו"ן באשרי יושבי ביתך בפרד הפסוקים לפי האלף ביתא. לכעבור שהגו"ן רמו על נפילה ונלות השכינה. וא"כ מסתמא גם כן תרמו הגו"ן הפוכה על איוה ענין בהמלכות והשכינה הקדושה. אבל לא נתבאר עוד מה הוא היסוד. ועתה מתחיל ר"א לבאר הענין באמרו אלא מאי כתיב לעילא: [עון] פברת ר"א היתה שיחתי מיני הפוכות של אות נו"ן הן כביצור כזה * : [יו] קושית רבי שמעון היא דא"כ צריכה להיות גו"ן השניה לא הפוכה אלא ישרת בכל הנוי"ן. ולכן סבא ר"ש שהייתה השניה של הגו"ן תוא שהפכה מקומה סבה שעמדה בשעת בנסוע בין ישראל לארון. חזרה אח"כ בשעת בנותה לעמוד בעבר השני של הארון לעומת הארון וישראל כביצור כזה ** :

** בנסוע: ישראל ה [ארון] בנחה: ישראל ה [ארון]

* בנסוע: ישראל ה [ארון] בנחה: ישראל ה [ארון]

ולבשר דופנה ציה בכל חס דלמקדך. וחי לא קביל עליה
 האי בקדמיתא לא ייכול למסלה.. וסאי עול לא שריא
 צמחן דאיכי כפיה בלמרחא. וע"ד עבדן פסורין מעול מלכות
 שמים. וחי מסאי עול פסורין. מכל שאר פסורין. דהא
 שאר לא שריא עליה דב"ר עד דלמסכה גביה האי עול.
 ובצ"כ סוז אכלי ישראל צמלרים חגס:

ואח"כ יעבור בו בכל מה שמדויב. ואם לא קבל עליו
 זה העול בתחלה אינו יכול לעבור. זה העול אינו שורה
 בטי שהוא כפוף לאחר. וע"כ עבדים פסורים מעול מלכות
 שמים. ואם מזה העול פסורים. מכל שאר פסורים. שהרי
 שאר אין שורה על האדם עד שנמצא עליו זה העול.
 ולפיכך היו אוכלים ישראל במצרים חגס:

א) והמן כורע גז הוא וגו'. א"ר יוסי לקיימא זרעא
 וחילין בלרעא. כד"א גז גוזר יגודנו. חס
 זרעא דגז נפלי חולקיסון בלרעא אחרא. ק"י מנא שריא
 פלייכו דישאל לבר מלרעא קדושה. ד"א כורע גז הוא.
 כורעא דגז חוורא. ולקפי כד נחיה לאירא ותפבלע
 בגופא. ועינו כעין הסדלת. כהסוא בדולחא דליכו חוור. (ג) א"ר
 שמעון תא חוי מנא דהוה נחיה לכו לישראל צמדברא הסוא מנא
 הוה מסלא דלעילא דהוה נחיה מעטפיקא סתימא דכל
 סתימין. וכד הוה נחיה הוה נסורים נסיד בכלהו עלמין.
 ומיניה לתון חקל דתפוחין [יח] ומלחי עלי. וכד
 הוה נחיה לתתא וטליע ציה אירא דעלמא. אגליד וסתיני זיזיה.
 ולא הוה יזיה אלף כמה דכתיב. וסמן כורע גז הוא
 ועינו כעין סדלת. ולא יתיר. וכל שכן מלאכין. כיון
 דנחתו וטליע ציה אירא. אשתא מסהוה דרגא קדמאה
 דסוז:

א) והמן כורע גז הוא וגו'. א"ר יוסי להקים זרע
 וחילות בארץ. כמ"ש גז גוזר יגודנו. מה
 זרעו של גז נמלו חלקם בארץ אחרת. כך המן הי' שורה
 על ישראל מחוץ לארץ הקדושה. ד"א כורע גז הוא.
 כורע הירק גז שהוא לבן. ונקרש כשירד לאויר ונבלע
 בגוף. ועינו כעין הברדלה. כבדלח ההוא שהוא לבן. (ג) א"ר
 שמעון בוא וראה המן שירד לישראל כמדבר. מן ההוא
 היה מסל העליון שירד מן עולמו של הקדמון הצמח מכל
 גמרות. וכשהיה יורד היה אורו מאיר בכל העולמות.
 וממנו ניזון השדה תפוחים [יח] ומלאכים רעיונים. וכשירד
 למטה ושלט בו אויר העולם. נקפה ונשתנה זיו שלו.
 ולא הי' זיו שלו אלא כמו שכתוב. והמן כורע גז הוא
 ועינו כעין הברדלה. ולא יותר. וכל שכן מלאכים. כיון
 שירדו ושלט בהם האויר. נשתנו ממדרגה ראשונה והיא
 שהיתה להם:

ב) ששון העם ולקמו וגו'. א"ר שמעון תא חוי עד לא
 יסיב קצ"ס אורייתא לישראל. אבחיין בין
 אינון בני מהימנותא. ובין אינון מייביא דלאו אינון בני מהימנותא.
 ולא קיימין בלורייתא. ובמה אבחיין לון. צמן. כמה
 דאתמר אנסו.. כל אינון בני מהימנותא נפקי ולקמי
 ומברכאן שמא קדישא עליה. והסוא מנא הוה סליק ריחין לכל
 צוסמין דגנתא דעדן. דהא ציה אתמטך ונחיה לתתא [יט]
 איה לקמיס. בכל פעמא דליכו צפי הכי פעיס ליה.
 ומברך למלכא קדישא עליה. וכדין מתברך
 צמעוי. וסוז מסתכל וידע לעילא [כ] ואסתכי צמחמא
 עלאה. וע"ד אקרין דור דעס. וללין הוה בני מהימנותא.
 ולהון אפיהבס אורייתא לאסתכלא צה ולמנדע אורחיה. ואינון
 דלא אסתכחו בני מהימנותא. חס כתיב צסו. שסו העס ולקמו.
 מסו שסו. שפותא הוה נסבי לגרמייהו. בגין דלא סוז
 בני מהימנותא. מאי כתיב צסו. וסחנו צרחיס או דכו
 צמדוכס וגו'. מאן אסרה לון כל האי. אלף דלינון לא
 הוה בני מהימנותא. כנוונא דא אינון דלא מהימי ציה
 צקצ"ה לא צעלאן לאסתכלא בלורייתא. ואינון צעלאן
 לאסרחא גרמייהו כל יומא צתר מזונא יממא ולילי.
 דילמח לא סליק בידייהו פתא דכמחא. מאן גריס לון האי.
 בגין דלאו אינון בני מהימנותא אוף הכא שסו העס ולקמו.
 שסו צשפותא דגרמייהו וצעלאן לאסרחא עליה. סס"ד
 וסחנו צרחיס. צתר כל סרחא דא לא סליק בידייהו אלף
 כמה דכתיב. וסיה צעמו כמעס לצד השמן. ולא יתיר.
 מאן גריס לון האי. בגין דלא הוה בני מהימנותא. א"ר יוסי
 מסו

ב) ששון העם ולקמו וגו'. א"ר שמעון בוא וראה טרם
 שנתן הקב"ה התורה לישראל. היה מבחין בין
 אותן בני האמונה. ובין אותן הרשעים שאינם בני אמונה.
 ואינם מחזיקים בתורה. ובמה הבחין אותם. במן. כמו
 שנאמר למען אנחנו. כל אותן בני האמונה יצאו ולקמו
 וברכו שם הקדוש עליו. ומן ההוא היה מעלה ריח מכל
 מיני בשמים שבגן עדן. שהרי בו נמשך יורד למטה [יח]
 כאשר הי' משים המן לפניו. בכל מעס שבקש הי' מועס.
 ודי' מברך למלך הקדוש העליון. ואז הי' המן מתברך
 במעיו. הי' מסתכל וידע כמה שלמעלה [כ] והבין בחכמה
 העליונה. וע"כ נקרא דור דעה. ואלה היו בני האמונה.
 ולהם נתנה התורה להבין בה ולדעת ברחיב. ואותן
 שלא נמצאו בני אמונה. מה כתוב בהם. שמו העם ולקמו.
 מהו שמו. שמות היו לוקחים לעצמם. משום שלא היו
 בני אמונה. מה כתוב בהם. וסחנו ברחיס או דכו
 במדוכה וגו'. מי הסריח להם כל כך. אלא שהם לא
 היו בני אמונה. כרמיון זה אלה האנשים שאינם מאמינים
 בהקב"ה אין מבקשים להסתכל בדרביו. והם צריכים
 להסריח עצמם כל ריוס בשביל מזונות יומם וליליה.
 שיראים מן לא יעלה בידם פת לחם. מי גרם להם כך.
 משום שאינם בני אמונה. אף כאן שמו העם ולקמו.
 שמו בשמות של עצמם ומבקשים להסריח עליו. וש"כ
 וסחנו ברחיס. ואחר כל סרחא זו לא עלתה בידם אלא
 כמו שכתוב. והיה מעמו כמעס לצד השמן. ולא יותר.
 מי גרם להם כך. משום שלא היו בני אמונה. א"ר יוסי
 מהו

טראה מקומות ט דף קכ"ג ט נקל רח ט נשלח ס

יד הזהר

ויח' היינו עולם המלכות מקום משכן הנשמות. כמו שהתורה יש לו ג' נגנים לבן אדום ירוק. כן נשפע בחמלכות שפע האבות חסד
 נבונה תפארת; [יט] מי' דרך הגן עדן; [כ] ע"י אבילת המן נתחזקו המזיזין שלהם בחכמה בינה ודעת. ונראה לי לפרש כונת
 הזוהר שמו העם ולקמו ענין שמות שהוא היסוד החכמה ובה המחשבה. והיינו העם הפשוט שלא היו בעלי אמונה להאמין שהכונת
 המחשבה של האדם גורם תקון ופעולה גדולה למעלה בעולמות העליונים. ולפיכך פרה כנגד מדה לא הועילה להם המחשבה להפוך
 את המן לדבר הזה שהשכו והתאוו למעום. אבל בעלי האמונה בפעולה כח המחשבה בתורה ותפלה וכונת הצוות הם היה להם הכח
 גם בהמן להפוך בכח המחשבה את המן לזה המעום שהיו רוצים למעום:

מהו לשד השמן. יש אומרים כדבר הנילש בשמן כתרנומו. ויש אומרים מה השד מתהפך לכמה גונים. כך המן נתהפך לכמה גונים. ר' יהודה אמר לשד השמן. מיץ השמן:

א ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרג וגו'. א"ר יוסי וכי משה שה' ענו מכל בני העולם. מפני ששאלו ממנו ישראל לאכל מסר עצמו למיתה. למה. א"ר אבא דבר זה למדתי וסוד עליון הוא. משה לא עשה רע לפניו. ולא שאל למיתה בשביל ששאלו ישראל לאכל. בוא וראה משה נתקשר ונתעלה במה שלא נתקשר נביא אחר. וכשעה שאמר לו הקב"ה למשה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. שמח משה ואמר ודאי עתה שלימותה הריא כי נמצאת. שהרי בשבילי נמצא מן לישראל [כג] כיון שראה משה שחזרו לרדת למדרגה אחרת. ושאלו בשר ואמרו ונפשו קצה בלחם הקלוקל. אמר אם כן הוא דרי מדרגה שלי פגומה. שהרי בשבילי אוכלים ישראל מן במדבר [כג] הרי אני פגום ואהרן פגום ונחשון בן עמינדב פגום. אמר ואם ככה את עושה לי. לרדת להמקום של בחינת נקבה ולפגום מקומי ומדרגתי [כג] אם כן הרגני נא הרג אם נא מצאתי חן בעיניך ואף אראה ברעתי. רעתי היא ודאי להתקשר במדרגה תחתונה. או ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. הרי הם לתת לישראל מאכל האחר. ולא תהיה פגום במדרגה שלך. וע"כ ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם. מה המעם. משום שהם נקשרים בהלבנה [כד] וצריך השמש להאיר לה. וע"כ כתוב ושמתי עליהם. בשביל להאיר עליהם מן השמש כאור הלבנה. ומאכל זה אל יבוא על ידי משה. כדי שלא יפגם. אשרי הלוקי של משה שהקב"ה רוצה בכבודו. **ב** ר' יצחק אמר מה שאמר משה אל משה את עושה לי. למקום שרמיתה שורה בו אמר. ומקום שהוא בחינת נקבה הוא. לפיכך אמר הרגני נא הרג. והיינו עץ המיתה. ודרי ביארו שבעץ החיים אין שורה בו מיתה. וע"כ החזיר עצמו אצל עץ המיתה ואמר את. ולא אמר אתה. וכך נצרך לו. ומיד ויאמר ה' אל משה וגו' :

ג ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. א"ל הקב"ה אתה מבקש מיתה בכל זמן. הרי לך. ואצלתי מן הרוח וגו'. בוא וראה שכאן ידע משה שהוא ימות ולא יכנס לארץ. שהרי אלדד ומידד דבר זה היו אומרים. וע"כ לא נצרך לו לאדם בשעה שהרגו שולט בה לקבל את עצמו. שהרי הרבה יש העומדים אצלו לקבל דברו לקיים בו. בזמן אחר שביקש משה מיתה לא קבלו ממנו. לפי שהכל לטובה ישראל היה. אבל עתה לא היה אלא מתוך רגז ודחוק. ולפיכך קבלו ממנו. וע"כ נשאר אה"כ אלדד ומידד ואמרו נביאות הוואת. שמשנה מת ויהושע יכניס את ישראל לארץ. יבשכיל זה בא יהושע אצל משה וקינא בשביל משה.

מראה מקומות **א** 97 קט. **ב** 97 קט. **ג** 97 קט

מהו לשד השמן. איכה דאמרי ליש במשחא כתרנומו. ואיכה דאמרי מה השד מתחזר לכמה גונים. חוף מנא מתחזר לכמה גונים. רבי יהודה אמר לשד השמן. יניקה דמשחא :

א ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרג וגו'. א"ר יוסי וכי משה דאיוו ענו מכל בני עמא. בגין דשאלו מניה ישראל למיכל מסר גרמיה למיתה. אמאי. א"ר אבה האי מלה אוליפנא ורוח עלאה איסו. משה לא אכיל קמיה. ולא שאל למיתה על דשאלו ישראל תא חזי משה מתחזר וכוה סליק במה דלא מתחזר נביאה אחרת. ובשעתא דא"ל קב"ה למשה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. חזי משה ואמר ודאי השתא הסוף שלימו כי אשתכח. דהא בגיני אשתכח מן לישראל [כג] כיון דחמא משה דהסדרו לנחתא דדרגא אחרת. ושאלו בשר ואמרו ונפשו קצה בלחם הקלוקל. אמר אי הכי סוף סוף דרגא דלי פגום. דהא בגיני ייכלון ישראל מן במדברא [כג] הא חנא פגימא ואהרן פגום ונחשון בן עמינדב פגום. אמר ואם ככה את עושה לי. לנחתא לאתר דנוקבא ולמפגם לאתרי ודגני [כג] אי הכי הרגני נא הרג אם נא מלאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי. רעתי היא ודאי להתחזר במדרגה תחתונה. כדן ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. הא חיינו למיתן לנו מיכלא אחרת. ולא תהא פגום במדרגא דילך. וע"ד ואללתי מן סרוח אשר עליך ושמתי עליהם. מאי עמא. בגין דאינן מתחזרו בסיכרא [כד] ובעי שמשא לאכסרעא לס. וע"ד ושמתי עליהם. בגין לאכסרעא מן שמשא כהנורא דסיכרא. ומיכלא דא חתיא על ידא דמשה בגין דלא יתפגם. וזכאה חולקא דמשה דקב"ה צבי בייקריה. **ב** ר' יצחק אמר מה דאמר משה אל משה את עושה לי. לאתר דמותא שארי ציה קאמר. וסהוא אתר דנוקבא איסו. בגין כך אמר הרגני נא הרג. ודא חילנא דמותא. וסא חוקימנא דבאילנא דחיי לא שריא ציה דמותא. וע"ד אסתדר לגבי חילנא דמותא ואמר את. ולא אמר אתה. וסכי מצעי ליה ומיד ויאמר ה' אל משה וגו' :

ג ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. א"ל קב"ה את צבי מותא בכל זמנא. סרי לך. ואללתי מן סרוח וגו'. תא חזי דכא ידע משה דאיוו ימות ולא ייעול לארעא דהא אלדד ומידד מלה דא סוו אמרי. ועל דא לא לצעי ליה לאינש בשעתא דרוגזא שארי ציה ללטיא גרמיה דהא כמה קיימי עליה דמקבלי הסיו מלה. בזמנא אחרנא דבעא מיסה לא קבילו מניה בגין דכלא לתועלתא דישראל סו. השתא לאו איסו אלא מנו רוגזא ודחוקא. ובגין כך קבילו מניה וע"ד אשתארו לכתר אלדד ומידד ואמרו דא. דמשה יתכניס ויהושע ייעול לון לישראל לארעא. ובג"כ אתא יהושע לגבי משה וקני עליה דמשה.

משה

זיו הוזהר

[כג] כי השמים מורה על ספירת התפארת מדרגת משה ומקום התקשרותו בעולם בחי' זכר משיע להסלכות כמו שהשמים משיעים לארץ: [כד] כי אם ישראל מואסים ואינם סובלים המן בחרוץ והחזרון בהמנהיג שלהם. כיון שהמן ירד בזכות ובכח מדרגתו שבשכיל זה נקרא לחם מן השמים: [כז] כי אכילת בשר שהוא לחם מן הארץ שרשו במלכות עלמא דנוקבא. ובכבוד זה מוכרח גם מנהיג הרוח שעל ידו נשפע שפע זו לישראל להיות גם הוא יורד במדרגתו לעלמא דנוקבא: [כז] פ"י בעולם הסלכות בחי' נוקבא שמקבלת השפע מן התפארת כמו הלבנה שמקבלת אורה מהשמש. ופני משה הי' כפני תהא כירוע :

ומשה לא השגח ביקרא דליה. וע"ד אמר אדני משה כללם מאי כללם. מנע מנהון חינון מלין. כד"ל (ח) ויכלל העם מהביא. ויכלל הגשם מן השמים. מניעותא ממש ומשה לא בעל פוק חמי ענוותנותיה דמשה. מאי כתיב המקנא אתה לי וגו'. זכאה חולקיה דמשה דהיו סליק על כלכו נביאי. א"ר יהודה כל שאר נביאין לגבי משה כסיהרא לגבי שמעא

(ג) ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים. א"ר חזקיה כבולגנא דא דנשרין מניס כמה זולגין. והוא בקיומיה שכיח.

(ג) ויאמר שמעו נא דברי אס יהיה נביאכם ס' במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. פתח רבי

יוסי ואמר (ד) כי בא החלום ברוב ענין וקול כסיל ברוב דברים. כי בא החלום ברוב ענין הא אוקמוס דמשה אינון סמיכון בחלמא. ומסיי דרגין על דרגין.

עד דחלמין מנהון קשוס כלל ומנהון דאית דסו קשוס וכדיבו. אבל לאינון זכאי קשוס לא חתגלי לון מלין כדיבן כלום אלל כלכו קשוס. תא חוי דניאל מאי כתיב ביה (ה) ארין לדניאל בחווי די ליליא רזא גלי. וכתיב דניאל חלם חוץ וחזוי ראשה על משכבה בדרין חלמא

כתב ואי אית ביה מלין כדיבן אמרי אכתיב בין כתובים. אלל אינון זכאי קשוס בשעתא דנשמתהון סלקין לא מתחברין דסו אלל מלין קדישין. דאודעין ליה מלי דקשוס. מלין קיימין דלל משקרן לעלמין. ואי תימא

הא תנן דדוד מלכא לא חמא חלמא פבא. הא אשתמע דהוה חמי דוד מלין דלל קשוס. אלל ודאי כל יומיו הוה משתדל לאוסדא דמין ואגח קרבין. וכל חלמיו לא הוו אלל חלמין גישין. חורבא ושוממותא ודמא

ואושידו דדמין. ולא חלמא דשלם. ואי תימא הא אמתר דלבר נש סב אחזיאן ליה חלמא בישא. הכי הוה ודאי. כל אינון גישין דומיין לאתדבקה על אינון דעברין על פתגמי דאורייתא ואינון עושין דומיין לאתעבא דהסוה לעלמא.

כלכו חמי אינון זכאין. בגין דכל שעתא יהא דחילו דמחיה עליה. והא אפערו דכתיב (ו) והאלהים עשה שיראיו מלפניו. זה חלוס רע וע"ד לסהו זכאה אחיו ליה חלמא בישא כמה דאתמר. תא חוי הא תנין דהאי

ב"ג דחמי חלמא בעי ליה למפתח פומיה ביה קמי בני נשא דרחמין ליה. בגין דיסלק רעותא דהון לגביה לגב. ויפתחון פומיהו לגב. וישתכח רעותא ומלה כלל לגב רעותא דאיהי מחשבה שירותא דכלל. ומלה

איהי סיומא דכלל. וע"ד אשתכח דהא שלימו איהו ברזא עלאה. ובג"כ אשתקיים כלל. ובעינין ב"ג רחמיה לאתקיימא פשרא פבא דליה. וכלל איהו כדקא יאות. ובג"כ קב"ה אודע ליה לגב"ג כל חד וחד דכאי דנגא דליה כמה דאיהו. ובהאי גווא דכל חד וחד כמה דאיהו. אמר יהוה יודאי ודאי דחלמא לאו מיהו אלל לגב"ג

זכאה דאיהו חמא חלמא כדקא חוי. ותא חוי דכד ב"ג נאלי על ערסיה נשמתיה נפקא ושטיא בעלמא לעילא. ועאלת באתרא דלעגל. וכמה חבילי פהירין קיימין ואזלין בעלמא ופגעין בה בההיא נשמתא. אי

זכאה סיה סלקת לעילא ומחמת מאי דחממת. ואי לאו. אמתחמת דהסוה ספרא בישא ומודיעין לה מלין כדיבן או מלין דומיין למיתי לזמן קריב. וכד אשתער

האי

האי

האי

האי

האי

ומשה לא השגח בכבוד עצמו. ולפיכך אמר אדני משה כללם. מה כללם. מנע מהם אלה הדברים. כמש"כ (ח) ויכלל העם מהביא. ויכלל הגשם מן השמים. מניעה ממש. ומשה לא רצה. צא וראה ענוותנותו של משה. מה כתוב המקנא אתה לי וגו'. אשרי חלקו של משה שרוא נתעלה על כל הנביאים. א"ר יהודה כל שאר נביאים אצל משה כלבנה לפני השמש:

(ג) ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים. א"ר חזקיה כנר הזה שמדליקין ממנו הרבה נרות. והוא בקיומו נמצא:

(ג) ויאמר שמעו נא דברי אס יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. פתח רבי

יוסי ואמר (ד) כי בא החלום ברוב ענין וקול כסיל ברוב דברים. כי בא החלום ברוב ענין דרי ביארנו שיש כמה יסודות בענין החלום. ומהם מדרגות על מדרגות. עד שדחלומות יש מהם שכלו אמת. ומהם שיש בהם אמת ושקר. אבל לאותן צדיקי אמת לא נתגלה להם דברי שקר כלום אלא בלם אמת. בוא וראה דניאל מה

כתוב בו (ה) ארין לדניאל בחווי די ליליא רזא גלי. וכתוב דניאל חלם חוץ וחזוי ראשה על משכבה בארין חלמא כתב. ואם יש בו דברי שקר למה נכתב בין כתובים. אלא אותן צדיקי אמת בשעה שנשמתיהם עולות אין מתחבר בהם אלא ענינים קדושים. שמודיעים להם דברי אמת. ענינים קיימים שאין נכזבים לעולם. ואם תשא

הרי למדנו שרוד המלך לא ראה חלום טוב. הרי נשמע מזה שרוד היה רואה ענינים שאינם אמת. אלא ודאי דפי שכל ימיו נתניע לשפוך דם ונחלם מלחמות. וכל החלומותיו לא היו אלא חלומות רעים. חורבן ושטמה ודם ושפיכת דמים. ולא חלום של שלום. ואם תשאל הרי אמרו כי לאדם טוב מראים לו חלום רע. כך הוא בודאי.

שכל אותן הרעות העתידות לבוא על אותן העוברים על דברי התורה. ויהם העונשין העתידים להענש בעולם הזה. כל זה רואים אותן הצדיקים. כדי שתמיד תהיה יראת ברונם עליהם. והרי העירו בהכתוב (ו) והאלהים עשה שיראיו מלפניו. זהו חלום רע. וע"כ לצדיק ההוא מראים לו חלום רע כמו שאמרנו. בוא וראה הרי למדנו שזה

האיש שראה חלום צריך לספר אותו לפני אנשים שהם אוהבים לו. כדי שיעלה רצון שלהם אליו לטוב. ויפתחו פיהם לפתור אותו לטוב. ויהיה נמצא הרצון והדבור הכל לטוב. הרצון שהיא המחשבה היא ראשית הכל. והדבור הוא נמר הכל. וע"כ יהיה נמצא בזה שלמות שהוא בסוד העליון. ולפיכך יתקיים הכל. ונצרך לזה איש שרוא אוהבו שיתקיים פתרון טוב שלו. והכל הוא כראוי. ולפיכך

הקב"ה מודיע לו לאדם כל אחד ואחד באותה המדרגה שלו כמו שהוא. ובאותו הגוון של כל אחד ואחד כמו שהוא. אמר יהודי ההוא ודאי שהחלום אינו אלא לאיש צדיק שהוא רואה החלום כראוי. ובוא וראה שכאשר

האדם ישן על מטתו נשמתו עולה ומשומטת בעולם למעלה. ונכנסת במקום שנכנסת. וכמה כחות רוחות רעים קיימים והולכים בעולם ופוגעים בה בגשמה ההיא. אם היא נשמת צדיק עולה למעלה ורואה מה שצריכה לראות. ואם לא. נאחזת באותו צד הרע ומודיעים לה דברי שקר. או דברים שעתידים לבוא בזמן קרוב. וכאשר נתעורר

מראה בקופות (א) שמת ל"ו (ב) יתרו פ"ו (ג) מקן קנט (ד) קולת (ה) דניאל ב' (ו) קולת ג'

הוא נשמתו דכיה איחי מודעא ליה מאי דחמא. וע"ד לבר נש דלאו איחי זכאש מודיעין ליה חלמא עבא דלאו איחי קשום כלא. בגין לאספאה ליה מאורחא דקשום וכיון דאיחי חספי אורחיה מאורחא דקשום מסבין ליה. דכל מאן דאחי לאדכאש מדכאין ליה. ומאן דאחי לאסתאבא מסבין ליה :

(ח) פו א"ר יוסי תא חי הוה אהמך דכד ב"ג נאים על ערסיה. ונשמתין אלמריכו לשושפא בעלמא ונפקי מנו גופא. לאו כל נשמתא ונשמתא סלקא ושפיה לחווי ביקר כסר אפי דעתיק יומין. אלא כמה דלחמשך מדיר וכסור עוזדוי הכי נשמתיה סלקא. אי אסתאב. כד איחי נאים וכסוריה נפקא כל אינון רוחין מסבין נקסין לה. ואתדבקת בכו בלינון דרגין תתאין דשפין בעלמא. ואינון מודיעין לה מלין דאינון קריבין למיחי בעלמא. ולומנין דמודיעין לה מלין כדביין ומייכין ביה. וסא חוקמוס. וסאי מאן דחי יתיר. בעוד דאיחי קאים ונשמתיה קיימא ביהי בעלמא. כד איחי נאים נשמתיה סלקא. אזלא ושפיה ונפקא בין מלין רוחין מסבין. וכלכו מכריזין ואחריין פנון אחר פנון. לאו דא מסכרנא ואיחי סלקא בין אינון קדישין ומודיעין לה מלה חדא דקשום וכד נחמא. כל אינון חבילי פריקין בעאן לאסתקרבא בדיס למנדע ססא מלה. ואינון מודיעין לה מלין אחרין וסאי מלה דנמלא גו אינון קדישין איחי בין אינון אחרין נכבורא גו תיבנא. (ט) תא חי בזמנא קדמאה סות נבואה שריא עלייו דבני נשא. וסו ידעין ומסתכלין למנדע ביקרא עלאה כיון דפסקא נבואה מנייסו סו משתמשי בבה קול. הסתא פסקא נבואה ופסקא בה קול. ולא משתמשי בני נשא אלא בחלמא. וחלמא דרגא תתאה סיה לבר. דסא תינן חלמא אחד מששים לנבואה. מאי טעמא. בגין דאחי מדרגא שפיתאס לתתא. וסא אהמך. ותא חי חלמא לכלא אחווי בגין דחלמא מסכר שמאלא אפיא ונחיה בכמה דרגין. ואחחוי חלמא אפילו לחייבא ואפילו לעכו"ם. בגין דומנין נקסין חלמא ושמעין הכי זני ציטין ומודיעין לבני נשא. מנייסו דסייכין בבני נשא ומודיעין לון מלין כדביין. ולומנין מלין דקשום דשמעין. ולומנין דאינון שלומין לחייבא ומודיעין לון מלין עלאין :

(י) רבי חייא אמר במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. בוא וראה כמה מדרגות למדרגות עשה הקב"ה. וכלן קיימות זו על זו מדרגה על מדרגה. זו למעלה מזו. וכלן יונקות אליו מן אלו כפי הראוי להן. אלו מימין ואלו משמאל. וכלן נתמנות אלו על אלו הכל כראוי להן. בוא וראה כל נביאי העולם כלם יונקים מצד אחד. מתוך שתי מדרגות הידועות. ואותן המדרגות נראות בתוך אספקלריא שאינה מאירה. ושכתוב במראה אליו אתודע. איזו היא המראה. כמו שאמרנו שזהו המראה שכל נונים נראים בה. וזו היא אספקלריא שאינה מאירה. בחלום אדבר בו. זה הוא אחד מששים בנבואה כמו שביארנו. והיא מדרגה הששית מן אותה המדרגה של הנבואה. והיא מדרגת גבריאל הממונה על החלום כמו שנתבאר. בוא וראה כל חלום שהוא כראוי ממדרגה זו הוא בא. וע"כ אין לך חלום שלא יהיה מעורב בו דברי

נתעורר האדם ואת הנשמה שבקברו מודעת לו מה שיאמרה. וע"כ לאיש שאינו צדיק מראים לו חלום טוב שאין הוא כלל אמת. כדי לנפותו מן דרך האמת. וכיון שהוא נוסה דרכו מן דרך האמת מטמאים אותו. שכל מי שבא להמדר מטהרים אותו. ומי שבא להטמא מטמאים אותו :

(י) עוד א"ר יוסי בוא וראה הרי אמרו שכאשר האדם ישן על מטתו. והנשמות צריכות לשוטט בעולם ויוצאות מתוך הגופות. אין כל נשמה ונשמה זוכה לעלות לשוטט ולראות בכבוד נעימת פני קדמון הימים. אלא כמו שהוא נמשך המיד וכפי מעשיו כך נשמתו עולה. אם הוא נטמא. כאשר הוא ישן ונשמתו יוצאת. כל אותן רוחות הטמאים אוחזים אותה. ונרבת בהם באותן מדרגות תחתונות המשוטטות בעולם. והם מודיעים לה דברים שהם קרובים לבוא בעולם. ולפעמים מודיעים לה דברי כזבים ומצחקים בה. וזה נתבאר. ובל מי שזוכה יותר. בעוד שהוא קיים ונשמתו קיימת בעולם הזה. כאשר הוא ישן נשמתו עולה. הולכת ומשוטטת ובוקעת בין אותן רוחות הטמאים. וכלם מכריזים ואומרים פנו מקום פנו. אין זה משלנו. והיא עולה בין אותן הקדושים ומודיעים לה דבר אמת. יכאשר יזררה. כל אותן כתות רוחות הרעים יוצים להתקרב אצלה לדעת דבר הרוא. והם מודיעים לה ענינים אחרים. ודבר ההוא שקבלה מן אותן הקדושים הוא בין אותן ענינים האחרים כמו בר בתבן. (כ) בוא וראה בימים הקדמונים היתה נבואה שורה על האנשים. והיו יודעים ומסתכלים להבין בכבוד העליון. כיון שפסקה הנבואה מהם היו משתמשים בבת קול. עכשו שפסקה הנבואה ופסק הבת קול. אין משתמשים האנשים אלא בחלום. והחלום מדרגה תחתונה היא מבחוי. שהרי למדנו שהחלום הוא אחד מששים לנבואה. מה הטעם. לפי שהוא בא מן מדרגה הששית למטה. וזה נתבאר. ובוא וראה החלום לכל נראי. לפי שהחלום מצד השמאל בא ויורד בכמה מדרגות. ונראה החלום אפילו לרשעים ואפילו לעכו"ם. לפי שלפעמים מקבלים החלום שש מעיה אותן מינים הרעים ומודיעים אותו לאנשים. יש מהם שמצחקים בהאנשים ומודיעים להם דברי כזב. ולפעמים דבר אמת ששמעו. ולפעמים שהם שלוחים לרשעים ומודיעים להם ענינים עליונים :

(ל) רבי חייא אמר במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. בוא וראה כמה מדרגות למדרגות עשה הקב"ה. וכלן קיימות זו על זו מדרגה על מדרגה. זו למעלה מזו. וכלן יונקות אליו מן אלו כפי הראוי להן. אלו מימין ואלו משמאל. וכלן נתמנות אלו על אלו הכל כראוי להן. בוא וראה כל נביאי העולם כלם יונקים מצד אחד. מתוך שתי מדרגות הידועות. ואותן המדרגות נראות בתוך אספקלריא שאינה מאירה. ושכתוב במראה אליו אתודע. איזו היא המראה. כמו שאמרנו שזהו המראה שכל נונים נראים בה. וזו היא אספקלריא שאינה מאירה. בחלום אדבר בו. זה הוא אחד מששים בנבואה כמו שביארנו. והיא מדרגה הששית מן אותה המדרגה של הנבואה. והיא מדרגת גבריאל הממונה על החלום כמו שנתבאר. בוא וראה כל חלום שהוא כראוי ממדרגה זו הוא בא. וע"כ אין לך חלום שלא יהיה מעורב בו דברי

מראה מקומות (ל) חיי שם קל. (מ) חיי רל. (נ) ויכ קפ.

כזב כמו שנתבאר. לפיכך יש מהם אמיתים ויש מהם שקרים. ואין לך חלום שלא יהיה בו מצד זה ומצד זה, ולפי שיש בחלום תערובת מהכל כמו שאמרנו. לכן כל החלומות שבעולם הולכים אחר פתרון הפה. כנתבאר בהכתוב ויהי כאשר פתר לנו בן היה. מה המעם, לפי שיש בהחלום שקר ואמת. הדבור שולט על הכל. לפיכך נצרך להחלום פתרון טוב. רבי יהודה אמר לפי שכל חלום ממדרגה התחתונה הוא, והדבור שולט עליה. לפיכך כל חלום הולך אחר הפתרון — :

א) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. א"ר חייא למדנו משה ראה מתוך מראה המאיר. וכל הנביאים לא ראו אלא מתוך מראה שאינו מאיר. שכתוב **ו** ואראה מראות אלהים. וכתוב אם יהי נביאכם ה' במראה אליו אתודע וגו'. לא כן עבדי משה וגו'. פה אל פה אדבר בו. א"ר יוסי בוא וראה שכל הנביאים אצל משה נקבנה אצל זכר. שכתוב פה אל פה אדבר בו ומראה. ולשאר נביאים במראה אליו אתודע. במראה ולא במראה [כח].. וכל שכן שכתוב במשה ולא בחידות.

אלא שראה כל דבר כמו שהוא. אשרי הדור שנביא הזה היה שורה בתוכו: **ג**) ר' חזקיה אמר בוא וראה כל נביא ונביא שהקים הקב"ה לישראל. כלם נתגלה הקב"ה עליהם במדרגת עליונות קדושות. וראו זיו כבודו של המלך הקדוש ממקום עליון. אבל לא ממקום קרוב כמשה. שהי' קרוב למלך יותר מכלם. ובה אשיר חלקו יותר מכל בני העולם. שעליו כתוב פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. ושאר נביאים היו רואים ממקום רחוק. כמש"כ **ד**) מרחוק ה' נראה לי. **ה**) ואם יקשה איש הרי כתוב **ו**) כי לא ראייתם כל תמונה. תאמר לו אמת ודאי שבמקומו אין לו כל תמונה. אלא כשירד למלך על הבריות ולהתפשט בשכינת עזו עליהם. מתראה להם לכל אחד כפי המראה והמחזה והדמיון שלהם. וזה שכתוב וביד הנביאים אדמה. ובשביל זה אמר **ו**) ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. ואל מי תדמיוני ואשור. שאע"פ שאני נדמה לכם בהמנחכם. אל מי תדמיוני ואשור. שהרי קודם שברא הקב"ה תמונה בעולם וצר צורה. היה הוא יחיד בלי שום צורה ודמות [כט]—:

ח) ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה. א"ר שמעון בוא וראה משה כשהיה מסדר תפלתו בשביל ישראל. היה מאריך בתפלה זו. לפי שהיא תפלה העומדת למעלה. וכאשר הי' מפרד תפלתו על מחלת אחותו לא האריך בה. לפי שזו תפלה העומדת למטה [כז] שכתוב אל נא רפא נא לה. ולא האריך יותר. לפי שהוא ארון הבית. והי' מפקד ביתו כראוי. לפיכך לא האריך הרבה בתפלתו. **ט**) ר' אבא אמר אל נא רפא נא לה הוא סוד שם קדוש של י"א אותיות [כח] ולא רצה משה להתפלל

מראה מכוונות **א**) יתרו **ב**) יחזקאל **ג**) שנת קדש. **ד**) ירמיה **ה**) כל מצ **ו**) דברים **ז**) יעשי **ח**) פקודי **ט**) 97 קט.

זיו הזהר

כדיבין כמה דאוקומנה. ובג"כ מנייחו קשום ומנייחו כדיבן. ולית לך חלמא דלא אית ביה מסאי ניסא ומסאי ניסא ובגין דאית ביה בחלמא כלל כדאמרן. כל הליצין דעלמא אזלין בחר פשרא דפומא. ואוקומה דכתב ויהי כאשר פתר לנו בן היה מאי טעמא בגין דאית ביה בחלמא כדיבו וקשום. ומלה שלטא על כלא. בג"כ צעי חלמא פשרא טבא רבי יהודה אמר בגין דכל חלמא מדרגא דלתתא איכו. ודבור שלטא עליה. בג"כ כל חלמא אזלא בחר פשרא — :

א) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. א"ר חייא תנינן משה חמא מאספקלריא דהסרא. וכלהו נביאי לא חמו אלל מנו מאספקלריא דלא נהרא דכתב **ב**) ואלהים מראות אלהים וכתב חס יסי' נביאכם ה' במראה אליו אתודע וגו'. לא כן עבדי משה וגו'. פה אל פה אדבר בו. א"ר יוסי תא חזי דנביאין כללהו לגביה כנוקבי לגבי דכר. דכתב פה אל פה אדבר בו ומראה ולשאר נביאים במראה אליו אתודע. במראה ולא מראה [כח].. וכל שכן דכתב במשה ולא בחידות.

אלל כל מלה על צוריה. זכאה איכו דר' דנביאה דא סוס שרי בגייהו: **ג**) ר' חזקיה אמר תא חזי כל נביאי ונביאי דאוקוס קב"ה לישראל כללהו אתגלי קב"ה עלייהו דרגין עלאין קדישין וחמו זיו יקרא קדישא דמלכא מחתר עלאה. אצל לא קריב כמשה. דהוה קריב למלכא יתיר מכלא. דהא זכאה חולקיה יתיר מכל בני עלמא. דעליה כתיב פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות. ושאר נביאי הוו חמאן זחתר רחיקא כר"א **ד**) מרחוק ה' נראה לי. **ה**) ואי יקשה צ"כ ה' כתיב **ו**) כי לא ראייתם כל תמונה. תימא ליה איצרכא ודאי דבאתריה לית ליה כל תמונה. אלל כד נחית לאחלכא על צריין ויתפשט עלייהו יתחזי לון לכל חד כפוס מראה וחזיון ודמיון דלסון. והאי איכו דכתיב וביד הנביאים אדמה. ובגין דא אמר **ו**) ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. ואל מי תדמיוני ואשור דאע"כ דלנא חדמה לכו בדיוקניכו אל מי תדמיוני ואשור. דהא קדם דברא קב"ה דיוקנא בעלמא ולייר לורה. סוס הוא יחדאי בלא לורה ודמיון [כט] — :

ח) ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה. א"ר שמעון תא חזי משה כד סדר ללותיה בגיניהון דישראל. אריך צהאי ללותא בגין דאיהי ללותא דקיימא לעילא. וכד סדר ללותיה בקלירי דלחתיה לא אריך בה. בגין דקיימא לתתא [כז] דכתיב אל נא רפא נא לה ולא אריך יתיר. בגין דאיהו מארי דביתא ופקוד ביתיה כדקא חזי ובג"כ לא אריך יתיר בצעוטיה **ט**) ר' חזא אמר אל נא רפא נא לה הוא רזא דמא קדישא מחד סרי אפון [כח] ולא צעא משה לללאה

מראה מכוונות **א**) יתרו **ב**) יחזקאל **ג**) שנת קדש. **ד**) ירמיה **ה**) כל מצ **ו**) דברים **ז**) יעשי **ח**) פקודי **ט**) 97 קט.

[כח] יש באן נרמאות שונות להבין כונת הזהר. אמנם הדבר פשוט ומובן על פי כללי דקדוק ליק מה דאמר במראה ולא מראה. דוק ותשבת שתיבת במראה נמצאה בהחומש מנוקדת אות הא' בקמ"ץ. ואצל משה שכתוב ומראה תמצא שאות הא' מנוקדת בסג"ל. וידוע בכללי הדקדוק שכל שם אשר יסוים בקמ"ץ קודם ה' הוא שם נקבה. והשם אשר יסוים בסג"ל קודם ה' כמו מקוה. מעשה הוא שם זכר. ועתה יובן בזה מטיילא רבוי תורה בלי שום דוחק: [כט] כי בעצמות האלהות של אתה הוא עד שלא נברא העולם לית מחשבה תמימא ביה כלל: [כז] כי להתפלל על כלל ישראל נצרך לעורר מעולם העליון שהוא בחי' זכר. ועל אחותו בפרמיות הי' די למשה לעורר עליה רחמים מעולם נמוך שהוא בחי' נוקבא: [כח] כמבואר בספר רויאל :

להתפלל יותר. לפי שעל חולה שלו לא רצה להטריח למלך הרבה. לפיכך רצה הקב"ה בכבודו של משה. ובכל מקום רצה הקב"ה בכבודו של צדיקים יותר מבכבודו. ולעתיד לבוא עתיד הקב"ה לתכוע עלבון ישראל מן האומות עוכ"ם. ולשמחם בשמחה ציון. שכתוב וכו' וזנגנו במרום ציון וגו'. ואז ובא לציון גואל וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

לגלגלה יתיר. בגין דעל ידיה לא צעי לאסרחא למלכא יתיר. בג"כ קב"ה צעא זיקרא דמסה ובכל אתר קב"ה צעי זיקריהון דלדיקיא יתיר על דליה. ולזמנא דאתי זמין קב"ה למתבע עלבונא דישראל מעמין עובדי כו"מ. ולמחדי לון צדוותא דליון דכתיב וכו' ורכנו במרום ליון וגו'. וכדן וצא לליון גואל וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פרשת שלח לך

(א) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען וגו'. א"ר חייא בוא וראה משה ה' בבחי' שמש. ובקש ליכנס לארץ. א"ר 5 הקב"ה. משה. באשר בא אור השמש בכלל אור הלבנה בתוכו [א] עכשו שאתה השמש. איך יעמדו ביהר השמש והלבנה [ב] הלא הלבנה אין מאירה אלא בשעת שקיעת השמש. אבל עכשו אין אתה יכול ליכנס. אם תרצה לדעת ממנה. שלח לך אנשים למויתך. בשביל לדעת. בוא וראה משה אם תאמר שהוא לא ידע שלא יכנס לארץ בזמן ההוא. לא כן. אלא ידע. רק שהיה מבקש לדעת ממנה מרם שיסתלק. ושלה אלה המרגלים. וכיון שלא השיבו דבר כהוגן. לא שלח פעם אחר. עד שהקב"ה הראה לו. שכתוב [ג] עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ. וכתוב ויראהו ה' את כל הארץ. ולא זה בלבד. אלא כל אותן פעיתידין לעמוד בכל דור ודור. כלם הראה לו למשה. כיון שהתחיל משה לשלח. מה אמר להם. ליש בה עץ. וכי מה זה שאמר. ואם תאמר שלא ידע. לא. אלא כך אמר משה. אם יש בה עץ. הריני יודע שאכנס שמה. מהו עץ. זה עץ החיים. אבל שם לא היה העץ. אלא בגן עדן שבארץ. אמר אם יש בה עץ הזה. אני אכנס שמה. ואם לא אין אני יכול ליכנס .. [ג] א"ר יצחק משה בעץ החיים נדבק. זע"כ ביקש לדעת אם הוא נמצא בארץ או לא. לפיכך אמר היש בה עץ אם אין. והתחוקתם ולקחתם מפרי הארץ. שהרי עץ החיים נחמד לכל. והם לא הביאו אלא ענבים ורמונים ותאנים [ג] אשר בעץ אחר תלוים ונאחזים. זע"כ שלח לך. בשבילך. רבי יהודה פתח [ד] כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשלחיו ונפש אדוניו ישיב. כצנת שלג ביום קציר שמועיל לגוף ולנפש. ציר נאמן לשלחיו. אלו כלב ופנחס שהיו שלוחים נאמנים אצל יהושע. ונפש אדוניו ישיב. שהחזירו את השכינה לשכון בן ישראל ולא נתלקה מהם. ואלו שלח משה גרמו בכיה לחדות האחרונים. וגרמו שימיתו מישראל כמה אלפים ורבות. וגרמו שתתלק השכינה מן הארץ מבין ישראל: וישלח

(א) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען וגו'. א"ר חייא תא חזי משה הוה שמשא. ובעא לאעלגה לארעא. א"ל קב"ה. משה. כד אתי נסורא דשמשא אתכליל סיסרא צנווים [א] השתא דאנת שמשא. היך יקומון כחדא שמשא וסיסרא [ב] לא נהיר סיסרא אלא בשעתא דאתכניש שמשא. אכל השתא ליש אנת יכיל. אי תצעי למנדע מנה. שלח לך אנשים לגרמך. בגין למנדע. תא חזי משה אי תימא דהוא לא ידע דלא ייעול לארעא בזמנא דא. לאו הכי. אלא ידע. והוה צעי למנדע מנה עד לא יסתלק. ושלה לאלין מאללי. כיון דלא אחיבו מלה כדקא יאות. לא שלח זמנא אחרא. עד דקב"ה אחזי ליה. דכתיב [ג] עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ. וכתיב ויראהו ה' את כל הארץ. ולא דא צלחודוי. אלא כל אינון דומינין למיקס בכל דרא ודרא. כלכו אחזי ליש למשה כיון דשאר משה למשלח. מאי אמר לון. הוה צע עץ וכי מאי הוה דקאזיר. ואי תימא דלא ידע. לא. אלא הכי אמר משה. אם יש בה עץ. הא ידענא דאנת איעול לתמן מהו עץ. דא חילנא דחיי. ותמן לא סוה. אלא בגן עדן דארעא. אמר אם יש בה עץ דא. אנת איעול לתמן. ואי לא לאו אנת יכיל למיעל .. [ג] א"ר יצחק משה חילנא דחיי נקס וע"ד צעא למנדע אי הוה סכיה צארעא אי לאו ובג"כ אמר הוה צע עץ אם אין. והתחוקתם ולקחתם מפרי הארץ. דהא חילנא דחיי תתמוד לכלא. ואינון לא אייתיהו אלא ענבים ורמונים ותאנים [ג] די צאילנא אחרא תליין ואחידין. סה"ד שלח לך. בגינך. רבי יהודה פתח [ד] כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשלחיו ונפש אדוניו ישיב. כצנת שלג ביום קציר דההני לגופא ולנפשא. ציר נאמן לשלחיו. אלו כלב ופנחס דהוה שליחי מסימי לגבי יהושע. ונפש אדוניו ישיב. דאחדרו סכינתא דליירא צבו צישראל ולא אסתלקא מנייהו. ואלין דשדר משה גרימו צכיה לדרין צפראין. וגרימו לאסתלקא מישראל כמה אלף ורבעין. וגרימו לסלקא סכינתא מארעא מצבייחו דישראל וישלח

מראה מקומות (א) 97 קנו. (ב) דנכיס ל"ב (ג) 97 קנו. (ד) משלי כ"ט

זיו הזהר

פרשת שלח לך [א] ה' בעת וריחת השמש אין הלבנה מאירה. ואין ללבנה אור עצמי אלא מה שמקבלת מן אור השמש: [ב] הרינו משה ויהושע כאמרם ז"ל פני משה כפני חסה ופני יהושע כפני הלבנה. ויש ספרשים שהכונה על ארץ ישראל שהיא בבחינת לבנה יען כי שורשה במלכות: [ג] פירות האלה אינם נשפעים מעץ החיים שכלו טוב אלא מעץ הדעת טוב ורע. קליפה ותוך:

(א) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה וְגו'. כלם אנשים וגו'. כלם זכאין סו'. ורישי דישראל סו'. אבל אינון דברו לגרמייו עיטא ציטא. אחמי נקלו עיטא דא. חלא אמרו אי ייעלון ישראל לארעא. נתעבר אגן מלמחו רישין. וימי חסא רישין אמרינן. דהא אגן זכין במדברא למחו רישין. אבל צארעא לא נוכי. ועל דמפלי עיטא לגרמייו. מיחו אינון וכל אינון דנקלו מליהו:

(ב) אֲלֵה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שָׁלַח מֹשֶׁה וְגו'. א"ר יצחק משה הסתכל וידע דלא ילחון צאורחייסו. כדן לני עליה דיוסע. כדן כלב סוס צדוקא. אמר מס אעביד. סא יוסע אויל צסייעתא עלאה דמסא. דער ציס נהירו דסיגרא. וסא חנהיר עליה צללותיס. צנין דליה סמחא מס עביד כלב. אשתמיס מנייהו וחסא לגבי קצרייא דאצבן. וללי תמן צלותיס. א"ר יסודה ארס אמרס נפיל ועקיס צצילין. ומסא על קצרי דאצבן ואסתכן צגרימס דסא כתיב וסס אחימן שסי ותלמי ילידי הענק. אבל מאן דליה צדוקא לא אסתכל מדי. כך כלב צנין דסוס צדוקא לא אסתכל מדי. וחסא לללס על קצרי אצבן לאסתבצא מעיטא דא

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְשׁוֹעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ ר' יצחק אמר וכי יוסע קראיס קרא. וסא כתיב (ג) ויאמר משה אל יהושע. ויוסע צן נון נער. ויחלס יוסע אס עמלק. חלא חיל מסא. יס יושיער מנייסו. ר' אצא אמר כיון דסדריס למיעל לתמן אלסרין למחו שליס. וצמאי. צצכינתא. ועד הסיא שעתא נער אקרי כסס דאוקימנא [ד] וצסהוס שעתא קסיר ליה מסא צסדה. ואע"ג דאסתכן יוסע. צקרימחא קרא קרייס הכי על סוסא דומין למקרייס. אמר מסא ודאי לא אינסרין דא למיעל תמן חלא צצכינתא. וסכי אסתיו:

הַיֵּשׁ בַּה עֵץ אִם אֵין וְגו'. רבי חייא אמר וכי לא סוס ידע מסא דליה צס כמה חילנין יצטיין דא מן דא. וסא סוס צסס לה לישראל צצמס ומנין. וסא אסתפק צדא. וסא קצרי קאמר ליס צצמס צקרימחא דליה ארץ זבת חלב ודבש. א"ר יוסי סא אסתרו חצריא. דכתיב (ד) איס היס צארץ עוץ חיוצ סמו. א"ר סמעון רמיו לסס רמיוז דחכמתא על מס דסאלו צקרימחא. דכתיב היס ס' צקצצנו אס אי"ן. אמר תמן תחמון אי היס אסתיוא להאי או להאי. אמר לון אי תחמון דאריצא דארעא כסאר ארסי דעלמא. יס צס עץ חילנא דסי. ולס מחתר פילסא יתיר. ואי תחמון דאריצא דארעא יתיר ומסיחא מכל אחר דעלמא תנדעון דסא מעתיקא קדישא קא נניד ואסתמיך ססוס סנייא עלסא מכל אחרי דעלמא. וצדא תנדעון היס צס עץ אס אי"ן [ה]. וע"ד וסתחוקתס ולקחתס מפרי הארץ. למנדע סנייא דליס. וסימס ימי צצכורי ענבים. וסימס מאי קא מיירי. דסא וסו צצכורי ענבים סגי ליה. חלא וסימס אינון דאסתמודען. כלסו סו מתחבין צססוס וסנא צססוס חילנא דקסא ציס ארס סרסאון. כמס

סרסאון סקוקמות (א) דף קמ. ב דף קמ. ג סמות י"ד (ד) חיוצ ס' כמס

(א) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה וְגו'. כלם אנשים וגו'. כלם צדיקים היו. וראשי ישראל היו. אבל הם לקחו להם למיבתם עצה רעה. למה נמלו עצה זו. אלא אמרו אם יכנסו ישראל לארץ. יעבידו אותנו מלחיות ראשים. וימנה משה ראשים אחרים. שהרי אנחנו זכינו במדבר להיות ראשים. אבל בארץ לא נוכח. ובשביל שלקחו עצה רעה לעצמם. מנו הם וכל אלה שקבלו דבריהם:

(ב) אֲלֵה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שָׁלַח מֹשֶׁה וְגו'. א"ר יצחק משה הסתכל וידע שלא יצליחו בדרכם. אז התפלל על יהושע. ואז היה כלב בצרה. אמר סא אעשה. הרי יהושע הולך בעזרת עליונה של משה. שקשר בו אור הלבנה. והוא האיר עליו בתפלתו. לפי שהוא בבחי' שמש. סא עשה כלב. נשמש מרס הולך דאשתמח על קצרי האבות. ותתפלל סס תפלתו. א"ר יסודה בדרך אחר הלך בשביל עקום. והגיע אצל קצרי האבות ונסתכן בנפשו. שהרי כתוב וסס אחימן שסי ותלמי ילידי הענק. אבל מי סהוא בצרה אין ססתכל כלל. כך כלב ססוס סהיה בצרה לא הסתכל כלל. ובא להתפלל על קצרי האבות. להנצל מעצה הוואת:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ. ר' יצחק אמר וכי הושע קראו הכתוב. הרי כתוב (ג) ויאמר משה אל יהושע. ויהושע בן נון נער. ויחלס יהושע את עמלק. אלא א"ל משה. יה יושיער מהם. ר' עבא אמר כיון ששלחו ליכנס שמה נצרך להיות בשלמות. ובסא. בשכינה. שער אותה השעה נער קרא כמו שביארו [ז] ובשעה הריא קשר לו משה עמה. ואע"פ שסצינו סס יהושע בתחלה. הכתוב קראו כן על סס סא שעתיד דהקרא. אמר משה ודאי לא נצרך הוא ליכנס שמה אלא בשכינה. וכך דאיו לדיות:

הַיֵּשׁ בַּה עֵץ אִם אֵין וְגו'. רבי חייא אמר וכי לא היה ידע מסא שיש בה הרבה עצים משונים זה מן זה. והרי הוא ה' משבחה לישראל כמה פעמים. והוא נסתפק בוה. והרי הקב"ה אמר לו למשה בתהלה שהיא ארץ זבת חלב ודבש. א"ר יוסי הרי העירו החברים שעץ זה איוב. שכתוב (ד) איש ה' כארץ עוץ איוב שמו. א"ר סמעון ה' סרמו להם רמו חכמה על סא שסאלו תחלה. שכתוב היס ה' בקרבנו אס אי"ן. אמר סס תראו אס ארץ הוואת נקשרת דהוי"ה או צא"ן. אמר להם אס תראו שפרי הארץ כמו בשאר ארצות [שבעולם]. יס בה עץ. עץ החיים. ולא ססקום עליון יותר. ואס תראו שפירות הארץ גדולים ומשונים מכל המקומות שבעולם. תדעו שהרי מן הקרמין הקרוש נשפע ונסמשך השתנות העליונה הסיא סמס מכלל המקומות שבעולם. ובוה תדעו היס בה עץ אס אי"ן [ה]. וע"כ ותחוקתס ולקחתס מפרי הארץ. לדעת השתנות הלח. והימס ימי צצכורי ענבים. והימס למה נאמר. שהרי וסו צצכורי ענבים ה' די לומר. אלא והימס אותן ימס הידועים. כלס היו סחוברים בוסן הוואו באותו עץ שחטא בו ארס דראשון. כמו

סרסאון סקוקמות (א) דף קמ. ב דף קמ. ג סמות י"ד (ד) חיוצ ס' כמס

זיו הזהר

[ז] עד או בקרא נער על סס המלאך סס"ס שהשכינה מתלבשת בו. ומסא העלה אותו או בתפלתו לסדרנה יותר עליונה: [ס] ע"ן. סרסון על עץ החיים ספירת התפארת שורש עולם היצירה. אי"ן. סרסון על סקור האלהות שנקרא אי"ן סו"ף סמאיר ספריות בעולם האצילות:

כמו שלמדנו שנפן ענבים היה. ועל זה כתוב והימים. אותן ימים יהודעים היו אז ימי בכורי ענבים דוקא:

כמה דמיון ענבים היו. וע"ד והימים. חינוך לאשתמודען ימי בכורי ענבים דייקא.

ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויבאו צריך לומר. אלא א"ר יוסי כלב הוא שבא להתפלל על קברי האבות. אמר כלב. יהושע ררי ברכו משה בעזרת עליונה הקדושה. ויוכל להנצל מהם. ואני מה אעשה. נתישב להתפלל תפלה על קברי האבות. כדי להנצל מעצה הרעה של שאר המרגלים. ר' יצחק אמר מי שהיה חשוב מכלם זה נכנס בתוכו [ו] בי בו תולה הכל. ובווא וראה מי הוא משאר האחרים שהי' יכול לנכנס שמה. שהרי כתוב ושם אחימן ששי ותלמי. ומן הפחד שלהם מי הי' יכול לנכנס במערה. אלא שהשכינה נכנסה שמה עם כלב לבשר להאבות. שהגיע הזמן שיכנסו בניהם לארץ שנשבע להם הקב"ה. וזה הוא ויבא עד חברון. למדנו אחימן ששי ותלמי ממי יצאו. הם היו זרע מאותן הנפילים שהפילם הקב"ה לארץ [ו] והולידו טבנות הארץ. ומהם יצאו הגבורים שבעולם. כמו שכתוב (ה) המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם. אשר מעולם. משנברא העולם נמצאו אנשי השם. אחימן ששי ותלמי. (ג) רבי יהודה בן שלום היה מהלך בדרך ורבי אבא היה עמו. נכנסו למקום אחד ללון שם. כשבקשו לשכב דנירו ראגיהם על תל ארמה שהיה שם קבר אחד. טרם שישינו שמעו קול קורא מן הקבר ואומר. הורע שנמסן בא"ן זה שנים עשר שנה עברו מאז. ולא נתעוררתי עד עתה לבבור שאראה כאן הפנים של בני. א"ר יהודה מי אתה. א"ר יהודי אני. ואני יושב נוזף שאין ביכולתי ליכנס למערה. בשביל הצער של בני שנבנו עכו"ם ההוא כאשר היה גער קמן. ומכה אותו בכ"י יום. והצער שלו מעכב אותי מליכנס במקומי. ולא נתעוררתי במקום הזה אלא בשעה זו. א"ר האם תרעו בצער אנשים החיים. א"ר. שוכני עפר לולא תפלותיהם על אנשים החיים לא היו מתקיימים הי' יום בעולם. ועבשו נתעוררתי כאן שהיו אומרים לי בכל יום שבקרוב יבא בני לכאן. ולא אדע אם חי או מת. א"ל ר' יהודה מה מעשיכם שם בעולם ההוא. בתוך כך רעש הקבר ואמר קומו ולכו שבשעה זו ילקה בני. ויתמהו ויברחו משם כחצי מיל. ישבו עד שהאיר הבקר. קמו ללכת ויראו איש אחד בורח ועובר לפניהם במהירות. והי' דם נוזל על כתפיו. אחזו בו וסיפר להם מה שאירע לו. אמרו לו מה שמך. א"ל לחמא בר ליואי. אמרו ודאי שליואי בר לחמא הוא אותו רמת. ויש לירא לרבר עוד עמו. ולא חזרו להקבר. א"ר אבא זהו שאמרו שתפלת המתים תגין על החיים. מניין. שכתוב ויעלו בנגב ויבא עד חברון:

ויעלו בנגב ויבא עד חברון ויבאו צריך לומר. אלא א"ר יוסי כלב הוא שבא להתפלל על קברי האבות. אמר כלב. יהושע ררי ברכו משה בעזרת עליונה הקדושה. ויוכל להנצל מהם. ואני מה אעשה. נתישב להתפלל תפלה על קברי האבות. כדי להנצל מעצה הרעה של שאר המרגלים. ר' יצחק אמר מי שהיה חשוב מכלם זה נכנס בתוכו [ו] בי בו תולה הכל. ובווא וראה מי הוא משאר האחרים שהי' יכול לנכנס שמה. שהרי כתוב ושם אחימן ששי ותלמי. ומן הפחד שלהם מי הי' יכול לנכנס במערה. אלא שהשכינה נכנסה שמה עם כלב לבשר להאבות. שהגיע הזמן שיכנסו בניהם לארץ שנשבע להם הקב"ה. וזה הוא ויבא עד חברון. למדנו אחימן ששי ותלמי ממי יצאו. הם היו זרע מאותן הנפילים שהפילם הקב"ה לארץ [ו] והולידו טבנות הארץ. ומהם יצאו הגבורים שבעולם. כמו שכתוב (ה) המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם. אשר מעולם. משנברא העולם נמצאו אנשי השם. אחימן ששי ותלמי. (ג) רבי יהודה בן שלום היה מהלך בדרך ורבי אבא היה עמו. נכנסו למקום אחד ללון שם. כשבקשו לשכב דנירו ראגיהם על תל ארמה שהיה שם קבר אחד. טרם שישינו שמעו קול קורא מן הקבר ואומר. הורע שנמסן בא"ן זה שנים עשר שנה עברו מאז. ולא נתעוררתי עד עתה לבבור שאראה כאן הפנים של בני. א"ר יהודה מי אתה. א"ר יהודי אני. ואני יושב נוזף שאין ביכולתי ליכנס למערה. בשביל הצער של בני שנבנו עכו"ם ההוא כאשר היה גער קמן. ומכה אותו בכ"י יום. והצער שלו מעכב אותי מליכנס במקומי. ולא נתעוררתי במקום הזה אלא בשעה זו. א"ר האם תרעו בצער אנשים החיים. א"ר. שוכני עפר לולא תפלותיהם על אנשים החיים לא היו מתקיימים הי' יום בעולם. ועבשו נתעוררתי כאן שהיו אומרים לי בכל יום שבקרוב יבא בני לכאן. ולא אדע אם חי או מת. א"ל ר' יהודה מה מעשיכם שם בעולם ההוא. בתוך כך רעש הקבר ואמר קומו ולכו שבשעה זו ילקה בני. ויתמהו ויברחו משם כחצי מיל. ישבו עד שהאיר הבקר. קמו ללכת ויראו איש אחד בורח ועובר לפניהם במהירות. והי' דם נוזל על כתפיו. אחזו בו וסיפר להם מה שאירע לו. אמרו לו מה שמך. א"ל לחמא בר ליואי. אמרו ודאי שליואי בר לחמא הוא אותו רמת. ויש לירא לרבר עוד עמו. ולא חזרו להקבר. א"ר אבא זהו שאמרו שתפלת המתים תגין על החיים. מניין. שכתוב ויעלו בנגב ויבא עד חברון:

(ג) **ויבאו** עד נחל אשכל וגו'. ר' אבא אמר לאחר שכרתו אשכל ההוא באו להגביה לו. לא יכלו. באו ליקח לו. לא יכלו. באו כלב ויהושע לקחו אותו והגביהו אותו. ונזקף על ידם. וז"ל וישאורו במוט בשנים. באותן שנים יחידים. ומורה למה היו סבקימים. אלא אשכל הי' תולה בה. ובעוד שהיה מחובר במקומו נקרא ומורה. אחר כך קראוהו מוט. שכתוב וישאורו במוט

(ג) **ויבאו** עד נחל אשכל וגו'. ר' אבא אמר לאחר שכרתו אשכל ההוא אשכל אמו לסלקא ליה. לא יכלו. אמו לנעלה ליה לא יכלו. אמו כלב ויהושע נפלו ליה וסליקו ליה ואזדקף על ידיהו. סה"ד וישאורו במוט בשנים בזיונו שנים יחידים. ומורה מ"א קא צעאן. חלא אשכל הוה תליא ביה. ובעוד דהוה מחובר באתריה חקרי ומורה. לבשר קרייה מוט. דכתיב וישאורו במוט

יו הודו

[ו] מי ויבוא מוסב על אור השכינה שהיא החשוב מן הכל: [ו] הם המלאכים עומי ועומילי

במוט. נשאו לאותו דבר הידוע [ח] ההוא דכרתו. מכאן ידעו יהושע וכלב שהם ראים ליכנס לארץ. ילדות להם בה חלק ונחלה. כשבקשו ללכת נתיעצו עליהם שאר המרגלים [ט] עמד כלב לפני הפירות. אמר פירות פירות. אם בשבילכם אנו נהרנים. מה אנו נחשבים בחלקך. מיד הקיפו עצמם והתמסרו לשאר המרגלים. ר' אלעזר אמר לא התמסרו לאהרנים. שהרי כתוב וישארו במוט. וכתוב בשנים. ובכלם לא היו שנים כמותם. ומכאן למד יהושע אח"כ. שכתוב (ו) וישלח יהושע בן נון מן השמים שנים אנשים מרגלים. ואלו שנים הרי ביארו הראשונים. וכאשר הגיעו אצל ישראל או נתנו הפירות לשאר המרגלים. והם נשארו ועשאו לעצמם כשיריים. ר' יצחק אמר בשהיו מגיעים אצל אותן הענקים. היו משימים את מטה משה לפניהם ונצלו. ומניין שמטה ההוא נתן להם משה. וישארו איהם עלו זה בנגב. כתוב כאן עלו זה. וכתוב שם (ז) ואת המטה הזה תקח בידך וגו'. ובשבילו נצלו. שאם תאמר שאלו הענקים הגיעו להם. לא. אלא באו לתפושם. והיו משימים לפניהם מטה ההוא ונצלו מהם. רבי יהודה אמר סודות שם הקודש שמר להם משה. ובשבילו נצלו מהם. ר' חייא אמר בנ' שמות נקראו נפילים. ענקים. רפאים. וכלם היו מאריכים ימים. נפילים נקראו בתחלה. אחר כך כאשר התחברו בכנות האנשים והולידו מהן. נקראו ענקים. אח"כ כשהלכו ושמו בעולם הזה. והיו נרפים מעולם העליון. נקראו רפאים. רבי שמעון אמר אלמלא נכנסו ישראל לארץ עם האומות של לשון הרע. לא היה מתקיים העולם רגע אחד. מי האומן של לשון הרע. הנחש. וסוד הדבר משבא הנחש על החיה המיץ בה זוהמא. א"ר שמעון ועל הכל מוחל הקב"ה לבד מן לשון הרע. לפי שכתוב (י) אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי ארון לנו. בוא וראה כמה גרם לשון הרע ההוא. נגור על אבותינו שלא יכנסו לארץ. ומתו אלו שאמרו. ונגור בכיה לדורי דורות. כביכול כיון שהוציאו לשון הרע על ארץ הקדושה. כאלו הוציאו עליו. ולפיכך נתקבא הקב"ה על זה. והיו עומדים כל ישראל להכרת מן העולם. לולא תפלתו של משה :

במוט. ההוא ראשתמודע [ח] ההוא דכרתו מכאן ידעו יהושע וכלב דלינון אהיון למיעל לארעא. ולמהו לון צב חולק ואחסנה. עד דהוו אפיין חמלכו עליהו כלשו [ט] קאים כלב צאיבא. אמר איבא איבא. איזא אי בניך אכן מתקסלין. מה אכן צחולקך. מיד קלי גרמיה ויהבו לון. ר' אלעזר אמר לא יבזו לאחרי. דהא כתיב וישארו במוט וכתיב צננים. ובכלשו לא הוו שנים כמותיהו ומכאן חוליק יהושע לבתר. דכתיב (ו) וישלח יהושע בן נון מן השמים שנים אנשים מרגלים. והני שנים הו אוקמוס קדמאי. וכד ממו לגבייהו דישראל יבזו לון. ואינון אשתארו ועבדו גרמיהו שיריים. ר' יצחק אמר כד הוו מתין לגבייהו דלינון ענקים הוו שוין ההוא חופרא דמשה קמיהו ואשתויבו. ומלן דההוא חופרא יביז לון. הסיך ויאמר אליהם עלו זה בנגב כתיב הכא עלו זה. וכתיב (ז) ואת המטה הזה תקח בידך וגו'. ובגייס אשתויבו. דלי תימא הני ענקיו שבקי לון. לא אלא אתו לגבא לון והוו שו לקמיהו ההוא חופרא ואשתויב מקמיהו. רבי יהודה אמר מסורת שמה קדישא מסר לון משה. ובגייס אשתויבו מנייהו. ר' חייא אמר תלת שמות אקרין. כפילים. ענקים. רפאים. וכלשו אורכי יומי. כפילין אקרין בקדמיתא. לבתר כד אשתצרו צננת בני כשא ואלוידו מנייהו. אקרין ענקים לבתר דהוו אזלי וסמין צהלי עלמא. ומתספין מההוא דלגילא אקרין רפאים. רבי שמעון אמר אלמלא הוו עיילין ישראל לארעא צאומתא דלישנא בישא. לא הוה קאים עלמא רגעא חד מתן אומתא דלישנא בישא נחש. ורוא דמלה מדלמא נחש על חוס אפיל צה זומתא. א"ר שמעון ועל כלל מחל קב"ה בר מן לישנא בישא. בגין דכתיב (ז) אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי ארון לנו. תא חוי כמה עבד ההוא לישנא בישא. גור על אשתהנא דלא ייעלון לארעא. ומיתו אינון דאמרו. ואשתגור צהי לדרי דין כביכול כיון דאפיקו לישנא בישא על ארעא קדישא. כאלו אפיקו עליה. בגין כך קני קב"ה על דא. וקאיומו ישראל כלשו לאשתאה מעלמא. אלמלא צעותיה דמשה :

ד) ויספרו לו ויאמרו וגו'. א"ר חייא מאי שנא שנה הכא ויספרו ולא כתיב ויגידו או ויאמרו. אלא כל חד חוליק מלה בלמודוי [י] ויגידו. ככל אתר רמו קא רמיו בחכמתא. ויאמרו. אמירא בעלמא. ויאמרו. הרבורא דלצב ויאמרו. תפקידתא. ויספרו. פרישותא דמלה ככל אתר. צאנו אל הארץ. הלכנו מצעי ליה. אלא צאנו [יא] עאלנא לתמן להסיא ארעא דהוית משבח בכל יומא. והוית אמרת דלית דכותסה. וגם זבת חלצ ודבש היא. רבי יצחק אמר מתן דבני למימר דכיצא אמר מלה דקשוס בקדמיתא. בגין דיסתמו ליה כדכיו. ר' חייא אמר סבי אמרו. עאלנא להסיא ארעא דהוית משבח לה כל יומא ואמרת דלית דכותסה. וארימת שבחה על כלא. ולאו סכי. דהא זה פריה. אשתכלא חד מאינון זעירין

ד) ויספרו לו ויאמרו וגו'. א"ר חייא כמה נשתנה באן שכתוב ויספרו. ולא כתוב ויגידו או ויאמרו בלבר. אלא כל אחד מלמד ענין אחר [י] ויגידו. ככל מקום מורה על רמו שמרמו בחכמה. ויאמרו. היינו אמירה בפשוט. ויאמרו. היינו הררור הלכ. ויאמרו. היינו צווי. ויספרו. היינו ביאור הענין בכל מקום. באנו אל הארץ. הלכנו צריך לומר. אלא באנו [יא] נכנסנו שמה לארץ הדיא שהיית משבחה בכל יום. ואמרת תמיד שאין כמות. וגם זבת חלב ודבש היא. רבי יצחק אמר מי שרוצה לומר שקר אומר דבר אמת בתחלה. כדי שאמינו לו שקריו. ר' חייא אמר כך אמרו. נכנסנו לארץ הדיא שהיית משבחה כל יום ואמרת שאין כמות. והעלית שבחה על הכל. ואין כן. שהרי זה פריה. אשכל אחד מאותן הקבנים

מראה מקומות (א) יהושע כ' ט שמות ד' (ב) תלים י"ז (ד) 97 קסא.

זו הזהר

[ח] רוצה לתרץ למה כתוב וישארוהו בלשון יחיד ולא וישארום בלשון רבים שהרי איוה מינו פירות; [ט] מי שאר המרגלים יעצו לעשות רע ליהושע וכלב בשביל שהפירות לא התמסרו להגשיל אלא ע"י יהושע וכלב; [י] מכאן המשמעות של ויגידו, ויאמרו ויספרו, שכל אחד מורה על משמעות אחרת. וכיון שויגידו מורה על רמו של החכמה לא נכתב כאן ויגידו; [יא] מכאן כי באנו משמעותו כנימה לתוכה לחקור פנימיות שלה;

הקטנים ברתו. אמרו אם זה הנחיל הקב"ה לישראל. וסבלו בשביל זה כל אותן הצרות והיגיעות. הרי בארץ מצרים יש ענבים ופירות הארץ יותר פי שנים:

ועירץ קספו. אמרו אי לחד אחסין קב"ה לישראל. וסבלו כל אינון עקתינ וליאותין. הא בארעה דמלכיס אית תמלכין ואיבין דארעה יתיר על חד תרין:

אפס כי עז העם וגו'. אורחיה דעלמא דאינון גברין מגימי קרבא יתבין לבר. לאסתמרא ארמין. והכא אפילו אינון בני מתא תקיפין גבורין. וסעריס צלורות. דאפילו כל מלכין דעלמא יתכשון עלייהו. לא יעדון צהו פנימותא. א"ר יוסי כל מה דאמרי בלישנא בישא אמרו וקשיא מכלא דכתיב עמלק יושב בארץ הנגב. לבר נש דנשכיה מויא. כד בעאן לאנומא ליה. אמרי הא מויא הכא. ר' אבה אמר ודאי דא קשיא מכל מה דאמרי. כלומר הסווא דאגח קרבא צכלא. הא הכא זמין. ובאן אתר. בארץ הנגב. דהא הוא אתר לאעלאס ציה. מיד ותשא כל העדה ויתנו את קולם בצכי קבעו צביה לזרות לעלמין צהווא ליליא א"ר יוסי עיפא נכסו על כלל לאפקא שוס ציס. על מוי על כלא. על ארעה ועל קב"ה. א"ר יחזק על ארעה תיגה. על קב"ה מנלן. א"ל משמע דכתיב אפס כי עז העם מאן יכיל צהו. כי עז העם דייקא. וכתיב עמלק יושב בארץ הנגב. כדן גרמו כל האי כמה דלחמיר. ובעא קב"ה לשילאס לון מן עלמא. הס"ד (א) ויאמר להשמידם לולא משה בחירו עמד בפרץ לפניו וגו'.

אפס כי עז העם וגו'. דרך העולם שאותן האנשים בעדי מלחמה יושבין מחוץ לעיר. לשמור הדרכים. וכאן אפילו בני העיר הם תקיפים וגבורים. והערים בצורות. שאפילו כל מלכי העולם יתאספו עליהם. לא יעשו בהם פגם. א"ר יוסי כל מה שאמרו בלשון הרע אמרו. וקשה מכל מה שכתוב עמלק יושב בארץ הנגב. לאדם שנשכו נחש. כשרוצים להפחידו. וסורים דרי נחש כאן. ר' אבה אמר וראי זה קשה מכל מה שאמרו. כלומר זה שנלחם מלחמה בכלם. הרי הוא עומד כאן. ובאיזה מקום. בארץ הנגב. שהרי זה המקום ליכנס בו. מיד ותשא כל העדה ויתנו את קולם בבכי. קבעו צביה לזרות לעולם בלילא ההוא. א"ר יוסי עצה לקחו דהוציא שם רע על הכל. מה על הכל. על הארץ ועל הקב"ה. א"ר יחזק על הארץ ניהא. על הקב"ה מניין. א"ל זה נשמע ממה שכתוב אפס כי עז העם. מי הוא זה שיוכל להכניעם. כי עז העם דוקא. וכתוב עמלק יושב בארץ הנגב. או גרמו כל זה כמו שנחבאר. ובקש הקב"ה להכריתם מן העולם. וזש"ב (א) ויאמר להשמידם לולא משה בחירו עמד בפרץ לפניו וגו'.

ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר וגו'. ר' אחא ור' יוסי אמרו. וכאין אינון ישראל מעמין עמיס דעלמא. דקב"ה ארמי צהו ותפאר צהו. דהא עלמא לא אברי אלא בניויהו דישאל דיסתלון צאורייתא. בנין דמד צמד אתקשרן. וישאל לתת צהאי עלמא אינון קיומא דיליה וקיומא דכל שאר עמין. אימתי. צומן דעבדי רעותא דמאריסון. תא חוי כד צרא קב"ה צר נש בעלמא אתקין ליה כנווגא עלאה. ויסב ליה חיליה ותקפיה צחמלעיתא דגופא. דתמן שריא לצא דהוא תוקפא דכל גופא. ומתמן אתון כל גופא. והאי לצא אחיד ותתקף צאתר עלאה דלעילא דאיכו מוחא דרישא. ודא אתקשר צדא. וצינוגא דדא אתקין קב"ה עלמא. עבד חד גופא ותתקין שיפיה דגופא סחרייה דלצא. ולצא שארי צחמלעיתא דכל גופא. וכל אינון שיפין אתונו מההוא לצא דהוא תוקפא דכלא. וכלא ציה תליא וההוא לצא אתקשר ותתאחד צמוחא עלאה דשריא לעילא תא חוי כד בעא קב"ה למברי עלמא אתקין לימא דאוקינוד דיסחד כל ישובא דעלמא. וירושלים דכל שבעין אומין כלה אסחד לירושלים. וירושלים צחמלעיתא דכל ישיבה שריא. והיא אסחדא להר צביס. והר הציה אסחד לעורות דישאל. ואינון עזרות סחין ללשכת הגזית דתמן סנהדרי גדולה יתבין. ותנין ליה ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד צלחודיס. ולשכת הגזית אסחד למזבח. והמזבח אסחד לבית האולם. והאולם להיכל והיכל לבית קדש הקדשים דתמן סכינתא שריא וכפרת וכרזיס וארון. הכא הוא לצא דכל ארעה ועלמא ומכא אתונו כל אינון אתרי דישובא דאינון שיפיה דגופא. ולצא דא אתון ממוחא דרישא. ותתאחד דא צדח הס"ד מכון לשבתך פעלת ה' .. כנווגא דא לעילא לעילא ואיכו צרוח דמלכא עלאה צברוא יקירא סתימאה. עד דאשתכח דכלא אתון ממוחא עלאה סתימאה דכלא.

ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר וגו'. ר' אחא ור' יוסי אמרו. וכאין ישראל מעמין עכו"ם שבעולם. שהקב"ה בחר בהם ומתפאר בהם. שהרי העולם לא נברא אלא בשביל ישראל שיעסקו בתורה. לפי שזה בזה נקשרים. וישאל למטה בעולם הזה הם הקיום שלו והקיום של כל שאר עמים. מתי. בזמן שעושים רצון רבונו. בוא וראה כאשר ברא הקב"ה לאדם בעולם התקינו כדמיון העליון. ונתן לו כחו וגבורתו באמצע הגוף. כי שם שורה הלב שהוא התוקף של כל הגוף. ומשם ניזון כל הגוף. ולב זה נאחו ונתחוק במקום העליון שלמעלה שהוא המוח שבראש. וזה נקשר בזה. וברמיון זה התקין הקב"ה את העולם. עשה גוף אחד והתקין אברי הגוף סביב הלב. והלב שורה באמצע כל הגוף. וכל אותן האברים נוונים מן הלב שהוא תוקף הכל. והכל בו תולה. ולב שהוא נקשר ונאחו במוח העליון השורה למעלה. בוא וראה כשבקש הקב"ה לברוא העולם התקין לים האוקינוס שיסובב כל ישוב דעולם. והישוב של כל שבעים אומות דסדיר מסביב לירושלים. וירושלים באמצע של כל הישוב שורה. והיא הכובב להר הציון. והר הבית סובב לעזרות ישראל. ואותן עזרות סובבות לשכת הגזית אשר שם סנהדרי גדולה יושבים. ולמדנו שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד. ולשכת הגזית סובב למזבח. והמזבח סובב לבית האולם. והאולם להיכל. והיכל לבית קה"ק ששם שורה השכינה והכפרת והכרובים והארון. כאן הוא הלב של כל הארץ והעולם. ומכאן נוונים כל אותן מקומות הישוב שהם אברי הגוף. ולב הזה נוון מן מוח הראש. ונאדוים זה בזה. זש"ב מכון לשבתך פעלת ה'. כדמיון זה הוא למעלה מעלה. והוא בסוד מלך העליון. ובסוד הכבוד הנעלם. עד שנמצא שהכל נוון מן מוח העליון הנעלם מכל.

וכד

וכאשר מעינים בעינים האלה יובן שהכל נקשר זה בזה וזה בזה. בוא וראה כאשר מאיר הקדמון הנעלם בהמות. והמות מאיר להלב בדרך נעם ה'. זה נקרא כח ה' [יג] [זש"כ ועתה יגדל נא כח ה'] אותו הכח הבא מן הקדמון הקדוש שהוא ממיר ונעלם. יגדל נא. שיתרבה ויתגדל למעלה מעלה. ויהיה נשפע ונמשך לטובה. כאשר דברת. כמו שביארנו. לאמר. ללמוד מכאן כל דורות האחרונים לעולם ולעולמי עולמים. לאמר. לומר כך בשעת צרה. לומר כך בשעת הרוחה. ומה הוא. ה' ארך אפים וגו'. והרי ביארנו הדברים. א"ר יצחק אמת למה נסתלק מכאן. א"ר חייא הם גרמו לזה שנסתלק מכאן. שהרי בשקר התנהגו עצמם. ובמדה ההוא שהארם מודר. בה מודרם לו. וכן שאר מדות אחרות נסתלקו. שלא יכול משה לאמרם. משום שהם גרמו זה. סלחתי כדכריך. כדכריך ממש. וזה העירו החברים. וזה נדרש:

א) במדבר הוה יתמו. פתח רבי אילאי ואמר. כתוב תמים תהיה עם ה' אלהיך. מה בין תם לתמים. באברהם כתוב התהלך לפני והיה תמים. יעקב שנשתלם יותר כתוב בו ויעקב איש תם [יג] למה נקרא איש תם. לפי שלא נשאר בו פסולת כלל. שהרי פריעה היתה בו. וכזה שנפתרע נטהר מפסולת ההוא. ונתבטל וזהם הפסולת לגמרי. אבל אברהם שלא נצטוו על פריעה [יד] כתוב בו תמים כדמיון הזה אדם הלוכש ציצית. ונתעלה אח"כ בתפילין תוך מדרגות עליונות. נעשה בכל יום תמים. צד הרע כאשר יסתכל באדם הזה. כל זכר להרע לו בעין רעה. שהרי זה הוא תמים עם ה' אלהיו ממש כדמיון הזה דור המדבר נתתקנו להיות כל אחת מהם תמים עם ה'. ועל סוד זה כתוב במדבר הזה יתמו'. ואם תאמרו שכאשר נאמר יתמו לרעה נאמר. כך הוא ודאי. שהרי היה להם להיות כל אחד תמים עם ה' בארץ הקדושה. מקום שהשכינה שרויה שם. להיות פנים בפנים ביחד עמו. ועכשו כל אחד היה תמים במדבר שמבחוץ מארץ הקדושה. מקום הרחוק משם. שאין מסתכלים פנים בפנים עמו. להיות עם ה' כראוי.. ועוד ביארנו במדבר הוה יתמו. אבל במקום אחר לא [עו] ושם ימותו. אבל במקום אחר לא. וזה בנופים אבל לא בנשמות.. שלא היה בעולם דור עליון כדור המדבר. ולא יהיה עד שיבוא מלך המשיח. והם בני עולם הבא. ולעתיד לבוא כאשר יחיה הקב"ה את המתים עתידים הם להחיות בראשונה. כמש"כ (ג) יחיו מתוין. אלו הם דור המדבר. ועוד כדמיון זה ביארנו מה שכתוב ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה. מה פגריכם. זה יצר הרע. בולל זכר ונקבה [פו] החסרונות שיש בכם בשביל יצר הרע יפלו במדבר הזה. כמש"כ (ג) אשר פגרו מעבור את הנחל. משום שרצון הקב"ה להכרית לאותן פגרים מן העולם לנצח. וסוף הפסוק מוכיח כך. שכתוב יפלו. ולא כתוב

וכד יסתכלון מלי כלה אתקשר לה דל גדל ודל גדל. תה חזי כד אהיכו עתיקא סתימאה צמוחה ומוחה אהיכו ללצה בדרך נעם ה'. לה סוף כח ה' [יג] [הה"ד ועתה יגדל נא כח ה'] סהוא מילא דלתי מעתיקא קדישא סתימא דל סתימין יגדל נא. דיתרבי ויסגי לעילא לעילא. ויתגניד ויתמשך לתתא. כאשר דברת. כיוה דאוקדוזה. לאמר. למילף מהכא כל דרין בתראין לעלם ולעלמי שלמין. לאמר למימר לה בשעתה דעקתא למימר לה בשעתה דרווחא ומלי הוא. ה' ארך אפים וגו'. והא אוקימתא מלי. א"ר יצחק אמת אחאי סליק מכאן. א"ר חייא אינון גרמו ליה דאסתליק מכאן דהא שגקרא דברו גרמייסה. ובהסוה מדה דבר גש מודד דס מודדין ליה. וכן שאר אחרי אסתלקו דלל יכול משה למימרינוהו. בנין דלוינון גרמו לה סלחתי כדכריך. כדכריך ממש. והא אהערנו חברים. והא אהמר:

ב) במדבר הוה יתמו. פתח רבי אילאי ואמר. כתוב תמים תהי' עם ה' אלהיך מלי צין תם לתמים. בצברסה כתיב הנהלך לפני והיה תמים יעקב דאסתלים יתיר כתיב ביה ויעקב איש תם [יג] אחאי אקרי איש תם בנין דלל אסתאר ביה פסולת כלל דהא פריעה סוה ביה. וצמה דהתפיע אהדכי מהסוה פסולת ואעבר זוחמא דפסולת כלה אכל צברסה דלל אהתקד על פריעה [יד] כתיב ביה תמים.. כנוונא דא בר נש דלביש לילית. ואסתלק לבתר בתפילין גו דגינין עליון. אהתעבד בכל יומא תמים. סגרא צינא כד אסתכל צהאי בר נש. לא יכול לצהינשא ליה צעינא צינא דהא כדין איסוה תמים עם ה' אהסוה ממש.. כנוונא דא דרל דמדברא מתקנן למהוי כל חד תמים עם ה'. ועל רזא דא כתיב במדבר הוה יתמו' ולי סימרון דכד אהתמר יתמו לביש אהמר. הכי סוף ודאי. דהא סוף לון למהוי כל חד תמים עם ה' צהרינא קדישא. אהר דה' שארי תמן. למהוי אפיין צהפיין כחדל עמיס. והסתא כל חד סוה תמים צמדברא דלבר מארעא קדישא אהר רחיק מתמן. דלל יסתכלון אהפיין צהפיין צהדיס למהוי עם ה' כדקא יתוה.. ועוד חוקימה צמדבר סוף יתמו. הא צהתמר אהרל לא [פז] וסס יתוהו הא צהתמר אהרל לא. ודל צנופיין אכל לא צנשתמן.. דלל סוף צעלמא דרל עלאה כדרל דמדברא. ולא יתה עד דיימי מלכא משיחה. ואחינו בני עלמא דלתי. ולזינא דלתי כד יוקים קב"ה מתייא זמינין אלין לשהי צקדמיתא. כד"ל (ג) יחיו מתוין אלין אינון דרל דמדברא. ועוד כנוונא דא חוקימה מלי דכתיב ופגריכם אתם יפלו צמדבר סוף. מלי פגריכם. דא יצר הרע. כליל דכר ונקבה [פו] חסרונות דלתי צכו בנין ינלר צינא יפלו צמדבר סוף. כד"ל (ג) אשר פגרו מעבור את האל. בנין דרעוזה דקב"ה לשילאסה להכי פגריס מעלמא לעלם. וסופא דקרא אכזה הכי. דכתיב יפלו. ולא כתיב

מראה מקומות ט 97 קמ. ט ישי' כ"ו ג) שמואל א' ז'

זיו הזהר

[יג] פ"י כאשר באה הארץ חרשה מן בטר עליון לשמירת החכמה שהיא בכת"י מזה. וכאשר המוח מאיר להלב, היינו להתפאר כדרך נעם ה'. פ"י ע"י הבינה, זה נקרא כח ה'. וכל ענין זה המאמר הוא להכין איך שיוך אצל הכורה שיתגדל כמו המסע שלפעמים כמו קסין. הלא כתוב אנו ה' לא שניתו. ומכאן בזה שעינו הוא שיושפע אור הרש מן הכתר להכמה ומן חכמה לכונה [מן כינה להתפאר ומלכות; יג] יבאר החלוק בין תם לתמים ע"ד החלוק שבין ירק וירקק אדום ואדום; וידל לא נצטוו אהע"ה על הפריעה כינון שלא בצורך לפריעה בידוע; [טז] פ"י בעולם הזה אבל לא בעולם יתמו אבל לא נצטווהים; [טז] כי חיצו הרע מקורו מן ב' כוחות החוממה זכר ונקבה הנקראים ספאל ולילית. ולפיכך כתוב פגריכם בלשון רבים:

כתוב תפלו.. (א) ודוד המדבר זכו עכשו מה שלא זכו כאשר היו בחיים. שהרי ראשי ישיבות הרבה יש לעם הזה שבמדבר. בעלי מקרא לבר. בעלי משנה לבר. בעלי אנדה לבר. ואלה ראשי הישיבות כלם בראשי חדשים ושבתות ומועדים מתאספים אצל ההר של אהרן הכהן. ונתעוררים אצלו. ונכנסים תוך הישיבה שלו. ומתחדשים שם בטהרת המל הקדוש שיורד על ראשו. ושמן המשחה שנשפע עליו [יז] ועמו מתחדשים כלם בהתחדשות האהבה למלך הקדוש. עד שנקרא כאן הישיבה של אהבה. ואהרן טסע עם כל הישיבה בהסתרה דקה. יעיפו כנשרים לתוך ישיבה של אורה. והיא הישיבה של משה. וכלם עומדים מבחוץ ואין נכנסים פנימה. אלא אהרן בלבדו. ולפי השעה נקראים בשם [יח] ואין מי שיראה לו כמשה. שהרי מסוה ההוא של פניו פרוסה לפניו. ושבעה ענני כבוד סביבו.. משה יאמר דבר סתם לאהרן. ואהרן מפרש לראשי הישיבות. כמה מפרש. בכל אותן מעינות החכמה שנסתמו ממנו כשהגיע זמנו של יהושע. ועכשו הוא מחזירם אליו בכמה פליאות ומקורים ומעינות ונחלים הנובעים בכל ענין וענין. כל נשים הצדקניות שבאותו הדור באות לטרים גם כן באלה הזמנים. ואז עולות כלן כתמרות עשן תוך המדבר הזה. ויום ההוא נקרא יום שמחה. הנשים בלילי שבתות ובלילי ימים טובים כלן באות אצל סרים. ויודעות להשתדל בדיעת רבון העולמים. זכאי דור הזה מכל הדורות שבעולם:

(ג) אמר ר' שמעון מפרשה זו למדנו סודות החכמה. ושטע ממנה סודות עליונים ורמים. בוא וראה הקב"ה משבח התורה ואומר. לכו בדרכי תתיגעו בעבודתי. והרי אני מביאכם לעולמות טובים העליונים. האנשים יודעים אין מאמינים ואין מבינים. אומר הקב"ה לכו תורו עולם הטוב ההוא. עולם הנחמד ההוא. אומרים האנשים איך נוכל לתור לו ולדעת כל זה. מה כתוב עליו זה בנגב [ט] התיגעו בתורה ותראו. הרי היא עומדת לפניכם. וממנה תבינו אותו:

כתיב תפלו.. (א) ודוד המדבר זכו השתא מס ללא זכו כד הוו צמיין דהא ראשי מתיבתי סניאה איכא לעמא דא דצמדברא. מארי מקרא לחוד. מארי מסנה לחוד. מארי דלגנס לחוד. ואלין רשי מתיבתי כללו צרס ירח ושצתי ומופדייא מתכנשו לגבי קורא דלסרן כהנא. ומתערי לגביס. ועאלין גו מתיבתא דיליס. ומתחדשן סמן צדכיו דקלא קדישא דמחית על ריסיס. ומשח רצו דכדי עליס [יז] ועמיה מתחדשן כלסו צמדושין דרמיין דמלכא קדישא. עד דלקרי סכא מתיבתא דרמימותא. ואיסו כסיל כלל מתיבתא צפמיור דקיי. מטעפן כנשרין גו מתיבתא דנהורא. ואיסו מתיבתא דמשה. וכלסו קיימי לבר ולא עאלין לגו. צר אסרן צלחודוי. וכפוס שעתא לקרון צשחא [יח] וליס מאן דמחי ליס למסס. דהא סכוס מסוס דלכפוי פריס קמיס. ושצע ענני יקר סחרניס. משה אמר מלה ססס לאהרן. ואהרן פריס לרצרי מתיבתי. צמחי פריס. צכל אינון מצועין דלסתימו מיה כד מסח זמניס דיהסעע. וסשתא איסו מסדר לן צכסס פליאן ומקורין ומצועין ונחלין דנצפין צכל מלה ומלס. כל נשי זכין דהאי דרס אסתן למריס ארף סכא צסני זמנין. וכדין סלקין כלסו כתמרות עשן גו מדברא דא. וסכוס יומא אקרי יומא דקולולא. נשין צלילי צכמות וצלילי יומין צבין כלסו אסתן לגבי מריס. וידעין אסתדלותא צדיעס דמארי פלמא. זכסא דרס דא מכל דרין דעלמא:

(ב) אמר ר' שמעון מפרשתא דא אוליפנא רזא דחכמתא. ואשתמשו מנה ריון עלאין ויקריין. תא מוי קביס משצח צאורייתא ואמר. אוילו צאורסי אשתדלו צפולחני. וסא אנה מעיל לכון לעלמין צבין לעלמין עלאין. צני נסא דלח ידעי לא מהימני ולא מסתכלי. קצ"ס אמר אוילו אלילו סכוס עלמא צכא. סכוס עלמא דכסופא. אינון אמרי איך ניכול לאללח ליה ולמדע כל האי. מאי כתיב עלו זס צנגב [יט] אשתדלו צאורייתא ומסאון. דסא סיל קיימא קמייכו. ומנה סכדעון ליה:

וראייתם את הארץ מה היא וגו'. מהתורה תראו עולם עלמא. דהא ירוסא דלחכסנא דלנח עייל לכו צס. וחס סעס סיוצ פליס. אינון לדיקיא דצננתא דעדן. דקיימן סורין סורין ציקרא עלחס צדרגין עלאין. סחוק סול סרפס. צס תממו אי זכו לכל סאי כד אחקסו על יכריסון ותצרו ליה. אי לא. או כד אחקסו צאורייתא למלטי צס ימחא וליליא. או אי ארפי ידיסו מנה וזכס לכל סאי. סמעט סול חס רב. אי צאיאן אינון דלשדלו צפולחני ואחקיפו צאורייתא. צין דזכו לכל סאי. אי לא

ומה הארץ השמנה היא אם רוח. מהתורה תבינו מה הארץ. מה עולם ההוא. אם הוא משפיע טוב העליון ליושבויו. או אם סנרע סמנה כלום. היש בה עץ אם אין. היש בה עץ החיים לעולם ולעולמי עולמים. או אם צחר החיים נמצא בתוכו. אם לא: ויעלו

מראה מקומות (א) דף קכג. (ב) דף קכד:

דיו הזהר

[יח] כמשיכ כשמן חסוק על תראש יורד על חוקן וקן אהרן וגו'. וזה רמו על שפע אור עליון הנשפע לנשבת אהרן: [יח] פי' לפי שעה ידוע נקראים בשם ליכנס פי' שראוי ליכנס. אבל בלתי קיימה אין רשות ליכנס שמה: [יט] נב רמו על חכמת התורה באסרם ו"ל תרצנה להתבונן יורים:

6) ויעלו בנגב יבא עד חברון. ויעלו בנגב. בני נאם סלקין בנווה בנגב. בלצה עללא כמאן דאשתדל במנא בנגבו. דחטיב לית צה אנר. חמי דהא עותרא דהאי עלמא חזיר בנינה. חטיב דכלל הוא בנגב. כד"ה מרבו המים. ומתרגמין בניבו. לבתר ויבא עד חברון. עד דלתי לאתחברא צה קארי ושאיני צה.

7) וישם אחימן ששי ותלמי. תמן חמי פליגן סניאין. סמא וסאור. חסור ומותר. עונשין יאגרין אלין אינון ארמי דאורייתא. דקדוקי אורייתא. ילידי הענק דאתילידו מסערא דגזרס. וחברון שבע שנים נכנסה. אלן אינון שבעין אלפין דאורייתא. שבעין פנים אית לה. לכל סערא עשרה וחברון. דא אורייתא דמאן דאשתדל צה קארי חזר. לפני לוען מלרים. תנין אורייתא אית לקביל דאורייתא. וסייכו תורה שכתב ותורה שבעל פה. והאי חברון מתורה שכתב הפקא. כד"ה ב) אמור לחכמה אחותי את [כ] והאי נכנסה שבע שנים. דבגין כך קארי צה שבע לפני לוען מלרים. כד"ה ג) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מלרים

8) ויבאו עד מחל אשכל. אלן אינון מלי אנדה ודרסה. דתליין מסערא דמסימונתא. ויכרתו משם זמורה וגו'. אולפין מתמן ראשי פרקין. ראשי מלין אינון לבני מסימונתא. חלאן במלין. ומתברכן מלין בגווייסו [כא] מסכלן בצרסא חד ועקרא חד. ולא אשתכח צהו פרודא. ואינון דלא משתכחי בני מסימונתא ולא אולפי חורייתא לשמה. שוין ליה למסימונתא צפרודא [כג] ה"ס"ד ויטאוכו צמוס צניס. צפרודא. מסו צמוס. כד"ה ד) אל יתן למוס רגליך ומן הרמונים ומן הפאנים. כלא שוין להם מילי לסערא אהרא. לסערא דמינאי. לסערא דפרודא [כג] ה"ס"ד וישבו מתור הארץ. וישבו. תייבין לסערא ציטא ותייבין מארחא דקשוק. אמרי מאי איכפת לן. עד יומא לא חמינא סב לעלמא. אעמלנא צה. וציתאי ריקס. ויתיצבל צקלנא דעמא [כד] ולהוא עלמא מאן יזכי ומחן ייעול לגוויס. סב לן דלא אצרחנא כוני התי.

9) ויספרו לו ויאמרו וגו' הוא אעמלנא ולאיש בגין למנדע חולקא דהואו עלמא. וגב זבת חלב ידבש היא. סב סווא הוואו עלמא עלמא. כמה דידענא צאורייתא. אצל מאן יכיל למזכ ציה:

10) אפס כי עז שטס. תקיף סוא. דלא יחטיב כל עלמא כלל בגין דיסא ליה עותרא סניא לאשתדלא ציה. מאן סוא דיזכי צה. ודאי אפס כי עז העס הושב צארץ. מאן דצטי למזכ צה צטי נמסוי סקיף צעותרא. כד"ה ה) ועסיר יענה עזות וסערים גדולות וצלורות. צתין מליין כל טובא דלא יחסרון מכלא. ועס כל דא וגס ילידי הענק ראטי סה צטי גופא תקיף ניצר כארי. בגין דסיה מפשת חיליה דצר נס. לאשתדלא צהסוא איסור וסיתר. סמח וסבור כשר ופסול. מאן ייכול לזכא צה. ועוד עמק יושב צמרץ סנגב. אי יימא

6) ויעלו בנגב יבא עד חברון. ויעלו בנגב. בני נאם נכנסים בתוכה בנגב. כלב עצל. כמי שמתניע לחנם ביבשות. שמחשב שאין בה שחר. רואה שהעשירות של עולם הזה אבד בשבילה. מחשב שהכל הוא בנגב. כמש"כ חרבו המים. ותרגמו בניבו. אח"כ יבא עד חברון. כשבא להתחבר בה. וקורא ושונה בה:

7) וישם אחימן ששי ותלמי. רואה שם כמה פליגותות. טמא וטהור. אסור ומותר. עונש ושכר. אלה הם דרכי התורה. דקדוקי התורה. ילידי הענק. שנולדו מצד הגבורה. וחברון שבע שנים נכנסה. אלה הם השבעים פנים לתורה. שבעים פנים יש לה. לכל צד עשרה. וחברון. זו התורה. שזה שמתניע בה נקרא חבר. לפני צוען מצרים. למדנו שיש תורה כנגד תורה. והיינו תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וחברון זה מתורה שבכתב יוצא. כמש"כ ב) אמור לחכמה אחותי את [כ] וזו נכנסה שבע שנים. שבשביל זה נקראת בת שבע. לפני צוען מצרים. כמש"כ ג) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים:

8) ויבאו עד מחל אשכל. אלה הם דברי אנדה ומדרשו. שותלין מצד האמונה. ויכרתו משם זמורה וגו'. צומדים משם ראשי פרקים. ראשי דברים הם לבני האמונה. שמחים בדבריהם. ומתברכים הדברים בתוכם [כא] מסתכלים בשורש אחד ועיקר אחד. ולא נמצא בהם פירוד. ואותן שאין נמצאים בני אמונה ואין צומדים תורה לשמה. גורמים להאמונה להפרד [כג] ושי"כ וישאווה כמות בשנים. וכן בפירוד. מה במוס. כמש"כ ד) אל יתן למוס רגליך. וכן הרמונים וכן התאנים. כלם משימים דברים האלה לצד הטומאה. לצד אפיקורסת. לצד הפירוד [כג] ושי"כ וישבו מתור הארץ. וישבו. חוזרים לצד הרע. וחוזרים מדרך האמת. אומרים מה מועלת לנו. עד היום לא ראיתי טוב לעולם. ינעתי בה. וביתי ריקס. ואני יושב כבוזין העם [כד] ולעולם ההוא מי יזכה ומי יכנס לתוכו. מוטב לנו שלא נפריח בל כך:

9) ויספרו לו ויאמרו וגו'. הרי עמלתי וינעתי בשביל לדעת חלק של עולם ההוא. וגם זבת חלב ודבש היא. טוב היא עולם העליון ההוא. כמו שהכנתי בתורה. אבל מי יכול לזכות בו:

10) אפס כי עז העם. תקיף הוא העם. שאין כל העולם חושב ככל שיהי' להלומד תורה עושר רב שיוכל לעמוד בתורה. מי הוא שיוכה בה. ודאי אפס כי עז העם היושב בארץ. מי שרוצה לזכות בה צריך להיות תקיף בעשירות. כמש"כ ה) ועשיר יענה עזות. והערים גדולות ובצורות. בתים מלאים כל טוב שלא יחסר להם כלום. ועם כל זה וגם ילידי הענק ראינו שם. נצרך לגוף חזק וגבור כארי. לפי שהתורה מפשת בתו של אדם. להתיגע בעניני איסור והיתר. טמא וטהור. כשר ופסול. מי יוכל לזכות בה. ועוד עמק יושב בארץ סנגב. אם יאמר

מראה מקומות 6) דף קס. ב) משלי י' ג) מלכים א' ה' ד) תלים קכ"א ס) משלי י"א

זין הזהר

11) חברון ענין התחברות באהבה זה לזה באה לאחות. ובענין הכתוב מי יתנך כמה לי וגו' אשקך גם לא יכו לי. שאין להתכייש בתלמוד תורה מן חסלעינים כי לא הביישן למד; וכלא פי הברכה הוא להיותם במעין המתנבך להבין דבר מתוך דבר; [כג] פי' שהשכינה מסתלקת מהם; [כג] באמרם ו'ל שמי שלומד תורה לשמה הוא וכוה שבעשית לו עם חיים. ומי שאינו לומד התורה לשמה הוא בכלל לא וכה ונעשית לו עם הנות ללמוד מדברי תורה ענינים רעים היסוף האמת. וזהו הרמז מן הרמונים וכן התאנים. פי' חלק מאותן הפירות ולא כלן. היינו שעושים להיסוף. קליפתם אובלים וזרקין הפנימיות לחץ. ולא כרבי מאיר [כג] שאין השם מכבד ללומדי תורה:

יאמר האדם שאפילו בכל זה יזכה. הרי יצר הרע הקמינור. מקמינורו של אדם הנמצא תמיד בנופו והחתי והאמורי וגו'. ועוד כמה מקמינורים נמצאים שם. שלא יוכל האדם לעלות לעולם ההוא כלל. מי יזכה לו ומי יכנס בתוכו:

ויניאן את כל בני ישראל. בדברים האלה. לפי שהוציאו שם רע על התורה. כמש"כ ויציאו את דבת הארץ. אבל אלה בני האמונה מה אומרים. אם הפך בנו ה' ונתנה לנו. כיון שיעמול האדם ברצון הרב לפני הקב"ה. שאינו מבקש מאתנו אלא הלב. ולשמור אות הברית הקדוש (כ-] שכתוב ה) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. אבל אך בה' אל תמרודו. שמבקש לכל נמרד בתורה. שהתורה לא צריכה עשירות. ולא כלי כסף זהב. ואתם אל תראו את עם הארץ. שהרי גוף נשבר אם יעמול בתורה ימצא רפואה בכל. וש"כ ב) רפאות תהי ישרך ושקוי לעצמותיך. וכתוב ולכל בשר מרפא. וכל אותן המקמרים מכרזיים ואומרים. פנו מקום לפלוני עבר המלך. כשום זה אל תיראו. כי לחמנו הם. הם בעצמם יזמנו מזונות בכל יום לאותן העמלים בתורה. כמש"כ ג) ואת העורבים צייתי לכלכלך. וכתוב והעורבים מביאים לו לחם ובשר (כו) סר צלם מעליהם. מהו צלם. זה תוקף הדין הקשה. מה הטעם שסר. כשום דה' אתנו אל תיראום. כל הקמינוריא תסיר בשביל התורה. אשרי חלקם של העמלים בתורה לשמה. שהרי נקשרים בהקב"ה ממש. ונקראים אחים ורעים. וש"כ ד) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך:

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת. א"ר חייא איזו עצים כאן. ומי הוא זה. אלא זה צלפחד שהיה מחשב על אותן העצים איזו מהם גדול על השני. ולא היה חושש על כבוד רבוני והחליף שבת לשבת. וש"כ כי בחמאז מת. בחמא ז מת (כז) לפיכך היה דינו סתום ולא נתפרש דינו כדנים אחרים. לפי שענין זה צריך להיות בלחש ובהסתר ולא בהתנלות. ולכך לא נאמר בנגלה. והקב"ה עשה כבוד לבדוד. ר' יוסי אמר שאר עצים בשתוף השבת ה' מקושש. וקבל עונש לפי שעה ונתכפר חטאו. וע"כ נתקשה משה בדין בנותיו. שלא ידע אם נתכפר וצריך להיות לבנותיו חלק ונחלה. או לא. כיון שהקב"ה זכר שמו. שכתוב כן בנות צלפחד דוברות. נודע שהרי נתכפר חטאו. בוא וראה ב' עצים הם. אחד למעלה ואחד למטה. בזה חיים ובוה מיתה. מי שמחליפם גורם לו מיתה בעולם הזה. ואין לו חלק בעולם ההוא. וע"ז אמר שלמה ה) רבש מצאת אכול דייך וגו':

יירא בר נש דאפילו בכל דא יזכי. הא ילרא ציטא קמינורא. מקמרינא דבר נש דישתכח תדיר בגופא והחתי והאמורי וגו'. ועוד כמה מקמריני משתכחי תמן. ללא יכיל בר נש למיעיל צהסורא עלמא כלל. מאן יזכי ליה ומאן יעול בגויה:

ויניאן את כל בני ישראל במלון אלן. בנין דאפיקו שום ציט עלה כד"ה ויזילאו את דבת הארץ חבל אינו בני מהינותא מאי קא אמרי. אם חפץ בני ה' ונתנה לנו כיון דישתל בר נש צרעותא לזבא לגבי קב"ה. לא בעי מן אללא לזבא ודיסתמרון שהיא רשימא קדישא (כה) דכתיב ז) ועמך כלם לדיקים לעולם יירשו ארץ אבל אך בה' אל תמרודו צעי ללא ימרודו צאורייתא דאורייתא לא בעי עותרא ולא מיאני דכספא והסבא. ואתם אל תראו את עם הארץ דהא גופא תצירא זי ישתל צאורייתא יסכח אסותא צכלא. הס"ד ז) רפאות תהי לשרך ושקוי לעלמתיך. וכתיב ולכל בשר מרפא. וכל אינון מקמריני חינון מכרזון ואמרן. פנו אתר לפלניא עבדא דמלכא בנין כך אל תיראו כי לחמנו הם אינון בגרמייהו חומן מוזני בכל יומא לאינון דמשתלי צאורייתא כד"ה ח) ואת העורבים צייתי לכלכלך. וכתיב והעורבים מביאים לו לחם ובשר (כו) סר כלם מעליהם מאן ללס. דה תוקפא דדינא קשיא מאי פעיחא רעדי משום דה' אתנו אל תיראום. כלל אעזילו בגין אורייתא. זכאה חולקתון דאינון דמשתלי צאורייתא לשמה דהא זתקשרי בקב"ה ממש. ואקרונ אחיס ורעים הס"ד ז) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת א"ר חייא מאן עלים הכא וזאן הוא דה. אלא דה ללפחד דהוס דייק על אלן אלנין סי מנייהו רב על אחרא ולא חשש ליקרא דמאריה וחליף שבת לשבת הס"ד כי צהשא"ז מת. צהשא ז מת (כז) בנין כך הוס דיניה סמיס ולא אתפרש דיניה כדנין אחרנין. בנין דמלה דה צעי צהשאי וסמיס ולא גליא. וע"ד לא אתמר צאתגליא וקב"ה עביד יקר ליקריס. ר' יוסף אמר שאר עלים צדי שבת הוס מקושש. וקביל עונשא לפוס שעתא ואתכפר חוביה. וע"ד אתקיי מיסה צדינא דצנתא דלא ידע זי אתכפר למחוי לצנתיה חולק ואחסנא זי לאו. כיון דקב"ה דבר שמיס. דכתיב כן צנות ללפחד דוצרות אתידע דהא אתכפר חוביה. תא חוי צ' אילנין אינון. חד לעילא וחד לתתא. דהא חיינ וצדא מותא. מאן דאחליף לון גריס ליה מותא צהאי עלמא. ולית ליה חולקא צהסורא עלמא. וע"ד אמר שלמה ו) דבש מלאת אכול דייך וגו':

רעיא מהימנא

רועה הנאמן

דבר אל בני ישראל וימרת אליהם ועשו להם לילת. פקודא דא איסי לאלכרא כל פקודי אורייתא צנינה. כד"ה

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם לילת. מצוה זו היא לזכור כל מצות התורה על ידה. כמו

מראה מקומות א) יס"י ב) פלי ג) פלי ג' א) מנכיס א' י"ז ד) תליס קכ"ב ה) 97 ק"ו ו) פלי כ"ה ז) 97 ק"ד

זי הזהר

אכן הגה שתי אלה יסוד כל היהדות. אי להיות בעל לב טוב. כאמרם ויל רחמנא לכא בעי. ואז יקיים ואהבת לרעך כמוך שזה כלל כל התורה כדברי הילל. ב' לשמור אות הברית הקדוש שלא ימסא אותו כמה שאמרה התורה. וע"י שתי אלה כל יתורי בכלל ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ארץ העליונה שהוא עולם הבא: (כז) כדעה זו שבגמרא דהיינו אנשים סותרים. ויש לפרש דקאי גם על המקמינורים: (כז) אות וא"ז רמו על התפארת שנקרא עץ החיים עלמא דרבורא. וצלפחד חטא נגדו שפרסם לעיקר את

כד"ה וראיתם אותו וזכרתם את כל מלות ס' ועשיתם אותם. דה איכו סימנא דמלכא לאזכרנא ולמענד. כתיב ועשית לץ זהב פסוק. והא אוקימנא רזא דליץ לאתעמרה ביה כהנא רבא. ודא איכו לץ לאסתכלא ביה עיינין. דאיכו סימן דעלמא עלאה דאתעמר ביה כהנא רבא. ובג"כ אסתכלותא דליס יזכרנא על עזות פנים. ללא קיימא לקמיה אלא פנים דקאס. רזא דכל איכו פנים עלאין דאיכו פנים דקאס. פנים דאמא דכלילין באת דיעקב. לילית איכו נוקבא. רזא דעלמא תתא אסתכלותא דאזכרנא. לץ דכר לץ לכהנא. ולילית לכל בר נש. ותנין אסור לאסתכלא בשכינתא. בגין כך אית תכלא בגין דתכלא איכו כרסיא לבית דוד ותקובא דליס. ודא איכו דחלא מן קדם ס' לדחלא מהסוה אפר. וע"ד וראיתם אותו וזכרתם את כל מלות ס'. ודא כרסיא דדיין דה דיני נפשות. כמא דאוקומה דכל גוויין סבין לחלמא בר פכלא. דאיכו כרסיא דסליק ביה דינא דנפשות. כתיב ונחנו על לילית סכק פתיל תכלא. ונחנו על הסכק לא כתיב. אלא ונחנו על לילית. דדא איכו דחפי על שאר חמין. וראיתם אותו וזכרתם. וכתיב וזכר את אשר עשה לך עמלק. מאי פתחא דדא. אלא לברא דפריץ גדרא ונשכיס כלבא. כל זמנא דלבוו צני לאוכחא לבריס הוה אמר. אי דכיר כד נשך לך כלבא. אוף הכא וראיתם אותו וזכרתם. דדא איכו אפר דסלקין נשמתין למיין. כגונא דא וסיס כל הסוך וראה אותו וז' אחאי. אלא כד סליק לעיניו וחמי דיוקנא דסווא דנשך ליה סווא דחיל ולי קדם ס'. וסווא ידע דאיכו עונשא דחייבוי. כל זמנא דברא חמי רלוועס דלבוו דחיל מאבוי. אשתויז מרלוועס אשתויז מכלא. מאן גריס ליה לאשתויזא. האי דחמי צניווי סווא רלוועס. סווא רלוועס גריס ליה לאשתויזא. וע"ד וראה אותו וז' חמי רלוועס דלוקי ליה. ואיכו עביד ליה לאשתויזא. אוף סכא וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם ודאי. ולי לאו. הא רלוועס. דהאי יצאס לבין למסוי תבין לפולחנא דילי תדיר. וכדין ועשיתם. ולא תסורו אחרי לבבכם. ימנע מכון ארמין אחרינן ציטין ודאי. לא ספורו ולא תעבדו ציטין. וע"ד סלקא גוון תכלא דא. דתכלת דמיא לכסא סכוד. מה כסא סכוד עביד לבגין למחך בחרחא דמישר לרכאה ליה אוף האי תכלת עביד לבגין למחך בחרחא מישר ודאי. דכלהו אית ליה לדחלא מהאי אפר ולמחך בחרם מישר.. דמלות לילית כליל תכלא ולבן דינא דרמחי. כגורא אשא חורא לא חכיל. אשא תכלא חכיל וסלי. הס"ד (א) ותאכל על המזבח את העולה. חור מימינא תכלת משמאלא. עמודא דאמנעיתא אחיר בין תרווייהו ירוק. ובג"ד אוקומס אחרי מתגיטין מאימתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין פלגא ללבן. ובג"כ תקינו פרשת לילית למקרא לא צימודא. ואלין דקורין ק"ש בלא לילית וסדקין סדוקתא דמקרא בכל יומא. ווי לן דליס לון חולקא בעלמא דאפי. ווי לנפשוון דסלקי ביהוה כרסיא דתכלא

בראה מקומות 6 ויקא י

זו הזהר

כמו שכתוב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם. זה הוא האות של המלך לזכור ולעשות. כתוב ועשית ציץ זהב מהור. הרי ביארנו הסוד של הציץ שיתעמר בו הכהן הגדול. וזה הוא הציץ לבעבור שיסתכלו בו העינים. שהוא האות של עולם העליון שנתעמר בו הכהן הגדול. ולפיכך ההסתכלות בו מכפר על עזות פנים. שלא הי' ביכולת לעמוד בפניו אלא פנים של אמת. סוד של כל אותן הפנים העליונים שהם פנים של אמת. פני אמת הנכללים באמת של יעקב. ציצית היא בחינת נקבה. סוד עולם התחתון לראות ולזכור. ציץ הוא בוד' זכר. ציץ לכהן. וציצית לכל אדם. ולמדנו שאסור להסתכל בהשכינה. לפיכך יש תכלת לפי שהתכלת הוא כסא לבית דוד ותקון שלו. חו היא היראה מלפני ה' להתיירא מהמקום ההוא. וע"כ כתוב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'. חו הכסא שדנים בה דיני נפשות. כמו שביארו שכל הגונים יפיו לחלום מלבד תכלת. שהיא הכסא שעולה בה דיני נפשות. כתוב ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. ונתנו על הכנף לא כתוב. אלא ונתנו על ציצית. שזה התוס מכסה על שאר החושין. וראיתם אותו וזכרתם. וכתוב וזכר את אשר עשה לך עמלק. מה המעם של אותן הזכירות. אלא משל לבן שפריץ גדר ונשכו כלב. כל זמן שאביו רוצה להוכיח לבנו היה אומר. תזכר כאשר נשך אותך הכלב. אף כאן וראיתם אותו וזכרתם. שהרי הוא המקום שהנשמות עולות בו לידון. כמו כן והי' כל הנשך וראה אותו וז' חמי. מפני מה. אלא כאשר הרים עיניו וראה אותו התבנית של הנושך לו היה נתיירא והתפלל לפני ה'. והי' יודע שזה עונש לרשעים. כל זמן שהבן רואה הרצועה של אביו מתירא מאביו. ניצל מן הרצועה ניצל מן הכל. מי גרם לו להנצל. זה שראה בעיניו רצועה היא. אותה הרצועה גרמה לו להנצל. וע"כ וראה אותו וז' חמי. ראה הרצועה שהכתה לו. והיא עשתה לו שינצל. אף כאן וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם בודאי. ואם לא. הרי הרצועה. והיא תגרום לכם שתהיו חוזרים לעבודתי תמיד. ואז ועשיתם. ולא תתורו אחרי לבבכם. ימנע מכם דרכים אחרים הרעים בודאי. לא תתורו ולא תעשו רעות. וע"כ עולה בציצית גוון תכלת זה. שתכלת דומה לכסא הכבוד. מה כסא הכבוד עושה לאדם שילך בדרך הישר למהרו. אף תכלת זה עושה לאדם שילך בדרך הישר בודאי. שכלם צריכים להתירא מזה המקום וללכת בדרך הישר.. כי מצות ציצית כולל תכלת ולבן דין ורחמים. באש יש אש לבן שאינו שורף. אש התכלת שורף ומכלה. זש"כ (א) ותאכל על המזבח את העולה. לבן בחינת ימין תכלת בחי' שמאל. עמוד האמצעי אחו בין שניהם גוון ירוק. ולפיכך ביארו חכמי המשנה מאימתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין תכלת ללבן. ובשביע זה תקנו לקרות פרשת ציצית בקריאת שמע. ואזו שקוראים ק"ש בלא ציצית ומעידים עדות שקר בכל יום. וי להם שאין להם חלק בעולם הבא. וי לנפשם שעולים בכסא הדין של

עץ חיים מ"ד סוד המלכות עלמא דנוקבא. והוה שאמר שהחליף שבת לשבת ועשה לשבת התחתון שהיא סוד המלכות לעיקר. ולשבת העליון שהוא התפארת סוף. ולדעת ר' יוסי שצ'לפחד פרסם את המלכות לעיקר בהשתתפות עמא שאר עצים שהם חל פורים. והרי זה ענין עבודה זרה בשתוף שנאמר לישראל:

של תכלת לידון. ועליהם כתוב (א) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. (ב) וכך אומר הקב"ה להמחנות שלמעלה. מי שמתפלל בין שיהיה גבור. בין שיהיה חכם. בין שיהיה עשיר בזכות. גבור חכם בתורה ועשיר במצות. אל תיכנס בהיכל זה תפלתו עד שתראו בו אלה הסימנים שהכנים עצמו בעשרה מפתחים שלי. ולפיכך דרשו חכמי המשנה אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו. מי שיהיה רשום עם אלה הסימנים כנגדו תקבלו תפלתו. סימן אחד הוא שיהיה נרשם בתפלתו עם תכלת בכנפי מצות ציצית. שהוא דומה לרקיע. שהוא ממש כצורה שלו תכלת שבציצית. מנוון זה מפתחים עליונים ותחתונים. מחנות הים מפתחים מטנו. מחנות הרקיע ותחתיהו תכלת מטנו מפתחים. מחנות של אש הנהיגם מפתחים מטנו. וזה התכלת הוא דין. דינא אדניא. דינא דמלכותא דינא. ושני הנונים נרשמים בהמליות. אחד לבן ואחד תכלת. ועל שני נונים האלה נאמר (ג) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. לובן הספיר הוא כולל שני הנונים רחמים ודין לבן ושחור שחרית התכלת. ועל אלו שני הנונים רמזו רבנן מאיסתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין תכלת ללבן. להיות בת המלך בק"ש שהוא יחוד הקב"ה כלולה משני נונים האלה. שהם הוי"ה אדני רחמים ודין. כדמיון הקב"ה שהוא כולל ב' נונים הוי"ה אדני. להיות רחמים ודין. כסא דין וכסא רחמים. וכאים הם הצדיקים שבגדיהם ותקונם ניכרים למעלה להיטיב להם בעולם הזה ובעולם הבא. ע"כ ר"מ:

(ד) אמר רבי נהוראי מעיד אני על מי שיוצא משער ביתו עמוף במלית של מצוה ותפילין בראשו. בשעה שיוצא בין שני המזוזות נודמנת השכינה עליו. ושני מלאכים העומדים עליו אחד מימינו ואחד משמאלו. כלם מלויים אותו עד בית הכנסת ומברכים אותו. קמיונך האחד שעומד לפני פתח בית האיש הולך מאחריהם ועל כרחו עונה ואומר אמן:

(ה) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לזכרתם. א"ר יצחק ב"ר איש שאינו זוכה בעולם הזה להתעטף בעטוף של מצוה. ולהלבש בלבוש של מצוה. כאשר נכנס בעולם הזה עומד שם בלבוש מטוף שאינו נצרך. ועומד ברין על זה. בוא וראה כמה לבושים מוכנים בעולם הזה. וזה האיש שלא זכה בעולם הזה בלבוש של מצוה. כשנכנס לעולם הוא מלבישים אותו בלבוש אחד הידוע אצל שרי הניהגם. ולבוש זה אוי לכו שנתלבש בו. שהרי כמה ממוני העונשין מזומנים לאחוז בו ומכניסים אותו לניהגם. ושלמה המלך צוה ואמר (ו) בכל עת יהיו בגדיך לבנים. (ז) למדנו במדות העפר שנקרא ספרא רציניעותא. ארבעה מלכים יוצאים לעומת ארבעה עדים. התלוים בהם כענבים במשכך. וכרוכים בהם ז' שרים. מעידים העדות ואין עומדים במקומם. (ח) א"ר יהודה כמה עדים עשה הקדוש ברוך הוא להעיד באנשים. וכלם בעצה טובה ובהתראה עומדים נגדו. כאשר יקום בבקר ומוציא רגליו ללכת. עומדים העדים נגדו ומכריזים ואומרים רגלי חסידו ישמר וגו'. שמור רגלך כאשר תלך. פלם מעגל רגלך. כאשר יפתח עיניו להסתכל בעולם. אומרים העדים. עיניך לנכה יביטו. כשרוצה לדבר. אומרים העדים. צור לשונך מרע וגו'. כשמוציא ידיו לעסוק בעניני העולם. אומרים

תכלת למידון. ועליהם כתוב (א) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. (ב) והכי אמר קב"ה למשריין דלעילא. מאן דמללי בין יסא גבור. בין יסא חכם. בין יסא עשיר בזכות. גבור וחכם בתורה ועשיר במצות. אל ייטול ציכלא דא ללותיה עד דתחזון זיה סימנין אלק דיהב גמריה בעשר תקונין דלי. ובג"ד אוקמוס מארי מתינתין אס סרז דומס למלאך ה' לצבות תורה יבקשו מפיהו. מאן דיסא רשים צחלין סימנין בלבושיה תקבלון ללותיה. סימנא חדא דיהא רשים בללותיה בתכלת בכנפי מצות לילית דאיהו דמי לרקיע. דאיהו ממש כצורה דיוקנא דיליה תכלת שבציצית. מגוון דא דחלין עלאין ותחתין משריין דימא דחלין מניס. משריין דרקיע דאיהו תכלת מניס דחלין. משריין דגורא דגיהנס דחלין מניס. וסאי תכלת איהו דין. דינא אדניא. דינא דמלכותא דינא. ותרין גוונין רשימן בסלית. חד חוור וחד תכלת ועל תרין גוונין אלין אסמר (ג) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר לובן הספיר איהו כליל בתרין גוונין רחמי ודינא חוור ואוכס אוכמו דתכלת. ועל אלין תרין גוונין רמזו רבנן מאיסתי קורין את שמע בשחרית. משיכיר בין תכלת ללבן למהו צבא דמלכא בקריאת שמע יחודא דקב"ה כליל מתרין גוונין אלין. דאיון הוי"ה אדני רחמי ודינא כגוונא דקב"ה כליל צ' גוונין הוי"ה אדני. למהו רחמי ודינא כסא דין וכסא רחמים. זכאין אינון דיקיא דמלבושיהו ותקוניסהו אשמודותן לעילא לאושבא לון בסאי עלמא ובעלמא דחאי. ע"כ ר"מ

(ד) אמר רבי נהוראי אסהדנא על מאן דנפיק מתערע ציטיה בעטופא דמלוה ותפילין צרישיה. בשעתא דנפיק בין תרין סיפין אודמנת שכינתא עליה. ותרין מלאכין דקיימין עליה חד מימיניה וחד משמאליה. כלסו מלווין ליה עד זי כנישתא ומברכין ליה. חד מקפירנא דאיהו קאים קמי פתחא דבר נש אויל מצתרייהו ועל כרחיה אחיב ואמר אמן

(ה) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לזכרתם. א"ר יצחק ב"ר איש שאינו זוכה בעולם הזה להתעטף בעטוף של מצוה. ולהלבש בלבוש של מצוה. כאשר נכנס בעולם הזה עומד שם בלבוש מטוף שאינו נצרך. ועומד ברין על זה. בוא וראה כמה לבושים מוכנים בעולם הזה. וזה האיש שלא זכה בעולם הזה בלבוש של מצוה. כשנכנס לעולם הוא מלבישים אותו בלבוש אחד הידוע אצל שרי הניהגם. ולבוש זה אוי לכו שנתלבש בו. שהרי כמה ממוני העונשין מזומנים לאחוז בו ומכניסים אותו לניהגם. ושלמה המלך צוה ואמר (ו) בכל עת יהיו בגדיך לבנים. (ז) למדנו במדות העפר שנקרא ספרא רציניעותא. ארבע מלכים יוצאים לעומת ארבעה עדים. התלוים בהם כענבים במשכך. וכרוכים בהם ז' שרים. מעידים העדות ואין עומדים במקומם. (ח) א"ר יהודה כמה עדים עשה הקדוש ברוך הוא להעיד באנשים. וכלם בעצה טובה ובהתראה עומדים נגדו. כאשר יקום בבקר ומוציא רגליו ללכת. עומדים העדים נגדו ומכריזים ואומרים רגלי חסידו ישמר וגו'. שמור רגלך כאשר תלך. פלם מעגל רגלך. כאשר יפתח עיניו להסתכל בעולם. אומרים העדים. עיניך לנכה יביטו. כשרוצה לדבר. אומרים העדים. צור לשונך מרע וגו'. כשמוציא ידיו לעסוק בעניני העולם. אומרים

טראה מקומות אל תליס ק"א (ג) פתח רבו (ג) שמות כ"ד (ד) כסופות (ה) 97 קפה (ו) קהת ע"ה (ז) 97 קפה. (ח) 97 קפה :

סדיח

סדוה אחר. סור מרע ועסה טוב. אי לייט לטו יאוו. ואי לא. כתיב (א) והסמן עומד על ימינו לשמנו. כלמי סהדין עליה בחובי לעילא. אי צעי בר נש לאסתדלא בפולחנא דקב"ה. כלמי סהדין סניגורין קמיס. וקיימין לאסדה עליה טבאן צעטא דאלטרין ליה. קס צלפרא מצרך כמה צרכאן אנה תפילין צריסיה בין סיני. צעי לוקפא רישיה חמי שמה קרישא עלאה אחד ורשיס על רישיה. ורליעין תליין מהאי גיסא ומהאי גיסא על לביס. סא אסתכל ציקרא דמאריה. דשמי ידיו חמי ידא אחרא מתקשרא צקשרא ארבע קדישא. אהדר ידיה ואסתכל ציקרא דמאריה. אהעסק בעטופא דמלוס בצרבע זיווין דכסותיה ארבע מלכין נפקין לקדמות ארבע. ארבע סהדי קשוס דמלכא דתליין מארבע זיווין ותליין צהון כענבים צהתכלא. מס אהכלא דהיוו חד ותליין זיה כמה ענבין מהאי סמר ומהאי סמר כך הוי מלוס חדא ותליין צה כמה ענבים. וזנין וזמורין לרירין צהון [כח] ז' רסיסין. אלין אינון ז' לרירין דהכלתא דצעי לכרכא זיה צכל חד וחד. או לאסגאה עד תליסר מאן דיוסיף לא יוסיף על תליסר. מאן דימעט לא ימעט משצטס. ותאלא סאי תכלת הוה רזא דדוד מלכא. ודא חוסא דאברהם דזכס זיה לצנוי צתרוי. מהו תכלת תכלתי דכלא [כט] רבי יהודה אמר כסא הכבוד אקרי. ר' יחזק אמר ז' כריבן איחי שכינתא שביעתא דכלא ודאי [ל] דהא הוי מתצרכא משיתא אחרנין על ידא דלדי"ק ואי תלת עשר תלת עשר אינון. כמה דלוקיוסו צתלת עשר מכילין. והאי הוי פתחא דלכלו [לא] והוי חוסא חד ורשימא צנווסה ינוולא דילס נסיק נונא דאילי ציס כנרת. וכנרת על שיה אהקרי. וע"ד כנור סוה תלוי לעילא מערסא דדוד דהא ודאי איחי כנור דדוד דמננן מאליו למלכא קדישא עלאה. וצנ"כ גינטי עייל עד רקיטא. ומרקיטא עד כורסיס. והכא כתיב מלוס [לב] כד"א (ג) מלות המלך היא. מדוע אתה עובר את מלות המלך. (ג) כי מלות המלך עליהם. והאלה יסודא ושרשא צבלכא מתעשרין כחדא [לג] והאי סוה כתרס ופתחא לכל שאר כתיבין. דכתיב פתחו לי שער לדי"ק [לד] וכתיב זה השער לה'. וע"ד כתיב ורתיסם אוסו וזכרתם את כל מלות ה'. לאכללא צהאי כל שאר כתיבין. וע"ד אינון סהדי סהדותא. ולא קיימי צדוכתייוסו [לה] צנין דאיחי מלוס. ותנין תשמישי מלוס צורקין. ואי תימא ה' לולב וערבה וכו' תשמישי קדושה אינון ואחאי נורקין. אלא תשמישי קדושה צנין דרשימין צכתיבא דשמא קדישא א"ר יחזק אינון חוסין לאחזסה היך תליין מכאן ומכאן לר' סמרי עלמא מהאי אחר [לו] ואיחי שלמא על כלא צרוס

לראה מקומות א' זכר' ג' ט מלכיס ב' יח ג' נהמי' יח

אומרים העדים. סור מרע ועשה טוב. אם שומע להם הרי טוב. ואם לא. (כתוב א) והשמן עומד על ימינו לשמנו. כלם מעידים עליו את המאיו למעלה. אם יבקש האדם לעמוד בעבודת הקב"ה. כל העדים מליצים טובים לפניו. ועומדים להעיד עליו טובות בשעה שנצרך לו. אדם הקם בבקר מברך כמה ברכות. מניח תפילין בראשו בין עיניו. בשרוצה לזקוף ראשו רואה שם הקדוש העליון נאחו ונרשם על ראשו. ורצועות תלויות מצד זה ומצד זה על לבו. הרי הוא מסתכל בכבוד רבונו. כשמוציא ידיו רואה ידו השמאלית שמקושרת בקשר של השם הקדוש. מחזיר ידו ומסתכל בכבוד רבונו. כשמתעטף בעטוף של מצוה. נמצא שבארבע כנפות בנדו יוצאים ארבעה מלכים לעומת ארבע. והם ארבעה עדי אמת של המלך התלויים מארבע כנפות. ותלויים בהן כענבים באשכל. מה אשכל שהוא אחד ותלויים בו כמה ענבים מצד זה ומצד זה. כך ציצית היא מצוה אחת ותלויים בה כמה ענבים. וזנים וזמורות הוי כריכים בהם [כח] ז' שרים. אלו הם ז' כריכות מחוט התכלת שצריך לברך בו בכל ציציה וציצה. או להרבות עד י"ג. מי שמוסיף אל יוסיף יותר מי"ג. מי שממעט אל ימעט פחות משבע. ולמדנו שתכלת זה הוא סוד של דוד המלך. וזה הוא החוט של אברהם שזכה בו לבניו אחריו. מהו תכלת. תכלית של הכל [כט] רבי יהודה אמר שהוא נקרא כסא הכבוד. ר' יצחק אמר ז' כריכות מרמו על השכינה. שהיא שביעית של כלן בודאי [ל] שהרי היא מתברכת מן שש האחרות ע"י היסוד צדי"ק. ואם י"ג כריכות זה רמו שהיא מתברכת מן י"ג. כמו שביארו שמקבלת הארה מן י"ג מדות הרהמים. והיא הפתח של כלן [לא] וזה התכלת הוא חוט אחד הנצבע בגונו. וגוון שלו יוצא מן דג החלון הנמצא בים כנרת. וכנרת על שם השכינה נקרא. וזה הענין שכנור היה תולה למעלה ממטתו של דוד. שהרי בודאי היא כנור של דוד המננן מאליו למלך עליון הקדוש. ולפיכך הגוון שלו נרמה עד לרקיע. ומן הרקיע לכסא הכבוד. וכאן כתוב מצוה [לב] כמש"כ (ג) מצות המלך היא. מדוע אתה עובר את מצות המלך. (ג) כי מצות המלך עליהם. ולמדנו שהיסוד והשרוש המתעשרים כאחד בהמלך הקדוש [לג] וזה הוא הכתר והפתח לכל שאר הכתרים. שכתוב פתחו לי שער לדי"ק [לד] וכתוב זה השער לה'. וע"כ כתוב ודאיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'. להכליל בזה כל שאר הכתרים. וע"כ הם מעידים עדות. ואין עומדים תמיד במקומם [לה] לפי שהיא מצוה. ולמדנו שתשמישי מצוה נורקים. ואם תאמר הרי לולב וערבה וכו' תשמישי קדושה הם ולמה נורקים. אלא עיקר תשמישי קדושה הן אלו שיש בהם כתב של השם הקדוש. א"ר יצחק אותן החוטין של הציצית הן להראות איך שהכל תולה מכאן ומכאן לר' צדרי העולם מהמקום הזה [לו] והיא שולטת על הכל בסוד

הלב

זו הזהר

אמן ר' יהודה מבאר דברי הספרא דציניעותא. ואפשר לפרש שהענבים הם הקשרים שבסוף כל החוטין. וזנים הם הקשרים שבין הכרוסות. וזמורות הם החוטין עצמן: [כט] כי מרת המלכות היא סוף מעשה במחשבה תחלה: [ל] היינו מן הוי' ספירות המתחילות מן סייית החסד: [לא] כי היא ספירה הראשונה שתחת לעילא: [לב] שכתוב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'. כי התרי"ג מצות הן אריו"ג אורות של ספירת המלכות: [לג] יתרון בזה הקושיא שאם התרי"ג מצות הן האורות של המלכות מדוע כתוב מצות המלך. ומתין שזהו כיון שע"י כל מצוה ומצוה נעשה יונק תפארת ומלכות יהוד קב"ה ושכינתיה ע"י ספירת היסוד המספר אותם להיותם אחד. כנרמו בהכתוב כי כל בשו"א. לכן נקראין המצות על שם המלך. וזהו שאמר תאנא יכודא ושרשא. היינו יסוד ומלכות שנקראת שורש ישי. במלכא מתעשרין כתרוא. מ"י שנעשים אחד עם ספירת התפארת: [לד] ספירת מלכות נקראת צדי"ק: [לה] אפשר לפרש כונתו על מה שמתירוי ציצית מבגד לבגד וגם שמתיר להחזיר הציצית ולזרקן כשרוצה להחליטן בימים יותר: [לו] מ"י מן המלכות:

הלב. כי היא הלב של עולם הזה והלב של העליונים. היא תולה בלב העליון [ג] והכל תולה בהלב שיוצא מן החכמה העליונה. א"ר יצחק שיעור האורך של חושי הציצית נזכר בספר ציורי האותיות של ד' אלעזר. א"ר יהודה הקב"ה אומר מי שרוצה ללכת בדרך היראה שלי ילך אחר הלב הזה. ואחר העינים העומדות עליה. מי הן העינים. כמש"כ עיני ה' אל צדיקים. אבל אתם לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מה הפעם. לפי שאתם זונים אחריהם. (א) א"ר חייא מפני מה נזכר כאן יציאת מצרים. שכתוב אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. אלא לפי שכאשר יצאו ממצרים נכנסו בחלק הקדושה הזאת [ג] ובכח זה הרג הקב"ה להרוגי מצרים. וע"כ במקומו נזכר יציאת מצרים ובמקומו הזוהרים בזה. מהו במקומו. לפי שמצוה זו היא המקום שלה. למד רבי ייסא כתוב (ג) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. כימי כיום צריך לומר. שהרי כיום אחד יצאו ולא נתעכבו. אלא כאותן ימים העליונים שנתברכה בהם כנסת ישראל. כך עתיד הקב"ה להוציא את ישראל מן הגלות. ועל אז כתוב (ג) ואמרת ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו וגו'. זמרו ה' כי נאות עשה מודעת זאת בכל הארץ. מהו מודעת זאת [ג] לפי שעכשו נודעת זאת בעטיפת טלית של מצוה. ובזמן ההוא תהיה מודעת זאת בכמה משפטים שלה. שיעשה הקב"ה אותות ונסים בעולם. ועל אז כתוב (ד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

לב. דאיהי לבא דכל סאי עלמא ולבא דעלמי. ותליא בלב עלמא [ג] וכלא הוא בלב דנפק מחכמה עלאה א"ר יצחק שעורא דאורכא דסאי אתמר באתון גליסן דר' אלעזר. א"ר יהודה אמר קב"ה מאן דצטי למדך בטר דלמתי ידך בטר לבא דא ובטר עיינין דקיימיין עליה. מאן אינון עיינין כד"א עיני ה' אל לדיקים. אבל אתם לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מאי טעמא בגין דאתם זונים אחריהם. א"ר חייא מאי טעמא הכא יליאת מלרים. דכתיב (א) הולאתי אתכם מארץ מלרים. אלא בגין דכד נפקו ממלרים צבאי חולקא עאלו [ג] וצבאי קסיל קב"ה קסולא דמלרים. וע"ד צאתיה אדכר וצאתיה אודער להו צדא מהו צאתיה בגין דסאי מלוס היא אתר דליה. תאלא רבי ייסא כתיב (ג) כימי לאתך מארץ מלרים אראנו נפלאות. כימי כיום מצעי ליה. דהא בחד זמנא נפקו ולא התעכבו. אלא כאינון יומין עלאין דאתברכה צבו כנסת ישראל. כך זמין קב"ה לאפקא לכו לישראל מן גלותא. וכדן כתיב (ג) ואמרת ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו וגו'. זמרו ה' כי נאות עשה מודעת זאת בכל הארץ. מהו מודעת זאת [ג] בגין דהתמא אשתמודעה זאת בעטופא דמלוס. וצבאי זמנא אשתמודעה זאת צכמה נימוסין דליה. דיעביד קב"ה אפיין וכסין בעלמא. וכדן כתיב (ד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרישת קרח

ט ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. א"ר יצחק כתוב מימינו אש דת לסו. זו התורה שהיא עה הימין. והשסאל נבלל בהיסין [ב] מי שעושה מן ימין שסאל ומן שסאל ימין. הרי הוא כמחריב עולם. בוא וראה אהרן הוא בחינת ימין. ליום בחינת שסאל. קרח בקש להחליף הימין לשסאל. בשביל זה נענש. ולא עוד אלא שנמצא בו לשון הרע ונענש בכל. רבי יהודה אמר שסאל נבלל תמיד בימין. קרח בקש להחליף התקון שלמעלה ושלמטה. לפיכך נאבד שלמעלה ומלמטה. ויקח קרח. מה ויקח. לקח עצה רעה לנפשו. כל הרודף אחרי מה שאינו שלו. הוא בורח מלפניו. ולא עוד אלא מה שיש בו נאבד ממנו. קרח רדף אחרי מה שאינו שלו. את שלו אבד ואחר לא הרויח. קרח הלך במחלוקת. מה מחלוקת התפרדות. התפרדות שלמעלה ושלמטה. ומי שמבקש להפריד תקון העולם נאבד מכל העולמות. מחלוקת ספריד השלום. ומי שחולק על שלום חולק על השם הקדוש. כיון שהשם הקדוש נקרא שלום. בוא וראה

ט ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. א"ר יצחק כתיב מימינו אש דת לסו דא אורייתא דאיהו חילא דימינא ושמאלא אסתכליל דימינא [ב] מאן דעביד ימינא שמאלא ושמאלא ימינא. הא איהו כלינו מריב עלמא. תא חזי אהרן ימינא ליומי שמאלא. קרח צטי למעבד חלופא דימינא לשמאלא. בגין כך אשתעש. ולא עוד אלא דאשתכח ציה לישנא ציטא ושתעש בכלא. רבי יסודה אמר שמאלא אסתכליל תדיר דימינא קרח צעא לחלופא תקונא דלעילא ותתא בגין כך אשתביד מעילא ותתא. ויקח קרח. מאי ויקח. כסיב עיטא ציטא לגרמיס. כל דרדף בטר דלאו דיליה. איהו עריק מקמיס. ולא עוד אלא מה דאיה ציה אשתביד מניה. קרח רדף בטר דלאו דיליה. דידיה אביד ואחרא לא רווח קרח אויל במחלוקת. מאי מחלוקת פלונתא. פלונתא דלעילא ותתא ומאן דצטי לאפלגא תקונא דעלמא יתאביד מכלהו עלמין מחלוקת פלונתא דשלוס. ומאן דפליג על שלום פליג על שמה קדישא. בגין דשמה קדישא שלום אקרי. תא חזי

סראה מקומות ט דף קטו. ט מינס י (ג) יפטי י"ב (ד) זכרי י"ד ט דף קטו. זיו הזהר

[ג] ל' לב עלאה היינו בינה שנקראת בינה לבא. והכל תולה בספירת החכמה: [ג] היינו שנבגשו בשער הראשון שהוא קדושת ספירת המלכות: [ג] כי סתם זאת רמו על המלכות: פרישת קרח. [א] ימין היינו מדת התורה. והתכלית השסאל בימין היינו הסתקת הדין שיהיה חסד עיקר והדין שפל. וזה נקרא תקונא דלעילא ותתא. כי בלא זה לא הי' העולם סתקיים:

לשם שלמה קאים אלה על שלום. כד ברא קצ"ס שלמה לא יכיל לתקיימה עד דאתא ושרא עליה שלום ומאי הוא. שבת דלויכו שלמה דעלמי ותתאי וכדון לתקיים שלמה ומאן דפליג עליה יתאביד מעלמה. ללפחד פליג על שלמה דעלמא דפליג על שבת וסוה מקושש עינים. מאן אינון עינים אינון אלנין אחרנין כדקאמרן. דלוינון אינון דחול וחול בקדש לא שריא רבי יוסי אמר כתוב ה' שלום רב לאוהבי תורתך וגו' איורייתא היא שלום דכתיב ב' וכל נתיבותיה שלום וקרח אתא לאסגמא שלום דלעילא ותתא. בגין כך אתעניש הוא מעילא ותתא:

אין העולם מתקים אלא על שלום. כאשר ברא הקב"ה את העולם. לא יכול להתקים עד שבא ונח עליו שלום. ומה הוא. שבת. שהוא שלום העליונים והתחתונים. ואם נתקים העולם. ומי שחילק עליו נאבד מן העולם. צלפחד חלק על שלום העולם שחלק על שבת והי' מקושש עינים. ואיזה הם העינים. אותן עינים האחרים כמו שנתבאר. שהם עינים של חול. החול בקדש אינו שורה. רבי יוסי אמר כתוב ה' שלום רב לאוהבי תורתך וגו'. התורה היא שלום. שכתוב ב' וכל נתיבותיה שלום. וקרח בא לפגום שלום שלמעלה ושלמטה. לפיכך הוא נענש מלמעלה ומלמטה:

ג) ויקומו לפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. א"ר שמעון קראי כתיב חסר יו"ד. מפני מה קראי. אלא כך הוא מלכות הארץ כעין מלכות הרקיע. והוה הסוד. כל אותן כתרין העליונים שהשם הקדוש נאחו בהם כלם נומנים לקבל הארה מהמקום שנקרא קודש. וש"כ מקראי קדש. ומתי. בזמן שמועד נתקן בעולם. וכמו שאותן כתרין העליונים נומנים מן קודש העליון. כך קודש התחתון מומין את חילותיו לעשרם ולהעלותם. קודש העליון יודע. קודש התחתון היינו חכמת שלמה (*) וכמו כן היא מומנת לכל חילותיה. ואותן החילות כלם מומנים להתעטר בקודש התחתון הזה בזמן שמועד שורה בעולם. וכמו שהילותיה עומדים למעלה. כמו כן עומדים מנהיגי עם ישראל כדמיון חילותיה למטה. וע"כ נקראים קראי מועד. ולפי שהם למטה כתיב קראי מועד חסר. שאינם בשלמות יתרה. הם רק אנשי ש"ם בודאי ולא אנשי ה'. והוה סוד הכתוב בנקבו ש"ם יומת וזה נתבאר. אנשי ה' כן נקראים כן אנשי ש"ם בודאי. כיון שמצד הגבורה הם באים אנשי ש"ם הם. והוה שבת היותר גדול שלהם. אבל הם התנשאו בגאווה ואחזו במחלוקת:

ג) ויקומו לפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. א"ר שמעון קראי כתיב חסר יו"ד. מפני מה קראי. אלא כך הוא מלכות הארץ כעין מלכות הרקיע. והוה הסוד. כל אותן כתרין העליונים שהשם הקדוש נאחו בהם כלם נומנים לקבל הארה מהמקום שנקרא קודש. וש"כ מקראי קדש. ומתי. בזמן שמועד נתקן בעולם. וכמו שאותן כתרין העליונים נומנים מן קודש העליון. כך קודש התחתון מומין את חילותיו לעשרם ולהעלותם. קודש העליון יודע. קודש התחתון היינו חכמת שלמה (*) וכמו כן היא מומנת לכל חילותיה. ואותן החילות כלם מומנים להתעטר בקודש התחתון הזה בזמן שמועד שורה בעולם. וכמו שהילותיה עומדים למעלה. כמו כן עומדים מנהיגי עם ישראל כדמיון חילותיה למטה. וע"כ נקראים קראי מועד. ולפי שהם למטה כתיב קראי מועד חסר. שאינם בשלמות יתרה. הם רק אנשי ש"ם בודאי ולא אנשי ה'. והוה סוד הכתוב בנקבו ש"ם יומת וזה נתבאר. אנשי ה' כן נקראים כן אנשי ש"ם בודאי. כיון שמצד הגבורה הם באים אנשי ש"ם הם. והוה שבת היותר גדול שלהם. אבל הם התנשאו בגאווה ואחזו במחלוקת:

בקר יודע ה' את אשר לו וגו'. למטה בקר. ולמטה קדוש ולא פסוק. אלא שהלויים מצד מטה הם באים. והכהן הוא קדוש. אמר משה בקר. שאו כתר כהונה נתעורר בעולם [ב] אם אתם כהנים הרי בקר. עבדו עבודת הבקר. ואו ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש. את אשר לו סתם. זה הלוי. ואת הקדוש זה הכהן. ואו והקריב אליו. אין מי שיבדר הדבר אלא בקר. אם אתם ראויים להשאיר בצד הרין. אין הבקר יסבול לכם. שהרי אין הוא זמנו. ואם ראויים אתם להשאיר בחסד. הרי זמנו הוא ותשתארו אצלו ויקבל לכם. במה. בקטרת. שהרי קטרת נצרך לשושבין. להקטר על ידו ולהתקשר בכל. מי הוא השושבין. זה הכהן. ולפיכך היה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש. ולא הפסוק. שתי מדרגות הן. קדוש וטהור. כהן קדוש. לוי טהור. ולכן הקדוש כתוב:

בקר יודע ה' את אשר לו וגו'. למטה בקר. ולמטה קדוש ולא פסוק. אלא שהלויים מצד מטה הם באים. והכהן הוא קדוש. אמר משה בקר. שאו כתר כהונה נתעורר בעולם [ב] אם אתם כהנים הרי בקר. עבדו עבודת הבקר. ואו ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש. את אשר לו סתם. זה הלוי. ואת הקדוש זה הכהן. ואו והקריב אליו. אין מי שיבדר הדבר אלא בקר. אם אתם ראויים להשאיר בצד הרין. אין הבקר יסבול לכם. שהרי אין הוא זמנו. ואם ראויים אתם להשאיר בחסד. הרי זמנו הוא ותשתארו אצלו ויקבל לכם. במה. בקטרת. שהרי קטרת נצרך לשושבין. להקטר על ידו ולהתקשר בכל. מי הוא השושבין. זה הכהן. ולפיכך היה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש. ולא הפסוק. שתי מדרגות הן. קדוש וטהור. כהן קדוש. לוי טהור. ולכן הקדוש כתוב:

ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר. תא חזי משה ואהרן מסרו גרמייהו למיתה במאי. בגין דכתיב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות. רוחת כתיב חסר וא"י [ג] ובגין כך אינא דמותא הוא. ובכל אתר

ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות לכל בשר. תא חזי משה ואהרן מסרו גרמייהו למיתה במאי. בגין דכתיב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחות. רוחת כתיב חסר וא"י [ג] ולפיכך עץ המות הוא. ובכל מקום

מראה מקומות ט תליס י"ט ב טא תלי ג' א ד ק קט

זו הוהר

(*) א מרת ומלכות קודש התחתון שנקראת ש"ם. וקודש העליון היינו הכמ"ה [ב] כתר כהונה היינו מרת האמר [ג] וא"י מרם: על עץ החיים מרת התפארת.

מקום נפילת אפים הוא למקום ההוא [ג] וע"כ אל אלהי.
 זשי"כ ה' ואל זועם בכל יום. אלהי הרחמות. שהוא מקום
 צדור הנשמות של העולם. וכל הנשמות שמה עולות
 ומשם באות [ה] .. ר' יוסי אמר אלהי הרחמות. זה הרוח
 והנשמה שהם ביד הקב"ה. והוא חס על האנשים שלא
 יאבדו מעולם הזה ומעולם אחר. לפיכך אל אלהי הרחמת
 לכל בשר :

ג) ותפתח הארץ את פיה וגו'. הקשה ר' אבא. כתוב
 ותפתח הארץ את פיה. וכתוב ויפתח ה'
 את פי האתון. למה נשתנה ארץ מאתון שלא כתוב בה
 ויפתח ה' את פי הארץ. אלא כאן גזר משה על פי הארץ.
 ופתחה ועשתה הארץ פקודת משה. ולא נאה לכתוב
 שהקב"ה עשה פקודתו. שהרי משה גזר ופקד ופצתה
 הארסה את פיה. וע"כ עשתה הארץ פקודתו. שכתוב
 ותפתח הארץ את פיה. אבל שם לא נמצא מי שגזר.
 אלא שרצון הקב"ה כך היה. וכיון שרצון הקב"ה היה
 בזה. כתוב ויפתח ה' את פי האתון. ממנו בא הדבר
 וממנו נמצא :

ג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. א"ד שמעון
 הוא וראה כל מי שהוא מצד הדין ודינים
 נאחזים בו. אינו נטהר עד שמעבירים ממנו השערות.
 וכאשר מעבירים ממנו השערות נטהר. ובוא וראה הלוי
 שבאים מזה צד הדין. לא נטהרו עד שהעבירו מהם
 השערות. שכתוב וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם
 מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם .. א"ר יצחק
 גדול מכל הלויים היה קרח. שעשאו הקב"ה למטה כדמיון
 שלמעלה. וקראו קרח [ו] .. וכאשר ראה קרח ראשו בלי
 שערות. וראה לאהרן מתקשט בתבשומי מלכים. נהולול
 בעיניו וקנא לאהרן. א"ר הקב"ה אני עשיתי לך כדמיון
 שלמעלה. לא רצית להתעלות בעליונים. רד למטה והיה
 בתחתונים. שכתוב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה.
 מהו שאול. ניהנם. ששם צועקים הרשעים ואין מי
 שמרחם עליהם. ועתידים הם להחיות ולעלות. כאשר
 יעורר הקב"ה לעמו להחיות להם. שכתוב (ד) ה' מסית
 ומחיה מוריד שאול ויעל :

ה) ויאמר משה אל אהרן קח את הסחתה וגו'. רבי
 חייה פתח (ו) חמת מלך מלאכי מות ואיש
 חכם יכפרנה. כמה צריכים האנשים להשמר מעונותיהם
 ולהזהר במעשיהם. שהרי בהרבה זמנים העולם גדון. ובכל
 יום ויום המעשים במשקלת עולים ומשגיחים עליהם
 למעלה ונבתבים לפניהו. וכאשר מעשה האנשים אינם
 טובים לפני המלך. עולה הרוגו והדין נתעורר. זשי"כ
 חמת מלך מלאכי מות. וע"כ בכל יום ויום צריך האדם
 להזהר מחטאיו. ואיש חכם יכפרנה. בזמן ששרי הדין
 עומדים על העולם וחרון אף תולה. אם נמצא ברור הזה
 צדיק שגרשם למעלה. הקב"ה מכיף בו ויגשתיך הרוגו.
 משל למלך שרגו על עברו. ושלח לקרות השר המעניש
 לעשות בו הדין. בין כך נכנס אהוב המלך ועמד לפניו.
 כשראה אהו המלך האירו פניו. התחיל זה אהוב המלך
 לדבר

אמר נפילת אנפין להכח אחר סי [ד] וע"ד אל אלסי.
 הסי"ד ה' ואל זועם בכל יום. אלסי הרחמות. דאישו אחר
 לרורא דנשמתין דעלמא. וכל נשמתין תמן סלקין
 ומתמן אתיין [ה] .. ר' יוסי אמר אלסי הרחמות דא רוחא
 וכשמתא דליוניו בידיו דקב"ה. ומיזם עלישו דבני נשא דלא
 יתאבדו מהאי עלמא ומעלמא אחרא. בגין כך אל אלסי הרחמת
 לכל בשר :

ג) ותפתח הארץ את פיה וגו'. ר' אבא רמי כתיב
 ותפתח הארץ את פיה. וכתיב ויפתח ה'
 את פי האתון. מאי שנה ארץ מאתון דלא כתיב בה
 ויפתח ה' את פי הארץ. אלא כלא משה גזר על פומא.
 ופתחה ועבדה ארעא פקודא דמשה ולא יאות
 דקב"ה יעבד פקודיה. דהא משה גזר ופקיד ופלתא
 הארסה את פיה וע"ד ה"א עבדה פקודיה. דכתיב
 ותפתח הארץ את פיה וכל סתם לא אשתכח מאן דגזר.
 אלא רעומא דקב"ה הוה. וסויאל ורעותיה הוה
 בך. כתיב ויפתח ה' את פי האתון. מניח אתא מלס
 ומניח אשתכח

ג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. א"ר שמעון
 תא חזי כל מאן דאישו מסערא דדינא ודינין
 מתאדיין ביה. לא אתדכי עד דאתעבר מניה שערא.
 ומדלתעבר זכיה שערא אתדכי .. ותא חזי דהא ליוזא
 דאחי מהאי סערא דדינא. לא מתדכח עד דאתעברו מנסון
 שערא דכתיב וכה תעשה להם לטהרם הזה עליהם
 מי חטאת והעבירו תער על כל בשרם .. א"ר יצחק
 רב מכל לואי קרח הוה. דעבדיה קב"ה לתתא כגוונא
 דלעילא וקרייה קרח [ו] .. וכד חמא קרח רישיה בלא
 שערא ותמא לאהרן מתקשט בקשופי מלכין. אתזול
 בעיניה וקנא לאהרן א"ל קב"ה אהא עבדיה לך כגוונא
 דלעילא לא בעת לאעלאה בעלמא. חות לתתא והו
 בתתאין דכתיב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה.
 מאי אישו שאול גיהנם. דתמן לווחין חייבין וליה מאן
 דמרחמי עלייהו. וזמנין אינון לאחיה ולאעלא כד
 יתער קב"ה לעמיה לאחיה להו דכתיב (ד) ה' מסית
 ומחיה מוריד שאול ויעל

ה) ויאמר משה אל אהרן קח את הסחתה וגו'. רבי
 חייה פתח (ו) חמת מלך מלאכי מות ואיש
 חכם יכפרנה. כמה חיה להו לבני נשא לאסתמרא מחובייהו
 ולנערה עובדייהו. דהא בכיה זמנין עלמא אתדן. ובכל
 יומא ויומא עובדין בתתקלא סלקין ומשגיחין עלייהו
 לעילא ואכתיבו קמיה. וכד עובדייהו דבני נשא לא
 מתכשרין קמי מלכא סליק רוגזא ודינא אתער סה"ד
 חמת מלך מלאכי מות וע"ד בכל יומא ויומא בעי ז"ג
 לאודערא מחוביו. ואיש חכם יכפרנה. בשעתא דמאריהו דדינא
 קיימין על עלמא ורוגזא תלי. אי אשתכח בדרא
 זכא דרסיס לעילא. קב"ה אשגח ביה ואשתכך רוגזא.
 למלכא דאתרגו על עבדיו. והוה תבע עס סנסירא
 למעבד ביה דינא. אדכסי עאל רחומא דמלכא ועל קמיה.
 כיון דתמא ליה מלכא אתכסירו אנפוי. שארי סה"ד רחמא דמלכא
 לאשתעי

מראה מקומות (א) תליס' (ב) דף כס' (ג) ויקרא עט. (ד) שמואל א' ב' (ה) דף קנ"ג (ו) משלי פ"א

זו הזהר

[ד] פי' כגוונא של מסירת הנפש כמש"כ אליך ה' נפשי אשא : [פ] פי' שזה מדור התתון שמשם מתגלות הנשמות לחופיע בזה העולם
 וזהו שאמר ומתמן אתיין היינו מן עולם המלכות שער התתון חנקרא שער צדק : [ז] על שם קריחת השערות המרוב על ביטול
 הדינים. כמו שנתבאר בזהר הפסוק ואיש כי ימר ראשו קרה הוא פהור הוא :

לאשתני צדיק. ומלכא חדי. לזכר כד אתא סנסירא
 הוא אנפוי דמלכא חדאן. אסתלק וזיל ליה ולא עבד
 דינא. וכדין הסוה רחמא צבי למלכא על עבדוי ומכפר
 לכו ובגין כך ואיש חכס יכפרנה. אוף סכא כד חמא חסא
 דרונזא סוס תלי. מיד ויאמר חסא אל אהרן. בגין
 דאישו שושביןא דמסדויתא [ז] וקסרת לא סלקא אלף
 צידוי. דאישו חסגי שלמא צנלמא וקסיר קסרה דמסינותא.
 קסרת סא אוקמוס מדוותא דעילא ותתא. קסר
 דמסינותא. וסליקו דרונזא. סס"ד א) שמן וקסרת ישמח
 לב. וכדין ואיש חכס יכפרנה. יכפי ודכי לססוה רונזא.
 ורחמין מתפרין :

לדבר עמו. והמלך שמה. אחרי כן כשבא שר העונשין
 ורואה פני המלך שמתים. נסתלק והולך לו ואינו עושה
 הדין. ואז אודהב ההוא מבקש למלך על עבדו ומכפר לו
 המלך. ולפיכך ואיש חכם יכפרנה. אף כאן כשראה משה
 החרון אף שהי' תולה. מיד ויאמר משה אל אהרן. משום
 שהוא שושבין של השכינה [ז] וקסרת אין עולה אלא
 בידו. שהוא מדבה שלום בעולם ומקשר קשר האמונה.
 קסרת הרי ביארו שהיא שמחה שלמעלה ושלמטה. קשר
 האמונה. והסתלקות החרון. וש"כ ב) שמן וקסרת ישמח
 לב. ואז ואיש חכם יכפרנה. ינקה ויטהר לחרון ההוא.
 ורחמים נתעורר :

ג) ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהל
 והנה החל הנגף בעם ויתן את הקסרת וגו'.
 א"ר אלעזר קסרת שהיא עבודה פנימית. וכל מה שהוא
 בסוד נמסר לכהן. וע"כ ויקח אהרן וגו' ויתן את הקסרת.
 שהיא פנימית סוד בחינת הכהן. או ויכפר על העם.
 ויעמד בין המתים ובין החיים. בין עץ החיים ובין עץ
 המות. או הקריב כח בחי' הימין זה בזה ותעצר המגפה.
 אשרי חלקו של הכהן. שהכהן יש לו כח למעלה ויש
 לו כח למטה. והוא גורם שלום למעלה ולמטה. ובכל
 זמן השמאל משרת להימין. וש"כ וילוו עליך וישרתוך.
 הימין עם השמאל היו נמצאים במקדש :

ג) ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהל
 והנה החל הנגף בעם ויתן את הקסרת וגו'.
 א"ר אלעזר קסרת דאיש פנימאה. וכל מאי די
 צדא לכהנא אתמסר. וע"ד ויקח אהרן וגו' ויתן את הקסרת.
 דאישו פנימאה רוא דכהנא כדין ויכפר על העם.
 ייעמד בין המתים ובין החיים. בין חילנא דמיי ובין חילנא
 דמותא. כדין ימינא קריב דא צדא ותעצר המגפה.
 וזאה חולקא דכהנא. דכהנא אית ליה חילא לעילא ואת
 ליה חילא לתתא. והוא גרים שלמא לעילא ותתא. ובכל
 זמנא שמאלא פנה לימינא. סס"ד וילוו עליך וישרתוך.
 וימינא בשמאלא משתכחי במקדש :

ג) ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. א"ר
 יוסי אין דבר מבטל לצד המזומאה כמו
 קסרת. שאין לך דבר חביב לפני הקב"ה בקסרת. ועומדת
 לבטל כישפים ודברים רעים מבית. שהרי ריח ועשן מיני
 קסרת שעושים אנשים יש כח בזה לבטל דברים רעים [ח]
 כל שכן הקסרת. ודבר זה נגזר מלפני הקב"ה. שכל מי
 שמכוון וקורא בכל יום פרשת הקסרת. ינצל מכל דברים
 רעים וכשפים שבעולם. ומכל פגעים רעים. ומטהרו
 רע. ומדין רע וממיתה. ולא ינוק כל היום ההוא.
 שלא יוכל צד המזומאה לשלם עליו. וצריך שיכוון באמירתו.
 א"ר שמעון אם היו יודעים האנשים כמה הוא חשוב
 מעשה הקסרת לפני הקב"ה. היו נטלים כל תיבה ותיבה
 ממנו. והיו מעלים אה להיות עמרה על ראשה ככתר של
 זהב. ומי שעוסק באמירתו צריך להבין במעשה הקסרת.
 ואם יכוון בו בכל יום. יש לו חלק בעולם הזה ובעולם
 הבא. ויבטל מיתה ממנו ומן העולם. וינצל מכל דין
 שבעולם הזה. מצדדים רעים. מדין גיהנם ומדין מלכות
 אחר [ט]. ד) מה כתוב באהרן ויעמד בין המתים ובין
 החיים ותעצר המגפה. שהכניע לו למלאך המות שלא
 יוכל לשלם כלל ולא לעשות דין. סימן זה נמסר בידינו.
 שבכל מקום שאומרים בכונה ורצון הלב מעשה הקסרת.
 אין מיתה שולטת במקום ההוא ולא ינוק. ולא יוכלו
 שאר עמים לשלוט על מקום ההוא. בוא וראה כל מי
 שהדין רודף אחריו. נצרך לקסרת הזה ולשוב לפני
 רבונו. שהרי זה מסייע לסלק הדינים ממנו. ובוה וראי
 מסתלקים ממנו. אם הוא רגיל בזה להזכירו שני פעמים
 ביחם

ג) ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. א"ר
 יוסי לית תצירו לספרא אחרא בר
 קסרת. דלית לך מלה חציבה קמי קב"ה כקסרת. וקיימא
 לבטלה תרסין וחמין צישין מצינתא. ריחא ועשנא
 דקסרת דעבדי צני נשא צסהוה עובדא איהו מבטל [ח]
 כל שכן קסרת. ומלס דא גורס קיימא קמי קב"ה. דכל מאן
 דאסתכל וקרי צכל יומא פרשתא דקסרת. ישתויב מכל מאן
 צישין ומרשין דעלמא. ומכל פגעים צישין. ומטהרו
 צישא. ומדינא צישא ומותנא. ולא יתוק כל הסוה יומא.
 דלא יכיל ספרא אחרא לשלמא עליה ואלספריך דיכוון ציה.
 א"ר שמעון אי צני נשא סוה ידעי כמה עילאס איהו
 צובדא דקסרת קמי קב"ה סוה כלי כל מלה ומלה
 צניה. והוה סלקי לס עמרה על רישיהו ככתרא
 דהצבא. ומאז דאשתל ציה צבי לאסתכלא צעובדא דקסרת.
 ואי יכוון ציה צכל יומא. אית ליה חולקא צהאי עלמא וצעלמא
 דאתן. ויסתלק מותנא מניה ומעלמא ושתויב מכל דינין
 דהאי עלמא. מספרין צישין. מדינא דניהנס ומדינא דמלכו
 אחרא [ט]. ד) מה כתוב באהרן ויעמד בין המתים ובין
 החיים ותעצר המגפה. דכפית ליה למלאך היות דלא
 יכיל לשלמא כלל ולא למעבד דינא. סימנא דא אתמסר צידנא.
 די צכל אחר דקאמרי צכוונס ורעותא דלצבא עובדא דקסרת
 דלא שלמא מותנא צסהוה אחר ולא יתוק ולא יכלין
 שאר עמין לשלמא על הסוה אחר. תא חוי סאי מאן
 דדינא רדיף אצתיה. אלספריך להאי קסרת ולאשתבא קמי
 מאריה. דכא סיוע איהו לאסתלקא דינין מניה. וצהאי ודאי
 מסתלקין מניה. אי סוה רגיל צהאי לאדכרא תרין זמין
 ציומא

טראה מקומות א) עלי כ"ז ב) דף קסו : ג) ויקבל ריח. ד) סס ריח.

דן הזהר

[ז] שושבין שלה חיינו שבעבודתו וקדושתו משפיע עליה הארה מסתתרת ומסתתרת לה את הדין. וזה ענין ויזן דלעילא הנעשה ע"י
 השושבין : [ח] שיש כמה מיני רפואות לרפואת תחלואי ונגף או תחלואי הנפש מהתדבקות רוחות רעים ע"י עישון של הקסרת
 מיני עשבים : [ט] פ"י עול מלכות הרשעה :

ביום בבקר ובערב, שכתוב קמרת סמים בבקר בבקר, וכתוב בין הערבים יקמירנה, וזה הוא קיום העולם תמיד, שכתוב קמרת תמיד לפני ה' לדורותיכם, ודאי הוא קיום העולם שלמטה, וקיום העולם שלמעלה, ובמקום ההוא שלא נזכר בכל יום מעשה הקמרת, דינין שלמעלה שורין בו, והרבה מיני מיתות בו, ועמים אחרים שולמים עליו, ושי"כ קמרת תמיד לפני ה', תמיד הוא קיים לפני ה', יותר מכל עבודות אחרות חביב הוא מעשה הקמרת, שהוא יקר וחביב לפני הקב"ה יותר מכל עבודות ומעשים שבעולם, ואף שתפלה היא טובה מהכל, מ"מ מעשה הקמרת יקר וחביב לפני הקב"ה יותר, כוא וראה מה בין תפלה לעבודת הקמרת, תפלה נתקנה תחת הקרבנות שהקריבו ישראל, וכל אותן הקרבנות שהקריבו ישראל אין הם חשובים כקמרת, ועוד מה בין זה לזה, אלא התפלה היא תיקון לתקן מה שנצרך, קמרת פועל יותר, מתקן ומקשר קשרים ופועל הארה יותר מהכל, ומה היא פעולה היתרה, שמעביר הוהם ומנקה אייר המשכן, והכל מאיר ונתתקן ונתקשר כאחד, וע"כ נצרך להקדים מעשה הקמרת לתפלה בכל יום ויום, להעביר הוהם מן העולם שהוא תקון של הכל [ג] כדמיון קרבן החביב הוהם שבחר בו הקב"ה:

6) וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמנפה נעצרה, א"ר פנחס פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ופנעתי בו באליהו, אמרתי לו יאמר לי ארון דבר המועיל לבריות, אמר לי חקה גור הקב"ה, ונכנסו אז לפניו כל המלאכים המסומנים להזכיר חמאי האנשים, אשר בעת שזיכרו האנשים את הקרבנות שצוה משה, וישים לבו ורצונו בהם, שכל המלאכים זכירו אותו לטוב, ועוד כוונן שיקרה מיתה כאנשים, חקה נגזרה וכרוז נכרוז על כל חילות השמים, שאם יכנסו בניו בארץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ויאמרו ברצון הנפש והלב ענין קמרת הסמים שהי' להם לישראל, יתבטל המיתה מהם, א"ר יצחק כוא וראה מה כתוב, ויאמר משה אל אהרן קח את המתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קמרת, אמר לו אהרן למה, אמר כי יצא הקצף מלפני ה' וגו', מה כתוב וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם, וכתוב ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המנפה, לא יבול מלאך המשחית לשלוש ונתבטלה המיתה:

סג'ה למנפה רח"ל

רבי אחא הלך לכפר טרשא, ויבא אל בית מלונו, היו מלחשים אודותו כל בני העיר ואמרו, אדם גדול בא לכאן נלך אצלו, באו אליו ואמרו לו, האניך רואג ארון על אברותינו, אמר להם מה זאת, אמרו לו כי זה ז' ימים שבא המות לעיר, וכל יום מתחזק ולא מתבטל, אמר להם נלך לבית הכנסת ונבקש רחמים מלפני הקב"ה, כשבקשו ללכת באו אחרים ואמרו פלוני ופלוני

מראה מקומות 6 י"ל ק :

ביומא בלפרא וברמחא דכתיב קמרת סמים בבקר בבקר, וכתיב בין הערבים יקמירנה, וזה איש קיומא דעלמא תדיר דכתיב קמרת תמיד לפני ה' לדורותיכם ודאי הוא קיומא דעלמא דלתתא וקיומא דעלמא לעילא ובהוא אתר דלא אזכר בכל יומא עובדא דקמרת דינין דלעילא שריין ביה, ומיתתין סגיאוו ביה, ועמין אחרנין שלסין עליה הסי"ד קמרת תמיד לפני ה', תמיד איש קיומא לפני ה' יתיר מכל פלחנין אחרנין חביבא איש עובדא דקמרת, דהוא יקר וחביב קמי קב"ה יתיר מכל פלחנין ועובדין דעלמא, ואע"ג דללותא איש מעליא מכלא, עובדא דקמרת הוא יקר וחביב קמי קב"ה יתיר, תא חזי מאי בין ללותא לעובדא דקמרת, ללותא אתקינו לה באתר דקרבנין דהוו עבדין ישראל, וכל אינין קרבנין דהוו עבדין ישראל לאו אינין חשיבין כקמרת, ותו מאי בין האי להאי אלא ללותא איש תקווא לאתקנא מאי דאלסריך, קמרת עבד יתיר, מתקן וקשיר קשרין ועבד כסירו יתיר מכלא ומאן אישו, דלעבד יוסמא ודכי משכנא וכלא אתנהיר ואתתקן ואתקשר כחדא, וע"ד צפינן לאקדימא עובדא דקמרת ללותא בכל יומא ויומא לאעבדא וזממא מעלמא דאישו תקווא דכלא [ג] כגואל דהסו קרבנא חביבא דאתרעני ביה קב"ה :

א) וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמנפה נעצרה, א"ר פנחס פעם אחת הייתי מהלך באורחא וערעית ביה בחלישו אמיינא ליה לימא לי מר מלה דמעלי לבדייתא, אמר לי קייס גזר קב"ה ועאלו קמיה כל חנין מלאכיה דממנן לאדכרא חובי דבני נשא, די בעדנא דיזכרון בני אנשא קרבניא דמיני משה, וישוי לביה ורעותיה צבו דכלהו יזכרון ליה לטב, ועוד בעדנא דיערע מותנא צבני אנשא קיומא אתגזר וכרוזא לעבר על כל חילא דשמיא, דאי ייעלון צבויה בצרעא צבתי כנסים וצבתי זדרשות ויימרון ברעות נפשא ולצא עבינא דקמרת בוסמין דהוו להו לישראל יתבטל מותנא מנייהו, א"ר יצחק תא חזי מאי כתיב, ויאמר משה אל אהרן קח את המתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קמרת, אמר ליה אהרן אחאי אמר כי ילא סקף מלפני ה' וגו', מאי כתיב וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם וכתיב ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המנפה, לא יבול מלאכא דמתבטל לשלש ונתבטלה מותנא :

סג'ה למנפה רח"ל

רבי אחא חזיל לכפר טרשא, אשא לגבי אושפיזיה, לחישו עליה כל בני משה ואמרו, נצרה רבא אשא הכא חיזיל לגביה, אמו לגביה ואמרו ליה, לא חש מר על אובדנא, אמר לכו מסו, אמרו ליה דאיש שבעה יומין דשארי מותנא צמחא, וכל יומא אתתפק ולא אתבטל, אמר להו חיזיל לגבי כנישתא וכתבע רחמי מן קדם קב"ה, עד דהוו אזלי אמו ואמרו פלוני ופלוני

ין הזהר

[4] היינו כה רוח המומאה המתפשט בעולם שהוא מקור כל מיני נזמא הנקראים, מוקרבים ובקבולין, הסמליים כל מקום אי נקי ומביאים כל מיני חלאים רעים על האנשים, ואף שהם בריות קטנות מאד שאינן נראות לעין אלא באמצעות כלי מגדל הראות, מ"מ הן מלאות אים גורא וחזק הריב מינים, ובה הקשרת לבטל אותן, והרפואים שאין אומרים קמרת אין להם עצה לבטל אותן הוהם אלא ע"י חומץ הקרבולין :

ופלוני מיתו ופלוני ופלוני נוסים למות. אמר לכו רבי אחא לית עדנא קליימא סכי דשעתא דחיקא. אבל אפרישו מכוון ארבעין בני נשא מליכון דזכאין יתיר עשרה עשרה לארבעה חולקין. ולכל עמכון. עשרה עשרה להרבע זויתא דמתא. ואמרו ברעות נפסכון ענינא דקמרת בזמין. דקב"ה יסב למשה וענינא דקרבנא שמיס. עבדו כן פלג זמין. ואעבדו כל מתא לארבע זויתא והוו אמרין כן. לכתב אמר לכו נייל לאיכון דאוישו למיתא. אפרישו יתסון מנייכו לכתסון ואמרו דנין. וכד תסיימו תימרון אלין פסוקיא ויאמר משא אל אסרן קח את המחתה ותן עליה אש וגו' ויקח אהרן וגו'. ויעמד בין המתים וגו'. עבדו כן והתבטלו מותא מנייכו. כד אדמוך רבי אחא שמע דאמרי ליה עבדת דא עביד דא. ויל ואימא לון דיחורון בתשובה דמייבין איכון קמאי. קס ואחור לכו בתשובה שלימתא וקבילו עלייכו דלא יתבטלון מאורייתא לעלם. ואחליפו שמא דקרתא וקארון לה מתא מהסיא.

א) ועבד הלוי הוא את עבודה אהל מועד וגו'. א"ר אלעזר בוא וראה עולם התחתון בהתגלות הוא. והוא התחלת הכל בעליית המדרגות. כמו שהחכמה העליונה היא התחלת הכל. כמו כן עולם התחתון חכמה הוא. והוא התחלת הכל. ולפיכך נקרא את"ה לפי שהוא שומרה ונגלה [יא] ועולם העליון שהוא יוכל נקרא ה"א. שכל עניניו בהסתר הם. וסוד הרבנו נרמז בלאה שכתוב וישכב עמה בלילה הוא. ועל כן כתוב ועבד הלוי הוא. בשביע להמשוך ממנו ברכות לכל. ה"א עולם העליון שנסתר תמיד. כ' ר' אבא אמר ועבד הלוי הוא. בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם. באותה שעה שנצרך יום השביעי להתקדש. היו יוצאים הרחות של השמים לברוא להם גופות. ותקדש היום ולא נבראו. ונשאר העולם כמו בפגם ובחסרון מן המלאכה. כיון שנתקדשו ישראל ונשתלמו במדרגותיהם. ונמצאו הלוים בצד השמאל. או נשתלם אותו הפגם של העולם שבצד השמאל. וע"כ צריכים הלוים להפדה. ואז הכל נכלל בימין. והעולם אינו פגום. ולפיכך כתוב ועבד הלוי הוא. הוא השלים לצד שמאל. הוא השלים פגם העולם ואפילו אותו צד צפון שנשאר חסר בעולם. כאשר ברא הקב"ה את העולם. הלוי עם הארון השלים לכל. מה עם הארון. במשא הוא שהיו נושאים במשכן. נשלם כל פגם שהוא על ידיהם. הוא למעלה לשמאל. והוא נכלל בימין [יב] בוא וראה אלמלא לא נמצא הדין בעולם. לא היו יודעים האנשים אמונה העליונה. ולא היו עוסקים האנשים בתורה. ולא היו מקיימים מצות התורה. עבודה שלמה להמצא בעולם לפני מלך הקדוש מי היה עושה לו. ה"א אמר שזה גורם הלוי. ועוד ועבד הלוי הוא כמש"כ ג' כי ה' הוא האלהים. הוא משלים השלמות להיות הכל אחד. הוא פושט יד לקבל

טראה מקומות ט ויא קד : ט דך קפח . ט דגריס ד

ופלוני מיתו ופלוני ופלוני נוסים למות. אמר להם רבי אחא אין עת לעמוד כך שהשעה דחוקה. אבל בררו מכם ארבעים אנשים שהם צדיקים ביותר. ונחלקם עשרה עשרה לארבעה חלקים. ואני עמכם. עשרה עשרה ילכו לארבע קרנות העיר. ויאמרו ברצון הנפש ענין של קמרת הסמים. שהקב"ה מסר למשה. וגם ענין הקרבנות עמו. עשו כן שלשה פעמים. ועברו סביב כל העיר לארבע קרנותיה ואמרו כך. אחר זה אמר להם גלגל לאיה שנמו למות. הפרישו אותם מביניכם לבתיהם ואמרו כמו שאמרתם. וכאשר תגמרו תאמרו פסוקים האלה. ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה וגו'. ויקח אהרן וגו'. ויעמד בין המתים וגו'. עשו כן ותבטל המיתה מהם. כאשר ישן רבן אחא שמע קול אומר לו. עשית כך עשה גם זאת. לך ואמור להם שיחזרו בתשובה. כי חוטאים הם לפני. עמד והחזירם בתשובה שלמה. וקבלו עליהם שלא יתבטלו מן התורה לעולם. והחליפו שם העיר לקרות לה מתא מהסיא :

א) ועבד הלוי הוא את עבודת אהל מועד וגו'. א"ר אלעזר בוא וראה עולם התחתון בהתגלות הוא. והוא התחלת הכל בעליית המדרגות. כמו שהחכמה העליונה היא התחלת הכל. כמו כן עולם התחתון חכמה הוא. והוא התחלת הכל. ולפיכך נקרא את"ה לפי שהוא שומרה ונגלה [יא] ועולם העליון שהוא יוכל נקרא ה"א. שכל עניניו בהסתר הם. וסוד הרבנו נרמז בלאה שכתוב וישכב עמה בלילה הוא. ועל כן כתוב ועבד הלוי הוא. בשביע להמשוך ממנו ברכות לכל. ה"א עולם העליון שנסתר תמיד. כ' ר' אבא אמר ועבד הלוי הוא. בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם. באותה שעה שנצרך יום השביעי להתקדש. היו יוצאים הרחות של השמים לברוא להם גופות. ותקדש היום ולא נבראו. ונשאר העולם כמו בפגם ובחסרון מן המלאכה. כיון שנתקדשו ישראל ונשתלמו במדרגותיהם. ונמצאו הלוים בצד השמאל. או נשתלם אותו הפגם של העולם שבצד השמאל. וע"כ צריכים הלוים להפדה. ואז הכל נכלל בימין. והעולם אינו פגום. ולפיכך כתוב ועבד הלוי הוא. הוא השלים לצד שמאל. הוא השלים פגם העולם ואפילו אותו צד צפון שנשאר חסר בעולם. כאשר ברא הקב"ה את העולם. הלוי עם הארון השלים לכל. מה עם הארון. במשא הוא שהיו נושאים במשכן. נשלם כל פגם שהוא על ידיהם. הוא למעלה לשמאל. והוא נכלל בימין [יב] בוא וראה אלמלא לא נמצא הדין בעולם. לא היו יודעים האנשים אמונה העליונה. ולא היו עוסקים האנשים בתורה. ולא היו מקיימים מצות התורה. עבודה שלמה להמצא בעולם לפני מלך הקדוש מי היה עושה לו. ה"א אמר שזה גורם הלוי. ועוד ועבד הלוי הוא כמש"כ ג' כי ה' הוא האלהים. הוא משלים השלמות להיות הכל אחד. הוא פושט יד לקבל

דו הזהר

[יא] פי' מדת מלכות ספירה התחתונה שהיא בבחי' נשמה לעולם העשיה נקראת שמה. עלמא דאתגליא. חכמה שלמשה. ושייך בה הלשון את"ה. לנוכה. ומדת הבינה שהיא בבחי' נשמה לעולם הבריאה נקראת יובל. עלמא דאתבטיא. ושייך בה הלשון ה"א. נסתר. ועבודת הלוי היא להמשיך ברבות והשפעות מעלמא דאתבטיא לכל עלמין שלמשה הימנה. וע"ז נאמר ועבד הלוי ה"א. שתיבת ה"א שגראית מיותר מרמו על כונה זו : [יב] פי' שמבאר עוד בונה בתיבת ה"א לשון נסתר לרמו שהלוי הוא לעילא לשמאלא. פי' שסקור שורש הלוי למעלה הוא ממדת הדין. וה"א אתגביל בימינא. פי' שעבודת הלוי תגרום שהשמאל יהי' נכלל בימין וינין שרדיום יסתקן בהחסדים. ולא יהיו הדינים נתגלים כלל רק יהיו נבנים ומבטלים בהחסדים להסתקן. ובשביל זה כתוב ה"א לשון נסתר עבודת הלוי :

לקבלה לכנסת ישראל. כד"ר שמאלו תחת לראשי. בנין לחבר זונה כחדל. מלן אתער רמיותא. היו אוזר הוא חו הוא כד"ר הוא עשני ולו אנחנו עמו בני"כ הוא לתתא הוא לעילא. הוא אתגליא הוא סתים הוא סלכיס. ר' יחזק אמר זמין קב"ה לאנהרא לסיכרא כנהורא דשמשא. ונהורא דשמשא יסא על חד שבע זמין (ה' ה"ד א) וסיה אור הלכנס כאור החמה וגו' וכתב לא יבא עוד שמשך וירחק לא יאסף וגו'. וכתב (ג) לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם וגו'. וס' לך ס' לאור עולם ואלהיך לתפארתך. ברוך ס' לעולם אמן ואמן:

לקבלה לכנסת ישראל. כמש"כ שמאלו תחת לראשי. בשביל לחבר זיווג העולמות יחד. מי מעורר האהבה. הוא אוזר הוא. ועוד הוא כמש"כ הוא עשנו ולו אנחנו עמו. לפיכך הוא למטה הוא למעלה. הוא נגלה הוא נסתר. הוא האלהים. ר' יצוק אמר עתיד הקב"ה להאיר להלבנה כאור השמש. ואור השמש יהיה נכפל על אחד שבע פעמים. זש"כ (ה) והיה אור הלבנה כאור החמה וגו'. וכתוב לא יבא עוד שמשך וירחק לא יאסף וגו'. וכתוב (ג) לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם וגו'. והי' לך ה' לאור עולם ואלהיך לתפארתך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת חקת

(ג) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה וגו'. ר' יוסי פתח (ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. בוא וראה דברי התורה קדושים הם. עליונים הם. מתוקים הם. כמו שכתוב הנחמדים מזהב ומסו רב ומתוקים מדבש וגו'. מי שעמלו בתורה כאלו עמד כל היום על הר סיני ומקבל התורה. זש"כ (ה) היום הזה נהיית לעם. וזה ביארו החכמים. כתוב כאן זאת חקת התורה. וכתוב וזאת התורה אשר שם משה וגו'. מה בין זה לזה. אלא מד עליון הוא וכך למדנו. וזאת התורה. להראות הכל ביחוד אחד. להכליל השכינה בהקדוש ברוך הוא להמצא הכל אחד. לפיכך כתוב וזאת התורה (ה) למה תוספת וא"ו. אלא כמו שאמרו להראות שהכל אחד בלי פרוד. וזאת כלל ופרט כאחד בחינת זכר ונחיה נקבה. ולפיכך כתוב וזאת התורה ודאן. אבל זאת בלי תוספת וא"ו חקת התורה ודאי ולא התורה (ג) דינה על תורה גזרת התורה... לפיכך וזאת התורה טרמו של שהוא ממש ביחוד אחד ביחוד שלם. כולל בחינת זכר ונחיה נקבה ויהי. וזאת ה' בלבדה. וע"ז טרמו זאת חקת התורה:

(ג) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה וגו'. ר' יוסי פתח (ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. בוא וראה דברי התורה קדושים הם. עליונים הם. מתוקים הם. כמו שכתוב הנחמדים מזהב ומסו רב ומתוקים מדבש וגו'. מי שעמלו בתורה כאלו עמד כל היום על הר סיני ומקבל התורה. זש"כ (ה) היום הזה נהיית לעם. וזה ביארו החכמים. כתוב כאן זאת חקת התורה. וכתוב וזאת התורה אשר שם משה וגו'. מה בין זה לזה. אלא מד עליון הוא וכך למדנו. וזאת התורה. להראות הכל ביחוד אחד. להכליל השכינה בהקדוש ברוך הוא להמצא הכל אחד. לפיכך כתוב וזאת התורה (ה) למה תוספת וא"ו. אלא כמו שאמרו להראות שהכל אחד בלי פרוד. וזאת כלל ופרט כאחד בחינת זכר ונחיה נקבה. ולפיכך כתוב וזאת התורה ודאן. אבל זאת בלי תוספת וא"ו חקת התורה ודאי ולא התורה (ג) דינה על תורה גזרת התורה... לפיכך וזאת התורה טרמו של שהוא ממש ביחוד אחד ביחוד שלם. כולל בחינת זכר ונחיה נקבה ויהי. וזאת ה' בלבדה. וע"ז טרמו זאת חקת התורה:

(ו) דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה וגו'. א"ר אלעזר פרה זו לטהרה היא באה. לטהר טמאים. פרה שמקבלת מן בחינת שמאל. ומי הוא לשמאל. שור. כמש"כ (ז) ופני שור מהשמאל. אדומה. כשושנה אדומה. שכתוב כשושנה בין החוחים וגו'. ארומה. רמו על גזרת הדין. תמימה. מהו תמימה. כמו שלמדנו שור תם ושור מועד. שור תם דין רפה. שור מועד דין קשה. אף כאן תמימה דין הרפה נבורה התחתונה זו היא תמימה. נבורה העליונה זו היא דין הקשה. והיא יד

(ו) דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה וגו'. א"ר אלעזר פרה זו לטהרה היא באה. לטהר טמאים. פרה שמקבלת מן בחינת שמאל. ומי הוא לשמאל. שור. כמש"כ (ז) ופני שור מהשמאל. אדומה. כשושנה אדומה. שכתוב כשושנה בין החוחים וגו'. ארומה. רמו על גזרת הדין. תמימה. מהו תמימה. כמו שלמדנו שור תם ושור מועד. שור תם דין רפה. שור מועד דין קשה. אף כאן תמימה דין הרפה נבורה התחתונה זו היא תמימה. נבורה העליונה זו היא דין הקשה. והיא יד

מראה מקומות (ט) יס"י ל (ט) טס פ' (ז) דף קע. (ז) דכ"ס ל (ט) טס כ"ז (ז) דף קפ. (ז) יחזקאל א'

זיו הזר

פרשת חקת ולא בונתו לפרש שחיבת חז"ת טרמו על תפארת ומלכות יהוד קב"ה ושכינותיה. כי האות ן רמו על התפארת ששורש הוא האות ן מן השם הוי"ה כ"ה. והוא נקרא כלל כיון שהוא כולל שש כפירות מן חסד עד מלכות שהן בחינת דוכרא. וחיבת זמ"ת רמו על המלכות והשכינה הקדושה ששורשה הוא האות ן מן השם הוי"ה כ"ה. והוא בחי' נוקבא ונקראת פרה ומה שאומר אמאי תוספת וא"ו. נראה לי דפירושהא קא מפרש לדבריו הראשונים כדרכו בכמה מקומות: [וכן בונתו דחיבת זמ"ת בלבד בלי וא"ו מורה על דין בלתי נמתק. והיינו חקת התורה ולא התורה כי התורה רמו על פדת הרחמים:]

יד החוקה תקיפה אשר אין צד מוס. כד"א כלך יפה רעיתי ומוס אין כך. אשר לא עלה עליה עול. על כתוב. כמש"כ (א) ונאם הנבר הוקם על. מה הטעם. לפי שהיא (ב) שלומי אמוני ישראל. ועליה אין הוא אלא עמה (ג) אשר לא עלה עליה על. היינו דכתיב (ג) בתולת ישראל. בתולה ואיש לא ידעה:

ונתתם אותה אל אלעזר. מצותה בסגן. וזה נתבאר. ומפני מה לו ולא לאהרן. אלא אהרן שושבינה של השכינה הוא (ד) ועוד שאהרן לא בא מצד של טהרה אלא מצד של קדושה. ולפי שהפרה בהם לטהרה לכך לא ניתנה לו. כל עניני פרה זו הם במספר שבע. ו' כבוסים וכו' כמו שביארנו. מה הטעם. משום שהיא ענין ו' שני שמיים (ה) ובת שבע נקראה. וע"כ כל מעשי פרה בשבע. בוא וראה כל מה שנעשה מפרה זו. הוא בשביל לטהר ולא לקדש. ואע"פ שניתנה לסגן. הוא אינו שוחט ואינו שורף. כדי שלא ימצא דין בצדו. וכל שכן אהרן שהוא במדרגה שלמה יותר. שלא נצרך להמצא שם ולהודמן שם. פרה זו בין שנעשית אפר. צריך להשריף בו עץ ארו ואובב ולפי תולעתה. וכל זה נתבאר. ואסף איש טהור. ולא קדוש. והניח מחוץ למחנה במקום טהור. שהרי טהור לא נקרא אלא מצד שהי' טמא בתהלה (ו) סוד הכל הוא זה שכתוב למי נדה חטאת היא (ז) לפי שכבר דינים התחתינים וכל אותן שבאים מצד הטומאה. כאשר הרב יונקת מצד הדין ויושבת בדין (ח) כמש"כ (ד) חייב לה' מלאה דם (ט) או כלם מתעוררים ועולים ומתפשטים בעולם. וכאשר עושים מעשה זה למטה. ועושים כל הדין הזה במקום זה של הפרה. ומשליכים עליה עץ ארו וכו'. או נחלש הכח שלהם. ובכל מקום שנמצאים נשברים ונחלשים ובורחים ממנו. שכאשר זה הכח שלהם נראה כדמיון זה אצלם. או אין שורים עוד על האדם ונמרה. וע"כ נקרא מי נדה. מים לטהר כאשר העולם שורה בדין (י) וצד הטומאה מתפשט בעולם. כאן נכללים כל מיני טמאה וכל מיני טהרה. ומשום זה טומאה וטהרה כלל גדול בתורה. כמו שביארנו החב"ים:

(ה) וכבם בגדיו הכהן וגו' וממא הכהן עד הערב. והשרף אתה יכבם בגדיו וגו' וממא עד הערב. וכבם האסף וגו' וממא עד הערב. אמר יהודה כתוב (ו) מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור מטמא. זה הסוד יש כאן. שזה הוא טהור שיוצא מן טמא. שהיה בתהלה טמא. ואחר שנעשה בה הדין. ונתנה לשרפה באש השרוף עד שנעשית אפר. עתה הוא טהור

מטמא

יד החוקה תקיפה אשר אין צד מוס. כד"א כלך יפה רעיתי ומוס אין כך. אשר לא עלה עליה עול. על כתיב (א) ונאם הנבר הוקם על מאי עמיה בנין דהיא (ב) שלומי אמוני ישראל. ועליה לאו היא אלה עמה (ג) אשר לא עלה עליה על. היינו דכתיב (ג) בתולת ישראל. בתולה ואיש לא ידעה

ונתתם אותה אל אלעזר מנותם בסגן. יאוקמוס. מאי עמיה ליה ולא לאהרן. אלה אהרן שושבינה דמסרוניסא (ד) ועוד דאהרן לא אתי מספרא דסבור אלה מספרא דקדוש. ובגין דלא אתי לנסרה לא אחיסיב ליה. כל מלה דהאי פרה היא כשבע. ו' כבוסים וכו' והא אהרן. מאי עמיה. בנין דהיא שבע שני שמסה (ה) ובת שבע אהרני וע"כ כל עובדיו כשבע תא חוי כל מאי דאתעביד מהאי פרה. בנין לדכסה ולא לקדשא. ואע"פ דאחיסיב לסגן. סוף לא שחסי ולא שריף. בנין דלא יסתכח דינא בספרוי. וכל סגן אהרן דליהו צדגא שליט יתיר. דלא בני אסתכחא תמן ולאודמכא תמן דהיא פרה כיון דאתעביד אפר. בנין למשדי ביה עץ ארו ואובב ושפי תולעת. והא אלין אהרני ואסף איש סבור. ולא קדוש והניח מחוץ למחנה במקום סבור. דהא סבור לא אהרני אלא מן ספרא דמסכב בקדמיתא (ו) רוא דכלל האי דכתיב למי נדה חטאת היא (ז) בנין דכל דינין תתלין וכל אינון דאתו מספרא דמסכבא. כד איחי ינקא מספרא דדינא ויתביט דדינא (ח) כד"א (ד) חייב לה' מלאה דם (ט) כדיו כללו מתערי ומסתלקי ושראן בעלמא כיון דעבדי האי עובדא לתתא. וכל האי דינא באתר דא דהאי פרה ורמאן עליה עץ ארו וכו'. כדין אסתלס חילא דלחון. ובכל אהרן דשראן אהרני ואתחלשו וערקין מניה. דלא האי חילא דלחון אחזוי כנווגא דא לגבייהו. כדין לכו שראן צבר נס ואתדני וע"כ אהרני מי נדה מיה לדכסה כד עלמא שארי צדינא (י) יסערה מסכבא אסתפס בעלמא. הכא אתכלילין כל זיינין מסכבו וכל זיינין דכיו. ובגין כך עומאה וספרה כללל עלאה דאורייתא ואוקמוס תכרייא

(ה) וכבם בגדיו הכהן וגו' וממא הכהן עד הערב. והשרף אתה יכבם בגדיו וגו' וממא עד הערב. וכבם האסף וגו' וממא עד הערב. אמר יהודה כתוב (ו) מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור מטמא. זה הסוד יש כאן. שזה הוא טהור שיוצא מן טמא. שהיה בתהלה טמא. ואחר שנעשה בה הדין. ונתנה לשרפה באש השרוף עד שנעשית אפר. עתה הוא טהור

ממא

מראה בקומות (א) שמואל ב' כיג ט טס כ' (ב) פסוק ה' (ד) ישי' ל"ד (ה) פקודי כלו. (ו) חנוך י"ד

זר הזהר

[ג] בנתו שהסמוק פירו הכח של פרה אדומה תמימה שהשתלשלותה היא מן מרת המלכות והשכינה הקדושה שנקראת נבורה תתא דינא רמיא. וכל מעלות הפרה שנוכר בכתוב הן רמו על מרת המלכות והשכינה הקדושה. ושרפתה היא ענין כבול הדין. ולכן אפרה מטהר. ותיבת ע"ל משמעותה מוזהר. והכוונה שלא עלה על מרת המלכות והשכינה הקדושה מושל אחר לשלוש עליה להשפיע בה. והיינו מטמא שור של עשו. בנין שהיא נקראת שלומי אמוני ישראל. וזהו שאומר עליה לאו הוא אלא עמה. היינו שלפעמים הוא עמב לינוס ממנה השפע כאשר אין ישראל במדרגה עליונה. וזהו הסוד שנקראת בתולה ואיש לא ידעה. רמו על עשו שנקרא איש יודע ציר איש שדה כמבואר בהנהור במקום אחר: (ז) אהרן כהן הגדול הוא משורש מרת החסד שנקראת גדולה. והיינו שושבינא דמסרוניסא להפתיק דינים ונבורות שלה בחסדים. ולא נאה לו עשיית הדין של שחיטת ושרפת הפרה. ולכן מצותה בסגן ועשייתה כור: (ח) כי כל הענינים הנמצאים בתורה שנוכר בהם מספר שבע ירכו על מדה השכיבית מן הו' ספירות שנקראת מלכות ולפעמים נקראת בשם שכינה. מה שהיא שולחת אור כבדה לשכון בעולם הנשכי במקום הראוי לזה: (ט) קודם שנמנהר ע"י ישראל: (י) חטאת משמעותו חטאי שממנהר ממטמא הנדה כי מטמא מן ומטמא נדה שויין: [ח] פי' שהשכינה יונקת לפעמים ממטמא דדינא כאשר נשפיעים בה נבורות ודינים מעולמות הנבונים ממנה: [טו] חייב לה' נקראת השכינה הקדושה כשהיא מלאה דם היינו נבורות ודינים. וזה נקרא דם נדה. והיינו דברי הנביא שכתוב העת לנקום באדום ואז יהי' תרב לה מלאה דם. כי המלכות שמים נקראת כעת כזאת חרב נוקמת ומלאה דם היינו שיושפע בה נבורות ודינים מלמעלה לעשות נקמה באדום: [י] שאז כח הטומאה שגרמו בהם נדה מתפשט בעולם:

מטמא. טהור יוצא מן מטמא. ולכן כל אותן שעסקו בה כלם נטמאים. שהרי כך הוא בוראי. וגם משנעשית אפר. עד שיהי' נאסף ונמחלק משם מטמא לכל. בכתוב ובכס האסף את אפר הפרה את בגדיו ומטא עד הערב. אפר מה המעם. כמש"כ (6) ועומום רשעים כי יהיו אפר וגו' [יא] וכיון שינתן על האפר הזה מים. אז הוא טהור מטמא. וסוד הדבר שכתוב למי נדה חמאת היא. וכתוב (3) הוזה עליהם מי חמאת. על דרך הכתוב (ג) לפתח חמאת רובץ [יב] ומשום שהוא פתח חמאת רובץ וראי בתחלת כתוב והוציא אותה אל מחוץ למחנה. ולכן נתנה לסגן ולא לכהן גדול [יג] וזה הוא טהור מטמא. בתחלה היה טמא ועתה טהור. וכל צד רוח הטומאה כשרואה כך. בורה ואינו שורה עוד במקום ההוא. מי חמאת וראי מי נדה. הכל מטמא [יד] וע"כ שולט שם רוח הקדוש. והרוח של טומאה נכנע שאינו שולט עוד כלל. וזהו הדין של רוח הטומאה מחוץ למחנה. משום שהוא רוח מטמא. כמש"כ (7) והי' מחניך קדוש:

(ה) הנגע במת לכל נפש ומטא שבעת ימים. א"ר יהודה בוא וראה כאשר חמא אדם הראשון משך עליו כח הטומאה. וטימא לעצמו ולכל באי העולם. וזהו מן הנחש הרע שהוא מטמא וטימא להעולם. שלמדנו כאשר הוא מוציא הנשמות מן האנשים נשאר מהם נוף טמא. המטמא להבית ומטמא לכל אותן הנוגעים בו. זש"כ הנוגע במת וגו' ומטא שבעת ימים. ולכן כיון שהוא נוטל הנשמה ומטמא הגוף. אז נתנה רשות לכל צדדי הטומאה לשרות עליו. שהרי נוף ההוא נמטא מצד נחש הרע והוא השורה עליו. וע"כ בכל מקום שנחש הרע הוא שורה מטמא לו ונטמא. ובוא וראה כל בני העולם כשעה שישינים על ממותיהם בליה. והלילה פורש כנפיו על כל בני העולם. טועמים מעם מיתה. ומתוך שמועמים מעם מיתה זה רוח הטומאה משוטט בעולם ומטמא העולם. ושורה על ידיו של אדם ונטמא. וכאשר נתעורר וחזרה אליו נשמתו. בכל מה שיקרב ידיו מטמא לכל. לפי ששורה עליהם רוח הטומאה. וע"כ איך יקח האיש בגדיו ללבוש ממי שלא נמל ידיו. שהרי מטמא עליו רוח הטומאה והוא נטמא. ויש לו רשות לאותו רוח הטומאה לשרות בכל מקום שיוצא רושם מצדו. וע"כ איך יטול איש את ידיו ממי שלא נמל ידיו. לפי ששמשך עליו אותו רוח הטומאה ומקבלו זה שנמל מים סמנו. ויש לו רשות לשרות על האיש. לפיכך צריך כל איש להשכר בכל עניניו מן הצד של הנחש הרע הזה שלא ישלוט עליו. (1) ועוד שצריך האדם ליטול יד הימנית תחלה ביד השמאלית. וירחץ הימנית תחלה מן השמאלית להשליט הימין על השמאל. כדי שלא ליתן מקום ליצר הרע לשלוט כלל. ועתיד הקב"ה לעתיד לבוא להעבירו מן העולם. זש"כ (2) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וכתוב בלע המות לנצח וגו' :

(ח) זאת התורה אדם כי ימות באהל וגו' יטמא שבעת ימים. א"ר יהודה בוא וראה מה בין ישראל לעמים

מטמא סהור דנפיק מטמא. ובז"כ כל אינון דמסתלו בה פלוה מטמאבו. דהא הכי היא ודלי. וכיון דלחטבזיד אפר. כדן עד דיתכניש ויסתליק מתמן מסאב לכלהו. דכתיב וכבס האסף את אפר הפרה את בגדיו ומטא עד הערב אפר מאי מטמא. כד"ל (6) ועומום רשעים כי יהיו אפר וגו' [יא] וכיון דלחטבזיד על הסיא אפר מים כדן איבו סהור מטמא ורוח דמלה דכתיב למי נדה חמאת היא. וכתיב (3) הוזה עליהם מי חמאת. כמה דלת אמר (ג) לפתח חמאת רובץ [יב] ובגין דלחטי פתח חמאת רובץ ודלי בקדמיתא. כתיב והוליא אותה אל מחוץ למחנה. ובגין כך אחיבהב לסגן ולא לכהנא רבא [יג] ודא סוה סהיר מטמא. בקדמיתא טמא והסתא קסאר. וכל ספר רוח מטמאב כיון דחזר דא. עריק ולא יתיב בסהור דוכתא. מי חמאת ודלי מי נדה. כלל מטמאב [יד] וע"כ שלטא רוח קודשא. ורוח מטמאב אחכפיל דלא שלטא כלל. ודא סוה דינא דרוח מטמאב מחוץ למחנה. בגין דליבו רוח מטמאב. כמ"ד (7) וסי' מחניך קדוש.

(ה) הנגע במת לכל נפש אדם ומטא שבעת ימים. א"ר יהודה תא חזי כד חז דאדם קדמאה משיך עליה חילא מטמאב. וסאיב ליה ולכל בני עלמא. והאי סוה חויא זיטא דליבו מטמאב וסאיב עלמא. דמנינן כד אפיק נשמתין מצדי נשא אסתאר מניה גופא מטמאב וסאיב ביתא וסאיב לכל אינון דמקרבין זיה סה"ד הנוגע במת וגו' ומטא שבעת ימים וע"ד כיון דליבו כסיל נשמתא וסאיב גופא כדן אחיבהב רשו לכל אינון סכרי מטמאב לשריא עליו. דהא סהור גופא אסתאב מטמאב דסהור חויא זיטא דשריא עליו. וע"ד בכל אתר דסהור חויא זיטא שארי מטמאב ליה ואסתאב ותא חזי כל בני עלמא שבעתא דניימי על ערסישו זיליניא. וליליא פריש דפסא על כל בני עלמא. טעמי טעמא דמותא ומנו דטעמי טעמא דמותא סאי רוחא מטמאב ספיה על עלמא וסאיב עלמא. ושריא על ידיו דבר נש ואסתאב וכד אתער ואתסדר ליה נשמתיה. בכל מאי דיקרב צידיו מסהב לכלא. בגין דשריא עליהו רוח מטמאב וע"ד לא יסב אחיב ז"כ מניו לאלבשא ממאן דלא כסיל ידיו. דהא יסב עליה סהור רוח מטמאב ואסתאב. ואית ליה רשו לסהור רוח מטמאב לשריא בכל אתר דלשכח רשימו מסכריה וע"ד לא יטול ז"כ ידיו ממאן דלא כסיל ידיו בגין דלחטיך עליה סהור רוח מטמאב וקביל ליה סאי דכסיל מיה מניה ואית ליה רשו לשריא עליו דז"כ. בז"כ בעי בר נש ללסתמרח בכל סכרוי מטמאב דהאי חויא זיטא דלא ישליט עליו (1) ומו דבעי ליה לבר נש לכסלא ידא ימינא בשמאלא ויסתחי ימינא מן שמאלא ללשלא ימינא על שמאלא. בגין דלא יתיב דוכתא ליכר סרע לשלטה כלל. וזמין קב"ה לעלמא דחסי ללחטבזיד ליה מעלמא סה"ד (2) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וכתיב בלע המות לנצח וגו' :

(ח) זאת התורה אדם כי ימות באהל וגו' יטמא שבעת ימים. א"ר יהודה תא חזי מה בין ישראל לעמים

מראה מקומות (6) מלאכי ג' (3) נפדע פ' (6) נחלשית ד' (7) דכריס כ"ג (8) נחלשית ע' (1) סקן קא' (1) וכרי' י"ג (ח) ויחי רב.

זו הזהר

י"א מי' שזה הוא החקון שלהם וכן הפרה תקן שלה הוא שתהא נעשית אפר : [יב] חמאת רובץ היינו כח חיצו"ד להחטיא את האדם ; [ג] כי הבהן הגדול הוא כלו חסד : [יד] שניהם שמת הטומאה הם וג"ו ביטולם בשרפה עד לאפר בורה רוח הטומאה ושול"ט שם רוח של קדושה :

לעמים עבומי, בישראל כשנמצא אדם שמת. הוא מטמא לכל גוף והבית נטמא. וגוף של עבומי כשהוא מת אינו מטמא לאחר. והבית אינו נטמא. מה המעם. ישראל בשעה שהוא מת. כל קדושות העליונות מסתלקות ממנו. ונסתלק ממנו זה הצלם הקדוש. ונסתלק ממנו זה הרוח הקדוש. לכן נשאר הגוף טמא. אבל עבומי אינו כן. שבחייו הוא מטמא בכל הצדדים. צלם שלו טמא. ורוח שלו טמא. ולפי שטומאות האלה שורות בתוכו אסור להתקרב אליו. כיון שמת יצאו כל אותן הטומאות. ונשאר הגוף בלי טומאה למטא. ואע"פ שהגוף שלהם טמא בין בחייהם ובין במיתתם. אבל בחייהם שכל אותן הטומאות נמצאות אצלם. יש להם כח למטא לאחרים. במיתתם שיצאו כל אותן הטומאות מהם אין יכולים למטא. וגוף של ישראל יכול למטא לאחרים במיתתם. לפי שכל הקדושות יצאו ממנו. ושורה עליו צד הטומאה:

לעמין עובדי כומ"ז. דישראל כד אשתכח כ"ג מית. הוא מסבב לכל נופא וזביחא מסבבא וגופא דעובד כומ"ז כד איסו מית לא מסבב לאחרא. וזביחא לא מסבבא. מאי עמא ישראל בשעתא דאיסו מית. כל קדושי דמאריה מתעבדן מניס. אשתכח מניס האי זולמא קדישא. ואשתכח מניס האי רוח קודשא. אשתאר נופא מסבבא אכל עובד כומ"ז לית הכי. דבחי מסבב בכל ספרין. זולמא דליה מסבבא. ורוחא דליה מסבבא ובנין דסאבותי אלין סריין בגווייה אסיר למקרב לגביס. כיון דמית נפקין כל אלין מסבבא. ואשתאר נופא בלא מסבבותא לסבבא ואע"ג דנופא דלסון מסבבא בין בחייוסון בין בזייתתהוון. אכל בחייוסון דכל אינון מסבבא משתכחי לגבייהו. אית להון חילא לסבבא לאחריני. בזייתתהוון דנפקין כל אינון מסבבא מינייהו לא יכלין לסבבא ודישראל יכיל לסבבא לאחריני בזייתתהוון. בנין דכל קדישין נפקין מניס. ושרא עליה ספרא אחרא

א) ולקח אוזב ומכל במים איש מהור והזה וגו'. א"ר שמעון בוא וראה שאין לך כל עשב ועשב שנולד בארץ. שלא תהי' בו חכמה גדולה. וכחו בשמים גדול [טו] בוא וראה מן האוזב. שבכל מקום שרצה הקב"ה למהר לאדם. באוזב נמהר. מה המעם. כדי שיתעורר כחו שלמעלה שנפקד עליו. שהרי כח ההוא שנפקד עליו. כאשר הוא נתעורר. מבער רוח הטומאה ונשאר האדם. למהר שאת' יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך. והיה ר' חייא בני עמי. כשהיינו מהלכים מצאתי איש אחד שהיה מלקט בשדה עשבים לרפואה. קרבתי אליו ואמרתי לו. בן אדם. קשר אנודות העשבים למה. לא זקף ראשו ולא ענה כלום. חזרתי פעם אחר ושאלתיו כך. ולא ענה כלום. אמרתי לו לר' חייא בני. האיש הזה או שהוא חרש באוניו. או שוטה או חכם. ישבתי אצלו. ואחר שלקט אותן העשבים ואגדם. וכסה עליהם עלי גפנים. אמר לנו אני רואה שיהודים אתם. ויהודים אומרים עליהם שהם חכמים. אם לא שאני חס עליכם עתה. הייתם מרוחקים מאנשים. כמצורע הזה שהכל מרחקים אותו. שהרי אני רואה שריח מן עשב אחד שהיה קרוב אצלכם נכנס בגופות שלכם. ורתויו מצורעים ג' ימים. אלא אכלו אלה שומי השדה ותרפאו. אכלנו מהשומים שהיו נמצאים לפנינו. נרדמנו ושכבנו בזיעה עד שעה גדולה. אח"כ נתעוררנו. אמר לנו איש ההוא. אלהיכם עתה עמכם שמצאתם אותי. שהרי הרפואה של גופותיכם על ידי נעשית. כשהיינו מהלכים אמר לנו. ראייתם שלא זקפתי ראשי ולא דברתי עמכם. משום שאני חס בעשבים מכל בני דורו היה. ולמדתי מאני עניני כל העשבים שהם אמיתים. ואני בכל שנה מדורי בין העשבים. זה העשב שראיתם שכסיתי אותו בעלי גפנים האלה הוא לצורך זה. כי בביתי יש מקום לצד צפון. ובמקום ההוא עומד רחיים. ומן החור של אותו הרחיים יוצא איש אחד בשני ראשים. וחרב שלופה בידו. ובכל יום הוא מצעד לנו. ובשבייל זה לקטתי העשב הזה. לכו אחרי ותראו כחו של העשב הזה. ומה שאל עליון ברא בעולם. ואין פי שידע

א) ולקח אוזב ומכל במים איש מהור והזה וגו'. א"ר שמעון תא חזי לית עשבא ועשבא דלתייליד בארעא. ללא הוה ביה חכמתא סגיא וחיילא בשמיא סגיא [טו] תא חזי מן אוזבא. דבכל אתר דבני קב"ה לדכאה לבר נש באוזבא מתדכי. מאי עמיא משום דיתער חיליה דלעילא דלדפקדא עליו. דתא הוה חילא דלדפקדא עליו. כד אשתערא. מבער רוח מסבבא ואתרבי בר נש. סגיא א"ר יוסי זמנא חדא הויכא אויל באורחא וסוה ר' חייא ברי עמי עד דהויכא זולין. אשתכחא חד גבר דסוה לקיס בחקלא עשבין לאסוותא קריבנא לגביה חמינא ליה. בר נש קיסיה דקיסין דעשבין ליה לא זקף רישיה ולא אמר מידי. אהדרנא זמנא אחרא וחמינא האי. ולא אמר מידי. חמינא ליה לר' חייא ברי או חזי בר נש אקוס אודני. או שטיא או חכימא יתיבנא גבוי. לבתר לקיס אינון עשבין ואחיד לון. וספא עליהו סרפי נופנין אמר לון אנא חמינא דיודאין אתון. ויודאין אמרי עלייהו דאינון חכימין. אי לא דחייסנא עליכו השתא. תהוון רחיקין מבני נשא. כסגירא דא דמרחקין ליה מכלא. דתא אנא חמינא דריחא דחד עשבא דסוה קריב גביכו עאל בגופיכו. ותהוון רחיקין לתתא דמין. אלא אכילו אלין תומי ברא ותחסון. אכלנא מיניו דהוי סכימין קמן ואדמכנא ואתקסרנא בזיעא עד עידן סגי לבתר אשתערא. אמר לן הסוה גברא השתא אלהיכו עמכון דלשכתון לך. דתא אסוותא דנופיכו על ידי אשתליס עד דהוינא זולין אמר לן. חמימין ללא זקופנא רישאי ולא אשתעינא בסדיכו. משום דתא חכימא בעשבין מכל בני דרא הוה. ואוליפנא מאבא אורחוי דכל עשבין דבסון קשופ. ואכל בכל שתא מדוראי זיכוייהו והאי עשבא דחמימין דחפינא ליה בסרפי דנופיין אלין. בזייתאי אית אתר חד והוא לסער לפון. וזכסוה אתר ענין חד ריחוי. ומעינא דסוה ריחוי נפיק חד גבר בתרין רישיין. ומרבא סינא זידיס. ובכל יומא קא מלער לן ואנא לקיפנא האי עשבא וזילו אבתראי ותחמון חיליה דהאי עשבא. ומה די חלסא עלאה גלי בעלמא ילית מחן דידע

מראה מקומות (ח) יתרו פ.

זו הזהר

[טו] דאמר חז"ל שאין לך עשב מלמטה שלא יהי' לו מלאך למעלה בשמים המכה בו ואומר לו גדל. ענין מכה בו חיינו שמשיע בו כחו וסגולתו הראוי לו.

שידע דרכיו בכל דבר, הלכנו אחריו, כאשר היינו מהלכים בדרך. השפיל עצמו לנגב אחד אשר בעפר, וישם מעשב ההוא בהנגב, יצא משם נחש אחד וראשו גדול, לקח חבל אחד וקשר להנחש כמו גדי, נבהלנו, אמר לנו לכו אחרי, הלכנו אחריו עד שבאנו לביתו, ראיתי מקום ההוא בחשכות סמוך לכותל, נפל נר והבעיר בערה סמוך למקום ההוא של הרחיים, אמר לנו ממה שתראו לא תפחדו ולא תדברו כלום, בתוך כך התיר להנחש מקשריו, וכתש במכתשת מעשב ההוא, וישם ממנו בראש הנחש, נכנס הנחש בתוך החור של הרחיים, ושמענו זעקה שכל המקום נודעוע, בקשנו לצאת, אחו בדינו איש ההוא ואמר לנו, אל תפחדו, נשו אלי, בתוך כך יצא הנחש ונטף ממנו דם, לקח האיש ההוא עוד מן העשב הנכתש וישם בראש הנחש כבראשונה, נכנס הנחש בחור הרחיים, לשעה קמנה ראיתי שיצא מן החור ההוא איש אחד בשני ראשים, והנחש כרוך סביב ערפו, נכנס בתוך החור של הרחיים ויצא ג' פעמים, ויצעק, זקוטא זקוטא [מ] אוי לאמו שהנהיגה אותו למקום הזה, בתוך כך נעקר הרחיים ממקומו, ויצאו האיש והנחש ונפלו ומתו שניהם, אנהנו נפחדנו מאד, אמר לנו איש ההוא, זה הוא כח העשב שלקטתי לפניכם, ולכך לא דברתי עמכם ולא זקפתי ראשי בשעה שקרבתם אצלי, ועוד אמר לנו איש ידעו בני אדם החכמה מכל מה שנמטע הקב"ה בארץ, והכח מכל מה שנמצא בעולם, אז היו מכירים כח הבורא בחכמה גדולה, אבל לא העלים הקב"ה חכמה זו מאנשים, אלא כדי שלא יסירו מדרכיו, ולא יבטחו בחכמה ההיא וישכחו הבורא, כשכחתי ומפרתי כל הענין לפני ר' שמעון, אמר ודאי זה חכם היה, ועל עצמי אמר, ברוך הרחמן שהצילך:

(א) והזהר המהור על הטמא, רבי שמעון פתח ואמר (ב) ארזח בנקיון כפי ואסובבה את מובחד ה', מקרא זה נתבאר, אבל בוא וראה סוד הדבר כאן, שהרי אין אך אדם בעולם שאינו טועם טעם מיתה בלידו, ורוח הטומאה שורה על זה הגוף, מפני מה, לפי שהנשמה הקדושה מסתלקת מן האדם ויוצאת ממנו, ויען שהנשמה הקדושה יוצאת ומסתלקת ממנו שורה רוח טומאה על זה הגוף ונטמא, וכאשר הנשמה חוזרת להגוף נתבטל זוהם הזה, והרי אמרו שידי האדם זוהם של טומאה נשאר בהם, וע"כ אל יעביר ידיו על עינו, לפי שרוח טומאה הוא שורה עליהן עד שנוטל ידיו, וכאשר נוטל ידיו כראוי אז נתקדש ונקרא קדוש, ואין נצרך להתקדש, נצרך בלי אחד למטה וכלי אחד מלמעלה, כדי שיתקדש מהכלי שלמעלה, והכלי שמלמטה שיתן זוהם הטומאה בו, זה כלי לקבל הטומאה, וזה כלי להתקדש ממנו, זה ברוך וזה ארור, ואין נצרך אותן מים מזהמים לשופכם בבית, כדי שלא יגע אדם בהם, שהרי בהם מתאספים מן צד הטומאה, ויכול לקבל נוק מאותן מים הטמאים, ועד שיעביר הזוהם מן ידיו אל יברך וזה נתבאר, ולפיכך טרם שמקדש האדם ידיו בבקר

טראה בקומות (א) ויבן קוד (ב) תליס כ"ז

ידע אורחיו בכלל, אוילגה אצתרים, עד דהויכא - אזלי באורחא, מאיך לחד נוקבא בעפרא וסוי מהסוא עשבא בנובבא נפק חד חויא ורישא דיליס סני, נפל חד סנפירא וקשר ליה כחד גדא, דחילגא אמר לן זילו אצתראי עד דמסינא לביתיה, חזינא הסוא אתר שסוכא צתר חד כותלא, נפל חד שרגא ודליק דליקא סחרינא דהסוא אתר דריחיא אמר לון ממה דתחמון לא תדחון ולא תשפתון מידי אדסכי שרי חויא מקשריו, וכתש זקיסמא מהסוא עשבא וסוי זרישיה דחויא, עאל חויא צהסוא עינא דריחיא, ושמענא קלא דכל אתר זודעזענא צעינן למיפק, אחיד צידנא הסוא צברא וחמר לא תדחון קריבו גבאי, אדסכי נפק חויא שפית דמא, נקט הסוא צברא מהסוא עשבא וסוי זרישיה כצקדמיתא, עאל צהסוא עינא דריחיא לשעתא זעירא חמינא דנפק מהסוא עינא חד צברא צתרון ראשין, וחויא שריא סחרנא דקלוי, עאל צהסוא עינא דריחיא ונפיק תלת זמני סוס אמר, זקיסא זקיסא [מ] ווי לאימיה דלהסוא חמר אוציל ליה, אדסכי אתעקר ריחיא זאצתרים ונפקי צברא וחויא ונפלו ומתו תרווייהו, ואן דחילגא סני אמר לן הסוא צברא, דא סוח חילא דעשבא דאחא לקיסנא קמייכי וצגיני כך לא אשתעינא צהרייכו ולא זקיסנא רישאי צשעתא דקריצתון גבאי אמר לון חילו ידעון צני נשא חכמתא דכל מה דנפטע קב"ה צארעא וחילא דכל מה דאשתכח בעלמא ישתמודעון חילא דמאריכון צחכמתא בנייא חבל לא שמייר קב"ה חכמתא דא מצני נשא חלא צגינן דלא יספון מחורחוי, ולא יתרחילו צהסוא חכמתא וינשון ליה, כד חתינה ואמינא סני מלי קמיס דר"ש, אמר ודאי חכימא סוס, ועליה דידי אמר, צריך

רחמנא דשוכך

(א) והזהר הספר על הסמא, רבי שמעון פתח ואמר (ב) ארזח בנקיון כפי ואסובבה את מובחד ה', סאי קרא אוקמוה אבל תא חוי רזא דמלה סכא, דהא לית לך צר נש בעלמא דלא טעים טעמא דמותא צלילא, ורוח מסאצא שריא על האי גופא מאי טעמא, צגינן דנשמתא קדישא אסתלקת מניה דצר נש ונפקת מניה, ועל דנשמתא קדישא נפקת ומסתלקת מניה שריא רוח מסאצא על סאי גופא ואסתאצ וכו' נשמתא אסתדרת לגופא אתעבר סאי זוהמא, וסא אתמר דידוי דצ"ג זוהמא דמסאצו אסתאר צבו, וע"ד לא יעביר ידיו על עינו, צגינן דהסוא רוח מסאצא שריא עלייהו עד דכסיל לון, וכד כסיל ידוי כדקא חוי כדן אתקדש וחקרי קדוש וסדך צעי לאתקדשא, צעי חד כלי לתתא וחד כלי מלעילא, צגינן דיתקדש מהאי דלעילא וסאי דלתתא דיהיב זוהמא דמסאצו ציה, דא כלי לקבלא מסאצו, ודא לאתקדשא מניה, דא צרוך ודא ארור ולא צעיין חינון מיין דויהמא לאושדא לון צציתא דלא יקרב צבו צ"ג, דהא צבו מתכנסי בסמא דלסון ויכול לקבלא חמא מאינון מיין מסאצין, ועד דיתעבר זוהמא מן ידוי לא צריך ולאוקימנא, וצג"כ צר נש עד לא יקדש ידוי צלפרא

זו הוזהר

[מ] בעל הדרך אמת פירש משמעות זקוטא שהיא בריה פחותה הנונית מן תולעים, ופביא ראי' מנברא פרק חלק ההיא זקוטא לא תת ידע אבא מאי אכלת, וסי' שסמפס במירוש הנה מפני שנזכר שם זקוטא וכאן נזכר זקוטא, הנה זה יוכל לפרש בשו"ט שכן חיי שמו כי אלה הברואים כלם נקראים כשמות;

בבקר נקרא טמא. כיון שנתקדש נקרא מהור. ולפיכך אל ירחץ אלא מן יד שנטהרה תחלה. שכתוב והוה הטהור על הטמא. זה נקרא מהור וזה נקרא טמא. לפיכך נצרך על אחד למעלה וכלי אחד למטה. זה קדוש וזה טמא. ומאותן מים אסור להשתמש בהם כלום. ואל ילין אותם בבית. אלא צריך לשופכם במקום שלא יעברו עליהם אנשים. שהרי כיון שנשפכו בארץ רוח טומאה נמצא שם ויכול להנוק. ואם חפר להם נקב משופע תחת הארץ שלא יתגלו. מה טוב. ואין ליתן אותן המים לנשים מכשפות. שיכולות להרע בהם לאנשים. לפי שאותן המים מאוררים הם. והקב"ה רוצה לטהר לישראל שיהיו קדושים. ככתוב וזרקתי עליכם מים מהורים וטהרתם מכל טמאותיכם וגו' :

בלמלא חקרי טמא כיון דלתקדש חקרי טמור. וזנ"כ לא יסול אלא מן ידא דלדכי בקמייתא. דכתיב והוה הסהור על הטמא. דא חקרי טמור ודא חקרי טמא בגין כך חד כלי לעילא וחד כלי לתתא. דא קדישא ודא מסאבא. ומאלין מיין אסיר למעבד צבו מידי. ולא יצית לון צביטא אלא צבי לאושדא לון צבאר דבני נשא לא יעברון עלייהו. דהא כיון דלתושדן צברעא רוח מסאבא אשתכח תמן ויכול לנזקא. ואי חפר לון מדרון תחת ארעא דלא יתחזון שפיר. ולא למיבז לון לכשי חרשיא. דיכלון לאבזחא צבו לצבי נשא בגין דלינון מיין דלתלטיין. וקצ"ה צבי לדכא לון לישראל ולמשיי קדישא. דכתיב וזרקתי עליכם מים מהורים וטהרתם מכל טמאותיכם וגו' :

א) **המה** מי מריבה אשר רבו בני ישראל וגו'. א"ר יהודה וכי במקום אחד לא רבו בני ישראל את מה נשתנה כאן שאמר המה מי מריבה ולא במקום אחר. אלא הם מי מריבה היו בודאי. שנתנו כח ותוקף לשרי הדין להתגבר. לפי שיש מים מתוקים ויש מים מרורים. יש מים צלולים ויש מים עכורים. יש מים שלום ויש מי מריבה. ועל כן המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה'. שהמשיכו עליהם את זה שלא נצרך. ונטמאו בו. וזש"כ ויקדש בם. א"ל ר' חזקיה אם כן מה ויקדש. ויקדשו צריך לומר. אלא הענין מרמו למעלה. ויקדשו. שנפגם זה שלא נצרך. כביכול שנפגמה הלבנה [ין] ויקדש. לא לשבח נכתב כאן :

א) **המה** מי מריבה אשר רבו בני ישראל וגו'. א"ר יהודה וכי צבאר אחרא לא רבו צנ"י את מהי טמא טמא דקאמר המה מי מריבה ולא אחרנין. אלא הני מי מריבה הוו ודאי. דישבו חילא ותוקפא למאריסון דדינא לאתקפא בגין דלות מיין מתיקן ואית מיין מריקן. אית מיין לגילן ואית מיין עכורן. אית מיין שלום ואית מיין קטפו. ועל דא המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה'. דאמשיכו עלייהו למאן דלא אלטריך. ואסתבזו ציס הס"ד ויקדש צם א"ל ר' חזקיה אי הכי מאי ויקדש ויקדשו מצעי ליה אלא מלס אסתלקת ויקדש אסתניס מאן דלא אלטריך כביכול דלתפנימת סיהרא [ין] ויקדש. לאו לשבחא איבו הכא

ב) **וישמע** הכנעני מלך ערד יושב הנגב וגו'. א"ר יהודה למדנו שג' מתנות עליונות נודמנו להם לישראל ע"י משה אהרן ופריש. מן בזכות משה. עניי כבוד בזכות אהרן. באר בזכות מרים. ובוא וראה כל אותן השנים שאהרן ה' קים. היו ישראל בצל כנפי השכינה תחת אותן שבעה ענני כבוד. אחר שמת אהרן נסתלק ענן אחד שהוא הימין של כלם. וכאשר זה נסתלק נסתלקו כל שאר עננים עמו. ונתדאו כלם בשפלות. והרי ביארו זהו שכתוב ויראו כל העדה כי גוע אהרן. אל תקרא ויראו אלא וייראו. מיד וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים. שמע שנסתלקו אותן עננים. ומת התייר הגדול שכל אותן עננים היו נקשרים בו. א"ר יצחק הכנעני מלך ערד יושב הנגב בודאי. וכאשר באו המרגלים ששלת משה אמרו עמלק יושב בארץ הנגב. כדי לשבר את לבם. שהרי בעמלק נשבר כחם לראשונה —

ב) **וישמע** הכנעני מלך ערד יושב הנגב וגו'. א"ר יהודה תכינן ג' מתנן עלאין אודמנו להו לישראל ע"י משה אהרן ומרים. מן בזכות משה. עניי כבוד בזכות אהרן. באר בזכות מרים. ותא חיי כל אינון שנין דקאים אהרן. הוו ישראל צללא דמסימנותא תחות אלין שבעה ענני יקירן צבאר דמית אהרן אסתלק ענגא חד דהוא ימינא דכלא וכד האי אסתלק אסתלקו כל שאר עננין עמיא ואתחזיאו כלהו צנריעותא. והא אוקמוס דכתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן אל תקרא ויראו אלא וייראו. מיד וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים. שמע דאסתלקו אינון עננין. ומית תיירא צבאר דכל אינון עננין אסתקרו ציס. א"ר יצחק הכנעני מלך ערד יושב הנגב ודאי. וכד אתו אינון מאללין דשדר משה אמרו עמלק יושב בארץ הנגב בגין לתבאר לבייהו. דהא צעמלק אסתבר היליסון בקדמיתא —

ג) **וידבר** העם באלהים ובמשה. א"ר יצחק מאי וידבר. שאמרו לשון הרע על הקב"ה. וכתרגומו ועם משה נצו. למה העליתונו. השוו כל הפנים בשוה. בעבור זה נודמן להם נחשים ששרפו אותם כאש. והכניסו אש למעיהם ונפלו ומתו. כמש"כ וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. ר' חייא אמר הנחשים היו כאים מלחשים בפיהם ונשכו להם ומתו. מה מלחשים. כמש"כ (ז) אם ישך הנחש בלא לחש. אש היו מלחמים בפיהם ונשכו. וזרקו אש בהם ונשרפו מעיהם ומתו. והרי דברים האלה נתבארו עוד בענין אחר :

ג) **וידבר** העם באלהים ובמשה א"ר יצחק מאי וידבר דאמרו מלס ציסא צקצ"ה. וכתרגומו ועם משה נצו. למה העליתונו שוו כל אפיא שוין. בגין כך אודמן לגבייהו חוין דמוקדין לון כאשא. ועייל אשא למעייבו ונפלין מתין. כד"ל וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. ר' חייא אמר חוין הוו אסתין מלחשן צפומייהו ונשכין ומתין. מאי מלחשן. כד"ל (ז) אם ישך הנחש צללא לחש אשא הוו מלחשן צפומייהו ונשכין. ושדיין אשא צבו ואתוקדון מעייבו ומתין והא מלין אלין אסתלקו לאתר אחרא

ויעש מראה בקומות א) ח. סו. ב) אמור קב. ג) דף קפג. ד) קהתי י'

א) ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנם. א"ר שמעון הרי הקב"ה לא אמר לו למשה אלא עשה לך שרף. והוא בא ועשה נחש נחשת. מה הטעם. אלא שידע שורש הדבר. זה היה עיקר הדבר. שהרי קודם כתוב וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. וכתוב נחש שרף. העיקר שלהם הוא הנחש [יח] ומשום שמשנה ידע העיקר והשורש והיסוד במקום ההוא. לפיכך עשה נחש נחשת ונשען עליו. מה הטעם. משום שישראל חטאו בלשונם. שכתוב וידבר העם באלהים ובמשה. וע"כ וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. ומשה לא הלך אלא אחר העיקר. ועשה נחש נחשת באותו הדמיון שנצרך לו. שהרי שרשו נחשת הוא. כמו שאמרנו שכאשר נצרך לשמחה בלי דין, הרי זהב. כשנצרך לרחמים, הרי כסף. כשנצרך תוקף הדין, הרי נחשת. וע"ז נסתכל משה במעשה של נחש הנחשת. שכתוב ויעש משה נחש נחשת. שהיה יודע מקום התוך הזהב הוא בנחשת ההוא. לפי שנחש כלשון נחשת הוא. ומקומו היה יודע.. וישימהו על הנם. מה על הנם. על רושם ההוא שהוא בעלה [יט] והרי למדנו בכל מקום. שזה הנחש הולך בדרך הסוד של האשת חיל. והאשת זנונים מבקשת לתקן עצמה כדמיון האשת חיל. אבל אין ביכולתה. אשת חיל אותו הרושם והאות שלה היא אות ה'. וכך ראוי לה. אשת זנונים אותו הרושם והאות שלה הוא כדמיון זה. אבל לא נתתן להיות כך כמותו. אות שלה היא אות ק'. שהיא כדמיון אות ה'. אבל לא נתתנה להיות כך כמות ממש. והיא כדמיון הקוף אצל אנשים שהולך אחר אנשים להדמות להם [כ] ולא נתתן לעשות כך כמו האנשים ממש. וכדמיון זה עשה משה אותו הנחש על רושם ההוא שראוי לו — :

ב) והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי. מפני מה. אלא כאשר הגביה לעיניו. וראה הדמות של זה שנשך לו. היה נתיירא והתפלל לפני ה'. והיה יודע שהוא עונש הרשעים. כל זמן שהגביל רואה את הרצועה של אביו. הוא נתיירא מאביו. כשנצול מן הרצועה נצול מן הכ"ל. מי גרם לו להנצל. זהו שראה בעיניו רצועה ההיא. אותו הרצועה גרמה לו להנצל. ובשכ"ל זה וראה אותו וחי. יראה הרצועה שלקתה לו. וזאת תגרום לו להנצל :

ג) על כן יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה וגו'. א"ר אבא כמה יש לנו להסתכל בדברי התורה. כמה יש לנו לעיין בכל עניינה. שאין דך ענין בתורה שלא יהיה נרמז בשם הקדוש העליון. ואין לך ענין בתורה שלא יהי' בו כמה סודות. כמה טעמים. כמה שרשים. כמה ענפים. כאן יש להבין. ע"כ יאמר בספר מלחמות ה'. וכי ספר מלחמות ה' איה הוא. אלא כך העירו החכמים. כל מי שלוהם מלחמות התורה זוכה להוסיף שלום בסוף דבריו. כל מלחמות שבעולם הן קטמה וחורבן

מראה מקומות א) תרומת קמח : ב) שלת קמח . ג) כשלת נה .

א) ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנם הכס א"ר שיטעון הו קב"ה לא אמר ליה למשה אלא עשה לך שרף. ואיסו אתה ועבד נחש נחשת. מאי טעמא אלא אתה האה ידע. ועקרה דמלתא הוה. דהוה בקדמיתא כתיב וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. וכתוב נחש שרף. עקרה דלשון נחש איהו [יח] ובגין דמשה הוה ידע עקרה ושרשא ויודע מהסוה אתה עבד נחש נחשת ולסתמין עליה. מאי טעמא בגין דישראל חטאו בלשונם. דכתיב וידבר העם באלהים ובמשה. וע"ז וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים ומשה לא אול אלא בתר עקרה. ועבד נחש נחשת בטהוה גוונא דאלסריך ליה. דהוה אתריה נחשת איהו .. כדאמרן דכד אלסריך לחרותא ולא דינא זכב. כד אלסריך לרחמי כסף. כד אלסריך תקפא דדינא. נחשת. עבד אסתכל משה בעובדא דנחש הנחשת דכתיב ויעש משה נחש נחשת וסוה ידע חתר דהתוכא זוכב בטהוה נחשת. בגין דנחש כלישנא דליה סוה. ואתריה הוה ידע.. וישימהו על הנם. מאי על הנם. על הסוה רשימו דליה לעילא [יט] והוה תנינן בכל אתר אתה הוה נחש אולא בתר רוח דאשת חיל ובעינא אשת זנונים לאסתקנא גרמה כגוונא דליה ולא יכילת. אשת חיל הסוה רשימו ואת דילה איהי את ה' והכי אתחזי לה. אשת זנונים הסוה רשימו ואת דילה איהו כהאי גוונא. ולא אתתקנא למסוי הכי את דילה איהי את ק'. כהאי גוונא דאת ה'. ולא אתתקנא למסוי הכי. כגוונא דקופא אלל בני נשא דאולא בתר בני נשא [כ] ולא אתתקן למעבד הכי. כגוונא דא עבד משה הסוה נחש על הסוה רשימו דאתחזי ליה —

ב) והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת ומי. אמאי אלא כד סליק לעיניו וממי דיוקנא דהסוה דנשך ליה סוה דחיל וללי קדם ה'. וסוה ידע דליה עונשא דמייבית. כל זמנא דכתיב חמי רלועה דלבו דחיל מזכני אשתויב מרכושה אשתויב מכלא. מאן גרים ליה לאשתובא הסוה דחמי בעיניו הוה רלועה. הוה רלועה גרמא ליה לאשתובא. ועל דא ורלע אותו ומי חמי רלועה דללקי ליה. ואיהו עבד ליה לאשתובא

ג) על כן יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה וגו'. א"ר אבא כמה אית לן לאסתכלא בפתגמי אורייתא. כמה אית לן לעיינא בכל מלשא דלית לך מלה באורייתא דלא אתרמיזא בשמא קדישא עלאה. ולית לך מלה באורייתא דלית בה כמה רזין. כמה טעמין. כמה שרשין כמה ענפין הכא אית לאסתכלא ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' וכי ספר מלחמות ה' אן סוה. אלא הכי אתערז חכריה כל מאן דלנה קרבא באורייתא זכי לאסתנא שלמא בסוף מלוי. כל קרבין דעלמא קטמא ומרכנא

זיו הזהר

[יח] היינו נחש הקדמוני מקור הלשון הרע והמחלוקת : [יט] היינו האות והרושם המרמז על הנחש והיא האות קו"ף כמו שבבאר הלאה ומשה הניח נחש הנחשת על הנם באופן שהי' נראה מרובו כמו ק'. כי הנם הי' במקום רגל הקו"ף ועל הנם הי' נכפה נחש הנחשת כמו הנג שעל רגל הקו"ף. כן נראה לי לפרש לפענ"ד. ואם שנית השם יבפר : [כ] ירצה בזה לבאר סודע רושם של נחש הקדמוני הוא אות קו"ף. יען כי החיה ששמה קוף תבקש המיד להדמות לאנשים. וכמה כהנחש הקדמוני לא יעלה זאת בידם לעולם. אבל צריך עיון במאמר זה שאמר כי זהב מורה על שמחה בלי דין. וכסף על רחמים. ונחשת על תוקפא דדינא. ובמקום אחר ובספרי מקובלים סובא שבטף מורה על חסד. וזהב על נבונה. ונחשת על רחמים :

והרבנן, וכל מלחמות של תורה הן שלום ואהבה, וש"כ ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה, כלומר אהבה בסופה, שאין לך אהבה ושלום סלבד זה, ועוד קשה במקומו, שכתוב ע"כ יאמר בספר מלחמות ה', בתורת מלחמות ה' צריך לומר, מהו בספר, אלא סוד עליון הוא, במקום יש לו להקב"ה שנקרא ספר [כח] כמ"כ א' דרשו מע"ל ספר ה' וקראו, שכל כחות וגבורות שעושה הקב"ה, בספר הזה תולין ומשם יצאין, את והב בסופה, שהקב"ה לוחם מלחמותיו במקום אחד שהוא בסוף המדרגות, ונקרא והב, כמ"כ ב' לעלוקה שתי בנות הב, בסופה, בסוף המדרגות נמצא, בסופה, ים סוף נקרא, ים שהוא סוף לבב המדרגות, ואת הנחלים ארצן [כג] והוא עם כח הנחלים הנמצאים ונמשכים אל המקום הזה ממקום העליון ההוא שנקרא ארנון, מהו ארנון, זיוג עליון החבוב, שאינם נפרדים לעולם, ככתוב ונהר יצא מעדן, ובוה נשרשים שרשי ים סוף ונתגדלים ענפיו לערוך מלחמותיו בכל מקום, להכין חילות וגבורות, ולהראות מסעלה נחלה וגבורה מהכל :

ג) ומשם בארה הוא הבאר, א"ר חייה מאי שנה כאן בארה ואח"כ באר, אלא בארה נקרא לאחר שנאספים המים לתוך הים ויורדים למטה [כג] באר נקרא בשעה שמדת יצחק סמלא לה, היא הבאר, הוא כתוב, וזה הסוד כמ"כ ד' ועבד הלוי הוא, רבי אבא אמר בכל מקום שכתוב הוא ונקרא היא, ידמו על בחינת זכר ונקבה בחד עם כולל העליון, ה' נקבה, ו' זכר, אלא כולל הכל, שהרי א' בשלמות שורה, וכאים הם ישראל אע"פ שהם למטה נאחזים הם בכלל העליון מהכל, ולפיכך כתוב הריא עשנו ולא אנהנו, בא"ף כתוב, [לא"ף אנהנו], הריא רמו על הכלל של ריה עם הא"ף הכולל הכל, ר' שמעון אמר הוא הבאר כתוב, והקרי היא, ומדוע תהלה בארה ואח"כ באר, אלא בארה בתהלה היא על בחי' נקבה בלבד, ואחר שאמר הוא, הכולל בחי' זכר ונקבה, נקרא באר [כד] ובמקום שנמצא בחי' זכר, אפילו ענין נקבה שאצלו נקרא בשם זכר לכלם, אשר אמר ה' למשה אסוף את העם, משום שבאר הזאת לא נמלקה מהם, ואם תאמר איך יכלו לשאב ממנה כלם, אלא שנתפשטה לשלשה עשר נחלים, והמעין נתמלא ויצא לכל הצדדים, וכך עשו ישראל בשעה שנצרכו לבקש ממנה מים, נאספו ומדדו אצלה ואמרו שירה, ומה אמרו, עלי באר, העלי מימך להוציא מים לכלם ונשתה מימך, ובך אמרו שבחה לבאר הזאת, באר חפרוה שרים וגו', דבר אמת היו אומרים וכך הוא

באמת

ומרבנא, וכל קרבין דאורייתא שלמה ורחימותא, ה"ד ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה, כלומר אהבה בסופה, דלית לך אהבה ושלמה בר מהאי, מו קשיא באתריה ע"כ יאמר בספר מלחמות ה' בתורת מלחמות ה' מצטי ליה מאי בספר, אלא רוא עלאה הוא את- איח ליה לקב"ה דלקרי ספר [כח] כד"א א' דרשו זעל ספר ה' וקראו, דכל חילין וגביון דעביד קב"ה, כהאי ספר תליין ומתמן נפקין, את והב בסופה, דקב"ה אנה קרביו כחד אתר דלויסו בסופא דדרגין, ולקרי והב, כד"א ב' לעלוקה שתי בנות הב סב, בסופה, בסוף דרגין אשתכח, בסופה, ים סוף אתקרי, ים דלויסו סוף לכל דרגין, ואת הנחלים ארנון [כג] ועס נחליא דאשתכחו ואתנגידו לגביה מהסוף אתר עלאה דלקרי ארנון מאי ארנון וזוגא עלאה דחביבותא, דלא מתפרשין לעלמין, כד"א וסר יולא מעדן, ודלא משתקטן שרשו ואתרביאו ענפיו לאושקא קרביו בכל אתר לאושקא חילין וגבורין, ולאחזאם שלמנא רבא ויקריא דכלא :

ג) ומשם בארה הוא הבאר, א"ר חייה מאי שנה דסכא בארה ולבנת באר אלא בארה לבנת דמתכנשי מייה לנו ימא ונחתי לתתא [כג] באר בשעתא דילחק מיליא ליה, היא הבאר הוא כתיב, ורוא דא כמה דתיב ד' ועבד הלוי הוא, רבי אבא אמר בכל אתר הוא וקריין היא דכר ונוקבא כחדא וכללא עלאה, ה' נוקבא ו' דכר א' כללא דכלא, דהא א' בשלימו שריא, זכאין אינון ישראל אע"ג דאינון לתתא אינון אחידאן בכללא עלאה דכלא, ובג"כ כתיב סו"א עשנו ולא אנהנו באל"ף כתיב, כללא דויה ואל"ף דכיליל כלא, רבי שמעון אמר הוא הבאר היא הבאר קריין, ומאי שנה בקדמייתא בארה והשתא באר, אלא בקדמייתא נוקבא בלמודה, והשתא דקאמר הוא, כללא דדכר ונוקבא אקרי באר [כד] ובאתר דאשתכח דכר, אפילו מלה נוקבא דכר קריין לכלא, אשר אמר ה' ליזכה אסוף את העם בגין דהאי באר לא אעדי מנייסו, ואי תימא ה"ך יכלין לשאבא מניה כלא, אלא איכו נפיק לתליסר נחלין, ונביע אתמלי ונפיק לכל סמרין, וכדין סו וישראל בשעתא דשארין ובעין מייה, קיימין עלים ואמרי שירתא ומה אמרי, עלי באר סלקי ויימך לנאפקא מיין לכלא ולאחשקאם מך, וכן אמרי תושבתיא דהאי באר, באר חפרוה שרים וגו' מלה קשום סו אמרי וכך הוא מהכל

מ' אהה מקומות א' ישי' ל' ב' פש' ל' ג' ד' ק' ד' נ' מדנר י"ח

זיו הזהר

[כח] זה המקום היינו סדה חשכיות שנקראת מלכות והיא בסוף כל המדרגות וממנה נמשע לעולם הנשמי הן צרה הן נחת הן דם הן חלב, וכן גם מה שאמרו חז"ל וכל מעשיך בספר נבחים ירמו על מדרגת זו ששם ניכר ונרשם מעשה ידי האדם; [כג] כזה יבאר שאין סדת המלכות תעשה דבר מעצמה אלא ע"י מה שנמשך אליה מן ויוג עולמות העליונים שנקרא ארנון, כי משמעות ארנון היא רנה, על שם עזו וחרוה במקומו או אין מגיע עד שם מנם מן מעשה נבראים הנשמים, ועוד י"ל שארנון הוא צירוף אור נז"ן, אור היינו הבמה המבונה תמיד בשם אור כי ההבם ענינו בראשו, נז"ן היינו חמשים שערי בינה, והן תרין רעין דלא מתפרשין, והיווג שלהם נקרא בשם ויוג של אבא ואבא, ומי שיש לו מוח הבמה ולב בינה הוא יבין היטב; [כג] דברי הוהר כאן מיוסדים על ביאור התרגומים שאין בארה כמו לבאר, שהרי תרגומו ומתמן אתהיבת להון בירא, משמע מזה שהכתוב קורא לה לפעמים כלשון נקבה ולפעמים כלשון זכר, וכן תיבת הוא, לפי הכתוב היא לשון זכר ולפי הקרי היא לשון נקבה, לכך פירש ר' חייא שהלשון בארה כלשון נקבה מורה על שעה שהשפע שלמעה נאספה לתוך הים העליון והיא גם משפעת למטה להשקות לישראל כאם המגנת לבנת, ונקרא באר כלשון זכר על שם השעה שמדת הנבורה שהיא בחי' יצחק סמלא לה ככחות של הנבורה, ו' אבא מפרש תיבת הוא, שהקרי והכתוב פרטום על ב' הכנינות של ז"ג ואות אל"ף רמו על כח יותר עליון הכולל והמחבר אותם להודווג כדי לחשפיע להנבראים שפע והכחות, [כד] ר"ש מפרש בדרך אחר שבאר הוא יותר טוב מן בארה, כי בארה מורה על בחי' נוקבא כלתוד כלי הדרווגות, והוא הבאר מורה על הדרווגות של בחי' ז"ג, כמו שמורה תיבת הוא לפי דברי ר' אבא, אלא שפליכך נקרא באר משום שעי' הדרווגות של ב' הכנינות נקראת גם המלה של שם נקבה כלשון זכר, וכן הוא הכלל בדקדוק לשון הקודש, וכוה מותרין ב' הקניות :

באמת, מכאן למדנו כל מי שבבקש לעורר ענינים שלמעלה, בין במעשה בין בדבור, אם מעשה ההוא או דבור ההוא לא נעשה כראוי, אין נתעורר כלום, כל באי עולם הולכים בבית הכנסת לעורר ענין שלמעלה, אבל מעט הם אלה היודעים לעורר, והקב"ה קרוב לכל היודעים לקרוא לו ולעורר ענין למעלה כראוי, אבל אם אין יודעים לקרוא לו אין הוא קרוב, שכתוב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, מהו באמת, שיוודעים לעורר דבר אמת כראוי, וכן בכל, אף כאן היו אומרים ישראל אלה הדיבורים, דברי אמת, כדי לעורר באר הזאת שתשקה להם לישראל, ומרם שארש כך לא נתעורר (ח) אשרי לצדיקים האלה שיוודעים לקרוא לרבונם כראוי, א"ר שמעון כאן אני רוצה לגלות דבר, בוא וראה כל מי שיוודע לסדר העבודה כראוי, ולסדר דברי התפלה כראוי, הרי זה ודאי מעורר להקב"ה להמשיך ענינים עליונים להשיב, ואם לא, אין מטיבים עבורם, א"כ הלא כלם יודעים לסדר עבודה, ולסדר דברי התפלה, ומה החשיבות של הצדיקים היודעים שורש התפלה והעבודה, ויודעים לכוון הלב והמחשבה יותר מאחרים שאין יודעים כל כך, אלא אלו שאין יודעים שורש העבודה כל כך, אלא שיוודעים לסדר בלבד ולא יותר, ממשיכים עליהם השפעה מתחת כתפיו של הקב"ה, שאין כח בתפלתם לפרוח בהאוויר שנקרא השגחה [כג] ואלה היודעים לכוון לבם ומחשבתם ממשיכים ברכות ממקום המחשבה, ונשפעים בכל גזע ושורש בדרך ישר כראוי, עד שמתברכים עליונים ותחתונים, ושם הקדוש העליון מתברך על ידם, אשרי חלקם שהקב"ה קרוב אצלם ומוכן לנגדם, בשעה שקוראים אליו הוא מכין להם בקשתם, בשעה שהם בצער הוא אצלם, הוא מכבדם בעולם הזה ובעולם הבא, זהו שכתוב כי בי השק ואפלטמו אשנבדו כי ידע שמי :

ב) וְיִשְׂרָאֵל יִשִּׁיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, למדנו ששירה יש לה כח למשוך ברכות מלמעלה למטה, עד שימצאו ברכות בכל העולמות, א"ר אלעזר עתידין ישראל לומר שירה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, ולקשר קשר היחוד של השכינה, שכתוב או ישיר ישראל את השירה הזאת, או שר לא נאמר, אלא או ישיר, וכן כל השירות כדמיון זה, את השירה הזאת, מלמטה למעלה, עלי באר ענו לה, עלי באר, כלומר עלי למקומך להתיחד עם המשפיע שלך, זהו מלמטה למעלה, ואח"כ מלמעלה למטה, באר חפרוה שרים, שהולידו אותה כחות האלהות שנקראים אב ואם [כו] כרוה נדיבי העם, אלו האבות שנקראים נדיבי עמים [כז] תקנו אותה שידווג עם האלך בכרכות, ובמה הוא הדווגות, במחוקק, זה היסוד, במשענותם, זה נצ"ח והו"ד [כח] זהו מלמעלה למטה, וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות, כל זה מרמז על קשר שלם [כט] קשר עולמות העליונים עם השכינה

טראה מקומות טו קפד, ט וילך רעו.

מחכה אוליפנת כל מלך דבטי להתערה מלך דלעילא, בין בעובדה בין במלה, אי הוא עובדה או הוא מלה לא אהעביד כדקא יאות, לא אהער מדי כל בני עלמא אזלין לבי כשעתא להתערה מלה דלעילא אבל זעירין אינון ידיעין להתערה, וקב"ה קריב לכל ידיעין למקרי ליה ולאתערה מלה כדקא יאות, אבל אי לא ידעי למקרי ליה לאו איהו קריב דכתיב קריב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, מהו באמת, ידיעין להתערה מלה דקשוס כדקא יאות, וכן בכלל אף הכא הוה אמרי ישראל הני מלין, מלין דקשוס, בגין להתערה להאי צירא ולאשקאה לון לישראל, ועד דאמרי הני מלי לא אהער (ח) זכאין אינון לדיקיא ידיעין למקרי למאריסון כדקא יאות, א"ר שמעון הכא צעינא לגלאה מלה תא חזי כל מאן יודע לסדרא עובדה כדקא יאות, ולסדרא מלין כדקא יאות, הא ודאי מתערי לקב"ה להתשכח זילין עלחין דיתשכחן, ואי לא, לא אהכשרן לגבייהו אי הכי הא כל עלמא ידעי לסדרא עובדה, ולסדרא מלין, ומאי חשיבו דילון דלדיקיא ידיעין עקרא דמלה ועובדה, וידיעין לכוונא לבא ורעותא יתיר מאלין אהרנין דלא ידיעין כל כך, אלא אלין דלא ידיעין עהרא דעובדה כולי האי, אלא ידיעין סדורא בעלמא ולא יתיר משכין עלייהו משיכו דבתר כתפיו דקב"ה, דלא סס צאריה דגניחו אקרי [כה] ואלין ידיעין ומכווני לבא ורעותא יפקי צרכין מאתר דמחשבה, ופקי בכל גזעין ושרשין צארה מישר כדקא יאות עד דמתברכן עלחין ותתחין, ושמה קדישא עלאה מתברך על ידיהו, זכאה חולקסון דהא קב"ה קריב לגביהו וזיין לקבליהו, בשעתא דקארן ליה סוף זמין לון בשעתא דליוון בעאקו הוא לגבייהו הוא אוקיר לון בעלמא דין ובעלמא דלתי הסי"ד כי בי השק ואפלטמו אשנבדו כי ידע שמי :

ב) וְיִשְׂרָאֵל יִשִּׁיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, תאנא שירה משוך צרכאן מעילא לתתא, עד דיסתכון צרכאן בכלסו עלמין, א"ר אלעזר זמין ישראל למימר שירתא מתתא לעילא ומעילא לתתא, ולקשרא קשרא דמאימנותא, דכתיב או ישיר ישראל את השירה הזאת, או שר לא נאמר אלא או ישיר וכן כלסו כהאי גיוונא, את השירה הזאת, מתתא לעילא, עלי באר ענו לה, עלי באר, כלומר סק לאתרך להתאחדא בצעליך, דא סוף מתתא לעילא ולבתר מעילא לתתא, באר חפרוה שרים, דאולידו לה אבא ואימא [כו] כרוה נדיבי העם, אלין אבון דאקרין נדיבי עמים [כז] כרוה אתה לאדווגא צה מלכא בצרכאן, ובמה סוף זיוונא, במחוקק, דא יסוד, במשענותם, דא נ"ח וסוד [כח] הא מעילא לתתא, וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות, הא קשורה שלימא [כט] קשורה דמאימנותא

זיו הזהר

[כט] חיינו ג' ספירות העליונות שהן בבחינת רישא דמלכא הנקראות ח"ב"ר, השגחה היא מן הראש, ובתר כתפיו דקב"ה חיינו ג' ספירות התחתונות שהן בבחי' גופא דמלכא, והדברים עמוקים : [כו] אבא ואמא חיינו העולמות של הכמה וכמה שהם תמיד בהודוונות לצורך קיום העולמות : [כז] האבות ירמוו על ג' ספירות הראשונות מן ה' ספירות שהן אחר הכמה וכמה ונקראות גרולה נבורה תפארתו [כח] נצח והוד נקראים תריין סמכי קשום, וזהו במשענותם : [כט] קשורא שלימא כוונתו על התקשרות כל ה' עולמות אצילות כריאה יצירה עשייה, ואלו ה' עולמות נרמזים ב' שמות האלה מדבר מתנה נחליאל במות מלמטה למעלה, מדב"ר, חיינו עולם העשייה, ונשמתו היא האות ה' מן השם תצ"ה כ"ה, ונקרא מזה, וילך רעו.

השכינה. וזה קשר הקיום שהכל תלוי בו. (א) וע"ז אמרנו
 כאשר באר הזאת נוסעת בחבורת האבות נוסעת. ונקראת
 באר ונקראת ים. נקראת באר. בשעה שיצחק יוצא מוין
 מצד הבניה. ובא להשפיע להבאר וממלא לה. אז נקראת
 באר של יצחק. באר של מרים. וזה נתבאר. ים נקראת.
 כאשר תאיר מאור העליון של עולם החכמה. או נקראת
 ים. שנחלי השפע הולכים לתוכה. כמש"כ (ג) כל הנחלים
 הולכים אל הים והים איננו מלא. ומיום שנלטה כנסת
 ישראל בגלות כתוב (ג) אולו מים מני ים. זו כנסת ישראל.
 ונהר יחרב ויבש. זה יסוד צדיק. וע"ז כתוב (ד) הצדיק
 אבד וגו'. שהוא היה נהר העליון והיקר ש.כנס בתוכה.
 והוא המאסף כל אותן נהרות ונחלים הנמשכים מהמשך
 נהר הקדוש ההוא. שאין מימיו נפקים לעולם ונמשך
 ויוצא מעדן העליון. והוא נכנס בתוכה וממלא אנמיה בשפע
 ההיא. ומשם נחלים כל העולמות ברכות בכל. בוא וראה
 כשנתברכת כנסת ישראל נתברכים כל העולמות. וישראל
 למטה יונקים ומתברכים בעבורה. שהיא תגין על ישראל
 כמו שידוע — :

(ה) על כן יאמרו המשלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר
 סיחון. א"ר שמעון בוא וראה בשעה שהחריבו
 ישראל לעיר סיחון. נברו כרוז במלכות שמים. האספו
 שרים השולמים על שאר עמים. ותראו מלך האמורי איך
 נחרבה מלכותו. בשעה ההיא כל אותן השרים שהיו
 ממונים על ז' האומות התאספו. ובקשו להחזיר המלכות
 ליושנה. כיון שראו תקפו של משה חזרו לאחור. וש"כ
 על כן יאמרו המשלים באו חשבון. אותן השרים שהיו
 ממונים עליהם שהתאספו. היו אומרים באו חשבון. כי הוא
 זה שהחריבה. תבנה ותכונן ככתחלה. ותחזור המלכות
 ליושנה. וכשראו נבורתו של משה ושללהבת מלכותו. אמרו
 כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון. כיון שכתוב
 מחשבון למה מקרית סיחון. שהרי קרית סיחון חשבון
 היתה. שכתוב כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי. אלא
 שללהבת של מלכות שמים יצאה והחריבה הכל. בשעה
 שהם אמרו תבנה ותכונן עיר סיחון סתם. ולא אמרו
 חשבון. שחשבו שבשכיל זה תבנה למושב האמורי. אז
 חזרו ואמרו אין אנו יכולים. מה הטעם. משום שכל הדרכים
 והנתיבות נסתמו בתוקף הרב העליון שלהם. אם נתזר
 לומר ולהזכיר שחשבון תבנה. הרי אש יצאה מחשבון.
 אם נתחזר ונאמר סתם קרית סיחון. הרי להבה יצאה
 מקרית סיחון ודאי. כיון ששללהבת האש היתה שורה שם
 עליה. אין מי שיוכל לה להחזירה ליושנה. שהרי מכל
 הצדדים אין לנו רשות. מכאן ולדראה אוי לך מואב.
 שהרי זה שה' מנין עליך נשבר :

(ו) ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו. א"ר יהודה
 שני אות'ו הן מלאים בתורה בשני ווי"ן.
 אחד כאן. ואחד עד דרוש אחיך אותו [ג] מה הטעם.
 משום

דמסימנותא. קשורה קיימא דכלא ציה. (א) וע"ז אמרנו
 כד הוי צאר נטלא צסייעא דרצבון נטלא ואקרי
 צאר ואקרי ים. אקרי צאר צשעתא דילחק נפק מווינא
 מסערא דלמא. וחתי ללמיכא צבתרא דדא ומלי לה. כדן
 אקרי צאר דילחק. צאר דמרים. והא אוקמוס. ים.
 כד אתהרעא מיסרעא עלאה דצבא. כדן אקרי
 ים דנהלן אולין (ג) ליהו כד"ה (ג) כל הנחלים
 הולכים אל הים והים איננו מלא. וזימא דנלטה כנסת
 ישראל צנלותא כתיב (ג) אולו מים מני ים. דא כנסת ישראל.
 ונהר יחרב ויבש דא לר"ק. וע"ז כתיב (ד) הצדיק
 אבד וגו'. דהוא הוה נסר עלאה ויקורא דעיל צבוס.
 זסוא כניש כל אינון נסרין ינהלן דנגדן זינגידו
 דסרוא נסר קדישא. דלא פסקין זיזיוו לעלמין דנגיד
 ונפיק מעדן עלאה. והוא עיל צבוס ומלי אנמיה.
 ומתין ירזין עלמין כלסוי צרכאן צכלא תא חזי
 צשעתא דלתצרכא כנסת ישראל עלמין כלסוי אתצרכן וישראל
 לתא יקין ומתצרכן צגינה. דהיא אנגא עליהו דישאל
 כמה דלתמר —

(ה) על כן יאמרו המשלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר
 סיחון. א"ר שמעון תא חזי צשעתא דהריבו
 ישראל קרתא דסיחון כרווא אתצבר צמלכו דשמיא אתכנסו
 נצ"ין שלפינן על שאר עמין. ותמון מלכו דתמוראס היך
 אתצרו צמלכו. צסרוא שעתא כל אינון שלפינן דהוי
 ממנן על שבע עממין אתכנסו. וצבו לאהרעא ילכו
 ליושנה. כיון דתמו תקפת דמסא אסדרו לאחורא. הס"ד
 על כן יאמרו המשלים באו חשבון אינון שלפינן
 ממנן עליהו דלתכנסו. הוי אמרו צלו חשבון מאן הוא
 דין דמריב לה. תבנה ותכונן כדצקדימא. ותסדר מלכו
 ליושנה. וכד חמו נצורתא דמסא וסלהובא דמלכו אמרו
 כי אש ילחא מחשבון להבה מקרית סיחון. כיון דכתיב
 מחשבון אמאי מקרית סיחון. דהא קרית סיחון חשבון
 הוה דכתיב כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי. אלא
 שללהבת דיוכלו דשמיא נפק ומריב כלא צשעתא
 דאינון אמרין תבנה ותכונן עיר סיחון סתם. ולא אמרו
 חשבון. דהסיבו דבגין כך יתצני למותצא דאחורא. כדן
 אחיבו ותמרו לא יכילא מאי עעמא. צגין דכל ארמין
 וצבילין אסתתמו צתוקפא דרב עלאה דלסון. אי נסדר
 ונימא ונדכר חשבון דתבנה. הא אש ילחא מחשבון.
 אי נסדר ונימא קרית סיחון. הא להבה ילחא
 מקרית סיחון ודאי. כיון דסרוא שללהבת דאש שריא סתם
 עלה. לית מאן דיוכל לה לאהרעא לה ליושנה. דהא מכל
 ססרין לית לן רשו. זמלא ולהלחא אוי לך מואב.
 דהא סרוא דהוס ממנן עליך אתצרכ :

(ו) ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו. א"ר יהודה
 תרין אות'ו אינון שלימין צאורייתא צתרי ווי"ן.
 חד דא. וחד עד דרוש אחיך אותו [ג] מאי עעמא.
 בנין

מראה מקומות (א) דף קי: (ב) קבלת א' (ג) אויב י"ד (ד) יס"י (ז"ס) דף קפ"ה (ו) דף קפ"ד.

זיו הזהר

היצירה, ונשמתו היא האותן מן השם הוי"ה ב"ת. ונקרא מתנה על שם הצירוף מתן ד'. כי מן זה העולם ניתן השפע לאות ד' האחרונה,
 נהליא"ל. היינו עולם הבריאה שנקרא בינה. ונשמתו היא האות ד' הראשונה מן השם הוי"ה ב"ת. ונקרא נהליאל על שם הצירוף נהלי
 א"ל. כי זה העולם נקרא רחובות הנהר ונרמו בהפסוק ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כירוע. והשם אל מורה על חסד כדכתיב וחסד
 אל כל היום. כי כל הנחלים הבאים אל הים הזה אף אם הם סרורים ומלוחים נפתקים שם לחסדים. כמ"ת. היינו עולם האצילות שנקרא
 חכמה. ונשמתו היא האות י' מן השם הוי"ה ב"ת. ונקרא במ"ת. כי הוא מקום היותר נבוא ועליון מה שנוכל להשיג בכח המחשבה
 שלנו. זה העולם נקרא נ"כ בשביל זה עוסק רום במסר היצירה. ונמ נקרא כמתי ארץ. ועליו נאמר והרכבתוך על כמתי ארץ והאכלתיך
 בחלת יעקב אביך. והמבין יבין [ג] לשי הסמורה בתנ"ך שלנו הן חסדים ולא מלאים. ויש עוד מקומות כאלה בתורה שהסמורה שלנו
 מחולק עם הזוהר :

בנין דלינין אות ממש. עד דרוש אחיך אותו. שצריך לפרש מה הוא האות של אבירה ההיא. אף כאן זה אותו. היינו עוג שנרבק באברהם. ומאנשי ביתו היה. וכאשר נימול אברהם מה כתוב. וכל אנשי ביתו וגר מאת בן נכר נמלו אתו. זה עוג שנימול אתו. וקבל זה האות הקרוש. כיון שראה עוג שישאל מתקרבים אליו. אמר הרי ודאי אני קודם לזה הנכות שעומד להם. וישם זה הנכות לנגדו. באותו שעה נתירא משה. איך יוכל לעקור רושם ברית מילה שרשם אברהם. אמר ודאי הרי ימין שלי מת [ל6] והרי הימין נצרך לזה. אם נאמר הרי אלעזר. הלא הוא הימין של בחינת לבנה ולא שלי [ל7] וזה האות לימין שלי הוא. שאברהם לימין שלי הוא. מיד אמר לו הקב"ה אל תירא אותו. אל תתירא מזה האות שלו. ואפילו לימין לא נצרך. כי בדרך נתתי אותו. שמאל של יעקור אותו מן העולם. שהרי הוא פגם בהרושם שלו. ומי שפגם אות הזה ראוי להעקר מן העולם. כל שכן ששמאל שלך שהיא ירך יעקור לו מן העולם. ולפיכך נעקר מן העולם. ואף שהי' תקיף מכל הגבורים. כיון שבקש להכרית לישראל נפל בידי משה ונכרת. ולפיכך לכלם החרמו ישראל. את בניו וכ"ע עמו וכ"ע אשר לו. כמו שכתוב ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו. אשריהם ישראל שמשו הנביא היה בנייהם. שבעבורו עשה להם הקב"ה כל הנסים האלה. והקב"ה לא כרת בריתו עם שאר עמים להתקשר בו. אלא עם ישראל שהם בניו של אברהם. שכתוב ה' והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם. וכתוב ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברתי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

בנין דלינין אות ממש. עד דרוש אחיך אותו. שצריך לפרש מה הוא האות של אבירה ההיא. אף כאן זה אותו. היינו עוג שנרבק באברהם. ומאנשי ביתו היה. וכאשר נימול אברהם מה כתוב. וכל אנשי ביתו וגר מאת בן נכר נמלו אתו. זה עוג שנימול אתו. וקבל זה האות הקרוש. כיון שראה עוג שישאל מתקרבים אליו. אמר הרי ודאי אני קודם לזה הנכות שעומד להם. וישם זה הנכות לנגדו. באותו שעה נתירא משה. איך יוכל לעקור רושם ברית מילה שרשם אברהם. אמר ודאי הרי ימין שלי מת [ל6] והרי הימין נצרך לזה. אם נאמר הרי אלעזר. הלא הוא הימין של בחינת לבנה ולא שלי [ל7] וזה האות לימין שלי הוא. שאברהם לימין שלי הוא. מיד אמר לו הקב"ה אל תירא אותו. אל תתירא מזה האות שלו. ואפילו לימין לא נצרך. כי בדרך נתתי אותו. שמאל של יעקור אותו מן העולם. שהרי הוא פגם בהרושם שלו. ומי שפגם אות הזה ראוי להעקר מן העולם. כל שכן ששמאל שלך שהיא ירך יעקור לו מן העולם. ולפיכך נעקר מן העולם. ואף שהי' תקיף מכל הגבורים. כיון שבקש להכרית לישראל נפל בידי משה ונכרת. ולפיכך לכלם החרמו ישראל. את בניו וכ"ע עמו וכ"ע אשר לו. כמו שכתוב ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו. אשריהם ישראל שמשו הנביא היה בנייהם. שבעבורו עשה להם הקב"ה כל הנסים האלה. והקב"ה לא כרת בריתו עם שאר עמים להתקשר בו. אלא עם ישראל שהם בניו של אברהם. שכתוב ה' והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם. וכתוב ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברתי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת בלק

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי. רבי שמעון אמר וירא. איזו ראייה ראה. ראייה ודאי ממש ראה בהשקפה של חכמה וראה בעיניו. ראה בהשקפה של חכמה כמו שכתוב. וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. מהו בעד החלון. כמש"כ (ג) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא. זה חלון החכמה מן זנבי שולי הכוכבים. והם חלוני החכמה [6] בודאי יש חלון שכ"כ החכמות נמצאות שם. ובו רואה מי שיכול לראות בעיקר החכמה. אף כאן וירא בלק בחכמה שלו. בן צפור. כמו שנדרש. אבל בן צפור ממש. שהרי כשפיו היו בכמה אופנים של צפור ידוע. לקח הצפיר. כשבש לו בעשב. הפריחו באויר. עשה פעולה ולחש לחשים. ויבא אותו הצפור עם עשב ההוא בכיו ודיה מצפצף לפניו. הכניסו בכלוב והיה מקביר קטרת לפניו

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי. רבי שמעון אמר וירא. איזו ראייה ראה. ראייה ודאי ממש ראה בהשקפה של חכמה וראה בעיניו. ראה בהשקפה של חכמה כמו שכתוב. וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. מהו בעד החלון. כמש"כ (ג) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא. זה חלון החכמה מן זנבי שולי הכוכבים. והם חלוני החכמה [6] בודאי יש חלון שכ"כ החכמות נמצאות שם. ובו רואה מי שיכול לראות בעיקר החכמה. אף כאן וירא בלק בחכמה שלו. בן צפור. כמו שנדרש. אבל בן צפור ממש. שהרי כשפיו היו בכמה אופנים של צפור ידוע. לקח הצפיר. כשבש לו בעשב. הפריחו באויר. עשה פעולה ולחש לחשים. ויבא אותו הצפור עם עשב ההוא בכיו ודיה מצפצף לפניו. הכניסו בכלוב והיה מקביר קטרת לפניו

מראה מקומות (6) גלגלית י"ז (ג) דף קפד (2) שופטים ה'

זיו הוֹדֵר

[ל6] זה אהרן הכהן; [ל7] זה יהושע כידוע שפני משה כפני חמה ופני יהושע כפני הלבנה; פרשת בלק [6] זו חכמת האצטגנינות;

קמים. ואילו אודע ליה כחס מלין עבד חרשו ומכפלא עופא ופרח וקס לגבי גלוי עינים [ב] ואודע ליה. ואילו אתי וכל מלוי כהסוה כפור סו. יומא חד עבד שלכובא דאשא דקס אבהתיה ואוקיד ופרח וחזיל ואתעבב ולא אתח הוה מטער כנפטיה עד דאתא. חמא חד שלכובא דאשא דקס אבהתיה ואוקיד גדפוי. כדן חמא מאי דחמא וחזיל מקמיהו דישראל [ג] מאי שמיה דהסוה לפור. ידוע. וכל אינון דמשמי יודעי לשמא כהסוה לפור לא ידעין מרשין כיה דהוה ידע בלק. וכל חכמתא דהוה ידע כהסוה לפור הוה ידע. וככי הוה עבד. גמין קמיה וקסיר קמרתא. חפי רישיה וגמין ואמר איסו אמר סע"ס. ולפרא אתיב ישראל. איסו אמר מא"ד. ולפרא אתיב ר"ב. על סוס רב עלאה דאזיל כהו [ד] שבעין זמנין לפלפו דא ידא. איסו אמר ד"ל. ולפרא אמר ר"ב. כדן דחיל. דכתיב ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא. ר"ב ס"א ודאי. חרשין דקסד"ל קדמא אשכחן. ולפרא דא הוה עבדן ליס בזמנין ידעין מכסף מעורב כהסוה רישא דהכסא. פויח דכסף. גדפוי מנחשת קלל מעירב כהסוה. גופא דהכסא. נקודין דלוי דכסף. רגלין דהכסא. ושוין כפומיה ליסן דהסוה כפור ידוע. ושוין להסוה לפרא בחלון חד ופסחין כוין לקבל שמא. ובליליא פתחין כוין לכיהרא. מקשרין קמרתין ועבדן חרשין ואומות לשמא ובליליא אומאן לסיהרא. ודא עבדן שבעה יומין. מכאן ולסלאה הוה ליסנא מכסכסא כפומא דהסוה נפרא. נקרין להסוה ליסנא כמחמא דהכסא. והיא ממללא כרבין מנחמה. וכלא הוה ידע בלק כלפור דא. וע"ד בן כפור. ובג"כ חמא חס דבר נס אמרא לא יכיל למכדע ולא יכיל למהמי .. (א) וכיון דעגו מלך הבשן וסיוחן מלך השבון כל מלכי עמלא לא יכלי לאגנא קרבא כהו בנין תוקפא דלסון. ורחלנו דמואב עלייהו הוה. וכד אתא משס ואגנא כהו קרבח. חמא מואב דמנן דלסון אתבר. כדן ויגר מואב מפני העם יחד. מהו מאד יתיר ממותא [ה] כי רב הוא. דהא כדן איסו הוה ר"ב. ורב הוה זעיר. דכתיב (ב) הנה קצין כתיב כבוים. ישראל הוה רב באתר עשו דכתיב ביה (ג) ורב. מאי קעמא בנין דחמו דלסון ישראל עילא ותמא. דכתיב את כל אשר עשה ישראל לאמרי. אשר עשה ישראל מצעי ליה מהו את כל. לאסנא עילא ותמא. עילא. אפילו משלסניסון כרבנין ושלסנין דלעילא ותמא. אפילו משלסניסון כרבנין ושלסנין דלתתא וע"ד את כל חשר עשה. וע"ד כי רב הוא באתר דרב כוכרא קדישא. דכתיב בני בכרי ישראל. ואי פיימא דקב"ה צעא הכי ולאו מן דינא. תא חזי עשו קליפס הוה וסערח אמרא הוה כיון דנפק קליפס ואתעבר. סא יוחח שכיחא. ערלא קדמחא קאי לכר. כרית איסו יקורא מכלא ואיסו אמגלי לבסר. ויאמר

לפניו. והצפור הודיע לו כמה ענינים. כשעשה כשפיו צצף הצפור והיה פורח ומעופף אצל גלוי עינים [ב] והוא הודיע לו. והצפור בא עם היריעה. וכל ידעיתו ע"י אותו הצפור היו. יום אחד עשה פעולתו ולקח צפור ההוא ופרח והלך ונתעבב ולא בא. היה בלק מצמד בנפשו עד שבא. או ראה שלהבת אש מעופף אחריו ושיפה כנפי הצפור. או ראה מה שראה ונתירא מפני ישראל [ג] מה שמו של הצפור הוא. ידוע שמו. וכל אותן המשתמשים ויודעים להשתמש באותו הצפור לא ידעו כל כך כשפים כמו שידע בלק. וכל חכמה שהיה יודע ע"י צפור ההוא ידע. וכך היה עושה. השתחזה לפניו והקטיר קמרת. כמה ראשו והשתחזה והתחיל לדבר. הוא אמר הע"ס. והצפור השיב ישראל"ל. הוא אמר מא"ד. והצפור השיב ר"ב. על שם רב העליון שהולך בתוכם [ד] ע' פעמים צצפו זה זה. הוא אמר ד"ל. והצפור אמר ר"ב. או נתירא. שכתוב ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא. ר"ב הו"א ודאי. ובמיני הכשפים של קסרא"ל סמונה היראשון נמצא. שצפור כזה היו עושים אותו בשעות ידועות בן כסף מעורב עם זהב. הראש של זהב. הפה של כסף. כנפיו מנחשת קלל מעורב בכסף. הגוף של זהב. נקודות של הנצות מן כסף. רגליו של זהב. והניחו בפיו לשון מן הצפור ההוא שנקרא ידוע. ידעיתו אותו הצפור בחלון אחד. והיה נפתח לנגד השמש. ובלילה בחלון שהיה נפתח נגד הלבנה. מקטירים קמרת ועושים כשפים ומשביעים לשמש. ובלילה משביעים להלבנה. כך עושים ז' ימים. מכאן ולהלאה מכשכש אותו השון בפיו של הצפור ההוא. דוקרים לשון ההוא במחט של זהב. והיא מרברת גדולות מעצמה. והכל היה בלק יודע ע"י צפור זה. ולכך נקרא בן צפור. ולפיכך ראה מה שאין איש אחר יכול לדעת ואינו יכול לדאות (א) וכיון שעגו מלך הבשן וסיוחן מלך השבון כל מלכי העולם לא יכלו להתגר מלחמה בהם. לבעבור נבורה שלהם. ובמחוננו של מואב עליהם היה. וכאשר בא משה והתגר עמהם מלחמה. ראה מואב שמנינם נשבר. אז ויגר מואב מפני העם מאד. מהו מאד. יותר מן המות [ה] כי רב הוא. שהרי כעת נעשה הוא גדול. והגדול נעשה קטן. ככתוב (ב) הגה קמן נתהין בניים. ישראל נעשה גדול במקום עשו שכתוב בו (ג) ורב. מפני מה. לפי שראו שלימת ישראל למעלה ולמטה. שנאמר את כל אשר עשה ישראל לאמרי. אשר עשה ישראל היה צריך לכתוב. מהו את כל. לרבות תוקפם למעלה ולמטה. למעלה. אפילו מן ממשלתם של בח השרים והמושלים שלמעלה. ולמטה. אפילו מן ממשלתם של בח השרים והמושלים שלמטה. וע"כ כתוב את כל אשר עשה. וזהו כי רב הוא. שבמקום הרב הוא נעשה בכור קדוש. שנאמר בני בכרי ישראל. ואפשר תאמר שהקב"ה רצה בן שלא על פי הדין. בוא וראה עשו קליפה היה וצד המומאה היה. כיון שיצאה הקליפה ועברה. הרי אז נמצא המוח. הערלה היא לראשונה עומדת מבחורץ. הברית הוא יקר מהכל והיא נתגלה אחר כך. ויאמר

מראה מקומות א' 97 קפה. ט עובדי' א' א גדאית כ"ה

זיו הזהר

[ב] זה הסלאך עזא"ל שהפילו הקב"ה ויושב תפום בהרי התשך. [ג] כי הנין שהלהבת היא אש דשכינה הנבטל לכשפיו: [ד] היינו כה השכינה. או אפשר הכונה על הר"ב נציצין קדישין מן הרפ"ה שהעלו מצצרים כידוע [ה] תיבת מאד רמו לפעמים על מיתה. כידוע מהפסוק והנה טוב מאד:

(א) ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור וגו'. א"ר חייא כן למדתי וכך שמעתי. זה ודאי שבדין נסתלק כל אדם מעולם הזה. אבל מרם שהוא עולה למחיצתם של הצדיקים מעלים אותו לדיון. ושם נידון ברקיע לפני הישיבה שלמעלה. ושם עומד אותו הממונה של הגיהנם להשטין. צדיק הוא מי שזוכה בדין. ואם לא. אותו הממונה של הגיהנם לוקחו בשעה שמוסרים אותו בידו. והוא קולע אותו משם למטה כמי שקלע אבן בקלע. ככתוב (ג) ואת גפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע וגו'. ומשליכו לגיהנם לקבל עונשו מה שנידון. (ג) ובוא וראה אותו שטן העליון שיוורד כמו שנתבאר נתגשם ברמות שור. וכל אותן הרוחות של הרשעים שנידונו להכניסם בגיהנם הוא לוחץ אותם ברנע אחד. וחושפם ויורד ומוסרם לדומ"ה לאחר שבלע אותם. והזה שנאמר ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור. השור הירוד שעומד הרע לכב בני העולם. את ירק השדה. אותן רוחות האנשים שנקראים ירק השדה. שדה הוא הירוד [ו] א"ר יוסי אם כן חכם היה בלק. א"ל ודאי כן. וכך היה נצרך לו לדעת כל דרכי השור ההוא. שאם לא ידע אותם לא היה יכול לעשות כשפיו וקסמיו. א"ר יוסי ודאי כך הוא ויפה אמרת:

(ד) פתח עלם ההוא ואמר. ויאמר מואב אל זקני מדין וגו'. ויאמרו זקני מואב אל זקני מדין לא כתוב. אלא ויאמר מואב. נערי מואב באו לקחת עצה מוקני מדין. והם נמשכו אחריהם ונתנו להם עצה. מה העצה שנתנו להם. עצה רעה לקחו לעצמם. אמרו להם לנערי מואב. נידול רע גדלנו בינינו. ופי הוא. משה רבם. כומר אחד היה בינינו שהגידלו וגדל בביתו ונתן לו בתו לאשה. ולא עוד אלא שנתן לו ממון ושלחו למצרים להשחית כל הארץ. והוא וכל ביתו נמשכו אחריו. אם לרבם ההוא נוכל לעקור מן העולם. כל העם שלו יעקר מיד מן העולם. וכל העצה הרעה של ענין פעור ממדין היתה. ובוא וראה שהכל היה ממדין. וכל עצתם על משה היתה. ובעצתם שכרו את בלעם. וכיון שראו שבלעם לא יכל לקלם נמלו עצה רעה אחרת לעצמם. והפקירו נשיותם ונבותיהם יותר ממואב. שהרי על נשי מדין כתוב הן הגנה היו לבני ישראל וגו'. והכל ממדין היה —

(ה) וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה וגו'. סבא אית עשרין ותמיניו יסיון לקבל כ"ה דגין דמרי קוסמין דלפור והיה לאסתכלא מין דבעה למללא ביה דבלעם ולאתחברא דהיה המאי סדר ליה מיד עד לא ייתיה לנביא מלין בפירושה דקאמר הנה עם ינא ממזרים וגו' ועתה לכה ארה לי הנה ליה לאתחברא דסדיה דקדמיתא לפייסא ולשימדה ליה. ולבשר לאודעא ליה מלוי. אלא א"ר יוסי מהכא אשתמודע דסא ידע בלק רעותיה דההוא רשע דבעא לאתקרא תדיר במלין רבדין. ולית ליה תיאוברא אלא כד עביד דיסין. בלק קסם

(א) ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור וגו'. א"ר חייא כן למדתי וכך שמעתי. זה ודאי שבדין נסתלק כל אדם מעולם הזה. אבל מרם שהוא עולה למחיצתם של הצדיקים מעלים אותו לדיון. ושם נידון ברקיע לפני הישיבה שלמעלה. ושם עומד אותו הממונה של הגיהנם להשטין. צדיק הוא מי שזוכה בדין. ואם לא. אותו הממונה של הגיהנם לוקחו בשעה שמוסרים אותו בידו. והוא קולע אותו משם למטה כמי שקלע אבן בקלע. ככתוב (ג) ואת גפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע וגו'. ומשליכו לגיהנם לקבל עונשו מה שנידון. (ג) ובוא וראה אותו שטן העליון שיוורד כמו שנתבאר נתגשם ברמות שור. וכל אותן הרוחות של הרשעים שנידונו להכניסם בגיהנם הוא לוחץ אותם ברנע אחד. וחושפם ויורד ומוסרם לדומ"ה לאחר שבלע אותם. והזה שנאמר ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו כלחך השור. השור הירוד שעומד הרע לכב בני העולם. את ירק השדה. אותן רוחות האנשים שנקראים ירק השדה. שדה הוא הירוד [ו] א"ר יוסי אם כן חכם היה בלק. א"ל ודאי כן. וכך היה נצרך לו לדעת כל דרכי השור ההוא. שאם לא ידע אותם לא היה יכול לעשות כשפיו וקסמיו. א"ר יוסי ודאי כך הוא ויפה אמרת:

(ד) פתח עלם ההוא ואמר. ויאמר מואב אל זקני מדין וגו'. ויאמרו זקני מואב אל זקני מדין לא כתוב. אלא ויאמר מואב. נערי מואב באו לקחת עצה מוקני מדין. והם נמשכו אחריהם ונתנו להם עצה. מה העצה שנתנו להם. עצה רעה לקחו לעצמם. אמרו להם לנערי מואב. נידול רע גדלנו בינינו. ופי הוא. משה רבם. כומר אחד היה בינינו שהגידלו וגדל בביתו ונתן לו בתו לאשה. ולא עוד אלא שנתן לו ממון ושלחו למצרים להשחית כל הארץ. והוא וכל ביתו נמשכו אחריו. אם לרבם ההוא נוכל לעקור מן העולם. כל העם שלו יעקר מיד מן העולם. וכל העצה הרעה של ענין פעור ממדין היתה. ובוא וראה שהכל היה ממדין. וכל עצתם על משה היתה. ובעצתם שכרו את בלעם. וכיון שראו שבלעם לא יכל לקלם נמלו עצה רעה אחרת לעצמם. והפקירו נשיותם ונבותיהם יותר ממואב. שהרי על נשי מדין כתוב הן הגנה היו לבני ישראל וגו'. והכל ממדין היה —

(ה) וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה וגו'. כאן יש שמנה ועשרים תיבות. כנגד כ"ה סדרנות כשפי קסמים של צפור. ויש לעיין אם בלק רצה לדבר עם בלעם ולהתברר עמו. למה שלח אליו מיד מרם שבא אצלו כל הגנין בפירושו. שאמר הנה עם ינא ממזרים וגו' ועתה לכה ארה לי. היה לו להתחבר עמו תחלה לפייסו ולשחרו. ואחר כך להודיע לו בקשתו. אלא א"ר יוסי מכאן נשמע שכבר ידע בלק רצונו של אותו רשע. שהיה מבקש תמיד להתכבד בענינים גדולים. ולא הי' לו רצון אחר אלא לעשות רעות. בלק הי'

מראה בקומות (א) 97 קפה (ב) שמואל א' כ"ט (ג) 97 קפו (ד) 97 קפט (ה) 97 קפב.

זו הזהר

[ו] זה השרה שעליו נאמר כרית השרה אשר ברכו ה' זו מרת המלכות. ונקרא חקל תפוחין קדישין. כי שם מקום הצמיחה והתולדה של רוחות האנשים. ונקרא גם כן גן עין שלמטה. ועוד יש לו השם תפוחים כיון שבתפוח נמצאים ג נונים לכן ארום ירוק המורים על חסד דין והמים. שהמלכות מנהגת העולם הזה על פי אותן הג' מרות חדר' :

קסס קסמין ועבד חרשין ואתקין לפורא . וידע דדרגין דמשה עלאין ויקירין . ומרש צמרשו וקסס בקסמיו וידע דדרגין דבלעס הוּו לקבלייהו . מיד וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור . פתורה . שמה דאתרא הוּו כד"ח א) פתור ארס נהריס לקלנך ואחמי אקרי הכי . בגין דכתיב ב) העורכים לנד שלחן ופתורא הוּו מסדר תמן כל יומא . דהכי הוּו תקינא דסערין ציטין . מסדרין קמייסו פתורא צמיכלא ובמכתיא . ועבדין חרשין ומקשרין לקמי פתורא . ומתכסין תמן כל רוחין מסרבין ואודעין לון מאי דליטון צעאן . וכל חרשין וקוסמין דעלמא על הכוּו פתורא הוּו . ובג"כ אקרי שמה דאתרא הוּו פתורה . דהכי קורין צארס כהרים לשלחן פתורא . פתה ואמר ועשית שלחן עני שטיס וגי' . וכתיב וכתת על השלחן לחם פנים וגי' כל איטין מאני קודשא צעא קב"ה ליעבד קמיה לאזכא רוחא קדישא מעילא לתתא הוּו רשע דבלגס הוּו מסדר הכי לסערא אחרא . והוּו מסדר שלחן וסערא דאקרי לחם מגולה . כמה דאתמר דהכי חזיל סערא אחרא צתר קדושה כקוף צתר בני נשא ושלמה מלכא לוח ואמר ג) כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו .

ד) רבי אלעזר אמר וירא בלק בן צפור . וכי מאי שאל דלדכיר שמה דלצוי משאר מלכין . אלא יתרו אתישרך ואתעבר מעבודה זרה . ואתא לאתדבקא בישראל הוּו וצניי . וכל עליא נדוּו ורדפו אצתייהו בלק מצני צניי הוּו ואתעבר מארחא דלצוי . כיון דתמו צבי יואב וצניי מדין דיתרו וצניי אתדבקו בצניינתא וזא אתמך מנהון וסוּו צהדי סודי צלחיהו דלסון בעבודה זרה צחולקא דלסון אמו ואמלכוּו עלייהו צהאי שעתא . דכתיב ובלק בן צפור מלך למואב צעת סהיא . צעת סהיא הוּו מלך מאי דלא הוּו מקדמת דנא . ועיד כתיב בן צפור מאי דלא אתחיו למעבד הכי . וירא בלק . וישע מצעי ליה . מכו וירא . ראיא שמה וידע דומין הוּו למנפל בידא דישראל . וישראל למנפל בידוי בקדמיתא . ולצתר איסו בידא דישראל .

ה) ועתה לכה נא אריה לי את העם הזה וגי' . מהו ועתה . א"ר אלעזר . רשע ההוּו אמר בודאי שהשעה עומדת לי לעשות מה שאני רוצה . ראה ולא ראה יפה . ראה כמה אלפים מישראל נופלים על ידו בזמן קרוב . אמר ודאי עתה השעה עומדת לי . ולפיכך ועתה ולא בזמן אחר . לכה . לך היה צריך לומר מהו לכה . אמר נודרו עצמנו לזה החופף בכנפיו עליהם . לזה אשר שמו כ"ה [ז] ועתה לכה . נתגר מלחמה בכ"ה היא . אמר עד עכשו לא היה בעולם מי שנצח אותם . לפי שהשליש ההוּו עומד עליהם . עתה שהשעה עומדת לנו לכה ונעשה מלחמה . עצתו של אותו רשע על כ"ה היתה . שכתוב ואנכי אקרה כה . אעקר כ"ה היא ממקומו [ח] ושניהם בעצה רעה על כ"ה היא הוּו . כמש"כ ו) על ה' ועל משיחו . ולא ידעו שאחרי כן אותה כ"ה תעקר אותם מן העולם . כי עצום הוא ממני . וכי עד סוף שעתא אן אגזו ציט קרבא ונלחו ליה . ובאן אמר

ה' קוסם קסמים ועשה כשפים והתקין הצפור . וידע שמדרגות משה הן עליונות ויקרות . והי' מבשף בכשפיו וקוסם בקסמיו וידע שמדרגות בלעם הן כנגדן של משה . מיד וישלח מלאכים אל בלעם בעור . פתורה . הוא שם המקום . ככרוב א) פתור ארס נהרים לקלנך . ולמה נקרא כן . לפי שכתוב ב) העורכים לנד שלחן . ושלחן היה מסדר שם בכל יום . שכן הוא הכנה לצדדים הרעים . מסדרים לפנייהם שלחן במאכל ובמשקה . ועושים כשפים ומקטרים לפני השלחן . ומתאספים שם כל רוחות טמאים המודיעים להם מה שהם רוצים לדעת . וכל כשפים וקסמים שבעולם היו על השלחן ההוּו . ולפיכך נקרא שם המקום ההוּו פתורה . שכן קוראים בארם נהרים לשלחן פתורא . פתח ואמר ועשית שלחן עני שטיס וגי' . ונאמר ונתת על השלחן לחם פנים וגי' . כל אותן כלי המקדש צוה הקב"ה לעשות לפניו כדי להמשיך רוח הקודש מלמעלה למטה . אותו הרשע בלעם היה מסדר כך לצד הטומאה . והיה מסדר שלחן ומזון ש.קרא לחם מגואל . כמו שאמרו שכן הולך צד הטומאה אחר הקדושה כקוף אחר האנשים . ושלמה המלך צוה ואמר ג) כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו :

ד) רבי אלעזר אמר וירא בלק בן צפור . מפני מה נשתנה שנוכר שם אביו משאר מלכים . א"ר יתרו נתמטך ונתרחק מעבודה זרה . ויבא להתדבק בישראל הוּו ובניו . וכל העולם נדוּו ורדפו אותו . בלק מצני צניי הוּו ונתרחק מדרך אביו . כיון שראו זקני מואב וקניי מדין שיתרו ובניו התדבקו בהשכינה . וזה נתמשך מהם והיה באהדות ובאחוה שלהם בעבודה זרה של החלק שלהם . כאו והמליכוּו עליהם באותה השעה . שנאמר ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא . בעת דהיא נעשה מלך מה שלא היה מקודם לזה . וע"כ נאמר בן צפור מה שלא ה' ראו לעשות כך . וירא בלק . וישעמ הוּו צריך לומר . מהו וירא . ראיא ראה וידע שעתידי הוּו ליפול בידו ישראל . וישראל יפלו בידיו תחלה . ואח"כ יפול הוּו בידו ישראל :

ה) ועתה לכה נא אריה לי את העם הזה וגי' . מהו ועתה . א"ר אלעזר . רשע ההוּו אמר בודאי שהשעה עומדת לי לעשות מה שאני רוצה . ראה ולא ראה יפה . ראה כמה אלפים מישראל נופלים על ידו בזמן קרוב . אמר ודאי עתה השעה עומדת לי . ולפיכך ועתה ולא בזמן אחר . לכה . לך היה צריך לומר מהו לכה . אמר נודרו עצמנו לזה החופף בכנפיו עליהם . לזה אשר שמו כ"ה [ז] ועתה לכה . נתגר מלחמה בכ"ה היא . אמר עד עכשו לא היה בעולם מי שנצח אותם . לפי שהשליש ההוּו עומד עליהם . עתה שהשעה עומדת לנו לכה ונעשה מלחמה . עצתו של אותו רשע על כ"ה היתה . שכתוב ואנכי אקרה כה . אעקר כ"ה היא ממקומו [ח] ושניהם בעצה רעה על כ"ה היא הוּו . כמש"כ ו) על ה' ועל משיחו . ולא ידעו שאחרי כן אותה כ"ה תעקר אותם מן העולם . כי עצום הוא ממני . וכי עד אותה שעה איה נלחמו ישראל עמו ונצדו אותו . ובאיה מקום

טראה מקובות ט ועניו כ"ג ט ישעי' ט"ס ט קהת ב' ד' דף ק"ו : ט דף ק"ה ט תליש ב'

ז"ר הזהר

ז"ר חשכינה הקדושה : [ח] ו"י במקומו היינו שלא תשרה על עם ישראל .

מקים נפגשו בחיב שלהם להראות את גבורתם. מהו כי עצום הוא ממני. אלא רשע ההוא חכם היה וראה המרחוק. ראה לדוד המלך שיוצא מרות המואביה. גבור תקיף כארי. ועושה מלחמות גדולות ומנצח למואב ומכריעם תחת רגליו. אמר עצום הוא. זה מלך אחד מהם שינחל גבורה גדולה ההיא. ממני. מאתנו יצא להכרית למואב. אולי אוכל נכה בו. מקרא הוה כך היה לו לומר. אולי אוכל ואבה בו. או אולי נוכל ונכה בו. אלא רשע ההוא חכם היה. אמר רואה אני יד אחת של ארי גבור נמשבת עלינו. אולי אוכל עמך שנתחבר שנינו ונגרע מן אותו הארי יד הזאת. מים שיבוא מלך ההוא לעולם. ואל יוריש את מואב ממקומו. ארה לי. מהו ארה לי. א"ר אבא אוחה הרשע בשתי הלשונות אמר לבלעם. פעם אמר אוחה לי. ופעם אמר קבה לי. מה בין זה לזה. אלא א"ל ארה לי עשבים הידועים והכשפים של ראשי הנחשים [ט] ושים אותם בקדרה של כשפים. כיון שראה שכתו של בלעם יותר בפיו. חזר ואמר ולכה נא קבה לי. ואעפ"כ זה בלק הרשע לא עזב את כשפיו. אלא לקט כל מיני עשבים הידועים והכשפים של ראשי הנחשים. ולקח הקדרה עם הכשפים והכמינה תחת הארץ אלף ות"ק אמה. ונגזה לסוף הימים. כשבא דוד חפר בתהום אלף ות"ק אמה. והוציא מים מן התהום לנסך על המזבה. באותה שעה אמר. אני ארחץ קדרה ההיא. (כתוב א) מואב סיר רחציו. סיר רחציו ודאי :

(ג) רבי יוחנן היה עומד לפני רבי יצחק אמר מה ראה בלק לומר הנה עם יצא ממצרים. ולא אמר הנה עם בני ישראל. א"ל ר' יצחק בלק מכשף גדול היה. וכן דרך המכשפים לקחת דבר שאין בו חשד. כמו כן אין מוכירים שם האב של איש אלא שם אמו. כי זה דבר שאין בו חשד ספק. כי כן דרך השדים שמעיינים בדבר זה הנאמר להם. ואם הוא שקר מודיעים לו דברי שקר. ואם הוא אמת כל מה שאומרים זמן קרוב הוא אמת. כל שכן לעשות איוו פעולה [י] רבי אחא אמר בלק אמת. בזיון אמר. הנה עם יצא ממצרים. כלומר שאין אנו יודעים מי הם. (ג) ואגרשנו מן הארץ. א"ר חזקיה כאשר נתייעץ בלק עם בלעם אמר ואגרשנו מן הארץ. אמר מדרגה ההיא שדבוקים בה ישראל. היא מן הארץ [יב] בודאין [יג] וזהו כי עצום הוא ממני. ודאי מי יוכל להתגר בהם מלחמה ולהתייצב כנגד ישראל. מדרגה שלהם תקופה היא ממדרגתי. ולפיכך ואגרשנו מן הארץ. ואם מהארץ הזאת אגרשנו וארחיק אותו ממנה. אז אוכל לעשות עמכם כרצוני. הכח שלהם במה הוא. בפה ובמעשה. הרי הפה שלך והעשייה שלי. כי ידעתי את אשר תברך מבורך וגו'. וכי מסה היה יודע. זה נתבאר שהרי בתהלה כתוב (ד) והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. ע"י ששכר את בלעם לקללו. וזהו כי ידעתי. ידיעה ודאי ידע בהכמה שלו. את אשר תברך מבורך. למה נצרך לו להזכיר כאן ברכה. שהרי בשביל קללה היה משלה. ואם דבר ההוא שידע מן בלעם מכבר קללה היתה. מהו את אשר תברך מבורך. אלא סוד יש כאן ולא

מראה מקומות (א) תלים ס' (ב) שמות יז : (ג) קט. (ד) דמנדר כ"א

זיו הודר

אמר אגרשו בהרבה דלסון לאחזרה גבורתם דלסון. מהו כי עלום הוא ממני אלא הסווא רשע חכים הוה וחמא למרחיק. חמא לדוד מלכה דאתי מרום סיוואביה. גיבר תקיף כאריה. ועבד קרבין תקופין ונלח למואב ושוו לון תחת רגליו. חמא עלום הוה. הסווא דירית סאלי גבורתא חד מלכה מנסון. ממני. מינן יפוק לשינאה למואב. אולי אוכל נכה בו. סאלי קרא סבי סוה ליה למימר. אולי אוכל אכה בו. אז אולי נוכל נכה בו. אלא הסווא רשע סוה חכים. חמא חמינה ידא חדא דחד אריה תקופא פריש עלנא. אולי אוכל עינך דנחמבר תרוונא ונגרע מהסווא אריה ידא דא. עד לא ייתי הסווא מלכה לעלמא. ולא יסרך ית מואב מאתריה. ארה לי. מהו ארה לי. א"ר חמא אכלה הסווא רשע צתרי לישני קחמר לבלעם. חד חמא ארה לי. וחד חמא קבה לי. מאי בין סאלי לסאלי. אלא א"ל ארה לי עשבין וחמא דרשי חמין [ט] ושוו לון בקדרה דחמא. כיון דחמא דחיליה יתיר בפומא. תב וחמא ולכה נא קבה לי. וסאלי סבי הסווא רשע דבלק לא שבק חמא. אלא לקיט כל זיני עשבין וחמא דרשי חמין. ונפיל קדרה דחמא ונעין לס תחת ארעא אלף וחמס מחא חמין. ונגיז לס לסוף יומין כיון דאתא דוד כרא בפתומא אלף וחמס מחא חמין ואפיק מיא מן תהומא ונסך על מזבחה. בסיחא שעתא חמא. אלא חמא סהיא קדרה (א) מואב סיר רחציו. סיר רחציו ודאי :

(ג) רבי יוחנן היה עומד לפני רבי יצחק אמר מה ראה בלק לומר הנה עם יצא ממצרים. ולא אמר הנה עם בני ישראל. א"ל ר' יצחק בלק מרשא רבא סוה. וסבי ארמייהו דגרסי לנשלח מלתא דלית ביה חשדא. אוף סבי לא מדכירין שמה דאביבו דבר נש אלא שמה דאמיא מלתא דלית ביה חשדא. דסבי ארמייהו דרדין דמסתכלין ביהי מלה דקאמרין לסו. אי איסי כדבא מודיעין ליה מלין כדבין וזי הוה קשום כל מאי דאמרין לומחא זעירא קושטא הוה. כל סכן למעבד עבידתא [י] רבי אחא אמר בלק ארחא דקלנא נקט סנה עם ילא ממנרס. כלומר דלית אכן ידעין ממאן אינון. (ג) ואגרשנו מן הארץ. א"ר חזקיה כד חמיטס בלק חמא ואגרשנו מן הארץ. חמא סהיא דרגא דקא אתאחדון ביה ישראל. מן סארץ ודאי [יא] וזהו סוה כי עלום הוה ממני. ודאי מאן יוכל לאחזא צוה קרבא ולקיימא צוה בישראל. דרגא דלסון תקיף סוה מן דילי. ובגין כך ואגרשנו מן הארץ. וזי מהאי ארץ אגרשנו ואתרך יתיה מנה. אוכל למעבד צוהן כל רעותי חילא דלסון צמאי איסו. בפומא ועובדא סא פומא דילך ועובדא דילי. כי ידעתי את אשר תברך מבורך וגו'. וכי יואן סוה ידע סא אוקומה דהא בקדמיתא כתיב (ד) והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. דאגר ליה לבלעם וכו'. אבל כי ידעתי. ידיעה ודאי ידע בהכמה דלילה. את אשר תברך מבורך. למהי אלסריך סכא ברכה. דהא צגין קללה סוה חיל. וזי סהיא מלה דסוה ידע מן בלעם בקדמיתא קללה סוה. מהו את אשר תברך מבורך. אלא רזא סכא ולא

[א] ארה יש לפרשו גם על משמעות לקיטה. מלשון אריתי מורי : [ב] היינו שבוראי כל הדברים שמשמשים בהם לפעולות באלה צריכים להיות דברים ברורים : [ג] זו סרת המלכות מקור השכינה הקדושה :

ולא ידענה ביה ולא זכינה ביה עד דאתחא רבי אלעזר ודרש
 (א) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלמו בפי. וכתיב
 (ב) אברך את ה' אשר יעלני כליומי. מאן סוה דאלטריך
 ברכתא מן תתאי אית [ינ] דסא אתאחד צבו כשלוכא
 בפתילה ודוד דסוה ידע דא אמר אברכה את. אמר
 סוהו רשע. הסיח דרגא דלהון אחיד צבו בגין
 ברכאן דלהון דקא מצרכין לס ככל יומא. חילא אית לך
 לברכה להסיח דרגא ותעקר לס מנייהו. ודא סוה כי
 ידעתי אית אשר תברך מבורך וגו'. ודא ניכול צבו.
 תברך להסיח דרגא שלהובא ותיגוס לפתילה.
 ועד אמר ואנכי אקרה כ"ה [ינ] אעקר לס מנייהו דלא
 תתאחד צבו. וסו אקרה כ"ה [ינ] אנניד ואמשיך
 להסיח דרגא בחובין במסאבי בקרי ובסומאה
 דעבדו צנהא וסוה תעבד עמסון גמירא. מיד וילכו זקני
 מואב וזקני מדין וקסמים צידס דלא יימא סוהו רשע
 דלאו עמיס זינין חרשין דלגסריך צידיו. לאתעבדא
 עלייהו

(ג) וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים צידס. אר
 אלעזר דוד מלכא אמר (ד) כי סנה הרשעים
 ידרכון קשת כונני חלס על יתר וגו'. אט"ג דהאי קרל סא
 קוימסו דעל שבכא ייחא ממין דחזקיס אתמר אכל האי
 קרל על סמא"ל וסיעתיס ארף סכי אתמר. דכל עובדיו ועישוי
 על ישראל ניכו. בלק ובלעס סוהו ארס ממש
 נקשו. וסא אתמר דחצירא ציטא עבדו. אמרו עמליק
 ע"ס ל"ק. עמא דלקא לון כחויא דמחי צונכא דיליה. סא
 אן יתיר. בליק צ"א ל"ק אתחא מאן דלקי לון כרעוסי.
 בלע"ס בל"י ע"ס. לית עמא ולית רעיה. שמהא דילן גרימו
 לשיחא לון ולאעקרי לסו מעלמא. וקצ"ס חשיב צונכא אתרס
 שמיסון. בבלק צ"ל ובבלעס צ"ל סא בלבל"ל. מחי
 אתחא אשתחרו. עמ"ק. בלבל עמקא דמחשכס דלהון דלא
 ישלסון בעלמא ולא ישתחרון בעלמא אר"ר שמעון אלעזר יאוס
 אתרס. אכל בלק תפס רוחיס בניכסס. ובלעס ישתחקון
 תמן גרמיו ורוחיס. וסכי סוה. עיטא ציטא נעלו על
 ספרונא. על סחי כ"ס. דחשיבו לאעקרא להאי
 כ"ס. וחשיבו לספרא ציטא לסלקא ליש צומא וצעודא.
 אמר סוהו רשע. קדמאי אשתדלו ולא יכילו. דוד
 הפלגס אשתדלו ולא יכילו. עבדו עיבדא. וסומא
 חסר פנייהו. דלישנסון אתבלבל ולא יכילו. אכל אנת סא
 פימד שן ולישך מתתקן צתרין ספרין אלין. את אשר
 תברך מבורך ואשר תאור יואר. סוהו ספרא דלא צעי
 לסלקא לפינא. צומך ולישך אתמליק. וסוהו ספרא
 דלא צעי למילס. בחילא רומך פילוס. וכלא כך תליא.
 (ה) דסא עיבדא אתתקן. אכל צמלא תליא כלא. וע"ד
 צעודא דנתס אנת אתקין ואנת תשליס כלא צומך. סוהו
 ספרא דתברך מבורך. וסוהו ספרא דתאור יואר. וסוהו
 לא ידע דקצ"ס (ו) מסיר שפס לנאמניס ועטס זקניס
 יקח. וכלא צרסומיס קיימא. מסיר שפס לנאמניס. אלו דוד
 הפלגס. דבלבל ליסכהון דלא ישלסון צמלא כלל דכתיב
 ישר לא ישמעו איש שפת רעהו. ועטס זקניס יקח. אלו
 בלעס

ולא ידעתי אותו ולא זכיתי בו עד שבא רבי אלעזר ודרש
 (א) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלמו בפי. וכתוב
 (ב) אברך את ה' אשר יעצני כליומי. מי הוא שנצרך
 לברכה מן התחתונים אית [ינ] שהרי נאחות בהם כשלהבת
 בפתילה. וידר שהיה יודע זה אמר אברכה את. אמר
 אותו רשע. זאת המדרגה שלהם נאחות בהם לבעבור
 הברכות שלהם שמברכים לה בכל יום. הלא יש לך כח
 לברך למדרגה ההיא ותעקרנה מהם. והו שאמר כי
 ידעתי אית אשר תברך מבורך וגו'. ובוה נוכל לנצחם.
 תברך אותה המדרגה שהיא השלהבת ותקלל להפתילה.
 וע"ז אמר ואנכי אקרה כ"ה [ינ] אעקרנה מהם שלא
 תהיה נאחות בהם. ועוד אקרה כ"ה [ינ] אוציא ואמשיך
 מדרגה ההיא בהעונות בטומאת הקרי ובשאר הטומאות
 שעושים בניה. והיא תעשה עמהם כליה. מיד וילכו זקני
 מואב וזקני מדין וקסמים בידם. שלא יאמר רשע ההוא
 שאין עמו מיני כשפים הנצרכים להיות בידיו. כדי להתעכב
 בשבילם :

(ג) וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם. אר
 אלעזר דוד המלך אמר (ד) כי הנה הרשעים
 ידרכון קשת כוננו חלס על יתר וגו'. אע"פ שמקרא זה
 נתבאר שעל שבנא ויואח שרי חזקיה נאמר. אבל מקרא
 זה גם על סמא"ל וחילותיו נאמר. שכל פעולותיו ועצותיו
 הרעות על ישראל הן. בלק ובלעס אותו הדרך ממש
 תפסו. והרי נתבאר שעשו התחברות רעה. אמרו עמליק
 ע"ס ל"ק. עם שלקה אותם כמו נחש המכה בזנבו. הרי
 כחנו יותר. בליק בא ל"ק. בא מי שילקה אותם כרצוננו.
 בלע"ס בר"י ע"ס. אין עם ואין רועה. שמתם גורמים
 לכלותם ולעקרי מן העולם. והקב"ה חשב באופן אחר
 שמתיהם. בבלק ב"ל ובבלעס ב"ל. הרי בלב"ל. אינו
 אותיות נשארו. עמ"ק. בלבל עמק המחשבה שלהם שלא
 ישלמו בעולם ואל ישארו בעולם. אר שמעון אלעזר יפה
 אמרת. אבל בלק יתנפח רוחו בגיהנם. ובלעס ישתחקון
 שם עצמותיו ורוחו. כך הוא הענין. עצה רעה נמלו על
 השלטון של ישראל. על כ"ה הזאת. שחשבו לעקור כ"ה
 הזאת. וחשבו להעלות צד הרע בכח הפה ויבכח המעשה.
 וכך אמר רשע ההוא. ארשונים עמלו ולא יכלו. דוד
 הפלגס עמלו ולא יכלו. עשו מעשה. אבל כח הפה היה
 חסר מהם. כי לשונם נתבלבלה ולא יכלו. אבל אתה הרי
 פיך שני ולשונך מתוקן בשני צדדים האלה. את אשר
 תברך מבורך ואשר תאור יואר. אותו הצד שאתה תבקש
 להעלות למעלה. בכח פיך ולשונך תתעלה. ואותו הצד
 שאתה תבקש לקלל. בכח פיך תקלל. והכל תולה בך.
 (ה) שהרי הפעולה הוכנה. אבל ברבור תולה הכל. וע"כ
 פעולת הנחש אני אכין. ואתה תשלים הכל בפיך. אותו
 הצד שאתה תברך מבורך. ואותו הצד שתאור יואר. והוא
 לא ידע שהקב"ה (ו) מסיר שפה לנאמנים ומעט זקנים
 יקח. והכל ברשותו קים. מסיר שפה לנאמנים. זה דוד
 הפלגס. שבלבל לשונם שלא ישלמו ברבור כלל. ככתוב
 אשר לא ישמעו איש שפת רעהו. ומעט זקנים יקח. אלו
 בלעס

מראה מקומות 6 תלים ל"ד ט 55 פ"ז ג 97 קט ד 7 תנים י"א ה 97 כ. ו 1 תיוב י"ב

זו הזהר

וינו מרת המלכות וכן חשיבה הקדושה נקראת א"ת כי היא כוללת כל האלף ב"ת מן אלף עד תי"ו. ולפי עבודה הקדושה של ישראל
 כן היא מקבלת שפע מלמעלה להשפיע למטה. וע"ז נאמר תנו עוז לאלהים וגו'. [ינ] דורש אקרה במשמעות עקירה וכ"ה רמז על
 חשיבה הקדושה: [יד] עתה דורש אקרה במשמעות קרי וטומאה:

בלעם ובלק. ששניהם היו בעצה אחת. שכתוב ועל בלק ובלעם פר ואיל במזבח. בוא וראה אותו הרשע בלעם כל מעשיו היו לרע בגאות לבו. שניהם העלו הקרבנות שכתוב ועל בלק ובלעם. וכל המזבחות בלק היה עורך אותם. וזה הרשע היה משבח עצמו ואמר. את שבעת המזבחות ערכתי ואעל פר ואיל במזבח. ואת בלק לא השתתף עמו. אמר הקב"ה. רשע הכל אני יודע. אלא שוב אל בלק. ואתה אינך צריך לדבר אלא וכ"ה הרבר. ושיב ומעם זקנים יקח. ר"א ומעם זקנים יקח. שכתוב וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בירם. מעם של אותן הזקנים נמל בהם. ולא יכלו לשלוט בכשפים שלהם כלל. וידברו אליו רבני בלק. דברו אליו בקול ואל בלחש [טו] פגום אוזן היה ופגום עין ופגום רגל. בג' מקומות היה בעל מום. מתוקן היה לצד המומאה. וכך נצרך לצד המומאה ההוא מקום שיש בו פגם. מין למינו:

ויאמר אליהם לינו פה הילילה. בהם כתוב וידברו אלי. ובו כתוב ויאמר אליהם [טז] לינו פה הילילה. לפי שהלילה הוא הזמן של צד המומאה טוב הוא לכשפים. הוא הזמן שנמצאים ושולטים צדדים רעים ומתפשטים בעולם. והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. שבת שקר היה משבח עצמו בשם ה'. וישבו שרי מואב. שרי מדין נפרשו מהם וימאנו לשבת שם. וזקני מואב נשארו. שכתוב וישבו שרי מואב בלבדם. יפה היו עושים זקני מדין שהתפרדו מכל מהם לרא לא היו מכים לבסוף. שהיו בעצת בלעם לש"ח נשיהם לישראל בשמים להטעותם. והמקרא מוכיח חטאם. שכתוב כי צוררים הם לכם בנלליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם. בשהי אלה חטאו והיה החטא שלהם גדול. הנו בונכם אחר כך. ולכן אלו נשארו עמו ואילו הלכו בלבדם. ר"א וישבו שרי מואב עם בלעם. כמה יפה היה לבני מדין שהלכו אם גם רצונם היה באמת כך [יז] אבל ישיבה שישבו אותן של מואב גרמה לרם טוב. ומה שהלכו אותן של מדין גרמה להם רעה. מה המעם. אלה חששו לכבוד רבני הקב"ה ונשארו שם. ואלה לא חששו לזה כלום והלכו לדרכם. בשעה שאמר אותו הרשע והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. מיד נודעו אותן של מואב לדבר הזה וישבו שם. ואותן של מדין לא חששו לזה כלום והלכו להם ונענשו אחר כך. וע"כ וישבו שרי מואב עם בלעם. בלילה ההוא לחש אותו הרשע לחשים ועשה להמים והמשיך עליו רוח מלמעלה. מיד יובא אלהים אל בלעם. אלהים סתם. מדרגה שלו מצד המומאה של בחינת שמאל: (א) רבי חייא אמר ויאמר אליהם לינו פה הילילה וגו'. בוא וראה בזמן שקיעת החמה וכל השערים נסתמים ונכנס הלילה ונחשך. כמה מחנות כלבים ניתרים מן שלשותיהם והולכים ומשוטטים בעולם. וכמה שרים ממונים עליהם המנהיגים אותם. ויש שר הממונה על כלם מצד השמאל. וזה בלעם הרשע היה רגיל בכשפיו אצל אותו הממונה שהוא עליון על כלם. והוא היה מלחש בכשפיו בלילה בזמן שהוא שולט עם כל מהותיו. והוא היה בא

מראה מקומות (ה) נחזיתי ק"מ

בלעם ובלק. דתרוויסו הונו בעיטא חדא דכתיב ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח. תא חזי הסווא רשע דבלעם כל עובדיו לביס ברוס לביה. תרוויסו הונו סלקין קרבנא. דכתיב ויעל בלק ובלעם. וכל מדבחין בלק הסו מסדר. והסווא רשע הסו משבח גרמיה ואמר. את שבעת המזבחות ערכתי ואעל פר ואיל במזבח ואלו לבלק לא שפך בדיס. אמר קב"ה. רשע כלא ידענא אלא שוב אל בלק. ואת לא נריך למללא אלא וכ"ה תדבר. הס"ד ופעם זקנים יקח. ר"א ומעם זקנים יקח. דכתיב וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בירם. עעמא דאינון זקנים כסל זיניכו ולא יכילו לחסלם בחרשיסו כלל. וידברו אליו דברי בלק מלין בהתגליא ולא בלחשו [טו] פגים אודנא הסו ופגים עינא ופגים רגלא מתלת דוכתין הסו פגים מתוקן הסו לסערס חחרא וסכי אנכריך להסו סקרא חחרא חתר דשרית פנימו. וינא לזיניס

ויאמר אליהם לינו פה הילילה. בזמן כתיב וידברו אלי. ובי כתיב ויאמר אליהם [טז] לינו פה הילילה. בגין דליליא חיבו שעתא דשקרא אחרא הסו לחרשיא שעתא דמתכחי ושלשי סקרי ציטין ומתפשטין בעלמא והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. כזכור קא משבח גרמיה בשמא דה' וישבו שרי מואב שרי מדין אחר-ישו מניסו ולא צעו ליתבז תמן. וסבי מואב אשתחרו דכתיב וישבו שרי מואב בלחודייהו. יאות הסו עבדו סבי מדין דאשתפרו מכל וכל מניסו דלמלא לא הסו מחין בסופא. דהונו בעיטא דבלעם לשלחא נשיהו לישראל בשעים למטעי לון. וקרא אוכה דלסון. דכתיב כי נוררים הם לכם בנלליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם. בתרין אלין חאבו וסיה מוצב דלסון סני. מחו בזנבא לבתר. ובג"כ אלין אשתחרו בדיס ומלין אלו בלחודייהו ד"ה וישבו שרי מואב עם בלעם. כמה יאות הסו לון לבני מדין דאזלו חי רעותא דלסון הסו הכי [יז] אבל ישיבה דייטבו אינון דמוחז גרמא לון סב ומאי דאזלו אינון דמדין גרמא לון ציס. מאי שעמא אלין חששו ליקרא דמלס דקב"ה. ואשתחרו תמן. ואלין לא חששו לס כלום ואזלו לחרשיהו. בשעה דאמר הסווא רשע והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. מיד אודעונו אינון דמוחז למלס ד"ה וייטבו תמן. ואינון דמדין לא חששו לזה כלום ואזלו לון ואשתענשו לבתר. וע"ד וישבו שרי מואב עם בלעם. בזהווא ליליא לחיס הסווא רשע לחיטין ועבדו להסין ואמשיך עליה רוחא מלעילא. מיד ויבא אליהם אל בלעם. אליהם סתם. דרגא דליה מסקרא אחרא דשמאלא (א) רבי חייא אמר ויאמר אליהם לינו פה הילילה וגו'. תא חזי בשעתא דעאל שמשא ותרעין כלסו אסתמיח ועאל ליליא ומתחשך כמה חבלי חבלי שראן משלסליסין ואזלין ושקאן בעלמא. וכמה רבדי ממין עלייהו דמדברי לסו. ואת ממנא רבצבא על כלסו מסקרא דשמאלא. והסווא רשע דבלעם הסו סכיה לבני הסווא ממנא עלאה דכלסו בחרשי. והסווא הסו אמר בחרשיו בליליא בזמנא דמיסו שלסא בכל סיעמא דיליס. והסווא הסו אחי

זיו הזהר

טו דבור הוא מבנין הכבד ומשמעותו ככה ובקול רם. משא"כ אמירה. [טו] זה מקושר למעלה שהצרכו לדבר אליו בקול רם כי היה פגום אינון וקשה לשמוע: [יז] מי אמר ה' בלבכם כך באמת שלא להשתדל עוד לקלל את ישראל. אבל האמת שלא כן היה בלבכם:

אחי לאשתכחא נציה ואודע ליה מאי דאיהו צעי. כנוגא דא ויצא אלהים אל לנן הארמי. ההוא דשכיח נציה. ויצא אלהים אל אבימלך. כלל כנוגא דא. ככל אחר אקרון ליה צאינון חרשין. וע"ד הוה שכיח צלילא יתיר מציממא. וסא אוקמוה דכל הני חרשין וחכימין הוה לאבימלך. דכתיב ויסקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. כתיב הכא בעד החלון וכתיב התם א) בעד החלון נשקפה ומיבז אס סיסרא. לנן הא אוקמוה. צלעס כדון. וע"ד בכלהו כתיב אלהים ויצא אלהים אל צלעס. ויצא אלהים אל לנן. ויצא אלהים אל אבימלך הוה אהא לגבייהו ולאו אינון לגביה דהא ליה ליה אחר זמין. ואי תיירא הא כתיב אלהים אלה שמא דא אשתתף בכלל. ואפילו ע"ז נמי אלהים אקרי אלהים אחרים. ובכללל דלהים אחרים אלון ממנן הו. ובג"כ אקרי הכי. וההוא רשע הוה אחר צהרשוי וקרי ליה ואתי לגביה. ובג"כ כתיב לינו פה הליטה והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי ההוא רשע קא משבח גרמיה. דהא לא כתיב ביה אלה ויצא אלהים. ד"א כאשר ידבר ה' אלי. על ידא דההוא שליחא דמטרא אחרא. ואי תימא הא ציממא אשתכחא נציה כד הוה לגבי צלק. אלא ודאי צנחא אשתכלותא הוה ליה [תדיר]. ובההוא זמנא הוה מסתכל לכונן כעמא [ית] הס"ד ולא סלק כפעס כפעס לקראת נחשים.

ג) ויאמר מי האנשים האלה עמך. א"ר שמעון דרנא דיליה מסטרא אחרא דשמאלא הוה דקא אלמריך למשאל. ואע"ג דחבריה אהערו דהא כנוגא אחרא. ואינון אמרי דק"ה נסיונא עביר ליה צמלוי. תלתא הוו צנסינונא. חד חזקיהו וחד יחוקאל וחד צלעס תרין לא קיימו כדקא יאות וחד קאים ומכו. יחוקאל. דכתיב ג) התחייבה העלמות האלה ואיהו תצ ואמר. ויאמר ה' אלהים חתה ידעת. חזקיהו אמר ד) מארץ רחוקה צאו אלי מבבל. צלעס אמר צלק בן לפור מלך מואב שלח אלי. השיב אהא צעיני מלכין ושיסין וקב"ה שאיל ליה למסעי ליה דכתיב ה) משניא לגוים ויאצדס. ואוקמוה. חד כותי שאיל לרי אלעזר ואמר ליה חילא תקיפא חמינא ביה צלעס יתיר ממשה. דאילו צמשה כתיב ויקרא אל משה וצלעס כתיב ויקר אלהים אל צלעס וכתיב ויצא אלהים אל צלעס. אמר ליה למלכא דיתיב צהיכליה על כרסיה. חד סגיר קרא לת"עא. אמר מלכא מאן הוה דצפס לתרעא אמרו ליה סגיר סגיר פנן. אמר לא ייעול הכא ולא יסקף היכלא. ידענא דאי צשליחא אימא ליה לא חייס ויוויל לבני ויסתאב ויקרב צהדיה. אכל אהא איזיל ואגוים ביה דירחק ארחיה ממותבא דצרי. ולא יסאב ליה. אקדים מלכא ואתא לגביה ואגוים ואמר ליה סגיר סגיר מנע רגלך מארהא דצרי שארי תמן. ואי לאו אחינא דיעבדון גופך חתיכון צני שפחותי. ואי רחימא דמלכא קרי לדשא. אמר מלכא מאן הוה. אמרו רחימן פלניא. אמר מלכא רחימא וחציבא דנפשא לא יקרי ליה קלא אחרא אלא אהא לוח מלכא ואמר. פלניא פלניא עול חציבא דנפשא רחימא דילי. אהקינני היכלא למללא

בא להמצא אצלו ויודיע לו מה שהיה מבקש לדעת. כרמיין זה ויבא אלהים אל לנן הארמי. אותו שה' שכח אצל. ויבא אלהים אל אבימלך. כלם כרמיין הזה. בכל מקום קוראים אליו באותן הכשפים. וע"כ היה רגיל בצ"לה יותר מביום. והרי ביארו שכל אותן הכשפים והחכמות היו לאבימלך. שכתוב וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון. כתוב כאן בעד החלון וכתוב שם א) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא. לנן הרי ביארו. ובלעס כמאה. וע"כ בכלם כתוב אלהים. ויבא אלהים אל צלעס. ויבא אלהים אל לנן. ויבא אלהים אל אבימלך. הוא בא אצלם ולא שהם באו אליו. שהרי אין לו מקום מיועד. ואם תשאל הרי כתוב אלהים. אלא שם זה נשתתף בכלל. ואפילו ע"ז נמי אלהים נקרא. אלהים אחרים. ובכלל של אלהים אחרים היו אותן הממונים. ולפיכך נקרא אצל. ושם ההוא היה מלחש בכשפיו וקראו לו וכן אצלו. ולפיכך כתוב לינו פה הליטה והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי. רשע ההוא בשקר היה משבח עצמו. שהרי לא כתוב בו אלא ויבא אלהים. ד"א כאשר ידבר ה' אלי. על ידי שליח ההוא שבצד המומאה. ואם תשאל הרי ביום נמצא אצלו היה אצל בלק. אלא ודאי שבגחש היה הסתכלות שלו [תמיד]. ובזמן ההוא היה מסתכל לכון השעה ביום [ית] זש"כ ולא הלך כפעס כפעס לקראת נחשים.

ג) ויאמר מי האנשים האלה עמך. א"ר שמעון דרנא דיליה מסטרא אחרא דשמאלא הוה דקא אלמריך למשאל. ואע"ג דחבריה אהערו דהא כנוגא אחרא. ואינון אמרי דק"ה נסיונא עביר ליה צמלוי. תלתא הוו צנסינונא. חד חזקיהו וחד יחוקאל וחד צלעס תרין לא קיימו כדקא יאות וחד קאים ומכו. יחוקאל. דכתיב ג) התחייבה העלמות האלה ואיהו תצ ואמר. ויאמר ה' אלהים חתה ידעת. חזקיהו אמר ד) מארץ רחוקה צאו אלי מבבל. צלעס אמר בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. השיב אני בעיני מלכים ושרים. והקב"ה שאל לו כדי להמעותו. ככתוב ה) משניא לגוים ויאצדס. וזה נתבאר. כותי אחר שאל לרי אלעזר ואמר לו. כח חוק אני רואה בו בכלעס יותר מבמשה. שאילו במשה כתוב ויקרא אל משה. ובכלעס כתוב ויקר אלהים אל צלעס. וכתוב ויבא אלהים אל צלעס. א"ל משל למלך שיושב בהיכלו על כסא מלכותו. ויבא מצורע אחד ויקרא לפתוח לו השער. אמר המלך מי הוא זה הנוקש בשער. אמרו לו פלוני מצורע. אמר המלך אל יכנס כאן ואל ימנף היכלי. יודע אני שאם ע"י שליח אדבר אלי אל יחיש לדברי וילך לבני ויממא ויקרב אליו. אבל אני בעצמי אלק ואגוים עליו שירחק דרכו ממושביו של בני. ואל יממא לו. התקדם המלך ויבא אליו והגוים ואמר לו. מצורע מצורע מנע רגלך מן הדרך שבני שוכן שם. ואם לא אתן צו לבני שפחותי שיכיריתו את גופך לגזרים. אבל אם אהבו של מלך קורא על הפתח. והמלך שואל מי הוא. כשואמרים לו שזה פלני אהובך. אומר המלך זה אהובי ויידר נפשי אל יקרא אלי. קול אחר אלא אני. קורא המלך ואמר. פלוני פלוני בוא אלי וידר נפשי אהב שלי. הכינו היכל לדבר

פראה מקומות א) שופטים ה' ב) דף ר. ג) יחוקאל ל"ו ד) מלכים ז' כ' ה) איוב י"ב

זו הזהר

(ית) ס"י לכון השעה ביום שיובל להסתכל דרך הנחש מרחוק באור הקודש *

למלל עמיה. כך בלעם חיכו סגיר רחיקא מצני נשא. קרא לתרעא דמלכא שמע מלכא ואמר סגיר מסאבא לא ייעול ולא יסנף היכלא דילי אבא אנפרין למיזל לאגומא ליה. דלא יקרב לגבי תרעא דברי ולא יסאב ליה. וע"ד ויבא אלהים אל בלעם וגו'. ואמר ליה סגיר סגיר לא תלך עמסה לא תאור את העם כי ברוך הוא לא תקרב לגבי דברי סן לפס סן לביש. מסאב אתה דכלא. אכל במשה כתיב ויקרא אל משה. קלא דמלכא ולא ע"י שליח אחר. באהל מועד. מהיכל הקדוש. מהיכל המתוקן. מהיכל היקר. שעליגונים ותחתונים משתוקקים אליו ואין יכולים להתקרב אליו:

א) ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. חמו גאופא דהסוא רשע דאמר מלך מואב. ולא אמר מלך למואב. במלך מואב הראשון מה כתוב בו. והוא נלחם במלך מואב הראשון. מלך בן מלך חשוב בן חשוב. אבל זה מלך למואב כתוב בו. המקרא מעיד עליו מלך למואב בעת ההיא. איש שאינו ראוי למלך ונעשה מלך. הרי העירוש שנתכוון רשע ההוא לניאות לבו. הגדול מכל מלכי העולם שלח אלי שליחו. וחשוב אני אצלו. (ג) א"ר אבא הרי למדנו שבשביל י"א דברים נעים באים על האנשים. ואלו הם. על ע"ז. ועל קללת השם. ועל גלוי עריות. ועל נגבה. ועל לשון הרע. ועל עדות שקר. ועל דיין המטה דין. ועל שבעת שוא. ועל הנכנס בגבור רעהו. ועל המחשב מחשבות רעות. ועל המשלח מדנים בין אחים. ויש איסורים אף על עין רעה. וכלם נלמדים בתלמוד. וכלם היו בו בבלעם הרשע. בוא וראה מה כתוב פתורה אשר על הגהר. מהו על הגהר. שנתן עין רעה על הגהר. הואו שעמד להם לישראל. שכתוב (ג) הגני גומה אליך בגדר עלם. והוא בא בפתורה ההוא והתגר בהם. א"ר אבא כל אתן מדות רעות היו ודאי בבלעם. אבל גלוי עריות מצוין. שכתוב הן הגה היו לפני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בה' וגו'. הרי כאן ע"ז וגלוי עריות. עדות שקר. שכתוב וידוע דעת עליון. ואפילו דעת בהמתו לא ידע. קלקל את הדין. שכתוב לכה איעצך וגו'. שררי באיסור על פי דין עומד הדבר. נתן עצה רעה להרע. ונמה מן הדין לתת עצה רעה עליהם. נכנס בגבור שלו. שכתוב ואעל פר ואיל במזבח. וכתוב את שבעת המזבחות ערכתי. משלח מדנים בין אחים. בין ישראל לאביהם שבשמים. לשון הרע. לא היה בעולם כמוהו. קללת השם. שנאמר ואנכי אקרה כ"ה. וגם כל השאר היו בו [יט] עין רעה כמו שנתבאר. והכל על הגהר. ההוא של ישראל נתן עיניו להתגר בהם [כ] ארץ בני עמו. וכי אין ידוע שארץ בני עמו היא. אלא זה סוד. היינו שכל בני עמו מתרבים בו [כא] וזה נתבאר. (ד) וא"ר אבא בלק ובלעם לא היה בעולם מבשפים וקוסמים כמוהם. בלעם כחו וגבורתו היה בפיו ועינו. בלק כחו וגבורתו היה בפעולת הידים. וזה היה נצרך לזה. שררי כל מיני בשפים שבעולם בפה ובפעולה

למלל עמיה. כך בלעם חיכו סגיר רחיקא מצני נשא. קרא לתרעא דמלכא שמע מלכא ואמר סגיר מסאבא לא ייעול ולא יסנף היכלא דילי אבא אנפרין למיזל לאגומא ליה. דלא יקרב לגבי תרעא דברי ולא יסאב ליה. וע"ד ויבא אלהים אל בלעם וגו'. ואמר ליה סגיר סגיר לא תלך עמסה לא תאור את העם כי ברוך הוא לא תקרב לגבי דברי סן לפס סן לביש. מסאב אתה דכלא. אכל במשה כתיב ויקרא אל משה. קלא דמלכא ולא ע"י שליח אחר. באהל מועד. מהיכל הקדוש. מהיכל המתוקן. מהיכל היקר. שעליגונים ותחתונים משתוקקים אליו ואין יכולים להתקרב אליו:

א) ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. חמו גאופא דהסוא רשע דאמר מלך מואב. ולא אמר מלך למואב. במלך מואב הראשון מה כתוב בו. והוא נלחם במלך מואב הראשון. מלך בן מלך חשוב בן חשוב. אבל זה מלך למואב כתוב בו. המקרא מעיד עליו מלך למואב בעת ההיא. איש שאינו ראוי למלך ונעשה מלך. הרי העירוש שנתכוון רשע ההוא לניאות לבו. הגדול מכל מלכי העולם שלח אלי שליחו. וחשוב אני אצלו. (ג) א"ר אבא הרי למדנו שבשביל י"א דברים נעים באים על האנשים. ואלו הם. על ע"ז. ועל קללת השם. ועל גלוי עריות. ועל נגבה. ועל לשון הרע. ועל עדות שקר. ועל דיין המטה דין. ועל שבעת שוא. ועל הנכנס בגבור רעהו. ועל המחשב מחשבות רעות. ועל המשלח מדנים בין אחים. ויש איסורים אף על עין רעה. וכלם נלמדים בתלמוד. וכלם היו בו בבלעם הרשע. בוא וראה מה כתוב פתורה אשר על הגהר. מהו על הגהר. שנתן עין רעה על הגהר. הואו שעמד להם לישראל. שכתוב (ג) הגני גומה אליך בגדר עלם. והוא בא בפתורה ההוא והתגר בהם. א"ר אבא כל אתן מדות רעות היו ודאי בבלעם. אבל גלוי עריות מצוין. שכתוב הן הגה היו לפני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בה' וגו'. הרי כאן ע"ז וגלוי עריות. עדות שקר. שכתוב וידוע דעת עליון. ואפילו דעת בהמתו לא ידע. קלקל את הדין. שכתוב לכה איעצך וגו'. שררי באיסור על פי דין עומד הדבר. נתן עצה רעה להרע. ונמה מן הדין לתת עצה רעה עליהם. נכנס בגבור שלו. שכתוב ואעל פר ואיל במזבח. וכתוב את שבעת המזבחות ערכתי. משלח מדנים בין אחים. בין ישראל לאביהם שבשמים. לשון הרע. לא היה בעולם כמוהו. קללת השם. שנאמר ואנכי אקרה כ"ה. וגם כל השאר היו בו [יט] עין רעה כמו שנתבאר. והכל על הגהר. ההוא של ישראל נתן עיניו להתגר בהם [כ] ארץ בני עמו. וכי אין ידוע שארץ בני עמו היא. אלא זה סוד. היינו שכל בני עמו מתרבים בו [כא] וזה נתבאר. (ד) וא"ר אבא בלק ובלעם לא היה בעולם מבשפים וקוסמים כמוהם. בלעם כחו וגבורתו היה בפיו ועינו. בלק כחו וגבורתו היה בפעולת הידים. וזה היה נצרך לזה. שררי כל מיני בשפים שבעולם בפה ובפעולה

מראה מקומות (ט) 97 ר. (ג) 97 ר. (ג) יס"י ס"ז (ד) כחוספת

זו הזהר

[ט] לא חשב ג'. נכנס שבעת שוא ומחשבות רעות. והנה מחשבות רעות מוכן שחשב רק רע על ישראל. נכנס י"ל שנגב את דעתם כמה שהיה משבח עצמו בשקר שהשם הוי"ה סודר אליו וגם שבעת שוא י"ל ע"פ דין הסבואר כפי' רל"ז האומר מבפא שלא אעשה דבר פלוני הוה כאלו אומר שבעת. ובלעם אמר כמה פעמים שלא יקרב את פי ה' לעשות טובה. או רעה מלבו. ולבסוף עשה רעה מלבו שיען להבשיל את ישראל בזנות: [כ] על שישאל מדובקים גם במדת היסוד שנקרא כרית שלום ונקרא גהר. כי כל מיני שפע שמלמעלה נגרים בו להשפיעם למלכות: [כא] ארץ זו היינו מלכות הרשעה שהיא כנגד מלכות הקדושה ארץ הקדושה:

ובעובדא סוו ובהו תלין . בלעם סוס ליה לישן ולא ידון . בלק ידון ולא לישן סוס ליה :

6) ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך בוא האנשים קום לך אתם . א"ר יוסי כל שהיא ידיעה דבלעם סוס ידע בליליא סוס ידע . בגין דאינון כתרין תתלין וחמרי לא שכיחי אלה בלעם רחשנה דליליא [כג] ועל דא סוס ליה אהנה דהסו גיסא לתתבאר חמרי בדה ברישא דליליא ואי סימא סא כתיב ויבא אלהים אל בלעם לילה הכי סו ודאי ואוקימנא דהסו ממנא דממנא עלייהו סו סו אמי לקבליה . כנוונא דא ויבא אלהים אל לבן הכרמי לילה וכלא חד מלין ובגין דא סוס אמר לרבבדי בלק לינו פס הלילה וכיון דהסו אמי סוס ממנא בלעם סוס אמי לגביה ועבד עובדיה ואמר מלי . וכדון אתנא אודעא ליה ואיהו אחזי עובדא למשרי עלוי סוס רומא . ומאי אחזי . סוס סוס ידע דחמרי שפאן ושראן בקדמיתא דליליא . כדון אחזי עובדא וקא"ס לתתניה בחר מתתקן ועבד עובדוי וסדר מלוי . וכדון סוס אמי מאן דאתי ואודע ליה על ידא דהסו אמו . וכיון דליליא חד אמר ליה לא תלך עמסא מאי עממא תב תנינות מהאי . אלא אינון ברשותא דלעילא קיימי . וסא תנין בדרך שאדם רוצה ללכת בה מוליכין אוסו . בקדמיתא כתיב לא תלך עמסא . כיון דממא קביה דרעותיה סוס למיסק איהו ליה קום לך אתם ואך את הדבר וגו' . מאי עבד בלעם כל סוסו ליליא . סוס מסרסר ואמר . ומאן סו סוס יקרא דילי אי בקטורא אתנא אתקטורא . אשגח כל סוסו ליליא בחרשוי . ולא אשגח סקרא דיהא ברשותיה אלא סקרא דאתניה והיינו דא"ר ילחק א"ר יסודא באלין כתרין תתלין אית ימינא ואית שמאלא מסקרא דימינא חמרי . כמה דאוקימנא . ומסקרא דשמאלא אתני . ותאלה עשרה אינון דימינא ועשרה לשמאלא . ודא סוס דא"ר יוסי יוסף כד אתפרס מחבוי ידע בחכמתא דלעילא ברא דכתרין קדישין עלאין . כיון דהסו במלריא חוליק ביה סוס חכמתא דלסו בליון כתרין תתלין . היך אחידן אינון דימינא ואינון דשמאלא . עשרה דימינא ועשרה דשמאלא . חמרי ואסני . ובג"כ רמו ללבוזי ממס דלוליקי סמו . דכתיב ולאבין שלח כואת עשרה חמורים וגו' . א"ר יוסי אינון דימינא כלילן כלסו בחד דלקרי חמור . והאי סוס סוס חמור דכתיב לא תחרש בשור ובהמור יחדו . והאי סוס חמור דזמין מלכא משיחא למשגט עליה כמה דאוקימנא . ואינון דשמאלא כלילן כלסו בחד דלקרי אתון . דהא מסקראתא נפיק עירי"ס קטרוגא דרדקי כמה דאוקימנא . והיינו דכתיב ג) עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אמונות . אתנת חסר . עשרה דכלילן כחד . ודא סוס דא"ר שמעון מאי דכתיב ג) חסרי לגפן עירס . זמין קביה לקטורא בגיטסו דישאל דלקרון גפן . עירי"ס דלויסו קטיגורא דלסו . ובגין דלקרון שורק . דכתיב ד) ואסו נעטתין שורק . בני אתנו . סוסו דנפיק מסקרא דהסו אתון . וסני עשרה דימינא ועשרה דשמאלא דתתכלילן ביהני פרי . כלסו אינון משתכחין בקסס . ואית עשרה אחרנין דימינא

מראה מקומות 6) דף כו . 7) זכרי ע' 8) נחשית פ"ט ד' יפ"י ב'

זו הזהר

ובפעולה נעשים ובהם תלויים . בלעם ה' לו לשון ואי ידים . בלק ידים בלי לשון היה לו :

6) ויבא ילדים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך בוא האנשים קום לך אתם . א"ר יוסי כל ידיעה ההיא שבלעם היה יודע . בלילה היה יודע . לפי שאתן כתרין תתתנין והחמורים אינם נמצאים אלא בכשברה ראשונה שבליה [כג] ועל זה ה' לו אתון מצד ההוא שיתחברו החמורים עמה בתחלת הלילה . ואם תשאל הרי נאמר ויבא אלהים אל בלעם לילה . כך הוא ודאי כמו שנתבאר שאותו הממונה השולט עליהם הוא ה' בא לגנו . כדמיון זה ויבא אלהים אל לבן הארמי לילה . והכל ענין אחד . ובעבור זה אמר לשרי בלק לינו פה הלילה . וכאשר היה בא ממונה ההוא היה הולך בלעם אל אתנו ועשה פעולתו ולחש לחשים . ואו הודיעה לו האתון . והוא היה מראה פעולה להמשיך עליו רוח ההוא . ומה היה מראה . הוא ה' יודע שהמוקים החמורים משוטטים ונמצאים בתחלת הלילה . או הראה הפעולה שהעמיד אתנו במקום מיוחד ועשה פעולתו וסדר דבריו . ואו ה' בא מי שבא והודיע לו מבוקשו ע"י אותו האתון . וכיון שלילה אחד אמר לי לא תלך עמסא . מה המעם שחזר פעם שנית מזה . אלא שהם ברשות שלבעלה קיימים . והרי למרנו בדרך שאדם רוצה ללכת בה מוליכים אותה . בראשונה כתיב לא תלך עמסא . כיון שראה הקב"ה שרצונו הוא ללכת . אמר לו קום לך אתם ואך את הדבר וגו' . מה עשה בלעם כל אותו הלילה . היה מהרהר ואמר . ומה הוא ואיה הוא כבודי אם בקשר אחר אני נקשר . הסתבל כל הלילה ההוא בבשפוי . לא מצא צד שיהיה ברשותו אלא הצד של אתונו . וזהו שא"ר יצחק א"ר יהודה שבאותן כתרין התחתונים יש בחינת ימין וכו' שמאל . מצד הימין חמורים . כמו שנתבאר . ומצד השמאל אתונות . ולמרנו שעשרה הם לימין ועשרה לשמאל . וזהו שא"ר יוסי שאכשר נפרד יוסף מאביו ידע ההכמה שלמעלה בסוד כתרין קדושים העליונים . כיון שהיה במצרים למד חכמתם על דבר אותן כתרין התחתונים . איך נאחזים אותן של ימין ואותן של שמאל . העשרה של ימין והעשרה של שמאל . חמורים ואתונות . ולפיכך ה' מרמו לאביו מה שלמד שם . שכתוב ולאביו שלח כואת עשרה חמורים וגו' . א"ר יוסי אותן של ימין נכללים כלם בממונה אחד שנקרא חמור . וזהו אותו החמור שכתוב לא תחרש בשור ובהמור יחדו . וזה הוא החמור שעמיד מלך המשיח לשלט עליו כמו שביארנו . ואותן של שמאל נכללים כלם בממונה אחד שנקרא אתון . שהדי מצדה יוצא המזיק עירי"ה קטור של הילדים כמו שביארנו . וזה שכתוב ג) עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתונות . אתנת חסר . כי עשר נכללות באותו . וזהו שא"ר שמעון מה זה שכתוב ג) אסרי לגפן עירי"ה . שעתיד הקב"ה לקטור בשביל ישראל שנקראים גפן . עירי"ה . שהוא הקטור שלהם . ובשביל שנקראים שורק . שכתוב ד) ואנכי נעטתין שורק . בני אתנו . אותו שיוציא מצד האתון ההוא . ואלה העשרה שמימין והעשרה שמשמאל הנכללים באותן השנים . כלם הם נמצאים בקסם . ויש עשרה אחרים של ימין

[כג] כמאמר הר"ל משמרה ראשונה חמור גוער . והיינו הקליפה שנקראת חמור :

ימן ועשרה של שמאל הנמצאים בנחש. וע"ז כתוב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מפני מה. לפי כי ה' אלהיו עמו. מצד של נחש יוצא שור. מצד של קסם יוצא חמור. והוא שור חמור. וע"כ בלעם ביון שרע שנקשר ברשות אחר. והוא שאמר לו אך את הדבר וגו'. חרה לו ואמר. מה הוא ואיה הוא הכבוד שלי. מיד נסתכל בכשפיו ולא מצא שיהיה ברשותו אלא הקליפה אתו'ן. מיד ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו. לעשות בה רצונו ורצון בלק. וע"כ ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דוקא. שהוציא עצמו מרשותו כמה שאמר לו ואך את הדבר וגו'. בוא וראה שכן הוא. שהרי בתחלה נתן לו רשות ואמר קום לך אתם. ועכשו שהיה הולך למה ויחר אף אלהים. אלא לפי שהולך הוא. הוא ברשות שלו. להוציא עצמו מזה שאמר לו ואך את הדבר. א"ל הקב"ה. הן רשע אתה סכין ומזרו בלי זינך לצאת מן רשותי. חייך שאתה אתונך תהיו ברשותי. מיד ויתיצב מלאך ה'. מהו ויתיצב. א"ר אבא שיצא ועמד באיגרת אחת מאומנות ש"ו. שזה היה מלאך של רחמים. והוא שא"ר שמעון שהרשעים מהפכים רחמים לדין. לשמן לו. שהרי זאת לא היתה האומנות שלו. רבי אלעזר אמר לא נשתנה המלאך ולא יצא מאומנותו. אלא לפי שהיה מלאך הזה מצד של רחמים ועמד לנגדו. היה סותר בזה החכמה שלו וקלקל רצונו. וש"כ לשמן לו. לו היה לשמן ולו נמצא לשמן. אבל לאחר לא היה לשמן. למדנו שא"ר שמעון כמה היה בלעם חכם בכשפיו על כל בני העולם. שהרי בשעה שהסתכל למצוא עצה לצאת מרשותו של הקב"ה. מאותו הדבור שכתוב ואך את הדבר וגו'. נסתכל בכשפיו ולא מצא כחו אלא באתון ההוא. מה כתוב ויחבוש את אתונו. המעין אותה בכל הכשפים ובכל הקסמים שהיה יודע. שהכניס בה והכליל לה מכלם. בשב"כ לקלל לישראל. מיד ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דוקא. כמו שנתבאר. מה עשה הקב"ה. הקדים מלאך של רחמים שיעמד לנגדו ויבטל כשפיו וקסמיו. וכוא וראה שער עתה לא כתוב ה'. מרם שנתגלה בקסמיו וכשפיו. ועכשו כיון שהכין אתונו וזרזו בהכנת כשפיו מצד הדין לקלל את ישראל. הקדים הקב"ה מלאך של רחמים לנגדו. בשם הרחמים. כדי לסתור חכמתו ולהמות אתונו מדרך הזה. כמו שנאמר ותם האתון מן הדרך. מן הדרך דוקא [כג] וע"כ לא נאמר ויתיצב מלאך האלהים. ויעמד מלאך האלודים. אלא מלאך ה' של רחמים. אמר הקב"ה. רשע אתה המענת לאתונך בכשפך בכמה צדדי הדין לנגד בני. אני אבטל משאך שיהיה דהיפוך מדרך הזה. מיד הקדים מלאך של רחמים לשמן לו. לו דוקא כמו שנתבאר:

וּתְרַא הַתּוֹן אֶת מְלָאךְ ה' וְגו'. א"ר יצחק וכי למה ראתה היא. ובלעם שהיה חכם כל כך לא ראה. א"ר יוסי חס ושלוש שאותו הרשע יסתכל במחזה הקדוש. א"ר אם כן הרי כתוב נופל וגלוי עינים. א"ל שמעתי בזה ענין ולא אגלה. א"ר אני שמעתי שכאשר היה צריך להסתכל היה נופל ורואה. ועתה לא נצרך לו להסתכל. א"ר אם כן במדרגה עליונה ויתרה היה על כל נביאי האמונה

דימינא ועשרה דשמאלא דמשמכתי בנחש. וע"ד כתיב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מאי עמאל. בגין כי ה' אלהיו עמו. מספרא דנחש נפיק שור. מספרא דקסם נפיק חמור. ולא הוא שור וחמור. וע"ד בלעם כיון שרע דלתקשר ברשותא אחרא. ואמר ליה אך את הדבר וגו'. אבא"ש ליה ואמר. ומה אן הוא יקרא דילי. מיד אסתכל במרשוי ולא אשכח דיהא ברשותיה אלא האי אתו'ן. מיד ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו. למעבד רעותים בה ורעותא דבלק. וע"ד ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דייקא. דלפיך גרמיה מרשותיה מחאי דלחר ליה ואך את הדבר וגו'. תא חזי דכתיב הוא. דהא בקדמיותא יב"ב ליה רשותא דלחר קום לך אתם. והשתא דהוה אזיל מחאי ויחר אף אלהים. אלא בגין דהולך הוא. הוא ברשותא דיליה. לנפקא מחאי דלחר ליה ואך את הדבר. א"ל קב"ה. הן רשע את מתקן ומזרו זינך לנפקא מן רשותי. חייך אנת ולא תךך ברשותי. מיד ויתיצב מלאך ה'. מהו ויתיצב א"ר אבא נפיק וקאים ברשותיה אחרא מאומנותא דיליה. דהאי מלאכא דרחמי הוה. והיינו דא"ר שמעון חייב"א מהפכי רחמי לדיוא. לשמן לו. דהא לא מאומנותא דיליה הוה. א"ר אלעזר לא שני מלאכא ולא נפיק מאומנותא דיליה. אלא בגין דהוה האי מלאכא מספרא דרחמי וקאים לקבליה. סתיר חכמתא דיליה וקלקל רעותיה. הו"ד לשמן לו. לו הוה שמן ואשתכח שמן אבל לאחרא לא הוה שמן. תאנא א"ר שמעון כמה חכים הוה בלעם במרשוי על כל בני עלמא. דהא בשעתא דלשגח לאשכחא עינא לנפקא מרשותיה דקב"ה. מההוא מלה דכתיב ואך את הדבר וגו'. אסתכל במרשוי ולא אשכח בר הסיא אתונו. מאי כתיב ויחבוש את אתונו. אשמעין לה בכל מרשין ובכל קסמין דהוה ידע. ואטיל בה ואכליל לה מכלהו. בגין למילס לישראל. מיד ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דייקא כמה דלתמר מאי עבד קב"ה. אקדים מלאכא דרחמי לקיימא לקבליה ויסתיר מרשוי וקסמיו. ותא חזי דעד השתא לא כתיב ה'. עד לא אתחזי בקסמיו ומרשוי. והשתא כיון דלתקין אתניה וזרזו בתקוני מרשוי בספרא דדיוא למילס לישראל. אקדים קב"ה למלאכא דרחמי לקבליה בשמא דרחמי. בגין לסתור חכמתא דיליה וללכסמא לאתניה מחאי אחרא. כמה דכתיב ותם האתון מן הדרך. מן הדרך דייקא [כג] וע"ד לא כתיב ויתיצב מלאך האלהים. ויעמד מלאך האלהים. אלא מלאך ה' דרחמי. אמר קב"ה. רשע את אשענת לאתונך במרשך בכמה ספרי דדיני לקבל בני. אגא אעביר פעוקך ויסתור מארחא דא. מיד אקדים מלאכא דרחמי לשמן לו. לו דייקא כמה דלתמר.

וּתְרַא הַתּוֹן אֶת מְלָאךְ ה' וְגו'. א"ר יצחק וכי מחאי מחמת היא. ובלעם דהוה חכם כל כך לא ראה. א"ר יוסי ח"ו דההוא רשע יסתכל במזיו קדישא. א"ל אי הכי הוה כתיב נופל וגלוי עינים. א"ל שמענא בזה מידי ולא אימא. א"ל אנה שמענא דכד הוה אלסטרך לאסתכלא הוה נפיל ומי. והשתא לא אלסטרך לאסתכלא. א"ל אי סכי בדרגא עלאה יתיר הוה על כל נביאי מסימנותא

הסימנות. דאיהו גלוי עינים חמי ואסתכל זיקרא דקב"ה. והא רבי שמעון אמר. בלעס בחרשו סוס ידע בזיונו כתרין תתלין דלתתא. כמה דכתיב (א) והא בלעס בן בער. הקוסם וגו'. קוסם קריה קרא. טנופי דטנופי. וסיך יסתכל זיקרא דמאריה. ועוד הא א"ר שמעון בחיזו חד דחזא לפוס שעתא. דכתיב ויגל ה' את עיני בלעס אתעקימו עיניו. והא אמרת דהוס חמי בגלוי דעיניו ואסתכל זיקרא דקב"ה. א"ל אהא אהדרנא לקבלך. ידי וידך צעי לחותא. ודאי רזי אורייתא עלאין אינון ולא יכלין צני עלמא למיקס עליישו. צנין כך אסיר לאקדמא במלה דאורייתא עד דישיע מלה וידע לה על צוריה. אתו לקמיה דרבי שמעון ואמרו מלה קמיה. פתח ואמר (ב) מה אנוש כי תזכרנו וגו'. האי קרא אוקמוס דממנן דעלמא אמרוה בשעתא דסליק ברעוטיה דקב"ה לייצרי אנשא קרא לכתות כמות דמלאכי עלאה ואותיב לון קמיה. אמר לון צעירא (מברי ר"ס. אמרו קמיה ג) אדם זיקר כל ילון וגו'. חושיס קב"ה אלכעא דיליה דאוקיד לון. אותיב כמות אחרנין קמיה ואמר לון צעירא למצרי אדם. אמרו קמיה מה אנוש כי תזכרנו. (ד) מאי סיבוי דבר כש דא. אמר לון בר כש דיאא בללמא דידן. דיאא חכמתא דיליה עלאה מחכמתכון. כיון דברא אדם וחסא ונפק צדימוס קמיה. אתו עז"ה ועז"ל ואמרו קמיה. פתחון פס אית לן נבך. הא צ"נ עבדת חסי קמך. אמר לכו אלמלי תסוו סכימי גבייהו בצרעא. הויתן חמאין יתיר מנייסו. מאי עבד קב"ה אפיל לון מדרגא קדישא דלהון מן שמיא לארעא. א"ר שמעון השתא אהדרנא לתובייתכו. [דהכא כתיב ותרע האתון את מלאך ה'. ובלעס לא חמא. ותמן] אמר בלעס נופל וגלוי עינים אי נימא דלא סוס הכי ושצוהו קא מצבה גרמיה ס"ך יכתוב קב"ה מלה כדיבא בצוריתא קא מצבה גרמיה ס"ך ישתבח סהוא רשע צדרגא עלאה על כל כצאי הסימנותא. ועוד דהא לא שריא קדושא דלעילא אלא בצתררא דאתחזי ליה השתא אהדרנא למלה קדמאה. צתר דאפיל לון קב"ה מאתר קדישא דלהון טעו צתר נשי עלמא ואשעו עלמא. סכא אית לאסתכלא. הא כתיב (ה) עושה מלאכיו רוחות וגו'. והא אליון מלאכין איך יכלו לאתקיימא בצרעא. אלא תא חזי כל אינון מלאכין דלעילא לא קיימין ולא יכלין למיקס צר צנהורא עלאה דנהיר לון וקייס לון. ואי פסיק מנייסו סהוא כהורא דלעילא לא יכלין למיקס. כל שכן אליון דאפיל לון קב"ה ופסק מנייסו סהוא כהורא דלעילא דאשעו וצד נחתו ושלשא צבו אוריה דעלמא אשתנו צדרגא אחרת מאי עבד קב"ה דחמא דאשעיין עלמא. קשר לון בשלשלאי דפרזלא צבורי דחשוכא. ובאן אתר יתבי. צעמיקא דקורי אותיב ליה לעז"א ורמי חשוכא בלגופי. צנין דצהורא שעתא דקשר לון קב"ה אתתקף וארצו כלמי מעלה. וקב"ה אפיל ליה צעמיקא עד קדליס ודיק חשוכא בלגופי. עז"ל דלא אתתקף אותיבס גבי ונהיר ליה חשוכא. ובני עלמא דידעין אתריישו אחיין לגביישו ואלוסון לון לבני נשא חרשין ונחשין וקסמין. ואינון פורי חשוכא אקרונ סררי קדם. מאי טעמא. צנין דחשוכא אקדיס לנהורא. ובג"כ פורי חשוכא סררי קדם אקרונ. לכן ובלעס מנייסו אולפי חרשין. וסייעו דאמר בלעס

האמינה. שהוא היה גלוי עינים רואה ומסתכל בכבודו של הקב"ה. והרי רבי שמעון אמר. שבלעס בבשפיו לא ידע אלא באיתן כתרים התחתונים שלמטה. ככתוב (א) ואת בלעס בן בער. הקוסם וגו'. קוסם קרא אותו הכתוב. מנוף שבמנופת. ואיך הוא יסתכל בכבוד רבנו. ועוד הרי א"ר שמעון שבמחזה אחד שראה לפי שעה. שכהוב ויגל ה' את עיני בלעס. נתעקמו עיניו. ואתה אמרת שהיה רואה בגלוי עינים והיה מסתכל בכבודו של הקב"ה. א"ל חזור אני בי לעומת דבריך. אבל דברי ודבריך צריכים הסברה. ודאי רזי התורה עליונים הם ואין בני העולם יכולים לעמר עליהם. לפיכך אמרו להיות מהיר בדברי תורה עד שנבין הדבר ונדע אותו על בוריה. באו לפני רבי שמעון והציעו דבריהם לפניו. פתח ואמר (ב) מה אנוש כי תזכרנו וגו'. מקרא זה ביארנו ששר העולם אמר אותו. בשעה שעלה ברצונו של הקב"ה לברוא אדם. קרא לכתות כתות מלאכים עליונים ויושבים לפניו. אמר להם רצוני לברוא אדם. אמרו לפניו (ג) אדם ביקר כל ילון וגו'. השיב הקב"ה אצבעו בנייהו ושרף אותם. הושיב כתות אחרים לפניו ואמר להם רצוני לברוא אדם. אמרו לפניו מה אנוש כי תזכרנו. (ד) מה סיבוי של אדם זה. אמר להם האדם יהיה בצלם שלנו. שתהיה חכמתו גדולה מחכמתכם. כיון שברא אדם וחמא ויצא בעונש קלפניו. באו עז"א ועז"ל ואמרו לפניו. פתחון פה יש לנו אליך. הרי האדם שבראת חמא לפניך. אמר להם אלמלי הייתם נמצאים אצלם בארץ. הייתם חוטאים יותר מהם. מה עשה הקב"ה הפילם מן מדרגה הקדושה שלהם מן השמים לארץ. א"ר שמעון עכשו אני חוזר אל שאלתכם. [מה שכאן כתוב ותרע האתון את מלאך ה'. ובלעס לא ראה. ושם] אמר בלעס נופל וגלוי עינים. אם נאמר שלא היה כן ובשקר היה משבח עצמו. איך יכתוב הקב"ה דבר שקר בתורה. ואם דבר אמת הוא איך ישתבח אותו רשע במדרגה עליונה יותר על כל נביאי האמונה. ועוד שהרי אין קדישה העליונה שורה אלא במקום הראוי לה. עכשו אני חוזר לענין הראשון. לאחר שהפילם הקב"ה ממקום קדשם וגו אחרי נשי העולם והזנו העולם. כאן יש לעיין. הלא כתוב (ה) עושה מלאכיו רוחות וגו'. והרי מלאכים האלו איך יכלו להתקים בארץ. אלא בוא וראה כל אותן המלאכים שלמעלה אין סתקיסים ואין יכולים לעמוד אלא באור העליון המאיר להם ומעמידם. ואם נפסק מהם אור העליון שהוא אין יכולים להתקים. כל שכן אלה שהפילם הקב"ה ונפסק מהם אור העליון ונשתנה הזיו שלהם. וכאשר ירדו ושלט בהם אור של זה העולם נשתנו למדרגה אחרת. מה עשה הקב"ה כשראה שהזנו העולם. קשר אותם בשלשלאות של ברזל בהרי החשך. ובאווה מקום יושבים. בעומק ההרים הושיב לו לעז"א והשלך החשך בפניו. לפי שכאשר קשר אותם הקב"ה מרד בתוקפו ורגו כלפי מעלה. הפילו הקב"ה בעומק עד קדקדו והשלך החשך בפניו. עז"ל שלא מרד בתוקפו הושיבו אצל עז"א והאיר לו החשך. ובני העולם שיוודעים מקומם ואתן הרי חשך נקראים הררי קדם. מה דמעמ. לפי שהחשך נברא קודם לאור. ולפיכך הרי חשך נקראים הררי קדם. לכן ובלעס למדו מהם כשפים. וזהו שאמר בלעס

מן

טראה מקומות 66 יסע י"ג (ג) תליס ח' (ג) טס פ"ע (ד) 97 רת. (ס) תליס ק"ד

מן ארס ינחני בלק מלך מואב מחררי קדם וגו'. בוא וראה בלעם היה כשכח עצמו מנקום הזה ואמר נאם שומע אמרי אל וגו'. לפי ש'עז'א ועז'אל מספרים לאותן בני העולם מן אלה הדברים שהיו יודעים מכבר למעלה. ומספרים מן העולם הקדוש שהיו בו. וז"כ שומע אמרי אל. שומע אמרי אל לא כתוב. אלא אמרי אל. אותן המאמרים דנאמרים מבנו. מי שבא מבית התלמוד ושואלים לו מאין אתה בא. הוא משיב מן המקום שנשמע בו דברי אלהים חיים. כך נאם שומע אמרי אל ויודע דעת עליון. שהיה יודע השקפה שהולה בה רצן בעולם והיה מכין השקפה בכשפיו. אשר מחזה שדי יחזה. אינו מחזה שדי. אלא הם נופל וגלוי עינים. שהם עז'א ועז'אל. נופל זה עז'א. שהורידו הקב"ה בעובק החשך. והוא יושב בעובק הה עד קדקדו כמו שאמרנו. והחשך נשלך בפניו. וע"כ נקרא נפ"ל. נפל פעם אחת מן השמים. ונפל פעם שנית אח"כ בעומק החשך. עז'אל הוא גלוי עינים. שהרי לא הושלך החשך עליו. כי לא נתהקף לפרוד ולא הרניז למעלה כמו עז'א. f) ובלעם קרא להם מחזה שדי לאותן נופל וגלוי עינים. ובזמן שהוא לא נשאר בעולם מי שיוכל להמצא אצלם מלבד בלעם. ובכל יום היה מסתתר עמם באותן ההרים. וז"כ ינחני בלק מלך מואב מחררי קדם. מחררי קדם ודאי. ולא טארץ בני קדם. א"ר שמעון כמה פעמים אמרתי דבר זה ואין החברים מבינים. שהרי הקב"ה אינו משרה שכונתו אלא במקום קדוש. במקום הראוי שתשרה עליו. וכן הקב"ה מברך ואמר (ג) לא ימצא כך מעביר בנו ובתו באש קוסם קסמים וגו'. ואין יבוא הקב"ה להתערב בעמם. אלא אשרי חלקם של ישראל. שהקב"ה מקדשם שיוכל לשכון ביניהם. והוא שכתוב (ג) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך וגו'. ולפי שהוא מתהלך בקרב מחניך כתוב והיה מחניך קדוש וגו'. וכתוב היותם קדושים וגו'. וכתוב אל תמכאו בכל אלה וגו'. וכתוב ואקין בם וגו'. שלא יכולתי לקרב אצלם והיותם שורה מבחין. אשרי חלקם של ישראל. ואשרי חלקם של נביאי אמת הקדושים. שהם קדושים ויש להם חלק להשתמש בקדושה העליונה: ותרא האתון את מלאך ה' צבב בדרך וחרבו שלופה בידו. בדרך. באותו הדרך שהיה בלעם משוקע בו. וחרבו שלופה בידו. והלא אם יצא המלאך נגד אמתו הנה. למה נצרך לחרב. ואם הוא יצא לנגד בלעם מפני מה ראתה האתון והוא לא ראה. אלא לכל נדומן מלאך ההוא. נדמן לנגד האתון להוציאה מן הדרך ההיא שהיתה נמטעת בו. ובמה. ברחמים. וגם נדמן לנגד בלעם לענוש אותו. על שהוא היה רוצה ללכת ברשותו ולא ברשות שלמעלה:

א"ר יוסי עכשו יש לשאול. אם דברי בלעם היו באים מצד כותרים התחתונים ולא ממקום קדוש. למה כתוב ויבא אלהים אל בלעם וגו'. ואך את הדבר אשר אדבר אליך וגו'. א"ר יצחק הכי למדתו שזה אלהים שנוכר כאן בכלם מלאך היה. וזה הוא מקום הבא מצד הדין הקשה. שבו נאחזים הבחות והגבורות של אותן כותרים התחתונים שהשתמש בהם בלעם. ולפיכך ויבא אלהים אל בלעם. ויאמר אלהים אל בלעם. שלמעמים נקרא מלאך בשם עליון. והם האתון מן הדרך. נפתה מן אותו הדרך שהיתה מעונה מצד הדין הקשה לנגד ישראל. ובמה ראה בלעם שהיא נפתה בדרך ההיא. אלא כך א"ר

מראה מקומות (א) דף נח: (ב) דברים י"ח (ג) ט"ז כ"ג

מן ארס ינחני בלק מלך מואב מחררי קדם וגו'. תא חוי בלעם הוה קא משבח גרמיה מהאי אחר ואמר נאם שומע אמרי אל וגו'. בנין דעז'א ועז'אל אמרי לאיון בני עלמא מאלין מלין דהוו ידעי בקדמיתא לעילא. ומשפתי מעלמא קדישא דהוו ביה. הסי' שומע אמרי אל. שומע קול אל לל כתיב. אלא אחרי אל. היכן אמרין דלתמרי מניה. מאן דלמי משרקא ושאלון ליה מאן את אחי. אמר מלחמט מלין דמלכא קדישא. כך נאם שומע אמרי אל ויודע דעת עליון. דהוה ידע שעתא דתליא דיכא בעלמא ומכין שעתא בחרשוי אשר מחזה שדי יחזה. מאן מחזה שדי. אלין אינון נופל וגלוי עינים. ואלין אינון עז'א ועז'אל. נופל דל עז'א דלעמיק ליה קב"ה בעומקא חשוכא. וישיב בעומקא עד קדליה כדקאמרן. ומשוכא אדורק באכפוי. וע"ד אקרי נופל. נפל זמנא חדא מן שמיא. ונפל זמנא אחרא לבתר בעומקא דחשוכא. עז'אל הוה גלוי עינים. דהא לא אדורק חשוכא עליה. דלא אסתפק ואלא ארניז לעילא כהכח עז'א. (א) ובלעם קרי לון מחזה שדי לאיון נופל וגלוי עינים. ובהסוה זמנא לא אסתהר בעלמא דישתכח נבייהו בר איסו. ובכל יומא הוה אסתיהו באינון טורי עמסון. הסי' ינחני בלק מלך מואב מחררי קדם. מחררי קדם ודאי. ולא מחרץ בני קדם. א"ר שמעון כמה זמנין אמיתא מלה דל ולא מסתכלי חבירי. דהא קב"ה לא אשרי שכינתיה אלא באתר קדישא באתר דאתחוי לשריא עליו. וכן קב"ה מכריז ואמר (ג) לא ימצא כך מעביר בנו ובתו באש קוסם קסמים וגו'. ואין הוה ייתי לאתערבא בהדייהו. אלא זכאיה מולקתין דישאל דקב"ה קדיש לון לשריא בנייהו. וסייכו דכתיב (ג) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך וגו'. ובנין דהוה מתהלך בקרב מחניך כתיב והיה מחניך קדוש וגו'. וכתיב והייתם קדושים וגו'. וכתיב אל תמכאו בכל אלה וגו'. וכתיב ואקין בם וגו'. דלא יוכלנא לקרבא נבייהו ושכו לי לבר זכאיה מולקתין דישאל ויכאיה מולקתין דנביאי מהימני קדישי. דאינון קדישין ואית לון מולקתא לאשתמשא בקדושה עלאה: ומרא האתון את מלאך ה' כצב בדרך ומרבו שלופה בידו. בדרך. כהסוה ארחא דהוה אסתקע בנוס. ומרבו שלופה בידו. וכי אי איסו כפיק לקביל האי אתון. למאי צעי מרבא. ואי איסו כפיק לקבליה דבלעם אחרי חמאת חמניה ואיסו לא חמא. אלא לכלל אודמן הסוה מלכא אודמן לקבליה דאתון לאסתקא לה מן הסוה ארחא דלחטטן צס. ובמאי. ברחמי. ואודמן לקבליה דבלעם לאענשא ליה. על דאיסו איסו צעי ברשותיה ולא ברשותא דלעילא:

א"ר יוסי הסתא אית לשאלא. אי מלוי סו אתיון מסתרא דכתרין תסתין ולאו מאתר קדישא. אחרי כתיב ויבא אלהים אל בלעם וגו'. ואך את הדבר אשר אדבר אליך וגו'. אל יתק סכי אוליפנא דהאי אלהים דהכא כלסו מלכא הוה. והאי איסו אמר דלמי מסתרא דיינא קשיה. דביה אחידן חילא ותוספא דאינון כמתין תסתין דהוה משתמש צבו בלעם. ובג"כ ויבא אלהים אל בלעם. ויאמר אלהים אל בלעם דלזמנין אתקרי מלכא בשמא עלאה. ומס האתון מן סדך. ספאת מן הסוה ארחא דהוה סעינא מסתרא דיינא קשיא לקבליהו דישאל. ובמאי חמא בלעם דסיא ספאת מסוה ארחא. אלא סכי א"ר

א"ר

א"ר שמעון שאפילו בעודו בדרך בקש להרע לישראל
בבה ארנונו, וכיון שלא עלתה בידו מה כתוב. ויך את
האתון במקל. המעינה והלבישה ברוח של הדין הקשה
והחוקי. ושי"כ במקל. במקל חוקי. שהוא הדין הקשה
והחוקי. במקלו לא כתיב אלא במקל. צא וראה כמה
היתה גדולה הכמת אותו הרשע. הרצק שלו להרע
לישראל. שהיה מסתכל אך לצאת מרשות העליון. לפי
שרצו היה להתגבר ולהרע לישראל:

ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וגו'. מה כתוב
למעלה. בתחלה כתוב ותם האתון מן הדרך
ותגרושה מרכה שהי' נדבק בת' ויך בלעם את האתון
להטותה הדרך. להסירה מאותו הדרך של השדה. א"ר
חסי בין המלאך ובין בלעם היתה האתון בצרה. כי
לאחר שראה בלעם שאינו יכול. או ויך את האתון
במקל כמו שנתבאר. ויעמד מלאך ה' וגו'. א"ר אבא
כזה יש לנו לעיין בברייתא. אלו המקראות נרמזה
בהם הכמה העליונה. (א) וכי רצנו יצא מלאך הוא
להתיראות לאתון אתה. או לעמוד בין הכרמים כנגד.
פעם בכה ופעם בבית. אלא הכל סוד עליון הוא. והכל
ברצון הקב"ה כדי להגן על ישראל שלא ישלמי בהם
מינים הרעים. לפי שהם חלקו של הקב"ה. ויעמד מלאך
ה' במשעול הכרמים וגו'. למדנו שכל אתן הברכות
הנשפעות מהזוגות אודות העליונים הן של ישראל. שהרי
אין מי שיגרום הזדונות אותן האורות ואין מי שיעמוד
עמם מלבד ישראל. שהם כבני בית אצלם ומשמשים
להם [ככ] ישראל לוקחים הכל ומשלחים חלק מאותו השפע
לשאר האומות. ומאותו החלק ניוונים כל שאר האומות.
ולמדנו כי לבין צדדי הממונים שהם חלקם של שאר העמים
נמשך צנור רק אחד. (ג) שמשם נמשך חלק לאותן
התחתונים. ומשם יפרד לכמה צדדים. ולשפע זו יקראו
תמצית שנמשכת מצד ארץ הקדושה. ולכן העולם כולו
תמצית של ארץ ישראל הוא שותף. איו ארץ ישראל.
זה נתבאר [כו] ובין למעלה ובין למטה כל אתן שאר
האומות עובדי עכו"ם אינן ניוונות אלא תמצית היא.
ואל תאמר שהן בלבן. אלא אפילו אותן כתרים התחתונים
תמצית היא שותפים. וזהו במשעול הכרמים. צנור
שהשרים של שאר האומות מתברכים ממנו. כאשר ראה
מלאך ההוא שבלעם הטה את קליפת האתון לצנור ההוא [כז]
שכתוב להטותה הדרך. מיד ויעמד מלאך ה' במשעול
הכרמים. לסתום הצנור שלא יתחוקו בכחו אותן שאר
האומות עכו"ם ואותן כתרים התחתונים. וזה הענין מתאים
למה שא"ר יצחק על הכתוב (ג) שמוני גושרה את הכרמים
וגו'. לנשור ולברך לשאר אומות בגלות. וישראל שהם
כרמי שלי לא נשרתי. לפי שהם בגלות ואין יכולים
להתברך כראוי. גדר מזה וגדר מזה. א"ר אבא א"ר הו'
יכול מלאך ההוא לסתום אותו הצנור. אלא לפי שעורה
אחרת היתה לו. הקב"ה וכנסת ישראל. ר' יהודה אמר
העורה

א"ר שמעון דאפילו בארמא בעה לאבאשא לכו לישראל
בחילה דאתניה וכיון דלא סליק ביהו מרי כפי. ויך את
האתון במקל. אפעין לה ולבנים לה בצרוח דדינא קשיא
תקיפא. סו"ד במקל. במקל דיקא. דאינו דינא קשיא
תקיפא. במקלו לא כתיב אלא במקל. סוק חמי כמה
תקיפא חמתא דסוהו רשע. ותיאובתא דליס לאבאשא
לסון לישראל. דאינו אצח לנפקא מרשותא דלמילא. בצן
והיאובתא סוה לאמיקרא ולאבאשא לישראל:

ויעמד מלאך ה' במשעול הכרמים וגו'. מה כתיב
לעילא. בקדמיפא כתיב ופס סאמא מן סודך
יתך בשדה. ותלך בארמא מישר מסאר דסוה [כד]
ואתרכינא מחלי דסוה צס. ויך בלעם את האתון
להטיא סודך. לאבאשא לה מסווא ארמא דסוה א"ר
יובי צין מלאכא וצין בלעם סוה אפנא בעאקו.
לדברר כד מחא בלעם דלא סוה יכול. כדן ויך את האתון
במקל כמה דלחמר. ויעמד מלאך ה' וגו'. א"ר אבא
כמה אינו לון לאסתכלא במלי דמוריפא. סיני קראו רמיוו
בחמתא עלאה. (א) וזי לחננא נפק סוה מלאכא
לאתחאס להד אהנא. וזי למיקס צין כרמיא לקבלס.
ומנא סכא וזמנא סכא. אלא כלל רוח עלאה סוה. וכלל
צעי קב"ס בצין לאבנא עליוסו דיראל דלא ישלמו צסו
ויכין ציטין. בצין דאינון חולקיס דקב"ס. וישמד מלאך
ה' במשעול הכרמים וגו'. סאלא כל אינון צרכאן
דנפקין מאזדוגיתא עלאה דיראל אינון. דסוה
לא מודאצא כזה ולא קיימין עמסון צד
אינון ישראל. דאינון צני ציפא ומשמי
לכו [כה] וישראל נסלין כלה ומשרי חולקא מיני
לשאר עמין. ומסהו חולקא אתונו כל אינון שאר עמין.
ותאנא לבין ספרי חולקסון דממני על שאר עמין
נפיק חד שזיל דקיק. (ג) דמתמן אפניד חולקא לאינון
תחלי. ומתמן מתפרס לכמה ספרין. ודא קרינן ליה
תחלי. דנפיק מספרא דארעא קדישא. ועל דא עלמא כוליס
מתמליא דארץ ישראל קא שתי. מלן ארץ ישראל.
הא לוקימנא [כו] וצין לעילא וצין לתתא כל אינון שאר
עמין עכו"ס לא אפזו אלא מהסא תפליא.
ולא תימא דאינון צלחדוי. אלא אפילו אינון כתרין תפלין
מהסא תפליס שתיין. ודא סוה במשעול הכרמים שזיל
דרצרי שאר עמין מתצרכאן מיני. כד מחא
הסוה מלאכא דסוה בלעם אספי ואתון להסוה שזילא [כז]
דכתיב להטותה סודך. מיד ויעמד מלאך ה' במשעול
הכרמים. לאסתמא שזילא דלא יסתייעון ציס אינון שאר
עמין עכו"ס ואינון כתרין תפלין ואולא הא כסא
דא"ר יצחק במאי דכתיב (ג) שמוני כוסרס את הכרמים
וגו'. לנפלי ולברכא לשאר עמין בגלותא. וישראל דאינון
כרמי שלי לא נשרתי בצין דאינון בגלותא ולא
מתברכין כדקא חוי גדר מזה וגדר מזה. א"ר אבא הו'
יכול סוה מלאכא לאסתמא סוה שזילא. אלא צנין דסיועא
אתרא סוה ליה. קב"ס וכנסת ישראל. ר' יודס אמר
אוריפא

מראה מקומות (א) דף כס. (ב) דף כז. (ג) עיר א'

[ב] שדה זה רמו על מדרגת דרך של הקדושה שעפ"י הנהגת המלכות שנקראת שדה אשר ברכו ה': [כס] ענין השמוש הוא שע"י
עבודתם הקדושה גורמים הזדונות הספירות ועולמות העליונים להשפיע שפע למטה: [כו] שזו מרת המלכות דקדושה: [כז] לשאוב
שם כח של גבורה:

התורה עורה לו. שנאמר מזה ומה הם כתובים. על אותה שעה מה כתוב. ותרם האתון וגו' ותלחץ אל הקיר. מהו ותלחץ אל הקיר. ככתוב (ז) מקרקר קיר וגו'. קיר שלפני. זה השולף עליהם [כה] ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר. היא לא נתנה לו עזר כלל. ובחציצה השליכה אותו לקיר ההוא לרמוז לו זה. או ויוסף להכותה להגנותה בצד ההוא [כט]:

ויוסף מלאך ה' עבור ויעמד במקום צר וגו'. בשעה שהיא סתם בפניה כל הדרבים וכל עורה. שלא תוכל למצוא עזר מכל צד שבועלם. או ותרבץ תחת בלעם. כאשר ראה בלעם שאינו ביכולת מה כתוב. ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל. כמו שנתכאר שהטעינה והלבישה בירוד דין הקשה והתקיף:

ויפתח ה' את פי האתון וגו'. זה אחד מאותן הדברים שנבראו ערב שבת בין השמשות. א"ר יצחק למה כל כך נצרך היה לבלעם או לאתון או לישראל בדבורים האלה. א"ר יוסי שיטחקו ממנו אותן השירים שהיו עמו. וכשבאו לבלק אמרו לו וכי לטובה הזה שלחת לבכרו. לא תמצא בו ממשות ולא בדבריה. ובאותן דברי אתונו נתבוה סו כבודו. ר' חייא אמר אלמלא לא אמרה האתון כך לא ה' מניח בלעם את שלו. ובדברי האתון הבין שנשבר כחו. ר' אבא הקשה כתוב ותפתח הארץ את פיה. וכתוב ויפתח ה' את פי האתון. מה נשתנה ארץ מאתון שלא נאמר בה ויפתח ה' את פי הארץ. אלא שם נזר משה על הפה. ופתחה ועשתה הארץ פקידת משה. ולא יתכן לכתוב שהקב"ה עשה פקידתו. שהרי משה נזר ופקד ופצתה הארסה את פיה. וע"כ נאמר שהיא עשתה פקידתו. שכתב ותפתח הארץ את פיה. אבל כאן לא נזכר מי שנוזר כך. אלא שכך ה' רצין הקב"ה. וכיון שרצונו כך היה כתוב ויפתח ה' את פי האתון. ממנו בא הדבר וממנו נמצא. רבי יהודה אמר עיינתי בפרשה זו ובאותן דברי האתון. ונראים שאינם דיבורים הנצרכים. והלא כיון שכתוב ויפתח ה' את פי האתון. צריכים להיות אותן הדיבורים דברי דעת דברי חכמה. ואם כמו שהעיר החכמים שהוא היה משבח עצמו שהסים שלו רועה באתון. והיא השיבה ואמרה הלא אנכי אתונך. מכאן היה לה להתחיל. והיא פתחה מה עשיתי לך. ואם כן למה הטיח הקב"ה שהפתח פיה לדברים האלה. א"ר אבא ודאי שבאותן הדברים למדנו דעתו של בלעם. שלא ודע כדאי לשרות עליו רוח הקודש. גם למדנו שלא היה יכולת באתונו להרע או להטיב. ועוד למדנו מאתון זו שאין כח בבהמות שתשרה עליהן דעת שלמה. ובו וראה בלעם בדברים האלה של אתונו ובאותה דעה נבערה י"א יכל לעצור. ברעה העליונה על אחת כמה וכמה:

ז ותאמר לבלעם מה עשיתי לך. וכי ברשותי הוא לעשות טוב ורע. לא. שהרי בהמות אינן מתנהגות אלא כפי מה שמנהיגים אותן. ואע"פ שאתון זו בכח עמוק יותר היתה. מ"מ אינה ברשותה. שהרי בלעם הטעינה בכשפיו וברשותו עמדה. ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי. היה לי לצחק ממנה. והוא השיב כנגדה דברי

פ"א פ"א מקומות (ט) ישי" כ"ג ט 97 רי.

זו הזהר

[כח] זו השכינה הקדושה: [כט] פ"ו לצד הטומאה:

אורייתא מסייעא ליה דכתיב יזה ויזה הם כתובים. צהס"א שעתא מאי כתיב ותרם האתון וגו' ותלחץ אל הקיר. מהו ותלחץ אל הקיר. כד"א (ז) מקרקר קיר וגו'. קיר פסגונא. הסוף דשלפא עליהו [כה] ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר. היא לא יסבא ליה סיועא כלל. ובעקבותא אשדת ליה להסו"א קיר לרמוז ליה האי. כדון ויוסף להכותה צהס"א סקרא [כט]:

ויוסף מלאך ה' עבור ויעמד במקום צר וגו'. צהס"א שעתא אסתים לה כל ארמון וכל סיועין דלא ישמנה צה מכל סקרא דעלמא סיועא. כדון ותרבץ תחת בלעם. כד חמא בלעם דלא הוה יכול מאי כתיב. ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל כמה דאתמר דאשען לה ואלביש לה בזירויי דנחא קשיא ומקופא:

ויפתח ה' את פי האתון וגו'. היינו חד מאינון מלין דאתציראו ערב שבת בין השמשות. א"ר יצחק מאי סני האי לבלעם או לאתון או לישראל צהני מלין. א"ר יוסי דיחייבין ביה אינון רבבין דהוה עמיס. וכד מצו לבלק אצרו ליה יכי להאי שטיא שדנת ליקרא לא תשכה ביה מחשות ולא במלוי. ובחיינו מלין דאתנא אצבוא מן יקריס. ר' חייא אמר אלמלא לא אמרת אתנא האי לא שביק בלעם הסוף דלויס ובמלי דאתנא ידע דאתצר מלויס. ר' אבא רמי כתיב ותפתח הארץ את פיה. וכתיב ויפתח ה' את פי האתון מאי שנא ארץ מאתון דלא כתיב צה ויפתח ה' את פי הארץ. אלא הסם משה נזר על פומא ופתחה ועבדת ארעא פקודא דמשה ולא יאות דקב"ה יעבד פקודיס. דהא משה נזר ופקיד ופנתה האדמה את פיה. וע"ד היא עבדת פקודיו דכתיב ותפתח הארץ את פיה. אבל הכא לא תשתכח מאן דנזר אלא רעותא דקב"ה הוה והואיל ורעותיס הוה בצך כתיב ויפתח ה' את פי האתון מניס אתא מלה ומניס אשתכח רב יהודה אמר אשתכלנא צפישתא דא ובאלון מלין דאתנא. ולחיינו דלאו מלין דלריבין אינון. וכי מאחר דכתיב ויפתח ה' את פי האתון צעיון לחיוי אינון מלין מלי מעלייתא מלי דחכמתא ואי כתיב דאתעברו חצונא דלויס משכס דסוסיא דלויס רעי צרפיצא והיא תצת ואמרת הלא אנכי אתונך. מהכא הוה לה לפתח. והיא פתחה מה עשיתי לך. ואי הכי אמאי קא פתח קב"ה למפתח פומה להני מלין. א"ר אבא והאי צאלין מלין אוליפנא דעתא דבלעם. דלאו כדאי הוה למשרי עליה רוח קודשא. ואוליפנא דהא לית יכילו צאתינא לאצבאש או לאוסבא. ואוליפנא מהאי אתון דהא לית חילא צבעירי לאשראה עליהו דעתא שלים. ותא חוי בלעם צהאי מלה דאתניס וצהאי דעתא פשפא לא יכיל למיקס דעתא עלאה על אחת כמה וכמה

ז ותאמר לבלעם מה עשיתי לך וכי ברשותי הוה לעצבד טב וציס לאו דהא צעירי לא מתנהגן אלא ציאי דנהגון לון ואע"ג דהאי אתנא צעמיקתא יתיר הוה לאו ברשותה היא. דהא בלעם אשעין לה בצרשו ובצרמותי קיימא. ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי. הוה ליה לחייבא מנס. והוא אחיב לקבלה פשפופא

זו הזהר

[כח] זו השכינה הקדושה: [כט] פ"ו לצד הטומאה:

דברי טפשות, או צחקו השרים ממנו ונתכזה בעיניהם וידעו שהוא שומה, ומה אמר, כי התעללת בי לו יש חרב בידו וגו'. אמרו, שומה זה אם הוא יכול להכרית עמים בפיו, איך אינו יכול להכרית את אתונו והוא נצרך לחרב, ולמדנו שאין כח בכהמות להשרות עליהם רוח אחר, ופן יאמרו אנשים שאם ה' כח הדבור לבהמות כמה דעה שלמה היתה יוצאה מהן לעולם, צא ולמד מזה האתון, שהרי הקב"ה פתח את פיה, וראה דבריה, (א) רבי שמעון אמר אתון של בלעם כאשר דברה, מלאך עליון היה עליה מלמעלה, מעתה יש לגלות, שמעו חברים, פי האתון שנברא ערב שבת בין השמשות, התעלה על דעתכם שפיה היה פתוח מומן ההוא, או שתנאי התנה הקב"ה בומן ההוא, לא כן, וסוד יש כאן שנמסר לחכמים שאין משגיחים על טפשות הלב, פי האתון, זו מדרגה עליונה היא שבקליפות האתונות של צד הנקבות היתה [ב] ששרתה על אתון היא ודיבר עליה, וכאשר ברא הקב"ה לאוהה המדרגה שנקראת פי האתון סתם לה בתוך הנקב של תהום רבה [ג] והסגיר בפניה עד הזמן ההוא, כאשר הגיע אותו הזמן פתח אותו הנקב ויצאה ושרתה עליה ודברה, כדמיון זה ותפתח הארץ את פיה, את לרבות דומ"ה שהוא פי הארץ, את פי האתון, לרבות הממונה קבריא"ל שנקרא פי האתון, פי הבאר כדמיון זה, איוז פי הבאר, זו אותה המדרגה שהיתה ממונה עליה למטה, והיא תחת פי ה' [ד] וזו היא, 'הַדְרִיאֵל שְׁמוֹ ג' פיות האלה נבראו ע"ש בן השמשות, ובשעה שנתקדש יום השבת נתעלה אותו הפה הממונה על כל שאר פיות [ה] וזו היא, זה יום השבת שנתעלה ונתקדש בכל, הוא שנקרא פי ה', ערב שבת בין השמשות נבראו שאר הפיות, כשנתקדש היום נתעלה הפה השולט על הכל שנקרא פי ה' :

(ז) ויהי בבקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו כמות בעל, א"ר יצחק בלק היה חכם בכשפים יותר מבלעם, מלבד שלא היה יכול לכונן השעה לקלל, משל וכו' [ז] לפיכך ויקח בלק את בלעם וגו', הוא היה מכין לו ומחבר אותו לכל, ויעלהו כמות בעל, מהו ויעלהו כמות בעל, אלא הסתכל בכשפיו באיוז צד יאחו בהם, ומצא שעתידים ישראל לעשות כמות ולעבוד לבעל, כמו שכתוב (ז) ויעבדו את הבעל, וירא משם קצה העם, ראה שגדולי העם והמלך שלהם יעבדו לבעל, כמו שכתוב (ז) ויקראו בשם הבעל, וכתוב אם ה' האלהים לכו אחריו וגו', כיון שראה בלעם שעתידים ישראל להטוא בזה, מיד ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחות, ר' יוסי ור' יהודה אחד אמר כנגד מזבחות הקדמונים הקריב אותן שבעת המזבחות [ח] ואחד אמר שבחכמה עשה הכל, מצא שחלקם של ישראל הוא שנתקשרו בשבעה המדרגות [ט] לפיכך היה מסדר שבעה מזבחות :

(ה) וילך שפי, א"ר שמעון בוא וראה מה כתוב בו באותו רשע בלעם, וילך שפי, מהו שפי, יחיד

ספסותה ומלהא, כדון חיכו מניה וחתקליל צעיניו וידעו דאיהו שפיר, ומאי אמר, כי התעללת בי לו יש חרב בידו וגו' אמרי, שפיר דא אי איהו יכול לשיאלא עמין בפומיה, היך לא יכול לשיאלא לאתניה והוא בעי חרבא ואלופינא דלית חילא צבעירי לאשרהה עליהו רומא אמרה דאי יימרון בני נשא, אי ימללון צעירי כמה דעתא שלים יפקין לעלמא, פוק ואלויף מהאי אתנא דהא קב"ה אפתח פומיה חמי מלהא (א) רבי שמעון אמר אתון דבלעם כד מלינת מלאכה עלאה הוה עלה מלעילא, מהסגרא אית לגללה, חצריא שמע, פי האתון דאצרי ערב שבת בין השמשות סלקא בדעתיהו דפומא הוה פתיחא מהסווא זמנא או תנאי דאתני קב"ה צהסווא זמנא, לאו הכי, ורוא הכא דאתמסר לחכימי דלא משגתן לפששו דלכא פי האתון הסווא דרגא עלאה דאתני דספר נוקבי הוה [ב] דשריא על הסווא אתון ומלייל עלה וכד צרף קב"ה להאי דרגא דאקרי פי האתון סתם ליה בגו נקבא דתהומא רבא [ג] ואסתים עליה עד הסווא זמנא כד מטא הסווא זמנא פתח הסווא נקבא ונסק ושרא עלה ומלייל כגונא דא ותפתח הארץ את פיה, את לאסגאה דומ"ה דאיהו פי הארץ, את פי האתון, לאסגאה קמריא"ל דאקרי פי האתון, פי הבאר כגונא דא מאן פי הבאר הסווא דרגא דסווא ממנא עליה לתתא, וזיהו תחות פי ה' [ד] ומאן איהו, 'הַדְרִיאֵל שְׁמִיה, תלת פומין אלין חצריאו ע"ש בין השמשות ובשעתא דקדש יומא סלקא פס דממנא על כל שאר פומין [ה] ומאן איהו, דא הסווא יומא דאסתק ואתקדש בכלא הסווא דאקרי פי ה', ע"ש בין השמשות אצרון שאר פומין, אתקדש יומא סליק פומא דשליס על כלא דאקרי פי ה' :

(ז) ויהי בצקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו כמות בעל, א"ר יצחק בלק חכים הוה צחרשין יתיר מבלעם, צר דלא הוה מכיון שעתא ללפיה משל וכו' [ז] בג"כ ויקח בלק את בלעם וגו', הוא הוה אתקין ליה ואחיד ליה לכלא, ויעלהו כמות בעל, מהו ויעלהו כמות בעל, אלא אשנה צחרשוי צמאי ספרא יתחיד צבו, ואשכח דזמינין ישראל למעבד כמות ולמפלח לבעל כמה דכתיב (ג) ויעבדו את הבעל, וירא משם קצה העם חמא דצרכי דעמא ומלכא דהון דפלחין ליה כמה דכתיב (ז) ויקראו בשם הבעל, וכתיב אם ה' האלהים לכו אחריו וגו', כיון דחמא בלעם דזמינין ישראל להאי מיד ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחות, ר' יוסי ור' יהודה חד אמר לקבלי מדבחן דקדמאי אקריב אינון שבעה מדבחן [ח] וחד אמר צחכמתא עביד כלא, אשכח דחולקהון דישאל בשבעה דרגין אתקשרו [ט] בגין כך אסדר שבעה מדבחן :

(ה) וילך שפי, א"ר שמעון תא חזי מאי כתיב ביה צהסווא רשע דבלעם, וילך שפי מהו שפי, יחידאי

טראה מקומות א' ד' רח : ט ד' רי . ג מלכיס כ' י"ז (ד) מלכיס א' י"ח (ה) ויבנת קסט :

זו הזתר

[ג] כגונא לעיל שיש עשר קליפות זכרים חסורים, ועשר נקבות אתונות : [גא] היינו מקור הקליפות : [גב] שהיא מרת המלכות כירוע מלכות פה : [גג] שאז זמן עליית המלכות לעולמות העליונים, [גד] כאמרם ז"ל משל לאחד שחיה בירו סבין ולא היה יודע המקום לתתוך, והשני ידע המקום ולא היה לו סבין וכו' : [גה] שהם אדם נח אברהם יצחק יעקב משה ואהרן : [גו] היינו שמדוכקים ככל תנ" ספירות שמן חסד עד מלכות :

יחידאי. כד"ש שפיטן פ'י ארחה. כסאי טויל לטויל יחידאי וכמין עלי אורחין ומבילין. ככי נמי בלעס סוס אויל יחידאי מאי עמאל. בנץ לאמסכא עליה רוסא ומסכבא. דכל מאן דלויל יחידאי בזמנין ידען. אפילו במסא בחרין ידען. מסך עליה רוסא ומסכבא. בנץ כך בכל זמנא לא יסך ב"י יחידאי בחרחא במסא. אלא באפס דבני נשא זולין ומבין ומסתחין תמן. וע"ד לא יסך בר נש יחידאי בליליא סוילי וכני נשא לא מסכבא. וסייט עמאל דלא סלין נבלתו. דלא לקיימא גופא מימא בלא רוסא על ארעא בליליא. בנץ כך סהוא רשע דבלעס סוס אויל יחידאי כסאי נש. כמס דאוקמא:

יחידאי ככתוב שפיטן עלי אורח. כנחש הזה שהולך יחיד ואורב על הדרכים ושבלים. כמו כן בלעס היה מהלך יחידאי. מה המעס. כדי להמשיך עליו רוח המומאה. שכל מי שהולך יחידאי בזמנים ידועים. אפילו בעיר במקומות ידועים. מושך עליו רוח ממא. לפיכך יהי נודר האדם בכל זמן שלא ילך יחידאי בדרך אפילו בעיר. אלא במקום שאנשים הולכים ושבים ומצאים שם. וע"כ אל ילך אדם יחידאי בלילה כיון שאין אנשים נמצאים. והוא המעס של אל תלך בלילתו. שלא לדגוד גוף המת שהוא כלי רוח על הארץ בלילה. לפיכך זה בלעס הרשע היה מהלך יחידאי כמו הנחש הזה. כמו שנתבאר:

א) ויקר אלהים אל בלעס וגו'. א"ר חייא ויקר. לשון של פומאה תפס. ואם תאמר הלא כתוב אלהים. אלא הקב"ה הומין לו מקום פומאה הווא שיסתאב בו. וזו אותה המדרגה שהוא היה נרוב בה להטמא. מה עשה בלעס. הוא חשב שבכה אותן הקרבנות ויכל לעלות למעלה. מיד הומין לו הקב"ה מקם ההוא. ואמר לו דודי לך פומאה כמו שראוי לך. וע"כ ויקר אלהים אל בלעס. (ג) משל לאדם שהי' לו אוהב חשוב אחד שהניח לו אביו. והאנשים היו מפחדים להתקוטט עמו בשביל אותו האוהב. לימים בא איש אחד והיה מבקש לעורר קטטה עמו. אמר מה אעשה. אם אתעורר עמו קטטה הרי אוהב ההוא שנקשר עמו ולא אוכל. מה עשה. שלח מתנה לאוהב ההוא. אמר אותו האוהב וכי מה יש לו לאיש ההוא אצלי מבין אני שזה הוא בשביל בן אוהבי ההוא. אמר. מתן זה אל יכנס לפני. תגוד לכלבים ויאכלו אותו. כך בלעס בא לעורר קטטה בישראל. וראה שאיני יכול לבעבוד אוהב העליון הדוא שדום. התחיל להכין לפניו מתנה. אמר הקב"ה. רשע מה יש לך אצלי. אתה רוצה להתגר בבני. דודי מתן שלך מוכן לכלבים. בוא וראה מה כתוב ויקר אלהים אל בלעס. וא"ר שמעון זה לשון קרי ופומאה. מתן שלך להם יומסר ולא יכנס לפני. רבי אבא אמר ויקר. ככתוב (ג) לפני קרתו מי יעמד. הוא היה מבין וחשב שבאיתו מתנה ינצח לישראל. מה כתוב ויקר אלהים. התקדר עצמו מה שחשב בלעס. ועוד ויקר אלהים כמו שאמרו שנתעורר עליו מן צד הפומאה. רבי אלעזר אמר ויקר. בלעס חשב שבמתנה ההוא יכנס להרע לישראל. והקב"ה עקר לה מלפניו לאותה מתנה. ועקר לו בלעס ממה שהיה חושב. וגם עקרו מאותה המדרגה [ג] זש"כ ויקר. ככתוב (ד) יקרה עורבי נחל. אמר לו. רשע אין אתה בראי להתקשר עמדי ולכנס לפני. מתן שלך לכלבי ימסר:

א) ויקר אלהים אל בלעס וגו'. א"ר חייא ויקר. לשון של פומאה תפס. ואם תאמר הלא כתוב אלהים. אלא הקב"ה הומין לו מקום פומאה הווא שיסתאב בו. וזו אותה המדרגה שהוא היה נרוב בה להטמא. מה עשה בלעס. הוא חשב שבכה אותן הקרבנות ויכל לעלות למעלה. מיד הומין לו הקב"ה מקם ההוא. ואמר לו דודי לך פומאה כמו שראוי לך. וע"כ ויקר אלהים אל בלעס. (ג) משל לאדם שהי' לו אוהב חשוב אחד שהניח לו אביו. והאנשים היו מפחדים להתקוטט עמו בשביל אותו האוהב. לימים בא איש אחד והיה מבקש לעורר קטטה עמו. אמר מה אעשה. אם אתעורר עמו קטטה הרי אוהב ההוא שנקשר עמו ולא אוכל. מה עשה. שלח מתנה לאוהב ההוא. אמר אותו האוהב וכי מה יש לו לאיש ההוא אצלי מבין אני שזה הוא בשביל בן אוהבי ההוא. אמר. מתן זה אל יכנס לפני. תגוד לכלבים ויאכלו אותו. כך בלעס בא לעורר קטטה בישראל. וראה שאיני יכול לבעבוד אוהב העליון הדוא שדום. התחיל להכין לפניו מתנה. אמר הקב"ה. רשע מה יש לך אצלי. אתה רוצה להתגר בבני. דודי מתן שלך מוכן לכלבים. בוא וראה מה כתוב ויקר אלהים אל בלעס. וא"ר שמעון זה לשון קרי ופומאה. מתן שלך להם יומסר ולא יכנס לפני. רבי אבא אמר ויקר. ככתוב (ג) לפני קרתו מי יעמד. הוא היה מבין וחשב שבאיתו מתנה ינצח לישראל. מה כתוב ויקר אלהים. התקדר עצמו מה שחשב בלעס. ועוד ויקר אלהים כמו שאמרו שנתעורר עליו מן צד הפומאה. רבי אלעזר אמר ויקר. בלעס חשב שבמתנה ההוא יכנס להרע לישראל. והקב"ה עקר לה מלפניו לאותה מתנה. ועקר לו בלעס ממה שהיה חושב. וגם עקרו מאותה המדרגה [ג] זש"כ ויקר. ככתוב (ד) יקרה עורבי נחל. אמר לו. רשע אין אתה בראי להתקשר עמדי ולכנס לפני. מתן שלך לכלבי ימסר:

ב) וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. א"ר שמעון סא מוזי סהוא רשע נעלא דכלא סוס. דלא חשכה בכל פרשתא דא יואמר ס' אל בלעס. או וידבר ס' אליו ח"ו. מאי כתיב וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. כחאן דשוי חסמא בעוס חמרא דלא יספי סכא או סכא. כך וישם ס' דבר בפי בלעס. א"ל קב"ה. רשע את חשיב דמל יך סכא ומתקיים פרכס בבני. או אסכא. לא לרביין אפינן

ב) וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. א"ר שמעון סא מוזי סהוא רשע נעלא דכלא סוס. דלא חשכה בכל פרשתא דא יואמר ס' אל בלעס. או וידבר ס' אליו ח"ו. מאי כתיב וישם ה' דבר בפי בלעס וגו'. כחאן דשוי חסמא בעוס חמרא דלא יספי סכא או סכא. כך וישם ס' דבר בפי בלעס. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב שעל יך תבא ותתקיים ברכה בבני. או להיפוך. אין דם צריכים

מראה מקומות א) ויקר ק"ס. ב) דף ר"ב. ג) פנים קמ"ז. ד) פנים ל' טו דף ר"ב:

זו הזהר

[ג] עקרו גם מאותה מדרגת הפומאה שהיה רבוק שרצה על ידה להתגבר להאחז במדרגת הקדושה אשר לעומתה:

איונין לך. כמו שאומרים לדבורה בן' [לח] אלא אתה שוב אל בלק. וכאשר תפתח פיך לא תהיה אתה ברשותך. ולא בפוך יהי' תולדה הדבור אלא וכה תדבר. הרי כ"ה שעתידיה לברכם [לח] כ"ה תדבר ברכת בני. כאשר תפתח פיך היא תדבר דברים שחילו על בני. ולא תניח לך הדבור. בוא וראה שכך הוא. שכאשר בא לבלק ובלק שמע כל אותן הדברים. היה חושב שמפי בלעם יוצאים הדברים. ואמר לקוב אויבי לקחתך וגו'. א"ל בלעם קח כשפים האלו בידך בשביל לעכב כאן כ"ה הזאת. ואם אתה תוכל לעכב אותה בכשפים האלה. אני אעקור לה מאותן הדבורים שהיא אמרה. מה כתוב. התיצב כ"ה על עולתך. בהקרבנות וכשפים האלה תעכבה. ואנכי אקרה כ"ה. כלומר אעקור לה מאותן הדבורים. א"ל הקב"ה. רשע אני אעקור אותך. מה כתוב אח"כ. ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו. ואתו דבר הרים את הקל כהרבור של כ"ה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. כ"ה תדבר בודאי. בוא וראה בתחלה לא כתוב התיצב כה על עולתך. אלא התיצב על עולתך ואלכה אולי יקרה ה' לקראתי. כיון שראה שכ"ה אמר אותן הברכות. או אמר התיצב כ"ה על עולתך ואנכי אקרה כ"ה :

מן ארם יצאני בלק וגו' לכה ארה לי יעקב וגו'. ארה לי כלומר לקום [מ] ר' יוסי אמר כלומר. השלך אותם מאותה המדרגה שהם קיימים בה. בכתוב (א) צדה אורה. אמר אם תוכל להשליכם מאותה המדרגה שלהם. הרי כלם יהיו נעקרים מן העולם. ולכה זועמה ישראל. ישראל שלמעלה [מ] שהיו' נמצא דינו לפניו. כש"כ (ב) חל זועם בכל יום :

(ג) מה אקב לא קבה אל וגו'. א"ר אלעזר בוא וראה כדביון ש' שמעלה יש למטה. למעלה יש למטה. יש בחינת ימין ובחי' שמאל. למטה ישראל ועמים. ישראל נאחזים לדיוטין בקדושת המלך הקדוש. עמים עכו"ם נאחזים לשמאל לצד רוח המטארה. וכל המדרגות של בחי' שמאל הן למטה מכלן. וכל המדרגות נאחזות זו בזו עד שתליוות מן הראש [מג] וכדביון תולדות הראש כן באותו הדיוטין תליוות הגב שהוא התחתון. מפני מה. לפי שנאמר בן. ולפיכך עמים עכו"ם באותו צד המטארה שלהם יתגרצו כמו כן [מג] בלעם הוא נשתמש בכל מדרגות התחתונות. והוא היה רואה באותן התחתונות שחן הגב. שאין ביכולתן להתגב אלא עם הראש. לפיכך אמר מה אקב לא קבה אל. שהוא הראש. לפי שהראש העליון ההוא אינו נמצא בדין באותן הימים. ואע"פ שזה אל ביארט שהוא במקום אחר יותר עליון. שהוא מרת המוב והחסד של העולם [מד] אבל זו מרת המלכות הקדושה לוקחת שם הזה כדביון מרת העליונה. ולפיכך נקראת אל [מה] אלא שהיא זועם בכל יום. שנמצא בה דין. ובוא וראה א"ל שר"י הרי ביארטו שבו כח הספקת השפע לעולם. והוא אמר לשלם די [מו] וזה השם א"ל הוא שמעונו עמו

איונין לך. כמו דלמרין ללרעה כו' [לח] אלא את שוב אל בלק. וכד תפתח פומך לא תהא ברשותך. ולא בפומך תליא תולדה אלא וכה תדבר. הרי כ"ה דומיא לברכא לון [לח] כ"ה תמלל ברעא דבני דכד תפתח פומך הוה תמלל מלין לאתקיימא על בני. ולא תשבוק מלין לך. תא חזי דקד סוה. דכיון דתתא לבלק ובלק שמו כל איונין מלין. סיס השיב דהא משומיה דבלעם כפקון. ואמר לקוב אויבי לקחתך וגו'. א"ל בלעם סב אלין חרשין בידך בנין לאתעבא סכא להאי כ"ס. ואי את חיכול לאתעבא לה צבני חרשין אהא אעקר לס מלינון מלין דהא חמרה. מאי כתיב. התיצב כ"ה על עולתך. צהאי וצחלין חרשין תעכב לס. ואנכי אקרה כ"ה כלומר אעקר לס מלין מלין. א"ל קב"ה רשע אהא אעקר לך. מאי כתיב בתריה. ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו. והסוה דכר אריס קלה צמלווי דכ"ה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. כ"ה תדבר ודאי תא חזי בקדומיא לא כתיב סתיצב כה על עולתך. אלא סתיצב על עולתך ואלכס חולי יקרה ה' לקראתי. כיון דתתא דכ"ה אמר איונין ברכאן. דכין אמר סתיצב כ"ה על עולתך ואנכי אקרה כ"ה :

מן ארם יצאני בלק וגו' לכה ארה לי יעקב וגו'. ארה לי כלומר לקום [מ] ר' יוסי אמר כלומר. אשדי לון מהסוה דרנה דאיונין קיימין. כד"א (א) לכה אורה. אמר אי חיכול למשדי לון מהסוה דרנה דלסון. הוה כללו יתעקרון מעלמא. ולכה זועמה ישראל. ישראל דלעילא [מ] דשתכח רוגזא קמיס. כד"א (ב) ואל זועם בכל יום

(ג) מה אקב לא קבה אל וגו'. א"ר אלעזר תא חזי כגווא דהית לפילא הית לתתא לפילא ארס ימינא וארס שמאלא. לתתא ישראל ועמין. ישראל אתמלחין לימינא בקדושת המלכה קדישא. עמין עכו"ם לשמאלא לסמרה דרוח מסאבה. וכלסו דרנין דשמאלא לתתא מכלסו. וכלסו דרנין אחידן דא דגא עד דתלין מן רישא [מג] וכגווא דרישא נפיל בהסוה גווא נפיל אבא דרישו תתא. מאי סעמאל. בנין דאחיד כ"ה. ובג"כ עמין עכו"ם בהסוה סמר מסאבה דלסון 'סוי אתדברו [מג] בלעם הוה אשתמש בכלסו דרנין תתאן. והוה סוס זמני צהאי תתא דאיוסו זנבא. דלא יכיל לאתדברא אלא ברישא. בג"כ אמר מה אקב לא קבה אל. דאיוסו רישא. בנין דהסוה רישא פלחא לס אשתכח דביסא כדיונין יומין. ואע"פ דהאי אל אוקימנא צהמר אחרא עלאס. והוה סב ומסד דעלמא [מד] אלא סוי מלכותא קדישא נפיל שמא דא כגווא דעלמא. ובג"כ אקרי אל [מה] אלא דאיוסו זועם בכל יום. דלשתכח צה דינא. ותא סוי א"ל שר"י הוה אוקימנא דביס סיוסוקא דעלמא. ואיוסו אמר למולס די [מו] וסאי א"ל הוה דלחוצו

כדדיס
מראה סקומות ס שמאל ס כ ס פליס ו ס נמדכ קס.

די הזהר

[לח] לא מעוקבך ולא מרוביך : [לס] ון השכינה הקדושה שנקראת כ"ה : [מו] מלישן אריותו מדי : [מל] ו מרת התמארת : [מג] ון מרת המלכות שרוא ראש לשועלים : [מג] הנהגתם כמו במדר הנהגת הקדושה כקוף בפני אדם : [מד] בכתוב חסר אל כל היונו : [מס] גם המלכות נקראת אל יען כו' היא משפעת השפע לכל אחד ואחד בעולם התחתון : [מו] מכיון ראה שגם מרת המלכות נקראת לעמים בזהם אל מזהם א"ל שר"י שכן התקשרות ב' שפות נפלה שם אחד. שהשם שר"י חסו על מרת חיסוד המסופע די שפע ע"י השם אל שמדווג עמו שהיא מרת המלכות. וגם שלפעמים השם אל פשמעונו נבודה ושרדה. כמו שכתוב ואת אילי הארץ לקח :

עמו. ולפיכך נקרא א"י שד"י. א"ל המחובר עם שד"י. ולכך מה אקב לא קבה אל. לפי שבאותו הדמיון שנתעורר הראש נתעורר גם הזנב שהוא התחתון:

בהדיא. ובג"כ חקרי א"ל שד"י. א"ל שד"י. וע"ד מה אקב לא קבה אל. בנין דכנוולא לתעורר רישא הכי נמי לתעורר זנבא דליבו תתאס:

ח) כ"י מראש צורים אראנו וגו'. א"ר יצחק מראש צורים אלה הם האבות. שכתוב (ג) הביטו אל צור חוצבתם. ומנבעות אשורנו. אלו האמהות. בין מצד זה ובין מצד זה אין ביכולת לקללם. רבי אבא אמר כי מראש צורים אראנו. מי יוכל לנצח ל"ישראל. שהרי הוא נאחו מראש שממנו יוצאים כל צורים [מז] ומי הם הצורים. נבירות. שהרי כל הדינים שבעולם מאותן הנבירות יוצאים. והם נאחיים בהם. ומנבעות אשורנו. אלו שאר כתרים הקדושים שנאחיים בהם [מת] הן עם לבדר ישכן. ככתוב ה' בדר ינחנו וגו' :

ח) כ"י מראש צורים אראנו וגו'. א"ר יצחק מראש צורים אלה הם האבות. שכתוב (ג) הביטו אל צור חוצבתם. ומנבעות אשורנו. אלו האמהות. בין מצד זה ובין מצד זה אין ביכולת לקללם. רבי אבא אמר כי מראש צורים אראנו. מי יוכל לנצח ל"ישראל. שהרי הוא נאחו מראש שממנו יוצאים כל צורים [מז] ומי הם הצורים. נבירות. שהרי כל הדינים שבעולם מאותן הנבירות יוצאים. והם נאחיים בהם. ומנבעות אשורנו. אלו שאר כתרים הקדושים שנאחיים בהם [מת] הן עם לבדר ישכן. ככתוב ה' בדר ינחנו וגו' :

כ"י מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. א"ר יוסי שתי מדרגות הן יעקב וישראל. בתחלה יעקב ואח"כ ישראל. ואע"פ שהבל אחד [מס] שתי מדרגות הן. שהרי מדרגה העליונה ישראל הוא. מי מנה עפר יעקב. מדרגה שלמטה [ג] איזו עפר. א"ר שמעון זה שכתוב עליו (ג) יתן כעפר חרבו וגו' [גא] איזו חרב. זה ידוע שכתוב (ד) חרב לה' מלאה דם. עפר. זה המקום שהוא שנברא ממנו אדם הראשון. שכתוב ויצר ה' אלהים את האדם עפר וגו'. ומעפר הוא המה חילות וכמה מחנות יצאו. כמה כדורי אש. כמה שרי הדין. כמה חצים. כמה בליסטראות. כמה רומחים וחרבות וכלי זין נמצאו מעפר ההוא. ככתוב (ה) ה"ש מספר לגדודיו. ומספר את רבע ישראל. רבע ישראל. זו היא ה' [נג] וענין אחד הוא. רבע ישראל. כמ"כ רובץ תת משאו. תרנימו רביע. וש"כ (ו) הנה מסתו שלשלמה. ד"א רבע ישראל. כמו רביעית שבישראל. שהרי למטה רבע נקראת לפי הכתרים. המשמעות על דוד. שהוא רגל רביעית של הכסא [נג] ד"א מי מנה עפר יעקב. כל אורח החשובים עפר כמו שנכתב [נד] ומספר את רבע ישראל. שכתוב היש מספר לגדודיו. כמו שנכתב. ד"א מי מנה עפר יעקב. אותן המצות התלויות בעפר. בזריעה בנטיעה ובקצירה. וזה ביארו החברים. ומספר את רבע ישראל [ניה] כמ"כ בהמתך לא תרביע כלאים:

כ"י מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. א"ר יוסי שתי מדרגות הן יעקב וישראל. בתחלה יעקב ואח"כ ישראל. ואע"פ שהבל אחד [מס] שתי מדרגות הן. שהרי מדרגה העליונה ישראל הוא. מי מנה עפר יעקב. מדרגה שלמטה [ג] איזו עפר. א"ר שמעון זה שכתוב עליו (ג) יתן כעפר חרבו וגו' [גא] איזו חרב. זה ידוע שכתוב (ד) חרב לה' מלאה דם. עפר. זה המקום שהוא שנברא ממנו אדם הראשון. שכתוב ויצר ה' אלהים את האדם עפר וגו'. ומעפר הוא המה חילות וכמה מחנות יצאו. כמה כדורי אש. כמה שרי הדין. כמה חצים. כמה בליסטראות. כמה רומחים וחרבות וכלי זין נמצאו מעפר ההוא. ככתוב (ה) ה"ש מספר לגדודיו. ומספר את רבע ישראל. רבע ישראל. זו היא ה' [נג] וענין אחד הוא. רבע ישראל. כמ"כ רובץ תת משאו. תרנימו רביע. וש"כ (ו) הנה מסתו שלשלמה. ד"א רבע ישראל. כמו רביעית שבישראל. שהרי למטה רבע נקראת לפי הכתרים. המשמעות על דוד. שהוא רגל רביעית של הכסא [נג] ד"א מי מנה עפר יעקב. כל אורח החשובים עפר כמו שנכתב [נד] ומספר את רבע ישראל. שכתוב היש מספר לגדודיו. כמו שנכתב. ד"א מי מנה עפר יעקב. אותן המצות התלויות בעפר. בזריעה בנטיעה ובקצירה. וזה ביארו החברים. ומספר את רבע ישראל [ניה] כמ"כ בהמתך לא תרביע כלאים:

ו) וישא משלו ויאמר. וידבר לא כתוב. מהו וישא משלו. רבי חייא אמר הוא היה רק מדים קול בלבד אצל המדבר ההוא. וישא משלו. בלעם. ויאמר. כ"ה הדיא. ככתוב וכה תדבר. האמידה ממנה היתה. בוא וראה כיון שראה בלעם שבכל בשפיו ובכל אותה הפתנה אינו יכול לעקור כ"ה הדיא. כמ"כ ואנכי אקרה כה. אעקור כ"ה הדיא. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב לעקור אותה. אני אעקור אותך סבקים אחיזתך. מה כתוב ויקר אלהים אל בלעם. כמו שנכתב. ואחר כך כיון שראתה

ו) וישא משלו ויאמר. וידבר לא כתוב. מהו וישא משלו. רבי חייא אמר הוא היה רק מדים קול בלבד אצל המדבר ההוא. וישא משלו. בלעם. ויאמר. כ"ה הדיא. ככתוב וכה תדבר. האמידה ממנה היתה. בוא וראה כיון שראה בלעם שבכל בשפיו ובכל אותה הפתנה אינו יכול לעקור כ"ה הדיא. כמ"כ ואנכי אקרה כה. אעקור כ"ה הדיא. א"ל הקב"ה. רשע אתה חושב לעקור אותה. אני אעקור אותך סבקים אחיזתך. מה כתוב ויקר אלהים אל בלעם. כמו שנכתב. ואחר כך כיון שראתה

מראה מקומות (ה) 97 כי: (ג) יע"פ ג"ה (ג) שס פ"ה (ד) שס לד (ה) איזו כ"ס (ו) ס"ד ג' 6 דף ר"ה.

דיו הזהר

[מז] זה עולם הבינה רבינה דינין מתערין: [מת] היינו שאר ספירות הקדושות: [מט] ששניהם בתפארת: [נ] יעקב רמו על המדרגה שבתפארת שהיא למטה מן מדרגת ישראל שבתפארת: [נא] עפר רמו על מרת המלכות שמזדווגת עם התפארת. ושניהם יחד הוא עפר יעקב. ובאשר מרת המלכות מלאה בדין נקראת חרב: [נג] אות ה' אות הרביעית מן השם הייתה היא שריש המלכות. והיינו ענין אחד עם הענין של עפר יעקב. כי רבע ישראל ג"כ מרמו על הזדווגות תפארת ומלכות במדרגה העליונה ומפרש שהמלכות נקראת רבע היש כמשמעות זה הזדווגות מלשון רביצה ושכיבה כמטה. וע"ז מביא הרמו מסתו שלשלמה: [נד] דוד המלך שריש במרת המלכות ואברהם יצחק יעקב דוד נקראים ד' רגלים של כמה הכבוד: [נה] חיינו הצדיקים בעלי ענוה. ורבע ישאל חיינו גרדי תפארת חכמים חכמים תחת אותן הצדיקים: [ני] חיינו מצות הנהוגות בכל מיני כלאים:

דחמא דלא יכיל הדך ואמר וברך ולא אשיבנה. ולא אשיבנו מצעני ליה [נ] אלה ולא אשיבנה ודאי להסיח כ"ה דכתיב וכה מדבר. לית אנה יכיל להסדרה לה. אמר בלעם בתרין דרגין דעיקב לאעלא צבו. דעיקב לאעלא צבו מדרגה דיעקב ולא יכילנא. דעיקב לאעלא צבו מסמרה אחרת דישאל ולא יכילנא מאי סעמא. בגין דשמא דא אן דא לא אהקשר דייגין דיסין סה"ד לא הדיס און דיעקב וגו' תאנא תרין דרגין אינון. נחש וקסם. לקבליוון עמל ואון. אמר בלעם הא ודאי אשכחנא להני קבלי דיעקב וישאל. און דאיהו קסיר צנח לקבליה דיעקב. עמל דאיהו קסיר צנח לקבליה דישאל. כיון דחמא דלא יכיל אמר ודאי לא הדיס און דיעקב וגו'. מאי סעמא. בגין דה' אלהיו עמו וגו'. ואי תימא צבתי לא יכילנא צקסם ונחש יכילנא. כתיב כי לא נחש דיעקב וגו'. ולא עוד אלא דכל חילין דלעילא וכל משייין כלשו לא ידעי ולא מסתכלי דנימוסא דמלכא עלאה. עד דשאלוי להני תרי יעקב וישאל. ומאי אחריו. מה פעל אל. א"ר אלעזר כל הני מלין כ"ה אמרי. והוא אריס קלא לקבלה ולא ידע מאי הוא. ולא אשתמע צר קליה :

א) כי לא נחש דיעקב ולא קסם בישאל. א"ר יהודה הכי אוליסנא. כל מאי דדעי צר נש דהאי עלמא דפולחנא דקב"ה. צבי לאתערא צעודא לתא. דצעודא דלתתא אהער עובדא לעילא. ועובדא דא צבי בקדושה. וסא אוקמוה. ובאתר דלית עובדא אית מלה. ובמלה דפומא תליא עובדא לאתערא לעילא. וכמה דבעינן לאתערא קדושה עלאה צעודא ובמלה. הכי נמי אינון דאיתין מסער דמסאבותא בעיין לאתערא סמרא דלסון צעודא ובמלה דפומא. ואע"ג דבלעם תרשף הוה רב מכל חרשין דעלמא. תרשף עלאה מיהו סה צלק. צקסם סוס צלק רב מכל חכימין. ובלעם צנח. קסם ונחש תרין דרגין אינון. קסם תליא צעודא. נחש לא תליא צעודא אלא באסתכלותא ובמלה דפומא. וכדין מתערי עליהו רוח מסאבא לאתלבשא צבו ועבדו מאי דעבדו. וישאל קדישין לאו הכי. אלא כלשו קדישין וכל עובדיהו לאתערא עליהו קדישא. כד"א (ג) עד יערה עלינו רוח ממרום. דהא אינון בסמרא דקדושה עלאה אחידין. ועובדיהו בקדושה אחיין. וקדושה מתערי עליהו ומתלבשן צבו. ותא חוי צקסם סוס צלק רב מכל חכימין ובלעם צנח. וע"ד צעמא דבעא צלק לאתחברא עמיה מאי כתיב. וילכו זקני מואב עם זקני מדין וקסמיהו בידם. תא חוי צמלה דפומא סוס צלק רב מכל חרשין דעלמא. ובאסתכלותא דהסא נחש סוס ידע לכוונא סעמא. וע"ד צעא צלק לאתמא מלה צקסם ונחש. א"ל קב"ה. רשע סא קדמוך צבי. עובדא אית בגוייהו דכל סמרין דיסין ווינין דיסין ומרשין דעלמא לא יכלין לקרבא צדידיהו. דכלשו ערקין מקמייהו. ומאי איסו. אהל מועד ומאני קודשא ושמושי מקדשא וקפרת צוסמין. דקא מצטל כל דתתא ורניא דעלמא דלעילא ותתא. ועלוון וקרביין צבל

א) כי לא נחש דיעקב ולא קסם בישאל. א"ר יהודה כן למדתי. כל מה שמבקש האדם בעולם הזה בעבודת הקב"ה. צריך לעורר בעשיה למטה. שבמעשה שלמטה נתעורר פעולה למעלה. ועשיה זו צריכה להיות בקדושה. וזה נתבאר. ובמקום שאין מעשה יש דבור. וברבור הפה תולה לעורר פעולה למעלה. וכמו שנצרך לעירר קדושה העליונה במעשה וברבור. כמו כן איתן הבאים מצד המומאה צריכים לעורר צד שלהם במעשה וברבור הפה. ואע"פ שבלעם היה מכשף הגדול מכל מכשפי העולם. מכשף גבוה ממנו היה בלק. בקסם היה בלק גדול מכל החכמים. ובלעם בנחש. קסם ונחש שתי מדרגות הן. קסם ת"ה בעשיה. נחש אינו תולה בעשיה אלא במחשבה וברבור הפה. ואז נתעורר עליהם רוח ממא להתלבש בהם ועושה מה שבחכו לעשות. וישאל קדישין לא כן. אלא כלם קדישין וכך מעשיהם לעורר עליהם קדושה. ככתוב (ג) עד יערה עלינו רוח ממרום. וע"כ כתוב כי לא נחש דיעקב ולא קסם בישאל. שהרי הם בצד קדושה העליונה נאחזים. ומעשיהם בקדושה באים. והקדושה מתעוררת עליהם ומתלבשת בהם. ובוא ודאה בקסם היה בלק גויף מכל החכמים ובלעם בנחש. וע"כ בשעה שבקש בלק להתחבר עמו מה כתוב. וילכו זקני מואב עם זקני מדין וקסמיהו בידם. בוא וראה ברבור הפה היה בלעם גדול מכל מכשפי העולם. ובאסתכלותו ע"י הנחש ההוא היה יודע לכון השעה. וע"כ בקש בלק להשלים הדבר בקסם ובנחש. א"ל הקב"ה. רשע הרי קדמוך בני. עבודה יש ביניהם שכל צדדים הרעים ומינים הרעים והכושפים שבעולם אין יכולים לקרב אצלם. שכלם בורחים מלפניהם. ומה היא. אהל מועד וכ"ל המקדש ותשמושי המקדש וקפרת הסמים. שזה מבטל כל אף וחימה שבעולם למעלה ולמטה. וגם עולות וקרבתות בבל

ב) מה נחש דיעקב ולא קסם בישאל. א"ר יהודה כן למדתי. כל מה שמבקש האדם בעולם הזה בעבודת הקב"ה. צריך לעורר בעשיה למטה. שבמעשה שלמטה נתעורר פעולה למעלה. ועשיה זו צריכה להיות בקדושה. וזה נתבאר. ובמקום שאין מעשה יש דבור. וברבור הפה תולה לעורר פעולה למעלה. וכמו שנצרך לעירר קדושה העליונה במעשה וברבור. כמו כן איתן הבאים מצד המומאה צריכים לעורר צד שלהם במעשה וברבור הפה. ואע"פ שבלעם היה מכשף הגדול מכל מכשפי העולם. מכשף גבוה ממנו היה בלק. בקסם היה בלק גדול מכל החכמים. ובלעם בנחש. קסם ונחש שתי מדרגות הן. קסם ת"ה בעשיה. נחש אינו תולה בעשיה אלא במחשבה וברבור הפה. ואז נתעורר עליהם רוח ממא להתלבש בהם ועושה מה שבחכו לעשות. וישאל קדישין לא כן. אלא כלם קדישין וכך מעשיהם לעורר עליהם קדושה. ככתוב (ג) עד יערה עלינו רוח ממרום. וע"כ כתוב כי לא נחש דיעקב ולא קסם בישאל. שהרי הם בצד קדושה העליונה נאחזים. ומעשיהם בקדושה באים. והקדושה מתעוררת עליהם ומתלבשת בהם. ובוא ודאה בקסם היה בלק גויף מכל החכמים ובלעם בנחש. וע"כ בשעה שבקש בלק להתחבר עמו מה כתוב. וילכו זקני מואב עם זקני מדין וקסמיהו בידם. בוא וראה ברבור הפה היה בלעם גדול מכל מכשפי העולם. ובאסתכלותו ע"י הנחש ההוא היה יודע לכון השעה. וע"כ בקש בלק להשלים הדבר בקסם ובנחש. א"ל הקב"ה. רשע הרי קדמוך בני. עבודה יש ביניהם שכל צדדים הרעים ומינים הרעים והכושפים שבעולם אין יכולים לקרב אצלם. שכלם בורחים מלפניהם. ומה היא. אהל מועד וכ"ל המקדש ותשמושי המקדש וקפרת הסמים. שזה מבטל כל אף וחימה שבעולם למעלה ולמטה. וגם עולות וקרבתות בבל

מ"ה מקומות א) בתקוה ק"י. (ג) ישפ"י ל"ג

זו הוזהר

[נ] ביון שמוסב על המכרז:

בכל יום, ושני מנחות לעשות עליהם עבודת המזבחות, ושלחן ולחם הפנים, ואת הכיור ואת כנו, וכמה משכמים לעבודה של דבור הפה, הארון ושני לוחות העדות, ואהרן לכפר על העם בתפלה בכל יום, כיון שהשניח אותו רשע בכל זה אמר, כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, מפני מה, לפי שה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו, וע"כ כתוב (י) עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השמים עד הגלגל למען רעת צדקות ה', עמי זכר נא, בבקשה סכם שתזכרו אותו הזמן שרתחברו בלק ובלעם ליישמיכם ולא יכל, שאני החוקרי בכס אב המחויק בבני ויין מנחו ביד אחרת, מן השמים ועד הגלגל, מה זה לגדוד, אלא אמר הקב"ה לישראל בבקשה סכם, שתזכרו כל הזמן שהייתם דבקים בו, ולא יכל רשע ההוא בכשפיו וקסמיו לשלוט עליכם, וכיון שעזבתם ידיכם מהדבק בו והייתם בשמים מה כתוב, ויאכל העם וישתחו לאלהיהם, ועד הגלגל, כמש"כ (ז) בגלגל שוררים זבחיו, ואו שלמו בכס שונאיםכם, וכל זה למה, למען דעת צדקות ה', כל אותן הצדקות שעשיתי עמכם בזמן שהייתם דבקים בו, ולא הנחתי דבר בעולם לשרוש בכס, והרגו שלמעה ולשלמה ומינים הרעים לא יכלו לקרב אליכם:

בכל יומא, ותרי מזבחות למעבד עובדא דמזבחות, ושלחן ולחם הפנים, ואת הכיור ואת כנו, וכמה שמוסין לעובדא דמלה דפומא ההרון ותריין לוחיא דאורייתא, ואהרן לכפרא על עמא בללותא בכל יומא, כיון דאשגח הסווא רשע בשהי אמר, כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, מאי עממא דהא ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו, וע"ד כתיב (י) עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השמים עד הגלגל למען רעת צדקות ה', עמי זכר נא, בבקשה סכם שתזכרו אותו הזמן שרתחברו בלק ובלעם לשימיהם ולא יכלו, דאנא אחידנא זכו כאבא דאחיד צבריה ולא שביק ליה בידא דאחרא מן השמים ועד הגלגל, מאי דא לקביל דא, הלא אמר קב"ה לישראל בבקשה סכם, שתזכרו כל זמנא דהוייתן אחידן בו, ולא יכל הסווא רשע בכהשפיו וקסמיו לשלוט עלייכו, כיון דשצקתון ידייכו מלאחדא בו וסופתון בשימים מאי כתיב, ויאכל העם וישתחו לאלהיהם, ועד הגלגל, כד"א (ז) בגלגל שוררים זבחיו וכדן שלמו בכס שנאיכו, וכל דא אמאי, למען דעת צדקות ה', כל חינון נדקית דעבדנא לכו בזמנא דאתון אחידן בו, ולא שביקנא מלה דעלמא לשלמעה זכו ורגונו דלעילא ותתא וחיין ביסין לא יכלו לקרבא זכו.

ג) הן עם כלביא יקום וגו', איזה עם תקיף בישראל, בשעה שמאיר השחר קם ומתגבר באריה לעבודת רבנו בכמה תהלות בכמה תשובות, עמלים בתורה כל היום, ובליילה לא ישכב עד יאכל טרף, כאשר יבקש האדם לשכב על מטתו מקדש שם העליון, ממליכו למעלה ולמטה, כמה שלמוני העונשין נקשרים לפניהם בשעה שפותחים את פיהם על ממותיהם בשמיע ישראל, ומבטשים רחמים לפני המלך הקדוש בכמה פסוקי רחמים, ר' אבא אמר הן עם כלביא יקום, עתיד עם הזה יקום על כל עמים עובדי כו"ם כאריה גבור ותקיף ויתרוממו עליהם, דרכם של כל האריות לשכב על טרפם, אבל עם זה לא ישכב עד יאכל טרף, ד"א הן עם כלביא יקום, להקריב זבחים ועולות לפני מלכם על גבי המזבח, ולמדנו בשעה שהקרבן ה' נשרף ע"ג המזבח, היה נראה שם צורת אריה אחד רובץ על אותו הקרבן ואכלו, וא"ר אבא זה היה אוריאל מלאך עליון, וראו אותו בצורת אריה תקיף רובץ על המזבח והיה אוכל את הקרבנות, וכאשר ישראל לא היו זכאים כל כך, היו רואים צורת כלב אחד חצוף רובץ עליו, או היו יודעים ישראל שצריכים לעשות תשובה וחזרו בתשובה, לא ישכב עד יאכל טרף, אלא קרבנות הלילה כמו עולות, ודם חללים ישתה, שהקב"ה היה מתגוד מלחמתם על אויביהם, ר' אלעזר אמר לא ישכב, מהו לא ישכב, אלא שבא לילה ולילה כאשר האדם הולך במצות רבנו, לא ישכב על מטתו עד שיהרג אלה וקב"ה מאותן מינים הרעים השורים עמו, רבי אבא אמר אלה הם לצד השמאל, שכתוב יפול מצדך אלה, והיינו כמו שכתוב יעלו חסידים בכבוד ירגנו על משכבותם רוממות אר' בנרונם וגו', לעשות נקמה וגו', לעשות בהם משפט כתוב, א"ר חוקיה כנגד שלשה פעמים שהבה בלעם לאתונו והמעניה בכשפים, נתברכו ישראל ג' פעמים, ר' חייא אמר כנגד ג' פעמים שעלו

ג) הן עם כלביא יקום וגו', מאן עמא תקיפא בישראל, בשעתא דאכירי לפרא קם ומתגבר כאריה לפולחנא דמאריהון בכמה שירין בכמה תושבון, משתדלי באורייתא כל יומא, ובליילא לא ישכב עד יאכל טרף, כד בעי צ"כ למשכב על ערסיה מקדש שמה עלאה, אמליך ליה לעילא ותתא כמה גרדיני נמוסין מתקשין קמייהו בשעתא דפתחין פומהון על ערסייהו בשמיע ישראל, ובעלן רחמי קמי מלכא קדישא בכמה קראי דרחמי, ר' אבא אמר הן עם כלביא יקום, ומיין הוי עמא תמיקס על כל עמין עכו"ם כאריה גיבר ותקיף ויתרמי עלייהו, ארתייהו דכל אריותא למשכב על טרפיהו, אבל עמא דא לא ישכב עד יאכל טרף, ד"א הן עם כלביא יקום, לקרבא קרבנין ועלוון קמי מלכהון על גבי מדבחה, ותאכלא בשעתא דקורבנא אתוקד ע"ג מדבחה, סוה תמן דיוקנא דחד אריה רביע על הסווא קרבנא ואכיל ליה, וא"ר אבא אוריאל מלאכה עלאה סוה ותמחל ליה בדיוקנא דאריה תקיפא רביע על מדבחה ואכיל לון לקרבנין, וכד ישראל לא הוו זכאין כל כך, הוו תמחל דיוקנא דחד כלבא תמיפא רביע עליה, כדון הוו ידעו ישראל דבעיין תשובה וכדון תייבון, לא ישכב עד יאכל טרף, חלין קרבנין דלילא כגון עלוון ודם חללים ישתה, דקב"ה אגח קרבא דלחון על שנאייהון, רבי אלעזר אמר לא ישכב, מהו לא ישכב, אלא בכל לילא ולילא כד בר נש אזיל בצקודי דמאריה, לא שכיב על ערסיה עד דקפיל חלף וקב"ה מאינון זינין ביסין דשריין עמיה, רבי אבא אמר חלף חינון דספר שמאלא, דכתיב יפול מצדך חלף, והיינו כמה דכתיב יעלו חסידים בכבוד ירגנו על משכבותם רוממות אל בנרונם וגו', לעשות נקמה וגו', לעשות בהם משפט כתוב, א"ר חוקיה לקבלי תלת זמינין דמחא בלעם לאתניהו ואמטין לה בכהשפיו, אתברכו ישראל תלת זמינין, ר' חייא אמר לקבלי תלת זמינין דסלקין

מראה מקומות (א) מיכס ו' (ב) טושע י"ג (ג) קד ר"ח

דסלקין ישראל לאסתחא קמי מלכא קדישא. לחברכו תלת ומנין:

(א) וירא בלעם כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וגו'. חיד יאודה מאי חזא. אלא דסאף יומא אסתכל לכונא שעתא. ולא אשתכח כסאר יומן. וכדן חזא דסא רונזא רבא לא אשתכח בעלמא. כדן ידע כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל. בססוא זמנא שביק גרמיא מכל נחשים דעלמא ולא אסתכל כסא. הסיד ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. סא מאי צססיה שעתא דרתחא אשתכח כדן שמאלא אשתר. ואסא ידע ססוא רשע אשתר לאחדא בססרא דשמאלא למילת. ואסתכל צססוא זמנא ולא אשתכח. כדן מאי כסבי. סס אקב לא קבה אל ומס אועס לא ועס ה'. (ב) ר' יצחק ור' יוסי סו אולי מסבריא ללוד. חיד יצחק טוהנא על ססוא רשע דבלעס. דכל עובדו דססוא רשע סו מססרא דמסאבא. וסכא אוליפנא רזא חרז. דכל זמי נחשיא דעלמא כלהון מתקשרין ונפקין מהסוא נחש קדמוני. דליסו רוח מסאבא מזוהמא. ובג"כ כל תרשין דעלמא אקרון על שמא דא נחשים. וכלסו מהסוא ססרא נפקי. ומאן דמתרשך צסאי סא אסתכב. ולא עוד אלא דצעי לאסתאבא בגין לאמסכא עליה ססוא ססרא דרוסא מסאבא דסא תנין כנוונא דאשתר צ"ג סכי סכי נמי אמשיך עליה מלעילא. אי איסו אשתר צססרא דקדושה אמשיך עליה קדושה מלעילא ואתקדש. ואי איסו אשתר צססרא דמסאבא סכי אמשיך עליה רוח מסאבא ואסתכב. דסכי אשתר על מאי דתינין אמי צ"ג לאסתאבא מסאבין ליה. בג"כ ססוא רשע דבלעס בגין לאמסכא עליה רוח מסאבא מהסוא נחש עלאס סוס אסתאב צכל ליליא צאתיסי. ואסא עביד עמס עובדי אישות. בגין לאסתאבא ולאמסכא עליה רוח מסאבא. וכדן עביד חרשי ועובדו. וסירותא דעובדו סוס. נפיל נחש מאינון חויין ידען וקמיר ליה קמיס. צוע ריסיס ואפיק לישיביס. ונפיל עשבין ידען ואוקיד כלא. ועביד מיסא קסרתא דסא. לצתג נפיל ריסיס דססוא חויא וצוע ליה לארבע ססרין. ועביד מיסא קסרתא חרז. ועביד עגולא עד וסוס אחר מנין ועביד עובדין אחרנין. עד דאמשיך עליה רוחן מסאבין. ואודיען ליה מאי דאלסרין ליה. ועביד צסו עובדו כסוס מאי דלינון ידעי מססרא דססוא חויא דרקיעא. מתמן אמתרן בעובדו וחרשי עד דאמשיך עליה רוח מהסוא נחש קדמאס. ומהכא סוס ידע ידען וחרשין וקוסמין. ובג"כ כתיב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. נחשים ודאי. ועקרא וצרא דחרשיא צמסאבותא איסו כמס דאשתר. ולצתג סירוסא דכלא לאו איסו אלא צנחס. חיד יוסי אמאי כל זמי תרשין וקוסמין לא אשתכחו אלא צסאיא. חיל סכי אוליפנא. מדתתא נחש על חוס ססיל צס אסמא. צס אסיל ולא צבעלס. אמר סכי סו ודאי. אסא ר' יוסי ונכסיס לרי יצחק. אמר כמס זמנין שזילנא סאי סלס אלא זכיתא צס אלא סתתא. חיל כל סכי עובדין וכל מאי ידע בלעס מאן אסר אוליף ליה. אמר ליה מאבדי. אכל צליסן סרדי קדס דליסו ארין קדס אוליף כל תרשין וכל זמי קוסמין. בגין דצלינון סרי אשתכחין אינון מלחנין סו"ל ועז"ל דאסיל לן קביס מן סמיה. ואינון קסירין צלשלאי דפרזלא ואודיעין תרשין

בראה נקומות לך נקמי קיי. ס יי שס קס.

שעלו ישראל לחירות לפני המלך הקדוש. נתברכו ג' פעמים:

(א) וירא בלעם כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וגו'. אמר יהודה מה ראה. אלא שביום ההוא נסתכל לכון השעה. ולא סצא כמו שאר הימים. ואו ראה שהר' רונזו הגדול לא נמצא בעולם. או ידע כי סוב בעיני ה' לברך את ישראל. בזמן ההוא הרחיק עצמו מכל הנחשים שבעולם ולא נסתכל בהם. וצ"כ ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. בוא וראה באותה שעה שהרונזו נמצא או בחינת השמאל נתעורר. ודהה ידע רשע ההוא מקום לאחוז בצד השמאל ולקלל. ונסתכל שם בזמן ההוא ולא מצא. או מה כתוב. מה אקב לא קבה אל ומה אועס לא ועס ה'. (ב) ר' יצחק ור' יוסי סו אוליפנא מסבריא ללוד. אמר יצחק תמה אני על אותו הרשע בלעם. שכל מעשי רשע ההוא היו מן צד הטומאה. וכאן למדתי סוד אחד. שכל מיני נחשים שבעולם כלם נקשרים ויציאים מן נחש הקדמוני ההוא. שהוא רוח טומאה מזוהם. ולפיכך כל הכשפים שבעולם נקראים על שם זה נחשים. וכלם מן צד ההוא יצאו. ומי שנתמשך בזה הרי הוא נטמא ולא עוד אלא שמבקש להטמא כדי להמשיך עליו אותו צד של רוח הטומאה. שהרי למדנו כרסין שמעורר האדם כמו כן במשיך עליו מלמעלה. אם הוא מעורר בצד הקדושה סמשיך עליו קדושה מלמעלה ונתקדש. ואם הוא מעורר בצד הטומאה כמו כן במשיך עליו רוח טמא נטמא. שכן אמרו על מה שלמדנו כשבא האדם להטמא מוטמאים לו. לפיכך אותו הרשע בלעם כדי להמשיך עליו רוח טומאה מן הנחש העליון ההוא היה נטמא עצמו בכל צילה עם אתגו'. והיה עושה עמה מעשי אישות. בשביל להטמא ולהמשיך עליו רוח טומאה. ואו עשה כשפיו ופעולותיו. והתחלת פעולותיו כך היה. לקח נחש מאותן נחשים הידועים וקשרו לפניו. פצע ראשו והוציא לשונו. ולקח עשבים ידועים ושרף הכל. ועשה סמנו כך כך אחד. אח"כ לקח תראש של אותו הנחש ומצאו לארבעה צדדים. ועשה סמנו כך אחר. ועשה עגול אחד והיה אומר לחשים ועשה עוד פעולות אחרות. עד שהמשיך עליו רוחות הטומאה. והודיעו לו מה שצריך לו. ועשה בהם פעולותיו כפי מה שהם יודעים מצד אותו הנחש אשר ברקיע. משם היה נמשך בפעולותיו ובשפיו עד שמשך עליו רוח מן הנחש הקדמוני ההוא. ומה היה ידע ידועות וכשפים וקסמים. ולפיכך כתוב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. נחשים ודאי. והעיקר והשורש של הכשפים בהטומאה הוא כמו שנתבאר. וכפי אח"כ התחלת הכל אין הוא אלא בנחש. אמר יוסי פפני מה כל מיני כשפים וקסמים אינם נמצאים אלא בנשים. אמר כך למדתי. כאשר בא הנחש על חוה הטיל בה זרמא. כה הטיל ולא בבעלה. אמר כך הוא בחרש. כה ר' יוסי נשקו לר' יצחק. אמר כמה פעמים שאלתי דבר זה ולא זכיתי בו אלא עכשו. אמר כל אלה הפעולות וכל מה שידע בלעם סמיה מקום למד אותם. אמר מאביו. אבל באותן הדרי קדם שהם איין קדם למד כל מיני כשפים וכל מיני קסמים. לפי שבאותן ההרים נמצאים אותן המלאכים עז"ל ועז"ל שהפילם הקב"ה מן השמים. והם נקשרים בשלשלאות של ברזל. ומודיעים בשפים

כשפים לאנשים, ומשם היה יודע בלעם כי זה, ככתוב
 מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם, א"ל הלא
 כתוב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל
 המדבר פניו, א"ל הצד שלשמה הבא מן צד המימאה
 שלמעלה, הוא רוח מסא שהיה שולט במדבר כאשר
 עשו ישראל את הענל, ובשביע' להמטא עמו שהוא למטה
 נתכון, ובכל עשה כשפיו כדי שיוכל לעקוד את ישראל,
 ולא ה' יכיל, ה' ר' יוסי אמר ולא הלך כפעם בפעם
 לקראת נחשים, מהו לקראת נחשים, אלא שבאותן שני
 פעמים הראשונים היה הולך בכל כשפיו ובקש לקלל
 לישראל, כיון שראה רצונו של הקב"ה שאמר טוב אל
 בלק וגו', שהרי בני אינם צריכים לדיבורך, אלא דבור
 אחר עתיד לבוא מן כ"ה הווי, ככתוב וכה תדבר, כ"ה
 תדבר, ולא אתה, כ"ה תדבר השולטת על כל השלמינים
 והמכשפים והקסמים ומינים הרעים שלא יוכלו להרע
 לבני, או בקש להסתכל בהם בעין רעה, בוא וראה רשע
 שהוא כשהיה מסתכל בישראל, היה מסתכל בשתי אלה
 המדרגות יעקב וישראל להרע להם, או בזה או בזה
 בכשפיו, לפיכך בכל ברכה וברכה יעקב וישראל נתברכו.
 ויירא בלעם כי טוב וגו', במה ראה, ראה כי בשעה שפני
 המלך מאירים מינים הרעים אין עומדים במעמדם, וכל
 כשפים וכל קסמים אין עולים בכשפיהם, בוא וראה באותן
 שני פעמים כתוב ויקר, ויקר אלהים, ויקר ה' אל בלעם
 וגו', וכתוב וכה תדבר, ועתה כיון שראה שלא נמצא
 רונו וכשפיו אינם עולים, אז ולא הלך כפעם בפעם וגו',
 כיון שנפרש והסתלק עצמו מכשפיו התחיל בהתעוררת
 אחרת לשבח לישראל, א"ר יהודה איזו התעוררת יש כאן,
 א"ר התעוררת של רוח אחד מצד השמאל, זה שנקשרים
 תחתיו אותן מינים הרעים והכשפים שלי, א"ר אלעזר כך
 למתני, שאפילו באותה שעה לא שרתה עליו רוח הקדש,
 א"ל ר' יוסי אם כן הרי כתוב ותהי עליו רוח אלהים,
 וככל אותן פעמים האחרים לא כתוב בהם כך, א"ל כן
 הוא, בוא וראה כתוב (ג) טוב עין הוא יבורך, וזה נתבאר
 אל תקרי יבורך אלא יברך, ובלעם היה רע עין שלא
 ה' נמצא בעולם רע עין כמוהו, שבכל מקום שהיה
 מסתכל בעיניו היה נתקלל, וע"כ אמרו כל מי שמעביר
 את בנו ברחוב ומתירא מעין רעה, יכמה במספחת את
 ראשו, כדי שלא תוכל עין רעה לשלוט עליו, אף כאן
 כיון שראה בלעם שאינו יוכל בכשפיו וקסמיו להרע
 לישראל, בקש להסתכל בהם בעין רעה, לפי שבכל
 מקום שהיה מסתכל בעיניו הרעות היה נתקלל, בוא וראה
 מה היה רצונו לנגד ישראל, שכתוב וישת אל המדבר
 פניו, כתרנומו [ושו] לקבל ענלא די עבדו ישראל במדברא
 אפורה] כדי שיהיה לו צד עור להרע להם, עתה ראה
 מה כתוב, וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל, בקש
 להסתכל בהם בעין רעה, באותה שעה לולא שהקדים
 להם הקב"ה באת הרפואה היה מבדס בהסתכלות עיניו,
 ומה הרפואה שנתן הקב"ה לישראל בשעה ההיא, זו היא
 מה שנאמר ותהי עליו רוח אלהים, ותהי עליו, על עם
 ישראל נאמר, כמי שפורס מספחת על ראש הילר, כדי
 שלא ישלמו בהם עיניו הרעות, או פתח ואמר מה טובו
 אהליך יעקב, בוא וראה כל מי שרוצה להסתכל בעין
 רעה, אינו יכול אלא כאשר משבח ומכבד לאותו דבר
 שמבקש להזיק בעין רעה, ומה דרכו, אוסר ראו מה טוב
 דבר

מראה מקומות 6 דף רמז: 3 משלי כ"ב

חשין לבני נשא, ומתמן חוס ידע בלעם, כד"א
 מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם, א"ל ושה
 כתיב ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל
 המדבר פניו, א"ל סערה תתאה דלתיו מרוח מסאבא
 דלעילא, הוא רוח מסאבא דשליש במדברא כד
 עבדו ישראל ית ענלא, בגין לאסתאבא צדויה דליתו תתאה,
 ובכלא עבדו חרשיו בגין דיכיל לאעקרא לון לישראל,
 ולא יכיל, ה' ר' יוסי אמר ולא הלך כפעם בפעם
 לקראת נחשים, מסו לקראת נחשים, אלא דהני תרי
 זמני קדמאי הוא חזיל בכל חרשיו ובעת למילס
 לישראל כיון דחמא רעותיה דקב"ה דחמר טוב אל
 בלק וגו', דהא מולוך לא צעיון בני, מולוא
 חרוא זמין מהאי כ"ה כמה דכתיב וכה תדבר, כ"ה
 תדבר, ולא אנת כ"ה תדבר דלשמה על כל שליטין
 וחרשין וקוסמין וזיכין צישין דלא יכלין לאבאשא
 לבני, כדון צעא לאסתכלא צהו צעינא צישא, תא חוי הסוא
 רשע כד אסתכל צהו בישראל, הסו מסתכל צאלין תרין
 דרגין יעקב וישראל לאבאשא לון, או צהאי או צהאי
 צחרשיו, צג"כ כל צרכאן וצרכאן יעקב וישראל אצדריכו,
 וירא בלעם כי טוב וגו', צמחי חמא, חמא די צעתה דאנשי
 מלכא נהירין זיכין צישין לא קיימין צקוימיוסו וכל
 חרשין וכל קסמין לא סלקין צחרשיוסו, תא חוי צהני
 תרי זמני כתיב ויקר, ויקר אלהים, ויקר ה' אל בלעם
 וגו', וכתיב וכה תדבר, והסתא כיון דחמא דהא לא אסתכח
 רוגזא וחרשיו לא סלקין, כדון ולא הלך כפעם בפעם וגו',
 כיון דאפריש ואסתלק גרמיה מחרשיו שארי צאתערוסא
 אחרא לצבחא לישראל א"ר יהודה חמי אתערותא הא,
 א"ל אתערותא דרוחא חדא מסערא דשיתאלא הסוא דאתקשרי
 תחותיו איכין זיכין וחרשין דיליה א"ר אלעזר הכי
 אוליסנא, דאפילו האי זמנא לא שריא ציה רוחא דקודשא,
 א"ל ר' יוסי אי הכי הא כתיב ותהי עליו רוח אלהים,
 ובכל אינון זמנין אחרנין לא כתיב צהו הכי, א"ל הכי
 הסוא תא חוי כתיב (ג) טוב עין הוא יבורך, והא אוקמוס
 אל תקרי יבורך אלא יברך, ובלעם הסו רע עין דלא
 אסתכח רע עין צעלמא כוותיה, דככל אחר דהוס
 מסתכל צעינני הסו מתלטיא, וע"ד אמרו האי מאן דאעבר
 צריס צשוקא ומסתפי מעינא צישא, יחפי סודרא על
 רישיה בגין דלא יכיל צישא לשלסאה עליה, אוף הכא
 כיון דחמא בלעם דלא יכיל צחרשיו וקסמיו לאבאשא
 לישראל, צעא לאסתכלא צהו צעינא צישא בגין דככל
 אחר דהוס מסתכל צעינני הסו מתלטיא, תא חוי
 מאי הסו רעותיה לקבליהון דישראל, דכתיב וישת אל המדבר
 פניו, כתרנומו [וסוי לקבל ענלא די עבדו ישראל במדברא
 אפורה] בגין דיהא ליה סער סיועא לאבאשא להו, הסתא חמי
 מאי כתיב, וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל, צעא
 להסתכלא צהו צעינא צישא ציה צעתא אלמלא דאקדוסי
 לון קב"ה אסוותא הסו מלמד לון צאסתכלותא דעיוני,
 ומאי אסוותא יבז קב"ה לישראל צהסיה צעתא, דא הסו
 דכתיב ותהי עליו רוח אלהים, ותהי עליו, על
 ישראל קאמר, כמאן דפריס סודרא על רישיה דינוקא, בגין
 דלא ישלום צהו עיניו, כדון שארי וחמר מה טובו
 אהליך יעקב, תא חוי כל מאן דצעי לאסתכלא צעינא
 צישא לא יכיל אלא כד משבח ואוקיר להסוא מלה
 דצעי לאלטיא צעינא צישא, ומאי ארמיה, אמר חמו כמה עבא
 דל

דא. כמה יאה דא. בגין דישלוש ביה עינא ביטא ארף סכא אמר מה טובו אהליך יעקב. כמה אינון יאן כמה אינון שפירן. כמה נש ען שפירן דאתנשען זכיייהו. דמיין לאינון. נטייען יאין דנשען קב"ה בננאה דעדן. (א) יול מים מדליו. מאן יתן ואלין נטייען ישתכחין מאינון מסכני דכחו לזכר נש דהוה ליה ידן שפירן יאן למחוי. אעבר חד בר נש צעינא ביטא. אסתכל באינון ידן נקיט לכו ושאריו לשבחא לון. אמר כמה אינון שפירן כמה אינון יאין. חמו אלצבן מנורה דשפירו עלאה. לזכר אמר מאן יתן ואלין ידן יסון שריין בין אבנין יקירין ולבושי יקר דלרגונא צביתיה לאשתמשא צבו. ויהון גניזין צביצבותא דיליה. כך בלעס בטר שבהא דיליה אמר יול מים מדליו. לא ישתכח צהון נטייעא שפירא דא. נטייעא דאורייתא. לזכר באינון מסכנין דלסון (יז) וזרעו במים רבים (יח) דלא יסגו ולא ירבי רוחא דקודשא. א"ל קב"ה. רשע לא יכלין עינד לאצבאש לון. דהא פרישו דקודשא עלייהו. כדן אמר אל מוליוו ממלכיס וגו'. הא לא יכלין כל בני עלמא לאצבאש לון. דהא חילא תקיפא עלאה אחיד צבו ומאן אישו. אל מוליוו מילרס. ולא עוד אלא כותופות ראס לו. דלא יכיל בר נש לאושיש ידו עליה מנו רומיה ומדאשתכח צוקיפו עלאה. וזא הכי יאכל גוים לריו וגו' וליה מאן דיכיל לאצבאש לון. ואפילו צומא דלאו אינון צוקיפו עלאה לא יכלין להון. הס"ד כרע שכב. לא דחיל. בגין דאשתכח ביצר כארי וכלביא. אפילו כד אינון ביני עממיא יכרע ושכב צייטיו. כארי הוא ישתכח צימוסי אורייתא צאריח אורייתא. ושלקמותא איה לכו צמאריהון דאפילו כל חלכיא דעלמא לא יעקרון להון. כאריה דא כד שכיו על טרפיה לא יכלין לאקמא ליה מניה. הס"ד כרע שכב כארי וכלביא מי יקומו. (ז) ר' חייא אמר וירא ישראל סוכן לשכסיו. מחא דשכינתא חפיה עלייהו זרביעא עלייהו. מתתקנא צתריסר שבטין תחומה. ולא יכיל לשלמא עלייהו עיניה אמר איך איכול להון דהא רוח קדישא עלאה רביע עלייהו ומסת לון בגדפסא. הס"ד כרע שכב כארי וכלביא מי יקומו. מי יקומו מעלייהו בגין דאתגליין ותשלט עינא ביטא עלייהו. (ג) א"ר אלעזר לא אשתכח בעלמא חכים לאצבאש כבלעס דטיעא דהא בקדמיתא הוה אשתכח במלרס. ועל ידו קשרו מלראי עלייהו דישראל קשורא דלא יסקון מעבודתהון לעלמין. ודא הוא דאמר מאי איכול לאצבאש לכו. דהא אכא עבידנא דלא יסקון מעבידתא דמלראי לעלמין. אבל אל מוליוו ממלרס. ולקבליה לא יכלין כל

דבר זה. מה יפה זה. כרי שתשלט בו עין רעה. אף כאן אמר מה טובו אהליך יעקב. כמה הם טובים. כמה הם יפים. כמה נטיעות יפות נתמטעו מהם. והן דוכות לאותן נטיעות היפות שנמטע הקב"ה בגן העדן. (א) יול מים מדליו. מי יתן ואלו הנטיעות יצאו מאותן הדלים שבהם. משל לאדם שהיו לו ידים יפות טובות מראה. עבר איש אחד בעין רעה. נסתכל באותן הידים. אחז אותן והתחיל לשבחן. אמר כמה הן יפות. כמה הן טיבות. ראו אותן האצבעות הנגרות מן יופי העליון. אח"כ אמר מי יתן ואלו הידים התינה שריות בין אבנים יקרות ובבגדי כבוד של ארגמן בביתו להשתמש בן. ותיינה נגרות בארנו. כך בלעם לאחר השבח ששבח אמר יול מים מדליו. לא תהינה נמצאות בהם אותן נטיעות היפות. נטיעות של בני תורה. אלא בין העניים שבהם (יז) וזרעו במים רבים (יח) שלא יתרבה ולא יתגדל אצלם רוח הקודש. א"ל הקב"ה. רשע אין ביכולת לעינד להרע דהם. שהרי הפרסת של קדושה עליהם. אז אמר, אל מוציאו מצרים וגו'. הרי אין ביכולת לכך בני העולם להרע להם. לפי שכח חוק העליון מחובר בהם. ומי הוא. אל מוציאו מצרים. ולא עד אלא שהוא כתועפת ראם לו. שאין ביכולת לכל איש להרים ידו עליו מתוך גיבהו. ומתוך שהוא נמצא בקומה זקיפה עליונה. ואם בן יאכ"ר גוים צריו וגו' ואין מי שיכל להרע דהם. ובגין שאין הם בקומה זקיפה עליונה אין ביכולת לנצחם. וש"כ כרע שכב. נ"כ אינו מתירא. לפי שהוא נמצא נבחר כארי וכלביא. אפילו כאשר הם בין האומות וכרע ושכב בנייהם. כארי הוא נמצא במשפטי התורה ובדרכי התורה. וממשלה יש להם ברבונם שאפילו כל מלכי העלם בל יוכלו לעקור אותם. כארי הוא שכאשר הוא שוכב על טרפו אין ביכולת להקימו ממנו. וש"כ כרע שכב כארי וכלביא מי יקומו. (ז) ר' חייא אמר וירא ישראל שוכן לשבטיו. ראה שהשכינה חופפת עליהם ורובצת עליהם. והיא נתתקנה עם י"ב שבטים תחתיה. ואין ביכולת לעינו דשלוט עליהם. אמר איך אוכל לנצחם. שהרי רוח הקודש העליון רובץ עליהם ומסכה אותם בבגפיו. וש"כ כרע שכב כארי וכלביא מי יקומו. מי יקומו מעליהם כרי שיתגלו ותוכל עין רעה לשלוט עליהם. (ג) א"ר אלעזר לא נמצא בעולם חכם להרע כמו בלעם הרשע. שהרי בתחלה היה נמצא במצרים. ועל ידי כשפיו קשרו המצרים על ישראל קשר שלא יצאו מן העבדות שלהם לעולם. וזהו שאמר מי יוכל להרע להם. שהרי אני עשיתי שלא יצאו מן גלות מצרים לעולם. אבל אף מוציאו מצרים. ולנגדו לא יוכלו לעשות מאומה כל החכמים והמכשפים שבעולם:

ועתה הגני הולך לעמי לכה איענדן וגו'. ר' יהודה פתח (ד) לא תסגיר עבד אל אדוניו וגו' עמד ישב בקרבך. כמה חבובים הם דברי התורה. כמה חבובה התורה לפני הקב"ה. כמה חבובה התורה שהנחילה הקב"ה לכנסת ישראל. בוא וראה בשעה שיצאו ישראל ממצרים שמע בלעם שכשפיו וקסניו וכל אותן הקשרים לא פעלו כלום על ישראל. התחיל להתגודד עצמו ולמרוס שערות ראשו

ועתה הגני הולך לגמי לכה אינלך וגו' ר' יסודה פתח (ד) לא תסגיר עבד אל אדוניו וגו' עמד ישב בקרבך. כמה חביבין מלי דאורייתא. כמה חביבא אורייתא קמי קב"ה. כמה חביבא אורייתא דאורית לה קב"ה לכנסת ישראל. תא חזי בשעתא די נפקו ממלרס שמע בלעס דהא חרשיו וקסמוי וכל אינון קשורין לא סליקו צבו בישראל שארי לנגרלא גרמיה ולמירס רישיה

מראה מקומות (א) דף ריב. (ב) נח סח. (ג) דף ריב. (ד) דכריס כ"ג

זו הזהר

(נח) דורש דליו מלשון דלות ועניות: (נח) כי במים רבים נתקלקל הורע:

רישית. ואז לאינון פירי חסוכא יחסא לגבי אינון
 שלשלאו דפרזלא וכך הוא ארחה דמאן דמסי גבייהו .
 כיון דמאל ז"ג זרישי טוריה חמי ליה עוא"ל הסוא
 דחקרי גלוי עינים. מיד אמר לעז"א. כדון יסבין קלא
 ומתכסון גבייהו חוין זרבין דמתוקדן וסחין לון .
 משדרי אונימתא זעירתא לקבליה דבר נס. ותחא
 כמין סוכרא ה"א ורישא כרישא דחויא . ומרין זכבין זיה.
 וידסא ורגלסא זעירין. ז"ג דחמי לס חסי אלפיו .
 וסוא מייתי חד קשורסא ממוקידו דפרעגולא חוורא .
 שדי זאנססא וסיה אחיס עמיס פד דמסי לגבי
 רישא דשלסלאי. וסיה רישא דשלסלאי נפיץ בארעא ומסי
 עד סתומא . ומאן זכסומא חד סמין וסוא נפיץ
 זכסומא סתסא . וזכסוא סמין דחקשר רישא דשלסלא
 כד מסי ז"ג לרישא דשלסלאה זכס זיה ג' זמין
 ואינון קראן ליה. כדון כרע וסניד על זכרוי ואזיל
 ואסיס עיניו עד דמסי גבייהו. כדון יתיב קמייהו. וכל
 אינון חוין סחרין ליה מחאי ספרא ומחאי ספרא פתח עיניו
 וחמי לון אודעזע ונפיל על אנפיו וסניד לקבלייהו .
 לזכר אולסין ליה חרשין וקסמין . ויסיב גבייהו חמסין
 יומין . (ח) כד מסא זמנא למיסק לחרסיה . סיהא אונימתא
 וכל אינון חוין אזלין קמיה עד דנפיק מן טוריה
 זין סוא חסוכא תקיפא. ובלעס כד מסא לגבייהו אודע
 לון מלס ואסניר גרמיה זמוריה עמסון. וזעה לקסרנא
 לישראל לאתבא לון למזריס. וקב"ה זבלל וקלקל כל
 חכמתא דעלמא וכל חרשין דעלמא. דלא יכילו לקרבא
 זכדייהו. תא חוי חסמא כיון דחמא זלעס דלא יכיל
 לאזבשא לישראל. אסדר גרמיה ואמליך ליה לזכק מאי דלא
 זעה מניה. זנין לאזבשא לון. ועיסא דיליה סיה זאינון
 נוקבי דמדין דאינון שפירן. ואלמלא דא"ל מסא לא סוינא
 ידע. דכפיב סן סנה סיו לגבי ישראל זכבר זלעס
 כיון דחמא קב"ה עיסא דיליה אמר סא ודאי נגמך
 זעיקך יסול. ומחוי עידי ססוא חילא דשלט על כל חרשין.
 אחמי ליה סופא דכלא. וכי אית להו רשותא לזמן רחיק.
 א"ר יצחק עינא חמא מלין דאתמרו מחסוא דקאים עליה .
 וסא חוקמיה ויסא חסלו. זלעס. ויאמר. מאן דאיש ליה
 למישר. מאי עממא. זנין דלא יתקיימן מלין דזכרנא געלא
 זדעמא עלאה דאורייתא :

(ז) וישא חסלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור ונאם
 סנבר שסס העין. א"ר אלעזר תא חוי אית מחא
 דעביד חרשין ואללא זידוי. ואית מאן דעביד לון כססוא
 נוכא ממס ולא אללא זידוי. דסא לעובדין אלץ זכרנא
 מתקנא אלסרין [נע] תא חוי מזלעס דאיכו סוס מסקנא
 לאינון חרשין דיליה לאללמא זידוי. זנין דכפיב ונאם
 סנבר שסוס העין. שסוס העין ססוס העין כלל חד .
 דחד עינא סתימא זיה פירי. ומיו דעיניו לא סוס זכרנא
 מיסר. מומא סוס זיה זעיניו. כתיב ושלח זיד
 איש עמי דיסא זמין זכלא . דלא יתכשר
 חיוו דעיניו. אכל רוח קודשא מאן דיסתמש זכדיה מאי
 כתיב כי כל איש חסר בו מוס לא יקרב. (ג) סתנא
 א"ר יצחק תא חוי מאי כתיב זכסוא רשע זבלעס .
 זכסמא דאתמסר ליה לזכרנא לישראל סוס מסנה זעינא
 זיסא

ראשון. והלך לאותן הרי חשך עד שהגיע אצל אותן
 שלשלאות של ברזל. וכך הוא רכבו של זה ההולך אצלם.
 כיון שנכנס האיש בין ראשי ההרים רואה עזא"ל. אותו
 שנקרא גלוי עינים. מיד הוא אומר לעז"א. או נותנים קל
 ונאספים אצלם נחשים גדולים השרפים ומסוככים להם.
 משלחים דיה קמנה כנגד האיש. ולמדנו שהיא נראית
 כמין חתול. ראשה כראש נחש. ושני זנבות בה. ודיה
 ורגליה קמנות. כאשר האיש רואה אותה מסכה פניו.
 והוא מביא אצלו כרך אחד עם אפר שריפת תרנגול לבן.
 משליך האפר בפניה והיא הולכת עמו עד שמגיע אצל
 ראש השלשלאות. זה ראש השלשלאות נועץ בארץ ומגיע
 עד התהום. ושם בתהום יש עמוד אחד שהוא נועץ
 בתהום התחתון. ובאותו העמוד נקשר ראש השלשלאות.
 כאשר מגיע האיש לראש השלשלאות סכה בו ג' פעמים
 והם קוראים לו. או הוא כורע. ומשתחוה על ברכיו והולך
 ומעצים עיניו עד שמגיע אצלם. או יושב לפניהם. וכך
 אותן הנחשים סוככים לו מצד זה ומצד זה. פותח עיניו
 ורואה אותם. מזרעזע ונופל על פניו ומשתחוה לנגדם.
 א"כ מלמדים לו כשפים וקסמים. ויושב אצלם חמשים
 יום. (ה) כאשר מגיע הזמן ללכת לרכבו. אותה דיה הקמנה
 וכל אותן הנחשים הולכים לפניו עד שיוצא מן ההרים
 בתוך החשך הגדול ההיא. ובלעם כשהגיע אצלם הודיע
 להם ענינו. והסניר עצמו בין ההרים עמדם. ובקש לקמנא
 לישראל להחזירם למצרים. והקב"ה בלבב וקלקל כל
 חכמות העולם וכל הכשפים שבעולם. שלא יוכלו לגשת
 אליהם. בוא וראה עכשו כיון שראה בלעם שאינו יכול
 להרע לישראל. החזיר פניו ונתן עצה לבלק מה שלא
 בקש סמנו. בשביל להרע להם. ועצתו היתה על רבר
 בנות מדין שהיו יבגה. ולולא שאמר להם משה לא היינו
 יודעים. שכתוב הן הנה היו לבני ישראל זכבר זלעם.
 כיון שראה הקב"ה עצתו אמר הרי בודאי אתה בעצמך
 תפול בעצתך. ומה עשה כח ההוא השולט על כל הכשפים.
 הראה לו סוף של הכל. וכי שלם להם שררה לזמן רחוק.
 א"ר יצחק עיני ראתה הרברים שנאמרו מזה שעמד עליו.
 ודדי נתבאר וישא משלו. בלעם. ויאמר. מי שהיה צריך
 לומר. מה המעם. כדי שלא יתקיימו דברי גבר נתעב
 ברעת עליון של התורה :

(ח) וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור ונאם
 הגבר שתם העין. א"ר אלעזר בוא וראה יש מי
 שעושה כשפים ומצליח בידו. ויש מי שעושה אותם בזמין
 ההוא סמש ואין מצליח בידו. שהרי לפעולות באלה גבר
 מתוקן נצרך [נס] בוא וראה מבלעם שהוא היה מתוקן
 לאותן הכשפים שלו שיצליח בידו. לפי שכתוב ונאם
 הגבר שתום העין. שתום העין סתום העין הכל אחד.
 שעין אחת היתה סתומה בו סתמיד. וראת עיניו לא
 היתה כדרך ישראל. מוס היה בו בעיניו. כתוב ושלח ביד
 איש עתי. שיהיה מוכן לזה בכל. שלא תהיה כראוי
 ראות עיניו. אבל רוח הקודש מי שישתמש עמו מה
 כתוב. כי כל איש אשר בו מוס לא יקרב. (ג) למדנו
 שא"ר יצחק בוא וראה מה כתוב באותו רשע בלעם.
 בשעה שנמסר לו לברך את ישראל היה משגיח בעין
 דעה
 מראה כקומות 6 דף ר"ג : (ז) פקודי ר"ג. (ג) נשא קמו :

צ"ח . בנין ללא יתקיים ברכתא . והוה תלי מלוי בזהווא
 צ"ח צ"ח . דכתיב נאם בלעם כזו בער . מוהו כזו
 בעור . בן זעה שהיה שונא ישראל מכל בני העולם [ס]
 [ג] ונאם הגבר שחם העין . דסתים עינא עבא מתיירו .
 בנין ללא יתברכו ולא תתקיים ברכתא . א"ר יודא הכי
 סא ודאי דאלקריך פקיהא דעינא לברכא . דכתיב ה' פקח
 עיניך וראה . בנין לברכא . וברכתא דרב סמונא סבא
 הכי אמר . קב"ה יפקח עיניו עלך . ובהווא רשע
 כתיב שחם העין . בנין ללא יתברכו על ידי . וא"ר ינח
 בנין כך כהנא דבריך בעינא עבא ברכתא ברכתא איתקיים . ודלא
 מברך בעינא עבא כתיב ג' אל תלחט את לחם רע
 עין ואל תתאו למטעמותיו . כלומר אל תבטו מניה
 ברכתא כלל . א"ר יוסי תא חוי כתיב ג' ולא אבה ה' אלהיך
 לשמוע אל בלעם וגו' . לשמוע אל בלעם . אל בלק
 מצעי ליה . דהא בלק עבד כלא מסו אל בלעם .
 אלא בנין דהוה סתים עיניו בנין ללא יתברכו ישראל .
 חננא א"ר יוסי א"ל קב"ה לבלעם . רשע את סתים
 עיניך בנין ללא יתברכו בני . אלא אפקח עיני . וכל
 מליו דתימא אהפך לכו לברכא . סה"ד ויהפך
 ה' אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהפך ה' אלהיך :

רעה . כדי שלא תתקיים הברכה . וזיה תולה דבריו בעין
 רעה ההיא . שנאמר נאם בלעם בנו בער . מהו בנו
 בעור . בן זעה שהיה שונא ישראל מכל בני העולם [ס]
 ונאם הגבר שחם העין . שהיה סתם עין הסובה מהם .
 כדי שלא יתברכו ולא תתקיים הברכה . א"ר יהודה כך
 הוא בודאי שנצרך עין פקוחה לברכה . שכתוב ה' פקח
 עיניך וראה . בשביל לברך . וברכת רב המנונא הוק
 כך ה' אומר . הקב"ה יפקח עיניו עליך . וברשע ההוא
 כתוב שחם העין . כדי שלא יתברכו על ידי . וא"ר ינח
 לפיכך הכהן המברך בעין טובה ברכוהו מתקיימת . ושאינו
 מברך בעין טובה כתוב בו ג' אל תלחט את לחם רע
 עין וא"ר תתאו למטעמותיו . כלומר אל תבקשו מטנו ברכה
 כלל . א"ר יוסי בוא וראה כתוב ג' ולא אבה ה' אלהיך
 לשמוע אל בלעם וגו' . לשמוע אל בלעם . אל בלק היה
 צריך לומר . שהרי בלק עשה הכל . מהו אל בלעם . אלא
 לפי שהיה סתם עיניו כדי שלא יתברכו את ישראל .
 למדנו א"ר יוסי שאמר לו הקב"ה לבלעם . רשע אתה
 סתם עיניך כדי שלא יתברכו בני . אני אפקח עיני . וכל
 דברים רעים שתאמר אהפך יהם לברכות . זש"כ ויהפך
 ה' אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהפך ה' אלהיך :

ד) אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב . דהא מלך
 אלן מנייהו איתקיימו בזהווא זמנא . ומנייהו לבתר .
 ומנייהו בזמנא דמלכא משיחא דרך כוכב מיעקב
 וגו' . תנן זמין קב"ה למצני ירושלים . ולאחזאה
 חד ככבא מללא בשבעין רהסין ובשבעין זיקין
 נהרין חנייה באלמעיית רקיע . וישתאבון ציה ע'
 ככבין אחרין . ויהא נהיר וליהס ע' יומין .
 וביומא שתיאה יתחזי צב"ה יומין לירחא שתיאה .
 ויתכניש ביומא שביעיאה לסוף ע' יומין [סח] יומא
 קדמאה יתחזי בקרתא דרומא . והסווא יומא ינפלון ג'
 שרין עלאין מהסווא קרתא דרומי . והיכלא רברבא ינפול .
 וסליקא דהסווא קרתא ימות . כדין יתפשט הסווא ככבא
 לאתחזאה בעלמא . ובהסווא זמנא יתערוו קרבין תקיפין
 בעלמא לכל ד' ספרין ומיהמונתא לא ישתכח צינייהו וצאלמעות
 עלמא כד יתנהיר הסווא ככבא באלמעות רקיעא . יקום
 מלכא חד רב ושליט בעלמא . ויתגאה רוחיה על כל
 מלכין . ויתער קרבין בתרין ספרין ויתגבר עלייהו .
 וביומא דיתכסי ככבא יודעו ארעא קדישא מ"ה
 מילין סהרניא אחר דהוה צי מקדשא . ומערתא חדא יתן תחות
 ארעא יתגלי . ומסהיא מערתא יפוק אשא תקיפא לאוקדא
 עלמא . ומסהיא מערתא סגני חד ענפא רברבא עלאה
 דיסלם בכל עלמא . וליה תתייבז מלכותא . וקדישי עליונין
 יתכנסון צביה . וכדין יתגלי מלכא משיחא בכל עלמא וליה
 תתייבז מלכותא . וכני עלמא בשעתא דיתגלי יתון
 משתכחין בעקתא בחר עקתא . ושנאיהו דישאל יתברכו כדין
 יתער רוחא דמשיחא עלייהו ויסיני לאדום חייבא .
 וכל ארעא דשעיר יוקיד בגורא . כדין כתיב וישאל עושה
 חיל . סה"ד והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו .
 אויביו דישאל . וכדין וישאל עושה חיל . ובהסווא זמנא
 יקום

ד) אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב . שהרי דברים
 האלה יש מהם שנתקיימו בזמן ההוא . ומהם
 לאחד זמן . ומהם בזמן מלך המשיח . דרך כוכב מיעקב
 וגו' . למדנו שעתיד הקב"ה לבנות ירושלים . ולהראות
 כוכב אחד מתנוצץ בשבעים עמודי אש ובשבעים זיקין
 סאירים סמנו באמצע הרקיע . ויהיו נבלעים בו שבעים
 כוכבים אחרים . ויהיה מאיר ולוהט ע' יום . [ובגמר] יום
 הששי יתראה [ברתחלת] יום כ"ה לחודש הששי . ויהיה
 נאסף [בגמר] יום השביעי לסוף ע' יום שלמים [סח] ביום
 א' להתגלותו יתראה בעיר רומי . ובאותו יום יפלו ג'
 חומות נבחרות מאורה העיר רומי . והיכל הגדול יפול .
 והשליט של עיר ההיא ימות . או יתפשט כוכב ההוא
 להתראות בעולם . ובזמן ההוא יעוררו מלחמות גדולות
 בעולם לכל ד' הצדדים . ואמנה לא תמצא בניהם . ובאמצע
 העולם כאשר יאיר כוכב ההוא באמצע הרקיע . יקום
 מלך גדול אחד וישלוט בעולם . ויתגאה ברוחו על כל
 המלכים . ויעורר מלחמות בשני צדדים ויתגבר עליהם .
 וביום שיהיה נאסף הכוכב תודעו ארץ הקדושה מ"ה
 מילין מסביב למקום בית המקדש . ומערה אחת מתחת
 הארץ תתגלה . ומאותה המערה יצא אש חזק לשרוף את
 העולם . ומן המערה ההיא יצמח ענף אחד גדול ועלין
 שישלוט בכל העולם . ולו נתת המלכות . וקדושי עליונים
 יתאספו אצלו . ואז יתגלה מלך המשיח בכל העולם . ולו
 נתת המלכות . ובני העולם בזמן שיתגלה המשיח יהיו
 נמצאים בצרה אחר צרה . ושונאי ישראל יתגברו . אז
 יעורר רוחו של המשיח עליהם וישמיד לאדם הרשעה .
 וכך ארץ שעיר ישרף באש . על אז כתוב וישאל עושה
 חיל . זש"כ והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו .
 אויביו של ישראל . ואז וישאל עושה חיל . ובזמן ההוא
 יקום

טראה מקומות א' דניאל פ' ג' פסלי ל"ג ג' דברים כ"ג ד' דף רי"ב :

זו הזהר

אז יש אחרים שהוא לכן : [סח] שבעים יום שלמים יהיו משבת לשבת . ומה שאמר ביום הששי היינו לעת ערב . ובוה יתורץ קשיית
 בעל נצוצי אורות שהקשה דאין אפשר שיהי' ב"ח אלול ביום ד' בשבת דלמי זה יהי' ר"ה ביום ד' . וקיל' לא ארץ ראש . ומהם
 שיבוא המשיח יש לנו חשבון קבוע שאלול לעולם תמי . והגיה בצריך עיון . ולפי דברינו מתורץ שפיר כי יום כ"ה אלול היינו יום השבת :

יקים הקב"ה את המתים של עמו ותשכח מהם המיתה. וז"ל ימין ה' עושה חיל. לא אמות כי אחיה. וכתוב (א) ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו. ואו ויהי ה' למלך על כל הארץ:

(ב) רבי שמעון זקף ידיו וכבה ואמר. וי למי שיהיה נמצא בזמן ההוא. ואשרי חלקו מי שיוקדש ויהי' נמצא בזמן ההוא. וי למי שיהיה נמצא בזמן ההוא. לפי שכאשר יבא הקב"ה לפקד את השכינה. יסתכל מי הם העוסדים עמה. ובכל אותן הנמצאים עמה. בכל המעשים של כל אחד ואחד. ולא ימצא בהם זכאי. שבתוב (ג) ואבנים ואין עוזר וגו'. וכמה צרות על צרות יבאו על ישראל. ואשרי חלקו מי שיוקדש ויהי' נמצא בזמן ההוא. לפי שזה שיתקיים בהאמונה בזמן ההוא. יזכה להאור ההוא של שמחת המלך. על אותו הזמן כתוב (ד) וצרתים כצדוף את הכסף ובחנותי כבזון את הזהב וגו'. לאחר שאותן הצרות יתעוררו על ישראל. וכל העמים עם מלכיהם יתעצו ביחד עליהם ועוררו כמה גזרות רעות. וצרות על צרות יבאו. האחרונות משכחת הראשונות. או יתראה עמוד אש אחד אשר יעמד מלמעלה למטה ארבעים יום. וכל אומות העולם יראו אותו. בזמן ההוא יתעורר מלך המשיח לצאת מתוך הגן עדן. מן המקום ההוא שנקרא קן צפור. ויתעורר בארץ הגליל. ובאותו יום שיצא שמה ירגו כל העולם. וכל בני העולם יתחבאו תוך מערות וצורים שלא יחשבו להנצל. ועל אותו הזמן כתוב (ה) ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאווה בקומו לערוץ הארץ. מפני פחד ה'. זו אותו הבהלה של כל העולם. ומהדר גאווה. זה המשיח. בקומו לערוץ הארץ. כאשר יקום ויתגלה בארץ הגליל. לפי שהיה הוא המקום הראשון שנחרב בארץ הקדושה. ולפיכך יתגלה שם ראשונה לכל מקום. ומשם יעורר מלחמות לכל העולם. לאחר ארבעים יום שהעמוד יעמד מארץ לשמים לעיני כל העולם והמשיח יתגלה. יקום מצד מזרח כוכב אחד לוהט בכל גוונים. ושבעה כוכבים אחרים יסובבו לכוכב ההוא. ויתגרו בו מלחמה ככל הדברים נ' פעמים ביום עד שבעים יום. וכל בני העולם יראו. והכוכב ההוא יתגר בהם מלחמה כדודי אש לוהט ומתנזף כלל עבר. ויכה בהם עד שיבלע אותם ככל ערב וערב. וביום ויציאם ויתגר בהם מלחמה לעיני כל העולם. וכן בכל יום עד שבעים יום. לאחר שבעים יום יתגו כוכב ההוא ויוגו המשיח עד י"ב חודש. ואז יחזור עמוד ההוא להתגלות כבראשונה. ובו יוגו המשיח ועמוד ההוא לא יתראה. כי לאחר השנים עשר חודש יתעלה המשיח בעמוד ההוא לתוך הרקיע. ושם יקבל תוקף וכתר מלכות. וכאשר ירד המשיח יתגלה עמוד האש ההוא כמקדם לעיני כל העולם. ואחר כך יתגלה המשיח ויאספו אליו עמים רבים ויעורר מלחמות בכל העולם. ובזמן ההוא יעורר הקב"ה נבורתו על כל אומות העולם. ומלך המשיח יתפרסם בכל העולם. וכ"ל מלכי העולם יתעוררו להתחבר יחד ולהתגר בו מלחמה. והרבה מן פריצי 'יהודים' יתהפכו ללכת אליהם. ויבואו עמהם להתגר מלחמה על מלך המשיח. או יחשך כל העולם המשיח עשר יום. ורבים מעם ישראל ימותו בימי החושך ההוא. וע"ז כתוב (ו) כי הגה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יזרח ה' וגו'. אח"כ יבא הקב"ה ויקים לכנסת ישראל מן העפר. ככתוב (ז) אקים את סוכת דוד

יקום קב"ה למשיח דעמיה ויתכני מהון מיתה. סה"ד ימין ה' עושה חיל. לא אמות כי אחיה. וכתיב (א) ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו. וכדין וסיה ה' למלך על כל הארץ:

(ב) רבי שמעון זקף ידיו וכבה ואמר. ווי מאן דיוזמן צהסוה זמנא. וזכאה חולקיס מאן דיוזמן ויסתכח צהסוה זמנא. ווי מאן דיוזמן צהסוה זמנא. בגין דכד ייתי קב"ה לפקדא לאילתא. יסתכל מאן אינון דקיימין צהסוה. ובכל אינון דמשתכחין עמה. בכל עובדוי דכל חד וחד. ולא יסתכח זכאי. דכתיב (ג) ואבנים ואין עוזר וגו'. וכמה עקתין על עקתין לישראל. וזכאה חולקיס מאן דיוזמן ויסתכח צהסוה זמנא. בגין דהאי דיתקיים צהסוה זמנא צמסימנותא. יזכה להסוה כסירו דדודו דמלכא. על הסוה זמנא כתיב (ד) ולרפתים כלרוף את הכסף ובחנותים כבזון את הזהב וגו'. לבתר דאינון עקתין יתערי על ישראל. וכל עמין ומלכיהון יתעסון כחדא עלייהו ויתערי כמה גזרין צסיין. וייתון עקתא על עקתא. צמסימנותא משכחן קיימתא כדן יתחוי חד עמודא דאשא קאים מעילא לתתא ארבעין יומין. וכל עיזין דעלמא חמאן ליה צהסוה זמנא יתער מלכא משיחא לנפקא מנו גנתא דעין. מהסוה את דאתקרי קן צפור. ויתער בצרעא דגליל. והסוה יומא דיוסף לתתן יתרגו כל עלמא. וכל בני עמין יתחבאון בו מערתי ואכרי דלא יתצבון לאסתובא ועל הסוה זמנא כתיב (ה) ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאווה בקומו לערוץ הארץ. מפני פחד ה'. דא הסוה רגיוו דכל עלמא. ומסדר גאווה דא משיח. בקומו לערוץ הארץ. כד יקום ויתגלה בצרעא דגליל בגין דאיכה הוא אתר קדמאה דאתחברא בצרעא קדישא. ובג"כ יתגלי תמן קדמאה לכל אתר. ומתמן יתער קרבין לכל עלמא. לבתר ארבעין יומין דעמודא יקום מארעא לשמיה לעיניהון דכל עלמא ומשיח יתגלי. יקום מסער מזרח חד ככבא מלהשא בכל גוויין ושבעה ככבין אחרנין דסחרן להסוה ככבא. ויגחון ציה קרבה בכל סערין תלת זמנין ציומא עד שבשין יומין. וכל בני עלמא חמאן. והסוה ככבא יגיה צבו קרבה צסיין דנורא מלהסין ומנללן לכל עבר. ויבשש צבו עד דצלע לון צכל רמשא ורמשא. וציומא אשיק לון ויגחון קרבה לעיניהון דכל עלמא. וכן בכל יומא עד שבעין יומין. לבתר שבעין יומין יתגניז הסוה ככבא ויתגניז משיח עד תריסר ירחין. ויתסדר הסוה עמודא דאשא כמלקדמין. וציה יתגניז משיח והסוה עמודא לא יתחוי. לבתר תריסר ירחין יסלקין ליה למשיח צהסוה עמודא לגו רקיעא. ותמן יקבל תוקפא ועטרא דמלכותא. וכד יתת יתחוי הסוה עמודא דאשא כמלקדמין לעיניהון דכל עלמא. ולבתר יתגלי משיח ויתכנסון לגביה עמין סגיאין ויתער קרבין צכל עלמא. וצהסוה זמנא יתער קב"ה בצורתיה לכל עמין דעלמא. ומלכא משיחא יתידע צכל עלמא. וכל מלכין דעלמא יתערון לאתחברא לאגחא קרבה ציה. וכמה מפריצי יסודאין יתהפכו לאסדרא לגבייהו. וייתון עמסון לאגחא קרבה על זלכא משיחא. כדן יתחשך כל עלמא חמש עשרה יומין. וסגיאין עממא דישראל יסון מתין צהסוה חסוכא. וע"ד כתיב (ו) כי הגה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יזרח ה' וגו'. לבתר ייתי קב"ה ויקים לכנסת ישראל מעפרא. כד"ל (ז) אקים את סוכת דוד

מראה מקומות (א) פונד' א' (ב) שמות ז: (ג) ישעי' ס"ג ד' וכתי' (ד) ישעי' כ"ו (ה) ישעי' ס' (ז) פסוק ס'

דוד הנופלת. בהסוה יומא מלכא משיחא שארי ויכנס גלותא מסייפי עלמא עד סייפי עלמא. כד"ל א) אם יהיה כדחק בקלה השמים משם יקבץ ה' אליהן. מהסוה יומא כל אחין וחסין וגבוראן דעבד קב"ה במלריס יעביד לון לישראל. כד"ל כימי לאתך מארך מלריס ארננו נפלאות :

ג) ראשית גוים עמלק וגו'. א"ר יהודה וכי ראשית גוים עמלק. והלא כמה ליסנין ועמין ואומין הוו בעלמא עד לא אתא עמלק. אלא כד נפקין ישראל ממלריס דחילו ואימתא כפלה על כל עמין דעלמא מישראל. ה"ל שמועו עמים ורגוון חיל אחו יסבי פלשת. ולא הוה עמא דלא הוה דחיל מגבוראן עלאין דקב"ה. ועמלק לא הוה דחיל. ה"ל ולא ירא אליהם. לא דחיל למקרב לנבך וע"ד ראשית גוים עמלק קדמאה דאתא לאנחא קרבא בישראל עמלק הוה. ובגויי כך ואחריתו עדי אובר דכתיב כי מחה אמחה את זכר עמלק וכתיב תמחה את זכר עמלק. ה"ל ואחריתו עדי אובר. עדי אברו מצעי ליה אבן אלא עד דיימי קב"ה ויאבד ליה. דכתיב כי מחה אמחה וגו' :

ג) וישב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל בנות מואב תנין לית קלה קמי קב"ה בר קלה דברית קדישא דחילו קיימא דשמה קדישא ודא דמאימכותא [סג] מאי כתיב ויחל העם לזנות אל בנות מואב. מיד ויחר אף ה' בישראל רישי עמא דיערו ולא מהו דייטו אתעטשו בקדמיתא. דכתיב קח את כל ראשי העם והקוע אותם לה' נגד השמש [סד] רבי אמר מהו נגד השמש. נגד הברית דלקרי שמש. ועליה אתמר ד) כי שמש ומגן ה' אליהם. שמש ומגן. דא ברית קדישא. מה שמש זרח ואכסיר על עלמא. אוף הכי ברית קדישא זרח ואכסיר גופא דבר נש מגן. מה מגן איסו לאנחא עליה דב"ג אוף הכי ברית קדישא מגן עליה דבר נש. ומאן דעשיר ליה לית נוקא בעלמא דיכיל למקרב בהדיה. ודא הוה נגד השמש רישי עמא יתפסון בכל דרא ודרא בחובא דא. אי ידעין ולא מקבאין ליה. בנין דחובה דא עלייהו לאקאה ליה לקב"ה כהאי ברית. מאן דאעיל קדושה דא בריתא אחרת עליה כתיב לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא. וכלא קנאה חדא ה' ר' יהודה אומר וסוקע אותם לה' נגד השמש. מהו נגד השמש. וכי על דקסלין צלילא או על דקסלין בימחא ציומא דעיבא כתיב נגד השמש [סה] אלא דתא מיתתסון צאתגליא כמה דחבו צאתגליא. א"ר שמעון לאו בנין כך אתמר אלא מהכא אוליפנא דדרגא דחב צ"ג לקב"ה. להסוה אתר אלסריך למעבד תקנתא לנפשיה. אינון חבו צברית קדישא דלקרי שמש. בנין כך דינא ותקונא דהון איסו כנגד השמש. ולאו בהתר אחרת. מכאן דלא אלסריך בר נש לתקנא נפשיה אלא בהסוה אתר דחב לנביה. ומאן דלא יעביד הכי לית ליה תקונא לעלמין כדקא יאות. ו) א"ר אבא מהו דכתיב ו) כי בשמחה תלאו

דוד הגופלת. ביום ההוא מלך המשיח יתחיל לקבץ בני הגלות מקצה העולם עד קצהו. ככתב ה' אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבץ ה' אליהן. מיום ההוא והלאה כל האותות והמופתים והגבורות שעשה הקב"ה במצרים יעשה אותם לישראל. ככתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות :

ג) ראשית גוים עמלק וגו'. א"ר יהודה וכי ראשית גוים עמלק. והלא כמה לשונות ועמים ואומות היו בעולם קודם שבא עמלק. אלא כאשר יצאו ישראל מצרים פחד ואימה נפל על כל עמי העולם מן ישראל. וש"כ שמעו עמים ורגוון חיל אחו ישבי פלשת. ולא היה עם שלא היה ספחד מגבורות עלי נות של הקב"ה. ועמלק לא היה ספחד. וש"כ ולא ירא אלהים. לא נתירא מלקרב אליו. ולכך ראשית גוים עמלק. הראשון שבא להתגר מלחמה בישראל עמלק היה. ולפיכך ואחריתו עדי אובר. שכתוב כי מחה אמחה את זכר עמלק. ונאמר המחה את זכר עמלק. וש"כ ואחריתו עדי אובר. עדי אברו ה' צידך לומר [סג] אלא עד שיבא הקב"ה ויאבד אותו. שנאמר כי מחה אמחה וגו' :

ג) וישב ישראל בשמים ויחל העם לזנות אל בנות מואב. למדנו שאין קנאה לפני הקב"ה כמו קנאה של פנים ברית הקדוש. שהוא יסוד השם הקדוש וסוד האמונה [סג] מה כתוב ויחל העם לזנות אל בנות מואב. מיד ויחר אף ה' בישראל. ראשי העם שידעו ולא מיחו בידם נענשו לראשונה. שנאמר קח את כל ראשי העם והקוע אותם לה' נגד השמש [סד] רבי אמר מהו נגד השמש. נגד הברית שנקרא שמש. ועליו נאמר ד) כי שמש ומגן ה' אליהם. שמש ומגן. זה ברית הקדוש. וזה השמש זורח ומאיר על העולם. כמו כן ברית הקדוש זורח ומאיר לגוף האדם. מגן. מה מגן הוא להגן על האדם. כמו כן ברית הקדוש מגן על האדם. ומי שנוטר בריתו אין נזק בעולם שיוכל לקרב אליו. וזהו שכתוב נגד השמש. ראשי העם יהיו נתפסים בכל דור ודור בעבור חטא זה. אם ירעים למחות ואין מקנאים לו. לפי שחיוב זה מוטל עליהם לקנאות בשביל הקב"ה על זה הברית. מי שמכניס קדושה זו ברשותו אחר עליו כתוב לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא. ולשני החטאים קנאה אחת. ה' ר' יהודה אומר והוקע אותם לה' נגד השמש. מהו נגד השמש. וכי מפני שהמיתו בלידה או מפני שהמיתו ביום כשהתכסו השמים בעבים כתוב נגד השמש [סה] אלא שתהיה מיתתם בפרהסיא כמו שחטאו בפרהסיא. א"ר שמעון לא בשביל זה נאמר כך. אלא מכאן למדנו שבאותה מדה שחטא האדם להקב"ה. למקום ההוא נצרך לעשות תקון לנפשו. הם חטאו בברית הקדוש שנקרא שמש. לפיכך דינם ותקון שלהם הוא כנגד השמש. ולא במקום אחר. מכאן שאין נצרך לו לאדם לתקן נפשו בתשובה אלא באופן שהתשובה תהיה לתקן מקום ההוא שפגם שם. ומי שאינו עושה כן אין לו תקון לעולם כראוי. ו) א"ר אבא מה זה שכתוב ו) כי בשמחה תצאו

מראה מקומות א) דכריס ל' ט טלה סס. ג) שמת ג. ד) תליס פ"ד ט) דף ריו. ו) דף ריו. ז) יע"ג נ"ב

זו הזהר

[סג] אברו משמע שיהיה נאכר ססילא. אובר משמע שהקב"ה יאכר אותו ויטמירו: [סג] זה השם א"ל שד"י: [סד] דורש והוקע אותם על ראשי העם. ולא כן פירוש השומר: [סס] פי' להזהירם שבאין ימותו דוקא נגד רשמי. כי הרי לא כן נאכרת ואין לפרש כך:

תצאו ובשלום תובלן וגו'. אלא כאשר יצאו ישראל מן הגלות. השכינה יצא עמהם עמה יצאו. וש"כ כי בשמחה תצאו. ששן זה הקב"ה. ר' יצחק אמר זה צדי"ק. וש"כ א' ששן ישמחה ימצא בה [פי] א"ר שמעון צדי"ק יששן נקרא. ומן היום שכנסת ישראל נפלה בגלות. נמנעו הברכות מלרדת לעולם מצדי"ק הזה. אבל על זמן ההוא מה כתוב (: ושאתם מים בששון. זה צדי"ק. ממעיני הישועה. אלו חכמ"ה ובינ"ה. דבר אחר אלו נצ"ח והו"ר. יהכל נשפע ממקור מעינות עמוקים. אז נ) ואמרת ביום ההוא אודך ה' וגו'. (ד) צהלי ורני ישבת ציון כי גדל בקרבך קדוש ישראל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

תצאו ובשלום תובלון וגו' אלא כד יפקון ישראל מן גלותא שכניתא תיפוק עמהון ופמה יפקון הס"ד כי בשמחה תצאו ששן דא קב"ה ר' יצחק אמר דא לדי"ק הס"ד א' ששן ושמחה ימצא בה [סו] א"ר שמעון לדי"ק ששן אקרי. ומן יומא דכנסת ישראל נפלת בגלותא. אשמנעו ברכאן מלגנתא לעלמא מהאי לדי"ק. אבל בססוא זמנא מאי כתיב (ב) ושאתם מים בששון דא לדי"ק. ממעיני הישועה. אליון אב"ה ואמ"ה ד"ה אליון נל"ח וסו"ד. וכלא מחזוני כביעין עמיקין. כדון (ג) ואמרת ביום הסוא אודך ה' וגו' (ד) לסלי ורני ישבת ציון כי גדל בקרבך קדוש ישראל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת פנחס

(ה) וידבר ה' אל משה לאמר. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו'. רבי אלעזר פתח ואמר. (ו) שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אבך. וזו השכינה הקדושה. מהו מוסר אביך. מוסר זו התורה שיש בה כמה תוכחות כמה עונשין. כמש"כ (ז) מוסר ה' בני אל תמאס וגו'. לפי שכל מי שעמלו בתורה בעולם הזה זוכה שיפתחו לו כמה שערים לע"ם ההוא ולכמה מאורות. וכשעה שיצא מעולם הזה התורה מקדמת לפניו והולכת לכל שומרי שערים. מכרות ואומרת (ח) פתחי שערים ויבא גוי צדיק. הכינו כסאות לפליגי עבד המלך. שאין שמחה להקב"ה אלא מי שעמלו בתורה. כל שכן אדם שנתעורר בלידה לעסק בתורה. שהרי כל הצדיקים שבגן עדן מקשים לקולו. והקב"ה נמצא ביניהם. כמו שביארנו הכתוב (ט) היושבת בנגים חברים מקשיבים לקולך השמעני. רבי שמעון אמר זה דבקרא סוד של חכמה יש בו. היושבת בנגים. זו השכינה הקדושה שהיא בגלות עם ישראל והלכת עמהם בצרותיהם. חברים מקשיבים לקולך. מהנות עליונים כלם מקשיבים לקולך לקול תשבחתך בגלות. השמעני. כמש"כ (י) הראינו את מראך השמעני את קלך. השמעני את הקול של אותן החברים העיסקים בתורה. שהרי אין שבחה לפני כמותן דעסקים בתורה. א"ר שמעון כביכול כל אותן הויכים לעסוק בתורה מחצות הלידה. ובאים עם השכינה כאשר יאיר היום להקביל פני דמך בהפלה. הם מוסיפים תוקף ועוז להשכינה. ולא עוד אלא ששורה עליו חוש של חסד כמו שביארנו. בוא וראה כל מי שזוכה להתחוק בהשכינה ישמור עצמו ממותן הדברים שהם כנגדה. איזה הם. שלא לשקר באות ברית קודש כגון בת אל נכר. וכל מי ששומר עצמו מזה כביכול השכינה נדבקה בו ושומרת אותו. והיא מקרבת לו שלום. וכל שכן אם זוכה להיות קנאי בזה. וא"ר שמעון ראויים היו ישראל לבלתי בשעה ההיא. ליא שהקדים פנחס לאותו מעשה והשקוט דרגו

(ה) וידבר ה' אל משה לאמר. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו' רבי אלעזר פתח ואמר. (ו) שמע בני מוסר אביך ואל תמוש תורת אבך. וזו השכינה הקדושה. מהו מוסר אביך. מוסר זה התורה שיש בה כמה תוכחות כמה עונשין. כמש"כ (ז) מוסר ה' בני אל תמאס וגו'. בגין דכל מאן דאשתדל באורייתא בסאי עלמא וזי דיפתחון ליה כמה תרעין להסוא עלמא ולכמט נסורין ובשעתא דינפוק מהאי עלמא היא הקדימת קמיה וזולא לכל נסורי תרעין. מכרות ואומרת (ח) פתחו שערים ויבא גוי לדיק. אהקינו כרסין לפלגיא עבדא דמלכא. דלית חדו לקב"ה אלא מאן דאשתדל באורייתא. דהא כל שכן צר נש דמתער בליילא לאשתדלא באורייתא. דהא כל לדיקא דבגנשא דעדן ליתין לקליה. וקב"ה משמח בינייהו. כמה דאוקמוה (ט) היושבת בנגים חברים מקשיבים לקולך השמעני רבי שמעון אמר האי קרא רוח דחכמתא חיה ביה. היושבת בנגים דא כנסת ישראל דאיהי בגלותא עם ישראל ואולא עמהון בעקתייהו. חברים מקשיבים לקולך משירין עלאין כלסו ליתין לקולך לקול תשבחתך בגלותא השמעני. כד"ר (י) הראינו את מראך השמעני את קולך. השמעני קלא דחינו חברים דמשתדלי באורייתא. דהא לית תושבחתא קמאי כחינו דמשתדלי באורייתא א"ר שמעון כביכול כל חינו דזכאין לאשתדלא באורייתא מכד פליג ליליא וחינו במפרוייתא כד נסיר ימחא לקבלא אנפי מלכא. אהקיף ואחסין בשכינתא. ולא עוד אלא דשריא ביה חוש של חסד כמה דאוקימנא תא חזי כל מאן דזני לאתהקף בשכינתא יסתמר גרמיה מאינו מלין דחינו לקבלא. מאן חינו דלא לשקרא באת קדישא כגון בת אל נכר. וכל מאן דנסיר גרמיה כביכול כנסת ישראל אחידא ביה ונפרא ליה. והיא אקדימת ליה שלם. וכל שכן חי זכי וקני להאי. וא"ר שמעון אהחזין ישראל לאשתלאה בססוא שעתא. צר דלקדים פנחס להאי עובדא ושקיף רגוזא

מראה מקומות (א) יעני' לא (ב) שם י"ב (ג) שם ז (ד) שם ז (ה) דף רי"ג. (ו) משלי א' (ז) שם ג' (ח) יעני' כ"ז (ט) שיר' ח' (י) שם ב'

זו הזהר

[סו] ששין ושמחה היינו הודגות יסוד ומלכות שמות בא שפע כל טוב :

רזנו. זש"כ פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. (6) בוא וראה מי שמקנא לשמו הקדוש של הקב"ה. אפילו אם לא זכה לגדולה ולא היה ראוי לה. עתה נחל אותה ובה לה. פנחס לא היה ראוי לאותה הגדולה בזמן ההוא. ובעבור שקנא לשם רבונו הרויח הכל ועלה לכ" ופתקן על ידו הכל. וזכה להשתמש בכהונה גדולה מן השעה ההיא. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. שנשתלם לשתי מדרגות [6] לבעבור שקנא לשם רבונו ונתתקן מן שנתקם.. א"ר ייסא מי שמכבד שם רבונו בענין זה ונוטר בריחו ובה שיכבד אותו רבונו על הכל. מניין. מיוסף. שכתוב וידכב אותו במרכבת המשנה אשר לו. וכתוב ונתן אותו על כל ארץ מצרים. (7) ולא עוד אלא כאשר עברו ישראל את הים. ארזנו של יוסף נכנס בתוכו לראשונה. ולא היו המים עומדים על קיומם לפניו. זש"כ וינס ראה וינס. מהו וינס. אלא שראה אותו שכתוב בו וינס ויצא החוצה. בוא וראה שזכה לכבוד בחייו וזכה לכבוד לאחר מותו. בחייו מפני מה. לבעבור הזמן ההוא שהיה ממאן להתרבק בה. שכתוב וימאן ויאמר אל אשת ארזנו. וכתוב ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. לפיכך זכה להכבוד בעולם הזה. כיון שכתוב ותתפשוהו בבגדו. וכתוב וינס ויצא החוצה. וזכה אח"כ בעולם ההוא שנכנס שם לחך פרוכת העליונה [7] וכך ראוי לו. שכרו קבל בעולם הזה ושכרו קבל בעולם העליון. וכן פנחס זכה בעולם הזה וזכה בעולם הבא. וזכה להתקיים יותר מכל אותן שיצאו מצרים. וזכה לכהונה גדולה היא וכל בניו אחריו. ואפשר תאמר שלא זכה לכהונה עד שלא עשה אותו מעשה. לא. שהרי אותן האומרים שלא זכה קודם לכהונה לא כן. אלא איך יפורש תחת אשר קנא לאלהיו. שמשמע כי לבעבור מעשה זה הרויח הכהונה מה שלא היה מקודם. בוא וראה כל כן שהורג נפש נפסל הוא לכהונה לעולם. שהרי בודאי נפגמה אצלו מדרגה ההיא השייכת לו. ופנחס מן הדין נעשה פסול לכהונה. ולפי שקנא להקב"ה נצרך ליחס לו כהנת עולם לו ולבניו אחריו לדורי דורות. א"ר יצחק בוא וראה מפורסם הוא פנחס למעלה. ומפרסם הוא למטה עוד קודם שיצא הדבר לעולם [7] שהרי עם אותן שיצאו מצרים נמנה: (8) רבי שמעון אמר פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. בוא וראה פינחס עמד לפני דין החוק של מדת יצחק ומתם הפרצה. לפיכך נשלם אצל פינחס הסוד של יצחק. עמד בפני הפרצה. שכתוב (7) ויעמד פינחס ויפלא. עמד בפרץ לפני הדין של מדת יצחק בשביל להגן על ישראל. וע"ב נכללים זה בזה במספר [7] ואם תשאל הרי מספר אינו תולדה אלא בעינים שלה [7] וכאן ענין המספר למעלה ביצחק. אלא ודאי כך הוא לפי שיצחק תולה ונמשך במקום ההוא של אותן העינים. ששם דנים הדינים של כל העולם. שהרי העינים שלה הן ע' בסאות למשפט. מקום הדינים של העולם

רזנו. זש"כ פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. (6) תא חזי יחזן דמקנא לשמא קדישא דקב"ה. אפילו דלא זכי לגדולה ולא אחזיו לה. דא ירית לה ועייל לה פנחס לא אחזיו לה בשהוא זמנא ובנין דקנא לשמא דמאריה רווח לכלא וסליק לכלא ואתתקן ביה כלל. וזכה לאשתמש בכהונה פללה מההיא שעתא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. דלשליש לתרין דרגין [6] בנין דקנא לשמא דמאריה ואתתקן מתי דלשתקס א"ר ייסא מאן דחוקיר שמא דמאריה בשהו וכסיר האי זכה דחוקיר ליה מאריה על כלל. מנין. מיוסף דכתוב וירכב א"תו במרכבת המשנה אשר לו. וכתוב ונתן אותו על כל ארץ מצרים. (7) ולא עוד אלא כד עברו ישראל ית ימא ארזנו דיוסף עאל בניו בקדמיתא ולא סוו מיא קיימיין על קיימייו קמייהו. הס"ד הים ראה וינס מהו וינס אלא ראה הוה דכתוב ביה וינס ויאלה החולם. תא חזי זכי ליקרא בחייו וזכי ליקרא במיתתיה. בחייו אמאי. בנין ההוא זמן דלא בעא לאתדבקא בה דכתוב וימאן ויאמר אל אשת ארזנו. וכתוב ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. בני"כ זכה בשהו עלמא. כיון דכתוב ותתפשוהו בבגדו וכתוב וינס ויאלה החולם זכה לבתר בשהוא עלמא דעאל לנו פרוכתא עלאה [7] וסכי אחזיו ליה ידיה נפל בשהו עלמא וידיה נפל בעלמא אחרא. פנחס זכי בשהו עלמא וזכי בעלמא דתי. וזכי לקיימא יתיר מכל אינון דנפקו ממאריה. וזכה לכהונה עלאה הוא וכל בניו אבתריה. ואי תימא דלא זכי לכהנה עד לא עבד עובדא דא. לא דהא אינון דמארי דלא זכה קודם לאו סכי. אלא במאי חוקימנא תחת אשר קנא לאלהיו. דמשמע דבנין עובדא דא רווח כהונה מתי דלא סוו קודם תא חזי כל כן דקמיל נפש פסיל ליה כהונתיה לעלמין דהא ודאי פסיל הוה דרנא דיליה לגביה. ופנחס מן דינא פסיל לכהנה הוה ובנין דקנא ליה לקב"ה אלשריך ליחסא ליה כהנת עלמין ליה ולבניו אבתריה לדרי דרין א"ר יצחק תא חזי רשוס הוה פנחס לעילא. ורשוס הוה לתתא עד לא יפיק לעלמא [7] דהא עם אינון דנפקו ממאריה אחמתי (8) רבי שמעון אמר פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי תא חזי פינחס קאים קמי דינא תקיפא דליחק וסמיס פרלה. בני"כ אשלים לבני פינחס רוח דליחק קס קמי פרלה דכתוב (7) ויעמד פינחס ויפלא קס בפרלה קמי דינא דליחק בנין לאגנא עלייהו דישאל וע"ד כליל דא דהא בחושבנא [7] ואי תימא הוה חושבנא לא תליא אלא בעיימיין דילא [7] והכא חושבנא לעילא בליחק אלא ודאי סכי הוה בנין דליחק תליא ואתמשך בשהוא אחר דאינון עיימיין דתמן דיינין דינין דכל עלמא. דהא עיימיין דילא אינון שבטין קתדראיין אחר דיינין דעלמא

מראה מקומות (6) 97 ריב : (7) 97 ריד. (8) 97 רלו. (7) תליס קי

דיו הזהר

פרשת פנחס (ול) פי' לפדרגת כהן וגם לסדרת כהן גדול. כי אף אליבא דמאן דאמר שנים מקודם הו' כהן. מ"ם כיון שהרג נפש נפסל לסדרת הכהונה : [ג] זה עולם הכינה : [ג] פי' שעוד קודם שאירע קנאתו לומרי כבר נמנה פנחס בין יוצאי מצרים. ובנותו על מה שנוכר בפרשת וארא. ואלעזר בן אהרן לקח לו סבנות מפואל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלויים. ובקשה שם בזהר למה נכתב אלה ראשי כלשון רבים. ומתוך ב' תירוצים שבאביל קנאתו לומרי נכתב כן. ונוכר שם על מה שיהיה אח"כ. יענין שם ותבין : [7] פי' שיצחק ופינחס שניהם יש להם גימטריא אחת. מספר ר"ח : [8] היינו חכמה שבמלכות. כי מנהדרין נקראים עיני העדה :

העולם ונקראים סנהדרין. וע"כ הכל אחד. לפי שיצחק והם יחד הולכים. והכל נכון. פינחס זה יצחק. ועמד פינחס ורן את הדין. ונתלבש בגבורה חזקה שהיא בחינת שמאל. ולפיכך זכה לבחינת הימין [1] כאן נכלל שמאל בימין. השיב את חמתי. מהו השיב את חמתי. אלא אלה אותן ג' שרים של גיהנום. משחית. אף. וחיסה. ולפי שכאשר ראה פינחס לחיסה היא מתפשט ונתמשך מצד פדת יצחק. מה עשה. נתלבש הוא במדת יצחק ואחז בחימה הריא. כמי שאחזו חבריו. והשיב אותו לאחור. א) ואו דן את הדין ועשה דין. דן הדין שכל הבעול ארמית קנאים פוגעים בו. ועשה הדין שנאמר וידקר את שניהם. וע"כ כתוב כאן השיב את חמתי. וכתוב שם השיב אחור ימינו מפני איבי. מה שם לאחור אף כאן לאחור ימינו וע"כ אות י שבפינחס כאן היא י של יצחק. והכל הוא מעל בני ישראל. שכאשר ראה לחיסה היא ראה אותו שהיה יורד על ראשי ישראל. מה ראה. ראה את מן משוטמת ברקיע. וזה הוא סימן של מלאך המות שמבקש להבנות באתן ו ובאות ר. מה עשה פינחס. כאשר היה מתלבש במדת יצחק לקח את מן ההיא והטפה וחבר אותה עמו. כיון שראה מלאך המות שפינחס חסף לאות מן ההיא להייתה עמו. מיד שב לאחור. מה הטעם. לפי שכאשר קנא פינחס בלבו נתלבש במדת יצחק ונתעלה להיות במספר ר. וכך עולה שמו של פינחס ר. וכך עולה השם יצחק. כיון שראה לאות מן המשוטמת ברקיע חטפה וחבר אותה עמו ונעשה מיד ר. וש"כ יקח רמ"ח בידו. לפי שהאית מן היתה סימן הראשון לאדם הראשון להביא מית על העולם. לפי שאות זו היתה משוטמת על ראשו של אדם בשעה שנאמר ותקח מפריו. מן פריו. והיו מחכות האותיות ור בתוהו הזמן. שנאמר וראכל ורתן ורפקנה. או נבנה מו"ת על העולם. פינחס ראה לה עתה לאותה אות מן שהיא משוטמת על ראשי ישראל. ובאיוה אופן ראה אותה. ראה וורת מן פתחה מלאה דם. כיון שראה אותה אמר הרי וראי זה סימן של מלאך המות. מיד חטפה. שהוכיר עליה שם המפורש והוריד אות זו אצלו. ומה שהיה ר. נצפרף להעשות ר. או ויקח רמ"ח בידו. וע"כ כתוב מעל בני ישראל. בקנאו את קנאתי. שקנא לשם הקודש שהיו מחברים אותו ברשות אחר [1] בתוכם. מהו בתוכם. לפי שהיה הולך ונכנס בתוך המון רב וכמה אנשים גדולים. ומסר עצמו למיתוה ביניהם. אבל בתיכ"ם בתוך מן היתה קנאה ההיא שקנא. מפני מה מן. לפי שהיא הסימן של מות. היא הסימן של מ' מלקיות. היא הסימן של ד' מיתות בית דין. ומשם עלה וירד וירד ועלה. עלה למן וירד לד'. וירד לד' אלו ד' רוחות קליפות שמתפרשים מתוך זכר ונקבה של המוטאה [1] שבשבלם ד' מיתות בית דין. ומשם עלה למן. והיינו דמן שהוא הסימן והכלים של מלאך המות. וזה לקח פינחס ועמד בתוך מן [1] וע"כ ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. ואיך השיב פינחס חמתו

מ"ה מקומות 6) 7) 9) ללו. 3) איכה 3

דעלמא וקרון סנהדרין. וע"ד כלא חד בגין דילחק ואינון כחדא חולין. וכלא ספיר פינחס דא יחק וקס פינחס ודאין דינא. ואתלבש בגבורה תקיפה דאיה שמאלא. ובג"כ זכה לימינה [1] הכא אתכליל שמאלא בימינה. השיב את חמתי מהו השיב את חמתי. אלא אלן אינון ג' ממונים דגיהנום משחית. אף. וחיסה. ובגין דכך חמא פינחס להסיח חיסה דהוה פשים ואתמשך מסקרא דילחק. מאי עבד אתלבש איהו צילחק ואחיד בהסוה חיסה. כמאן דאחיד בהצדיה. ואתיב ליה לאחורא. א) וכדן דן דינא ועבד דינא. דן דינא דכל הבעול ארמית קנאין פוגעין בו. ועבד דינא דכתיב וידקר את שניהם וע"ד כתיב הכא השיב את חמתי וכתיב הכא השיב אחור ימינו מפני איבי מה להלן לאחורא הכא כמי לאחורא וע"ד ויד דפינחס הכא איהו ויד דילחק. וכלא הוא מעל בני ישראל. דכך חמא להסיח חיסה חמא ליה דהוה נחית על רישיון דישראל. מאי חמא. חמא מן את דא דהוה פאס ברקיעא. ודא הוא סימנא דמלאך המות דבעיא להתבנה באתן ו ובאות ר. מאי עבד פינחס. כד הוה מתלבש בינחק כדן נטיל הסיח אות מן חספ ליה וחבר ליה צדיה כיון דחמא מלאך המות דפינחס חסף ליה להסיח מן צדיה. מיד תב לאחורא. מאי פעמא. בגין דכך קני צלביה פינחס אתלבש צילחק ואסתלק למסו בחושבנא ר. והכי סליק שמיא דפינחס ר. והכי סליק יצחק. כיון דחמא לאת מן פאס ברקיעא חסף ליה וחבר ליה צדיה ואתעבד מיד ר. וה"ד ויקח רמ"ח בידו בגין דאת מן הוה סימנא קדמאה לדאס הראשון ליבני מות על עלמא בגין דאת דא הוה פאס על רישיה לדאס בשעתא דכתיב ותקח מפריו. מן פריו. והוה מחכי ורן בומנא. דכתיב וראכל ורתן ורפקנה. כדן אתבני מו"ת על עלמא פינחס הוה חמי ליה הסתא הסיח את מן פאס על רישיון דישראל. וסיך חמא ליה חמא דיוקנה דמן פתחה מלאה דמא כיון דחמא ליה אמר הא ודאי סימנא דמלאך המות. מיד חסף לה לדאכר עלה שמא מפרש ונחית להאי את לצדיה ומאי דהוה ר. אתליף ר. כדן ויקח רמ"ח בידו וע"ד כתיב מעל בני ישראל. בקנאו את קנאתי. דקני לשמא קדישא דהוה מחברין ליה ברשו אמרא [1] בתוכם מהו בתוכם. בגין דהוה חול ועל צנו כמה אכלוסין וכמה ברברין ומסר גרמייה למותה בינייהו אבל בתוכ"ם בתוך מן הוה הסיח קנאה דקני מאי פעמא מן בגין דאיהו סימנא דמות. איהו סימנא דמ' מלקיות. איהו סימנא דד' מיתות בית דין ומתמן סליק ונחית נחית וסליק. סליק למן ונחית לד'. נחית לד' אינון ד' רוחין דמתפרשין מגו דכך וקובלא דמסאבותא [1] דבנייסי ד' מיתות בית דין. ויתמן סליק למן והיינו דמן דאיהו סימנא ומאנין דמלאך המות ודא נטיל פינחס וקס בתוך מן [1] וע"ד ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. וכי הסיח השיב פינחס חמתו

זו הזהר

1) זו הבהונה שהיא בחינת חסד. ומדת החסד בקראת ימין. ומדת הנבונה בקראת שמאל: [1] שם הקדוש של אות הברית הוא השם שד"י. וברשות אחר היינו בת אל נכר: [2] מן סמ' ולילי"ת מתפרשים ד' רוחות קליפות הראשונות שנקראים עון משחית אף חיסה: [3] פי' שלקח את ד' והפרידה מן אות מן שהיתה מלאה דם. ועמד בתוך איה מן בלבד:

חמתים דקצ"ה. והכתיב ויהיו המתים במגפה וגו'.
 חי לא מית חד מנייהו סוה אמיוה הסיב את חמתי
 חבל כיון דכל הני מיתו מאי פעמא הסיב חת חמתי
 ולא כליתי את בני ישראל. אלא ודאי ברירא דמלס
 ויי ליה לבר כס דפגיס זרעיה ווי ליה למאן דלא נסיר זרעיה
 דקרא יאות. חס ושלום חד לפילו חד מושראל מית. אלא
 שבטא דש עון כד חמי חינון ערב רב אתערבי בשנין
 דשבטא דשמעון בטר דאתגייירו וחולידו בנין. מנחון
 מיתו בעבל. ומנחון מיתו במותא. ואחרנין מיתו הכה
 חינון דאשתארו ה"ד ויהיו המתים במגפה. אשך מתי
 לא כתיב אלא המתים. ומתס דמיעקרא סווי. ובנין
 דאשתארו ישראל וכל חינון זרעא קדישא אתמנן כלסו.
 בנין דלא חסר אפילו חד מנייהו. וע"ד כתיב ולא כליתי
 את בני ישראל. מכלל דאחרנין כלו וכן הסיב את
 חמתי מעל בני ישראל. מעל בני ישראל הסיב אכל
 מעל אחרנין דהו ערב רב לא הסיב. וע"ד רש"י
 קרא ואתר מעל בני ישראל. ובג"ד אתמנן בני ישראל
 כמלקדמין וחבר לון קצ"ה בהדיס. כגווגא דא בעבדא
 דעגל דכסיב ויפול מן העס וגו'. כל חינון מערב רב סווי.
 ח) אוק הכא הו חינון מתינון גונא בישא סווי. ויהיו המתים
 המתים [י] ודאי מתים ולא מושראל. ובג"כ מנה לון
 דכתיב שאו את ראש בני ישראל. ארימו רישיהו.
 א"ר אלעזר אבא כמה יאות סוה אי לא אשכחנא פלוגתא
 על דא. א"ל ברי אמיא. א"ל והא כתיב וילמד ישראל
 לבעל פעור. ותנין דאתחברו ישראל בהדיס כלמדיא דא
 דאתחברו צב"ג בקשטוי. הכי אתחברו ישראל צבעל
 פעור. א"ל אלעזר הכי סוה כמה דכתיב וילמד
 ישראל לבעל פעור. אכל אנה לא אמרית דאתדכו ישראל
 מהאי חובה. אלא דאתדכו ממותא דלא שריא עלייהו
 מותא. א"ל והא כתיב קח את כל ראשי העם והקוע
 אותם. א"ל ראשי העם ודאי ולא ראשי בני ישראל. וכן
 הע"ס אית לן למילף. כתיב סכא העם וכתיב הסם צ) וירא
 העם. ויקהל העם. ויפול מן העם אכל תא חוי וילמד
 ישראל לבעל פעור ולא פלחו ליה. אכל מן סיפיה דקרא
 אוכה דכתיב ויאכל העם וישתמו. ולא כתיב ויאכלו וישתחו
 ישראל. אלא העם. כיון דכתיב וילמד ישראל מהו ויאכל
 העם. אלא חוי זרעא בישא סווי. ג) וחובה דישלל
 במאי דכתיב וילמד ישראל לבעל פעור. תא חוי וילמד
 ישראל צבעל פעור לא כתיב. אלא לבעל פעור. קשטין
 ותוקפא יהבו לבעל פעור בלא דעתא בנין דפולחנא דפעור
 סוה למפרע גרמיה ולאפקא קמיה לואה רותחת. והסיה
 עבדתא אהני ליה ואתתקף מניה. וישראל כיון דחמו דא חסיבו
 דזולולא דליס חיוו וקלקולא דליס. דהא צע"ו כתיב
 ד) לא תאמר לו. וחיון בנין זולולא דעבודה זרה
 פרעו גרמיהו בלא ידיעס. ועל סני כפר פינחס ובטל
 מותנא. דכתיב ויכפר על בני ישראל:

חמתו של הקב"ה. הרי כתוב ויהיו המתים במגפה וגו'.
 אם לא היה מת אחד מהם יש לומר השיב את חמתי.
 אבל כיון שכל אלה מתו מה המעם השיב את חמתי
 ולא כליתי את בני ישראל. אלא ודאי זה דבר ברור
 וי לו לאדם שפגם זרעו. וי לו למי שאינו נומר זרעו
 כראוי. חס ושלום צומר שאפילו אחד מישראל מת. אלא
 שבט שמעון כאשר באו אותן הערב רב נתערבו בהנשים
 של שבט שמעון לאחר שנתגיירו והולידו בנים. מהם
 מתו בעבל. ומהם מתו במיתה. והאחרים אותן שנשארו
 מתו כאן. וש"כ ויהיו המתים במגפה. אשר מתו לא
 כתוב אלא המתים. מ"גים שמתחלה נחשבו כמתים. ולפי
 שנשתמרו ישראל מהם וכל אותן זרע קודש נמנו כלם.
 לפי שלא נחסר אפילו אחד מהם. וע"כ נאמר ולא כליתי
 את בני ישראל. משמע שאחרים נכלו. וכן השיב את
 חמתי מעל בני ישראל. מעל בני ישראל השיב. אבל
 מעל אחרים היינו הערב רב לא השיב. ולכך פדייק
 המקרא ואמר מעל בני ישראל. ולפיכך נמנו בני ישראל
 במספר הקודם וחברם הקב"ה עמו. כדמיון זה במעורב
 העגל שנאמר ויפל מן העס וגו'. כל אלה מערב רב היו.
 ח) אף שלא כל אלה מאותו גזע היו. ויהיו המתים.
 המתים [י] ודאי מתים ולא מישראל. ולפיכך נאמם
 שנאמר שאו את ראש בני ישראל. תשא ותרים ראשם.
 א"ר אלעזר אבי כמה יפה דברך לולא מצאתי סתירה
 על זה. א"ל בני אמור. א"ל והלא כתוב ויצמד ישראל
 לבעל פעור. ולמדנו שנתחברו ישראל עמו כצמיד זה
 שנתחבר עם האיש בתכשיטיו. כך נתחברו ישראל לבעל
 פעור. א"ל רבי שמעון אלעזר כך הוא כמו שנאמר ויצמד
 ישראל לבעל פעור. אבל אני לא אמרתי שנתהרו ישראל
 מחטא הזה. אלא שנתהרו מן המיתה שלא הלה עליהם
 המיתה. א"ר הרי כתיב קח את כל ראשי העם והקוע
 אותם. א"ל ראשי העם ודאי ולא ראשי בני ישראל. וכן
 הע"ס יש לנו ללמד. נאמר כאן העם ונאמר שם צ) וירא
 העם. ויקהל העם. ויפול מן העם. אבל בוא וראה ויצמד
 ישראל לבעל פעור. ולא עבדו לו. וכך מוכיח סוף הכתיב
 שנאמר ויאכל העם וישתחו. ולא כתוב ויאכלו וישתחו
 ישראל. אלא העם. כיון שנאמר ויצמד ישראל מהו ויאכל
 העם. אלא אלה יזיע הרע היו. ג) וחמא של ישראל היה
 במה שכתוב ויצמד ישראל לבעל פעור. בוא וראה ויצמד
 ישראל לבעל פעור לא כתוב. אלא לבעל פעור. פאר
 ותוקף נתנו לבעל פעור בלי דעת. לפי שעבודה זרה
 היא לפרוע עצמו ולהוציא לפניו צואה רותחת. ומעשה
 זה תועיל לו ונתגבר מזה. וישראל כיון שראו כך חשבו
 שזה זלזול שלו הוא וביוון שלו. שהרי בעבודה זרה כתוב
 ד) צא תאמר לו. וישראל לבעבור זלזול של עבודה זרה
 פרעו עצמם בלי דעת. ועל אלה היה מכפר פינחס ובטל
 המיתה. שנאמר ויכפר על בני ישראל:

ה) לכן אמר הגני נתון לו את בריתי שלום. א"ר אבא
 כתוב ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פומיאל
 לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הגוים
 למשפחותם

ה) לכן אמר הגני נתון לו את בריתי שלום. א"ר אבא
 כתיב ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פומיאל
 לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הגוים
 למשפחותם

מראה מקומות א) דף נ"ו : ב) שמות ל"ג א) דף נ"ח. ד) יעשי ל' ס) אחרי נ: ו) שפתי ו'

דף הזהר

י) מתנה ומקשה למה נאמר המתים. שהיה לו לומר וימיתו במגפה. ופ"רן אוראי נחשבו כמתים עוד קודם. כאמרם ז"ל רש"י בחייהם
 קרוים מתים:

למשפחותם, אלה, הרי פנחס בלבדו היה, וכתוב ראשי אבות הלויים, אלא לפי שנדב ואכיהו מרת נופתם מת. מרת נפשותיהם לא מתו, אך אלעזר ודאי כך נשמע אלה וכך משמע ראשי [י"א] ולפיכך כתוב פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, (וכתוב ה') ופינחס בן אלעזר בן אהרן עומד לפני בימים ההם, פינחס בן אלעזר הכהן היה צריך לומר, אלא בהרבה מקומות שנוכר פינחס, בן אהרן הכהן כתוב, ובאלעזר לא כתוב אלא אלעזר הכהן, שנאמר (ג) ולפני אלעזר הכהן יעמד, (ג) ויאמר אלעזר הכהן ונו', וכל זה מפני שנדב ואכיהו מרת נופתם מתו. מרת נפשותיהם לא מתו, ולמדנו בסוד המשנה, תרי זנות, פ"ג ח"ס [י"ג] זה נתבאר, יו"ד הקמנה בין האותיות של פינחס כי יו"ד הוא מחברת שניהם יחד, זה הוא סוד הענין והוא נתבאר, ר' אלעזר שאל לאכיו ואמר לו הרי שנים הם ושנים הרי, ומפני מה לא נמצאו שנים [י"ג] א"ל שני חצאי נפות היו שהרי לא נשאו נשים, ולפיכך נבדלו באחד, שנאמר ותלד לו את פנחס אלה ראשי וגו', והיו'ד שבפינחס לא נתנה בו לחבר האותיות אלא בשעה שקמה להקב"ה וביא ליישר הנעקם, שראה שזה את ברית הקדוש הכנים זמרי ברשת אחר, וכמה שנתעקם בתחלה נתתקן באן, בזרת נתעקם בתחלה שנאמר בהקריבם אש זרה, וכאן [בקנאה שבשבי'] זרות נתתקן, כמו שכתב (ד) ובעל בת אף נכר, ומה להלן אש זרה אף כאן אש זרה, ומה ענין אש זרה כאן, אלא כמו שזו היו בקריבים את המרוחק, שנאמר בהקריבם אש זרה, אף כאן היה זמרי מקרב את המרוחק, את שם המלך היה מקרב אל המרוחק, מיד וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה, כאן היה מתקן מה שנעקם קודם, אז ניתנה אות יו"ד בשמו לחבר ב' זני האותיות יחד ונתבשר בשלם, שכתוב לבן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום, מה השייכות של שלום כאן, אלא לפי שבאותו הכתר חטאו מקדם, באותו הכתר עזרו קמטה מקדם [י"ד] ועכשו ינתתקן כתוב הנני נותן לו את בריתי שלום, בריתי ממש תהיה עמו בשלום, ובשביל זה ניתנה יו"ד קמנה בשמו, שהרי מאותיות הקמנת היא [טו] להראות שעתה נתתקן מה שנעקם קודם, והרי השלימה עמו, בא רבי אלעזר נשק ידיו ואמר ברוך השם ששאלתי דבר זה ולא נאבד ממני :

(ה) א"ר יוסי נזכרתי מה שאמר רב פנחס בן יאיר בפסוק הזה, והיה אומר כן, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן באות יו"ד קמנה, לפי שיש שתי אלפ"ן בתי"ן נרשמות, אל"ף ב"ת של אותיות גדולות ואל"ף ב"ת של אותיות קטנות, אותיות גדולות הן בעולם הבא, ואותיות הקטנות

למשפחותם, אלה, וסא פנחס בלבדו היה, וכתיב ראשי אבות הלויים, אלא בנין נדבד ואכיהו מרת נופתם מתו. מרת נפשותם לא מתו, אך אלעזר ודאי כך נשמע אלה ומשמע ראשי [י"א] ובנין כך כתיב פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, (וכתיב ה') ופינחס בן אלעזר בן אהרן עומד לפני בימים ההם, פינחס בן אלעזר הכהן מצוי ליה אלא בכמה אחר דאתא פינחס, בן אהרן הכהן כתיב, ובאלעזר לא כתיב אלא אלעזר הכהן, דכתיב (ג) ולפני אלעזר הכהן יעמד, (ג) ויאמר אלעזר הכהן ונו', וכל זה מפני שנדב ואכיהו מרת נופתם מתו. מרת נפשותם לא מתו, ומניין ברזא דמתניין, תרי זוני פ"ג ח"ס [י"ג] וסא אתמר, יו"ד ועירא ביני אתון דפינחס דהאי יו"ד כליל תרי כחדא, ודא סאא רזא דמלא וסא אתמר, רבי אלעזר שאל לאכיו ואמר ליה סא תרי אינון ותרי סו, ואמאי לא אשתכחו תרי [י"ג] א"ל תרי לפנינו נופת הוא דהא לא אנכיבו ובג"כ כדא אתכלילו דכתיב ותלד לו את פנחס אלה ראשי וגו', ויו"ד דפינחס לא אפיהיבא ביה לחברא אתון אלא בשעתא דקני לקב"ה ואתא לישרא עקימא, דחמא דהאי את ברית קדישא פיייל זמרי ברשותא אתרא, ובמאי דאתעקם בקדימיתא אתתקן סכא, בזוכראתא אתעקם בקדמיתא דכתיב בהקריבם אש זרה וסכא [בקנאה דבנין] נזכראתא אתתקן כמה דכתיב (ד) ובעל בת אל נכר, ומה להלן אש זרה אף כאן אש זרה ומאי אתחיו סכא סכא אלא בקדמיתא דחיקא קריבו דכתיב בהקריבם אש זרה, חוף סכא זמרי סא קריבו דחיקא, שחא דמלכא סא קריבו לגבי דחיקא מיד וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה, סכא אתתקן עקימא דקדמיתא, כדין אפיהיב יו"ד בשמיה לחברא אתון כחדא ואתבשר בשלם דכתיב לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום ומאי שלום סכא, אלא בהסא כתרא שבו בקדמיתא, בהסא כתרא אתערנו קספותא בקדמיתא [י"ד] וסכתא דאתתקן כתיב הנני נותן לו את בריתי שלום, בריתי ממש תהיה עמי בשלום ובנין כך כתיב יו"ד ועירא בשמיה דהא זחאתון ועיראן יארי [טו] להתחזק דהא אתתקן מאי דאתתקם בקדמיתא, וסא אשלימת עמי, דהא רבי אלעזר ונשק ידיו ואמר ברוך השם ששאלתי דבר זה ולא אתאבד ממני.

(ה) א"ר יוסי דזכרנא מאי דאמר רב פנחס בן יאיר דהאי פסיקא והסא אחר סכי, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן באת יו"ד ועירא, בנין דתריין אלפ"ן בתי"ן רשימין אלפ"א בתי"א דאתון דכרבו ואלפ"א בתי"א דאתון ועירן, אתון דכרבו אינון בעלמא דמתי, ואתון ועירן

מראה מקומות (א) סופטים (ב) כמדבר (ג) ס' (ד) מלאכי (ה) ט' ד' רב

זיו הזר

[י"א] מ' שכי הנשמות של נדב ואכיהו נתעברו כפינחס, לפיכך כתוב בו לשון רבים, אלה ראשי, ולפיכך נאמר כפינחס שהוא עצמו בן אהרן מצד הנשמות; [י"ג] הרבה עמלו כאן ספורשי הזר לפרש בנות, אבל כלם ברוחק לבן גם אני אדחק עצמי ביניהם, והגלפער הוא שר"ל שהשם פנחס יש לחלקו על ב' זוני אותיות פ"ג לכר וחס' לכר, ואלה ב' זונות אותיות מרומים על ב' הנשמות של נדב ואכיהו, עפ"י המוכא במקדש מלך שעל דף (גו:) וז"ל נדב שורשו מן יו"ד דהו"ה ואכיהו מן ה"ר דהו"ה, ע"כ, וירדע שי"ה רהויה היינו ספירות חכמה וכינה, ובהקריבם אש זרה פנמו כשורש נשמותיהם לקרב לאכא ואמא לא ברתא אלא אמתא, וכעין זה הפנב דומרי בירדע, ופנחס בקנאותו תיקן פנב דומרי וזכה שיתעברו בו נשמות נדו"א להתתקן בו, וב' זוני אותיות פ"ג ח"ס מרומים על ב' הנשמות של נדו"א ששורשם בספירות חכמה וכינה, כי פ"ג בני' ק"ל, רמו על ספירת חכמה בירדע שמוצאה היא מן ה' היות של ה' הסדים ומשם נשתלשלה נשמת אכיהו, והיו"ד שנתוספה באותיות פנחס להכליל בו ב' הנשמות ביהר להתתקן; [י"ג] מ' מפני מה לא נתעברו גם לאחר מותם בשני צדיקים; [י"ד] מ' שגם נדב ואכיהו פנמו כמרת היסוד שנקרא ברית שלום, ואמאי הא כמאן דאמר שחטאם הו' שלא נשאו נשים, ואף אליבא שאר תריעות היה הפנם שלהם שנרמו פירוד בויוג ימור ומלכות; [טו] יו"ד קמנה רמו על מרת היסוד;

ועיך לזכור בעלמא תתאח יו"ד ועירא רזא דברית קיימא קדישא וכיון דקני פנחס על ברית דא לאתוסף ביה יו"ד ועירא רזא דברית דא ביהיא שעתא אחר קב"ה מאי אטביד עם משה. ברית דא למשה היו [מ] וכלא דליה היו גנאי הוא למיבז ליה לאתרא בלא דעתא ירעותא דמשה לאו יאות הוא שארי קב"ה ואמר למשה משה פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. א"ל משה. רבובו של עולם מהו א"ל אנת הוא דמסרת נפשך על ישראל כמה פעמים שלא יכלו מן העולם. והוא השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה ומה אתה מבקש ממני הרי הכל שלך. א"ל הרי הכל שלך הוא. אמור לו שהשרה בתוכו [י] אמר משה הרי בלבב שלם אני מרוצה שתהיה אצלו. א"ל אמר אתה בפיך והרים קולך שאתה מוסר לו ברצון בלבב שלם. זש"כ לכן אמור. אתה אמור ברצון הנני נתן לו את בריתי שלום. משה היה אומר הנני נתן לו וגו'. שאילו הקב"ה הנותן. היה לו לומר. לכן אמור לו כי הנני נתן לו את בריתי שלום. אבל לא כתוב אלא לכן אמור. ואפשר תאמר שנמתלקה מן משה. לא. אלא כמנורה זו שמדליקים ממנה. היא נותנת והאור לא נגרע ממנה. (6) א"ר יהודה בוא וראה פנחס בשעה שקנא על מעשה זמרי התקין לברית זוהא במקומו. ובשכ"ב זה כתוב הנני נתן לו את בריתי שלום. וכי תעלה על דעתך שזה כוסב על פנחס. איזה מריבה היתה לפנחס עם זה הברית. אלא שבאן נתקשר כל דבר במקומו. הנני נתן לו את בריתי ולמי אתן. לשלום. שיתחבר שלום בברית שהיא מקומו. ולכן הנני נתן לו את בריתי. שלום [י] שהיא מקומו להתחבר עמה מה שנפרד ממנו בעבר חטאם. ובעבור פינחס יתחבר בה. ולכן הואיל שהוא התקין הברית במקומו. מכאן ולהלאה היתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו וגו' :

(3) רבי שמעון היה יושב ועוסק בפרשה זו. בא לפניו ר' אלעזר בנו. א"ל מה מובטח של נדב ואביהו בפנחס. אם לא היה פנחס בעולם כאשר מתו ואח"כ היה בא לעולם והיה מתקן מקומותם הרי נכון. אבל פנחס הלא כבר היה בעולם ונשמתו עמדה בו בקיום. א"ל בני סוד עליון כאן וכך הוא. שבשעה שנמתלקו מן העולם לא היו נסתרים בסתר כנפי השכינה הקדושה. מה הטעם. לפי שנאמר (ג) ובנים לא היו להם. שגרעו צלמו של המלך. שהרי הם לא היו ראויים לשמש בכהונה גדולה [י] ובשעה שקנא פנחס עבור הברית הקדושה ונכנס בתוך המון גדול. והגביה את הגואפים על הרומח לעיני כל ישראל. כאשר ראה לשבט שמעון שבאו לנגוד בהמון גדול פרחו נשמתו סמנו. ואותן שתי הנשמות שהיו ערומות בלי מצוח התקרבו אליה ונתכללו כאחת. וחזרה אליו נשמתו כלולה. רוח כלול עם שני רוחות שהתגברו בו. אז הרויח מקם מדרגתם להיות כהן גדול. מה שלא היה ראוי לזה בתהלה. וע"כ כתוב (ד) זכור נא כי הוא נקי אבר. שלא נאבר בשעה ההיא. ולא אבר את רוחו כאשר פרח

ועיך לזכור בעלמא תתאח יו"ד ועירא רזא דברית קיימא קדישא וכיון דקני פנחס על ברית דא לאתוסף ביה יו"ד ועירא רזא דברית דא ביהיא שעתא אחר קב"ה מאי אטביד עם משה. ברית דא למשה היו [מ] וכלא דליה היו גנאי הוא למיבז ליה לאתרא בלא דעתא ירעותא דמשה לאו יאות הוא שארי קב"ה ואמר למשה משה פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. א"ל משה. רבובו של עולם מהו א"ל אנת הוא דמסרת נפשך על ישראל דלא יסתלין מן עלמא בכמה זמין. ואיבו הסיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה ויחאי את צעי מני הא כלל דייך. א"ל הא כלל דייך הוא אימא ליה דישרי בגויה [י] אמר משה הא בלבב שלים תהא לגביה א"ל אימא אנת בפומך ואריס קלך דלנת מחיר ליה ברעותא בלבב שלים. הסי"ד לכן אמור. את אימא ברעותא הכני נתן לו את בריתי שלים משה הוה אמר הכני נתן לו וגו'. דאילו קב"ה הוה ליה למימר. לכן אמור לו כי הכני נתן לו את בריתי שלום. אבל לא כתוב אלא לכן אמור. דאי תימא דאתערבת מן משה לא. אלא כבולויאל דא דאליק מניה. דא יסיב ודא לא אתגרע מניה. (4) א"ר יהודה תא נאי פנחס בשעתא דקני לטובדא דזמרי אתקין לשאי ברית באתריס. ובג"כ כתיב הכני נתן לו את בריתי שלום. וכי סלקא דעתך דבין פנחס הוה. ומאי קמסה הוה ליה לפנחס ביהיא ברית אלא סכא אתקשר מלה בדוכתיה. הכני נתן לו את בריתי ולמי אתן לשלום. לאתחברא ברית דאיהי אתריס. וע"ד הכני נתן לו את בריתי. שלום [י] דאיהי אתריס לאתחברא בדהא מאי דאתפרס מניה במוציה. ובגויה יתחבר בה וע"ד הואיל והוא אתקין מלה בדוכתיה. מכאן ולהלאה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו וגו' :

(3) רבי שמעון הוה יתיב ולעי בפרשתא דא. אתא לקמייה ר' אלעזר ביה. א"ל נדב ואביהו מאי עבידתיהו בפנחס. אי לא הוה פנחס בעלמא כד מיתא וצבת אתא לעלמא ואשלים דוכתיהו שפיר. אבל פנחס בעלמא הוה ונשמתיה ביה בקיימא קאי. א"ל בני רזא עלאה הכא והכי הוא. דבשעתא דאתתלקו מן עלמא לא הוו מתממין תחות גפוי פנחס קדישא. מאי טעמא. בגין דכתיב (ג) ובנים לא היו להם. דאזעירו דיוקנא דמלכא. דהא אינון לא אתמוזן לשמשא בכהונה רבא [י] ובשעתא דקני פנחס על ברית קדישא ועאל בני כמה אוכלוסין. וסליק לון לגיפין על רומחא לפעיטיון דכל ישראל. כד חמא לשבטא דשמטון בכמה אוכלוסין דאתו לגביה פרחא נשמתיה מניה. ותרין נשמתין דהוו ערטיילאין בלא דוכתא אתקריבו בה ואתכלילו כחדא. ואתהדרת נשמתיה כלילא רוחא דאתכליל בפתין רוחין ואתקטפו ביה כדון רווח דוכתיהו למיטוי כהנא רבא. מה דלא אתמזי מן קדמת דנא וע"ד כתיב (ד) זכור נא מי הוא נקי אבר. דלא אתאביד ביהיא שעתא. ולא אביד רוחיה כד פרחא

מראה מקומות (א) נח טו : (ב) דף ריו. (ג) נמדכ ג' (ד) איני 7-

זו הזהר

[פז] פי' שהמדרגה של קדושת היסוד ניתנה למשה : [יז] פי' שהמדרגה של קדושת היסוד ניתנה למשה : [יח] פי' שלבך נכתב מעם מספיק בתיבת בריתי נמצא שמסבעות הכתוב היא כאלו נכתב הנני נתן לו שלום את בריתי. ושלום נקרא מדה היסוד שיתכן לו לשון זכר. ובריתי נקראת כאן מדה המלכות שיתכן לה לשון נקבה. ובוהר יש כאן חילופי נרמאות משובשות וחטבין יבין : [יט] לפי שלא נשאו נשים :

פרח כמנו, ואיפה ישרים נכחדו, אלו בני אהרן שחזרו לעולם לזכות מה שאבדו בחייהם, ולכך כתוב בו כפינחס בן כן שני פעמים, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן:

פרח חמה, ואיפה ישרים נכחדו, אלן בני אהרן דלחידו לעלמא במאי דאדנדו בחייוון, וע"ד כפיז ציה צפינחס בן כן פרי זמני, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן:

(א) וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמוֹכֵה וְגו', א"ד יצחק מקרא זה כך היה לו ליכתב, ושם איש ישראל אשר הכה פנחס, ולא המוכה אשר הוכה, ולמה לא נאמר אלא בדרך נסתר, אלא כך א"ר שמעון כיון שהעלה הקב"ה את פנחס לכהונה גדולה, לא בקש להזכיר לפנחס הריגת נפש, שהרי אין ראוי זאת לכהונה, מרם שהעלה אותו לכהונה גדולה הזכיר לו ואמר וירא פנחס וגו' ויקח רומח וגו' וידקור את שניהם, וכיון שהעלה אותו לכהונה גדולה לא זכר שמו כהריגה, שהרי אין ראוי לו זאת, והם הקב"ה על כבודו, שאין נאה לכהן גדול להזכיר בהריגה, וכן זה הטעם בהכתוב ושם האשה המוכה, (ב) פתח יאמר במח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה, במח בה' בכל לב, ועשה טוב, זה תקן הברית הקדוש, שתהא מתקנו ונוסר אותו כראוי, ואם אתה עושה כן תהיה שוכן כאן בארץ, ותיזון סמך ותתפרנס סמך אמונה היא שיטעלה [כ] ואו (ג) והתענג על ה' ויתן לך משאלות לכהן, כל זה יתתקן על ידי תיקון הברית, כיון שנתת הברית נתתן הכל, פנחס בשביל שקנא על ברית הנה זכה לכך, ולא עוד אלא שהגין על כל ישראל, ובו נתקם והתענג על ה', שהרי נתעלה ונתקשר למעלה כאור הראשון שברא הקב"ה, ונגזו באור שהוא שהיה אברהם נהנה ממנו, ואהרן הכהן נתקשר בו, ולאחד שנתעלה לכהונה גדולה לא נזכר בו הריגת זמרי ולא נאה להזכיר זאת בו, כדי שלא תהיה לו כל שייכות בהענפים של כח המומאה, ואין ראוי להזכיר זאת עליו, שכל ההורג נפש ענפים של צד המומאה יש בו, ופנחס הרי הוא נאחו בבחינת הימין ואין לו חלק בצד המומאה כלל, וכך לא נזכר כאן שהוא הרג, שהרי מה שנראה שזה שבח נגאי הוא לו, וזהו ירידה ממדרגה העליונה שנאחזה בו, וע"כ כתוב המוכה אשר הוכה במתם, ובמו כן ושם האשה המוכה, ולא נזכר על ידי מי:

(א) וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמוֹכֵה וְגו', א"ר יצחק מהי קרא הכה פנחס, ולא המוכה אשר הוכה, ולמה לא נאמר אלא בדרך נסתר, אלא כך א"ר שמעון כיון שהעלה הקב"ה את פנחס לכהונה גדולה, לא בקש להזכיר לפנחס הריגת נפש, שהרי אין ראוי זאת לכהונה, מרם שהעלה אותו לכהונה גדולה הזכיר לו ואמר וירא פנחס וגו' ויקח רומח וגו' וידקור את שניהם, וכיון שהעלה אותו לכהונה גדולה לא זכר שמו כהריגה, שהרי אין ראוי לו זאת, והם הקב"ה על כבודו, שאין נאה לכהן גדול להזכיר בהריגה, וכן זה הטעם בהכתוב ושם האשה המוכה, (ב) פתח יאמר במח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה, במח בה' בכל לב, ועשה טוב, זה תקן הברית הקדוש, שתהא מתקנו ונוסר אותו כראוי, ואם אתה עושה כן תהיה שוכן כאן בארץ, ותיזון סמך ותתפרנס סמך אמונה היא שיטעלה [כ] ואו (ג) והתענג על ה' ויתן לך משאלות לכהן, כל זה יתתקן על ידי תיקון הברית, כיון שנתת הברית נתתן הכל, פנחס בשביל שקנא על ברית הנה זכה לכך, ולא עוד אלא שהגין על כל ישראל, ובו נתקם והתענג על ה', שהרי נתעלה ונתקשר למעלה כאור הראשון שברא הקב"ה, ונגזו באור שהוא שהיה אברהם נהנה ממנו, ואהרן הכהן נתקשר בו, ולאחד שנתעלה לכהונה גדולה לא נזכר בו הריגת זמרי ולא נאה להזכיר זאת בו, כדי שלא תהיה לו כל שייכות בהענפים של כח המומאה, ואין ראוי להזכיר זאת עליו, שכל ההורג נפש ענפים של צד המומאה יש בו, ופנחס הרי הוא נאחו בבחינת הימין ואין לו חלק בצד המומאה כלל, וכך לא נזכר כאן שהוא הרג, שהרי מה שנראה שזה שבח נגאי הוא לו, וזהו ירידה ממדרגה העליונה שנאחזה בו, וע"כ כתוב המוכה אשר הוכה במתם, ובמו כן ושם האשה המוכה, ולא נזכר על ידי מי:

(ד) ע"פ פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט, א"ר אבא כתוב (ה) והאלהים עשה שייראו מלפניו, מהו עשה, אלא האלהים סתם זו הנבונה אשר מאין סוף ומאין חקר, כמ"ש (ו) אין חקר לתבונתו, האלהים ולא אלהים [כז] עשה לעץ התחתון הזה, עשה אותה והתקן אותה, לכעבור שכל מי שיכנס לעץ העליון יכנס ברשותו, שיטצא לעץ התחתון ויפחד ליכנס אלא שיהיה כראוי, בוא וראה שעץ התחתון שומר הפתח היא, וע"כ נקראת שומר ישראל, וזה עץ התחתון שעשה שותה וניזנת מן העץ שלמעלה, ומפני מה עשה, כדי שייראו מלפניו בני העולם, ולא יקרבו אליו אלא אותן הראויים לקרב בני אהרן, וישמרו האנשים דרכי התורה, ואל יסירו מהם לימין ולשמאל [כח] ובוא וראה על אותו העץ שכל הכחות שורים

(ד) ע"פ פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט, א"ר אבא כתוב (ה) והאלהים עשה שייראו מלפניו, מהו עשה, אלא האלהים סתם זו הנבונה אשר מאין סוף ומאין חקר, כמ"ש (ו) אין חקר לתבונתו, האלהים ולא אלהים [כז] עשה לעץ התחתון הזה, עשה אותה והתקן אותה, לכעבור שכל מי שיכנס לעץ העליון יכנס ברשותו, שיטצא לעץ התחתון ויפחד ליכנס אלא שיהיה כראוי, בוא וראה שעץ התחתון שומר הפתח היא, וע"כ נקראת שומר ישראל, וזה עץ התחתון שעשה שותה וניזנת מן העץ שלמעלה, ומפני מה עשה, כדי שייראו מלפניו בני העולם, ולא יקרבו אליו אלא אותן הראויים לקרב בני אהרן, וישמרו האנשים דרכי התורה, ואל יסירו מהם לימין ולשמאל [כח] ובוא וראה על אותו העץ שכל הכחות שורים

מראה מכוונות (א) דף רכ"א (ב) דף רכ"ב (ג) תלים ל"ז (ד) דף קל"ט (ה) קבלת ג' (ו) יע"י מ'

זיו הזהר

[כ] אמונה דלעילא זו השכינה הקדושה שיגרום השפעת שפע העליונה בה, וזהו סוד הכתוב תנו עוז לאלהים: [כא] האלהים זו ספירת בינה, אלהים היינו נבונה או מלכות, והבינה שנקראת אבא הולידה לעץ התחתון, זו המלכות שנקראת ברתא דילה: [כב] פי' לא להוסיף ולא ליגרע.

זיה שריא [גנ] אמר דוד. אתה תומך גורלי. מהו גורלי. זה הגורל שנאחו בו דוד המלך. ועל כן כתוב על פי הגורל [כז] וכמו כן מה שכתוב על פי ה'. וכתוב וימת שם על פי ה'. על פי הגורל כתוב. ולא על פי גורל (ח) וא"ר יהודה א"ר יצחק דבר גדול מצינו בגורל. בגורל של יהושע כתוב על פי הגורל. על פי הגורל ודאי. שהגורל היה אומר זה חלקו של יהודה וזה של בנימין וכן כ"ס:

(ט) **אבינו** מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. פעם אחת א"ר אלעזר להחברים. נלך ונגמול חסד להרמון שהיה מלא מהכל. ור' יוסי מפקיעין הוא שמו. שהרי נסתלק מזה העולם ואין מי שיהיה ראוי לעמוק בו. והוא מודע לנו. הלכנו שמה. כיון שראו אותם כל בני העיר יצאו אליהם. ונכנסו שם בבית ר' יוסי מפקיעין הם ואילו החברים. בן קמון היה לו לר' יוסי ולא הגיח לכ"ר איש לקרב אל פתח אביו לאחר מותו. אלא הוא בלבדו היה סמוך לו ובכה עליו פיו בפי אביו מדובקים. פתח עלם הזה ואמר. רבוננו של עולם. כתוב בתורה כי יקרא קן צפור לפניך וגו' שלח תשלח את האם וגו'. היה גועה עלם הזה בכזה ואמר. רבוננו של עולם אנה תקיים אתה אלו דברי התורה. שני ירדים נולדנו מאבי ואמי. אני ואחותי הצעירה ממני. היה לך לקחת אותנו ילקים דברי התורה. ואם תאמר רבוננו של עולם אם כתוב ולא אב. הלא כאן הכל נלקח האב והאם. אמי כבר פתה ולקחת אותה מעל הבנים. ועתה אבי שהיה חופף עלינו נלקח מעל הבנים. איה דין התורה. בכו ר' אלעזר והחברים לעוסת הכביה וגועיה של העולם הזה. פתח ר' אלעזר ואמר (י) שמים לרום וארץ לעומק וגו'. בתוך כך שאמר ר' אלעזר מקרא הזה היה עומד אש מפסיק ביניהם. ועלם הזה היה פיו רבוק בפי אביו ולא היו נפרדים. א"ר אלעזר או שרוצה הקב"ה לעשות כאן גם. או שרוצה שלא יעמוק בו איש אחר. אבל על דברי העלם הזה ודמעות שלו אין ביכולתי לסבל. בתוך כך שהיו יושבים שמעו קול אחד שהיה אומר. (י) זכאי אתה ר' יוסי. שדברי גדי הקמון הזה ודמעותיו עלו לפני כסא המלך הקדוש ודנו דינו. ושלשה עשר אנשים הזמין הקב"ה למלאך המות תחתך. והרי עשרים ושנים שנה הוסיפו לך עד שתלמד תורה לגדי הזה השלם והחביב לפני הקב"ה. ויקומו ר' אלעזר והחברים ולא הגיחו לכל איש לעמד בבית. מיד ראו שאותו עמוד האש נסתלק. ור' יוסי פתח עיניו. ועלם הזה עור היה פיו רבוק בפי אביו. א"ר אלעזר אשרי חלקינו שראינו תחיית המתים עין בעין. קרבו אליו וראו שעלם הזה נתעלה כאילו היה נגוע מזה העולם. אמרו אשרי חלקך ר' יוסי. וברוך השם שעשה לך גם בעבור הגעיה ובכיה של בנגד ובעבור דבריו. שכך הרעים בדברים נאים אל שער השמים. ובעבור דבריו ודמעותיו הוסיפו לך חיים. לקחו עלם הזה ונשקוהו ובכו עמו מגורל השמחה. הוציאוהו לבית אחר להשיב נפשו. ולא הודיעו לו מיד אלא לאחר כך. וישמחו שם שלשה ימים וחדשו עם ר' יוסי הזה הרבה חידושי תורה. אמר להם ר' יוסי. חברים. לא ניתנה לי רשות לנלות

זיה שריא [גנ] אמר דוד. אתה תומך גורלי. מהו גורלי. זה הגורל שנאחו בו דוד המלך. ועל פי הגורל כתוב על פי ה'. וכתוב וימת שם על פי ה'. על פי הגורל כתוב. ולא על פי גורל (ח) וא"ר יהודה א"ר יצחק דבר גדול מצינו בגורל. בגורל של יהושע כתוב על פי הגורל. על פי הגורל ודאי. שהגורל היה אומר זה חלקו של יהודה וזה של בנימין וכן כ"ס:

(ט) **אבינו** מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. יומא חדא אמר א"ר אלעזר לחבריה נזיל ונגמול ססד לרמונה דכזה מליא מכלא. ור' יוסי דפקיעין שמיא איהו. דהא אסתלק מעלמא דין וליא מאן דחוי לאסתלל זיה. ואיהו קריב לנבן. אזלו לתמן. כיון דחמו לון כל בני מפא נפקי לנבייהו ועאלו תמן צבי רבי יוסי דפקיעין אינון וחבריה אלין. צרא זעירא הוה ליה לר' יוסי ולא שבק לבר נה דימסי לפרסא דלבו צתר דומת. אלא הוה בלחודו הוה סמיך ליה ובכי עליה פומיה צפומיה מתדבקא. פתח סאי ינוקא ואמר. מאריה דעלמא. כתוב בצאורייתא כי יקרא קן צפור לפניך וגו' שלח תשלח את האם וגו'. הוה געי סאי ינוקא צבי ואמר. מאריה דעלמא קיים מלך דא דאורייתא תרין צנין הוינא מחבא ואמי. אלה ואחתי זעירתא מנאי. הוה לך למיכס לן ולקיימא מלך דאורייתא. ואי תימא מאריה דעלמא אס כסיב ולא אב. הא הכא כלל הוא אבא ואמא. אמא מיתת ונסיבת לה מעל צנין. הסתא אבא דסוי סאי עלן אכסיב מעל צנין. אן דינא דאורייתא צכו ר' אלעזר וחבריה לקציב צכיה ונעיה דסאי ינוקא. פתח ר' אלעזר ואמר (י) שמים לרום וארץ לעומק וגו'. עד דכוס אמר ר' אלעזר קרא דא הוה עמודא דלשא פסיק צנייהו. והאי ינוקא הוה דביק צפומיה דלבו ולא הוה מתפרשאן. א"ר הלעזר או צבי קצ"ה למרחש ניסא. או צבי דלא יסתל בר נש אחרא עליה. אבל על מלין דסאי ינוקא ודמעו לא יכילא למסבל. עד דהוה יתבין שמעו חד קלא דהוה אמר. (י) זכאי אתה רבי יוסי. דמלין דסאי גדיא זעירא ודמעו סליקו לנבי כרסיה דמלכא קדישא ודנו דינא. ותליסר צבי נשא רומין קצ"ה למלאך המות צניק. והא עשרין ומרין שנין הוסיפו לך עד דתולין אורייתא לסאי גדיא שלימא חביבה קמי קצ"ה קמו ר' אלעזר וחבריה ולא שבקו לבר נש למיקס צביתא. מיד חמו סהוה עמודא דלשא דסליק. ור' יוסי פתח עיניו. והאי ינוקא דביק פומיה צפומיה. א"ר אלעזר וזכאי חלקנא דחמינא תחיית המתים עינא צעיקא. קריבו לנביה והוה סאי ינוקא נאים כמה דנוע מהאי עלמא אמרו זכאי חולקך ר' יוסי וברוך רחמנא דלרחיש לך ניסא על געיה ובכיה דצנך וצמלין דסאי דחיק צמילין שפירין לתרע שמיא. וצמלין ודמעו אוסיפו לך חיון נסלוהו לסאי ינוקא ונשקוהו ובכו עמיה מחדוש סביא. אפקיבו לביתא אחרא ואתערין עליה. ולא אודעו ליה מיד אלא לבתר הכי. חדו תמן תלתא יומין וחדישו צבדי סאי ר' יוסי כמה חדושי דאורייתא. אמר לון ר' יוסי. חבריא לא אחסיבת לי רשו לנלאה

מראה בקומות (א) אמור קא : (ב) דף רד : (ג) משני כ"ה ד' דף רס.

ין הזהר

(גנ) פ"י שכל הספירות משפיעין בחותיהן במלכות : (כז) בה"א היריעה מרבו על מלכות פה. שורש דוד המלך עליו השלום :

מה שראיתי בעולם ההוא אלא לאחר י"ב שנה. אבל שלש מאות וששים וחמש דמעות ששפך בני נכנסו במספר לפני המלך הקדוש. ואני אומר לכם חברים שבשעה שפתח בפסוק ההוא וגעה באותן הדברים. נודעונו ג' מאות אלפים כמאות העומדים בישיבה של מעלה. וכלם עמדו לפני המלך הקדוש ובקשו רחמים עלי וערכו בעדי [כה] והקב"ה נתמלא רחמים עלי. והומכו לפני דברי בני אדם. סגר נפשו עלי. ואפמריפם אחד עמד לפני הקב"ה ואמר. רבוננו של עולם הרי כתוב (ה) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צודריך להשבות אויב ומתנגם. יהי רצון לפניך בוכות התורה. ובזכות ילד הזה שמסר נפשו על אביו. שתרם עליו וינצל. ושלשה עשר אנשים הזמין לפניו תחתיו ונתנם לו לעירובן [שאצל] מדין הקשה הזה [כן] או קרא הקב"ה למלאך המות ופקד עליו שישוב אלי לאחר עשרים ושנים שנה. שהרי לא ניתן העירובן לפניו אלא לבעבור שיחזור בירו המשכון שהיה בירו [כן] ועתה חברים מפני שראה הקב"ה שאתם צדיקי אמת נעשה הגם לעיניכם:

מהאי דחמינא דההוא עלמא אלא לבתר תריסר שנין אכל תלת מאס וסתין וחמס דמעין לרוסיד דרי עלולו בחוסכנא קמי מלכא קדישא. ואומינא לכו חבריא דבשעתא דפתח דההוא פסוקא וגעה בזיונו מלין. אודעוהא תלת מאס אלפי ספסלי דהו דמתיבתא דרקיעא. וכלהו קיימי קמיה דרזלכא קדישא ובעו רחמי עלי וערבנו לי [כה] וקצ"ס חתמלי רחמין עלי. ושפר קמיה חינון מלין וסיך מסר נפשיה עלי וחד אפטרופסא הוה קמיה ואמר. מאריה דעלמא הוה כתיב (ה) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צודריך להשבות אויב ומתנגם. יהא רעוה קמך וזי דלוריינא. וזכו דהאי רביא דקא מסר נפשיה על אבוי. דתיסס עליה וישתויב. ותליסר בני נשא אומין ליה תחומי וערבונא יבז ליה [דאשתויב] מדינא תקיפא דא [כן] כדון קרא קב"ה למלך המות ופקיד ליה עלי דליתב לבתר עשרין ותריין שנין דהא לאו ערבונא קמיה אלא דליתבז זידוי משכונא דהוה זידוי [כן] הסתא חבריא בגין דחמא קב"ה דאסתון זכאי קאסו אתרחיס ניסא לעיניכו

סוד המיתה

סוד המיתה

פתח רבי יוסי ואמר. כתוב (ג) ה' ממות ומחיה מדיר שאל ויעל. מקרא זה יש לעיין בו. וכי ה' ממות. והלא שם הזה הוא עם חיים לכל. וזה הענין של מיתה אין שורה בו. ובכל מקום שם הזה נותן חיים לכל העולם. מהו ה' ממות. הרי יחשבו האנשים שהוא ממות לכל האנשים. אלא ה' ממות ודאי. ואיך הוא ממות. אפשר תאמר לפי שבא המות כאשר השם נסתלק מעל האנשים. שהרי בעוד שהוא עלי אין יכולים כל המקמריגים שבעולם להזיק לו. ובשעה שנסתלק מעל האיש מיד כל המקמריגים יכולים להזיקו והוא מת. לא כן. אלא ה' ממות. למי ממות. לאותו כח הרע שנגוף הנמשך מן צד המוטאה [כה] כיון שזה הכח הנמשך מצד הרע רואה את זיו כבודו של הקב"ה מיד מת. ואין לו קיום אפילו רגע אחד. כיון שאותו כח הנמשך מן צד המוטאה מת ונעדר מן העולם. מיר מחיה. למי מחיה. לאותו הכח הנמשך מן רוח הקודש שבא מצד הקדושה. מחיה אותו ומעמידו בקיום שלם. הכל עושה הקב"ה בזמן אחד. ומה שאמר מוריד שאול ויעל. מוריד לאותו רוח קדוש שהיה נידון בשאול. ועושה לו שם שבילה להמחר. ומיד מעלהו ובגם למקום שנצרך בנן עדין. ואני. חברים. בשעה ההיא שנסתלקתי מן העולם רוח שלי נסתלק. ונרדם מיד עד שעת קמנה שהחיה אותי הקב"ה [כט] והגוף היה מת. ובשעה שפתח בני

פתח רבי יוסי ואמר. כתוב (ג) ה' ממות ומחיה מדיר שאל ויעל. יהא קרא אית לאסתכלא ביה וכי ה' ממות. וכהא שמא דא שמא דחיינן איהו לכלא. ומלה דא דמותא לא טריא ביה ובכל אתר שמא דא יהיב חיינן לכלא עלמא. מהו ה' ממות. הא חשבין בני נשא דאיהו קפיל לכל בני נשא. אלא ה' ממות ודאי. וסיך איהו ממות. אי תירח בגין דכד אסתלק מעל בני נשא. דהא צעוד דאיהו עליה לא יכלין כל מקפריגין דעלמא לזוקא ליה. ובשעתא דאסתלק מניה מיד כל מקפריגין יכלין ליה ומית בר נש לאו הכי. אלא ה' ממות למאן ממות להסוה משיכו דספרא אהראל זיטא [כה] כיון דמשיכו דספרא זיטא חמי ליה לזו יקריה דקב"ס מיד מית וליה ליה קיומא אפילו רגעא חדא. כיון דהסוה משיכו דספרא אהראל מית ואתעבר מן עלמא. מיד מוחיה. למאן מוחיה. להסוה משיכו דרוח קדשא דחמי מספרא דקדושה. מחיה ליה ואוקים ליה דקיומא שליט. כלל עבדי קב"ס בזמנא חדא. ומאי דאמר מוריד שאל ויעל. מוריד להסוה רוח קדישא לאתדנא בשאול. ועבדי ליה תמן פבילא לאתדנא. ומיד סליק ליה ועאל לאתר דאלטרין בגין עדין. ואנא. חבריא. דהסיחא שעתא דאסתלקא מעלמא רוחא דלי אסתלק. ודמך מיד עד שעתא שיערא דאחיא לי קב"ס [כט] וגופא הוה מית. ובשעתא דפתח בני

מראה מקומות (ה) תימס ח' (ג) שמואל א' ב'

זו הוזהר

[כס] להיות עריבים בעדו שלא יקלקל מעשיו ויולד רעה לנשמתו. וענין זה יכול להיות ע"י סייקתא דרשימא; [כז] גלפעיך בדרך אפשר שזה האפטרופס שהוא המלאך מ"ט נתן י"ג אנשים בתור כשמונה למלאך המות שיתרצה להשיב עתה לך יוסי נפשו שלקח ממנו כשעת מיתה לחיותה תחת תפקידתו. ויהיה מלאך המות כמות שימות ר' יוסי פעם שנית ויקח או את נפשו פעם שנית תחת תפקידתו. כי כן היא גזרת המלך שנפשות המתים לוקח אותן מלאך המות בשעת מיתה למוסרם למלאך דומה הממונה על המתים בתור משכן עד זמן תחיית המתים. ולכך היה נצרך לפעול אצל מלה"ט שיתרצה להשיב הנפש קודם זמן תחיית המתים. ובאשר ימות ר' יוסי מ"כ יחזור ויקחנה. והעירבון דהיינו הי"ג אנשים יספרו או מן העירבות. וענין העירובן של י"ג אנשים קשה להבין בפשוט לומר שבעבור זה סמו או קודם ומנס. אלא יותר נראה לומר שניתנו לו כתור עירבון דהיינו כשמונה לחיותם לבטרי נפשותיהם ורוחותם ונשמותיהם תחת רשות מלאך המות כל זמן שלא ימות ר' יוסי פעם ב'. כי מלה"ט חשב שבאם יעמד ר' יוסי לתחייה לא ימות עוד פעם ב' כמו שעתיד להיות לעתיד לבוא בזמן תחיית המתים; [כז] היינו הנפש של ר' יוסי כמו שנתבאר לעיל; [כח] חיינו נפש הבהמות המפושטת כחותיה בכל הגוף לענינים הנשמיים ותאות עוה"ל. וזה הענין נרמז בכתוב כי לא יראני האדם ומי; [כט] בעתים הללו נתעוררו

בני באותן הדיבורים או פרהה נשמתו. ופנעה בנשמה שלי שהיתה עולה בתוך הטהרה ומתוך הטבילה ועבסת במקום שנצרכה ליכנס. ושם דגו דינה ונתוסף לי עשרים ושתיים עשרת היים. בשביל הרמעות והדיבורים של בני מכאן ולדלאה הים לי לעסוק בזה שראיתי. ואין עוד לי לעסוק בעניני עולם הזה כיון שראיתי מה שראיתי. והקב"ה רוצה שלא יהיה נאבד ונשכח ממני מאומה—:

(א) פתח עלם הזה בנו של ר' יוסי ואמר. אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. אבינו יש עמנו למעלה המאריך את התבה ומושרף לה [ג] אוי חסידים קדושים. כמה גדול משך הצער במקלה של אמנו. אין צער ואין כאב של רוח ונפש אלא במקרה כזה [ג] אבינו. בכאב לבבנו. מת במדבר. וכי אחרים לא מתו במדבר שכך נרשם בכתוב ואומר שהוא מת במדבר. והלא אלפים ורבעות מתו במדבר. אלא הרבה אנשים ערומים מהבנת ענין זה. יש אומרים שהוא מקושש עצים היה. שנאמר כי בחטאו מת. יש אומרים כך יוש אומרים כן. ואני כך למדתי. ביום שנפל אבי במחלתו של אמנו לי ענין זה. ועוד אני ראיתי מה שראיתי ופקד עלי אבי שלא לגלות. אלא כמה וכמה היו שמתו במדבר. ולא על חטא של קרה. ולא על חטא המרגלים כשנגזרה הגזרה. ולא על חטא העגל שעשו אותן שהמעו את העולם ואתן שנמשכו אחריהם. אבל המענה שמענו אותן הבנות שאביהן מת במדבר. והוא היה צלפחד גדול לבית יוסף. ומפני שלא ידע דרכי התורה כראוי לא היה נשוא. והטאו היה שלא שמר פיו ודיבורו כנגד משה. ועליו כתוב (ג) וימת עם רב מישראל [ג] איש שלא ידע דרכי התורה כראוי. והוא היה רב שבמשפחה. גדול שבזרע יוסף מבני מנשה. ולפי שחטא במדבר בריבורו לנגד משה חשבו שמשא נומר שנאה להם. ולפיכך קרבו לפני משה ואלעזר וכל הנשיאים וכל ראשי האבות. ולא דברו עם משה אלא לפניהם. מפני שחשבו שנאה ממנו. מכאן מי שחושש על שנאה מן הדין יקרב אליו אחרים וירבה אנשים להיות עם הדין. כדי שישמעו הדין ממנו וירא מהם. ולא יהיה דין אלא כראוי. ואם לאו ידחה אותו מן הדין. והם לא ידעו שהרי והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. ולא ידעו שמשא אינו כשאר כל אדם. כיון שראה משה כך. אמר רואה אני שכל האספה מאנשים גדולים מישראל וכל ראשי האבות וכל נשיאי העדה בשבילי נאספו. מיד חשך משה עצמו מן הדין. ושי"כ ויקרב משה את משפמן לפני ה'. ענותנותו של משה הקריב את משפמן לפני ה'. דיינים אחרים אין הולכים בדרך זה. שאע"פ שרואים אספת רבים עליהם מחשך שנאה הם דנים הדין. ונקראים עוי פגים. אין בהם מענותנותו של משה כלל. אשרי חלקו של משה. שמחו ר' אלעזר והחברים. אמר עלם הזה נחזור לענין ראשון. אבינו מת במדבר. אבינו. זה הפעם שעליו דומה לנחש המרים על

בני באותן חלקן כדן פרהה נשמתים. ואפרעת נשמתה דלי דכוס סלקא מזו לכיו ומזו סבילס ועאלת באתר דעאלת. ותמן אתדן דינא ואתיסיב לי עשרין ותריין שנין דחיי. בגין דמעין ומלין דברי. מכאן ולהלאה הית לי לנשתלח במאי דחמינא. דסא לית לי לנשתלח במלין דהאי עלמא כיון דחמינא מאי דחמינא. ובני קב"ה דלא יתאביד ויתנשי מנאי כלום—:

(א) פתח האי ינוקא בריה ואמר. אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו'. אבינו הא שפמח לעילא אריך מלכ ומשיך לה [ג] אי חסידין קדישין. כמה משיכו דלערא במקרי אבינו. לית לערא ולית כאבא דרוחא ונפשא אלא כד קרן הכי [ג] אבינו. בכאבא דלבא. מת במדבר. וכי אחרנין לא מיתו במדברא דהכי רשיס ליה ואמר דהיסו מת במדבר. והא אלק ורצבן מיתו במדברא. אלא כמה בני נשא ערפילאין על דא. מנסון אמרי דהוא מקושש עניס סיה. דכתיב כי בחטאו מת. ומנסון אמרי הכי ומנסון אמרי הכי. והא הכי אוליפנא. ומא דאבא נפל צבי מרעי אוליפי לי דא. והא חמינא מאי דחמינא דפקדי לי אבא דלא לגלאה. אלא כמה וכמה הוו דחיתו במדברא. ולא על חובא דקרה ולא על חובא דמרגליס כד אתגזר גזיה ולא על חובא דעגלא דעבדי איתון מעשי עלמא ואיתון דחמישכו אכתרייכו. אבל טענה דפענו איתון בנתין דמית ציודר. ואיסו סיה ללפתח רב לבי יוסף. ומא דלא סיה ידע ארחוי דאורייתא כדקא יאנת לא סיה נשיא. והוא סיה דלא נסר פומיה ומלוי לקבליה דמשה. ועליה כתיב (ג) וימת עם רב יישראל [ג] גבר דלא ידע ארחוי דאורייתא כדקא יאנת ותיסו סיה רב משפחה רב דורעא דיוסף מצנוי דמשה. ובגין דחז במדבר צילולא לגבי משה חשיבו דמשה אכטיב דצבו. ובג"כ קריבו לקמיה דמשה ואלעזר וכל הנשיאים וכל רישי אבסן. ולא מלילו עם משה אלא לקמיהו. בגין דקניאו קנאה מניה מכאן מן דחייס מן דיינא יקרב אחרנין ויסיני צנוצרין צהדי סהו דיינא. בגין דישמעון דינא מניה וידחל מנייסו. ולא יהיה דן אלא כדקא יאנת ואי לא ידחי ליה מן דינא. ואיתון לא ידעו דסא יחמיס משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. ולא ידעו דמשה לאו הכי. כיון דחמא משה כך. אמר חמינא דכל כנופיא גזובין רצבין מישראל וכל רישי אבסן וכל נשיאי כנשתח עלי קריבו מיד התפרס משה מן דינא הס"ד ויקרב משה את משפמן לפני ה' ענותנותא דמשה אקריב את משפמן לפני ה'. דיינין אחרנין ארחא דא לא נסלין. דאע"ג דכנופיא סני עליסון איתון דייני דינא. ואקרוין עוי פניס. לית צסו מענותנותא דמשה כלל. זכאס חולקיה דמשה. חדו ר' אלעזר וחבריה. אמר האי ינוקא אהדרנא למלין קדמאין אבינו מת במדבר. אבינו. האי שפמח דמי לנחש דהליא על

מראה מקומות (ט) דף כ"ט (ג) במדבר כ"א

דו הזהר

חכמי המילואומי לעסוק בחכמת המסיריפמאליום שהיא דרישה למתים כעין בעלת אוב. ופרסמו שנודע להם חדשות ענין השינה של הנשמה לאחר מיתה מה שנזכר כאן בהזר ונודע כבר זה ב' אלפים שנה לחכמי ישראל. והרי זה כמו פציאת ארצות אמעריקא שזכר נ"כ בהזר כידוע. וזה מוכן שנישמת הצדיק נתעוררת מיד כנזכר כאן אצל ר' יוסי. אבל נשמת הרשעים כחשך ידמו זמן ארוך; [ג] זה טעם הורקא שעל תיבת אבינו: [ג] כאשר יקרה צרה כזו שהאב מת וסנייה יתומים קטנים: [ג] שאין לפרש כאן עם על הקרב רב כיון שכתוב מישראל. אלא הרמו על איש שריבר כמו עם הארץ כנגד משה. והוא רב. היינו גדול שבמשפחה. והוא מישראל:

על קדליה ומשיך זנביו לפומיה [לג] כעממא דהסוה דהתמשך עליה לעילא מת. במדצ"ר. במלולא דפומיה. לתפחיל הסוה ינוקא צבילו ותתקף בקולא דאביו וצכה ואמר. ללפחד דא במלילא מית יאנת אבא צילולא אהדרת לעלמא דא. אהדר אביו ונשיק ליה ונסיף ליה. (א) איל רי אלעור. צרי האיל ואמרת מלה דא מהו כי בחטאו מת [ד] אמר האי ינוקא אבא אבא צהר מלס סגו לון. מהו חטאו. בחטאו דהסוה נחש ומאי איהו. מלולא דפומיה [לה] כי בחטאו דהסוה טעמא משיכו מת. דאיהו נחש דכריך צנצניה בחטאו ודאי — :

ראשו וסומך עמו על קקדו ומשיך זנבו לפיו [לג] לרמו שמפני טעם ההוא שנמשך על תיבת אבינו למעלה מת. במדצ"ר. בדיבור פיו. נתברל עלם ההוא בבהלה ואחו בקקדו של אביו ובכה ואמר. צלפחד זה בשביל דיבור מת. ואתה אבי בשביל דיבור חזרת לעולם הזה. החזיר אביו פניו אליו ונשיק לו וחבק אותו. (א) א"ל ר' אלעור. בני הואיל שאמרת דבר זה מהו כי בחטאו מת [לד] אמר עלם הזה. אבי אבי אמת שבדיבור אחד די לנו. אלא מהו בחטאו. באותו החטא נחש ההוא. ומה הוא. דיבור פיו [לה] כי בחטאו של אותו טעם הנמשך הוא מת. שהוא נחש הכרוך בזנבו. בחטאו ודאי — :

(ג) **יפקד** ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה. א"ר שמעון כתוב (ג) ויזכר ימי עולם משה עמו. ויזכר ימי עולם. זה הקב"ה. משה עמו. שקול היה משה ככל ישראל. ולמדנו מכאן כי מנהיג העם הוא ממש כל העם. אם הוא זכאי כל העם זכאים. ואם הוא אינו זכאי. כל העם אינם זכאים ונענשים בשבילו. וזה נתבאר. (ד) א"ר עיל מסתכל הייתי בדעתו שאין העולם מתקיים אלא על ראשי העם. אם ראשי העם זכאים טוב לעולם טוב לעם. ואם אינם זכאים וי לעולם וי לעם. א"ר חייא ודאי כך הוא. מניין שכתוב (ה) ראיתי את כל ישראל וגו'. ויאמר ה' לא אדונים לאלה ישונו איש לביתו בשלום. ישונו. ישונו צריך לומר. לביתו. בביתו צריך לומר. שהרי אז עוד עמדו במקומם. אלא כך למדנו. אם ראשי העם אינו זכאי. נתפס העם בחטאו. מניין שכתוב (ו) ויאמר דוד וגו' הנה אנכי חטאתי וגו' ואלה הצאן מה עשו. דוד חטא וישראל סבלו. ואם ראש העם נתפס בחטאו נצול העם. שהרי הדין אינו שורה עליהם. וש"כ ויאמר ה' לא אדונים לאלה. כלומר אם אלו האדונים יהרגו ולא יהיו עוד ראשים להעם בדרך הזה. אז ישונו איש לביתו בשלום. כלם ינצלו אם ראשיהם ידיו נתפסים. ואפילו יהושפט נגזר עליו להענש. לפי שנתחבר עם אחאב. לזלי צעקה ההיא. שכתוב ויועק יהושפט :

(ג) **יפקד** ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה. א"ר שמעון כתוב (ג) ויזכר ימי עולם משה עמו. ויזכר ימי עולם. זה הקב"ה. משה עמו. שקול היה משה ככל ישראל. ולמדנו מכאן כי מנהיג העם הוא ממש כל העם. אם הוא זכאי כל העם זכאים. ואם הוא אינו זכאי. כל העם אינם זכאים ונענשים בשבילו. וזה נתבאר. (ד) א"ר עיל מסתכל הייתי בדעתו שאין העולם מתקיים אלא על ראשי העם. אם ראשי העם זכאים טוב לעולם טוב לעם. ואם אינם זכאים וי לעולם וי לעם. א"ר חייא ודאי כך הוא. מניין שכתוב (ה) ראיתי את כל ישראל וגו'. ויאמר ה' לא אדונים לאלה ישונו איש לביתו בשלום. ישונו. ישונו צריך לומר. לביתו. בביתו צריך לומר. שהרי אז עוד עמדו במקומם. אלא כך למדנו. אם ראשי העם אינו זכאי. נתפס העם בחטאו. מניין שכתוב (ו) ויאמר דוד וגו' הנה אנכי חטאתי וגו' ואלה הצאן מה עשו. דוד חטא וישראל סבלו. ואם ראש העם נתפס בחטאו נצול העם. שהרי הדין אינו שורה עליהם. וש"כ ויאמר ה' לא אדונים לאלה. כלומר אם אלו האדונים יהרגו ולא יהיו עוד ראשים להעם בדרך הזה. אז ישונו איש לביתו בשלום. כלם ינצלו אם ראשיהם ידיו נתפסים. ואפילו יהושפט נגזר עליו להענש. לפי שנתחבר עם אחאב. לזלי צעקה ההיא. שכתוב ויועק יהושפט :

(ז) **צן** את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי וגו'. כתוב (ח) החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה' וגו'. לית רעותא דקב"ה דיחוב צר נס ועל חוביה יקריב קרבנא. אלא קרבן דאיהו צלי חובא דא איהו קרבן שלים ואקרי שלמים וקרבן תמיד אוקף הכי אע"ג דמכפר על חובין. רבי אבא פתח (ט) זבחי חלסים רוח נשברה וגו'. האי קרא חוקמוס דרעותא דקב"ה לא אתרעו צקרבנא דצ"כ על חוביו. אלא ברוח נשברה. וצכי נשא לא ידעי מאי קאמרי. והכי שמענא מבולגנא קדישא. דכד אתי צ"כ לאסתחבא בחוביו אמשיך עליה רוח מסטרא דמסחבא. חתגלי על צ"כ דא שלים עליה צבל רעותא דיליס. והסוה סטרא מסחבא חתגב צביליס וחתתקף ושלים עליה לרעותים. אתי צ"כ לאתדכאס ושלים עליה.

(ז) **צן** את בני ישראל ואמרת עליהם את קרבני לחמי לאשי וגו'. כתוב (ח) החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה' וגו'. אין רצונו של הקב"ה שיחטא האדם ויקריב קרבן על חטאו. אלא קרבן שהוא בלי חטא זה הוא קרבן שלם ונקרא שלמים. וכמו כן קרבן התמיד אע"פ שמכפר על חטאים. רבי אבא פתח (ט) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'. מקרא זה נתבאר שאין רצונו של הקב"ה בהקרבן שמביא אדם על חטאו. אלא רצונו ברוח נשברה. האנשים אין מבינים מה שאומרים. וכך שמעתי מן המורה הקדושה. שכאשר בא האיש להטמא בחטאו ממשך עליו רוח מן צד הטומאה. וזה הרוח מתנבר על איש הזה ושולט עליו בכף הרצון שלו. ועד הטומאה ההוא מתנבר בכחו ונתחזק ושולט על האיש שיגמא לרצונו. אם בא האיש להטהר והוא שולט על צד הרע

מדכחין (ח) שפולא אי פ"ו (ט) חלס נ"א

מראה בקומות (ז) ד' נ"ו. (ח) נשכח פ"ו. (ט) יס"ג ד' נ"א

דיו הזהר

[לג] כך היא תמונת טעם הורקא. נמצא שזה רמז ב' בפעם הורקא שעל תיבת אבינו. כי לעיל נזכר הרמז שהוא טעם הנמשך לרמו על נגוחו שעל ציה גדולה. [לד] פ"י שהלשון כפול כיון שבתחלת דיבורן נרמו בשביל איוו חטא מת; [לה] שהנחש חטא בדיבורו בלשון הרע על הקב"ה ובהסתה לעבירה :

הרע, מטהרים לו, בומן שהיה בית המקדש קים הקריב קרבן, וכל הכפרה שלו היתה תלויה עליו עד שנתחרס ושבר לשותו רוח גאות שלו והכניע אותו. וזהו היא שבירה לצד המזמאה ההוא, וכאשר נשבר רוח טומאה ההוא והקריב קרבנו, זה הוא הקרבן שנתקבל ברצון כראוי, וחס לא נשבר רוח ההוא אין קרבנו כלום ולכלבים נמסר. שהרי קרבן זה אינו של הקב"ה אלא נמסר לכלבים, ולפיכך כתוב זכחי אלהים כראוי הוא רוח נשברה, שיהיה נשבר רוח טומאה ההוא ולא ישלם, וע"כ מי שמשבר אותו כראוי עליו (כתוב ה) רוח הולך ולא ישוב, יכול איש ההוא להיות בטוח שלא יחזור אליו לעולם, וש"כ ולא ישוב, לב נשבר ונדכה, זה האיש שאינו מתנאה וחינו מתענג בתענוגי העולם, אלהים לא תבוה, בכבוד הוא אצלו, צו את בני ישראל, מרצ צו, זו עבודה זרה, למען לא יכניס עצמו להפסד ברוח של טומאה, שהוא עבודה זרה ממש :

סוד הקרבנות

ר' אלעזר פתח (ג) באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי ונו', מקרא זה נתבאר, אבל סוד הקרבנות יש כאן, והכל נתבאר, א"ל רבי שמעון וכי כך טוב הוא שהתחלת לדבר והפסקת, מפני מה, אמר לפי שראיתי שכבר נזכר ענין זה בספרו של חנוך ולמדתי בו, א"ר שמעון אמור דבר ההוא שראית והבנת, (ג) א"ר אלעזר כל זה ענין אחד שאמר אותו הקב"ה, באתי לגני, לפי שכל הקרבנות שבעולם כאשר נתעלים, נכנסים כלם לתוך הגן עדן בתחלה, שהוא הסוד של כנסת ישראל (ל) ואיך הוא הדבר, בראשית והתחלת הקרבן בשעה שהאדם מתודה חטאו עליו ושחימת חריקת דבו על המזבח (ל) עכשיו צריך להבין איך אותן רוחות הקדושים נהגים מזה, ומה המעם של קרבן הבהמה, והלא מוטב היה הרבה שישבר האדם לרוח ההוא ויששוב בתשובה, מה המעם של שחימת הבהמה ולשוף אותה באש על המזבח, אלא סוד הוא זה, לפי שיש בהמה הרוכצת על ארץ הרים, והעשב של ארץ הרים אוכלת בבל יום (ל) וכלם נקראים בהמות בהררי ארץ, וע"כ למדנו שיש בהמה אוכלת בהמות, וממה הבה, מאש, וכלן לוחכת אותן בהמה ההוא בלחיצה אחת, וש"כ (ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא, וכל מימי הירדן שנתמלא בשש שנים היא נומעת אותם בנמיעה אחת, וש"כ (ה) יבשה כי יגיה ירדן אל פיהו (ל) סוד ענין הנסתר הוא שכל אותן בהמות אש שלמעלה הן עיקר ויסוד לאותן הבהמות שלמטה, לפי שרוחות של הבהמות נתפשטים מהן למטה, ונתצויר רוח ההוא ונתחם בהבהמות, וכאשר האדם חסד ומביא בהמה לקרבן, רוח הזה של בהמה זו עלה ותיצד למקום

מדכאין ליה, בזמנא דסוף כי מקדשא קייס ארביב קרבניה וכל כפרה דיליה תליא עליה עד דאתחרס ותבר להאי רוח גאותא דיליה ומאיך ליה, וזה הוא הפירו דהסוף דרגא דמסכבא, וכד אתבר הסוף רוח מסכבא וקריב קרבניה דא איסו דאתקבל ברעוא כדקא יאות, ואי לא אתבר הסוף רוח לאו קרבניה כלום, ולכלבי התמסר, דא קרבנא דא לאו דקב"ה אלא דכלבי, ויג"כ זכחי אלהים כדקא יאות סוף רוח נשברה, דיתבר הסוף רוח מסכבא ולא ישלם, וע"ד מאן דיתבר ליה כדקא יאות עליה כתוב (ה) רוח הולך ולא ישוב, ליהו הסוף גברא בצבכחותא דלא ימוצ לגביה לעלמין סה"ד ולא ישוב, לב משבר ונדכס, האי גברא דלא אתנאי ולא אתענג בענוניו דעלמא, אלהים לא תבוה, דיקרא איסו לגביה, לו את בני ישראל, מסו לו דא עבודה זרה, בנין דלא ייעול גרמיה לאסתבא ברזח מסכבא, דאיסי עבודה זרה ממש :

רזא דקרבנות

ר' אלעזר פתח (ג) באתי לגני אחותי כלס אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי ונו', האי קרא אוקמוה, אבל איס סמרי דקרבנא הכא, וכלא אתמר, ח"ל רבי שמעון ויאות הוא דרית מלס וסתמס, אחי, אמר בנין דחמינא בספרא דחנוך מלס ואלויפנא, אמר אימא סיהא מלס דתמית ושמת, (ג) אמר כלל חד מלס קב"ה אמר דא באתי לגני, בנין דכל קרבנין דעלמא כד סלקין, כלהו עיילין לנו נפתא דעדן בקדמיתא, דא דכנסת ישראל (ל) והאיך, בקדמיתא וסירותא דקרבנא בשעתא דבר נש אודי חטאי עליה וכיכו וזריקו דרמיה על מדבחא (ל) השתא איס לאסתכלא האיך אינון חוין קדישין אסתנון מהאי, ומאי קעמא דקרבנא דכסמה, והא יפיר סוף סני לתברא בר נש סוף רוחא ולאסתבא כתיובתא, וי קעמא וכיכו דכסמה ולאוקרא ליה כנורא דמדבחא, אלא רזא הוא, בנין דרית כסמה דרביעא על ארץ סורין, וארץ סורין אכלת ככל יומא (ל) וכלסו חרקון כסמות כסריי ארץ, וע"ד חינוך דלס בעירא אכיל בעירי, וממאי און, מאשא, וכלסו למיך לון סיהא כסמה כלמכא חדא, סה"ד (ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא, וכל מיא דירדן דאסתמלא בשש שנין סיה עבדת לים נמיעא חדא, סה"ד (ה) יבשה כי יגיה ירדן אל פיהו (ל) ספרא דמלס סמירא דכל בני עקרא ויסודא להני בעירי דלתתא, בנין דרוחי דבעירי מכיכו אסתפסו לתתא, ואתלייר סוף רוחא לתתא בעירי, וכד בר נש ואיסי בעירא לקרבנא, האי רוחא דבעירא דא סלקא ומב לאסתריס

טראה מקומות (ט) תליס ע"מ (ט) שרי ס' (ג) דף רע : (ד) דכריס ד' (ה) חיוב ר'

זיו הזהר

למ זה העולם של ספירת המלכות שהוא השער לעולמות היותר גבוהים, ונקרא שער צדק : (ל) כל זה הוא עיקר הקרבן והתחלת הקרבנות, וכיון שכל זה המחשבה היא העיקר לכך ואת עולה לגבוה עד אין סוף : (ל) סוד בהמה היינו ספירת המלכות מקור עולם העשיה עולם הנשפיי שבו נמצא כל בהמות הנשפיות, והשם בהמ"ה הוא לבעבור שהשם הוי"ה כמילוי הוי"ן שספירו ב"ן כספר בהמ"ה הוא השורש של פדת המלכות שהוא מקור עולם הנשפיי, וארץ הרים היינו עולמות נעלמים, והצמחים שבהם היינו השפע שגשפע בהם מנבואה של פדת המלכות שהוא מקור עולם הנשפיי, ואלף הרים היינו עולמות נעלמים, והצמחים שבהם היינו השפע שגשפע בהם (ל) ירדן רחו למפירת יסוד המשפיע שפע לעולם המלכות מן שש ספירות שהן הגי' טו"ה, והנה שאומר מימי הירדן שנתמלא בשש שנים, כי שניה בני' ספיר"ה :

למקום שורשו. ומתפשט רוח הזה בכלן. וכל אותן למעלה שהן מסוין זה הקרבן מתקרבין ובאין ונהנין מזה החלב והדם שבאותו הלבוש של רוח הזה [מ] שהרי מן הצד שלהם היה זה הרוח. וכלן נהנין וניזונין. ונעשים מליצים טובים על איש ההוא. ונכנס דרך הושט כמו שנתבאר [מא] ולפיכך הקרבן מן הבהמה. א"ר שמעון ברוך בני להקב"ה. עליך נאמר א' ישמת אביך ואמך ותגל יולדתך. ישמח אביך. שלמעלה. ואמך. זו השכינה הקדושה. ותגל יולדתך. זו בתו של ר' פנחס בן יאיר החסיד [מב] אלעזר בני אמור. זה טובן בקרבן של בהמה. וקרבן של שופות מה הוא. שנאמר ואם מן העוף עולה קרבנו. א"ר ענין זה לא ראיתי בספר ההוא. אבל יש להבין מענין הבהמה ענין העוף. ולא אענה ולא אומר לפי שזה לא ראיתי ועד עתה לא שמעתי:

א"ר שמעון אלעזר בני יפה אמרת. אבל סוד הקרבנות הרבה נסתרות בזה. ולא נמסרו לנלות אלא לצדיקי אמת שסודות של רבונם אין נעלמים מהם. סוד הקרבנות זה הוא הסוד של אותן חיות הקודש. ר' צורות חקוקות בכסא הכבוד. וזאת הכסא היא פרנסת המלך הקדוש [מג] פני נשר. פני אריה. פני אדם. פני אדם הוא כולל לכלם. וכל הפנים מסתכלים אלו לאלו ונכללים אלו באלו. ומהם מתפשטים [כחות] לכמה צדדים אלפים ורבבות למעלה ולמטה. שאין להם שיעור ומנין ומספר. פני נשר מתפשט לבהמות רוחות ממנו לארבעה מינים שנכללים באחד. ואלה הם. פרים וכבשים ועתודים ועזים. ואלה ראויים לקרבן. ולפי שכחות חיותם מהם היו. לכן אותן כחות קדושים שנתפשטו מן פני שור ההוא מתקרבים ליסודם שבעולם הזה [מד] ונהנים מאותו היסוד והלבוש שלהם. ולפי זאת שהיה להם יסוד בעולם הזה לא היו מתקרבים שמה. כדמיון שיש נחת להשכינה הקדושה מן רוחות הצדיקים. ומתקרבת לקבל רוחו של הצדיק ההוא ונהנית ממנו. לפי שממנה היה רוח ההוא. כמו כן אותן כחות הקדושים נהנים מאותו היסוד שלהם. ונהנים מאותו הלבוש שנקרב להם מצד היסוד שלהם. שהרי החלב והדם לבוש של יסודם היה. ולפיכך נהנים מהם: פני נשר מתפשט לעופות רוחות ממנו. ונשר בשני צדדים הוא. והוא סוד ועוף יעופף. שני רוחות [מה] ולפיכך שני רוחות מתפשטים ממנו ויורדים מימין ומשמאל. קרבן העוף בכל הצד המהור לא נקרב אלא יונה ותורים. שהם באמת נקשרים לציונם בכל שאר העופות. (ז) והם נרדפים ולא רודפים. ונאמנים זה לזה. הנקבה לבן וזגה. ולכן הקרבנות מהם. ויורדים ומתקרבים אותן רוחות הקדושים ונהנים מן היסוד והלבוש שלהם. ואם תשאל איך מתפשט חלק קמון מן יונה זו או מן תור אחת להרבה צדדים וכחות שאין להם שיעור. או אפילו מן בהמה אחת כמו כן. בוא וראה נר קמון אחד הנדלק נתפשט

מראה מכוונות (ו) עשיל כ"ג (ז) דף רמא.

זו הזהר

[מ] הלבוש של הרוח הזה היינו נוף השמי של הבהמה: [מא] כונתו שהשמן שהוא הקטנור נחלש כמו ונתקצרה גוף הארובה שבשמן על וא"ו ונעשה מן שמי' וש"ס. שטן מונע השפע לחביא רעב להנוף. ושם מביא שובע להנוף: [מב] שהיא אשת רשבי' אמו של ר' אלעזר. [מג] פי' שע"י המרכבה עם ר' הצורות שבה עולה לפני המלך הקדוש ריח גיתוח מן העבודה של ישראל. קרבנות תורה ותפלה. שהקב"ה נהנה ומשתעשע בזה. וע"ז אמרו חז"ל שבביבול ישראל סרנסים לאביהם שבשמים. ובעבור זה יורד שפע מרבנות באמצעות ר' הצורות שבמרכבה לחבל וכל צאצאיה: [מד] היינו נופות של הבהמות והעופות. וקורא לבשר והעצמות בשם יסוד. לפי שהם מוצקים ויותר נשמיים. ולהחלב והדם קורא בשם לבוש. לפי שהם נוזלים ואינם כל כך נשמיים: [מה] פדלא כתוב ועוף יעוף

תפשט ממנו אור לכל העולם [מן] ועוד עץ קמון מדליק לעץ גדול. עד כאן נתבאר סוד הקרבן משני צדדים הנחקקים בהכסא:

השמה איה למשאל. סא ד' דיוקנין אינון מחקוקין בכסא. ומאי קעמא לית קרבנא מחמרין. אלא ודאי מכלסו איה קרבנא ארייה חקוק בכורסיא ובשעתא דקרבנא שלים אריה נחיה ועאל בשאש ואכיל ומתני מתמן [מן]: אדם חקוק בכורסיא אדם עקרא דכלא ומקריב מתן רוחים וכשמתיה. ואדם עלאה אתהני מאדם תתאה [מן] וכל זיכא אתקריב לזיניא ומתהני מניה מדיליה ממש ומלבושא יסודא דיליה. ואי תימא סא אריה לית ליה יסודא לתתא צוינון קרבנין [מן] חבל אריה כלי ככלסו. דסא לזיניא איהו [נ] ובג"כ אכיל ככלסו וכל שאר לא אכלין מניה צנין דזיניא הוא [נא] סא כל ד' דיוקנין דחקיקין בכסא יתקרבין לקרבנא. ובג"כ סוי קרבנא שליט וכד אתהנון מעקרא ויסודא דלהון. כדין נחת רוח לאדלקא צווינין עלאין. כהני וליואי וישראל יסודא וקרא לאינון דרגין עלאין דלהון [ננ] וכל דרגא יסב ליסודיה. ד' דיוקנין דכורסיא בקדמיתא כדאמרן זיכא לקבל זיניא. ומתקרבין אינון בקדמיתא זיכא לזיניא. פני שור כלסו פניס דתתפסן לאינון זינין כדאמרן כלסו מתקריב לעקרא ויסודא דלהון. פני נשר כדאמרן. פני אריה כדאמרן. פני אדם דמקריב רוחיה וכשמתיה מתקריב לגבי אדם כסנא דמיתא שמה קדישא מתקרב לגבי כסנא עלאה הסוא דעאל לבית קדש הקדשים [ננ] ומתקריב דא ודליק בתקוים צניסו דאנפין לקדמות כסנא דלתתא. ליואי די מנני צדוקה הסוא ספרא דלהון מדי ואנסיר חנפין [נד] ישראל דקיימו על קרבנא צללותא דיהא צללותא על כלל הוס. אתער לגבייהו ישראל סבא קדישא ואנסיר אנפין [נה] כל זיכא לזיניא וכל מלג צתר יסודא דיליה אולא. ומתערין דרגין תתאין דרגין עלאין. ומע"ג דכלסו מתערין. ומתערין דרגין דחקיקין בכסא לגבי דרגין דארעא יסודא דלהון ואינון דרגין עלאין דמסמרן כלסו מתעבי ומתקריב לסעודתא ומתעדני. אכל לית רשו למד מנייה למיכל לא לדרני עלאי ולא לדרני תתאי. ולמתהני שום סהכא. ולא לאוסיס ידא בקרבנא. עד דמלכא עלאה אכיל ומתהני ויסיב לון רשו [נו] לבתר דיהב לון רשו כל חד וחד אתהני ואכיל. וכיינו דכתב (א) אריתי מורי עם צמיי וגו'. אלן אינון דרגין עלאין מורי עם צמיי אכלי ומתהני כדקא יאות. דא דרועא ימינא צירכא שמאלא [נז] אכלתי יערי עם דבשי.

עכשו יש לשאל. הלא ד' צורות הן שנתחקות בהכסא. ומפני מה אין קרבן מאותן צורות האחרות. אלא ודאי מכלל יש קרבן: ארייה חקוק בהכסא. וכאשר הקרבן בשלמות יורד אריה ונכנס באש ואוכל ונהנה משם [מן]: אדם חקוק בהכסא. אדם הוא עיקר הכל ומקריב שם רוחו ונשמתו. ואדם העליון נהנה מאדם התחתון [מן] וכל מין מתקרב למינו ונהנה ממנו משלו ממש ומן הלוש של היסוד שלו. ואם תשאל הרי אריה אין לו יסוד למשה באותן הקרבנות [מן] אבל אריה נכלל בכלם. שהרי לימין הוא [נ] ולפיכך הוא אוכל בכלם וכל השאר אין אוכלים ממנו לפי שהוא בחינת ימין [נא] הרי כל ד' צורות החקוקות בהכסא מתקרבות להקרבן. ולפיכך הרי זה קרבן שלם. וכאשר נהנים מן העיקר והיסוד שלהם. אז יורד רוח להדליק מאורות העליונים. כהנים ליום וישראלים נותנים שיהיו יסוד ועיקר לאותן מדרגות עליונות שלהם [ננ] וכל מדרגה נותנת כח ליסודו שלמטה. ד' צורות הכסא לראשונה כמו שאמרנו נתעוררות מין לעומת מינו. והם מתקרבין לראשונה מין אל מינו. פני שור כל הפנים שמתפשטים לאותן המינים כמו שאמרנו כלם מתקרבין להעיקר והיסוד שלהם. פני נשר כמו שאמרנו. פני אריה כמו שאמרנו. פני אדם שמקריב רוחו ונשמתו הוא מתקרב אצל אדם העליון. הכהן שמיחד שם הקדוש מתקרב אצל כהן העליון ההוא שנכנס לבית קדש הקדשים [ננ] והוא מתקרב ומדליק בתיקונו בהארת הפנים לעומת הכהן שלמטה. הלויים שמנגנים בשמחה אותו הצד שלהם ישמח ונעשה הארת הפנים [נד] ישראל העומדים על הקרבן בתפלה הרי תפלה על כלל היא. נתעורר לעומתם ישראל סבא קדישא ונעשה הארת פנים [נה] כל מין נתעורר למינו וכך דבר אחר יסוד שלו וכו'. מדרגות התחתונות מעוררות למדרגות העליונות. ונתעוררות המדרגות החקוקות בהכסא לעומת המדרגות שבארץ שהן יסוד שלהן. ואותן מדרגות עליונות הנפתרות כלן נתעוררות ומתקרבות להסעודה ומתענגין. אבל אין רשות לאחד מהן לאכול. לא למדרגות העליונות ולא למדרגות התחתונות. ולא ליהנות כל הנאה. ולא להוסיף יד בקרבן. עד שהמלך העליון אוכל ונהנה ונותן להן רשות [נו] לאור שנותן להן רשות כל אחד ואחד נהנה ואוכל. חוה שכתוב (א) אריתי מורי עם בשמי וגו'. אלו הן מדרגות העליונות. מורי עם בשמי אוכלים ונהנים כראוי. זו הזרוע של בחינת הימין בהירך של בדי' השמאל [נז] אכלתי יערי עם דבשי.

מראה בקומות (א) שיר ס'

זיו הזהר

אלא יעומף משמע שני רוחות של ימין ושל שמאל למהורים ולמסאים. [מן] פני לשמה גדול. ומשל השני הוא שגודך רק ניצוד רשעין מלמטה ואח"כ קמון סדקין לגדול וגדול יותר גדול. וכל זה סודות נסתרים שגודך ידיעה גדולה ועיון רב לחיבנם: [מן] זה המלאך אוריאל: [מן] אדם העליון היינו חסוד שכתוב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. אבל חיי לחשוב איהו דמות הנגף וענין ההנאה היינו ריח ניחה ונחת רוח שאמר ונעשה רצונו: [מן] כי הלא חיה אינה ראויה לקרבן: [א] שכתוב ופני אריה אל הימין לארבעתם: [נא] אין הכוונה שרק הארי אוכל ולא השאר. אלא כונת אבילה זו ענינה שרפת הקרבן עידי הכתוב אש אוכלה. נחלים מאוכלות. והכוונה כי כיון שזה מיסין שהקב"ה עשה חסד עם החוטא וגמלה לו מה שיועד אש מן השמים בתוך אש התדיוט לשרוף את הקרבן לפיכך היה צריך להיות אש של מדת החסד שהיא בחינת הימין. ואש זה נצטייר ברמות אריה שהוא בכחי' הימין בהמרכבת. וזהו שאמר שהארי שורף ככל הקרבנות וכל השאר צורות אין שורפין מן הקרבן אלא שחן נתיבין מן ריח שריפתו: [נא] כהנים ליום וישראלים מדרגות העליונות שלהם הן חסד גבורה תפארת: [נב] זה המלאך מיכאל משרת שלמעלה ששורשו מדת החסד וכן שורש הכהן שלמטה: [נד] ענין הארת פנים היינו השמעת השמע כמש"כ יאר ה' פניו אליך ויתנך: [נס] ישראל סבא קדישא שלמעלה היינו מדרגה של מדת התפארת: [נו] כבר נתבאר שאכילת מלך העליון היינו הנחת רוח מן תשובת החוטא ותפלתו: [נז] ספורש ותולך

זו הזדווגות מרת יעקב במרת רחל. זו היא אכילה כראוי. שתיתי ייני עם חלבי. זו הורוע של בחי' השמאל בחירך של בחי' הימין. הרי כל מדרגות העליונות שנהנה בהן המלך הקדוש לראשונה. זו היא אכילתו והנאתו. עד כאן אכילת המלך העליון לראשונה. מכאן ולהלאה נותן רשות לד' צורות החקוקות בהכסא. ולכל אותן שמתפשטים מהם ליהנות ולאכול. וש"כ אכלו רעים שמו ושכרו דודים. אכלו רעים. אלו אותן ארבע צורות שאמרנו. שתו ושכרו דודים. כל אותן שמתפשטים מהם. כלם אוכלים ונהנים כראוי. ונעשה הארת פנים וכל העולמות הם בשמחה. וכל אחת ואחת בין מדרגות העליונות ובין מדרגות התחתונות ליסוד שלהם מתקרבים ונהנים. זה הוא הסוד והנסתר של הקרבן כראוי. באו ר' אלעזר ור' אבא ושאר החברים והתנפלו לפניו. א"ר אבא אלמלא לא נבטרה התורה בהר סיני. אלא שאמר הקב"ה הרי אצ"ל בן יוחאי התורה והנסתרות שלי. די לעולם. וי כאשר תסתלק מן העולם. מי יאר נרות התורה. הכל יוחשך מהיום והוא. שהרי עד שיבוא מלך המשיח לא יהיה דוד כמו דוד הזה שרבי שמעון שוכן בו:

סוד התפלה במקום קרבן

(א) אמר רבי שמעון על פי סוד זה אמור לו לאדם למעום מאומה עד שיאכל מלך העליון. ומה היא. תפלה. תפלות ישראל כדמיון הקרבן. בתחלה מומינים להצורות החקוקות בהכסא. שמתפשטים רוחות מהם על אותן הבריות עופות ובהמות הראויות לקרבן. בריות שהרוח שלהם אשר בהיסוד של זה העולם הוא מהם. והיו שאנו אומרים (ג) מה רבו מעשיך ה' וגו'. שהרי הבריות הראויות לקרבן רוח שלמעלה מתפשט עליהן. ארבע הצורות אנו מומינים על קרבנות האלה. והיו שאנו אומרים והאופנים וחיות הקודש. וכל אותן חילות אחרים שמתפשטים מהם. ואח"כ אנו מזכירים הכהן הגדול שמיחד שם הקדוש. והו אהבת עולם אהבתנו וכו' [נת] היחוד שתיחד הוא באמירת שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. אח"כ בא כח הלויים שנתעוררים לנגינה [נת] זהו והיה אם שמוע תשמעו וגו'. השמרו לכם פן יפתה לבבכם וגו'. זו נגינת הלויים בשביל

כראיה מקומות (א) דף רמ"א: (ג) תלים ק"ד

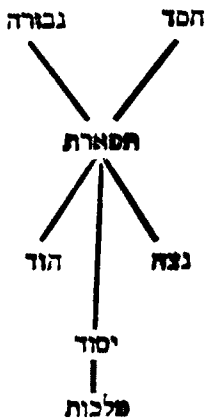
דל יעקב ברחל. דל אכילה כדקא יאות סתיי ייני עם חלבי. דל דרועה שאללא בירכא ימינא. סא כלכו דרגין עלאין דלסתני בכו מלכא קדישא בקדמיתא. ודא מיכלא דיליש והכאה דיליש. עד הכא מיכלא דמלכא עלאה בקדמיתא. מכאן ולהלאה יסיב רשו לד' דיוקנין דמקוקין בכורסיא. ולכל אינון דמתפשטין מנייחו לאסתני ולמיכל הס"ד אכלו רעים שמו ושכרו דודים. אכלו רעים. אלן אינון ארבע דיוקנין דלחמן. שמו ושכרו דודים. כל אינון דמתפשטי מנייחו וכלשו אכלין ולסתנון כדקא יאות. ואכסירו אגפין ועלמין כלשו בחדוה. וכל חד וחד בין דרגין עלאין ובין דרגין סתאין ביסודא דלסון מתקרבין ומסתנין. דא איסו רזא וסתרא דקרבנא כדקא חיי. אמו ר' אלעזר ור' אבא ושאר חבריה ולסתמיה קמיס. א"ר אבא אלמלא לא אסתמר אורייתא בפורא דסיני אלא דלחמן קביה הא דבר יוחאי אורייתא וספרין דילי. די לעלמא. ווי כד תסתלק מן עלמא. מאן יבסיר בולטין דאורייתא. כלל יסתך מסתא יומא. דסא עד דיימי מלכא משיחא לא יסוי דלס כדא דל דדיי שמעון סארי בניס:

סוד התפלה במקום קרבן

(א) אמר רבי שמעון על רזא דל אסיר ליש לצר נש לפעום כלום עד דייכול מלכא עלאה. ומאי איסי. ללותא. ללותא דב"ג כנונא דל. בקדמיתא מזמנין לדיוקנין דחקיקין בכורסיא. דמתפשטי רוחין דלסון על אינון בריין עופי ובעירי דחיי לקרבנא. בריין דרוחא דלסון ביסודא דסאי עלמא מנייסו. וסיינו דלחמין (ג) מס רבו מעשיך ה' וגו' דסא בריין דלסתניין לקרבנא רוחא דלסון מתפשט עליהו. ארבע דיוקנין מזמנין על קרבנין אלין. וסיינו דלחמין וסאופנים וחיות הקודש. וכל אינון חילין סתריין דקא מתפשטין מנייחו. ולבסר כסנא רבא דקא מייחד שמה קדישא. סיינו אהבס עולם אהבסנו וכו' [נת] יחודא דקא מייחד סיינו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ולבסר ליואי דקא סתפרי לבנונא [נת] סיינו והיה אם שמוע תשמעו וגו'. השמרו לכם פן יפתה לבבכם וגו'. דל כנונא דליואי בנין

דף הוהר

התקשרות חי' ספירות זו כזו להשמעת השמע למפת. וזו שאומר דדעא יסינא בירכא שמאלא. היינו צנור השמע הנמשך כאלכסון מן חסד עד חסד. יעקב ברחל. היינו צנור השמע הנמשך כאלכסון מן חסד עד נצח. דרועה שמאלא בירכא יסינא. היינו צנור השמע הנמשך כאלכסון מן נצח עד נצח. כזה (*): [נת] תיקון זה בתיבל האהבה שבספירת חסד: [נת] תיקון זה בספירת הנצח:

בשביל לעורר צד שלהם בקרבן הזה. אח"כ בא כח הישראל. זהו אמת ויציב ונכון. ישראל הזקן העומד על קרבן העליון [ט] שהוא עשר מדרגות עליונות שהן פנימיות של הבל. כלן קיימות על השלחן. אבל אין רשות לאחת מהן לאכול ולהושיט יד לקרבן עד שמלך העליון אוכל. והיינו ג' ברכות ראשונות ושלוש אחרונות. כיון שהוא אוכל נתן רשות לד' הצורות ולכל אותן הצדדים שמתפרשים מהם לאכול. או האדם שלמטה שהוא הצורה הכוללת כל שאר הצורות משפיל עצמו ונופל על פניו. ומסור נפשו ורוחו אל האדם שלמעלה. העומד על אותן הצורות והכולל כל הצורות. למען יתעורר עליו כראוי. והו שאומרים (א) אליך ה' נפשי אשא. ולמען יתעוררו צורות האחרות וכל אותן שמתפשטים מהם אומרים תהלה לך. והיינו יביעו. ירננו. יאמרו. ידברו [טא] וכלם אוכלים ונהנים כל אחד ואחד כראוי לו. מכאן ולהלאה ידבר האדם צרת לבו. והיינו (ב) יענך ה' ביום צרה. כיוודה שיושבת בצרה. למען יתהפכו כלם למליצים טובים על האדם. וע"ז כתוב אשרי העם שככה לו וגו' :

(ג) את קרבני לחמי לאשי ריח ניחח תשמרו להקריב לי במועדו. א"ר יהודה בקרבן יש עשן. ויש ריח ניחח. עשן. הם בעלי רוגז. שכתוב (ד) כי או יעשן אף ה'. עלה עשן באפו וגו'. הם נהנים מן העשן ועשן מורה שהרוגז בתוכם הוא. ריח ניחח. מורה על רחמים. אותן שנקראים תפוחים [טג] א"ר אבא כתפוחים. וש"כ (ה) וריח אפך כתפוחים .. (ו) רבי אלעזר אמר את קרבני לחמי לאשי. את קרבני. זה מוד השכינה הקדושה. שנאמר את. א"ת דוקא [טג] קרבני. זאת היא קרבן וקשר להתקשר [טד] לחמי. זה שפע מוזן הבא מלמעלה ע"י התעוררות שלמטה. לאשי. להכליל שאר חילות אחרים הנצרכים להיות ניוונים כל אחד ואחד כראוי לו. ריח ניחח. זה הרצון הקשר [טו] שנתאחד הכל בסוד עולם העליון. תשמרו להקריב לי במועדו. איזה מועדו. בזמן שתעורר אבריהם לעשות רצונו. שנאמר וישכם אברהם בבקר. ובזמן שנעקר יצחק על גבי המזבח. שאותה שעה בין הערבים היה. א"ר ייסא אם כן למה כתוב במועדו. במועדים צריך לומר. א"ל בשעה ההיא נכלל אש במים ומים באש. ולפיכך כתוב במועדו [טו] בוא וראה בכל הקרבנות לא כתוב כמו שנאמר כאן תשמרו להקריב לי. תשמרו. זה מוד של שמור [טו] שהיא צריכה לקרב אותה לעולם שעליה. שנאמר תשמרו להקריב לי במועדו. בזמן של בחי' ימין ובזמן של בחי' שמאל. כאמור באברהם ויצחק. והכל הוא בסוד עליון :

בצבן לאתפרא סמרא דא בקרבנא דא. ולצבר ישראל. דא אמת ויציב ונכון. ישראל סבא דקיימא על קרבנא עלאה [ט] דליסו עשרה דרגין עלאין פנימאין דכלא. כלבו קיימי על סמורא. אבל ליט רשו למד מנייהו למיכל ולחושבי ידא לקרבנא עד דמלכא עלאה אכיל. וסיינו שלם ראשונות ושלם אחרונות. כיון דליכו אכיל ישיב רשו לר' דיוקין ולכל אינון ססרין דמתפטרין מנייהו למיכל. כדון אדם דלתפא דליסו דיוקנא דכליל כל שאר דיוקין מאיך ונפיל סל דאפו. ומסיר גרמיס ורומיס לגבי אדם דלטייל. דקיימא על אינון דיוקין ודכליל כל דיוקין. לאתפרא עליה כדקא חוי. וסיינו (ח) אליך ה' נפשי אשא. ולאתפרא דיוקין אחרין וכל אינון דמתפשטי מנייהו סהלא לדוד. וסיינו יביעו. ירננו. יאמרו. ידברו [טא] וכלהו אכלין ואתסינין כל חד וחד כדקא חוי ליס. מתאן ולהלאה לימא צד נש עתקו דלביס. וסיינו (ב) יענך ה' ביום צרה. כעוברתא דיתבא בעלמא. לאתפסכא כלסו סינינון עליה דבר נש. וע"ז כתוב אשרי העם שככה לו וגו' :

(ג) את קרבני לחמי לאשי ריח ניחח תשמרו להקריב לי במועדו. א"ר יהודה בקרבנא איס עשן. ואיס ריח ניחח. עשן. אינון מארי הרגוזא. דכתיב (ד) כי אז יעשן אף ה'. עלה עשן באפו וגו'. אינון אתהנון מעשן. ועשן רגוזא בתופתא איסו. ריח ניחח. רחמי. אינון דלקרין תפוחין [טג] א"ר אבא כתפוחים. ה"ס"ד (ה) וריח אפך כתפוחים .. (ו) רבי אלעזר אמר את קרבני לחמי לאשי. את קרבני. רוא דכנסת ישראל. דכתיב את. א"ת דיוקנא [טג] קרבני. דא איסי קרבנא וקשורא לאתקשרא [טד] לחמי. דא מוזנא דלתי מלעילא באתפראתא דלתפא. לאשי. לאתכללא שאר חילין אחרין דאלטיכרו לאתזנא כל חד וחד כדקא חוי ליס. ריח ניחח. דא ריחא וקשורא [טו] דאתאחדא כלא ברוא דעלמא עלאה. תשמרו להקריב לי במועדו. מאן מועדו. בזמן דאתער אברהם למעבד רעותיס. דכתיב וישכם אברהם בבקר. ובזימנא דאתקד יצחק על גבי מדבחה. דסייח שעתא בין הערבים סוס. א"ר ייסא אי סכי אחמי במועדו במועדים מצעי ליס. א"ל סייח שעתא אתכליל אשא במיא ומיא באשא. ובנין כך כתיב במועדו [טו] מא חוי בכל קרבנין לא כתיב כזה דכתיב סכא תשמרו להקריב לי. תשמרו. רוא דשמור [טו] דליסי נריכא לקרבא לגבי עילא. דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו. בימינא ושמאלא כמה דאתמר באתפרא וילתק. וכלא ברוא עלאה :

אם

מראה מקומות (א) תיסי כ"ס (ב) סס כ"ג (ג) דף רעב. ורדד (ד) דכתיב כ"ס (ה) ש"ל (ו) וילא קסד :

דיו הזהר

[ט] תיקון זה בחיבל הרצון שבספירת התפארת שנקרא ישראל סבא : [טא] נראה לי לפרש בדרך פשוט שאילו די לשונות רומים על הכריות שלמטה שנשפע עליהם רוחות של חיים מן הרי צורות שבמרכבה והיינו בדרך. כוע או בעה שייך בהשמעת קול של בחבות ששורשם צורת השור. רננה שייך בהשמעת קול של עופות ששורשם צורת הנשר. אמירה שייך אצל אורי תרבות שבא לבין אנשים ואינו מוסק. ונקרא אורי אמורין מכובא בקרוך שורש אמר יעו"ש : [טג] כוננת שפן העשן ניוונים מאורי דדינין. וריח ניחח עולה למרות הרחמים שנקראין תפוחין. וא"ר אבא שאלו המרות אין נקראין תפוחים אלא שהן דומין לתפוחים. והיינו במראה המעורב מן לובן ואורם כירוע : [טד] השכינה הקדושה נקראת א"ת. על שם התכללותה מנאותיות האל"ף ב"ת מן א' עד ת' : [טו] השכינה נקראת קרבן. כי צריכה לעזו של ישראל לקרבה להקבי"ה ע"י תורה תפלה ומצות. ואם לאו תרי היא ח"י מרוחקת ושכינתא נגלותא. וגם נקראת קשר. כי הקב"ה מתקשר עמה בכל הספירות להשפיע בה שפע לתבל ולמלאה : [טז] ריח רמו על רעותא. היינו הרצון והתמשכה שבמות. כי הריח נכנס לתראש ע"י נכני התומם עד הסוד מקום התבונה שנקראת ראשית. וקשר נקראת ספירת המלכות שהיא האחרית. ועליה תרמו תיבת ניחח. ונראה לי שתיבת ניחח רמו על מלכות בני אלהים. וזהו שאמר דאתאחדא כלא ברוא דעלמא עלאה. שע"י הקרבן נתאחדין כל הספירות כבוד עולם העליון שהוא עולם החכמה. מן האחרית שהיא ספירת מלכות עד הראשית שהיא ספירת חכמה. ונעשה ע"י מוד ראשית אחרית סבגד שמים מעל : [טז] פ"י שב' הומנים שתרית ובין הערבים שחם חסד ונבורת אש ומים מתאחדים ע"י תפלות ישראל להיות אחד בי הדינים נמתקים : [טז] רוא דשמור הוא ספירת המלכות :

את

א את הכבש אחד תעשה בבקר. מהו בבקר [סח] זה בקר של אברהם, שנאמר וישכם אברהם בבקר. מניין שזה הבקר של אברהם הוא. א"ר אלעזר מכאן. ג) הבקר אור. בקר אור לא כתוב אלא הבקר אור. זה אור הראשון שברא הקב"ה במעשה בראשית. ולכך נאמר תעשה בבקר. בבקר הידוע. וכנגד בקר של אברהם נקרב קרבן הזה. קרבן של בין הערבים זה יצחק. וכנגד ערב של יצחק נקרב. מניין. שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. וערב מדתו של יצחק הוא. זה נתבאר. ג) א"ר יוסי כתוב את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. תפלות כנגד תמידין תקנום. בוא וראה בהתעוררת שלמטה נתעורר כמו כן למעלה. ובהתעוררת שלמעלה נתעורר כמו כן עוד למעלה ממנו. עד שמגיע ההתעוררת למקום שנצרך להדליק המנורה ונרלקת. ובהתעוררת העשן שלמטה נרלקת המנורה למעלה [ספ] וכאשר מנודה זו נרלקת כל שאר המנורות דולקות. ומתברכים מזה כל העולמות. נמצא שהתעוררת הקרבן היא תקון העולם והיא הברכה של כל העולמות. זה כיצד. כשמתחיל העשן לעלות אותן צורות הקדושות הממוגן על העולם נתקנות להתעורר [פ] ונתעוררות בתשוקה אל המדרגות שלמעלה. ככתוב ד) הכפירים שואגים לפרך וגו'. אלו מעוררות למדרגות עליונות שעליהן. עד שתפעל ההתעוררת שירצה המלך להתחבר בהמלכה [פא] ובהשתוקקות שלמטה נובעים מים תחתונים לנגד מים העליונים. שהרי מים העליונים אין נובעים אלא בהתעוררת ההשתוקקות שלמטה. ואז התשוקה מביאה להתרדב ונובעים מים התחתונים לעומת מים העליונים. והעולמות מתברכים וכל המטרות נרלקות. והעליונים והתחתונים נמצאים בברכות. בוא וראה כהנים ולוים מעוררים שתתחבר שמאל בימין. א"ר חזקיה הכל כך הוא בודאי. אבל כך שמעתי. כהנים ולוים זה מעורר השמאל זה מעורר הימין [עג] לפי שהתחברות בחינת הזכר עם בחי' הנקבה אין היא אלא בכחות של שמאל וימין. כמ"ש ה) שמאלו תחת יראשי וימינו תחבקיני. ואז מתחבר הזכר עם הנקבה והתשוקה נמצאת. העולמות מתברכים ועליונים ותחתונים בשמחה. וע"כ הכהנים והלוים מעוררים הדבר למטה שתתעורר תשוקה ואהבה למעלה. שהכל תולה בהכחות של ימין ושמאל. נמצא שהקרבן הוא יסוד העולם תקון העולם ושמחת עליונים ותחתונים. א"ר יוסי ודאי יפה אמרת וכך הוא. וכך שמעתי הענין ושכחתי אותו. ואני שמעתי דבר זה והכל עולה כאחד. שעכשו התפלה במקום הקרבן. וצריך האדם לסדר שבח רבונו כראוי [עג] ואם לא יסדר שבחו אין תפלתו תפלה. בוא וראה סודו שלם של שבח הקב"ה הוא מי שידוע ליחד שם הקדוש כראוי.

א את הכבש אחד תעשה בבקר. מהו בבקר [סח] זה בקר של אברהם, שנאמר וישכם אברהם בבקר. מניין שזה הבקר של אברהם הוא. א"ר אלעזר מכאן. ג) הבקר אור. בקר אור לא כתוב אלא הבקר אור. זה אור הראשון שברא הקב"ה במעשה בראשית. ולכך נאמר תעשה בבקר. בבקר הידוע. וכנגד בקר של אברהם נקרב קרבן הזה. קרבן של בין הערבים זה יצחק. וכנגד ערב של יצחק נקרב. מניין. שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. וערב מדתו של יצחק הוא. זה נתבאר. ג) א"ר יוסי כתוב את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. תפלות כנגד תמידין תקנום. בוא וראה בהתעוררת שלמטה נתעורר כמו כן למעלה. ובהתעוררת שלמעלה נתעורר כמו כן עוד למעלה ממנו. עד שמגיע ההתעוררת למקום שנצרך להדליק המנורה ונרלקת. ובהתעוררת העשן שלמטה נרלקת המנורה למעלה [ספ] וכאשר מנודה זו נרלקת כל שאר המנורות דולקות. ומתברכים מזה כל העולמות. נמצא שהתעוררת הקרבן היא תקון העולם והיא הברכה של כל העולמות. זה כיצד. כשמתחיל העשן לעלות אותן צורות הקדושות הממוגן על העולם נתקנות להתעורר [פ] ונתעוררות בתשוקה אל המדרגות שלמעלה. ככתוב ד) הכפירים שואגים לפרך וגו'. אלו מעוררות למדרגות עליונות שעליהן. עד שתפעל ההתעוררת שירצה המלך להתחבר בהמלכה [פא] ובהשתוקקות שלמטה נובעים מים תחתונים לנגד מים העליונים. שהרי מים העליונים אין נובעים אלא בהתעוררת ההשתוקקות שלמטה. ואז התשוקה מביאה להתרדב ונובעים מים התחתונים לעומת מים העליונים. והעולמות מתברכים וכל המטרות נרלקות. והעליונים והתחתונים נמצאים בברכות. בוא וראה כהנים ולוים מעוררים שתתחבר שמאל בימין. א"ר חזקיה הכל כך הוא בודאי. אבל כך שמעתי. כהנים ולוים זה מעורר השמאל זה מעורר הימין [עג] לפי שהתחברות בחינת הזכר עם בחי' הנקבה אין היא אלא בכחות של שמאל וימין. כמ"ש ה) שמאלו תחת יראשי וימינו תחבקיני. ואז מתחבר הזכר עם הנקבה והתשוקה נמצאת. העולמות מתברכים ועליונים ותחתונים בשמחה. וע"כ הכהנים והלוים מעוררים הדבר למטה שתתעורר תשוקה ואהבה למעלה. שהכל תולה בהכחות של ימין ושמאל. נמצא שהקרבן הוא יסוד העולם תקון העולם ושמחת עליונים ותחתונים. א"ר יוסי ודאי יפה אמרת וכך הוא. וכך שמעתי הענין ושכחתי אותו. ואני שמעתי דבר זה והכל עולה כאחד. שעכשו התפלה במקום הקרבן. וצריך האדם לסדר שבח רבונו כראוי [עג] ואם לא יסדר שבחו אין תפלתו תפלה. בוא וראה סודו שלם של שבח הקב"ה הוא מי שידוע ליחד שם הקדוש כראוי.

מראה מקומות א) דף נטו. ב) בראשית כ"ג א' ויחי רמד. ד) תלים ק"ד ט' ע"ד כ'

דף הזהר

[סח] מקשה שהי"ל תעשה בקר. כמו שכתוב בין הערבים ולא בין הערבים. והתירץ סוכן עמ"י כללי ודקדוק שאות ב' עם פת"ח הוא כאילו נכתב כהבקר עם ה"א הידוע. ורמז על חוסן של סדת החסד שנקרא בקר של אברהם: [ספ] מנודה הראשונה סתומה לעילא: ויינו סדת המלכות שהיא מנורת תחלה ע"י אתערותא דלתתא של עבודת ישראל ואח"כ שאר המטרות היינו הספירות שעליה: [פ] היינו ד' הצורות של המרכבה אריה שור נשר אדם: [פא] היינו יהוד קב"ה ושכינתיה תפארת במלכות עולם שהוא בבחינת זכר עם העולם שהוא בכחי' נקבה: [עג] הכהנים שורשם בסדת החסד שנקראת ימין והלוים שורשם בגבורה שנקראת שמאל: [עג] כונתו שהתפלה צריכה להיות כמיון הקרבנות. שבתחלה ע"י העשן נתעוררות תד' צורות שסביבה עם תחילת שלחן שבדולמות הגמזים, ואח"כ סדת המלכות. ואח"כ שאר העולמות היותר גבוהים. עד שמגיע להיות יהוד קב"ה ושכינתיה. וכן בתפלה נצרך לסדר קודם שבחו של הקב"ה היינו מסוקי דוסרה וברכות יוצר וק"ש שכל זה נרבר בתקון העולמות עשיה יצירה ובריאה. ואח"כ עיקר התפלה היינו השמ"ע שהיא נגד עולם האצילות:

שעל ידי זה נתעוררים עליונים ותחתונים וממשיכים ברכות לבד העולמות.. (א) א"ר חזקיה מה שאמרנו לעולם יסדר אדם שבחו של רבונו ואח"כ יתפלל תפלתו. כל מי שלבו מרוד ורצה להתפלל תפלתו. הוא בצדה ואינו יכול לסדר שבחו של רבונו כראוי מה יעשה [עד] אמר לו ר' יוסי אע"פ שאינו יכול לכוון לבו ומחשבתו. סדור השבח של רבונו למה יגרע. אלא יסדר השבח של רבונו אע"פ שאינו יכול לכוון ואח"כ יתפלל תפלתו. וז"כ (ג) תפלה לדוד שמעיה ה' צדק הקשיבה רנתי וגו'. שמעיה ד' צדק בתחלה. זה הוא סדור השבח של רבונו. ואח"כ הקשיבה רנתי האוינה תפלתו. מי שיכול לסדר שבחו של רבונו ואינו עושה כן. עליו כתוב (ג) גם כי תרבו תפלה אינני שומע:

דבא מתערין עלאין ותהאין ונגדן זכאן לכלו עלאין. (ח) א"ר חזקיה האי דאמרינן לפולס יסדר בר נש שבחא דמאריה וזכר ילני ללוותיה. סאי מאן דלביה סריד ובעי לללאה ללוותיה. ואיבו צעקו ולא יכול לסדרא שבחא דמאריה כדקא יאות מאי סוא [עד] אל ר' יוסי אע"פ דלא יכול לכונא לבא ורעותא. סדורא דשבחא דמאריה אמאי יגרע. אלא יסדר שבחא דמאריה אע"פ דלא יכול לכונא וילני ללוותיה סס"ד (ב) תפלה לדוד שמעיה ה' לך הקשיבה רנתי יגו'. שמעיה ה' לך בקדמיתא. בגין דאיכו סדורא דשבחא דמאריה. ולזכר הקשיבה רנתי האוינה תפלתו. מאן דיכיל לסדרא שבחא דמאריה ולא עבד. פליס כמיב (ג) גם כי תרבו תפלה אינני שומע:

רועה הנאמן

רעיא סהימנא

(ד) אמר רועה הנאמן עתה נצרך להבין איך תקנו תפלות כנגד הקרבנות. אלא שלש תפלות הן. את הכבש אחד תעשה בבקר. כנגד תפלת שחרית שנאמר בה וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ודרשו החכמים שאין עמידה אלא תפלה ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. כנגד תפלת המנחה שתקן אותה יצחק. וז"כ ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. ואין שיחה אלא תפלה. תפלת ערבית כנגד אימרים ופודרים שנתאבלין כל הליילה. וז"כ ויפגע במקום וילין שם כי בא השמש. ואין פגיעה אלא תפלה — :

(ד) אמר רעיא סהימנא כען בעי למחדש לך אהימנו ללוטין לקבל קרבנין. אלא תלת ללוטין אינון. את סכנא אחד תעשה בבקר. לקבל ללוטא דשחרית דאתמר צט וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ואוקמוס רבנן דלית עמידה אלא ללוטא. ואת סכנא השני תעשה בין הערבים. לקבל ללוטא דמנחה דתקין לס יצחק. סס"ד וילא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. ולית שיחה אלא ללוטא. ללוטא דערביה לקבל אמורין ופודרין דמתאכלין כל הליילה. סס"ד ויפגע במקום וילין שם כי בא השמש. ולית פגיעה אלא ללוטא — :

(ה) ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' וגו'. פקודא דא לקרבא תמידין ומוספין לה'. אע"פ דקרבנין כלסו לה'. איכו נפיל כלא ופליג קרבנין למשריין דיליה. מנהון פליג לכלביס. אינון קרבנין פסולין דייביז לסון לסמאל כלב ולמשרייתיה. ובגין דא סוה נחית דיוקנא דכלבא. ומנסון לשייס דאית צהון כבעריין. ומנסון כמלאכי שרת. ומנסון ככבי נשא. אינון דעובדיהון כשדים פליג קרבנסון לשדים. אלין דעובדיהון כמלאכין פליג קרבנין דלסון למלאכיס. סס"ד את קרבני לחמי לאשי [עף] דאינון קרבנין דלסון לאו תליין צבעירין דקרבנין דבעירין אינון דעמי הארץ. וקרבנין דבני נשא דאינון כמלאכין ללוטין ועובדין סבין. קרבנין דת"ח מארי מדות ואלין מארי ריזין דחורייתא וסחרין גניזין דצסון. קב"ה נחית סוא צברמיה לקבלא קרבנין דלסון. דאייה תורה ה' תמימה שכינתא קדישא מעשר מדות. ותלמידי דרבנן אינון מלין דלסון כאכילת שירי מנחות. ואית אחרנין דמתגברין עלייהו. דאורייתא דלסון כאכילת מנחות עלמן ולא שירי מנחות. ואית אחרנין דאורייתא דלסון אכילת קדשים. מאכליס מנחה מיזין למלכא. וכל מנחות דמאכלין דקרבנין מי קב"ה לקרבא ליס כלסו צביטא דיליה דאייה שכינתא. והאי אייה פקודא לקרבא קרבנות בבית הבחירה. לקיים (ו) כי אם בואמת יתהלל המתהלל וגו' [עו] משל למלך

(ה) ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' וגו'. פקודא דא לקרבא תמידין ומוספין לה'. אע"פ דקרבנין כלסו לה'. איכו נפיל כלא ופליג קרבנין למשריין דיליה. מנהון פליג לכלביס. אינון קרבנין פסולין דייביז לסון לסמאל כלב ולמשרייתיה. ובגין דא סוה נחית דיוקנא דכלבא. ומנסון לשייס דאית צהון כבעריין. ומנסון כמלאכי שרת. ומנסון ככבי נשא. אינון דעובדיהון כשדים פליג קרבנסון לשדים. אלין דעובדיהון כמלאכין פליג קרבנין דלסון למלאכיס. סס"ד את קרבני לחמי לאשי [עף] דאינון קרבנין דלסון לאו תליין צבעירין דקרבנין דבעירין אינון דעמי הארץ. וקרבנין דבני נשא דאינון כמלאכין ללוטין ועובדין סבין. קרבנין דת"ח מארי מדות ואלין מארי ריזין דחורייתא וסחרין גניזין דצסון. קב"ה נחית סוא צברמיה לקבלא קרבנין דלסון. דאייה תורה ה' תמימה שכינתא קדישא מעשר מדות. ותלמידי דרבנן אינון מלין דלסון כאכילת שירי מנחות. ואית אחרנין דמתגברין עלייהו. דאורייתא דלסון כאכילת מנחות עלמן ולא שירי מנחות. ואית אחרנין דאורייתא דלסון אכילת קדשים. מאכליס מנחה מיזין למלכא. וכל מנחות דמאכלין דקרבנין מי קב"ה לקרבא ליס כלסו צביטא דיליה דאייה שכינתא. והאי אייה פקודא לקרבא קרבנות בבית הבחירה. לקיים (ו) כי אם בואמת יתהלל המתהלל וגו' [עו] משל למלך

מראה מקומות (א) ויש רגש : (ב) פליס י"ג (ג) יעמי' א' (ד) דף ככד. (ה) כסר ק"י. (ו) יעמי' ט'

זיו הוזהר

[עד] השאלה אם באופן זה מותר לו לרדל הכל ולהתפלל רק השמ"ע כלבר : [עס] לאשי היינו המלאכים שנקראים אישים : [עו] בואמת רמו על השכינה הקדושה שנקראת וא"ת :

למלך שהיו עבדיו ונסיכיו ושרי המלכות משלחים לו הרבה מתנות. אמר מי שרוצה לשלח לי מתנה אל ישלח אלא בידי המלכה. לקיים בה (א) ומלכותו בכל משלה. ובעבור זה נקראת השכינה קרבן לה'. עולה לה'. אשם לה'. ואפילו קרבן נדות ויולדות ומצורעים חבים חבות. הכל עולה לה'. להקריב להקב"ה ושכינתו. ואח"כ היא תחלק לכל. ושי"כ ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ואפילו מון החיות כגון קרבן שעורים. מאכל בהמות ומאכל עבדים ושפחות של בית המלך. ואפילו מאכל הכלבים החמורים והנמלים. לקיים בה ומלכותו בכל משלה. ומניין שעל ידה מחלק הכל. שכתוב ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. לפי שהקב"ה ו' בן ית' כולל ירו'. והשתלמות שלו ה'. היא עולה לה'. קרבן לה'. שלמים לה'. היא התקרבות שלו ושימומו. שבה נשתלם ירו' להיות הרוי'. והכל מתהדר בה. ובעבור זה (ג) זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו. שלא לתת ממשלה לצד הפסומה בקרבן. שכל אלהים אחרים בעולם הפרוד הם. ואין להם התקרבות והתיחדות. והקב"ה הפרידם משמו כמו שהבדיל חשך מן אור. ושי"כ ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ופי שמקרב להקב"ה מה שהרחיק. כמו שמקרב סמאת נדה לבעלה. וזהו הסוד (ג) ואל אשה בנדת סומאתה לא תקרב לגלות ערותה. וכל אותן לא תגלה ערותן התקרבות של כל עריות שקולין לעבודה זרה. שכל צדדים האחרים עליהם נאמר (ד) מאלה נפרדו וכו' הגוים בארצותם. וכתוב ללשונותם בארצותם לגויהם. וכתוב כי שם כלל ה' שפת כל הארץ ומשם הפיצם ה'. וכל מי שמקריב איהו קרבן לצדדים אחרים. הקב"ה מפרידו מן שמו. ואין לו חלק בשמו. שהקב"ה בחר את ישראל מכל שאר האומות. ושי"כ (ה) ובך בחר ה' וגו'. והבדיל אותם מהם להלקו. ושי"כ (ו) כי חלק ה' עמו. ובעבור זה נתן להם התורה משמו. שכתוב זה שמי לעלם זה זכרי לדר דר. והיה נתבאר ירו' עם שמי עולה שמי' ורו' עם זכרי' עולה רמ"ה. בכל מצוה ומצוה הקשיר את ישראל בשמו. להיות כל אבר ואבר שלהם חלק גורלו ונחלתו. ובעבור זה זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו:

למלכה דהו עבדיו ואפרכסיו ושפני מלכותא משלח לי כמס דורני. אמר מאן דבעי למשלח לי דורנא לא יסלה אלא בידא דמסרוניתא. לקיים בה (א) ומלכותו בכל משלה ובגין דא התקריאת שכינתא קרבן לה'. עולה לה'. חסם לה'. ואפילו קרבן נדות ויולדות ומצורעים וצבים וצבות כלל אלמריך לקרבא לה' ושכינתא. ולבצר איחי פליגת לכלא. סה"ד ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ואפילו מוונח דחיון כגון קרבן שעורים. מאכל בעירן ומאכל עבדים ושפחות דבי מלכה. ואפילו דלצבי ודחמרי וגמלי. לקיים בה ומלכותו בכל משלה. ומנין דעל ידא פליג כלל דכתיב ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. בגין דקב"ה ו' בן ית' כליל ירו'. ושלמו דיליה ה'. איחי עולה לה'. קרבן לה'. שלמים לה'. קריבו דיליה שלמו דיליה. דכס אשתליס ירו' למסוי הרוי'. וכלא אפסדר בה. ובגין דא (ג) אצח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו. דלא למייבז סלקנותא לספרא אחרא בקרבנא דכל אלהים אחרים עלמא דפרודא אינון. ולית לון קריבא יחודא. וקב"ה אפרים לון משמים כמה דאפרים חשך מאור. סה"ד ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ומאן יקריב לקב"ה מאי דאפרים. כמאן דקריב מסאבו דגדה לבעלה. והאי איכו רוא (ג) ואל אשה בנדת סומאתה לא תקרב לגלות ערותה. וסני לא תגלה ערותן. קריבו דכל עריון שקולין לעבודה זרה. דכל סערין אחרין עלייהו אחר ד' מאלה נפרדו איי סגוים בארצותם. וכתיב ללשונותם בארצותם לגויהם. וכתיב כי שם כלל ה' שפת כל הארץ ומשם הפיצם ה'. וכל מאן דקריב שום קרבנא לסערין אחרין. קב"ה אפרים ליה משמים. ולית ליה חילקא בשמים. דקב"ה בחר לון לישראל מכל שאר אויין. סה"ד (ה) ובך בחר ה' וגו'. ופליג לון מנייהו לחולקיה. סה"ד (ו) כי חלק ה' עמו. ובגין דא יסיב לון אורייתא משמים דכתיב וס שמי לעלם זה זכרי לדר דר. והא אוקמוס ירו' עם שמי שמי' ורו' עם זכרי' רמ"ה. בכל מצוה ומצוה קשיר לון לישראל בשמים. למסוי כל אבר ואבר דלכון חולק עבדיה ואחסנתיה. ובגין דא זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו:

(ז) אמר צוינתא קדישא. מאי דאחרת בחבורא קדמחא רוא דקרבנין. דכמה דערקין דכדא אית צהון דברבין ווערין ומתפשטין לכמה סערין ושלבין וינקין. אוק הכי בקרבנין. אליון סילין דליון כגונא דלכון נסלין אברין ואמורין ופדרין דמתאכלין כל סיליה. הא אחרת דקרבנין לאו אינון קריבין אלא כלל לה'. כמה דאחרת זוכה לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו. אלא אע"ג דכל קרבנין לריבין לקרב קמים. איכו פליג לכל משרין מאכלין דקרבנין לכל חד כדקא חוי ליה לשכליים מזוני דלורייסתא ומסתא דיינא ומיא דלורייסתא. לפענייס דליון שדיס דליון ככני אדם יסיב לון אליון מאכלים סבעיים. דכתיב אשא דלכון למיכל לון. כמה דאוקמוס רבין דלוי זכו סוס נחית כמו אריה דאשא למיכל קרבנין. ואי לאו. סוס נחית תמן כמין כלבא דאשא. ואוק הכי כד מית צ"ט אי זכי נחית בדמות אריס לקבלא נפשיה. ואי לאו. בדמות כלב. דעליס אמר דוד (ח) סיליה מחרב נפשי מידי כלב יחידתי. ובגין לשיבא קב"ה גופסיון דישראל ונפסהון מכהון מני לקרב קרבנין דבעירן. ונפסיון יסון צאתריהו. לקיים (ט) אס רעב שונאך

מראה מקומות (א) תלים ק"ג (ב) שמות כ"ב (ג) ויקרא י"ח (ד) בראשית י" (ה) דברים י"ד (ו) שם ל"ב (ז) ד"ד רכ"ז (ח) תלים כ"א (ט) מ"ב י"א.

שונאך האכילהו לחם ואם לחם הסקפו מיס. אלכ קב"ה
 לא נפיל לחם רעותה לנכח ותצירו דיליה. סס"ד ח) זכחי
 אלתיס רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלתיס לא תבוה [עו]
 כגונא דכלי חרס דלתמר זהון נשברו נססרו. כסני
 מחא. לואי לנא. ישראל גופא ואתמר זהון כהניס בעבודתס
 ולויס בדוכס וישראל במעמדס. ואי ככד בעי לקרבא
 לנבי לנכח חלביס דאינון מסאבין. איכו לא נפיל לחם
 שמנונו דחלב ססור. וכגונא דאית בגופא חלב ססור
 וחלב טמא רס ללול בלח פסולת ורס עכור בפסולת.
 וערקין דלנכח חילין קדישין וערקין דכדד חילין
 מסאבין ארוף הכי אינון מסריין דילך סרע ומסריין
 דלך ססוב. אלין ממנ על ערקין דלנכח. ואלין ממנ
 על ערקין דכדד. ואוף הכי תרי אומי. ישראל ואומין
 דעלמא עובדי כו"ס:

אמר לוי רועה הנאמן. יפה אמרת בכל. אבל אפילו
 ישראל אין כלם שוים. שיש בהם בני מלכים מצד
 המלכות הקדושה. הכלולה מעשר מפירות ומכל הויות
 וכגוים. ויש מהם עבדים מצד של עבד שהוא עבדו וקן
 ביתו [עמ] ויש מהם כבהמות. ונאמר בהם (ג) ואתן צאני
 צאן מרעיתי אדם אתם. ואתן הדומים לצאן צוה הקב"ה
 להקריב בהמות במקומם לכפר עליהם. ואתן הדומים
 למלאכים קרבנות שלהם הם המעשים טובים. שממונים
 עליהם מלאכים שמקריבים אותם להקב"ה במקומם. והם
 נקראים בנים לה'. וש"כ בנים אתם לה' אלהיכם. .
 (ג) כאשר חוטאים אלו שנקראים בנים לה'. נסתלק אור
 הקב"ה מהאותיות של השם הקדוש ונשארות בפירוד.
 ומה התקין שלהם. התורה. שהיא שמו הקדוש של הקב"ה.
 לקרב בה האותיות של שם הקב"ה. י ביה ו ביה. אף
 כך אותן העבדים שלו מצד של היות הקדוש. בהחטאים.
 שלהם גורמים לו להסתלק מהם. מה התקנה שלהם.
 להמשיך אור הקב"ה עליהם שיקרבם. אף כך אותן
 שנתהו מארבע היסודות. שהם צאנו של הקב"ה. שגרמו
 להסתלק הקב"ה מהם. תקנה שלהם לקרב אותם להקב"ה.
 ומפני זה צוה בכלם קרבן לה' - ע"כ ר"ם:

אמר לוי רועה הנאמן. יפה אמרת בכל. אבל אפילו
 ישראל לאו כלהו שוין. דאית זהון בני מלכות מספרא
 דמלכותא קדישא. כלילא מעשר ספיראן ומכל סוין
 וכנויין. ואית מנהון עבדין מספרא דעבד דליהו עבדו וקן
 ביתו [עמ] ואית מנהון כבעירין. ואתמר זהון (ג) ואתן לאני
 לאן מרעיתי אדם אתם. ואינון דמייך לענא קב"ה מני
 לקרבא בעירן באתריהו לכפרא עליהו. ואינון דמייך
 למלאכין קרבנין דלחון אינון עובדין עבין. דממנ
 עלייהו מלאכיס דמקריבין לקב"ה באתריהו. ואינון
 אתקריאו בנין לסי. סס"ד בניס אתם לה' אלתיסס. .
 (ג) כד חבו אלין דאתקריאו בנין לה'. אסתלק
 קב"ה מן אמוון דשמה קדישא ואסתאריין בפרודא.
 ומאי תקונא דלסון. אורייתא. דאיתי שמה קדישא דקב"ה.
 לקרבא בה אמוון דשמה דקב"ה. י ביה ו ביה. ארוף
 סכי אינון עבדין דיליסי מספרא דחיון. בחובין
 דלסון גרמו ליה להסתלקא מנסון. מאי תקנתא דלסון.
 לנחמא קב"ה עליהו לקרבא. לון. ארוף סכי אינון
 דסון מארבע יסודין. דאינון עאלא דקב"ה. דגרמו
 לסלקא קב"ה מנייהו. תקנתא דלסון לקרבא לון לקב"ה.
 ובנין דא בכלהו מני קרבן לסי - ע"כ ר"ם:

סתרי תורה

סתרי תורה

ד) צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי
 לאשי. למדנו שעשה הקב"ד ירושלים למעלה
 כדמין ירושלים שלמטה. בחומות ומגדלים ושערים הנפתחים.
 ואתן החומות אשר שם יש עליהם שומרים לשמור שערי
 אותן החומות. שכתוב ה) על חומותיך ירושלים הפקדתי
 שומרים ונ'. ומיכאל כהן גדול העליון הוא למעלה
 מכל שומרי השערים של אותן החומות. הנשמה כאשר
 תצא מעולם הזה אם תזכה נכנסת בגן העדן של הארץ.
 שנשע הקב"ה עבור רוחות הצדיקים [עמ] כדמין אותו
 גן העדן שלמעלה. אשר שם כל צדיקי העולם. וכאשר
 הגשמה יצאת מעולם הזה נכנסת במערת המכפלה. ששם
 הוא פתח דגן עדן. פוגעת באדם הראשון ובאותן האבות
 אשר

ד) צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי
 לאשי. תנן עבד קב"ה ירושלם לעילא
 כגונא דירושלם דלתתא. בצורין ומגדלין ופתחין פתחין.
 ואינון שריין דתמן אית עליהו נסרין דנסרי פרעי
 דאינון חומות. דכתיב ה) על חומותיך ירושלים הפקדתי
 שומרים ונ'. ומיכאל כהנא רבא עלאה איכו לעילא
 מכלסו נסרי פרעי דאינון חומות. נשמחא כד
 נפקת מסאי עלמא חי זכאת עלאה בנחמא דעדן דארשא.
 דנשע קב"ה דרוחיסון דלציקא [עמ] כגונא דססוא
 גכתא דעדן דלעילא. דתמן כל דציקא דעלמא. וכד
 נשמחא נפקת מסאי עלמא עלאה כמערתא דכפלתא. דתמן
 איכו ספחא דגן עדן. פגעת בחדס קדמאס וכאינון אכסן
 דתמן

מראה מקומות א) תליס ר"ח ב) ימקאל ל"ד ג) דף רכב. ד) ק"פ. ט) ישי"י פ"ב

דיו הזהר

[עמ] זה פלא כי מובא לעיל על המסוק צו את בני מה שא"ר אמא
 אלהים רוח נשברה. ואמר על זה הפירוש רבאן דבני נשא לא
 מובל כ' פירושים: [עמ] זה המלאך מס"ט שר הפנים: [עמ]
 כפי שמבאר הלאה מסעע שקורא כאן להרוח בשם נשמה:

אשר שם. אם זכתה שמחים בה ופותחים לה פתח ונכנסת. כיון שנכנסת יושבת שם בגן ומתלבשת בלבוש הצורה שה' לה בעולם הזה ומתענגת שם. ואם לא זכתה רוחים לה לחן :

סוד הגמטרות לחכמי לב נמסר. שלש מדרגות הן שמחברות זו בזו. ואלו הן :

נפש רוח נשמה

נפש זהו הכח שהגוף נבנה ממנו. שכאשר האדם נתעורר בעולם הזה להודג באשתו כל אבריו מסכימים ומתקנים ליהנות בזה. ונפש הזאת והרצון שלה מסכמת לפעולה הזו. והוא מושך כח מן הנפש הזאת ומכניסו שם באותו הזרע שמזריע. ומפני הרצון והמשכת כח הנפש שנמשך שמה נמשך עוד כח אחר שמה מאותן המדרגות שלמעלה שנקראות **אישים**. ונכנס כח ההוא בהמשכת כח הנפש שבאותו הזרע ונבנה ממנו הגוף. וזה הוא כח הראשון התחתון מאותן הג' כחות. ולפי שנפש הזאת נתקרבה בדבקות של יסוד הגוף. הקרבן שנקרב לכפר על (הנשמה) [הנפש. ככתוב (א) ואם נפש אחת תחטא. ונפש כי תחטא] גיתן ממנו חלק לאותן מדרגות האישים. לפי שהמשכת כח העליון של זאת הנפש בא מדם. וזהו שכתוב את קרבני לחמי לאשי. מהו לחמי לאשי. שנותן מזון לאישים שלי. ולפי שזה כפרת הנפש נוטלים ממנו חלקם. וכאשר מת האדם בעולם הזה. נפש ההיא אינה עוברת מן הקבר לעולם. ובכח שאינו ידוע מספרים המתים זה עם זה :

דמין אי זכאת איכי חדן זה ופתחין לה פתחא ועאלת. כיון דעאלת יתבה תמן בננתא ואתלבשת בלבושא דדיוקנא דהאי עלמא ואתעדנת תמן. ואי לא. זכאת דחין לה לבר :

סתרא דסתרין לחכימי לבא אתמסר. תלת דרגין אינון דלחין דא דרא ואלין אינון

נפש רוח נשמה

נפש איכי חילא דגופא אתבני מניה. וכד בר נש אתער בהאי עלמא לאזוגא בנוקביא כל שיפוי מסתכמי ומתקני לאתהנאה בזה. והאי נפש ורעותא דילה אתכסם להאי עיזבא. ומשיך חילא מהאי נפש ואעיל ליה תמן בהסוה זרעא דלושיד. ומנו רעותא ומשיכו דנפשא דמשיך תמן אתמשיך חילא אחרת תמן מאינון דרגין דלעילא דאתקרו **אישים**. ועאל הסוה חילא במשיכו דנפשא דהסוה זרעא ואתבני מניה גופא. ודא איכו חילא קדמאה תתאה דאינון תלת. ובגין דהאי נפש אקריב בדבקותא דיסודא דגופא. קרבנא דאתקריב לכפרא על (כשמתא) [נפשא. דכתיב (א) ואם נפש אחת תחטא. ונפש כי תחטא] אתיביב חולקא לאינון דרגין דאישים. בגין דמשיכו חילא עלאה דהאי נפש אחי מנייהו. ודא סוה דכתיב את קרבני לחמי לאשי. מהו לחמי לאשי. דייביב מזוגא לאשי. ובגין דהא כפרה דנפשא נטלין חולקאון. וכד מית בר נש בהאי עלמא סהיא נפש לא אתעדי מן קברא לעלמין. ובחילא דלא ידעי מתיה משתעו דא עס דא

רוח הוא המקיים להנפש בעולם הזה. והוא נמשך מהתעוררת הנקבה אל הזכר כאשר הם בתשוקה אחת. ואז היא מעוררת בתשוקה המשכת זה הרוח מלמעלה. כרמיון שהנקבה מזרעת זרע על ידי תשוקה אל הזכר. וזה סוד הכתוב (ב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. שזה הרוח כאשר יוצא מזה [הגוף] (העולם) הוא נפרד מן הנפש. נכנס לגן עדן שבזה העולם ונתלבש שם בלבוש מתוך אויר הגן. כמו שמתלבשים מלאכים עליונים כשיורדים לזה העולם. לפי שהם מן רוח ההוא נעשו. שכתוב (ג) עושה מלאכיו רוחות וגו'. אף כן מתלבש הרוח בגן עדן התחתון בהצורה של זה העולם. ושם מתענג בכל התענוגים. בגן עדן הזה יש צורות ותמונות של זה העולם. ויש צורות ותמונות של עולם העליון. ושם כל אותן הצדיקים הולכים ומתענגים. ובראשי חדשים ושבתות הם מבקשים לעלות למעלה. ובאמצע הגן יש עמוד אחד מרוקם בכל גונים. וזה הרוח כאשר מבקש לעלות מתפשט שם מן הלבוש ההוא. נכנס תוך העמוד ההוא ועולה למעלה לתוך המקום ההוא שיצא ממנו. ככתוב והרוח תשוב אל האלהים וגו'. ונטול אותה **מיכאל** כהן גדול העליון ומקריב אותה קרבן בושם לפני הקב"ה. ויושבת שם ומתענגת בצרור החיים ההוא. (ד) שכתוב עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. אח"כ הוא יורד לתוך גן עדן התחתון. ומתלבש בלבוש ההוא ומתענג בכל התענוגים. ויושב שם מעוטר פי שנים מכמה שהיה מקודם :

רוח איכו דמקיים לנפש בהאי עלמא. ואיכו משיכו דאתערותא דנוקבא לגבי דכורא כד אינון בתאובתא חדא. וכדין אתערת בתאובתא דילה משיכו דהאי רוח מלעילא. כגונא דנוקבא אשדיתא זרעא בתאובתא דילה לגבי דכורא. ודא סתרא דכתיב (ב) וסרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. דהאי רוח כד נפיק מהאי [גופא] (עלמא) אתפרס מנפש. עאל לגנתא דעדן דבהאי עלמא ואתלבש תמן מגו אוירא דגנתא. כמה דמתלבשין מלאכי עלאי כד נחתין להאי עלמא. בגין דאינון מהסוה רוח סוה. דכתיב (ג) עושה מלאכיו רוחות וגו'. אוף הכי רוחא מתלבש בגן עדן דארעא דדיוקנא דהאי עלמא. ותמן אתעדן בכל עירויין בגן עדן דא אימ ליורין דדיוקנין דהאי עלמא. ואימ ליורין דדיוקנין דעלמא עלאה. ותמן כל אינון דדיקיא אוילין ומתעדנין ובריש ירחי ושבתי אינון בעאלן לסלקא לעילא ובמלעות גנתא אימ עמודא חדא מרקמא בכל גוויין והאי רוח כד בעא לסלקא אתפשט תמן מהסוה לבושא. עאל גו סהוא עמודא וסליק לעילא גו סהוא אתר דנפיק מניה כדכתיב וסרוח תשוב אל האלהים וגו'. ונפיל לה **מיכאל** כהנא רבא עלאה ומקריב לה קרבן בוסמין קמי קב"ה ויפתח תמן ומתעדנא בהסוה לרורא דמיי. (ד) דכתיב עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. לבתר נחתא לגו גנתא דארעא. ומתעדנא בכל עדוין ואתלבשת בהסוה לבושא. ויתבה תמן בעמורא על חד פרין מכמס דסות בקדמיתא :

נשמתא

נשמה

מראה מקומות (א) ויקהל (ב) קטלת יב (ג) תניס ק"ד (ד) ישי' ס"ד

נשמתא היא מילא עלאה על כל אלין ואיבי מחילא דכורא. רוח דלינא דחיי ואיבי סלקא לעילא מיד [פ] וכל הני תלת דרגין מתקשרין כחדא דא זרע בנפשא דז"נ וכד מתפרשין כלשו סלקין ותבין להסוה אתר דנקפו מניה. כד האי רוח נפיק מהאי עלמא ועאל בנו מערתא דאדם ואצטן תמן. אינון יבין ליה פנחס סימנא ועאל לגבי גנתא דעדן [פא] כד קריב תמן אשכח כרובים והסוה להט סהרצ המתהפכת. אי זכאי חמאן פנקס סימנא ופתחין ליה פתחא ועאל. ואי לא. דחין ליה לבר. תמן צנן עדן כל הסוה ומנא דתיב מתלבש דזיוקנא דהאי עלמא. וצריש יריא ושצתי כד צעי לסליק עס לדיקיא די צנתא דעדן. יבין ליה פנקס סימנא וסליק צהסוה עמודא. תמן פנע צאינון נפרי חומות ירושלים. אי זכאי פתחין ליה פתחא ועאל. ואי לא. נסלין מניה הסוה פנקס סימנא ודחין ליה לבר. תצ לנתא ואמר (א) מלאויה השומרים הסובבים צביר וגו' נשאו את רדיי מעלי. דא איבו פנקס סימנא דמעלי מניה. שומרי החומות אלין אינון נפרי חומות ירושלים דלעילא

(ב) פתח רבי חנאי ואמר כתוב את קרבני לחמי לאשי וגו'. את קרבני. דא קרבן צשרא דאתקריב לכפרא דמא על דמא צשרא על צשרא. צבין דכל קרבנין לאו מתקרבין אלא צשרא לכפרא על צשרא. והכי שמענא אי צ"נ חסא צהמה מאי חסאת. דקצ"ה אמר אדם כי יקריב מכם קרבן ליה. אחאי. אלא קב"ה עביר רוח צני כשא ורוח הצהמה. ואפריש דא מן דא וצנ"כ (ג) מי יודע רוח צני האדם העולה היא למעלה ורוח הצהמה סירדה היא למטה לארץ. ולוי מתפרש דא מן דא. עד לא חסא אדם מאי כתיב. ויאמר אליהם הנה נתתי לכם את כל עשב זרע וזרע וגו'. וכתיב לכם יהיה לאכלה ולא יתיר. כיון דהסא וילר סרע אשתאיב צנפא דיליה ובכל אינון תולדין עביר צבו דינא ולצבר המה נח דהא גופא אשתאיב מאתרא דילר סרע אקריב קרבן. כמה דאקריב אדם מהי כתיב וירח ה' את ריח סניחה וגו'. וכתיב כי ילר לצ האדם רע מנעוריו. אמר סקצ"ה מאן וללהא סואיל וגופא אשתאיב מהסוה ילר סרע יתענג גופא כמה דאתחיו ליה ויכול צשרא כדתיב כירק עשב נתתי לכם את כל. כד אכיל צשרא אשתענג צשרא דיליה ואתערב את צרע ואתרבי גופא מניה. ומחאי ענג גופא חסא צמה חסאין אמר קצ"ה צשרא אכיל וצשרא אתרבי מניה וציה חסא. צנ"כ כפרה על גופיה צשרא. וכיון דצשרא דאכיל עביר דמא לגופיה צבין כך דמא דנפיק מהסוה צשרא דלצר אתעתד לכפרא על דמא דאתעביר מניה. דתיב (ד) כי הדם הוא צנפס יכפר כתיב לו את צני ישראל ואמרת אליהם את קרבני. וכתיב (ה) תקריבו את קרבנכם. מאי צני האי להאי. אלא קרבני. כגון שלמים דתיין על שלום [ותמידין ומוספין]. קרבנכם. כגון חסאות ואשמות דתיין על חסא ואסס. צנ"כ את קרבני. צשרא. לחמי. כהמא וחמרא ריח דא קשרת. ניחאי. דא נחת רוח דעביר צהסא צרעותא

מראה מקומות א' ש' ג' ט' נ' פ' ס' (ג) קהנ' ג' (ד) ויקרא י"ז (ה) ט"ז א'

נשמה היא כח עליון על כל אלה. והיא נמשכת מכה הזכר. סוד עין החיים. והיא עולה למעלה מיד [פ] וכל אותן שלש המדרגות נקשרות יחד זו בזו בגוף האדם. וכאשר מתפרדין כלן עולות וחוזרות למקום ההוא שיצאו ממנו. כאשר זה הרוח יוצא מזה העולם ונכנס לתוך המערה שאדם הראשון והאבות שם. הם נותנים לו פנחס לסימן ונכנס לפני גן העדן [פא] כאשר יקרב שמה מוצא הכרובים ואתו להם החרב המתהפכת. את הוא זכאי מבישים בפנקס הסימן שלו ופותחים לו פתח ונכנס. ואם לא. דוחין אותו החוצה. שם בגן עדן כל הזמן שיושב שם הוא מתלבש בדצורה של זה העולם. ובראשי חדשים ושבתות כשהוא מבקש לעלות עם הצדיקים אשר בגן העדן. נותנים לו פנקס לסימן ועולה בתוך העמוד ההוא. שם פוגע באותן שומרי חומות ירושלים. אם הוא זכאי פתחין לו פתח ונכנס. ואם לא. נוסלים ממנו אותו פנקס הסימן ודוחין אותו החוצה. חזר לנן ואמר (א) מצאוני השומרים הסובבים צביר וגו' נשאו את רדיי מעלי. זה הוא פנקס הסימן שנמלו ממנו. שומרי החומות. אלה הם שומרי חומות ירושלים שלמעלה:

(ב) פתח רבי חנאי ואמר כתוב את קרבני לחמי לאשי וגו'. את קרבני. זה קרבן בשר שנקרב לכפר דם על דם בשר על בשר. לפי שכל הקרבנות אין נקריבים אלא בשר לכפר על בשר. וכך שמעתי אם אדם חטא בהמה מה חטאת. שאמר הקב"ה אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. למה. אלא שהקב"ה עשה את ריח האנשים ורוח הבהמה. והבדיל זה מן זה. ולפיכך כתוב (ג) מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. ודאי נבדל זה מן זה. פרם שחטא אדם מה כתוב. ויאמר אליהם הנה נתתי לכם את כל עשב זרע וזרע וגו'. וכתוב לכם יהיה לאכלה. ולא יתיר. כיון שחטא ויצר הרע נכנס בגופו ובכל אותן התולדות עשה בהם דין. ואח"כ ראה נח שהרי הגוף נבנה ממקום יצר הרע הקריב קרבן. כמו שהקריב אדם. מה כתוב וירח ה' את ריח הניחח וגו'. וכתוב כי יצר לב האדם רע מנעוריו. אמר הקב"ה מכאן ולהלאה כיון שהגוף נבלע בו יצר הרע ההוא. יתענג הגוף בפי הראוי לו ויאכל בשר. ככתוב כירק עשב נתתי לכם את כל. כאשר יאכל בשר התענג בשר שלו ונתערב זה בזה. ונתנדל הגוף ממנו. ומזה הענג חטא הגוף בכמה חטאים. אמר הקב"ה בשר אכל והבשר נתנדל ממנו וכן חטא. לפיכך כפרה על גופו בשר. וכיון שהבשר שאכל עשה דם לגופו. לפיכך הדם שיצא מן בשר ההוא לחץ הוכן לכפר על הדם שנעשה ממנו. שכתוב (ד) כי הדם הוא בנפש יכפר: כתוב צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני. וכתוב (ה) תקריבו את קרבנכם. מה בין זה לזה. אלא קרבני. כגון שלמים הבאים על שלום [ותמידים ומספיים]. קרבנכם. כגון חטאות ואשמות הבאים על חטא ואעם. לפיכך את קרבני. זה הבשר. לחמי. חלות ונככים. ריח. זה הקשרת. ניחאי. זה הנחת רוח שעושה הבהן בכוונת

זיו הזהר

[פ] מי מיד לאמר מיתה. ואצל צדיקי עולם גם בחיי הגוף יש להם כח הוח: [פא] ענין זה הפנקס לסימן אפשר לפרש שהוא כעין ספר קטן לסימן לאיזו מחלקת אנשים הוא שייך לתת לו שם בגן עדן כקום אצל אותן האנשים אמונה המחלקה. אם הוא אומן ישכן אצל בעלי אומנותו. ואם למדן אצל למדנים. כדאיתא בפר"ק קהלת עה"פ מה יתרון העושה וגו'. כל אינש ואינש לא משרין ליה אלא עם בעלי אומנותיה. ועוד אפשר לפרש שזה סימן לאיזה שבט שייך שורש נשמתו. כי אולי גם שם איש על דגלו יחנו:

ברעותא דשמא קדישא. וליוזי ברעותא דשיר ושכחה. תשמרו להקריב לי צמועדו. מכו צמועדו. אי תימא בכל יום בבקר ובערב. למה אמר צמועדו [פג] אלא מועדו השולט בזמן ההוא. עת רצון שנמצאת למעלה במדרגה ידועה. ולכן כתוב צמועדו. כאשר קרבן הקרב כלם נוטלים חלק. ונפזרים הקליפות לכל צד. היחוד מתקרב ונתיחד והמטרות נוארות. ונמצא שפע ורצון בכל העולמות. והקב"ה נמצא בסוד היחוד כראוי. ע"כ ס"ת :

בכוונת השם הקדוש. והלויים בכונתם של השיר והשכחה. תשמרו להקריב לי צמועדו. מהו צמועדו. אם תאמר בכל יום בבקר ובערב. למה אמר צמועדו [פג] אלא מועדו השולט בזמן ההוא. עת רצון שנמצאת למעלה במדרגה ידועה. ולכן כתוב צמועדו. כאשר קרבן הקרב כלם נוטלים חלק. ונפזרים הקליפות לכל צד. היחוד מתקרב ונתיחד והמטרות נוארות. ונמצא שפע ורצון בכל העולמות. והקב"ה נמצא בסוד היחוד כראוי. ע"כ ס"ת :

ח) ועשירית האיפה סלת למנחה. עשירית האיפה אחמי. אלא עשירית האיפה לקבל כנסת ישראל דאיסי עשיראה דרננין. סלת למנחה. לאעלאה להאי סלת קמי מלכא עלאה למנחה סלת תרין דרננין [פג] דאיסי סלת כסמא ואיסי כסמא. ובנין דאיסי כסמא לא לתפקד על כסמא דחמשת מינין דאינין חסה ושעורה וסיפון וכו' ממנא דעלמא. אלא קב"ה בלחודו. ובנין דא מחן דמולוז כסמא וזריק ליה בחרעא פניוסא רדיף אכסריס. וחד ממנא לתפקד על דא ואיסי רדיף אכסריס למייב ליה עניותא. ולא יפיק מן עלמא עד דילקריך לבריינין. ועליס (כתיב ב) נודד הוא ללחם איס. נודד הוא וייהך מפלגל וגלי מאתר לאתר ללחם איס הוא. ולית מאן דיסגח עליה מאן דירחס עליה.. כלולה בשמן כסית בשמן [פד] כסמא שמן דנניד ופיסק מלילא : -

ח) ועשירית האיפה סלת למנחה. עשירית האיפה למה. אלא עשירית האיפה כנגד מדת המלכות שהיא מדרגה העשירית. סלת למנחה. להעלות סלת הזאת לפני מלך העליון בין שתי הזרועות [פג] שהיא לחם סלת. והיא נקראת לחם. ולפי שהיא הלחם לא נפקד על הלחם של חמשת המינים שהם חסה ושעורה וסיפון וכו' שר העולם. אלא הקב"ה בלבדו. ולפיכך מי שמוזלזל בלחם ומשליכו על הארץ עניות רודפת אחריו. ומסונה אחד נפקד על זה והוא רודף אחריו לתת לו עניות. ולא יצא מן העולם עד שיצטרך לבריות. ועליו כתוב ב) נודד הוא ללחם איס. נודד הוא וילך ממולטל וגולה ממקום למקום. ללחם איס הוא. ואין מי שישיגה עליו. מי שירחס עליו.. כלולה בשמן כסית. בשמן [פד] בשמן והוא שנמשך ויוצא למעלה : -

רעיא מדימנא

רועה הנאמן

ז) אמר רעיא מדימנא אי מאן דמולוז צפורין דנסמא וזריק לון בלחם דלא אלספיק האי ענשיס. כל שכן מאן דמולוז צפורין דמוחא אינין טפין דרוע. דזריק לון בחרעא. דלחמין צהון כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. או דזריק לון צנדה או צבת אל נכר או צטפסס או צזנס. וכל שכן וכל שכן מאן דמולוז צפורין דנסמא דאורייתא. דאינין קולי אתון ותני אתון. דלחמין עלייכו כל הסמשתם צתגא חלק. כל שכן מאן דמסר ריזין דאורייתא וסמרי קבלה וסמרי מעשה בראשית או סמרי אתון דשמא מפרש לכבי אגשא דלאו אינין הנוגיס. דשליס עלייכו ילך הרע אשה זונה. דלחמין עליה (ד) כי צעד אשה זונה עד ככר לחם. ולית לחם אלא כ"ב אתון דאורייתא. ולית ככר אלא אפילו הלכס אחת. ה) כלולה בשמן כסית אמר רעיא מדימנא לחמין דלאו בשמן כסית. ולחמין דאורייתא דבעל פה כלולה צמקרא צמסס ובתלמוד ועוד לית רוח תנינא. כלולה בשמן כסית ודאי לאו אורייתא איסי כלולה בכל אלא צמאן דסביל כמס מכתשין צנינא [פה] כמה דלוקומה מארי מתנייתן. דלית אורייתא מתקיימא אלא צמי שממית גרמיה עלס. ועוד לחמין

ז) אמר רועה הנאמן אם מי שמוזלזל בפירורי לחם ומשליכם במקום שאין נצרך עונשו כך. כל שכן מי שמוזלזל בפירורים של המוח שהן טיפות הורע. וזורקן על הארץ. שנאמר בהן כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. או שזורקן בנדה או בבת אל נכר או בשפחה או בזונה. וכל שכן וכל שכן מי שמוזלזל בפירורי לחם של התורה. שהן קרני האותיות ותני האותיות. שאמר עליהם כל הסמשתם בתנא חלק. כל שכן מי שמוסר ריזי התורה וסמרי קבלה וסמרי מעשה בראשית או סוד האותיות של שם המפורש לאנשים שאינם מהוגנים. ששולט עליהם יצר הרע אשר זונה. שנאמר עליה (ד) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם. ואין לחם אלא כ"ב אותיות התורה. ואין ככר אלא אפילו הלכה אחת. ה) כלולה בשמן כסית. אמר רועה הנאמן נאמר באן כלולה בשמן כסית. ונאמר שם בתורה שבעל פה כלולה צמקרא במשנה ובתלמוד. ועוד יש עוד שני. כלולה בשמן כסית. ודאי שאין התורה כלולה בכל איש אלא במי שסוכל הרבה דוחק בשבילה יצר [פג] כמו שדרשו בעלי משנה. שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועוד אמרו

מראה מקומות 66 97 נמל. ב) אינין פ"ו ג) 97 נמל. ד) משל ו' ה) 97 נמל.

דיו הזהר

[פג] כי הלא אמר הלאה כפירוש את הכבש אחד תעשה בבקר ונוי' : [פג] מי' להעלות מרת המלכות בין שתי הזרועות שחן הספירות חסד ונבונה שתיהן לעומת התפארת מלך העליון והיינו יתור קב"ה ושביתיה. את ה"ה של השם הוי"ה עם אות וא"ו בהודוונת. ומה שקורא למלכות בשם סלת נראה לי כי סל"ת בני' מלכ"ת. וכמה פעמים נזכר בתורה ובגביאים מלכת בלי וא"ו. ויש לומר שבאשר היא בלי הודוונת עם התפארת שהוא האות וא"ו או נקראת מלכת חסד וא"ו. ובהודוונתה עם התפארת או היא מלכות מלא וא"ו. וזהו שאמר באן להעלות הסל"ת. דהיינו מלכת בלי וא"ו לפני מלך העליון שהוא התפארת להיותה מלכות מלא וא"ו. וכוה יובן מה שאמר שהיא לחם סלת. ובידוע שאשה נקראת לחם : [פד] שכן נקראת השפע שנשפעת מהודוונת אבא ואמא. אות ה"י עם אות יו"ד של השם הוי"ה. דהיינו חכמה ובינה : [פג] בכל אלו הדורות נדרש משמעות בתית מלשון דוחק וצער. ושכן רבו על חכמת התורה :

אמרו בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה תזכה לראות פני השכינה. ועוד בלילה בשמן כתיב. זה המקיים פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה וכו'. ועוד בלילה בשמן כתיב. וז"ל (א) והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו. ועוד בלילה בשמן כתיב. זה צדיק חי העולמים המושך מפות קדושות מן מוח העליון [פ] שהן עשרון אחד כנגד י. שני עשרונים כנגד י. שלשה עשרונים כנגד י. י. ור"י [פ] והם עשרון אחד לכבש. שני עשרונים לאי. ושלושה עשרונים לפר. רביעית ההין. זו מלכות הקדושה ה' האחרונה מן השם ה'יהוה ב"ה. ועוד רביעית ההין. רגל רביעית לכסא העליונה. עולת תמיד. שהוא עולה תמיד למעלה בכל יום ויום עד המחשבה העליונה שאין לה סוף. ולפיכך העולה באה על הרחוק הלב. ובשבת עליית המלכות כפולה. לבעבור שיתוסף בה הארה ושלמות כראוי: (ג) עלת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחח אשה לה. א"ר שמעון איזו עלת תמיד [פח] זו השכינה העולה למעלה במדרגה ההיא שנאמר בה ערב ובקר בכל יום תמיד ואומרים פעמים שמע ישראל. והיא עולה בעמוד האמצעי שהוא תמיד עמה בלי פרוד כלל [פח] ואנה היא עולה. למקום שנאצלה משם שהוא אין סוף והוא הגבוה מכל הספירות. ובשביל זה דרשו שעולה כלל לגבוה נקרבת. וכאשר היא עולה נאחזין בה כל הספירות והן עולות עמה. ובשביל מה עלייתה. לריח ניחח. לתת ריח טוב לפני ה' [כ] ואח"כ נאמר בה (ג) וירד מעשות החמאת והעולה. יורדת מלאה כפרה לכל המאות ישראל. וזו העליה שלה היא בעמוד האמצעי. אף כך יורדתה עם כל החילות שלה היא בן. ולפיכך נקרא סלם [כג] כי בו עולים ויורדים כל היות התלויות מן יהוה. ולפיכך כל הקרבנות והעולות הם ליהוה. והמלכות נקראת קרבן דה' על שם שנתקרבו בה כל הבונים אשר ליהוה [כג] ולפיכך נאמר עליה קרבנו קערת כסף אחת [כג] אין מדרגה שנתקרב להויה בלעד. ואין תפלה ומצוה מכל מצות התורה וכל קרבנות ועולות בלעד. וכל מדרגות של הספירות אין מתקבלות לפני הויה בלעד. ולפיכך נאמר עליה בואת יבא אחין אל הקדש. ולפיכך כתוב (ד) כי אם בואת יתהלל המתהלל. היא נקראת שלמים שהיא השתלמות של השם הויה בכל מדרגה ומדרגה. היא ה' מן אהיה. ה' מן יהוה. ה' מן אלהים. י' מן אדני. י' מן שדי. סוף של כל הויה וכנוי. ובעבור זה נאמר בה (ה) סוף דבר הבל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור. היא סוף העשר ספירות. י"ם סוף. שלימות העליונים והתחתונים. היא השער ליכנס לכל הכמה לכל כנוי והויה. וליכנס בכל ספירה ומסירה. היא הידיעה של הכל. ובלעדו אין רשות לשום בריה להשגיח באיזו הכמה שבעולם. עליה נאמר (ו) זה השער דה' צדיקים יבאו בו — ע"כ ר"מ:

עלת

אמרו בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה תזכה לראות פני השכינה ועוד בלילה בשמן כתיב. זה יהוה המקיים פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה וכו'. ועוד בלילה בשמן כתיב. ה"ד (א) והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו ועוד בלילה בשמן כתיב. זה לדיק חי עלמין דנגיד קדישין ממוחא עלאה [פ] דליון מד עשרון לקבל י. תרי עשרונים לקבל י. תלתא עשרונים לקבל י. י. ור"י [פ] דליון אחד לכבש. שני עשרונים לקבל י. ושלושה עשרונים לפר. רביעית ההין. דה מלכות קדישא ה' בתראה מן שם ה'יהוה ב"ה ומו רביעית ההין. רגל רביעית לכרסיה עלאה. עולת תמיד. דהיא עולה תמיד לנבזה בכל יומא ויומא עד מחשבתא עלאה דליה לס סוף ובגין דה עולה קא אחיה על סהיור הלב. ובשבת עליה דילה על חד תבין. בגין דיתוסף בה נתיב ושליון ודקא יאות (ג) עלת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחח אשה לה. א"ר שמעון מאן עלת תמיד [פח] דה שכינתא דמליקת לעילא בשהיה דרגא דתאמר בה ערב ובקר בכל יום תמיד ואומרים פעמים שמע ישראל. והיא סליקת בעמודא דאחלמיתא דהיא תדיר עמה בלא פרוד כלל [פח] ולכן סליקת. לתת דאחלמיתא מתמן דהיא אין סוף. והיא גבוה מכל ספירות. ובגין דה חוקמות עולה כלל לגבוה סלקא. וכד איסי סליקת אחיזין בה כל ספירות ור"י סלקין עמה. ולמאי סליקת דילה. לריח ניחח. לניחח ריחא כפא קדש סי' [כ] ולבתר תאמר בה (ג) וירד מעשות החמאת והעולה נחתת מליח כפרה לכל תבין דשאל. והא סליקת דילה איסי בעמודא דאחלמיתא. אף הכי נתיב דילה וכל חילין דילה איסי ביה. ובגין דה אקרי סלם [כג] דבית סלקין ונחתין כל סוין דליון תליין מן יהוה. ובגין דה כל קרבני ועלוני אינן ליהוה. ותאקריאת קרבן לה' על שם דתאקריבו בה כל כנויין ליהוה. [כג] ובגין דה תאמר עלה קרבט קערת כסף אחת [כג] לית דרגא דתאקריבו לגבי סוים פחות מכה. ולית ללוחא ופקודא מכל פקודין דאחלמיתא וכל קרבנין ועלוני דליון לבר מנה. וכל דרגין דספירות לא מתקבלין קדש סוים לבר מנה. ובגין דה תאמר עלה בואת יבא אהין אל סקדש. ובגין דה כתיב (ד) כי אם בואת יתהלל המתהלל. איסי שלמים שליון דשאל סוים בכל דרגא ודרגא. איסי ה' מן אהיה. ה' מן יהוה. ה' מן אלהים. י' מן אדני. י' מן שדי. סוף דכל סוים וכנוי. ובגין דה תאמר בה (ה) סוף דבר סלל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור. איסי סוף מעשר ספירות. י"ם סוף. שליון דלוחא ותתאין. איסי תרעא לאעלא לכל חממתא לכל כנוי והוים. ולאעלא בכל ספירה וספירה. איסי ידיעה דכלא. ומחות מנה לית רשו לשום בריה לאשגחא לשום ידיעה בעולם. עלה תאמר (ו) זה השער לה' צדיקים יבאו בו — ע"כ ר"מ:

עלת

טראה מקומות א' ישי' ג' א' ד' קט: א' ויקרא ט' ד' ישי' ט' ס' סקלת י"ב ו' תלים ק"מ

זו הזהר

[פ] כאן דורש שמן על השפע העליונה הנשפע למדת המלכות ע"י ספירת היסוד שנקרא צדיק חי העולמים: [פ] ג' וידיין הן. אי. ירד של אדני. ב'. ירד של הויה. ג'. ירד של אהיה. [פח] קשיא ליה דאם הכונה רק על הקרבן תמיד שנקרב על המזבח. א"כ מה זה העשויה כתר סיני. ומתין שטרמו על השכינה ומלכות: [פח] עמודא דאמצעותא היינו ספירת התפארת עלמא דדכורא. ועולה המלכות עם התפארת עד ספירת הכתר שנקרא אין סוף. והוא שאמר אליהו בחר עליין איהו כתר מלכות: [כ] ריח טוב חיינו מן תורת תפלה ומצות של ישראל: [כג] התפארת שורשו השם הויה ב"ה נקרא סלם על שם שדרך בו עולים ויורדים: [כג] כי כל הבונים פורים על פעולת שונת. וכל הפעולות נעשין ע"י המלכות: [כג] כסף דורש כאן מלשון השתוקקות שמקומה במלכות:

6) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. א"ר
 שמעון כתוב (ג) והיה מדי חדש בחדשו ומדי
 שבת בשבתו וגו'. לפני מה נרמזה זה לזה. אלא הכל
 במדרגה אחת עולה. זה מזדוג בזאת [ג] ושמחה של זה
 כזו אינה נמצאת אלא כאשר נתגלה הקדמון הקדוש [ג] וזו
 ואו שמחת הכל. ולמדנו כתוב מזמור שיר ליום השבת.
 ליום השבת ממש [ג] זה השבח שמשבח הקב"ה. ואז
 שמחה נמצאת והנשמה נתוספת. שהרי הקדמון הקדוש
 נתגלה והזדוגות תודמן. אף כך במולד הלבנה. שהרי
 מאיר לה השמש בשמחת ההארה של הקדמון הקדוש
 מלמעלה. לפיכך זה הקרבן הוא עליון יותר. לבעבור
 שיומתק הכל ויהי נמצא שמחה בעולם. ולכך הביאו עלי
 כפרה. על"י דוקא הענין [ג] למדנו כתוב עלת שבת
 בשבתו על עלת התמיד ונסכה. שצריך לכוון הלב למעלה
 למעלה יותר משאר הימים. ולכך על עלת התמיד. ע"י
 דוקא [ג] למדנו כתוב בחנה (ג) ותתפלל על ה'. ע"י
 דוקא. לפי שישועת הבנים במולד העליון הקדוש תולה
 כמו שנתבאר [ג] ואין לה דבר בתורה או אות קמנה
 בתורה שלא יהיה נרמז בה חכמה עליונה. ותולה במנה
 תלי תלים סודות של החכמה העליונה. וש"כ (ד) קוצותיו
 תלתלים. וזה נתבאר :

6) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. א"ר
 שמעון כתוב (ג) והיה מדי חדש בחדשו ומדי
 שבת בשבתו וגו'. אחאי דא שקיל דלא. אלא כלל
 בחד דרגא סליקו. דא אודווג דלא [ג] וחדותא דדא
 דלא לא אשתכח אלא כד אהגלי עתיקא קדישא [ג]
 וכדין חדותא דכלל. ותנינן כתיב מזמור שיר ליום השבת.
 ליום השבת ממש [ג] שבתא דקא משבח קב"ה. כדין
 חדותא אשתכח ונסמחה אהוספת. דהא עתיקא
 אהגלי וזוגא יודמן. אוף הכי בחדותא סיסרא. דהא
 נהיר לה שמשא בחדותא דנהירו דעתיקא
 לעילא. בניני כח האי קרבנא הוא לעילא. בנין
 דיתבסס כלל וישתכח חדותא בעלמא. וע"י הביאו עלי
 כפרה. על"י דייקא מלה [ג] תאנא כתיב עלת שבת
 בשבתו על עלת התמיד ונסכה. דבטי לכונא לבה לעילא
 לעילא יתיר משאר יומין. וע"י על עלת התמיד. ע"ל
 דייקא [ג] תניא כתיב בחנה (ג) ותתפלל על ה'. ע"ל
 דייקא בנין דבנין בזוגא קדישא תליין
 כמה דלוקימנא [ג] וליה לך מלה בלוקימנא או את זעירא
 בלוקימנא דלא רמיזא בכתמתא עלאה. ותליין זעירא
 תלי תלין רזין דחכמתא עלאה הס"ד (ד) קוונותיו
 תלתלים וזה אמתר.

רועה הנאמן

רעיא מדימנא

6) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. מצוה
 זו להקריב מנחה בכל יום. ולהקריב קרבן
 מוסף שבת. ואחריו להסדיר לחם הפנים ולבונה וקרבן
 מוסף בראש חודש. מנחה המהורה. בכל יום נצרך לשלח
 מתנה למלך על ידי המלכה. ואם היא ברשות בעלה
 נצרך תוספת. כגון מוסף בשבת ובראש חודש. ומוסף
 דכל יומין סבין.. (ו) ובשבת ויום טוב תקנו לומר במוסף
 כתר יתנו לך ה' אלהינו. שהשם ה' יתנה מוכתר על כל
 ישראל בכתר שלו שהוא כתר עליון. וזו היא נשמה
 יתירה של כל ישראל בשבתות וימים טובים. וזה הוא
 בדרך כלל לכל ישראל יחד. אבל בדרך פרט לכל אחד
 מישראל כך תרד אליו נפש יתירה כפי מדרגתו לפי
 מעשיו. אם הוא חסיד נותנים לו נפש יתירה ממדת החסד
 כפי המדרגה שלו. אם הוא גבור ירא חמא נותנים לו
 נפש יתירה ממדת הגבורה. ואם הוא איש תם נותנים
 לו נפש יתירה ממדת האמת. ונפש יתירה זו ממדרגת
 המלכות שהיא כלולה מעשר ספירות. וגם כפי מדתו של
 אדם. אם הוא נשוא ישראל יחד. אם כן או מבין בחכמה
 או בתורה. שנאמר בה (ז) להבין משל ומליצה. או בנביאים
 או בכתובים. כך נותנים לו נפש יתירה שנקראת כתר
 מלכות. ואם הוא חכם כמו שביארנו דהיינו המחכים לכל
 אדם. כמו שכתוב (ח) כלם בחכמה עשית. נותנים לו נפש
 יתירה משם. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר בתורה.
 נותנים

6) עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה. פקודה
 דא להקריב מנחה בכל יום ולהקריב קרבן
 מוסף שבת. ואשתתיה להסדיר לחם הפנים ולבונה וקרבן
 מוסף בראש חודש. בזוגא קדישא. בכל יומא בני לשדור
 דורנא למלכא בידא דמסרוניתא. ואי איבי ברשו דבעלה
 לריך תוספת. כגון מוסף בשבת ובראש חודש ומוסף
 דכל יומין סבין. (ו) ובשבת ויום טוב תקינו למימר במוסף
 כתר יתנו לך ה' אלהינו. דשם ה' יתנה מוכתר עליהו דכל
 ישראל בכתריה דאיבו כתר עליון. והאי איבו נשמה
 יתירה דכל ישראל בשבתות ויומין סבין. וזה איבו
 בדרך כלל לכל ישראל כחדא. אבל בדרך פרט לכל חד
 מישראל הכי כתיב ליה נפש יתירה כפום דרגא דליה לפום
 עובדיו אי הוא חסיד יבין ליה נפש יתירה ממדת החסד
 כפום דרגא דליה. אי איבו גבור ירא חסא יבין ליה
 נפש יתירה ממדת הגבורה. ואי איבו איש תם יבין
 ליה נפש יתירה ממדת האמת. ונפש יתירה דא
 ממלכות דאיבי כלילא מעשר ספיראן. וכפום מדה
 דבר נש. אם נשיא ישראל או חכם או מבין בחכמה
 או בתורה. דאמתר בה (ז) להבין משל ומליצה. או בנביאים
 או בכתובים. הכי יבין ליה נפש יתירה דאשתקראת כתר
 מלכות. ואי הוא חכם כמו דלוקימנא המחכים לכל
 אדם. דאמתר (ח) כלם בחכמה עשית. יבין ליה נפש
 יתירה מתמן. ואם הוא מבין דבר מתוך דבר בלוקימנא.
 יבין

מראה מקומות (א) אחרי עט. (ב) ישי' ס"ו (ג) שמואל א' (ד) שיר' ס' (ה) דר' רמב' (ו) דר' רמב' (ז) פני א' (ח) תניס ק"ד

זיו הזהר

נתן פי תפארת במלכות. כי יום השבת היינו תפארת. וראש חודש היינו מלכות. יום טוב לנשים: [ג] זו תפארת מדרגתו של ספירת
 הכתר: [ג] בונתו שאין כאן הפירוש שאחר מוסר לכבוד יום השבת. אלא שיום השבת עצמו מוסר לכבוד הארת הכתר: [ג] דרוש
 על"י במשמעות למעלה יותר. והענין שתקנו זה הקרבן של ר"ח מניע למקום יותר גבוה מספירת התפארת ששורשה הוא השם הוי"ה
 ב"ה: [ג] וכן דרוש בקרבן השבת שמשמעות על ענינו למעלה מעלה יותר. [ג] וכן דרוש בתפלת חנה. על"י ה'. שענינו למעלה
 משם הוי"ה ב"ה והיינו מול העליון שנקרא עתיקא. ולא מול התחתון שהוא בכוכבי השמים:

יהצין ליה נפש יתירה מזיכ"ס. ואם הוא חכם כנביאים וכתובים יהצין ליה נפש יתירה מלכ"ח והו"ד. ואם הוא נדיק נמור דנקר אות זכרית אות שבת אום יומין סבין אום תפילין. יהצין ליה נפש יתירה מזי"ק. ובכל אחר נפש יתירה ממלכות. ואם הוא צר נש מכל מדות אלין. יהצין ליה כתר בשם ה'הויה.. מעלמא דכורא. דליאו תפארת. מלך מוכתר בכתר עלאה. דבית ימלך בשכינתיה דליאו נפש יתירה. וכתר איכו נשמה יתירה.. וסלי איכו נשמה דלמסופא זיוס השבת. ובגין דעלת טעלות מופלא ומכוסה כהלי כתר. ותפשט בשם ה'הויה. בשבתות וימים טובים ליה שולמיתא לסמאל ולנש"ס ולכל ממנן דליה. ולית ליה שלטנותא לניחס נוקבא זינא דסמאל ולא למשרין דליה. כלסו מתסמרין זין קדם משריפא דמלכא. כנוכא דיתסמרין אומין עכו"ס דעלמא כד ימגלי משיחא. ס"ד ח' וצלו במערת ארס. ב' ובגיקי הסלעים. פ"כ ר"מ :

נותנים לו נפש יתירה מכינה. ואם הוא חכם כנביאים ובכתובים. נותנים לו נפש יתירה מנצ"ח והו"ד. ואם הוא צדיק נמור הנטרף אות הברית אות השבת אות הימים טובים אות תפילין. נותנים לו נפש יתירה מצדיק. ובכל מקום נפש יתירה מן מלכות. ואם הוא אדם מכל אותן המדות. נותנים לו כתר בשם ה'הויה.. מעולם שהוא בדינת זכר. שהוא התפארת. מלך מוכתר בכתר עליון. שבו ימלך בשכינתו שהיא נפש יתירה. והכתר הוא נשמה יתירה.. זו היא הנשמה שנתוספת ביום השבת. ולפי שעלת העלות מופלא ומכוסה בכתר הוה. ומתפשט בשם ה'הויה. בשבתות וימים טובים אין בהם ממילה כסמאל ולנש"ס ולכל הממונים שלו. ואין בהם ממילה להגיהנם נקבה הרעה של סמאל ולא להמחנות שלו. כלם נממרים מלפני המחות של המלך. כדמיון שידיו נממרים אומות עכו"ם שבעולם כאשר יתגלה המשיח. וש"כ ח' ובאו במערות צורים. ב' ובגיקי הסלעים. ע"כ ר"מ :

ג) ובראשי חדשיכם תקריבו עלה ל'. וכי כמש ראשין אינון לסיסרא. וסא לית רישא לסיסרא אלל שמשא דליאו רישא לנבס [ק] אלל ראשין תרין ככל ירחא וירמא. ואינון יקבז ויוסף דמסחתי על סיסרא [קא] ופ"ד בעי למדתא לס פריס בני בקר שנים.. ואיל אחד. דא איל דליחק. וכי אברהם ללן אויל. אלל בגין דלמעט מתן עשו למכניס אברהם דלא יחמי ליה [קב] ושלטא עפריס סלת. סלת דרגין קדמאין דילס. דכל חד וחד עטר כנוכא דלעילא [קג] עפריס. חד מעשר. ושעיר עזים אחד למסאת לס'. אחמי אקרי מסאת. בגין דליאו מסאת ומספרא דמסאת סוא. א"ר אלעזר וסא כתיב לה'. ד' אלל לס' אפקריז ודלי דמכיו ה' ושעיר עזים אחד מסאת לכפר עליכס [קד] למכרזא אנסין [בישין]. וכלא אפקריז למקדשא. אלל יכדי חולקא חדא לסמאל ואכיל ליה. ולא אחיד בשאר קרבנין. ודא איכו לחודיה דלא אשתתף אחרא עמיס לייכל זיה. איכו אחסני בנו סעודתא דמלכא בחולקא דא. ועל דא חדי ואתפרס מישראל ולא מקסרג עלייסו. ואי לאו דהוס מיעוטא דסיסרא לא סוו יכדי ליה בסעודתא דמלכא כלסו. וכי במיעוטא דסיסרא מאי קא עבד. אלל בגין דקריז וייק ונפול חילא לעמיס פנו סמר שמאלל דסיסרא

ג) ובראשי חדשיכם תקריבו עלה ל'. וכי כמש ראשין יש להלבנה. והלא אין ראש להלבנה אלא השמש שהוא ראש אליה [ק] אלא שני הראשנים בכל ירח וירח. והם יעקב ויוסף שמתחדשים בהשפעת הארה על הלבנה [קא] וע"כ נצרך להרש לה פרים בני בקר שנים.. ואיל אחד. זה נגד האיל של יצחק. וכי אברהם דהיכן הלך. אלא לפי שנתעורר שם עשו נסתר אברהם שלא יראה אותו [קב] ושלושה עשרנים סלת. נגד ג' מדרגות הראשונות שלה. שכל אחת ואחת נבללת מעשר כדמיון שלמעלה [קג] עשרונים. שכל אחת נבללת מעשר. ושעיר עזים אחד לחמאת לה'. מפני מה נקרא חמאת. לפי שהוא חמאת ומצד של חמאת הוא. א"ר אלעזר והרי כתוב לה'. ד' אלא לה' נקרב בוראי שנאמר ה' ושעיר עזים אחד חמאת לכפר עליכס [קד] להכניע פנים [הרעים]. והכל נקרב לקדושה. אלא שניתן חלק אחד לסמאל והוא אוכלו. ואין לו אחיזה בשאר הקרבנות. וזה הקרבן בלבדו שאין משתתף אחר עמו לאכל ממנו. הוא נהנה מתוך סעודת המלך בחלק זה. ועל כן הוא שמח ונפרד מישראל ואינו מקפד עליהם. ואם לא היה מיעוט הלבנה לא היו נותנים לו בסעודת המלך מאומה. וכי במיעוט הלבנה מה הוא עושה. אלא שמתקרב ויונק ונופל כח לעמו מתוך צד השמאל של הלבנה

בראה בקומות 6 יס"ג ג' ג' עס' ז' ג' דף רמח. ד' עס. ה' כמדנר כ"ש

זו הודו

[ק] קשיא ליה הלשון רבים ראשי. שהילל ובראש חדשיכם. והיה מוכן שזה כל יום ראשון של חדשיכם. ואם נרצח לתרין שנה מרסו על כחות שבשמים שנקראים ראשים להלבנה. הלא רק כח אחד יש שם שנחשב לראש אליה והוא השמש. כידוע שכל אור הלבנה הוא מן השמש : [קא] מתרין שנה רמו על פי סוד שפירת המלכות נקראת בשם לבנה וספירת התפארת נקראת בשם שמש. וכיון שאין התפארת יכול להשפיע במלכות אלא ע"י ספירת היסוד לכן שניתן נקראין ראשים לה. יעקב היינו תפארת. ויוסף היינו יסוד. וכדי לעורר למלכות אותן ב' כחות בתהודות הארת שפע אליה נקריבם פרים בני בקר שנים. וכן שאר הקרבנות לעורר כח השפעת שאר ספירות למלכות. כי יסוד הוא עם נצח והוד כמובן למבין. והאיל נקרב לעורר אליה כח הארת השפע מספירת הגבורה שהיא סודת יצחק : [קב] פי' שלא תהיה גיקה לעשו מן ספירת החסד שהוא סודת אברהם : [קג] ג' הראשונות שלה היינו חב"ד של ספירת המלכות שיתקנו לקבל שפע הארה העליונה ע"י הקרבת ג' עשרנים סלת. וכבר נזכר שאלת רמו על סלכות. ואומר כנונא דלעילא היינו כסו שבעלמא דבורא יש עשר ספירות וכל אחת כלולה מעשר. אף כך בעלמא דנוקבא סודת המלכות שנקראת לבנה יש עשר ספירות וכל אחת כלולה מעשר. ולפיכך נקראין עשרונים : [קד] כזה מתרין הקושיא אמאי נקרא חמאת. כי בתרין הראשון שנקרא חמא לפי שעיר מספרא דחמאת הוא אין מתרין עוד למח כתוב חמאת לה'. ועתה מתורץ הכל שנקרא חמאת לפי שבא לכפר על ישראל ככתוב בשעיר ר"ח של ר"ח בפרוש ושעיר עזים אחד חמאת לכפר עליכס. וכתוב לה'. להודיע שאף שניתן השעיר למטרא דחמאת ס"מ התקרבה צריכה להיות לה' :

הלבנה ונתחוק בו [קה] ובשעיר זה נפרד מהכל ונהנה בזה. ולפי שהקב"ה הקטין את הלבנה נותנים לו שעיר הזה. כדי שיפרד ממנה ואל יתקרב לקדושה. ולכך למדנו שאמר הקב"ה הביאו עלי כפרה. עלי. בשבילי שהקטנתי אותה. ובעבור סבתי אתם צריכים לזה. (ו) א"ר שמעון בן אבא ככל ראש חודש כאשר הלבנה התחדש נותנים לו לאותו קץ כל בשר חלק אחד יותר על הקרבנות שיתעסק בו וישתמש בחלקו. ויהיה הצד של ישראל בלבדם. כדי שיהיו רבקים במלכם. וזה הוא השעיר לפי שהוא חלקו של עשו. שנאמר בו (ז) הן עשו אחי איש שעיר. וע"כ הוא משתמש בחלקו וישראל הם משתמשים בחלקם. לפיכך כתוב (ח) כי יעקב בחר לו יישראל לסגלתו. ובווא וראה אותו קץ כל בשר כל רצונו אין הוא אלא בבשר תמיד. ולפיכך התקון של בשר תמיד הוא אליו. וע"כ נקרא קץ כל בשר. וכאשר הוא שולט על הגוף שולט ולא על הנשמה. הנשמה תעלה למקומו והבשר ניתן למקום הזה. כרמיון הקרבן שהמחשבה עולה למקום אחד והבשר למקום אחד. והאדם שהוא צדיק הוא קרבן ממש לכפר. ואחר שאינו צדיק לא. לפי שמום בו. שנאמר (ט) כי לא רצונו יהיה לכם. וע"כ הצדיק כפרה הוא בעולם והוא קרבן ממש. וכאיים הם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא :

רועה הנאמן

(א) ובראשי חרשיכם תקריבו עליה לה' וגו'. ושעיר עזים אחד לחטאת לה' וגו'. מצוה זו להקריב קרבן שהוא בעבור חידוש הלבנה בכל חודש וחודש. ובזמן חידושה לקרב חביבות למעלה ולמטה. ולהעביר הזוהם מביה המקדש [קו] הקרבן של ראש חודש עולה למעלה. בשביל להמשיך הארת הפנים ממקור העליון למטה. ונצרך לזה מפני מיעוט וקטנות של הלבנה. זה השעיר של ראש חודש מעביר הזוהם ומסלקו שלא יכסה להלבנה. ואז נמשך שפע אור אליה מלמעלה למטה. והלבנה מוארת כראוי. לפי שהשעיר מפנה הזוהם תמיד מן המקדש. וגורם להמשיך הארה מלמעלה למטה. וקרבן זה עולה למעלה. ולפיכך כתוב בו לחטאת לה'. מפני זוהם שהוא שמכסה להלבנה [קז] והוא המוד שנאמר לפתח חטאת רובץ. ואם תשאל למה כתוב לחטאת לה' [קח] אלא ודאי שאותו השעיר מעביר לחטאת ההוא. וגורם להמשיך הארה מלמעלה. וזהו שכתוב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. לחטאת. להעבירו מן המקדש. אה'. להמשיך הארה מלמעלה. שכאשר חטאת ההוא נפרד אורה ושמחה יורדות מלמעלה למטה. וע"כ עולה קרבן זה למעלה. וקרבן זה נקרא כפרה. לנקות המקדש ולהעביר הזוהם. ע"כ ר"מ :

(ו) ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה'. רבי אבא פתח (ז) כאיל תערג על אפיקי

דסיסרא ולתתקף ביה [קה] ובשעיר זה לחטאת מכלה ואתהכי צהאי. ובגין דקב"ה אויער לה לסיסרא מקריבין ליה להאי שעיר. בגין דיתפרש מנה ולא יתקריב למקדשא וע"ד תנין הציאו עלי כפרה. עלי. בגיני דאזעירת לה. ובגין סבת דילי אתון לריכין דה. (ח) א"ר שמעון תא חזי בכל ריש ירחא וירחא כד סיסרא אתחדשא יהבין ליה להזא קץ כל בשר חולקא חדא יתיר על קרבנין לאתעסקא ביה ואתחזש בחילקיה. ויהא סמרא דישראל בלחודייסו. בגין דיתחדדון במלכיהון. ודא חיוו שעיר בגין דחיוו חולקא דעשו דכתיב ביה (ז) הן עשו אחי איש שעיר. וע"ד חיוו אשתמש בחולקיה וישראל חיוון משתמשין בחולקיהון. בגי"כ כתיב (ח) כי יעקב בחר לו יישראל לסגלתו. ותא חזי הסווא קץ כל בשר כל רעותיה לאו חיוו אלא בצפרא תדיר. ובגי"כ תקינא דבשרה תדיר לנביס. וע"ד חקרי קץ כל בשר. וכד חיוו שליט שליט על נופא ולאו על נשימא. נשמתא סלקא לאתרה ובשרא אתייב לאתרי דה. כגונא דקרבנא דרעותא סלקא לאתרי חד ובשרא לאתרי חד ובר נש דחיוו זכאה חיוו קרבנא ממש לכפרה. ואחרת דלחו חיוו זכאה לא. בגין דביה מומא דכתיב (ז) כי לא לרצונו יהיה לכם וע"ד לדיקא כפרה חיוו בעלמא וקרבנא ממש זכאין חיוון לדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי :

רעיא מהימנא

(א) ובראשי חרשיכם תקריבו עליה לה' וגו'. ושעיר עזים אחד לחטאת לה' וגו'. פקודא דה לאקרבא קרבנא דחיוו מדתותא דסיסרא בכל ירחא וירחא. ובחדתותא דילה למקרב הציבותא עילא ותתא ולאעברא זוסמא מצי מקדשא [קו] קרבנא דריש ירחא סליק לעילא. בגין לאמשכא נהירו דאנפין ממקורא דלעילא לתתא. דהא אלסריך בגין מיעוטא וזעירו דסיסרא. והאי שעיר דראש חודש אעביר וזוסמא וסליק ליה דהא יחפי לסיסרא. וכדין חגיגד נגידו לנבס מעילא לתתא. ואתנסירת סיסרא כדקא יאות בגין דשעיר מפני וזוסמא תדיר ממקדשא וגריס לאמשכא נהירו מעילא לתתא. וקרבנא דה סליק לעילא. ובגי"כ כתיב בו לחטאת לה'. בגין הסווא וזוסמא דחפי לסיסרא [קז] וחיוו רוא דכתיב לפתח חטאת רובץ. ואזי תימא אחאי כתיב לחטאת לה' [קח] אלא ודאי הסווא שעיר מעברא להסווא חטאת. וגריס לאמשכא נהירו מעילא. ודא חיוו ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. לחטאת לאעברה ליה מן מקדשא לה'. לאמשכא נהירו מעילא דכד הסווא חטאת אתעבר נהירו ומדוה נחית מעילא לתתא יעד סליק קרבנא דה לעילא. וקרבנא דה חקרי כפרה. לפנאה מקדשא ולאעברא זוסמא ע"כ ר"מ :

(ו) ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה'. רבי אבא פתח (ז) כאיל תערג על אפיקי

מראה מקומות (א) פקודי דפט. (ב) נכאכית כ"ז (ג) תניס קליה (ד) ויקרא כ"ב (ה) תוספתא ח"ב (ו) דף רמט (ז) תניס ע"כ

דן הזהר

[קס] היינו מצד מרת הדין הקשה בתי שמאל שכמרת המלכות. וצריך לדעת שכל לבנה סיהרא וירת שנובר כאן המכוון על מרת המלכות : [קן] וזהם היינו הקליפה השואפת תמיד להיות לה יניקה מן הקדושה : [קנ] לפי יורש משפעות חטאת מלשון חטוי ונקיון : [קסו] שהיל"ל לחטאת בלבד. ומתין שמרנו כ' ענינים. להפירד עיזא סמרא דחטאת מן המקדש. ולהמשיך הארה להלבנה דהיינו

הפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים. כתיב הכא איל וכתוב הסם אילת השחר. בגין דלית דכר וליה נוקבא ויכולא חד. דהאי איל איכו חקרי דכר ואיכו חקרי נוקבא. הס"ד כאיל תערג. ולא כתיב יערג (א) אילת השחר מחו אילת השחר אללא דא איכי מיה חדא רחמינית [קט] דלית בכל חיון דעלמא כותה. בגין דשעתא דדחיקת לה שעתא ואלפריכת למונא לה ולכל חיון איכי אילת למרחיק לארח רחיקא. ואתילת ואובילת מונא ולא צעאת למיכל עד דתיית וסחדר לאתרהא. אמאי. בגין דיתכשון לגבה שאר חיון ותחלק לון מההוא מונא. וכד אתת מתכשין לגבה כל שאר חיון. והיא קיימא בצלמייתא ופלגת לכל חד וחד. וסימנא (ב) ותקס צעוד לילה ותתן סרף לביתא וחק לנערותיה. וממאי דפליגת לון איכי שבעה כאילו אכלה יתיר מיכלא מכלא. ובשעתא דעלמא אלפריך למשרא מתכשין לגבה כל שאר חיון והיא סליקת לריש שורא רמאס ואתעספת רישהא בין ברכהא וגעת גועס צתר גועס. וקב"ה שמת קלה ואתמלי רחמין וחס על עלמא והיא נחתת מייס שורא ורספת וסמירת גרמאס. וכל שאר חיותא רספין אבתרהא ולא מסכחין לה. הס"ד כאיל תערג על אפיקי מים. מכו על אפיקי מים. על דנפקי מים מנהרי דלתיבשו ועלמא נחי על מייא כדין כאיל תערג. וכד ייתי לפרא דחקרי שחר ייתי לה חבלין דגלותא. ובגין דא אתקריאת אילת השחר. על שס קדושתא דלפרא. דחבלין לה כיולדה הס"ד (ג) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תועק בחבליה וגו'. (ד) ובחדש הראשון. מכו חדש הראשון. דא איכו חדש דהיה מיה אתגליא ביה ואתקפת ביה ונפקת לעלמא בצרבעה עשר יום בצרבעה עשר. חיון שאר חיותא דחיון עשר עשר לכל סער בצרבע ססרין דעלמא [קי] ובספרי קדמאי איכי עשר. וחדא לכל סער בצרבע ססרין חיון ארבעה עשר [יא] וכיון דחיון ארבע מתחבראן ומתקנן עס חיון עשר בסער ימינא. כדן ארבעה עשר צמוד לאתקפתא מיה דא בתקונתא —

אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים. כתוב כאן איל וכתוב שם אילת השחר. לפי שיש זכר ויש נקבה. והכל אחד. שזה האיל נקרא בלשון זכר ונקרא בלשון נקבה. וש"כ כאיל תערג. ולא כתוב יערג. (א) אילת השחר. מהו אילת השחר. אלא זו היא חיה אחת רחמינית [קט] שאין בכל החיות שבעולם כמות. לפי שבזמן שנדחת לה השעה ונצרכת צמון לה ולכל החיות. היא הולכת למרחוק לדרך רחוק. ומביאה ומוליכה מוון. ואינה רוצה לאכול עד שתחזור ותבא למקומה. מפני מה. כדי שיתאספו אצלה שאר החיות ותחלק להם צמון ההוא. וכאשר היא באה מתאספין אצלה כל שאר החיות. והיא עומדת באמצע ומחלקת לכל אחת ואחת. והסימן (ב) ותקס בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. וממה שמחלקת להם היא שבעה כאילו אכלה מאכל יותר מכלל. ובזמן שהעולם נצרך למטר מתאספים אליה כל שאר החיות. והיא תעלה על ראש הר גבוה. ומרכנת את ראשה בין ברכיה וצועקת צעקה אחר צעקה. והקב"ה שומע קולה ונתמלא רחמים ומרחם על העולם. והיא יורדת מראש ההר ובורחת ומסתרת עצמה. וכך שאר החיות רצין אחריה ואין מוצאין אותה. וש"כ כאיל תערג על אפיקי מים. מהו על אפיקי מים. על שיצאו המים מן הנהרות ונתיבשו. והעולם צמא למים. או כאיל תערג. וכאשר יבא הבקר שנקרא שחר יבאו לה חבלי הגלות. ובעבור זה נקראת אילת השחר. על שם החשכות מרם הבקר. שחבליים לה כיולדה. וש"כ (ג) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תועק בחבליה וגו' (ד) ובחדש הראשון. מהו חדש הראשון. זה הוא החדש שהחיה ההיא נתגלתה בו ונתחזקה בו ויצאה לעולם. בארבעה עשר יום. בארבעה עשר. אלא שאר החיות שהן עשר עשר לכל צד בארבעה צדדי העולם [קי] ובספרי הקדמונים כך נזכר. היא בעלת עשר. ואחת לכל צד בד' צדדים הן ארבעה עשר [קיא] וכאשר אותן ארבע מתחברות ומתקנות עם אותן העשר בצד הימין. או ארבעה עשר בשמחה שנתקנה חיה זו בתקונה —

(ה) רבי שמעון פתח ואמר כתוב (ו) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים וגו'. גער חית. זו החיה שנאחו בה עשו. קנה. למדנו שביום שלקח שלמה המלך את בת פרעה בא גבריא"ל ונעץ קנה בים הגדול. ועליו נבנה עיר רומי. מהו קנה. זה הזכר של חיה רעה ההיא. שיש לו צד קמן באחדות הקדושה. (ז) וזה הוא הקנה שנעץ בים הגדול. ולפיכך יש לה כח לשלם על העולם. ועל שמסלה זו כתוב (ח) קנה וסוף קמלו. קנה שהוא המושל והראש לכל מלכי העולם. ועוד קנה. שעתיד הקב"ה לשבר

(ה) רבי שמעון פתח ואמר כתיב (ו) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים וגו'. גער חית. דא מיה דאתחד בה עשו. קנה. תנין דזיומא דנסב שלמה מלכא לבת פרעה בא גבריא"ל ונעץ קנה בימא רבא ועליה אתבני קרתא דרומי. מהו קנה. דא דכירא דהיה מיה בישא. דלית ליה סערא זעירא בצלחותא דקדושה (ז) ודא איכו קנה דנעץ בימא רבא. ובגין כך איכי שלמא על עלמא. ועל שולמנו דא כתיב (ח) קנה וסוף קמלו. קנה שלמנוחא ורישא לכל מלכוון. פו קנה. דזמין קב"ה לתברא

מראה מקומות (א) תליס כ"ב (ב) פגלי ל"א (ג) ישע"י כ"ו (ד) דף רמט: (ה) דף רמ"ו (ו) תליס ס"ח (ז) דף רנ"ב (ח) ישע"י י"ח

זיו הזהר

המלכות מעולמות העליונים בכח חדש. וכל זה ענין תרוש הלכנה שלמטה המרמו על התחורשות כח הלכנה דלעילא שהיא מרת המלכות : [קט] כל מה שזכור כאן היה היינו מרת המלכות והשכינה הקדושה מולדת האומה הקדושה עם ישראל להיותם עם הנצחי בעולם בלבדם. והולידה אותם כנאות מצרים בתודש ניסן. ומרת המלכות היא המחלקת השפע שמקבלת מגבוה לשאר החיות. היינו הע' שרים. עבור שאר האומות. ולארבע החיות שבמרכבה עבור כל יצורי תבל. וע"ז נאמר ומלכותו בכל משלה. ובשביל שהיא פועלת המשכת השפע ומחלקת לכל נקראת כאיל תערג. ובשביל החבלי לידה שלה כנאות ישראל נקראת אילת השחר : [קין] אפשר לפרש הבונה על ד' החיות שבמרכבה. איי שור נשי אדם. כל אחת נבללת[סן] עשר ספירות בארבעה צדדי העולם ררום צמון מורת מערב. ולעומתן ד' ספירות חסד נבונה תפארת מלכות. ודורש משמעות בארבעה עשר ד' פעמים עשר. לרמוז שע"י נאות ישראל נתחזקה המרכבה שהיא כוללת ארבעה פעמים עשר. והיינו על דרך שאמרו חז"ל האבות הם הן המרכבה. שהם אברהם יצחק יעקב דוד : [קל"ו] זה פירוש אחר על הרמז של ארבעה עשר. והיינו שזאת החיה מרת המלכות היא כוללת עשר ספירות. ועם ד' החיות שבד' צדדי המרכבה היא ארבעה עשר. וכאשר הן מתחברות לחיותן יונק מצד הימין של מרת המלכות. והיינו כחינת התסוד שבה או חכל בתיוקן ובשלימות

לשבר אותו כקנה זה. כוא וראה במצרים היא היתה המושל. וממנה יצאו כמה מושלים למיניהם. והכל בסוד של חמץ. כיון ששבר אותה הקב"ה הוציא חמץ והכניס מצה. בחום הרק מהכל שבר ה' של חמץ ונעשה מצה. האותיות שוות. אלא ששבר ה' של חמץ ונעשה חמץ. ולכך נקראת חית קנה. שנוחה להשבר כקנה זה. במה גשברה. בחום רק כשערה שבר ה' ונחלש כחה ונעשה מצה. וע"כ כתוב גער חית קנה. שנער בה הקב"ה ונשברה ה' של חמץ ונעשית ה'. ועתיד הקב"ה לשבר את הקנה ההוא כדמיון זה. שישבר הרגל של ק מן קנה וישאר ה"ה. (ה) הנה ה' אלהים בחוק יבא וורעו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו. מהו ופעולתו. זו הפעולה של ק ההיא שישבר אותה. וזו היא הפעולה לפניו. הוא ישבר רגלה ויהיה ה"ה. (ב) ראשון לציון הנה הגם ולירושלים מבשר אתן:

לסב"ר ליה כקנה דל. תא חזי במלכיס איסי שלא ומנה נפקו כמה שלטין לזניויו. וכלא צרוא דחמץ. כיון דתבר לה קב"ה אפיק חמץ ואעיל מלה. במאי. בחומא ועירא מכלא תבר ה' דחמץ ואתעביד מלה אינון אמוון. אלא דתבר ה' דהאי חיה דאקרי חמץ. וע"ד אקרי חית קנה. דנוח לאתברא כקנה דל. במאי אתבר בחומא ועירא כנימא תבר ה' ואתעברא מאיתנה וסוה מלה וע"ד כתיב גער חית קנה. דגער צה קב"ה ואתבר ה' דחמץ ואתעביד ה' ומוין קב"ה לתברא ליה להסירא קנה כגואל דל דיתבר רגליה של מן קנה וישתאר ה"ה. (ה) הנה ה' אלהים בחוק יבא וורעו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו. מה ופעולתו. דל פעולה דהסירא ק דיתבר לה וזל היא פעולה לפניו איסו יתבר רגליה ויהא ה"ה. (ב) ראשון לציון הנה הסם ולירושלים מבשר אתן :

רועה הנאמן

רעיא מהימנא

א ובהודש הראשון. איה ראשון. זה נימן. בו הולידה חיה ההיא. לקיים מה שדרשו חכמי המשנה בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל. ובי"ד שלו. (ד) ויאמר כי יד על כס יה. שם נשבע להברית זרע של עשו עמלקים. בזמן ההוא משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. משכו (ה) משך ידו את לוצצים. בזמן ההוא (ו) כה אמר ה' אלהים הוי על הנביאים הנבליים וגו'. ואומר (ז) ואל ארמת ישראל לא יבאו [קינ] ואלה הם רועי שקר של צאן קדשים. רשעים פרגסי הדור. ובשביל זה נאמר עליהם (ח) הנה אנכי מפתיה והולכתיה המדברה. וכתוב (ט) וגשפמתי אתכם שם פנים אל פנים כאשר גשפמתי את אבותיכם. שהמית אותם במכת השך. ע"כ ר"מ:

א ובהודש הראשון. מאן ראשון. דל נימן. תמן אולידה הייא חיה לקיים מאי דאוקמוס מארי זמיתין בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל ובי"ד דליס. (ד) ויאמר כי יד על כס יה תמן ארזי לאתברא מעלמא זרעא דעשו עמלקיים צהסוה זמנא משכו וקחו לכם לאן למשפחותיכם ושחטו הפסח משכו (ה) משך ידו את לולאים צהסוה זמנא (ו) כה אמר ה' אלהים הוי על הנביאים הנבליים וגו'. ואומר (ז) ואל ארמת ישראל לא יבאי [קנ] ואלין אינון רעי שקר דענא רשעי פרגסי דרע דרע יבג"ד אתמר עלייהו (ח) הנה אנכי מפתיה יהולכתיה המדברה. וכתיב (ט) וגשפמתי אתכם שם פנים אל פנים כאשר גשפמתי את אבותיכם דקטיל לון ביצת חשך. ע"כ ר"מ:

א וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חרשה לה' וגו'. פתח רבי שמעון ואמר (א) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. שיר חדש נקרא [קינ] ובעבור זה בהקריבכם מנחה חרשה. שם מנחת קנאות [קיד] כאן מנחה חרשה. חרשה, שחדוש הכל כאן, קשר הכל שלמעלה ושלמטה [קטו] קשר האמונה. וע"כ יעקב איש תם נתעטר בכתרו והתורה ניתנה. וכאשר מביאים בכורים אל הכהן היה צריך האיש לדבר ולפרש הדברים הנאמרים על עץ ההוא שבארץ. שנשלהם כדמיון שלמעלה בי"ב גבולים בשבעים ענפים [קסו] ובקש להאבידם לכן הארמי שנפגם

א וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חרשה לה' וגו'. פתח רבי שמעון ואמר (א) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. שיר חדש אקרי [קינ] ובגין כך בקריבכם מנחה חרשה. דחושא דכלא הכא קשורא דכלא דלעילא ותתא [קטו] קשורא דמהימנותא. וע"ד יעקב שלימא אתעטר בעטריו ואורייתא אתייבת וכד מטון בכורים לגבי כהנא הוה צעי בר נש למימר ולפרשא מלין על הסוה אילנא דארעא. דאשתליקא כגונא דלעילא דתריסר תחומין צבטעין ענפין [קטו] וצעה לאובדא ליה לבן ארמא דאתפגים

מראה מקומות (א) יע"י מ' (ב) טס פ"א ג (ד) קט (ה) טמז י"ז (ו) טסע ז' (ז) יחוקאל י"ג (ז) טס (ח) טסע ב' (ט) יחוקאל כ' (י) אצור ט:

מראה מקומות (א) יע"י מ' (ב) טס פ"א ג (ד) קט (ה) טמז י"ז (ו) טסע ז' (ז) יחוקאל י"ג (ז) טס (ח) טסע ב' (ט) יחוקאל כ' (י) אצור ט:

זו הוזהר

הראוי. וכלן כשמה רבה מן האור הגדול שנשפע מעולמות העליונים. וכך היה בנאולת ישראל: [קינ] כונת זה המאמר הוא שבנאולה העתידה להיות בי"ד שלו בי"ד נימן כאמרם ז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. על זמן ההוא ירמו זה הפסוק משכו וקחו לכם צאן. שתהיה אז עבודה גדולה לקחת הצאן קדשים ולמשוך אותן מן אותן רועי שקר והרשעים פרגסי הדור שהיו אז. ודו"ש משכו על דרך גזרה שוה להפסוק משך ידו את לוצצים. כי אותן רועי שקר יש להם כח למשך אליהם הרבה צאן קדשים בדרשות של ליצנות ודברי אפיקורסות דמשכא לב קלי הדעת ללכד אותם בהרסם. וכן נראה בזמננו שהתלקחה אש האפיקורסות שנקראת רעפארם ויש להם כתי ע"ז ללמד רועים לישראל הנקראים רעפארם ראבי"י. השם נאה להם כי רע-פארם כלומר להרוע ולקלקל חלום אלהים. רע-כיה"ה. כלומר שבע תועבות כלכו. ואומר הוזהר שמוסם יהיה כאותן שסתו במכת החושך במצרים: [קינ] כונתו שהג השבועות הוא נגד מרת התפארת שנקרא הר"ש. כי כל התחדשות קיום העולמות. כאכור המחדש במוכו בכל יום תמיד מ"ב. היא ע"י מרת התפארת. והתחדשות היותר גדולה נעשה בחג השבועות ע"י מתן תורה. כידוע שתגאי התנה הקב"ה עם מ"ב וכו'. וכיון שביום הזה נעשה היחוד היותר גדול של תפארת ומלכות לכך נקראת המלכות מנחה חרשה על שם התפארת: [קיד] שם בתקליפה שלעומת הקדושה נקראת מנחת קנאות לעומת המלכות דקדושה שנקראת מנחה חרשה: [קטו] כמרת התפארת שנקרא עץ החיים נקשרות כל הספירות. וזה נקרא קשר האמונה והוא שורש קדושת יעקב: [קטו] כמו שבקץ החיים שהוא מרת התפארת יש י"ב גבולים

שנפגם העולם על ידו, והקב"ה הציצו ונתעמר בבניו כמו שבארנו. לבעבור עץ ההוא שכל קשר האמונה בו תולה. וע"כ מנחה חדשה נקראת. מה הטעם. לפי שהתחדשות העליונים והתחתונים הוא והתחדשות המלכות [קין] ובכל זמן התחדשות המלכות הוא קשר האמונה ושמחה שלה. למלך שהיו לו בנים וכת אחת. הזמין סעודה לכל הבנים ואותה הבת לא נמצאה על השלחן. אח"כ באה ואמרה למלך. רבוני לכל אחי קראת ונתת לכל אחד מנות חשיבות. ולי לא נתת חלק ביניהם. אמר לה הייך בתי. מנה שלך תהיה פי שנים, הרי כלם יתנו לך מחלקם. אח"כ נמצא בידיה חלקים פי שנים ממה שהיה לכלם. כך נושלת כנסת ישראל חלקים מכלם [קין] וע"כ נקראת בלה כלולה. כבלה שכלם מכינים לה בגדים ומנות ותכשיטים. כך היא כנסת ישראל שמחתה בכל. וכלם נותנים לה מנות ובגדים. בוא וראה בשעה שהמלך הקדוש נמצא בכרתיו או היא שמחת כנסת ישראל. וכאשר ניתנה התורה נתעמרה כנסת ישראל בעשרות עליונות. ולפי שכל קשר האמונה נקשר באותו העץ נקרא יום אחד. שכתוב (ו) והיה יום אחד הוא יודע לה. יום אחד ודאי [קין] שכנסת ישראל היא יום אחד בקשר העליון.. עץ הזה הוא גוף האמצעי המאחד לכל המדרגות [קנ] כלן מתקשרות בו והוא בהן. ועל כן הכל אחד. וכאשר מזדונת עמו המלכות או הוא אחד. והרי נתבאר הענין. (ג) רבי אבא אמר וכיום הבכורים איזו יום. זה הנהר היוצא מעדן, שהוא יום מאותן בכורים העליונים [קנא] וזה הוא שהתורה תולה בו. והוא היוצא כל סודות התורה. ומפני שהתורה היא עץ החיים לכך היה נצרך להביא פרי עץ:

(ג) והקרבתם עולה לריח ניחח לה. בוא וראה בפסח כתוב והקרבתם אשה עולה לה. וכאן לא כתוב אשה. אלא והקרבתם עולה. מה הטעם. לפי שיום זה יום הכנסת בלה לחופה הוא. וישראל ספרו ימי טוהר ימים ושבועות. ונתבללו ונכנסו בימי טוהר. והיא יצאה מכל צדדים הרעים הנטרה ימי טוהר כראוי. וזה סוד שהמלך טעם בתולה היא טועם [קנב] לפיכך לא כתוב בו אשה. שהרי אחר לא קרב למשכן והוא נתרקק משם. וע"כ אשים לא נזכר כאן ולא נצרכו לכאן [קנב] וישראל מרוחקים הם מן צד הרע. אמר רבי אבא עדיין צריכים אנו כאן לפתוח פתח. א"ר שמעון הירומתי ידי בתפלה למי שברא העולם. וסוד זה מצאתי בספרים הקדמונים. אשים הם בכחינה הממוצעת. ובאים בצד זה ובצד זה. נרבקו בעץ הרעית טוב ורע. מתרסקים ברע ומתרסקים בטוב [קנד] ולפיכך כאשר ימים כתוב בהם אשה עולה. אבל בימים האלה שעץ החיים קיים ולא אחר. אין אנו צריכים לאשה. ולא נצרך שהיה שם. ויום הזה יום של עץ החיים הוא ולא של עץ הרעית טוב ורע. ולפיכך והקרבתם עולה לריח ניחח לה. ולא אשה לה; וביום

לחתפנים עלמא בניניה. וקצ"ה שויז ליה ואתעמר בצנוי כמה דלוקימנא. צנין ההוא חילנא דכל קשרא דמסימנא זיה תליא. וע"ד מנחה חדשה אתקרי מאי טעמא. צנין דחדותאי דעלאי ותתאי הוא וחדותאי דסיכרא [קין] ובכל זמנא חדותאי דסיכרא קשרא דמסימנא הוא וחדותא דילה. למלכא דהו ליה צנין וצרתא הדא אתקין טעדתא לכלהו צנין ולא אשתכחה האי צרתא על פתורא. כד אלתא חזרת למלכא מארי לכל אחי זמינת ויהבת לכל חד מיני ידיען ולי לא יהבת חולקא צנייטו אמר לה חייך צרתא. מנא דליך ישתכח על חד תרין הא כללהו יתנון לך מחולקיון. אשתכח לצרת צידתא חולקין על חד תרין מחלוהו כך כנסת ישראל יכלא נפלא חולקין [זיה] וע"ד אתקריאת בלה כלולה. ככלה שכלן זמנין לה מאזנין וחולקין ומכשיפין כך איכי כנסת ישראל חדותא דילה בכלא. וכללהו יתנין לה חולקין ומאזנין תא חוי צשתתא דמלכא קדישא אשתכח צעטרוי חדותא דכנסת ישראל היא. וכד אורייתא אחיבתא אתעטרת כנסת ישראל צעטרין עלאין ובצנין דכל קשרא דמסימנא אתקרא צהאי חילנא חקרי יום אחד. דכתיב (א) והיה יום אחד הוא יודע לה. יום אחד ודאי [קין] דכנסת ישראל איכי יום אחד בקשרא דעילא. חילנא דא הוא נפא דאחמלעיתא דאחיד לכל דרגין [קכ] כללהו מתקשרין ציה והוא צהון. ועל דא כלל חד וכד אודונת ציה מסרונתא כדן איכו אחד. והא אוקימנא מלי. (ג) רבי אבא אמר וציום בצכורים. מאן יום. דא כסר דנפיק מעדן. דאיכו יומא מאזנין בצורין עלאין [קכא] וזא איכו דאורייתא תליא ציה. ואיכו אפיק כל רזין דאורייתא. ובצנין דאורייתא איכי חילנא דחיי פרי חילנין אלטריכו לאייתאה:

(ג) והקרבתם עולה לריח ניחח לה. תא חוי צפסח כתיב והקרבתם אשה עולה לה. והכא לא כתיב אשה חלא והקרבתם עולה. מאי טעמא. צנין דיומא דא יומא דעיילת כלה לחופה איכו. וישראל מנו יומין דכיו יומין ושבועין ואחכלילו ועאלו ציומין דכיו. והיא נפקת מכל סטרא צישא ונכרת יומי דכיו כדקא חוי. ורזא דא מלכא טעם בתולה טעים [קכב] צנ"כ לא כתיב ציה אשה. דהא אחרא לא קריב למשכנא והא אחרק מתמן. וע"ד אשים לאו הכא ולאו אלטריכו להכא [קנב] וישראל מרחקן אינון מן סטרא צישא ח"ר אבא עדיין לריכין אכן לפתחא דא למפתח ח"ר שמעון ארימית ידי צללו למאן דברא עלמא ורזא דא אשכחן צספרי קדמאי. אשים אינון צאחמלעיתא. ואחיין צספרא דא ובספרא דא. אחרקו צאילנא דדעת טוב ורע אחרדקן ברע ואחרדקן צטוב [קנד] ובצ"כ צשאר יומין כתיב ציה אשה עולה אבל צסטי יומי דאילנא דחיי קיימא ולא אחרא. לית אכן לריכין לאשה. ולא אלטריך למחוי תמן ויומא דא יומא דאילנא דחיי איכו ולא דדעת טוב ורע. ובצנין דא והקרבתם עולה לריח ניחח לה. ולא אשה לה; וביום

טראה מקומות (ט) זכרי' י"ד (ג) דף רנ"ג. (ג) דף רנ"ה.

זו הזהר

שהם י"ב צידותי הוי"ה וע' ענפים כן יעקב יסוד אומה הישראלית הוא י"ב שבטים וע' נפש: [קין] המלכות מתחדשת ככה חדש לקבלת השפע לקיום העולם: [קין] כנסת ישראל שהיא מרת המלכות מקבלת שפע מכל הספירות. [קין] ע"י התקשרות התארת עם כל שאר הספירות במרת המלכות נקרא יום אחד, כי המוד של אחד הוא א' בתר. [ן] תיינו ח' ספירות מן תכסה עד מלכות. ד' זו מרת המלכות: [קכ] התארת נקרא מרכו ראמצעי בהעשר ספירות: [קכא] ר' אבא ורש יום הכיכורים שבו מאירה מפורת הבינה שהיא מן ג' ספירות הראשונות. והו שאמר יוסא מאינון בכורין עלאין: [קכב] פ' שעי' הבנת ישראל למתן תורה כנסת ישראל מתחבכת להקב"ה כרמיון בלה בתולה ביום חופתה: [קנב] אשים היינו מלאכים ורוחות שברנתן ממוצעת בין הקליפה והקדושה ויש להם ישיבה מן התרבות. מלכר מאלה שלא נאמר בהם אשה: [קנד] שורשם בנגוה:

דעה הנאמן

א) וביום הנבחרים בחקריכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם וגו'. איו מנחה חדשה. ודאי שכתפלות ישראל ובקריאת שמע שלהם השכינה נתחדשת לפני הקב"ה. ובעבור זה והקרבנות מנחה חדשה לה'. בתפלות שהן במקום הקרבנות. באיזה קרבנות של תפלות היא נתחדשת. בשבועותיכם. זה שבועות שבו מתן תורה. ונקרא יום החמשים לעומר. ובו שבעה שבועות מצד ההוא שנאמר בן שבע ביום הללתיך. והיינו מלכות שנקראת כלה הכלולה משבע ספירות. וכלולה בבינה שהיא בחמש ספירות לחמשים. יסוד כ"ז כלול מאותן חמשים. כ"ה כ"ה' כלולה מחמשים. כלן נכללין בתוך חמשים. חכמה שהיא י' העליונה נכללת בתוך חמשים. י' חכמה ה' בינה. ה' פעמים עשר עשר פעמים ה' היינו חמשים. במספר כ"ל ובמספר י"ם. והוא ים התורה. מקור שלו כתר שאין לו סוף. שאר הספירות נקראות על שמה שבעת הימים. ומלכות נקראת י"ם סוף. סוף של כל הימים. ולפי שהן חמשים ושבע שבועות לכן מנחתם שלשה עשרונים ושני עשרונים [ושבעה עשרונים]. שלשה עשרונים ושני עשרונים חמשה. שהן חמשה פעמים עשרה. וש"כ ומנחתם שלת בלולה בשמן שלשה עשרונים פ"ר האחד ושני עשרונים לאיל האחד. עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים. שבעת הכבשים לקבל נ' שבע שבתות תמימות תהינה. כל אחד עם ששת ימים שלו. ע"כ ר"מ.

ג) ובחדש השביעי באחד לחדש וגו' יום תרועה יהיה לכם. כמו שנתבאר שיום ראש השנה בו נידון כל העולם. דין חוק ודין רפה. ועשיתם עולה. והקרבנות היה לו לומר כמו בשאר הימים. מהו ועשיתם. אלא ביום הזה (ד) ועשה לי מטעמים כתוב. כמה מטעמים ותבשילין עושים ישראל בימים האלה. בעוד שהמקטרג הולך לחפש עונות של העולם. וע"כ לא כתוב והקרבנות אלא ועשיתם עולה. ולא אשה עולה. וכן בכל שאר הימים שלא כתוב אשה. לפי שאין להם חלק בכל אותן הימים. כל שכן ביום הזה שאנו עושים מטעמים ותבשילין כפי ידיעת צד המומאה. שהיא יצחק משלחו לצוד ציד של עונות בני העולם ולהביא אליו. ובעוד שהוא הולך טמלים ישראל עצה מרבקה. ועושים כל אותן העבודות וכל אותן התפלות. מכינים שופר ותוקעין בו כדי לעורר רחמים. והרי ביארנו הכתוב (ה) ויבא לו יין וישת. הבא ממרחק מתוך המקום של יין ישן [קנה] ושתה ונמתק לו והיה שמה. ואח"כ היה מברכו בכמה ברכות והעביר על המאיו. מה כתוב והיו אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו. נמתק בכמה משאות עונות וכבר נתבאר זה הענין. ולפיכך הוא יום תרועה. וקרבנו הוא עולה איל אחד. כמו שדרשו שהיו בשביל להזכיר אילו של יצחק. ושעיר עזים אחד לחמאת. שוחד לסמא"ס לכפר פניו. בשביל בכיה ההיא שהיה בוכה ביום הזה כשראה שלא נעשה רצונו. ולחנם היה צד

רעיא מהימנא

א) וביום הנבחרים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם וגו' מתן מנחה חדשה. ודאי כללותן דישאל ובקריאת שמע להיון שכינתא אישי אסתחדת קמי דקב"ה. ובגין דא והקרבנס מנחה חדשה לה'. כללותן דאינון באתר דקרבין. בלן קרבין דללוסין אישי מתחדשת בשבועותיכם. דהיינו שבועות דביס מתן פורה. והתקרי חמשים יום לעומר וזיה שבעה שבועות מספרם דהסוף דאתמר זיה שבע זיוס הללתיך. ואישי מלכות כלה כלילא משבע ספירות. וכלילא בזינה דאישי בחמש ספירות לחמשים יסוד כ"ז כלול מאלין חמשים. כלים כ"ל ס' כלילא מחמשים כללו נכללין בנו חמשים. חכמה דאישי י' עלאה מובלעת בנו חמשים. י' חכמה ה' בינה. ס' זמנין עשר עשר זמנין ס' היינו חמשים. בחושבן כ"ל ובחושבן י"ם. ואיזו ים המורה. מקורא דליה כתיב דלית ליה סוף. שאר ספירות אתקריאו על שמה שבעת ימים. ויזלכות י"ם סוף. סוף דכל ימים. ובגין דאינון חמשים ושבע שבועות מנחתם שלשה עשרונים ושני עשרונים [ושבעה עשרונים]. שלשה עשרונים ושני עשרונים חמש. דאינון חמש זמנין עשר. הס"ד ומנחתם שלת בלולה בשמן שלשה עשרונים פ"ר האחד ושני עשרונים לאיל האחד עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים. שבעת הכבשים לקבל נ' שבע שבתות תמימות תהינה. כל חד עם שית יומין דליה. ע"כ ר"מ.

ג) ובחדש השביעי בחד לחדש וגו' יום פרועה יהיה לכם. כמה דאתמר דיומא דראש השנה דינה דכל עלמא. דינה תקיפא ודינה רפיא. ועשיתם עולה. והקרבנס מצטי ליה כשאר כל יומין. מהו ועשיתם אלא דיומא דא (ד) ועשה לי מטעמים כתוב כמה מטעמים ותבשילי צבדי ישראל צבני יומי. צבוד דמקטרגא אויל לפספסא בציבין דעלמא וע"ד לא כתיב והקרבנס אלא ועשיתם עולה. ולא אשה עולה. וכן בכל שאר יומין דלא כתיב אשה. צבין דלית לון חולקא בכל סני יומי. כל שכן צבאי יומא דלגן עבדין מטעמיה ותבשילי בלא דעתא דספרא אחרא דהא יחק משדר ליה לצוד לידה דחובין דבני עלמא ולאיתתא לגביה. וצבוד דאיזו אויל ישראל נפלי עיפא מרבקה. ועבדין כל אינון פולחנין וכל אינון ללוטין מומיין שופר ותקעין ביה בגין לאתערא רחמי. והא אוקימנא (ה) ויבא לו יין וישת דאתי מרחיק מנו אתר דחמרא עתיקא [קנה] ושפי ואפעיס ליה ודתי. ואח"כ מברך ליה בכמה ברכאן ואתער על חוביו. מאי כתיב ויהי אך ילא ילא יעקב מאת פני יחק אביו ועשו אחיו בא מצידו. טעין מנחה שועי כמה דאתמר והא אוקימנא מלה. ובג"כ איזו יומא דיבבא. וקרבנא איזו עולה איל אחד. כמה דאתמר בגין אילוי דלחק. ושעיר עזים אחד לחמאת. שוחד לסמא"ל לכפר אנפיו. בגין הסוף צביה דאיזו כבי צבאי יומא כיון דחמי דלא אתעבד רעופיסי. והא למנא

מ"אה מקומות (א) דף רנ"ג. (ב) ויקרא כ"ג (ג) דף רנ"ד (ד) כנאשית כ"ז (ה) ט"ז

ין הודר

[פנס] זה אור עולם הבינה המסתיו לכל חדיני

לד ליה. כמה דאמרי כגונה דא ביומא דכפורי
 (א) א"ר יהודה לרבי שמעון לימא לן חד מאלין
 חלין מעליה דראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר
 (ב) ויהי היום. בכל אתר דכתיב ויהי היום ועל
 בימי נער ודלי. ויהי היום. יומא דליה ביש לער. וזה
 סוף ראש השנה. יומא דליה ביה דינא קשיא על עלמא. ויהי
 היום ויעבר אלישע אל שונם. יומא דראש השנה סוס.
 ובכל אתר ויהי היום דא ראש השנה. (ג) ויהי היום ויבאו
 בני האלהים. יומא דראש השנה סוס. ובכל זמנא פרין
 יומין אינון [קנו] מאי פעמא. בני דלסוי ילמך כליל
 דינא ירחמי [קנו] פרין יומין ולא חד. דאלמלי
 ישתכח יחידאי יחריב עלמא. וע"ד כפיס פרין זמני ויהי
 היום ויהי היום. ויבאו בני האלהים. אלן בי דינא רבכר.
 בני האלהים ודלי. בני דמלכא דלינון קריבין לגביס. ואינון
 שבטין ממנן דסחרן תדירא למלכא. ואינון חסרין דינא
 על עלמא. לסתלב על ס'. וכי על ס' קיימי. אלן
 בשעתא דללין קיימי על דינא. דינא קדמא דכלא
 ביה. מאן הוא דלל יוקיר לשמא דקב"ה [קנת]
 ודלל יוקיר לאורייתא ולעבדוי. אוף סבי מאן הוא
 דלל חייס על יקרא דשמא קדישא דלל יתחלל בארעא..
 כהאי יומא דראש השנה קיימין שבטין קדמאלין
 למידן דינא לעלמא. וכמה אינון מארי פריסין קסיגורין דקיימי
 לעילא אלן מיימינן לזכו ואלין משמאלין לחובא. לאדכר
 חובין דעלמא חובין דכל חד וחד. וע"ד אלסרין
 לבר נש לפרשא חובין כל חד וחד כמה דליחו בנין
 דמאן דפרש הסאוי לא אתמסר דיניה אלן בידא דמלכא
 קב"ה בלחודוי ומאן דדאין ליה קב"ה איסו למב. וע"ד
 בעא דוד מלכא שפטי אלהים. אנת ולא אחרא וכן
 שלמה אמר לעשות משפט עבדו. הוא ולא אחרא. וכל
 בי דינא בדילין ממנו. וע"ד אלסרין לון לפרשא חובין
 דכל שייפא ושייפא וכל מאי דעביד בפרס. סה"ד
 (ד) חסאתי אודיעך ועוני לא כסיתי לבתר ואתה נשאת
 פון חסאתי סלה ינלן ממשע דכתיב אנת חסא העס
 סוס חסאה גדולה בישראל כתיב (ה) חסאלו כי עובנו
 את ה'. דלי תימא האי ביחיד אכל בלבור לא.
 סא כתיב קרא דא. ואי תימא סא בלבור אכל
 שליחא דלסון לא סא כתיב וישב משה אל ה'
 ויאמר אנת חסא וגו' ויעשו להם וגו'. מאי פעמא דמאן
 דמפרש חוביה בי דינא בדילין מניס. בנין דבר נש
 קריב לגרמיה ולא אתרן על פומיה ותו לא שביק
 למקטרגא לאלופא עליה חובא מומא דבר נש יקדים
 ויימא ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר וכדון קב"ה מחיל ליה
 (ס"ד' ו) ומודה ועוז ירוחם ביומי דראש השנה
 מתקין בי דינא כורסיה למלכא למידן כל עלמא וישראל
 עאלין בקדמיתא בדינא. מקמי דליפוש ריגוא. תנן
 כתיב ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. יום ביומו
 מאי סא אלל סני תרין יומין דראש השנה [קנט] אמאי
 הדין יומין בנין דלינון תרי בי דינא דמתהבדן
 כחדא. דינא עלאה דליחו קשיא. בדינא תתאה דליחו
 רפיא

צד צידה. כמו שדרשו כרמיון זה על יום הכפורים:
 (א) א"ר יהודה לרבי שמעון יאמר נא הארון לנו
 דרושים טובים בענין ראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר
 (ב) ויהי היום. בכל מקום שכתוב ויהי נער צער. ויהי
 בימי צער בודאי. ויהי היום. זה היום שיש בו צער. וזה
 הוא ראש השנה. יום שיש בו דין קשה על העולם. ויהי
 היום ויעבר אלישע אל שונם. יום של ראש השנה היה.
 ובכל מקום ויהי היום זה ראש השנה. (ג) ויהי היום ויבאו
 בני האלהים. יום של ראש השנה היה. ובכל זמן ב'
 ימים הם ימי דין [קנו] מה המעם. כדי שיהיה יצחק נבלי
 מן דין ורחמים [קנו] שני ימים ולא אחד. שאלמלי היה
 נמצא יחיד נחרב העולם. וע"כ כתוב שני פעמים ויהי
 היום ויהי היום. ויבאו בני האלהים. אלו בית דין הגדול.
 בני האלהים ודאי. בניו של מלך שהם קרובים אליו. הם
 שבטים שרים הסובבים תמיד את המלך והם תחתיו הדין
 על העולם. להתיצב על ה'. וכי על ה' נצבים. אלא
 בשעה שאלו עומדים על הדין. דין הראשון שהכל תולה
 בו הוא. מי הוא זה שאינו מסבך לשם הקב"ה [קנת]
 ושאינו מסבך להתורה ולעבדי הקב"ה. וכמו כן מי הוא
 שאינו חס על כבוד השם הקדוש שלא יתחלל בארץ..
 ביום הזה של ראש השנה עומדים שבטים כסאות למשפט
 לדון דין העולם. וכמה הם שרי עונשין קסיגורים העומדים
 למעלה. אלו מימינים לכות ואלו משמאלים לחוב. להזכיר
 עונות העולם. עונות של כל אחד ואחד. וע"כ צריך
 האדם לפרש עונותיו כל אחד ואחד כמו שהוא. לפי שכל
 מי שפרש חטאיו לא נמסר דינו אלא בידי המלך
 הקב"ה בלבדו. ומי שהקב"ה ידן אותו הוא לטוב. וע"כ
 בקש דוד המלך שפסגני אלהים. אתה ולא אחר. וכן
 שלמה אמר לעשות משפט עבדו. הוא ולא אחר. וכל
 הבית דין נבדלים ממנו. וע"כ נצרך לפרש העונות
 של כל אבר ואבר. וכל מה שחטא בפרס. וש"כ
 (ד) חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי. אח"כ ואתה נשאת
 פון חטאתי סלה. מניין. ממשע. שנאמר אנא חטא העם
 הזה חטאה גדולה. בישראל כתוב (ה) חטאנו כי עובנו
 את ה'. שאם תאמר כי זה רק ביחיד אכל בלבור לא.
 הרי כתוב קרא דאצל שמואל. ואם תאמר הרי זה בלבור
 אכל שליח שלהם לא. הרי כתוב וישב משה אל ה'
 ויאמר אנא חטא וגו' ויעשו להם וגו'. מה המעם. כי כל
 מי שפרש חטאיו בית דין ברלים ממנו. לפי שהאדם
 קרוב לעצמו ואינו נידון על פיו. ואינו מניח עוד
 להמקטרג ללמד עליו חוב. המום שבאדם יקדים עצמו
 ויאמר ולא יתן מקום לאחר לומר. ואו הקב"ה מחיל לו.
 (זש"כ ו) ומודה ועוז ירוחם: בימים של ראש השנה
 מכינים הבית דין כסא למלך דרון כל העולם. וישראל
 נכנסים תחלה לדון. שרם שיתגדלו הדגון. למדנו
 כתוב ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. יום ביומו
 מה הוא. אלא אלה שני ימים של ראש השנה [קנט] מפני
 מה שני ימים. לפי שהם שני בתי דינים שמתחברים
 כאחד. דין העליון שהוא קשה. בדין התחתון שהוא
 רפה

מראה בקומות (א) דף רלא. (ב) מלכיס ב' ד' (ג) אינון א' (ד) תליס ל"ב (ה) שמואל א' י"ג (ו) מעלי כ"ח

דין יהודה

וקנו פי' אפילו בזמן שהי' מקדשין על פי ראייה ובאו עדים בזמנם ולא הי' יו"ט של ר"ה רק יום אחד מ"ם לא נגמר הדין בשמים
 ביום ראשון בלבד אלא שגם לפחות הוא יום הדין: [קנו] ביום השני נעשה מדת הדין רפה ע"י שנכלל בו מדת הרחמים:
 [קנת] לפי זה יגורש על ה' בלומר על כבוד ה' המוחלל ע"י הפושעים: וקנט' נתבאר לעיל אות (קכו):

רפה. ושניהם נמצאים. וזה הוא הסוד של יבבה ויללה ושתיהן נצרכות. חכמי בבל הם ממעם ספק עושים יבבה ויללה. ואנחנו יודעים ועושים שתיהן. והכל יוצא לדרך האמת - :

א) ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. א"ר נהוראי הזקן כתוב ובעשור לחדש השביעי הזה. וכתוב אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא. בעשור. בעשירי ה' צריך לומר. מהו בעשור. אלא לפי שעתה ביום הזה כל מדרגות העליונות באות אלו על אלו לשכון על הלבנה ולהאיר לה. וכלן בסוד של עשר עד שעולה למאה. ובאשר עומדת בסוד של מאה או הכל אחד ונקרא יום הכפורים הוא [קל] וע"כ כתוב בעשור. כמו זכור ושמור. שכלן באות י"מען היות עשור ולהאיר לה בסוד של עשר. החזיר וכן ההוא את ראשו לעומת רבי שמעון וא"ל לרבי שמעון. הריני יודע שתבקש לשאול שאלה בזה הכתוב בעשור לחדש השביעי. א"ל ר' שמעון ודאי בעשור נתון הוא. אבל אם כן מפני מה עולה למאה. הרי מן הכתוב לא נראה אלא שעולה לשבעים. כך נשמע ממה שכתוב בעשור לחדש השביעי. ובאשר מעשרים לשביעי עשר פעמים הרי ודאי עולה לשבעים [קל] א"ל בשביל זה החזרתי את ראשי אר"ך. כי ידעתי שחכם אתה. בוא וראה שני סודות יש כאן. אחד שהרי הלבנה חדש השביעי נקראת. ולפיכך נקרא חדש השביעי עשור לפי שמאירות לה עשר מדרגות. הרי מאה. ועוד שגם דבר הזה שאמרת ודאי כך הוא שעולה לשבעים ביום הזה [קל] במדרגה של שבעים היא ובמדרגה של מאה היא. במדרגה של מאה להשתלם ולהאיר [קל] ובאותה מדרגה של שבעים שהרי יום זה נומל לכל עם ישראל לדונם. וכלם עומדים בכה הנשמה יותר מבכח הגוף. שהרי ביום הזה עיניו הנפש הוא ולא הגוף. כמש"כ וענייתם את נפשותיכם. כי כל הנפש אשר לא תענה. וזה היום נומל לכל הנפשות והן ברשותו. ואם אינו קיים בסוד של שבעים אין לו רשות בנפשות. שקיום הנפשות הוא בסוד של שבעים. כמש"כ ימי שנתינו בהם שבעים שנה וגו'. (ג) ואם תאמר שנפשות הנערים שלא הניעו לשבעים שנה אין שולמת בהם מדרגות השבעים. ודאי שולמת בהם. אבל לא בשלימות כמו בזה שזוכה ימים רבים לקיים מצות התורה. ואף על פי כן בכלם מדרגת השבעים שנה שולמת. וע"ז למדנו אחד המרבה ואחד הממעיט. באיזה אחד שיום. באחדות המדרגה של שבעים שנה מי שמרבה בשנים ומי שממעט בשנים. וע"כ יום הכפורים עובר בכל השבעים. ונשתלמת מדרגה זו בכלן [קל] וכל הנשמות עולות לפניו ורנה אותן בדין. והקב"ה מרחם על ישראל: ביום הזה מי שאינו מעביר הכעס מן רוחו [שיש לו על חברו] לכפר לו. כאשר עולה תפלתו

מראה מקומות א) תוס קסג ב) טס קטו

רפא. ופרוויסו משתכחו ודא איכו רוא דיבבא ויללס ותרוויסו אלטריכו. הכי צללאי אינון צנין ללא ידעין עבדין תרוויסו ולכן ידעין ועבדין תרוויסו וכלא נפקא לארס קסט -

א) ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. א"ר נהוראי סבא כתיב ובעשור לחדש השביעי הזה. וכתוב אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא. בעשור. בעשירי מצעי ליה מסו בעשור אללא צנין דסמא ביחא דא כל דרנין עלאין אחיין אלין על אלין למשרי על סיסרא ולאסרסא לה וכלסו צרוא דעשר עד דסלקא למאס. ונד קיימא צרוא דמאס כדין כלא חד ואקרי יום הכפורים הוא [קל] וע"כ בעשור כד"א זכור ושמור. כלסו חמיין צנין לעסרסא ולאסרסא לה צרוא דעש. ססר ססר ססר סבא ריסיס לקבליס דרבי שמעון א"ל לרבי שמעון סה ידענא דשאלתא דשביעי מצעי בעשור לחדש השביעי א"ל רבי שמעון ודאי צבור יאות הוא אבל אי הכי אחי סליק למאס. והא מקרא לא אחזי אללא דסליק לשבעין משמע דכתיב בעשור לחדש השביעי. וכד מעשרי לשביעאל עשר ומנין סה ודאי סליק לשבעין [קל] א"ל על דא אסדרנא רישא לנכך דהא ידענא דחיימא אנת. סה חזי תריין ריזין הכה חד דהא סיסרא חדש השביעי אקרי ובג"כ חקרי חדש השביעי עשור צנין דקא מנהרין לה עשר דרנין סה מאס וסו סאי מלס דקאמרת ודאי לשבעין סלקא צבאי יומא [קנ] דדרגא דשבעין איסי וצדרגא דמאס איסי. צדרגא דמאס לאשלתא ולאסרסא [קנ] וצבאי דרגא דשבעין דהא יומא דא נעיל לכל עמא דישראל למידן. וכלסו קיימין צנסמא ימיר מגופא דהא ציומא דא ענימא דנפשא איסו ולא דגופא כד"א ועניתס את נפשותיכם. כי כל סנפס אסר לא תענה. והאי יומא נעיל לכל נפשאן וסו צרסותיס ואי לא קיימא צרוא דשבעין לית ליה יצו צנפשאן. דקיימא דנפשאן צרוא דשבעין כד"א ימי סנותינו צבס צבעיס סנה וגו'. (ג) ואי תימא נפשאן דרבי דלא אשלימו לשבעין שנין לא שלמא צבו ודאי שלמא צבו חבל לא בשלימו כמאן דזכי יומין סגיאין לפקודי אורייתא ועל כל דא צכלסו צבעין שנין הזלא ועל דא תנינן אחד סמרצס ואחד סממעיס מאן אחד. צימודא דשבעין שנין מאן דאסני ומאן דאמעיס וע"ד ציומא דספורי אעבר צכלסו צבעין ואשתליס סאי דרגא צכלסו [קל] וכל נשמתין סלקין קמיס ודאין לסון דבינא. וקצ"ה חייס עלימס דישראל ציומא דא מאן דלא אעבר סינא מרומיס [דאית ליה על תצריס] לכפרא ליה. כד סליק ללותיס

זיו הזהר

[קנ] אמר הכונה על דרך הכתוב ועבר הלוי הו"א. שמרסו על עולם הכינה. וכן כאן הרמז שהלבנה זו סדרת המלכות נתעלית לכל דרגין עלאין לקבל משם הארה. והיינו גם כן ג' ספירות הראשונות. ע"ז שהמלכות מתאחדת עם הכינה הגרסו כתיבת הו"א: [קל] רש"י משה דאם המלכות נתעלית כיו"כ עד הכינה. הרי זה רק ו' מדרגות גבוה יותר. ועל פי החלל שכל ספירה סן העשר ספירות נכללת בעשר מדרגות. א"כ עלייתה היא רק לשבעים ולא למאה. וכן גם במסעות הכתוב שהמלכות נקראת או כעבור זה חדש השביעי: [קל] עתה מבאר הסבא שגם קבלת רש"י אמת בעיני השבעים שהמלכות נקראת: [קל] ו' שהמלכות נקראת כאן מאה כעבור שמקבלת הארה מן כל העשר ספירות שהן מאה מדרגות. ולכעבור עמדתה במשירת הכינה לדון את עם ישראל הרי היא במדרגת השבעים. כנזכר לעיל ש' פעמים עשר עולה שבעים: [קל] ו' סמדת המלכות ע"י עלייתה עד הכינה נשתלמת בכל השבעים מדרגות. ויש כח להכינה לדון את עם ישראל בהמתקת סדרת הרחמים:

לגומיה * צהרי יומא פצע צהסוא אחר דאקרי רשט וסיס. דאזיו מללות יס. ולא סליק לאתעמרה צרישא דמלכא: ציומא דא לא אלסרין צ"כ לפרשא חסאוי קמי אמר. צגין דכמה אינון דעסלי הסוא מלה וסלקי לה לעילא. ואית ססדין צהסוא מלה. וזה (א) משוכב חיקך שמור פתחי פיך. כל שכן אינון דאזלי ועייני לקסרגא לון וססדי עליה. וכל שכן דחליפו איסו לקמי כלא וחלול שמה דקציס. וע"ד כתיב (ג) אל תמן את פיך לחסיה את צשך:

רעיא מהימנא

רועה הגאמן

(ג) ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. חדש השביעי. דא איסו חשרי. מקרא קדש יהיה לכם. דא יום הכפורים. דאזיו עשורי י כליל מעשרת ימי תשובה. ומקיננו ציס ממש ללותין לחברא עס ה. מהו מקרא קדש. לאפרשא ליה משאר יומין דאית צהו שולמא דחול וצגין דא כל מלאכת עבודה לא תעשו. דיומין דאית צהון מלאכת חול אינון מספרא דעץ הדעת טוב רע. דאתהפך ממשה לנחש ומנחש למשה לכל חד כפוס עובדיו. ודא **מטמון** משה. נחש סח"ל. אבל צהאי יומא דאזיו יום הכפורים דאתקרי קדש שלשא זילנא דחיי ולא אשתתף עמיה עסן ופגע רע. ומספריה לא יגורך רע וצגין דא נייחין עבדין צזילנא דחיי. וציה נפקין לחירות. וציה נפקין משלסיהון אינון דאית עלייסו גזר דין צנדר וצצבועה. וצגין דא תקינו למימר ציה **כל נדר** ו**אסרי** וכו'. כלסון יסון צצייסן וצציקין לא צרייין ולא קיימין. וצגין דא נדר דהוייה דאזיו תפאר"ת וצצועה ד**אדני** דאזיו מלכות דעבדו על גלותא דילן. צחכמ"ה וצ"כ"ה יסון צציקין וצציתין לא צרייין ולא קיימין ונסלח לכל עדת בני ישראל. דחס"ד איסו מים. וצצור"ה אש. תפאר"ת אזיר. וצגין דא אוקמוס מארי מתניין היתר נדרים פורחים צזאיר. וצגין דצצועה צמלכות דאזיו לתתא מיה. אוקמוס דנדרים על גבי צצועות עוליס [קלה] ועוד אוקמוס כל הצצע כאילו צצע צמלך עלמו. וכל הנודר כאילו נודר צחיי המלך המלך עליו **אדני** חיי המלך הוייה. וצגין דא (ד) כי ידור נדר לה' ואתמר ציום הכפורים ועניתם את נפשותיכם. וצצעו לחדש השביעי הזה תענו את נפשותיכם. (ה) תקינו ציה ענוים לצבעור שתתלבן ה' הקטנה בה העליונה שהוא חמש תפלות. לקיים בישראל (ו) אם יהיו חסאיכם בשנים כשלג ילבינו. וזה הוא סוד הלשון של זהירות. לפי שכל חסאי ישראל נוגעים למלכות. ותשובה שהיא ביג"ה מלכבת אותן. לפי שנאמר בה השוכן אתם בתוך סומאכם. וד' בגדי לבן וד' בגדי זהב ללבוש. י סוד שלהם **יאהדוניה**. ותקנו לתקוע שופר ביום הכפורים להעלות הקול שהוא ן לחירות. שנאמר בו (ז) ככל צרתם לן צר. בא"ף ובוא"ו. קרי וכתוב. ועבודת יום הכפורים היא באריכות. והיא נכללת מן ג' סדרנות מחשבה דבור ומעשה. ע"כ ר"מ:

(ג) ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם וגו'. חדש השביעי. זה הוא תשרי. מקרא קדש יהיה לכם. זה יום הכפורים. שהוא עשורי כליל מעשרת ימי תשובה. ותקנו בו חסאי תפלות לחברו עם ה'. מהו מקרא קדש. להברילו מן שומר חיים שיש בהם מלאכה של חול. ובשכיל זה כל מלאכת עבודה לא תעשו. שהימים שיש בהם מלאכת חול הם מצד עץ הדעת טוב רע. שמתהפך מן מטה לנחש ומן נחש למטה לכל אחד כפי מעשיו. וזהו **מטמון** משה. נחש סח"ל. אבל ביום הזה שהוא יום הכפורים שנקרא קדש שולמ עץ החיים. ואין משתתף עמו שמן ופגע רע. ומצדו לא יגורך רע. ולפיכך נוחים עבדים בעץ החיים. ובו יוצאים לחירות. ובו יוצאים מן העבדותם שלהם אלו שיש עליהם גזר דין צנדר ובשבועה. ובעבור זה תקנו לומר בו **כל נדר** ו**אסרי** וכו'. כלהון יהון צציתין וצציקין לא צרייין ולא קיימין. ולפיכך נדר של הוייה שהוא תפאר"ת ושבועה של **אדני** שהוא מלכות שעשו על הגלות שלנו. בחכמ"ה וביג"ה יהיו צציקין וצציתין לא צרייין ולא קיימין. ונסלח לכל עדת בני ישראל. כי חס"ד הוא מים. גבור"ה אש. תפאר"ת אזיר. ובשכיל זה דרשו חכמי המשנה שהיתר נדרים פורחים באזיר. ולפי שהשבועה היא במלכות שהיא למטה ממנו. דרשו שהנדרים הלים על גבי שבועות [קלה] ועוד דרשו כל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך. המלך עצמו **אדני**. חיי המלך הוייה. ובשכיל זה כתוב (ד) כי ידור נדר לה' ונאמר ביום הכפורים ועניתם את נפשותיכם. ובעשור לחדש השביעי הזה תענו את נפשותיכם. (ה) תקנו בו ה' ענוים לצבעור שתתלבן ה' הקטנה בה העליונה שהוא חמש תפלות. לקיים בישראל (ו) אם יהיו חסאיכם בשנים כשלג ילבינו. וזה הוא סוד הלשון של זהירות. לפי שכל חסאי ישראל נוגעים למלכות. ותשובה שהיא ביג"ה מלכבת אותן. לפי שנאמר בה השוכן אתם בתוך סומאכם. וד' בגדי לבן וד' בגדי זהב ללבוש. י סוד שלהם **יאהדוניה**. ותקנו לתקוע שופר ביום הכפורים להעלות הקול שהוא ן לחירות. שנאמר בו (ז) ככל צרתם לן צר. בא"ף ובוא"ו. קרי וכתוב. ועבודת יום הכפורים היא באריכות. והיא נכללת מן ג' סדרנות מחשבה דבור ומעשה. ע"כ ר"מ:

ובחמשה

ובחמשה

כראה מקומות (ה) מייכה ו' (ג) קבלת ה' (ג) דף רמס. (ד) נמדנר ל' (ה) דף רמס: (ו) יעטי' א' (ז) סס ס"ג

זיג הזהר

[קנה] כי הנדר מוסב על החפץ והשבועה על הגוף לפיכך חל הנדר על המצוה אע"פ שמושבע ועוסד מהר סיני :

6) ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו'. ר' אבא פתח ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. בוא וראה כל אותן הימים סוכת האם על הכנים [קלו] כדי שלא ישלם צד המומאה עליהם וכדי להצילם. כיון שניצולו בגיה והם יושבים בסכות נשמרים בשמירה. יום הראשון ויום השני צותה לישראל לעשות סעודה להשרים של שאר האומות [קלו] וזהו יום שורה שם. ביום הג' שהוא יום לחדש מתחלת לשרת עליהם [קלח] וש"כ ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. היום שכל הקללות והמרדות שורות בהם. א"ר אלעזר יום הראשון של סכות אינה שורה עליהם ולא יום השני. אלא ביום השלישי שנתוסף ונגרע שורה עליהם. נתוסף אותיות ונגרע קרבנות. שכתוב עשתי עשר וגו' [קלס] וכך ראוי לרע עין. לפי שיום הראשון ויום השני הם שמחת בניה [קל] והם מחלקים שלל להם. מיום השלישי והלאה שהיא שורה עליהם מה כתוב. והמים היו הלך וחסור עד החדש העשירי. בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. ג) והמים היו הלך וחסור. אלו הקרבנות שהולכים ומתמעטים. וכמו שהם מתמעטים כן גם נתמעט הטוב שלהם. א"ר שמעון אלעזר בוא וראה ביום השני התחילו רשימות המים להיראות [קמא] כיון שהתחילו רשימות המים להיראות. מיום השלישי והלאה היא שרתה עליהם [קמג] ואותן האותיות מ"ם לא ידעו חכמי בבל למה נרשמו כאן. שדרי הטוב של ישראל אינו בא במקום של מעוט כי אם במקום של רבוי [קמז] אלא לפי שאותן מים שנרשמו כאן הם כן מתמעטים זהו שבא הכתוב להשמיענו. וזש"כ והמים. אותן מים הירדעים בימי החג. אותן הנרשמים אצל הקרבנות שנקרבו עבור אותן הרים של קללות. היו הלך וחסור. הטוב שלהם והשפע שנמשך עליהם היו הלך וחסור. ולפי שאותן המים עבורם הם לכך אין האותיות מ"ם מתוכרות [קמז] כדי שלא יתחבר הטוב שלהם אלא מעט מעט. אבל לישראל שהם עמו של הקב"ה מה כתוב ג) ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב. ראש המקרא הוא כפירים רשו ורעבו. אלו הממונים של שאר האומות. ודורשי ה'. אלו ישראל לא יחסרו כל טוב. שהם הולכים ונתעלים למעלה מעלה. ולפיכך הטוב שלהם הגרמו באותן מים היו הלך וחסור. עד החדש העשירי. זה סבת. שדרי או ימי הרעה היו [קמח] שנתעוררה רעה ההיא ונתגברה. וכלה הקדושה לא הארה מן השמש [קמז] אז נראו ראשי ההרים. אלו הם דרי ההשך הרים של קללה שנתללו ונתגברו ועשו רעות בעולם לישראל בימים

מראה מקומות 6 דף קנז (ג) דף קנז (ג) תלים כ"ד

6) ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו'. ר' אבא פתח ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. בוא וראה כל אותן הימים סוכת האם על הכנים [קלו] כדי שלא ישלם צד המומאה עליהם וכדי להצילם. כיון שניצולו בגיה והם יושבים בסכות נשמרים בשמירה. יום הראשון ויום השני צותה לישראל לעשות סעודה להשרים של שאר האומות [קלו] וזהו יום שורה שם. ביום הג' שהוא יום לחדש מתחלת לשרת עליהם [קלח] וש"כ ותנא התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. היום שכל הקללות והמרדות שורות בהם. א"ר אלעזר יום הראשון של סכות אינה שורה עליהם ולא יום השני. אלא ביום השלישי שנתוסף ונגרע שורה עליהם. נתוסף אותיות ונגרע קרבנות. שכתוב עשתי עשר וגו' [קלס] וכך ראוי לרע עין. לפי שיום הראשון ויום השני הם שמחת בניה [קל] והם מחלקים שלל להם. מיום השלישי והלאה שהיא שורה עליהם מה כתוב. והמים היו הלך וחסור עד החדש העשירי. בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים. ג) והמים היו הלך וחסור. אלו הקרבנות שהולכים ומתמעטים. וכמו שהם מתמעטים כן גם נתמעט הטוב שלהם. א"ר שמעון אלעזר בוא וראה ביום השני התחילו רשימות המים להיראות [קמא] כיון שהתחילו רשימות המים להיראות. מיום השלישי והלאה היא שרתה עליהם [קמג] ואותן האותיות מ"ם לא ידעו חכמי בבל למה נרשמו כאן. שדרי הטוב של ישראל אינו בא במקום של מעוט כי אם במקום של רבוי [קמז] אלא לפי שאותן מים שנרשמו כאן הם כן מתמעטים זהו שבא הכתוב להשמיענו. וזש"כ והמים. אותן מים הירדעים בימי החג. אותן הנרשמים אצל הקרבנות שנקרבו עבור אותן הרים של קללות. היו הלך וחסור. הטוב שלהם והשפע שנמשך עליהם היו הלך וחסור. ולפי שאותן המים עבורם הם לכך אין האותיות מ"ם מתוכרות [קמז] כדי שלא יתחבר הטוב שלהם אלא מעט מעט. אבל לישראל שהם עמו של הקב"ה מה כתוב ג) ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב. ראש המקרא הוא כפירים רשו ורעבו. אלו הממונים של שאר האומות. ודורשי ה'. אלו ישראל לא יחסרו כל טוב. שהם הולכים ונתעלים למעלה מעלה. ולפיכך הטוב שלהם הגרמו באותן מים היו הלך וחסור. עד החדש העשירי. זה סבת. שדרי או ימי הרעה היו [קמח] שנתעוררה רעה ההיא ונתגברה. וכלה הקדושה לא הארה מן השמש [קמז] אז נראו ראשי ההרים. אלו הם דרי ההשך הרים של קללה שנתללו ונתגברו ועשו רעות בעולם לישראל בימים

מראה מקומות 6 דף קנז (ג) דף קנז (ג) תלים כ"ד

זיו הזהר

[קלו] מן ר"ה עד סוכות שכינה הקדושה שומרת אותם להצילם מן המספרונים בימי הדין : [קלז] היינו הקרבת השרים עבורם : [קלח] כרזי להכניעם שלא יתגברו יותר מדאי על עם ישראל כמו שזר בימי ניסן : [קלס] שהי' יכול לכתוב אחד עשר . והחילוק גדול כי אחד רק ג' אותיות והן בספר אחרים . ועשתי ר' אותיות והן בספר עשיריות ומאת : [קמא] כי אנשי ח"ל עושים יום טוב שני והשכינה שורה על ישראל : [קמב] כוננו כדברי רבי יהודה בן בתירה בס' תענית דף (ב) : שאצל יום השני נרשם אות הראשונה של מ"ם בתיבת ונסכיהם. וביום השני אות י"ד בתיבת ונסכיהם. וביום השביעי אות ׀ בתיבת כמשפחם. ורבי שמעון בא להוסיף על דברי ר' אלעזר כמו שהוסיף ר' אלעזר על דברי ר' אבא . כי ר' אבא ור"א לא דברו אלא מענין הקרבנות בלבד . ור"ש מוסיף שם בענין ניסוך המים באותן ג' ימים שנרשם בהם האותיות מ"ם נתן בהם חלק מים לשירי האומות : [קמג] השכינה התחילה לשרות על אשירים להכניעם כגזר לעיל באות קל"ה : [קמד] חכמי בבל חשבו שלא היה לשירי האומות חלק כלל בניסוך המים אלא שכל ענין ניסוך המים בבל ימי התנ תכל עבור ישראל. ולכך בקשו טעם מפני מה נרשם רמן ניסוך המים אצל הקרבנות שנקרבו עבור שרי האומות בספר של מות וזולך. ורצו להוכיח סוה רמן על זמן הוכרת נסכים כמובא בס' תענית דף (ב) : אבל רשב"י מבאר שהכתוב משמיענו כזה שבאלו ג' ימים ניתן חלק ניסוך המים לשירי האומות כמו הקרבנות להראות שהשפע שלהם פותח וזולך : [קמז] לא נרשם האותיות מ"ם בסדר יום אחר יום ליתן להם חלק בני ימים זה אחר זה . כי תוס' חמשולש לא כמרהה יתקן . לכך הם במירונין : [קמח] חורש סבת זמנו של עשו. ובעשרה בסבת התחיל נצחון. תאויב על ירושלים : [קמז] סדת המלכות לא קבלה הארה מן סדת

ביום ההם, אשה כתוב בעולות האלה, שהרי או אותן האשים אוכלים חלקם [קמז] שבעים פרים אלה הם כנגד שבעים שרים השולטים על שבעים אומות, עולים ביום הראשון ויורדים בכל יום ויום, ונקראים פרים מנגחים בהימים שלהם, אלים ארבעה עשר שנים בכל יום הם י"ד ה'יה, יד השולמת עליהם תמיד בכל יום ויום, כבשים בני שנה מנינם כמספר ח"ץ [קמח] ואם תשאל אם כן רע עין היינו להם, כך הוא, שהרי (כתוב א) כי נחלים אתה חותה על ראשו, אבל אנונו אין נותנים אלא כשמתה, שאין בכל ימי השנה שמחה כמו בימים האלה, ולפי שאנונו נותנים בלב טוב וברצון של שמחה, נהפך עליהם בנחלים על ראשיהם נחלים לזהמים, שהשמחה שלנו עושה להם רעה, על יד ח"ץ הוא מספר הקרבנות עבורם [קמט] ואם תשאל מי מהם בקש מאתנו להקריב כל זה עבורם, אפשר שהם אין רוצים בזה, אלא אין שמחה לכל אותן הפשרים בכל שאר תורים אולם וכבשים, כמו באלה בשעה שישראל נותנים להם מעדות האלה, ואעפ"כ אין נקריבים כלם אלא להקב"ה בלבדו, והשרים מתקריבים שמה והוא מחלק להם, וע"ז כתוב (ג) אם רעב שונאך האכילהו לחם, אלה הם קרבנות החג, ואם צמא השקהו מים, אלו המים שגורשם כאן בג' ימי החג, ביום השני והששי והשביעי, והמים ב"ן יביוו לו, (ג) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, אלו הם המים שמונכים ישראל בחג בשמחה ובאהבה להקב"ה, (ככתוב ד) ושאתם מים בששון, ונהרות לא ישטפוהו, אלו הם נהרי אפרסמון המהור, שכלם נדבקים ונקשרים באהבה זו, אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה ב"ן יביוו לו, איש זה סמאל, באהבה, של ישראל להיות לו חלק עמהם באותן מים שגורשם כאן בפרשה זו [קנ] ב"ן יביוו לו, בודאי שהרי כלם נחשבו אצלנו ח"ץ שגבר שאין לו תקנה לעולם, מים שלהם נתחלקו בהימים ב"ן, נשאר שאר הימים שהם חמישי רביעי שלישי, ח"ץ את חרשי הארמה, ואין להם תיקון עמנו לעולם, ועוד יש לומר ב"ן יביוו לו, כמו שכתוב שם (ה) כי לא בזה ולא שקק ענות עני [קנא] יום הראשון מה נעשה בו [קנב] אלא לא ענא ראשון ולא נקרא אחד כי אם חמשה עשר הם ב"ן רשום כ"ס, אבל התחלת רשום הימים מיום השני היתה, וכך ראוי להיות לפי שאין טוב בשני, ולפיכך לא נרשם ראשון ולא אחד כלל ונכתב בסתם, וכן התחלת רשום המים ביום השני, ונתחלקו המים להם בימי ב"ן, ונשארן ימי ח"ץ כמו שנתבאר והכל כראוי, אשרי חלקם של ישראל שידועים ליבנם ליתן קוח האנוה, ובשביל ליכנס לתוך המוח משכרים אותן הקליפות ונכנסים, מה כתוב אחר כל זה, ביום השמיני עצרת תהיה לכם, לאחר ששברו כל אותן הקליפות ושברו במה חסות של כפור, והרגו

ביומין אליו, חסס כתיב בהני עולין, דהא כדון סני אסים אכלי חולקון [קמז] שבעים פרים אליו אינון לקבל שבעין ממנו דלשפין על שבעין עמין, סלקון ביומא קמאסה ומחתינ בכל יומא ויומא, ולקרון פרים מנגחים ביומין דלסון, חילס ארביסר תרין בכל יומא אינון י"ד ה'יה, ידא דשליסא עליהו דתירי בכל יומא ויומא, אמרין בני שנס מנינא דלסון ח"ץ [קמח] ואי תימא אי סכי רע עין הוינן לגביהו, ח"ץ דהא כתיב א) כי נחלים אתה חותה על ראשו, אבל אין לא יביוו אלא בדמותא, דלית ביומי שסא חדותא כאלין יומין, ובגין דלסן יביוו כפוז לבא וצרותא דדותא, אסתסך עליהו נחלים על רישיון גומרין מלסן דדותא דילן עבדי לון ב"ן י"ד ח"ץ כך סלקון בחוסבנא קרבנין דלסון [קמט] ואי תימא כל דא מאן ייבין לן לאקרצא עליהו, דלמא אינון לא בעאן כל דא, אלא לית חדות לכל אינון ממנו בכל אינון תוריס חילס ואמרין, כהני בשעתא דישראל יביו לון סעודתי אליו, ועס כל דא לא אתקרבו כלסו אלא לקב"ה בלחודוי, ואינון מתקריבי תמן ואיכו פליג לון, וע"ז כתיב (ג) אס רעב שונאך האכילהו לחם, אליו אינון קרבנין דחג, ואס למא חסקו מים, אליו מים דרשינון הכא ביומי דחג, ביומא תנינא שתימא וסביעמא, וסבימא ב"ן יביוו לו, (ג) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, אליו אינון מים דמנסכין ישראל בחג בדמות וצרחימו דקב"ה, דכתיב (ד) ושאתם מים בששון, ונהרות לא ישטפוהו, אליו אינון נהרי דאפרסמונה דכיא, דכלסו דבני ומתקריבי צרחימו דא אס יתן איש את כל הון ביתו באהבה ב"ן יביוו לו, איש דא סמאל, באהבה, דישראל למחוי ליה חולקא בדיומין חיים דרשינון הכא בפרשתא [קנ] ב"ן יביוו לו ודאי דהא כלסו אחשיבו לגבן ח"ץ נשכר דלית ליה תקנתא לעלמין, מים דלסון אסתפלו ביומין ב"ן, אסתארו שאר יומין דאינון חמישי רביעי שלישי, ח"ץ את חרשי הארמה, ולית לון תקונא בעהן לעלמין, ואי תימא ב"ן יביוו לו, כי סא דכתיב סתם (ה) כי לא בזה ולא שקק ענות עני [קנא] יומא קמאסה מאן עבדי ביה [קנב] אלא לא אקרי ראשון ולא אקרי אחד אלא חמשה עשר סתם בלא רשומא כלל, אבל שריתא דרשינון דיומין מיום שני הוי, וסכי אחחוי בגין דלית טוב בשני ובג"כ לא רסיס רחבן ולא אחד כלל וסוי צסתם, ושארן דרשינון דמיין ביום שני, ואסתפלו מים ב"ן, ואסתארו יומין ח"ץ כמה דאתמר וכלא כדקא יא ת זכאס חולקסון דישראל דידעיין לאטלא לגו מוחא דלגניא, ובגין למיעל לגו מוחא מתבדנין קליפין אליו ועאלין, מאי כתיב לבתר כל האי, ביום השמיני עצרת תהיה לכם, לבתר דתברו כל סני קליפין ותברו כמס גזיון וכמס

נחשים

מראה בקומות (א) משלי כ"ס (ב) ס"ד ח' (ד) יס"א י"ב (ס) תלים כ"ג

דן הזהר

התפארת : [קמז] מלאכים רוחות ושרים הנמוכים שבשמים נקראים אישים : [קמח] ו' פעמים י"ד הוא מספר צ"ח : [קמט] בגי' יעק"ב, כי כאשר יתחיל הכהן של השם ישראל בגאולה שלמה גם פרסה לא נתת להם : [קנ] הוא יהשק להיות לו חלק בניסוך המים של כל ימי החג כמו בהקרבנות, אבל לא ניתן לו כי אם הימים של ב"ן, וגי' הימים מן ב' עד ו' שהמים שייכים רק לישראל בלבד סימנם למפרע חמישי רביעי שלישי, ר"ת האותיות ח"ר"ש, זו תשובה ברורה אליו שיבדל מישראל : [קנא] בזה מבאר עוד סעם שני ימים שלו הם ב"ן כדי להראות לו שהוא כביוני אצל ישראל : [קנב] כי לא נאמר על יום זה רמו של ניסוך המים, ונאמר כרבי אבהו דסבירא ליה שניסוך המים לא היה עד יום השני, אמנם מדבריו רש"י משמע דגם ביום הראשון ה"ן ניסוך המים, אבל בהסתר כלי רעש גדול כמו בשאר ימי החג, כי יום השם ראשון לא נזכר כלל והוא בהסתר, ושעמו נמתר, וצריך להבין דא"כ מפני מה שפחת בית השואבה מתחלת קודם ניסוך המים של יום ב', היתרין מבואר בדבריו רש"י לעיל דהדומא דילן עבדי לון כ"ש, וזה רפואה לניסוך המים של יום ב' שניתן להם חלק שלא יתברו ביותר, וראיתי במסד דברי אמת מדבריו לזכרון וצוק"ל שאמר על המאמר חז"ל במקום גילה שם תחיל רעה, דכוסר שאם בהקדושה יש שמחה, ע"ז תה"י שם בצד הרע רעה :

הרבה נחשים ועקרבים שהיו להן באותן הרי חשך [קנין] עד שמצאו מקום של ישוב ועיר קרושה המוקפת חומות מסביב סביב [קנין] אז נכנסו אליה לעשות גרת רוח שם ולשמש עמה. וזה הענין נתבאר. ולכך נקרא עצרת. לשון אספה. מקום שהכל נאסף אליה תהיה לכם ולא לאחר. שאתם תשמחו עם רבונכם והוא עמכם. וע"ז כתוב (ח) שמחו בה' וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב. (ז) ובוא וראה בחג הזה שעושים נסוך המים. זה נביעת החסיד באותן השתי"ן מששת ימי בראשית [קנין] וכל שבעת ימים העליונים מקבלין מאותן מים חיים היוצאים מן ירושלים עליונה הנסתרת [קנין] וחסידים וצדיקים שמחים בשמחה זו. לפי שמרמת למובה היא שעתיד הקב"ה לעשות כאשר יעביר הקב"ה לרוח המומאה מן הארץ. שיהיו נשפעים אותן מים חיים טהורים באותן השתי"ן. במזבח עליון שהוא שנקרא ים האחרון. והם שלשה לוגין מים. י"ח ביצים. כנגד הצדיק שנקרא ח"י העולמים. ועל ידו נשפעים מים באותן השתי"ן. ובוא וראה הלל הזקן כאשר היה משמח בשמחה הזו אמר. אם אני כאן הכל כאן. ואם אין אני כאן מי כאן. בררך רמו אמר. אם השכינה שנקראת אג"י נמצאת כאן הכל כאן. זה המקום שנקרא כלל שבא להודיע עמה [קנין] ואם אין אג"י כאן מי כאן. שהרי לא נחשב המושב בשלמות. לפי שהשכינה אינה שורה בארץ הקדושה. אבל כאשר יבוא הסוף לאותן הפרים על אותו הזמן כתוב (ג) ושאתם מים בששון ממעיני הישועה. אלו ששה מעינות שהם משפיעים בואת הישועה [קנין] ואז העולם כלו יהיה בשמחה. לפי שתצא השכינה מתוך המומאה ההיא של שאר עמים עכרים. ולפיכך ביום השמיני עצרת תהיה לכם :

רועה הנאמן

ו) והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני בקר שלשה עשר וגו'. פתח מנורה המורה ואמר. בחבור הראשון נדרש (ה) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו'. אם יתן איש וגו' בזה יבין לו. מהו ברז. יום שני ויום ששי ויום השביעי של סכות. שבהם היו מנסכים מים ויין [קנין] ח' ימים של סכות שבהם היו ישראל מקריבים ע' פרים. לכפר על ע' שרים. כדי שלא ישרר העולם הרוב מהם. וש"כ ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו'. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני בקר שלשה עשר. וביום השני פרים בני בקר שנים עשר. וביום השלישי פרים עשתי עשר. וביום הרביעי פרים עשרה. וביום החמישי פרים תשעה. וביום השישי פרים שמונה. וביום השביעי פרים שבעה. כלם הם שבעים. ובכל יום היו מתמעטים. כמה מתמעטים. אלא על זה רומז הכתוב (י) ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. וכמו שם בימי המבול המים הלכו הלך וחסור. אף כך בתשרי שהוא חודש השביעי שבו כמה מצות ראש השנה ויום הכפורים. שופר סוכה לולב אתרג והמינים שבולב"ב. שכינה העליונה שורה על ישראל

שהיא

מראה מקומות (א) תלים (ב) כסופות ת"א (ג) ישי' י"ב ד' ק"ד ר"ט. (ד) שיר' ת' (ו) בראשית פ'

יון הזהר

נחשים קצלו וכמה עקרבים דהו לון בליונו פורי השוכה [קנין] עד להשכחו אמר די"ב בל וקרתה קדישה מקפא שורין סחור סחור [קנין] כדין גאלו לנצח למעבד לייחא תמן ולמחדי בה וזה איקויונה מלה וזה איכו עלרת. כנישו. אתר דמתכנס כלא לנצח תהיה לכם ולא להארט. למחדי אתין במאריכון וריכו בהדיינו. וע"ד כתיב (ח) שמחו בה' וגילו לדיקים והרנינו כל ישרי לב (ז) ותא חיי בהאי חגא דעבדין נסוך המיש דא נביע דחס"ד בליונו שתי"ן מששת ימי בראשית [קנין] וכלכו שבטא יומין עלאין מקבלין מאיונו מים חיים דנפקין מירושלים עלאה שמירא [קנין] וחסידי ולדיקי חדאן בהאי הלולא. בנין דרמיואל להסוה טיבו דומין קב"ה למעבד כד יעבד קב"ה סאיבו מארעא. דיחמון אינון מים חיים סהורים בליונו שתי"ן. בהסוה מוצח עלאה הסוה ים האחרון. ואינון תלמא לוגין מים. י"ח ביצים לקבל לדי"ק דאקרי ח"י העולמים. ועל ידיה מים נחמין בליונו שתי"ן. ותא חיי הלל הזקן כד סוה חדי בהאי הלולא אמר. אם אני כאן הכל כאן. ואם אין אני כאן מי כאן. סוה רמיו ואמר. אי שכינתא דאקרי אג"י שריא כאן. הכל כאן. הסוה אפרט דאקרי כלל דאסי לאודוגא בה [קנין] ואם אין אג"י כאן מי כאן. דהא לא שכיבא טיבו שלימא. בנין דשכינתא לא שריא בארעא קדישא. אבל כד יסתלמו אינון פרים כדין כתיב (ג) ושאתם מים בששון ממעיני הישועה. אינון שית מעינין לדינו מריקון בהאי ישועה [קנין] וכדין עלמא כוליה בחדוה בנין דתיפוק שכינתא מדין הסוה סאיבו דשאר עמין עכרים. ובנ"כ ביום השמיני עלרת תהיה לכם.

רעיא מהימנא

ו) והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני בקר שלשה עשר וגו'. פתח בזיונה קדישא ואמר. בחבורא קדמאה אהמר (ה) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגו'. אם יתן איש וגו' בזה יבין לו. מהו ברז. יומא תנינא ויומא שתינא ויומא שביעאה דסכות. דבהון הוון מנסכין מים ויין [קנין] ושבע יומין דסכות דבהון הוון מקריבין שראל ע' פרים. לכפר על ע' חמין. בנין דלא ישתאר עלמא חרוב חיייהו. להס"ד ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו'. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני בקר שלשה עשר. וביום השני פרים בני בקר שנים עשר. וביום השלישי פרים עשתי עשר. וביום הרביעי פרים עשרה. וביום החמישי פרים תשעה. וביום השישי פרים שמונה. וביום השביעי פרים שבעה. כלם הם שבעים. ובכל יום היו מתמעטים. כמה מתמעטים. אלא על זה רומז הכתוב (י) ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. וכמה דתס בימי עופנה המים הלכו הלך וחסור. אף הכי בתשרי דהיה ירחא שביעאה דביום כמה עקודין ראש השנה יום הכפורים שופר סוכה לולב אתרג ומינין דלולב שכינתא עלאה שריא על ישראל דהיא

[קנין] אלו השקפונגים העושים חומת ברזל בין ישראל למדת המלכות : [קנין] היונו מצות סוכה [קנין] שיתין רמו על מלכות : [קנין] זו בייחא [קנין] זה היסוד : [קנין] ישועה זו מלכות. ששה המעינות הם שש המפירות מן חסד עד מלכות : [קנין] הרבה מועים כאן לשרש

דליהו תשובה סוכה [ושכינתא תתאה דליהו] אתרג. יקב"ה דליהו לולב מיד והיזיס היו הלך וחסור. זתמעטין חובין דישראל ואוף הכי מתמעטין ממני דליהוין מלאכי חבלה דממני עליהו דישראל דדמיין למי סופתא. זמס דלוקומוס עסא עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד. זכהוהו זמנא דמתמעטין חובין מתמעטין פריס דלסון. מתמעטין ממני דע' אומין. מתמעטין ע' אומין. דלחמעט סופא דלסון ושכינתא עלאה דליהו סיכה אגיתא עליהו. ופריסת גדפחא עליהו על כחמא על ציין יבגין דא תקינו לברכא ספרים סוכת שלום וצנין דא צירחא שזיעאח דביה כל פקודין אלין מים רבים לא יוכלו לכבות הת ההכזה דעס ישראל באזכרון ששמיס וליה מים רבים אלא כל אומין ומזקן דלסון אס יתן איהו דליהו סמאל אח כל הון ביתו. כל מיא דליה ליה בעלמא דין. זכהוהו צנין דישתתף בצלין פקודין עם ישראל. צון יבזון לו ע"כ ר"מ

א) **וביום** השביעי פרים שבעה חילס שנים וגו'. פתח רבי שמעון ואמר כתיב ויצר אלהים את האדם בצלמו. אשכחא בספרא דשלחא מלכא דזשעתא דזוגא אשתכח לתתא שדר קב"ה מד דיוקנא כפרלופא דבר נש. רשימא חקיקא צולזרא וקיימא על הסוה זינא ואלמלי ארתיב רשו לניצח למחזי הוה חמי צר נש על רישיה מד לולמא רשימא כפרלופא דבר נש וזכהוהו לולמא ארצרי צר נש. ועד דקיימא הסוה לולמא דשדר ליה מאריה על רישיה ושתכח תמן לא ארצרי צר נש הס"ד ויצר אלהים את האדם בצלמו. והסוה ללס אודמן לקבליה עד דנפיק לעלמא. עד נפק זכהוהו ללס ארצרי וזכהוהו ללס חזיל. הס"ד אך צללס יתהלך איש יחזי ללס איהו מלעילא. וזשעתא דליהוין רוחין נפקין יוצתיהי כל רוחא ורוחא אשתקן קמי מלכא קדישא בתקוני יקר כפרלופא דקאיש זכאי עליוח ומסוהו דיוקנא תקונא יקר כפיק האי ללס. ודח תליתאח לרוחא. ואקדימת זכאי עליוח זשעתא דזוגא אשתכח. ולית לך זוגא בעלמא דלא אשתכח ללס צנוויסו. (ג) תא חזי האי ללס קדישא כד חזיל צר נש ואתרבי ואתעביד מסאי פרלופא דיוקנא דליה. אתעביד לולמא אחרא ומתחברן כחדא ודא נסיל לדא. זשעתא דלשתכחו תרין נולמין נסיר סוה צר נש ונופא דליה בקיומא וריחיה שריא צנויה וזשעתא דקריצו יומיו מתעברן מניס. דא סליק לדא ואשתאר צ"ג צלא נסירו. צדן (ג) עד סיפוח היום וכסו הלללים תרי. (ד) ותא חזי וסכי חוליפנא כשפרא דשלמס מלכא. צליליא כפראס דחגא אי יסתכל צ"ג צולמא דליה וחזי ל"י שליס. לא אתגור עלוי מיתס ומאי עממא זכאי ליליא. צנין ד' יומין דחגא לקבל ז' יומין עלאין אינון. דכל יומין ושנין דעלמא צכו תליין. ואינון רמזיון בקרא (ה) לך ה' סגולה וגו'. סירוחא דלסון **חסד**. וסיומא דליהוין **במלכה**. דא כנסת ישראל אחרית הימים אשתכח שזיעאח אחרית וכד אתיא האי ליליא דשביעי אחריו אי אשתלמו יומיו זכאי אחרית. ואי האי כולמא עלאה אחריו עליס חסד אל יתסדר עליה כבקדמיתא. וללס מסתפי מסאי

מראה מקומות א) אמור קד. ג) ימי רב. ג) שיר ב' ד) כסופות ח"א ס) דס"א כ"ע

זו הזהר

שהיא תשובה סוכה. [ושכינה התחוננה שהיא] אתרג. והקב"ה שהוא לולב. מיד והמים היו הלך וחסור. מתמעטים עונות ישראל, ואף כך מתמעטים השרים שהם מלאכי חבלה הממונים על ישראל והם דומים למי המבול. כמו שביארו עשה עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד. ובאותו זמן שמתמעטים העונות מתמעטים פרים שלהם. מתמעטים השרים של ע' האומות. מתמעטים ע' האומות. שמתמעט הטוב שלהם.. ושכינה העליונה שהיא סוכה מגינה עליהם. ופורסת בנפיה עליהם כאם על בנים. ולפיכך תקינו לברך הפורים סוכת שלום עלינו. ובעבור זה בחדוש השביעי שבו כל מצות האלו. מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה של עם ישראל אצל אביהם שבשמים. ואין מים רבים אלא כל האומות והשרים שלהם. אם יתן איש. זה סמא"ר. את כל הון ביתו. כל מה שיש לו בעולם הזה. באהבה. בשביל שישתתף באותן המצות עם ישראל. כח יבזון לו. ע"כ ר"מ:

א) **וביום** השביעי פרים שבעה אילם שנים וגו'. פתח רבי שמעון ואמר כתוב ויצר אלהים את האדם בצלמו. מצאתי בספרו של שלמה המלך שבשעה שהזיווג נמצא למטה ש"ח הקב"ה גורה אחת כתבנית אדם. רשומה וחקיקה בצלם איש. ועומדת על זיווג ההוא. ואלמלי ניתנה רשות לעין לראות היה האדם רואה על ראשו צלם אחד רשום כתבנית איש. ובאותו הצלם נברא האדם. וטרם שיעמד על ראשו צלם ההוא ששולח לו רבונא דהמצא שם לא נברא אדם, וש"כ ויצר אלהים את האדם בצלמו. וזה הצלם הוכן לקראתו עד שיצא לעולם. כאשר נילד בצלם ההוא מתגדל ובאותו צלם הוא הולך. וש"כ אך בצלם יתהלך איש. וזה הצלם הוא מלמעלה. ובשעה שאותן הרוחות יוצאות ממקומן כל רוח ורוח נתתקן לפני מלך הקדוש בתקון של כבוד בתבנותו שעומד בו בעולם הזה. ומאותה הצורה של תקון הכבוד יוצא זה הצלם. וזה הצלם הוא שלישי לרוח, והתקדם לבוא בזה העולם בשעה שהזיווג נמצא. ואין לך זיווג בעולם שלא יהיה נמצא צלם ביניהם. (ג) בוא וראה זה הצלם הקדוש כאשר האדם הולך ומתגדל ונעשה כזה תבנית הצורה שלו. או נעשה צלם אחר ומתחברים כאחד. וזה נוסל לזה. כאשר נמצאים שני הצללים נשמר האדם. הגוף שלו בקיום והרוח שורה בתוכו. וכאשר ימיו קרובים למות סרים ממנו. זה מתרחק מזה ונשאר האדם בלי שמירה. על עת ההיא נאמר (ג) עד שיפוח היום ונסו הצללים. שנים. (ד) ובוא וראה כך למדתי בספרו של שלמה המלך. בליד האחרון של סכות אם יסתכל האיש בצלם שלו ויראה אותו שלם. לא נגור עליו מיתה. ומה הטעם בזה הלילה. לפי ששבעת ימי החג כנגד ז' ימים העליונים הם. שכל ימים ושניב שבעולם בהם תלויים. והם נרמזים בהכתוב (ה) לך ה' הגדולה וגו'. התחלת אותן המדות **חסד**. והסיום שלהן **במלכה**. זו מרת המלכות אחרית הימים. נמצא שמרד השביעית היא אחרית. וכאשר בא זה הלילה השביעי יד להכיר אם נגמרו ימיו בזה האחרית. ואם זה הצלם העליון נראה עליו חסד אל יחד עליו כמקדם. ולא יפחד

מן

בנות הזהר שחולק על הנמרא לומר שלא היה ניסוך המים אלא באותן ג' ימים בלבד. וזהו שבוש. כי כונת הזהר היא שניסוך המים של אותו ג' ימים וכן הקי"ב ה"י פרים כל זה היה בשביל לכפר על הע' שריפ. אבל ניסוך המים של שאר הימים ה"י רק בשביל ישראל

מן זה הדין של צד"ק [קס] והיא עמו בשלמות ובשמהה ומראת לו פנים. ולפיכך מזהיר הקב"ה לישראל להגצל מן הדין של אותו צד"ק. לפרם סוכת שלום עליהם ולישב בצל האמונה. ושי"כ בסכות תשבו שבעת ימים. להכליל מדרגה הזאת למעלה ולהוסיף בה ברכת מים העליונים. לפי שזה יום השביעי הוא נגד מדת המלכות. ואנחנו מקיפים לאותו מובח העליון באותן [שני עמודים שהם] ערבי נחל [קסא] ועושים בו נסוך המים (שישפיע צדי"ק) באותן שתין שהן מששת ימי בראשית. הכל הוא בסוד החכמה. ואח"כ ביום השמיני עצרת תהיה לכם. תעשו אספה לאותן ז' ימים העליונים ועשו יום טוב. לפי שנצלחם מן דינו של יום השביעי ההוא :

ו) ובוא וראה כאשר נתעורר הדין בעולם. שהקב"ה יושב על כסא הדין בר"ה לדין העולם. צריך האדם לעורר בתשובה שישוב מחטאיו. שהרי ביום ההוא פתקאות נכתבות ונמצאות כל"ן באוצר מור. אלו המכתבים אם זוכה האדם שישוב לפני רבונו נקרעין הפתקאות שעליו אח"כ. ולזה הכין הקב"ה לפני האדם יום הכפורים יום של תשובה. אם שב מחטאיו הרי טוב. ואם לא. יפקד המלך לתתם הפתקאות. וי לו שהרי כת התשובה צריך להסתלק ממנו. ואם זוכה בתשובה ולא בשלמות כראוי. תולין לו עד אותו יום האחרון של חג העצרת שהוא שמיני לחג. ואם עושה תשובה שלמה לפני רבונו נקרעים. ואם אינו זוכה. אותן פתקאות יוצאות מלפני המלך ומסרות בידי שרי העונשין והדין נעשה. והפתקאות אינן נחזרות עוד לבית המלך. ואז הצללים נעבדים ממנו ואין נמצאים עמו. כיון שנעבדים ממנו הרי וראי אם הסות של המלך יעבור עליו. ויסעום כום המתה. ובאותו ליל האחרון של חג שרי העונשין מוכנים ונוטלים הפתקאות. לאחר שנוטלים אותן נעברים הצללים ולא נמצאים. ואם נמצאים בחסרון חליים רעים יעברו עליו כפי שמורה חסרון הצללים. וזה נתבאר. ובספרים הקדמונים מפורש יותר. כאשר נחסר הראש והגוף נמצא. בנו או אשתו ישארו והוא יסתלק. במה דברים אמורים כאשר לא חזר בתשובה כל הזמן ההוא. אבל אם חזר בתשובה. מעם מיתה ימעם וירפא. ואם צל הגוף לא נראה והראש נמצא. אשתו או מזרעו יסתלקו והוא יתקיים. במה דברים אמורים כשיש לובן קמון שהוא עדיין ברשותו. ואם החסרון בצל ידיו יהיה היוק במעשה ידיו. ואם החסרון בצל רגליו צרות רודפות אחריו. אם הצל בורה חוזר בורה חוזר. עליו כתוב בבקר תאמר מי יתן ערב. וכל זה כאשר הלבנה מאירה והלילה נתתן באור. אבל צדיקים וחסידים בכל יום ויום מעיינים בלכבם כאילו באותו יום מסתלקים מן העולם. ועושים תשובה שלמה לפני רבונו. ואין נצרכים לפחד מאיזה ענין אחר. אשרי חלקם בעוה"ז ובעוה"ב הבא :

ז) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וגו'. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פר אחד איל אחד וגו'. מהו עצרת. כתרוממו כנישו. כל מה שאספו ישראל מאותן ברכות העליונות אין יונקים מזה [ביום הזה] עמים אחרים. רק ישראל בלבדם. ולפיכך עצרת תהי' לכם

מכאן דינה דלד"ק [קס] ואיסי כהדים בשלימו בהדותא ואסדרת ליה חנפין. ויצגין כך אזכיר לון קצ"ה לישראל לאשתזבא מדינו דהאי לד"ק להפאה סוכת שלמה עליהו ולמיהב בללא דמהימנותא. שה"ד בסכות תשבו שבעת ימים. להכליל להאי דרגא לעילא ולאוספא ביה ברכת מים עלאין. צגין דהאי יומא שביעה חיכו כנסת ישראל. ואין מקיפין להסוא מוצח עלאה צאינון (תרין סמכין דאינון) ערבי נחל [קסא] ועצדין ביה כסוך חזים (דיהיב לד"ק) צאינון סתין דאינון מששת ימי בראשית. כלא ברזא דחכמה. ולצטר ציוט השמיני ענרת תהי' לכם עבדו כנישותא לאינון סבע יומין עלאין ועבדו יומא עבא. צגין דאשתזבחו מדינו דהסוא יומא שביעה :

ח) ותא חזי כד אתער דינה בעלמא. דקצ"ה יתיב על כרבי דדינה למידן עלמא. צגי צ"ג לאשתזבא תסובה דיתוב מחזוי. דהא צהסוא יומא פתקין כתיבו וישתכחי כלסו בלחמתא. הני כתיבין אי זכי צר נש דיתוב קמי מאריה קרעין פתקין דעליה לצטר. וקצ"ה זמין קמיה דצר נש יומא דכפורא יומא דתשובה. אי תצ מחטאוי סב. ואי לא. פקיד מלכא למחטא פתקין. ווי ליה דהא תשובה צעירא לאסתלקא מניה. ואי זכי בתשובה ולא שלימתא כדקא יאית תליין ליה עד הסוא יומא ברתאה דענרת דהוא תזינאה לחג. ואי עבד תשובה שלימתא לקמי מאריה אפתקעו ואי לא זכי. אינון פתקין נפקין מצי מלכא ואסתזרן בידוי דסמירא ודינא זתעביד. ופתקין לא מסדרן תו לצי מלכא כדין לולמין אשתערו מניה ולא ישתכחין עמיה. כיון דמתעברן מניה הא ודאי עופסקא דמלכא יעבר עליה. וישעיה כסא דמותא. ובהסוא ליליא דחגא ברתאה סמירין זמיון ופתקין כפלין. צטר דכפלי לון לולמין מתעברן ולא משתכחין. ואי משתכחין גריען יעברין עלוי מרעין ציטין בגריעותא דלסון. והא אוקימנא להא. ובספרי קדמאי אמרי יתיר. כד רישא אגרע וישתכח גופא. צריה או אנתתיה ישתכחו והוא יסתלק. והכי מילי כד לא אסדר כל הסוא זמנא בתשובתא. אצל אי אסדר. פעמא דמותא יפעס ויתסי. ואי גופא לא אסתוי וישתכח רישא. אינון יסתלקין והוא יתקיים. והכי מילי כד צריה זעירא צרשותיה. ואי ידוי פנימו עבדתא דידי פנימין. ואי רגלוי פנימו מרעין רדפין עליה אי ערק לולמא ואסדר ערק ואסדר עליה כתיב בצקר תאמר מי יתן ערב וכל האי כד נסרא סינרא וליליא אסתקן צנסורא אצל זכאי חסידי בכל יומא יומא מסתכלי בלביהו כאילו האי יומא מסתלקין מעלמא ועבדין תיובתא שלימתא קמי מאריהו. ולא ילפרכון למלכא אחרא. זכאה מולקיסון בעלמא דין ובעלמא דאתי :

ט) ביום השמיני עצרת תהי' לכם וגו'. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פר אחד איל אחד וגו' מסו ענרת כתרוממו כנישו. כל מאי דכנישו ישראל מאינון צרכאן עלאין לא ינקין מניה [ציומא דא] עמין אחרנין. צר ישראל בלחודיישו וצג"כ ענרת תהי' לכם

מראה נקומות ח) ויחי רכ. ט) נח טז

לכם ולא לשאר עמין. לכם ולא לשאר מוזן. וע"ד חנן מרלין על המים [קסג] למיכה לון חולק ברכאן דיתעסקון ביה. ולא יתערבין לבתר חדותא דישראל כד ינקין ברכאן עלאין. ועל האי יומא כתיב דודי לי ואני לו. דלא יתערב אחרא צדקן למלכא דומין רחימיו בסעודתא עלאה דעבד ליה ליומא רשימא. הא רחימיו דמלכא ידע דמלכא אחרעי ביה. אמר מלכא השמא אכ"ז בעי למחדי עם רחימאי. ודחילנא דכד אכ"ז בסעודתא עם רחימאי יעלון כל אינון קסבורי ממנן ויתבין עמנא לפתורא למסער סעודתא דהדוס עם רחימאי מאי עבד. אקדים הסוא רחימיו קוסטרין דירוקי וצשרא דתורי ואקריב קמייהו דאינון קסבורי ממנן למיכל. לבתר יתיב מלכא עם רחימיו צהסיא סעודתא עלאה מכל עדונין דעלמא וצעוד דאיכו בלחודוי עם מלכא שאיל מניה כל לרכוי ויסיב ליה. ומדי מלכא עם רחימיו בלחודוי ולא אתערבין אחרין בינייהו. כך ישראל עם קב"ה. צ"כ כתיב ביום השמיני עלרת תהיה לכם.

לכם ולא לשאר עמין. לכם ולא לשאר שרים. וע"כ אנחנו מתפללים על המים [קסג] לתת להם חלק ברכות שיתעסקו בו. ולא יתערבו אח"כ בשמחת ישראל כאשר יונקים ברכות עליונות. ועל יום הזה כתוב דודי לי ואני לו. שלא יתערב אחר עמנו. משל למלך שזימן לאוהבו בסעודה גדולה שעשה עבורו ליום נכבד. הרי אוהב המלך יודע שהמלך רוצה בו. אמר המלך עתה אני מבקש לשמוח עם אוהבי. ומתירא אני שכאשר אשב בסעודה עם אוהבי יכנסו כל אותן הממונים שרי העונשין. וישבו אתנו על השלחן לאכול בסעודת השמחה עם אוהבי. מה עשה. התקדם אוהב ההוא והכין כדים גדולים עם תבשיל ירקות ובשר שור והקריב לפני אותן הממונים שרי העונשין לאכול. אח"כ ישב המלך עם אוהבו בסעודה גדולה והוא בכל מערני העולם. ובעוד שהוא בלבדו עם המלך מבקש ממנו כל הצטרבותו ונותן לו. והמלך משמח עם אוהבו בלבדו ואין אחרים מתערבים ביניהם. כך ישראל עם הקב"ה. לפיכך כתוב ביום השמיני עצרת תהיה לכם :

(א) רבי שמעון אמר ביום השמיני עלרת חנן עלרת. אלא הסוא אחר דכלסו מתקשרן כחדא אקרי עלרת. [קסג] מהו עלרת. כנישו. ואי תימא מאי טעמא דאקרי סכא עלרת [קסד] אלא ככל אינון יומין יומי סעודתא דענפי איננא סוו [קסה] וע"ד שבעין פריס אינון. לבתר חדותא דאילנא ממש וחדותא דאורייתא. וציגיניה סוא יומא חד עלרת חדותא דאורייתא וחדותא דאילנא דאיכו גופא [קסו] וע"ד לית חולקא צהסי יומא אלא לקב"ה וכנסת ישראל. צ"כ עלרת תהיה לכם. לכם ולא לאחר. (ב) דהא יומא דא דמלכא סוא בלחודוי. חדותא דיליה צשו בישראל מתל למלכא דומין אושפיזין. אשתדלו צשו כל בני היכליה לבתר אמר מלכא עד כאן אנא ואתון אשתדלנא כלסו בלושפיזין. וקרבנות קרבנין על שאר עמין צכל יומא. מחאן וסלאה אכ"ז ואתון כחדי יומא חד. הס"ד ביום השמיני עלרת תהיה לכם. לקרבא קרבנין עלייכו. אכל אושפיזין מסימנותא במלכא משתכחין תדירא. וביומא דחדותא דמלכא כלסון משתכחין ומשתכחין עמייה. וע"ד כתיב עלרת. תרגומו כנישו. והאי יומא יעקב סוא ריבא לחדותא [קסז] וכל אינון אושפיזין מסימנותא חדאן עמייה. וע"ד כתיב אשריך ישראל מי כמוך. וכתוב (ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר :

(א) רבי שמעון אמר ביום השמיני עצרת. איזו עצרת. אלא מקום ההוא שבלם מתקשרים כאחד נקרא עצרת [קסג] מהו עצרת. אספה. ואם תשא"ל מה המעם שנקרא כאן עצרת [קסד] אלא בכל אותן ימי החג ימי הסעודה של ענפי העץ היו [קסה] וע"כ שבעים פרים הם. אחר כך שמחת העץ ממש ושמחת התורה. ובעבור זה יום אחד הוא חג העצרת. שמחת התורה ושמחת העץ שנקרא נוף [קסו] וע"כ אין חלק ביום הזה אלא להקב"ה וכנסת ישראל. לפיכך עצרת תהיה לכם. לכם ולא לאחר. (ב) שהרי יום הזה של המלך בלבדו הוא. שמחה ש"ן היא עם ישראל. משל למלך שהומין אורחים. השתדלו בהם כל בני היכלו. אח"כ אמר המלך עד כאן אני ואתם השתדלנו כלנו בהאורחים. והקרבנתם קרבנות על שאר העמים בכל יום. מכאן והלאה אני ואתם נשמח יום אחד. וש"כ ביום השמיני עצרת תהיה לכם. לכם. להקריב קרבנות עלייכם. אמנם אורחי האמונה נמצאים עם המלך תמיד. וביום שמחת המלך כלם מתאספים ונמצאים עמו. וע"כ כתוב עצרת. תרגומו כנישו. וביום הזה יעקב הוא ראש השמחה [קסז] וכל שאר אורחי האמונה שמחים עמו. וע"ז כתוב אשריך ישראל מי כמוך. וכתוב (ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר :

(ד) ח"ר נהוראי חזק ביום השמיני עצרת תהיה לכם. יומא תמינאה דאיכו עלרת חדותא דישראל איכו. ותא חזי צעוד דאינון שאר ממנן דהאן ואכלין הסוא מזונא דמתקני לון ישראל מתקנין ישראל כורסיא לקב"ה מתתא [קסה] לסלקא לה לעילא צאינון ד' זינין צחדוי וצהילולא ולאקפא מדצחא. כתיב איכו סלקא ונסלא ברכאן וחדוי מצעלה. וסאר חיון רבצין ממנן דעמין אכלן ומדקן ורפסן וחתזנו. ואיכו נקסא כפשאן צענונין לעילא כמה דאתמר. וכיון דנתתא סא נקסא כל ברכאן וכל קדושין וכל ענונין. וישראל כל סני שצטס

(ד) ח"ר נהוראי חזק ביום השמיני עצרת תהיה לכם. יום השמיני שהוא חג העצרת שמחת ישראל הוא. ובוא וראה בעוד שאותן שרי העמים שמחים. ואוכלים אותו המזון שישראל הכינו להם. מתקנים ישראל הכסא להקב"ה מלמטה [קסה] להעלותה למעלה באותן ד' מינים בשמחה ובהלל ולהקיף המזבח. או היא עולה ומקבלת ברכות ושמחה מבעלה. ושא"ר חיות הגדולות שרי העמים אוכלים מדקים רומסים ונונים. והיא מחזקת הנפשות בעונג שלמעלה כמו שנתבאר. וכיון שיורדת היא מחזקת כל הברכות וכל הקדושות וכל התענוגים. וישראל כל אותן שבעת

מראה מקומות (א) אמור לו : (ב) אמור קד (ג) יס"י מ"ט (ד) תלוס קסו.

ז"ו הזהר

[קסז] היינו ביום תושענא רבה : [קסג] זה התפארת שכל המפירות מתקשרות בו. ונקרא בעבור זה נופא דאילנא : [קסד] קשיא ליה מפני מה נקרא כאן התפארת בשם עצרת. הלא זה השם יתכן יותר למלכות : [קסו] אלו ע' שרים של האומות : [קסז] זה התפארת שנקרא עץ החיים השמחה ביום הזה עם מרת המלכות. ולפי שהתקשרות תפארת ומלכות ביום הזה היא ביתר שאת לכך נקרא התפארת עצרת בשם של המלכות : [קסז] כי שורש יעקב במדת התפארת : [קסח] פי' לחעלות מרת המלכות לקשרה במפירות העליונות

שבעת הימים הם ממשויכים אותה אצלם ע"י העבודות שהם עובדים ומתקרבין אליה. או יורדת להתקרב אל בניה ולשמרם יום אחד. וזה היום הוא יום השמיני. לפי שכל שבעת ימים האחרים הם עמה [קס"ט] ולכך הוא שמיני כי הם שמנת ימים כאחד. ולפיכך נקרא עצרת. אספה. שכל הימים נאספים ביום הזה. ונקרא שמיני שאין שמיני אלא ע"י שבעה. (ח) ולפי שביום השמיני שולטים ישראל בלבדם מקריבים פר אחד איל אחד. סוד היחוד. ו' כבשים כנגד ו' המדרגות. שעיר עזים. אע"פ שבגמ' הוא יעברנו הקב"ה מן העולם. מכל מקום ישאר כח ממנו שלא יתבטלו בפרייה ורבייה. ובזמן שהוא יצאו מים חיים מחכמה העליונה (ז) חצים אל הים הקדמוני. זה חסד עליון. וחצים אל הים האחרון. זו גבורה תתאה וגבורה עלאה. בקיץ ובחורף. בצד של אש ובצד של מים. שלא ישאר הדין בעולם. אלא הכל רחמים וחיים וחירות בעולם :

רועה הנאמן

(ג) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וגו'. והקרכתם עולה וגו' פר אחד איל אחד וגו'. הרי ביארו חכמי המשנה. משל למלך שהזמין אורחים. לאחד ששלחם אמר לאותן בני ביתו אני ואתם נעשה סעודה קמנה. ומהו עצרת. כמו שנאמר (ד) זה יעצור בעמי. ואין עצר אלא מלכות. מצד השכינה העליונה נעשה סעודה גדולה [קט] ומצד המלכות סעודה קמנה. ונדהגים ישראל לעשות עמה שמחה. ונקראת שמחת תורה. ומעשרים לספר תורה בכתר שלו. ספר תורה רמז לתפארת. (כתר שלו) רמז להשכינה עשרת תפארת. א"ר אלעזר אבי מפני מה מצד של האם העליונה נזמנים כל השרים של כל האומות. ומצד השכינה התחתונה לא נזמן אלא אומה היחידה כנגד פר האחד. א"ל בני יפה שאלת. לפי שהמלכות מרמזת על בת שהיא צנועה בבית אביה ואמה. והיא ארוסה ולא נשואה. שאין דרך ארץ לאכל עם אורחים. אבל האם שהיא נשואה דרך ארץ הוא שכאשר בעלה מיזין אורחים תאכל היא על השלחן עם בעלה. ואם אותן האורחים הם זרים. אין אוכלים עמהם לא האב ולא האם וכל שכן הבת. ולפיכך בהסעודה של שבעים שרים לא נשתתף לאכל עמהם אף אחד מן בני ביתו של המלך. לפי שהם זרים. א"ל ודאי עתה נתישב הדבר בלבי על מכוננו. ע"כ ר"ם :

(ה) אלה תעשו לה' במועדיכם. א"ר חייא רבי אלעזר. אלה הימים מראש השנה עד יום האחרון של סכות אני רוצה להבין ענינם. א"ר אלעזר סדר אותן הימים סוד החכמה הוא בין חכמי הקבלה. פתח ואמר (ו) חשף ה' את זרוע קדשו. זו זרוע השמאלית שבה תולה הישועה. שבה תולה הנקמה. שבה תולה הנאולה. ולא היה ענין. להקימה לכנסת ישראל מעפר. ולקחת אותה אליו להודוה יחד. וכאשר זרוע זו נתעוררה לעומתה פחד גדול שורה

מראה מקומות (ה) כהסופת ח"א (ב) זכרי' י"ד (ג) דף נ"ט : (ד) שמואל א' ט' (ה) דף ר"ד : (ו) יספ"י כ"ב

זו הזהר

שבעה יומין הוו משכאן לה בליוני עובדין דקא עבדין ומתקבדין בזהה כדון כחמא לקרבה בזהה ולמחדי לון יומא חד והאי יומא חסו יומא תמינאה בנין דכל שבעה יומין אחרין בזהה [קס"ט] וע"ד אוהו תמינאה. תמינא יומין כחדא. ובג"כ אקרי עלרת. כניסין כלסו כניסין ביהאי יומא. ואקרי שמיני דלית שמיני אלא זנו שבעה. (ח) יבגון דביומא תמינאה שלסין ישראל לחודייחו מקריבין פר אחד איל אחד. רוח דיחודח שבעה כבשים לקבל שבעה דרגין שציר עזים אע"ג דבהסווא זינא יעבריייה קצ"ה מעלמא. על כל דא יסתאר מניה דלא יתבטלון יפרייה ורבייה. ובהסווא זמא יפקון מים חיים מחכמה עלאה. (ג) חלים אל הים הקדמוני. דא חסד עלאה וחלים אל הים האחרון. דא גבורה תתאה וגבורה עלאה. בקיץ ובחורף. בסערה דאשא ובסערה דמיא. דלא יסתאר דינא בעלמא. אלא כלל רחמי וחיים ומירו בעלמא :

רעיא מהימנא

(ג) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וגו'. והקרכתם עולה וגו' פר אחד איל אחד וגו'. הרי ביארו חכמי המשנה. משל למלך שהזמין אורחים. לאחד ששלחם אמר לאותן בני ביתו אני ואתם נעשה סעודה קמנה. ומהו עצרת. כמו שנאמר (ד) זה יעצור בעמי. ואין עצר אלא מלכות. מצד השכינה העליונה נעשה סעודה גדולה [קט] ומצד המלכות סעודה קמנה. ונדהגים ישראל לעשות עמה שמחה. ונקראת שמחת תורה. ומעשרים לספר תורה בכתר שלו. ספר תורה רמז לתפארת. (כתר שלו) רמז להשכינה עשרת תפארת. א"ר אלעזר אבי מפני מה מצד של האם העליונה נזמנים כל השרים של כל האומות. ומצד השכינה התחתונה לא נזמן אלא אומה היחידה כנגד פר האחד. א"ל בני יפה שאלת. לפי שהמלכות מרמזת על בת שהיא צנועה בבית אביה ואמה. והיא ארוסה ולא נשואה. שאין דרך ארץ לאכל עם אורחים. אבל האם שהיא נשואה דרך ארץ הוא שכאשר בעלה מיזין אורחים תאכל היא על השלחן עם בעלה. ואם אותן האורחים הם זרים. אין אוכלים עמהם לא האב ולא האם וכל שכן הבת. ולפיכך בהסעודה של שבעים שרים לא נשתתף לאכל עמהם אף אחד מן בני ביתו של המלך. לפי שהם זרים. א"ל ודאי עתה נתישב הדבר בלבי על מכוננו. ע"כ ר"ם :

(ה) אלה תעשו לה' במועדיכם. א"ר חייא רבי אלעזר. אלה הימים מראש השנה עד יום האחרון של סכות אני רוצה להבין ענינם. א"ר אלעזר סדר אותן הימים סוד החכמה הוא בין חכמי הקבלה. פתח ואמר (ו) חשף ה' את זרוע קדשו. זו זרוע השמאלית שבה תולה הישועה. שבה תולה הנקמה. שבה תולה הנאולה. ולא היה ענין. להקימה לכנסת ישראל מעפר. ולקחת אותה אליו להודוה יחד. וכאשר זרוע זו נתעוררה לעומתה פחד גדול שורה

לקבל שפע. וזה נעשה ע"י עבודת ישראל [קס"ט] פי' שגם הבינה מתקשרת עם שש המפירות שמן חסד עד מלכות וכל השבעה משפיעין שפע האירה גדולה בכלבוי ביום הזה. [קס"ט] מצד הבינה נעשה המעורה של ע' הפרים

שריא בעלמא עד דינח הסוה דרועה תחות רישהא לאתחברא. כמה דתא אמר א' שמאלו תחת לראשי וגו'. וכדין גיטתא דינח ומכפר חובין. לבתר דתי ימינא לחבקה כדין חדותא שריא בעלמא וכל אכפין כהירין. לבתר אזוונגת צנופא. כדין כלל אקרי אחד כלל פרוזא. וכדין סוה שלימו דכלל ומדותא דכלל ואחידו ודאי. מאי דלל אשתכח הכי צטאר זמני. וכגונא דהאי סדורא דהני יומין מרלש הסנה עד יומא צתראה דג. צראש הסנה אתער דרועה דשמאלא לקבלא לה למסרוניתא. וכדין כל עלמא צדחילו צדינא. וצעי הסוה זמנא צמייבתא שליח לאשתכחא עלמא קמי קצ"ה. לבתר אחיאת מסרוניתא. וצעיין צני היכלא צהשטא לירחא למעמד חדותא. ולמסבל צנהרע לדכאה גרמייהו צוונג דמסרוניתא. ציומא אחרא סוה צוונג דילא לשוואה שמאלא תחות רישהא. כד"ר שמאלו תחת לראשי. וכדין ישראל צמעניתא על חובייהו ומכפר לכו. דהא אמר עלאה אנהירת אכפסא למסרוניתא צוונגא ומתכפרין כל צני היכלא. כיון דשמאלא מקבלא לה צהאי יומא רישא דמסרוניתא שריא על שמאלא. ציומא קדמאה דג יתער ימינא לקבלא צני לחבקה. וכדין כלסו צהדוה וכל אכפין כהירין. וחדותא דמיס ללין לנסכא על מדצחא. וצעיין צני כשא למחדי צכל צינין דהדוס. דהא ימינא גריס. וצכל אחר דשאר ימינא חדותא אלסריך צכלל. וכדין חדותא סוה לאשתטעטא. לבתר ציומא תמינאה חדותא דאורייתא סוה. דהא כדין צוונג דנופא סוה צוונג דכלל למסוי כלל חד [קפח] ודא סוה שלימו דכלל. ודא יומא דישראל סוה ודאי. ועדכא דיכסו צלחדייהו דלית ציה חולקא לאחרא. וצאין איטן ישראל בעלמא דין ובעלמא דתמי. עלייסו כתיב (ג) פי עס קדוש אתה לה' אלסיך. צרוך ס' לעולם אמן ואמן :

שורה בעולם. עד שיניח זרוע היתה ראשה להתחבר. כמו שכתוב א' שמאלו תחת לראשי וגו'. ואז ישקם הדין ומכפר העונות. אח"כ תבוא הימנית לחבק. אז שמחה שורה בעולם וכל הפנים מאירין. אח"כ מודונת בהגוף. אז הכל נקרא אחד בלי פרוד. ואז הוא שלמות של הכל ושמת הכל ויש התאחדות בודאי. מה שלא נמצא כך בשאר זמנים. וכדמיון הזה כך הוא סדר אותן הימים מראש השנה עד יום האחרון של סכות. מראש השנה מתעוררת זרוע השמאלית לקחת לה להשכינה. ואז כל העולם באימת הדין. ונצרך בזמן ההוא שהעולם יהי' נמצא בתשובה שלמה לפני הקב"ה. אח"כ הנה באה השכינה. וצריכים בני ההיכל בתשעה לחדש לעשות שמחה. ולטבול כמים למחר עצמם צעת היווג של השכינה. ביום המחרת הוא יוג שלה להניח זרוע השמאלית תחת ראשה. כמש"כ שמאלו תחת לראשי. ואז ישראל שרוים בתענית על עונותם ונכפר להם. שהרי האם העליונה מאירה פניה להשכינה ביוג שלה ומתכפרים כל בני ההיכל. כיון שזרוע השמאלית צוקחת לה ביום הזה שורה ראש השכינה על זרוע השמאלית. ביום הראשון של סכות תתעורר זרוע הימנית לקבלה כשבי לחבקה. ואז כלם בשמחה וכל הפנים מאירות. ויש השמחה שמנסכים מים צלילים על המזבח. וצריכים האנשים לשמח בכל מיני שמחה. שהרי בחינת הימין גורם כך. וככל מקום שתשרה בחי' הימין נצרך לשמחה בכל. ואז השמחה היא לבעבור השעשועים. אח"כ ביום השמיני שמת תורה היא. שהרי אז יוג של הגוף הוא. יוג של הכל להיות הבל אחד [קפח] וזה הוא שלמות הכל. וזה היום של ישראל הוא בודאי. וגורל שלהם כלכם שאין בו חלק לאור. וכאים הם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. עליהם נאמר (ג) כי עם קדוש אתה לה' אלהיך. צרוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת ממות

רעיא מהימנא

רועה הנאמן

א איש כי ידר מדר לה' או השכנע שבטא לאמר אמר על נפשו לא יחל דברו וגו'. אמר צולינא קדישא. שבועת ס'. איסי שכינתא צת יחידה. ולא למנגא פקינא דתלת צני כשא יכולין למסער ליה. אלא בגין דשבת יש דשבת תלת ענפי אכסן. בת דשבת צת יחידה שבועה לאשתתפת צכו [א] וצודאי שבועה לא חלה אלא על דבר שיס צו ממש. נדר חל אפילו על

א איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאמר אמר על נפשו לא יחל דברו וגו'. אמר סנורה הקרושה. שבועת ה'. היא השכינה בת יחידה. ולא להנם תקנו ששלשה אנשים יכולים לפטור מן השבועה. אלא לפי ששבת יש דשבת היינו ג' ענפי האכות. בת דשבת זו בת יחידה שבועה הנשתתפת בהם [א] וצודאי שבועה אינה חלה אלא על דבר שיס צו ממש. נדר חל אפילו על

כ-אה מקומות א' עד כי ב' דברים יד' א' משמיה קדו :

די הודד

[קפח] על פי סדר זה יבין המבין שגם היחוד של שבת קודש כך הוא. כליל שבת נתעורר פחד יצחק. והיינו זרוע השמאלית בבקר של שבת נתעורר בחי' זרוע הימנית מרת אברהם. ובמנחה תתעורר קדושת יעקב ונעשה יעקר היתור של אתה אחד רשמיך אחד :

פרשת ממות [א] כונתה שתיבת שבת רמו על חדותות מלכות עם האבות היינו עם חסד נבורה תפארת. כי בת דשבת רמו על בת יחידה שנקראת שבועת ה' וגם בת שבוע. כי היא ספירה ה' מן חסד. והשתתפותה עם אות יש' ג' אנפין היינו

על דבר שאין בו ממש. וענין זה ביארו במשנה [ג] ולא עוד אלא יותר אמרו שגדרים על גבי שבועות חלים. וכל הנשבע כאילו נשבע במלך עצמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך [ג] אמר להם רועה הגאמן. אתם ראשי הישיבות יודע אני בככם שאתם מבנינים [ד] אבל מי שמחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית הוא יחדש לנו חרשות. כי הלא ודאי שאמר קהלת ה' אין כל חדש תחת השמש. אבל למעלה מן השמש יש. ועל סתרי תורה אני רוצה לומר כונתו. (כתוב ג) כי שמש ומנן ה' אלהים [ה] בהעולם שלו ולא בהעולם של הדיוט [ו] אע"פ שזה לעומת זה עשה האלהים. ומתוך הדוך נזכר האור [ז] כודאי עולם הבא בינה שהיא למעלה מן השמש שהוא עמוד האמצעי [ח] הגדרים אשר משם עולים על גבי שבועה וחלים על דבר שאין בו ממש [ט] ולפי שהשבועה היא שורש עולם הזה אין לה קיום אלא על סדרת היסוד. (כתוב ג) וצדיק יסוד עולם. ובו היא השבועה. (כתוב ד) חי ה' שכבי עד הבקר [י] ב'.

נראה מקומות (א) קהלת ח' (ב) תלים פ"ד (ג) משלי י' (ד) רות ג'

זיו הזהר

על דבר שאין בו ממש והא לוקמוס במתניתין [ג] ולא עוד אלא יתיר אמרו נדרים על גבי שבועות עולין. וכל הנשבע כאילו נשבע במלך עלמו. וכל הנודר כאילו נודר בחיי המלך [ג] אמר לנו רעיש מהימנא. מארי דמיתבתאן ידענא זכו לדתון [ד] אכל סהול דמחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית יחדש לן חירושין דלא ודאי אמר קהלת ה' אין כל חדש תחת השמש. אבל למעלה מן השמש יש לו וצסתרי תורה אלא צנינא למימא. כדכתוב (ג) כי שמש ומנן ה' אלהים [ה] בעלמא דיליס ולא בעלמא דהדיוט [ו] אע"פ דזה לעומת זה עשה האלהים. ומנו משוכה נפיק סהול [ז] כודאי עולם דלתי ביניה דלתי למעלה מהמסמס דלתי עמודא דלחלעיתא [ח] נדרים מתמן עולים ע"ג שבועה וחלין על דבר שאין בו ממש [ט] וצנין דשבועה איכי עלמא דין לית לה קיומא אלא על יסוד. (סה"ד ג) ולדיק יסוד עולם. וזיה אימאם. דכתוב (ד) חי ה' שכבי עד הבקר [י] דשכינתא

הדרונתה עם הנז"ת שורש ג' האבות. ולכן יש בכת ג' אנשים לכמה האיסור של שבועה : [ג] דברי הזהר כאן מרמזין אינני ונתנו מקום למפורשי הזהר הנז"ת למבכרי חזרת לענות בו. ומעם כלם הכימו שצריך לשימש דברי הזהר. כי כנראה נדרדים מופ פרק א' ותחילת פרק ב' מוכה לחיובין פתוספתא חזר בשבועה מבגדרים שהשבועה חלה על דבר שיש בו ממש ועל דבר שיש בו ממש שיש בו ממש. ויבא לומר שנכל באין מ"ס כי יתקלקל כל כונת המאמר כמובן לכל מינין. ומצוה לישב. והנלפע"ד בעושה דדברי הזהר מזהירים בספירים לאחר העיון והדקדוק בהם וכדברי הנגמר הנדרים. והנה המעיין ברין שם דף יג : יראה שכתב הטעם שהשבועה חלה אף על דבר שאין בו ממש משום דמיתסר נברא הוא יעשה כן ונברא הרי אית כיה ממש. עכ"ל. מובן מזה שהשבועה היא דמיתסר נברא אין לה מציאות ואפשרות באופן אחר אם לא שתחיל על דבר שיש בו ממש והוא נברא הנשבע. לפיכך אף אם נשבע על איון פעולה שהוא דבר שא"ב ממש ג"כ חלה. כיון שמקור מציאתה היא לעולם על דבר שיש בו ממש. משא"כ נדר שהוא מיתסר הפעא יש לו מציאות ואפשרות שתחיל בשני אופנים. אם על דבר שיש בו ממש כשהתחיל הוא דבר שיש בו ממש. או על דבר שא"ב ממש אם הוא נודר על איון פעולה. והנה המתניתין נדרים דף יד : קונם שאני ישן וכי הרי"ן בלא יהל דברוי. דיש אוקומתא כנמרא אליכא דהלכתא כריכיא דאמר לעולם דקתני. ומאי כל יהל מדרבנן. מוכח משם נדרר חל אף על דבר שאין בו ממש עכ"ל מדרבנן. ועפ"י זה להכין כאן דברי הזהר מה שאמר דבודאי שבועה לא חלה אלא על דבר שיש בו ממש. כונתו שאין באפשרות כלל לשבועה שתחיל באופן אחר. אלא שתמיד היא חלה על דבר שיש בו ממש. והוא נברא שנשבע. ומה שאומר שהנדר חל אפילו ע"ד שא"ב ממש. ומוסף לומר כזה והוא אוקמוס במתניתין. כלתי פסק שכונת חזרה על דף מתניתין נדרים דף יד : קונם שאני ישן וכי הרי"ן בלא יהל דברוי. והוא אוקמוס כדברי רבינא דע"כ חל מדרבנן אפילו ע"ד שא"ב ממש. א"כ מוכח שפיר משם שהנדר הוא ענין נבנה יותר משבועה. כיון שהשבועה ענין לה אפשרות כלל שתחיל על דבר שא"ב ממש בכל וכל כנזכר במתניתין שם קונם שאני ישן. ואם אינו חל מדאורייתא לענין חיוב קרבן. חל עכ"ל מדרבנן בענין איסור : [ג] זה מזה ראהו נדרר הוא ענין יותר גדול משבועה. דכהסלך העיקר חוזר נדרול הוא חיי המלך : [ד] ע"פ מהימנא כא לכאר יותר הכונה. יען כי לכאורה נראה זה דבר חדש שהוא לחיובך מדברי הנגמר. לכן אמר ר"מ דיענא כמ דאתון יענין. פי' יודע אני שאין אתם מועים כלכלה שאתם מבנינים הדבר על פי סוד. ומבאר והולך הענין ע"פ סוד שגור ענינו מקורש כעולם הבינה. ואנוש ענינו במלכות ויסוד : [ז] כונתו שרוצה לפרש אין כל חדש תחת השמש. אלא שמש ממש אלא דתחת השמש היינו פשטיות התורה והלכותיה ששורשם בתפארת שנקרא שמש. ולמעלה מן השמש היינו סתרי תורה ששורשם בינה. וזהו שמביא ראיה מהסמוך כי שמש ומנן ה' אלהים. דשם הכונה השמש הוי"ה הוא השמש היינו סדרת התפארת. והשם אהיה הוא הבגן סדרת המלכות. כמו כן כאן בהפסוק אין כל חדש תחת השמש ג"כ פורש כך : [ז] כונתו כזה לומר בעלמא דיליה היינו כהעולם הנסתר עולם הבינה שהוא למעלה מן השמש שם שייך לומר דהנדר חל על דבר שאין בו ממש. כי שם תרוחנות כל כך נודלה עד שאין נתנם במחשבה כלל לחשוב שם הענין של דבר שיש בו ממש אפילו איזה ממש תרוחני. אבל לא בעלמא דהדיוט שהוא עולם העשיה ואפשר גם עולם היצירה בהם אין הנדר חל אלא על דבר שיש בו ממש כפשטיות ההלכה מדאורייתא. ומה דאוקוס רבינא כנמרא דמדרבנן חל הנדר גם על דבר שא"ב ממש. היינו כיון שלמעלה מן השמש בעולם הבינה כך הוא הענין. לפיכך גם בעולמות הנמוכים יש למסוק כן עכ"ל מדרבנן : [ז] כונתו שהאטנם על פי רוב יש להכין עניני עולם הנסתר שהוא הבינה מן עניני עולם הנגלה עולם המלכות. ונראה מזה שאופן אחר להם. כי ולע"ז עשה האלהים כאמא כברתא. מ"ס אין כאן הענין כן להיותם שונים בזה במשקל אחד כמו שבבאר והולך : [ח] עמודא דאמצעותא היינו תפארת שנקרא שמש : [ט] הענין כאן הוא עמוק מאד. ואמת הדבר שמצד עומק הענין מוכח חי' הלשות. אבל יען כי פרצו המבקים לכוח מאמר הזהר דבאן. וגם מפורשי הזהר נופים לשבש דביו. לכן אמרתי שאין כאן המקום לחזות. אמנם אפשר מעט בקיצור כמעט ברוב המבין איון. כונתו כאן לומר דיש בעולם הנסתר הנדר שהוא בינה אימא עלאה חלה על דבר שאין בו ממש. זה רמו על ענין הדרונתה עם אבא שהוא עולם החכמה. ענין זה נקרא חלה על דבר שא"ב ממש. ויש בזה ב' עמים כמוסוים. פעם א'. שהדרונת חכמה ובינה שנקראין אבא ואמא שם הדרונות נדרולה ורמז כל כך עד שאין נתפס אפילו במחשבה לחשוב על יסוד אבא לדבר שיש בו ממש. היינו אפילו ממש רוחני. אלא שהוא נקרא דל"ת המבנה לחכמה על בינה מלשון והאדם ידע את חוה אשתו. לכן יתכן יותר לקרותו דבר שאין בו ממש. פעם ב'. שהדרונת הוי"ב אריא אין נצרך לה פעולת כח נברא של בני כשר ע"י תורה ותפלה ומצות לגדל ולחזק לכל להיות יסוד אבא בבחי' חי העולמים דבר שיש בו ממש ובלתי זה יחשב דבר שא"ב ממש והדרונתם תפסק ח"ו. שם אין שייך כלל ענין זה של יש בו ממש או א"כ ממש. כי הם בהדרונות ממדי לקיות העולם ונקראים כשביל זה תרין רעין דלא מתפרשין. ואם תפסק הדרונתם תפסק כדנע השפעת שפע חיים לכל חי וחזר העולם לתהו ובהו. משא"כ בשבועה דהיינו מלכות ברתא דילה שנקראת אימא ותתא שורש עולם הנגלה עולם העשיה. והיא מדרונת עם התפארת שנקראת אח שלה בכח מרת יסוד צדיק חי העולמים. ואי אפשר לה לשבועה שתחיל בהדרונת שלה עם התפארת אלא כאשר תתא יסוד צדיק יהיה בבחי' חי העולמים דבר שיש בו ממש ע"י פעולת כח נברא של בני כשר עם ישראל בני אל חי בתורה ותפלה ומצות. להם ניתן הכח לגדל ולחזק לכל. וזה סוד הכתוב תנו עוז לאלהים על ישראל נאותו. עתה יבין כל מבין שדברי הזהר הם חיים וקיימים : [י] כונתו ענין השבועה חי ה' היינו שנשבע בקדושת יסוד ומלכות והשכינה הקדושה שחן סדרו שלו. לכן מובן שאם היא שבועת אמת

דשכינתא תתאחא כותל מערבי דיורא דיליה. כותל על שם דלחיה תל שסכל פוניס צו. כותל כ"ו ת"ל. סייס כ"ו ודלי שכינתא לחיה תל דיליה [יח] על שם קולותיו תתחיל שחורות כעורב. יאוקמוס על כל קוץ וקוץ תלי תליס של הלכות. ד מן אח"ד תל שסכל פוניס צו [יג] וסלי קוץ ללות ד הוא אחיד בין א"ח ובין ד' [יג] סה"ד נ) כי כ"ל בשמים וארץ. ומרגוס יונתן דאחיד בשמיא ובארעא. ועליה אמר ולדיק יסוד' עולם. ודולוי לחיה צרית דשצוטה דעליה קיימין שמי'א וארע'א [יד] דכתיב נ) אם לא צרית' יומס וליה חקות שמי'ס וארץ' לא שמת'. ואינון א"ח ד' א"ח שמי'ס. סה"ד ד) ותת' תשמע השמי'ס [טו] ד' הארץ. סה"ד ה) וסארץ' הדוס רגלי. ובגין דברית אחיד בין שמי'א וארעא. וציה שצוטה כמה דכתיב חי ה' שכזי עד הצקר. מלן דלומי בשמיה לשקרא כאליו הרס צנינא דשמי'א וארעא. וסאדר עלמא לתסו וצכו. דלי צר נש יעדי קולא דלית מן אח"ד יסתאר אח"ר. דא סמאל' דכתיביה שקר. וכאליו סה"ד צר נש צני שמי'א וארעא על שקר [טז] קוססא קלי וסקרא לא קלי. הרס צנינא ונפלו שמי'א וארעא. וסלי לחיה כאליו ו) השליך משמים ארץ תפארת ישראל. מלן יסוד' ארץ בשמים דקאמר השליך משמים ארץ. אלל ודלי דא שכינתא ותפארת עמה דלא תפרס מינה צנפילה דידס. לקיים צב ו) חיי ה' הוא שמי וכבודי לאמר לא אתן. ומלן דלמת נפל עמה. דכתיב ח) ותשלך אמת ארלה. ומלן דלומי קוססא הוא מקיים ט) אמת בארץ תלמה. דלחיה עמודא דלמלעתיא דציה קיימא צנינא. סה"ד צר' אלהים אר' ולצטר שמי'ס ואת הארץ. ובגין דשצוטה לחיה צנינא דעלמא דא לית לה קיומא צלא יסוד'. דבר שס צו ממש [יז] נדר דלחיה עלמא דלתי על נצי שצוטה סליק וליחיה מל על דבר שאין צו ממש. דלא אלמריך יסוד' לקיימא עליה דלחיה צרית דציה שמי'ס סמסה וצנ"ד ציוס הכפורים דלחיה עלמא דלתי דציה מקיני כל נדרי אסור בהשמי'ס סמסה תמן לות צרית י לחיה תנא על ספר תורה לדיק. כמה דלוקמוס סעולם סבא אין צו לא לחילה ולא שמי'ס ולא שמי'ס סמסה. אלל לדיקים יושבים ועשרותיהם צראשיס — ע"כ ר"מ.

י) נקם נקמת צדי ישראל מאת הסודי'ס. אמר סה"ס ינוקא חל חיי דכלל סוס ממדין. וכל עיפא דילסון

כי השכינה התחנתה כותל מערבי היא מדור שלו. כותל על שם שהשכינה היא תל שסכל פונים בו. כותל כ"ו ת"ל. דלית כ"ו. ודאי שהשכינה היא תל של הוי"ה [יח] על שם קצוותיו תלתלים שחורות כעורב. וביואר שעל כל קוץ וקוץ נדרש תלי תלים של הלכות. ד מן אח"ד היינו התל שסכל פונים בו [יג] זה הקוץ של אות ד הוא המאחז בין א"ח ובין ד' [יג] וס"כ נ) כי כ"ל בשמים וארץ. ומרגוס יונתן דאחיד בשמיא ובארעא. ועליו נאמר וצדיק יסוד' עולם. וכדאי שהוא ברית השבוטה שעליו מתקיימים שמי'ס וארץ' [יד] ככתוב נ) אם לא ברית' יומס וליה חקות שמי'ס וארץ' לא שמת'. והם א"ח ד' א"ח שמי'ס. ככתוב ד) ואתה תשמע השמי'ס [טו] ד' הארץ. ככתוב ה) והארץ' הדום רגלי. ולפי שהברית מאחז בין שמי'ס וארץ'. ובו השבוטה כמו שכתוב חי ה' שכזי עד הצקר. כל הנשבע בשמו לשקר כאילו מהרס בנין השמים וארץ. ומחזיר העולם לתהו ובהו. שאם האדם יסיר קוץ של דלית מן אח"ד נשאר אח"ר. זה סמאל' שבמקומו שקר. וכאליו זה האדם בונה שמים וארץ על שקר [טז] אמת מתקיים ושקר אין מתקיים. הוא מדרס הבנין וגורם נפילת שמים וארץ. והרי הוא כאילו ו) השליך משמים ארץ תפארת ישראל. מי נתן ארץ בשמים שאומר השליך משמים ארץ. אלא ודאי זו השכינה והתפארת עמה. שאינו נפרש ממנה בנפילתה. לקיים בה ו) חיי ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. ומניין שהאמת נפל עמה. שכתוב ח) ותשלך אמת ארצה. ומי שנשבע באמת הוא מקיים ט) אמת בארץ תלמה. שהוא עמוד האמצעי שבו מתקיים הבנין. זהו שכתוב ברא אלהים את. ואחר כך השמים ואת הארץ. ולפי שהשבוטה היא שורש בנין עולם הזה אין לה קיום בלי יסוד'. דבר שיש בו ממש [יז] נדר שהוא שורש עולם הבא עולה על נבי שבוטה והוא חל על דבר שאין בו ממש. כי אין צורך לו יסוד' להתקיים עליו שהוא הברית שבו תשמיש המטה, ולפיכך ביום הכפורים שהוא עולם הבא שתקנו בו כל נדרי אסור בהשמי'ס המטה. שם אות הברית ליהוה עמרה על ספר תורה הצדיק. כמו שאמרו שהעולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא תשמיש המטה. אלא צדיקים יושבים ועשרותיהם בראשיהם — ע"כ ר"מ;

י) נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים. אמר עלם ההוא בוא וראם שהכל היה ממדין. וכל העצה שלהם

מראה מקומות א) עיר ב' ג) ד"ס א' כ"ע ג) ידמ' ל"ב ד) תלכיס א' ח' ט) יסמ' ס"ז ו) ח"כס ב' ז) יספ' פ"ב ח) דילל ת' ט) תניס פ"ב י) 97 קס :

זו הוזהר

גורם הורגותם והמטבת השפע ואם ח"ו היא שבוט שקר גורם לחינוך ; [יח] פ"י שמת המלכות והשכינה היא תתל והתר של התפארת שנשען עליה. והיינו הורגות הוי"ה וארני יהוד קב"ה ושכינתיה; [יג] כאן דורש אה"ר א"ח ר'. כידוע שתפארת ומלכות נקראים ברא וברתא שהתפארת הוא באח שלה. ואות רלית רמו על המלכות והשכינה שנקראת רלה כיון שאין לה סגופה אור עצמיותה אלא מה שסקבלת מן התפארת כרמיון הלבנה מן השמש. ובמקום אחר נדרש א"ח א' כתר והח' על ח' ספירות מן חכמה עד מלכות ; [יג] קוץ של אות ד' היינו אות י' בזוית הימין למעלה שבאות רלית. שכלתי זה נעשה רלית. ואות יוד' רמו על עפרת היסוד שנקרא ב"ל והוא המאחד שמים וארץ. תפארת עם מלכות. ברתא עם האח שלה ; [יד] ברית רשבוטה היינו יסוד המאיר מלכות עליו שהוא מקשר שמי'ס עם ארץ' תפארת עם מלכות. וזה נעשה כבה עבודת ישראל בני אל חי ע"י והנית בו יומס וליה לגרל ולחוק לב"ל להיותו דבר ש"כ ממש. אבל אם והנית בו יומס וליה במל נם ברית היסוד במל כרבר ש"כ ממש והשפע מלכות נפסק. הרינו נובר והצרות מתרבות. כי אין השבוטה חלה אלא על דבר ש"כ"מ. משא"כ כנדר שהוא הכינה כנובר לעיל ; [טז] א"ח היינו תפארת שנקרא שמים. והוא אח להרל"ת ברתא. היינו מלכות שנקראת ארץ ; [טז] פ"י שע"י שבוט שקר נותן כח במדות וכחות של הקליפה שנקראים ג"כ שמים וארץ. כי ולע"ז עשה האלהים ; [יז] כנובר לעיל שהשבוטה אי אפשר לה לחיל אלא על דבר ש"כ ממש שהוא הנברא. והיינו סמדת המלכות צריכה לעזרת ישראל כח נברא שיגרסו כעבודתם הקמת ברית לגרל ולחוק לב"ל להיותו רבר ש"כ ממש שיהי' נעשה היתוד מלכות ומלכות קב"ה ושכינתיה כנדרם בתובת א"ח ד'. משא"כ נדר שהוא הכינה שם אין שוין כל זה כנובר לעיל. וזהו הענין שהנדר חל על פי סתרי תורה על רבר ש"כ"מ שהוא הרעת קשר של חכמה עם כינה. כל מה שכתבתי כאן בענין זה הוא רק כמפה מן הימ. וכל מי שיש לו ריעה בקבלת האריוול הוא יבין כראוי. ואין לשבח רברי הוזהר. חגס שאין חסר ככאמר זה שבושים פגנים הנעשים ע"י שגגת המעתיקים והמדפיסים. אבל רברי הוזהר הם ברורים מאירים ככריקים בארץ וכשחקים.

שלהם על משה היה, ובעצתם שכרו לבלעם. כיון שראו שבלעם אינו יכול לקבל, נטלו עצה רעה אחרת לעצמם והפקירו נשיותם ובנותיהם יותר ממואב, שהרי על נשי מדין כתוב הן הגה היו לבני ישראל וגו'. והכל ממדין היה. נטלו עצה עם הנשיא שלהם שיפקיר את בתו. ויחשבו לצוד את משה ברשתם. ובכמה מיני כשפים העמירו אותה לתפוס ראש ישראל, והקב"ה משיב חכמים אחר. הם ראו שראש ישראל יהיה נתפס ברשתם. ולא ידעו מי ראו ולא ראו, ראו שראש העם ינפול עמה. וכמה אלפים אחרים, וחשבו ששמה הוא, הפקירו אותה ופקרו לה על משה שלא תזדווג לאחר אלא לו. אמרה להם כמה ארע. אמרו לה זה שתראי שכלם עומדים לפניו, אליו תזדווגי ולא לאחר. כיון שבא זמרי בן סלוא עמדו לפניו תשעה וחמשים אלף משבט שמעון, לפי שהוא היה נשיא שלהם. והיא חשבה ששמה הוא ונזדווגה אליו. כיון שראו כל אותן השאר לזה עשו מה שעשו והיה מה שהיה. והכל היה ממדין בכמה מיני כשפים, ולפיכך נענש מדין. והקב"ה אמר למשה נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים, לך ראוי ולך נאה. למואב אני מניח אותם לאחר שיצאו ב' מרגליות מהם [יח] הרי דוד בן ישי שהוא ינקם נקמת מואב. וירחץ הקדרה שמלאה צואת הפעור, וש"כ ב' מואב מיר רחצי. ועד שאותן ב' מרגליות לא יצאו לא נענשו. כיון שיצאו בא דוד ורחץ הקדרה מן צואה שלהם. וכלם נענשו. מדין בימי משה ומואב בימי דוד. ובוא יצאה רשעי מדין על כל זה לא שקמו מכל הרעות שלהם. לאחר איזה דורות שראו כי מת יהושע וכל אותן הזקנים הראוים לעשות נס על ידם, אמרו עתה השעה עומדת לנו, מה עשו. באו אצל עמלק ואמרו, יש לכם לזכור מה שעשו לכם בני ישראל ומשה רבם ויהושע התלמיד שלו. שהכריתו אתכם מן העולם. עתה היא העת שאין בהם מי שיגין עליהם, ואני אריך עמכם. ככתוב (ג) מדין ועמלק ובני קדם וגו'. מפני מדין עשו להם בני ישראל את המנהרות וגו'. לא היה בעולם מי שיעשה לישראל רעות בכל כמדיון, ויש לומר גם כעמלק, לפי שנקרבו להלחם על דבר אות הברית הקדוש, וע"ז נוקם הקב"ה נקמת עולם שלא ישבח:

ג) ואת בלעם בן בעור הרנו בחרב, א"ר אלעזר בלעם הרשע מי הרג אותו ואיך נהרג, א"ר יצחק פנחס ועוזריו הרגוהו. ככתוב הרנו על חלליהם, ולמדנו שכעיר מדין היה עושה בחכמה של כשפים שפרחו באויר הוא ומלכי מדין, ולו"י ציץ הקודש ותפלת פנחס שפעלו להפילים על חלליהם לא היו יכולים להם, וש"כ על חלליהם, וכתוב (ד) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרנו בחרב, א"ל ר' אלעזר כל זה ידעתי, א"ר שמעון אלעזר כל עניני בלעם הרשע חזקים הם, והרי ביארו החברים שנאמר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ואמרו בישראל לא קם אב"ר באומות העולם קם, ומי הוא, בלעם, והרי ביארנו הדבר ששמה אין כמוהו בכתרים העליונים, ובלעם אין כמוהו בכתרים התחתונים, זה בצד הקדושה וזה בצד הטומאה, ואם כל זה היה בידו וכל כך היה תקיף בחכמה, איש שהיה

מראה מקומות 6) תלים ס' 6) סופטים י' 2) ד' ק"ג (ד) יהושע י"ג

דילתו על משה הוה, ובעיפת דילתו שכרו לבלעם כיון דחמו דבלעם לה יכיל נפלו עיפת אחרת בישא לגרמייהו ואפקירו נשייהו ובנותיהו יתיר ממואב, דהא על נשי מדין כתיב סן הכה סיו לבני ישראל וגו'. וכלא ממדין הוה נטלו עיפת צהדי נשייהו דילתו דיפקיר צרתי. דחשיבו לנטלא למשה צרסתייהו ובכמה זיני חרשין העשרו לה למתפס רישא דילתו וקב"ה משיב חכמים אחר. אינון חמן דרישא דישראל יתפס צרסתא דילתו ולא ידעו. חמו ולא חמו, חמו רישא דעמא דכפיל צהדי וכמה אלפיין אחרנין וחשיבו דמשה אינו אפקירו לה יפקירו לה על משה דלא תזדווג לאחר אלא ביה אמרה לון צמה ארע. אמרו הכוה לתחמי דכלבו קיימי קמיה ציה תזדווגי ולא צאתא, כיון דאתא זמרי בן סלוא קמו קמיה תשעה וחמשים אלפיין משבטא דשמעון בגין דהוה נשייהו דלון, והיו חשיבת דמשה אינו ואזדווגת ביה, כיון דחמו כל אינון שאר לדה עבדו מאי דעבדו והוה מאי דהוה, וכלא הוה ממדין בכמה זינין, ובגין כך תתעבו מדין, וקב"ה אמר למשה נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים, לך אחזוי ולך יאות, למואב אלא שביק לון לבתר דיפקון תרין מרגלאן מנייהו [יח] הוה דוד צריה דישי דאינו ונקום נוקמין דמואב, ויטחי קדירה דמליא סכופא דפעור, הס"ד ה' מואב סיר רחלי, ועד דאינון תרין מרגלאן לא נפקו לא תתעשו. כיון דנפקו אחא דוד וחסחי קדירה מטופא דלון, וכלאו תתעבו, מדין צימי משה ומואב צימי דוד, ותא חזי חייבא דמדין על כל דא לא שכיבו מכל ציטין דילתו, לבתר דרין דחמו דמית יהושע וכל אינון זקנים דאיסתחו למעבד כסא על ידיהו, אמרו השתא שעתא קיימא לן, מאי עבדו, אחו לבני עמלק ואמרו אינו לכו לחדרא מאי דעבדו לכו בני ישראל ומשה רבסון ויהושע תלמידו דליה דשיי לכו מעלמא השתא הוה עדתא דלית צבו מאן דלגין עליהו, ואן צהדייני, דכתיב (ג) מדין ועמלק ובני קדם וגו'. מפני מדין עשו להם בני ישראל את המנהרות וגו'. לא הוה בעלמא מאן דיעביד בישא בכלא כמדיון, ואי תימא כעמלק, בגין קנאת צריה דקריבו לבני צריה ועל דא קני קב"ה קנאת עלמין דלה יתנשי.

ג) ואת בלעם בן בעור הרנו בחרב א"ר אלעזר בלעם חייבא מאן קפיל ליה וסיך חקפיל, א"ר יתחק פנחס וסייעתיה קפלוהו דכתיב הרנו על חלליהם, ותנין צקרתא דמדין הוה עביד צחכמתא דחרשי דעסא צוירא הוה ומלכי מדין, ואלמלא איך דקדושא וללותא דפנחס דאפילו להו על קפיליא לא הו יכלו להו הס"ד על חלליהם, וכתיב (ד) ואת בלעם בן בעור הקוסם הרנו בחרב, א"ל ר' אלעזר כל דא ידענא, א"ר שמעון אלעזר כל מלוי דבלעם חייבא תקיפין אינון, והא זאקמוס חזריה דכתיב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואמרו בישראל לא קם אב"ר באומות העולם קם, ומנו בלעם, והא זאוקימנא מלס משה לית דכוותיה צכתרין עלאן, ובלעם לית דכוותיה צכתרין תתאן, דא צכסר' דקדושא ולא צכסר' דשמאלא, ואי כל דא הוה צידיה וכל כך פקיף צחכמתא, גבר

דכח

דיו הזהר

ואם שניתו חשם יכפר : [יח] זו רות ב"ו של עולון ונכמה העמונית :

דבחה גרמיה צבילה תקיף. דכתיב ואנכי אקריס כס. אעקר לב"ס מנסון. אהרן יכילו לקטלה ליה. אלא בספרא דחכמתא דשלמא חלכא הכי אמר. תלת סימנין אינון סימון לעבירה ירקון. סימון לשקות מלין. סימון דלא ידע כלום שבוחי. ודא אכרע לשאר אספס בכל עבירות כלא אית צבי. וכה כתיב (א) יהלך זר ולא פיד. אס לא זר. פיד. לאו הכי. אלא אי לא הוה מאן דאשמודע לך. אפתח פומך למללא צבורייתא ולאודעא מלי קשוס צבורייתא. וכדין עזיחו דפומך צבורייתא ישבחון לך וינדעון מאן אנת. דלית מלס בעלמא רישתמודעון ליה לצר כס אלא צומנא דאפתח פומיה אודע לצבי כסא מאן סוא. הסוא רשע דבלעס שבוחי משבח גרמיה בכלא ועל כל דא נגיבו דדעתא קא נגיב ואסתלק צמלוי. ממלין זעירין סוא עביד רצרבין. מה דאמר מלין על אינון דנגין מסאבין סוא אמר וקשוס אמר אכל הסוא רשע סוא אמר ומשבח גרמיה צבחה סתים ואסתלק צמלוי. דכל מאן דסוא שמע חשיב דאסתלק על כל נביאי עלמא דכתיב שומע אררי אל וידע דעת עליון. דא דנגא דאיכו עליון על כלס מכהגי ארצא דימא [יג] מאן שמע הכי דלא אסתכלו צדעתיס ויימא דלא סוא כגיניס בעלמא (ב) אכל הסוא רשע משבח גרמיה צבחה סתים. אמר מלי קשוס ונגיבו דדעתא דצבי עלמא. אשר מהוס שדי יחוה. מאן דשמע דא חשיב דסוא חמי מאי דלא חמי אחרא בעלמא. מחוס שדי. דא ענפא חדא מאינון ענפינ דסוו נפקין משדי. ואקרין מחוס. כד"א (ג) ומול מחוס אל מחוס. ענפא זרנפק ממון. ומאן ססוא מחוס. עז"א ועז"א דאינון נופל וגלוי עיניס [כ] ואיכו מחוס שדי דסוא חמא נופל וגלוי עיניס וכד אתא בלק אמר אלא איכול לון דסא עמלק צבדי חכמתא דא אהא לגבייסו ויכיל לון. סדר לבלעס ואמר ליה אנה זרי אהון דעמלק אית צי דאינון ל"ק סיומא דעמלק ואנה זרי אהון דעמלק אית צי דאינון ע"מ שירותא דעמלק ואי תימא דלא ניכול לסון צמרשיא. צנין דרצבון משה סוא פשיט ידים [כא] סא ידא אית צאלין רצרבין דיכלין צמרשין לאסתקפא יתיר [כב] וסיינו דכתיב וקסמים צידס צידיס לא כתיב אלא צידס ידא לקבל ידא הכי סדר ליה צלק לבלעס ולהכי אסתעשי ואסתקסלו ואן סוא צלעס צססיה שעתא אי תימא צמדין סא כתיב ועתה סני סולך לעמי. אי חויל ליה מאן יהביס צמדין אלא ססוא רשע כיון דחמא דנפלו מישראל כ"ב אלף על עיטוי. אסתעבז תמן וסוא צבי מנייסו אגרא. וצטוד דאסתעבז תמן אתא פנחס ורצרבני חילא לתמן. כיון דחמא לפנחס פרח צאוריא ותרין צנוסי עמיס יונו"ס ויומבר"ס. ואי תימא סא מיתו צעובדא דעגל. דסא אינון עבדו וסכי סוא ודאי דסא דא סוא דכתיב ויפול מן העס ציוס ססוא כשלסת אלפי איש וכי לא סוו ידעי חושבנא זעירא דא. סרי כמס חושבנין אחרין רמאין עלמין ורצרבין ידע קרא למני. והכא כשלסת אלפי איש אלא אינון צנוי דבלעס יונו"ס ויומבר"ס דסוו שקלי כשלסת אלפי איש והכא איך פרחו תרין צנוסי עמיס דבלעס. אלא ססוא רשע

מראה מסוככות (ח) מעלי כיו (ט) דף קלד. (ג) מניס אי י

זיו הוזהר

שהיה משבח עצמו בכח חזק. שנאמר ואנכי אקרה צה. אעקר להמדה כ"ה סהם. איך יכלו להרגו. אלא בספר חכמת שלמה המלך כך נאמר. שלשה סימנים הם. סימן לעבירה ירקון. סימן לשמות מליים. סימן שאינו יודע כלל התפארות. זה מכריע לשאר. הוא שומה בכל עבירות. כל רע יש בו. הדרי בתוב (א) יהלך זר ולא פיד. אם לא זר. או פיד. לא כן. אלא אם לא נמצא מי שיכיר אותך. פתח פיד לדבר בתורה ולהודיע דברי אמת בתורה. ואז ע"י שתפתח פיד בתורה ישבחך וידעו מי אתה. שאין דבר בעולם שיוודע מה הוא זה האיש אלא בזמן שפותח פיו בתורה. פיו מודיע לאנשים מי הוא. אותו רשע בלעס היה משבח עצמו בכל. ועל כל זה נגיבת דעת איה גונב להתעלות בדבריו. מן עינים נמוכים היה עושה נבזיהם. הדיבורים שאמר על אותן מדרגות הממאות היה אומר. ואמת אמר. אבל רשע ההוא היה אומר ומשבח עצמו בדרך נסתר והתעלה בדבריו. שכל מי שהיה שומע חשב שנתעלה על כל נביאי העולם. שנאמר שומע אמרי אל ויודע דעת עליון. זו המדרגה שהיא עליונה על כל מנהיגי אניות הים [יג] מי הוא השומע כך שלא יתבהל בדעתו לאומר שאין כמוהו בעולם. (כ) אבל רשע ההוא הי' משבח עצמו בדרך נסתר. אמר דברי אמת וגנב דעת בני העולם. אשר מחוה שדי יחוה. מי ששמע כך חשב שהוא רואה מה שלא ראה אחר בעולם. מחוה שדי. זה ענף אחד מאוור ענפים שהם יוצאים מן שדי. ונקראים מחוה. כמש"כ (ג) ומול מחוה אל מחוה. ענף היוצא משם. ואיה מחוה. אלו עז"א ועז"א שדם נופל וגלוי עינים [כ] והוה מחוה שדי שהיה רואה נופל וגלוי עינים וכאשר בא בלק אמר אני אמצא אותם. שהרי עמלק עם חכמה זו בא עליהם ונצח אותם. שלח לבלעם ואמר לו. אני ב' אותיות של עמלק יש בי שהן ל"ק סוף של עמלק. אתה ב' אותיות של עמלק יש בך שהן ע"מ התחלת עמלק. אם תאמר שלא נובל לנצחם בכשפים. לפי שמשנה רבם הוא יפשמ ידו [כא] הרי יש יד באותן השרים שיכולים בכשפים להתגבר יותר [כב] והוה שכתוב וקסמים בידם. בידיהם לא נאמר אלא בידם. יד לעומת יד. כך שלח לו בלק לבלעם ולכך נענשו וגהרגו. ואיה היה בלעם באותה השעה. אם תאמר במדין. הרי כתוב ועתה הנני הולך לעמי. אם הלך לו מי הביאו למדין. אלא אותו רשע כיון שראה שנפלו מישראל כ"ב אלף בשביל עצתו. נתעבב שם והיה תובע מהם שכר. ובעוד שנתעבב שם בא פנחס עם שרי החיל שמה. כיון שראה לפנחס פרח באויר ושני בניו עמו יונו"ס ויומבר"ס. ואם תשאל הלא מתו בחמא העגל. שהרי הם עשו העגל. וכך הוא בודאי. שהרי זהו שכתוב ויפול מן העם כיום ההוא כשלשת אלפי איש. וכי לא היו יודעים מספר קמן הזה. הלא כמה חשבונות אחרים עליונים רמים וגדולים ידע הכתוב לחשוב. ובאן אומר כשלשת אלפי איש. אלא שהם בניו של בלעם יונו"ס ויומבר"ס שהיו שקולים כשלשת אלפי איש. ובאן איך פרחו שני בניו עם בלעם. אלא רשע ההוא

[יג] זה שר רב התובל המושל על עיני העונשין ועניני תהליכת כחות הטבע; [כ] עז"א נקרא נושלו. ועז"א גלוי עינים; [כא] היינו בת תקדושה לבטל בת הכשפים; [כב] אלה השרים היינו סלאכים הנפילים עז"א יעז"א

רשע כל חרשין דעלמא הוה ידע. ונפל אף גמ
 חרשין דבני דהוו רגילין ביה. ובהו סאם ואסתלק.
 פנחס חמא ליה דהוה סם צאורא ויהוה מסתלק
 לאתכסי מעינא. רמא קלא לבני חילא ואמר אית
 מאן דידע למפרח אצתריה דהסוה רשע. דהא בלעס
 איסו. חמו ליה דהוה סאם. צלירה ביה דשבשא
 דק קס ינפל שלטנו דשליס על חרשין ופרח בתריה
 כיון דחמא ליה הסוה רשע עבד ארמא ארמא צאורא.
 ופקע חמוס אוריין בהסוה ארמא ואסתלק ואתכסי מעינא.
 כדין אסתכן לליה בהסוה סעתא וכוה בלערא דלא הוה
 ידע מאי יעביד. רמא ליה קלא פנחס ואמר. עולא דתיניח
 דרבע על כל חוין הסוך בחוין [כג] מיד ידע
 וגלי הסוה ארמא ועאל לבניה. מיד ארגלי ונחמו
 פרוויסו קמיס דפנחס.. כיון דנחת הסוה רשע לקמי פנחס.
 א"ל. רשע כמה גלגולין ביסין עבדת על עמח קדישא.
 אמר לליה תא וקסליה. ולא בשמא קדישא דלא
 אחמוי סאי לאדכרא עליס קדושה עלאס. בנין דלא תפוק
 נשמתיס ופתכליל במלין דרננין קדישין ותתקייס
 ביה מאי דאמר תמות נפשי מות ישרים. בהסוה סעתא עבד
 ביה כמה זיני מותא ולא מית. עד דנפל מרבא דרוס
 חקוק עליו חויה מהאי ספרא וחויא מהאי ספרא. א"ל פנחס
 בדיליס קסול יתיס. ובדיליס ימות כדון קסל ליה ויכיל ליה.
 דכך ארמוי דהסוה ספרא. מאן דאלא אצתריסא צה ימות
 ובה תפוק נשמתיס ובה תתכליל. והכי מית בלעס ודיינין
 ליה בדנין בהסוה עלמא. ולא אתקציר לעלמין גרמי כללו
 אתקצבו ואסתבידו כמה חויין מוואיין דמוקבי סאי
 צריין. ואפילו תולעתין דהוו אכלי בצריה אסתדרי חויין
 אשכחא בספרא דאשמדאי דיביד ליה לשלמה מלכא.
 כל מאן דבטי למעבד חרשין חקיסין סמימין דעינא. אי
 ידע ספרא דנפל תמן בלעס ישכח מאינון חויין
 דהו מרגמוי דהסוה רשע. אי יקסול חד מעיניס
 רישא דיליה ביה יעביד חרשין עלאין. בגופא דיליה חרשין
 אחרנין. בזבא דיליה חרשין אחרנין. תלת זיני חרשין אית
 בכל חד וחד. מלכת שבא כד ארת לנבי שלמס. באינון
 מלין דשאלת ליה ארמא. גרמא דחויא דתלת
 חרשין צמאי נתפס. מאי כתיב (א) לא היה דבר נעלם מן
 המלך וגו'. איכי שאלת על דא דהות אנטריכת לאינון חויין
 ולא יכילת לנפלא חד מניסו. מאי אחיב לה מלין דהוו
 בלעס. דכתיב ויגד לה שלמה את כל דבריה כך
 אודע לה אינון חויין לא יכלי לון כל בני ילמא
 בר ממלכ דרוח חדא. ומאי איסו. שכבת זרע רותחת
 ואי תימא מאן יכיל. אלא בשעתא דאפיק בר נס
 שכבת זרע כד איסו צתיאובתא לשמא דהסוה חויא צרעיתא
 דתיאובתא. כד נפיק צרעיתו נסלי ליה יזד בלבושא
 חדא והאי לבושא זרקון לגבי חויא. מיד כפיף רישא
 ותפסין ליה כמה דתפסין תרנגולא דביתא. ואי בכל מיני קרבין
 דעלמא ינחון צמא מנייסו לא יכלין ליה ובהאי לא אנטריך
 בר נס מאי קרבא צעלמא ולא מלס ארמא. ולא אנטריך
 לאסתמרא מנייסו. דסא כלסו אסתפין לגביה. כדון אנטריך
 אינון

הוא כל מיני כשפים שבעולם היה יודע. ונפל אף גם
 אותן הכשפים של בניו שהם היו רגילים בהם. ועמחם פרח
 ונתעלה. פנחס ראה אותו שהוא פורח באויר והוא מתעלה
 להסתתר מעין. הרים קול לאנשי חיל שלו ואמר. היש
 בכם מי שיודע לפרוח אחרי רשע ההוא. שהרי זה בלעם
 הוא. ראוהו כלם איך הוא פורח. צלירה בן של שבט
 דן עמד ונמל כח ממשלה השולט על כשפים ופרח אחריו.
 כיון שראה אותו רשע ההוא עשה לו דרך אחר באויר.
 ובקע חמשה אוירים בדרך ההוא ונתעלה ונעלם מן העין.
 או נסתכן צלירה בשעה ההיא והיה בצער. שלא היה
 יודע מה לעשות. הרים פנחס את קולו ואמר. צל התנין
 הרובץ על כל הנחשים הפוך שערותיך [כג] מיד ידע
 ונגלה לו דרך ההוא ופרח אליו. מיד נתגלה בלעם וירדו
 שניהם לפני פנחס.. כיון שירד אותו רשע לפני פנחס.
 אמר לו. רשע כמה גלגולים רעים עשית על עם הקדוש.
 פקד לצלירה לך והרוג אותו. ולא בשם הקדוש. שאין
 הוא כדאי להוכיח עליו קדושה עליונה. כדי שלא תצא
 נשמתו ותתכליל בדיוברים של מדרגות הקדושות. ותתקיים
 בו מה שאמר תמות נפשי מות ישרים. באותה שעה עשה
 בו כמה מיני מיתות ולא מת. עד שלקח חרב שהיה
 חקוק עליו נחש מצד זה ונחש מצד השני. א"ל פנחס
 בענין שלו תהרג אותו. ובשלו ימות. אז הרגו ויכל לו.
 שכך דרכו של צד הטומאה. מי שהולך אחריה בה ימות
 ובה תצא נשמתו ובה תתכליל. וכך מת בלעם. ודנים
 אותו בעונשיו בעולם ההוא. ולא נקבר לעולם. כל נופס
 נרקב ונעשה ממנו הרבה נחשים מוזהמים המזיקים לשאר
 בריות. וגם התולעים שאכלו את בשרו נעשו נחשים.
 נמצא בספרו של אשמדאי שנתן לשלמה המלך.
 כל מי שרוצה לעשות כשפים חזקים אחזת עינים. אם
 יודע אותו הדר שנפל שם בלעם. ימצא שם מאותן הנחשים
 שנעשו מן גופו של אותו רשע. אם יהרג אחד מהם.
 יוכל לעשות עם ראשו כשפים גדולים. בגוף שלו כשפים
 אחרים. בזנב שלו כשפים אחרים. שלשה מיני כשפים יש
 בכל אחד ואחד. מלכת שבא כשבאה אצל שלמה. באותן
 העינים ששאלה אותו אמרה. גוף הנחש של ג' מיני
 כשפים במה נצוד. מה כתוב (א) לא היה דבר נעלם מן
 המלך וגו'. היא שאלה על זה שהיתה צריכה לאותן נחשים
 ולא יכלה לצוד אחד מהם. מה השיב לה דברים שהיו
 עם לבבה. שכתוב ויגד לה שלמה את כל דבריה. כך
 הודיע לה. אותן הנחשים לא יוכלו לצודם כל בני העולם
 מלבד ע"י ענין נסתר אחד. ומה הוא. שכבת זרע רותחת.
 ואם תשאל איך יש ביכולת. אלא בשעה שיוציא איש
 שכבת זרע כשהוא בתאוותו לשם אותו הנחש ברצון
 תאוותו. כשתצא הזרע ברתיות לוקחים אותו מיד בבגד
 אחד. וזה הבגד משליכים אצל הנחש. מיד יכף ראשו
 ותופסים אותו כמו שתופסים תרנגול הבית. ואם בכל כלי זיין
 שבעולם יתגרו באחד מהם לא יוכלו לו. ובה לא נצרך
 לאיש כלי זיין שבעולם ולא ענין אחר. ולא נצרך
 להשתמר מהם. שהרי כלם נכפפים אליו. או נרקב
 אותו

מראה מקומות (א) מלכס א' *

דף הזהר

[ג] אפשר שזה הוא גורה או השבעה על שר הקליפות שהוא התנין. הגרל שר כל הנחשים שבא לעזור לבלעם להסתירו באויר ע"י
 שעשה כמו צל וענן מן השערות שלו בלעם. וגם פנחס עליו שיחפוך שערותיו לצד אחר כדי שיתגלה לבלעם

איתן הדברים בלבבך וחשקה לזה. סכאן והלאה אלעזר בני תדע שהקב"ה עושה מה שנצרך לעשות לאותו רשע. וסודות נסתרים האלה לא נצרך לנלות. אבל בשביל שהחברים ידעו דרכים הנסתרים שבעולם אני מנלה לכם. שהרי כמה הנהגות נסתרות יש בעולם והאנשים אינם יודעים. והן פליאות נסתרות גדולות ועליונות. על בלעם הדומים לו (נאמר ה) ושם רשעים ירקב. וכאים הם צדיקי האמת. עליהם כתוב אך צדיקים יודו לשמך וגו' :

ג) וכל המף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר החיו לכם. כבר למדנו שא"ר יהודה אין העולם מתנהג אלא בשני גונים הבאים מצד האשה שנמצאת חכמת לב. וש"כ וכל אשה חכמת לב זריה סוו וביאו מסוה את התכלת ואת הארנמן. מה הביאו. את התכלת ואת הארנמן. גונים הנכללים בתוך גונים העליונים [כד] וש"כ דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. וכתוב ביריה סוו. א"ר יהודה סוו ברין סוו ברחמים. א"ר יצחק מפני מה נקראת אשה [כה] א"ר לפי שכלולה ברין וכלולה ברחמים. הוא וראה שא"ר אלעזר כל אשה ברין נקראת עד שתמעט מעט של רחמים. ולמדנו שמצד הזכר בא הלבון. ומצד האשה בא האודם. וכאשר תמעט האשה מן הלבון גובר הלבון. ובוא וראה למה נאסרו הנשים של שאר העמים עכו"ם היודעות משכב זכר. לפי שלמדנו יש בחינת ימין וכו' שמאל. ישראל ושאר עמים עכו"ם. גן ערן וניהגם. עולם הזה ועולם הבא. ישראל נגד הרחמים ושאר העמים עכו"ם נגד הדין. ולמדנו אשה הטועמת מעט של רחמים נוצח הרחמים. אשה הטועמת מעט של דין מתדבק דין ברין. ועליון נאמר ג) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. וע"כ למדנו הנבעלת לעכו"ם קשורה בו ככלב. מה כלב תקיף ברוחו וחצוף. אף כאן שנדבק דין ברין היא תקיף ברוחה וחצופה בכל. אבל הנבעלת לישראל עליהן נאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. מה המעט. לפי שנשמת ישראל באה מרוח אלהים חיים. שכתוב (ד) כי רוח מלפני יעקב. נשמע כך שכתוב מלפני. ולפיכך אשה בתולה שלא נדבקה ברין הקשה של שאר העמים עכו"ם. ונדבקה בישראל. רחמים נוצח ונכשרת. ובוא וראה כתוב (ה) כי אמרתי עולם חסד יבנה. מהו חסד. הוא אחד מן הכתרים העליונים של המלך. ונשמת ישראל קורא לה הקב"ה חסד. על תנאי שהעולם יבנה. ולא יכלה החסד מן העולם. כך נשמע שכתוב יבנה. לפיכך למדנו מי שמכלה חסד מהעולם נכלה הוא לעולם הבא. וע"ז כתוב לא תהיה אשת המת החוצה וגו'. כדי לעשות חסד עם המת שיהי נעשה בנין. כמו שכתוב עולם חסד יבנה :

ו) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ומהר. א"ר יהודה מתוך תעניתו של אדם הנלשים אבריו וגובר עליו האש. וכאותה עשה צריך להקריב ודמו באותו האש. והוא הנקרא מוכח כפרה. וזה הוא שרבי אלעזר כאשר היה יושב בתענית היה מתפלל ואמר : נלוי וידוע לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שהקרבתי לפניך חלבי ודמי. והרתחתי אותם בחמימות חולשת גופי יהי רצון מלפניך

איתן מלין בלבבך ותאיבת להאי. מכאן ולהלאה אלעזר כרי קב"ה עבד מאי דעבד בהסוה דהסוה חייבך ורצון סמויין אלין לא אלעזריכו לנלהם אבל בגין דחבריה ידעון אורחין סמימין דעלמא גלינא לכו. דהא כמה נמוסין סמימין אינון דעלמא ובני נשא לא ידעין ואינון עליהן סמימין דברבין ועליון עליה ועל דדמי ליה קראן ה) ושם רשעים ירקב. וכלין אינון זכאי קפוס. עלייהו כתיב אך לדיקים יודו לשמך וגו' :

ג) וכל הסה בנשים אשר לא ידעו משכב זכר החיו ל ס. תמן תנין א"ר יהודה אין העולם מתנהג אלא בשרי גונין דהתיין מסקר אתתא דאשתכחת חכמת לבא. סה"ד וכל אשה חכמת לב זריה סוו וביאו מסוה את התכלת ואת הארנמן. מאי מתיין. את התכלת ואת הארנמן. גונין דלילין בנו גונין עליון [כד] סה"ד דרשה למר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. וכתוב ביריה סוו. מהו סוו. א"ר יהודה סוו זריה סוו ברחמי א"ר יצחק אמאי איתקריא אשה [כה] א"ר דכלילא זריה וכלילא ברחמי. תא חזי דא"ר אלעזר כל אתתא זריה איתקריא עד דאשתמט טעמא דרחמי ותניא מססרא דזכירא אתי חורא. ומססרא דאתתא אתי סומקא. וכד טעמא אתתא מחורא חורא עדיף ותא חזי אמאי אסירין נשי שאר עמין עכו"ם דירעי משכב זכורא. בגין דתנין אית ימינא ואת שמאלא. ישראל ושאר עמין עכו"ם. גן ערן וניהגם. עלמא דא ועלמא דהתי ישראל לקבלי דרחמי ושאר עמין עכו"ם לקבלי דדינא. ותמן אתתא דאשתמט טעמא דרחמי רחמי נלחא. אתתא דאשתמט טעמא דדינא דינא זריה איתדבק. ועלייהו אתתא ג) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. וע"כ תנין הנבעלת לעכו"ם קשורה בו ככלב. מה כלב תקיף ברוחו וחליפה ארף הכא דמתדבק דינא זריה תקיפה ברוחא וחליפה בזולא. אבל הנבעלת לישראל עליהו אתתא ואתם שדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. מאי טעמא. בגין דאשתמט לישראל אתי מרוחא דלהים חיים. דכתיב (ד) כי רוח מלפני יעקב. משמע דכתיב מלפני. ובג"כ אתתא בתולתא דלא איתדבקה זריה קשיא דשאר עמין עכו"ם. ואתדבקה בישראל. רחמי נלחא ואתכשרת. ותא חזי כתיב (ה) כי אמרתי עולם חסד יבנה. מהו חסד. הוא אחד מן הכתרי עילאי דמלכא. ונשמתא דישאל קרא לה קב"ה חסד על תנאי דיתבני ולא ישתילי חסד מעליון. משמע דכתיב יבנה בגין כך תנין מאן דשלי חסד מעלמא אשתילי הוא לעלמא דהתי. ועל דא כתיב לא תהיה אשת המת החוצה וגו'. בגין למעבד חסד עם מתתא דיתעבד זכירא. כמה דכתיב עולם חסד יבנה :

ו) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ומהר. וסר. א"ר יהודה מנו תעניתו דבר נש אתתאלין שייסוי ואתתקף עליה אש. ובההיא עשתא אלמריך לאקרבא תריבס ודמיה בהסוה אש. ודא אתקרי מדבח כפרה. דהא הוא דרבי אלעזר כד הוה יתיב בתעניתא הוה מללי ואמר גלוי וידוע לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שהקרבתי לפניך חלבי ודמי. והרתחתי אותם בחמימות חולשת גופי יהי רצון מלפניך

מראה מקומות (א) פסלי' (ב) דף רנב (ג) יסעי' (ד) עס (ה) תלים פ"ט (ו) שמות כ :

זיו הזהר

לדן שני הגונים תכלת וארנמן מורים על דין ורחמים : [וכן אפשר שקשה לי מדוע אינה נקראת אישה ביריד. ומתוך שזה השם מורה

מלפניך יהיה הריח העולה מפי בשעה זו כריח העולה מהקרבן באש המזבח ותרגמי: נמצא שהארם הוא מקריב בתעניתו החלב והדם כהאש של גופו, והריח שעולה מפי זה הוא מזבח כפרה, ולפיכך תקנו התפלה במקום הקריב, וכלבד שצריך לכוון למה שנוכח, א"ר יצחק פכאן הללאה כתוב כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וצדק [כו] א"ר יוסי כשהיה בית המקדש קיים אדם שהחמא הקריב קרבנו בשביל זה ונתכפר לו, עכשו תפלתו של אדם מכפר עליו במקום הקרבן כדמיון הזה [כו]:

מלפניך יהיה הריח העולה מפי בשעה זו כריח העולה מהקרבן באש המזבח ותרגמי: נמצא שהארם הוא מקריב בתעניתו החלב והדם כהאש של גופו, והריח שעולה מפי זה הוא מזבח כפרה, ולפיכך תקנו התפלה במקום הקריב, וכלבד שצריך לכוון למה שנוכח, א"ר יצחק פכאן הללאה כתוב כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וצדק [כו] א"ר יוסי כשהיה בית המקדש קיים אדם שהחמא הקריב קרבנו בשביל זה ונתכפר לו, עכשו תפלתו של אדם מכפר עליו במקום הקרבן כדמיון הזה [כו]:

(א) והייתם נקיים מה' ומישראל, רבי אלעזר פתח זה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, ווי לון לחייבא דלא ידעין ולא משגיחין לא ידעין לאסתמרא מחובייהו, ומה קב"ה די כל עובדיה קשום ואורחתיא דיין, לא עבד כל מאי דעבד בעלמא עד דגלי לבו לדקיא, בגין דלא יבא לון פתחא דמאמא לבני נשא, לבני נשא לא כל סגן דלית לון למיעבד מילייהו דלא יזללון בני נשא ספיא עליהון הס"ד והייתם נקיים מה' ומישראל ואית לון למיעבד דלא יבא לון פתחא דמאמא לבני נשא ויתרון צהון אי איון חספא ולא משגיח לאסתמרא, דלא יבא לית למדת דינא דקודשא בריך הוא פתחא דפומא לבנייהו [כח] ובמאי, כשפסיה ועובדן דכסין ● פתח רבי אבא ואמר משמיה דרבי פנחס בן יאיר, (ג) כל אשר תמלא ירך לעשות בכתך עשה וגו' כמה יאות ליה לב"ג צעוד דבזוינא דליק ושריא על רישיה לאסתדלא למעבד רעותא דמאריה בגין דהוא כהורא דבזוינא איהו כ"ח דשריא עליה, וע"ד כתיב (ד) ועפה יגדל נא כח אדני כח אדני דא הוא כ"ח דשריא על רישיהון דלדיקיא, ועל כח אינון דמסתדלן דרעותא דמאריהון [כט] וע"ד תנין כל העונה ארץ ארץ שמיא רבא מצדן בכל כחו וכו' [ל] ודאי אלסריך לאסתרא כל שיפוי בחילא תקף, בגין דבאסתרותא תקיפא דאסתקף אסתער הסוה כ"ח קדישא עלאה ואסתלק גו קודשא ותסתרי חילא ותוקפא דספריא אסתרא, וע"ד בכתך אלסריך למעבד רעותא דמאריך כי אינ מעשה ומשבון ודעת וחכמה בשאלו אשר אתה הולך שמה, אינ מעשה, בגין דהסוה כ"ח אית מעשה, אשתדלותא לאסתדלא צהאי עלמא דלקרי מעבא עלמא דעובדא דמלשא סופא דמחשבה ומשבון, דא הוא עלמא דתליא בדבורא, דהא חשבון בדבורא תליא וע"ד כל גימטריאות ותקופין ועיבורין דעלמא בסיכרא סוו [לא] ודעת, דא איהו רזא דשית

(ב) והייתם נקיים מה' ומישראל, רבי אלעזר פתח זה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, ווי להם לרשעים שאין יודעים ואין משגיחים, אין יודעים להשתמר מחמאיהם, ומה הקב"ה אשר כל מעשיו אמת ודרכיו בדין, אינו עושה כל מה שהוא עושה בעולם עד שמגלה קודם להצדיקים, כדי שלא יהיה פתחון פה לאנשים, אצל אנשים לא כל שכן שיש להם לעשות מעשיהם שלא יהיה לאנשים לראו סרה עליהם, וש"כ הייתם נקיים מה' ומישראל, ויש להם לעשות שלא יהיה פתחון פה לאנשים עליהם, ונצרך להתרות באותן החומאים ואין משגיחים להשתמר, שלא תהא לה למדת דינו של הקב"ה פתחון פה עליהם [כח] ובמה, להזהירם שיעשו תשובה ומעשים טובים: (ג) פתח רבי אבא ואמר משמו של רבי פנחס בן יאיר, (ג) כל אשר תמצא ירך לעשות בכתך עשה וגו', כמה יפה לו לאדם בעוד שהנה דולק ושורה על ראשו להיות עמל לעשות רצון רבונו, לפי שהארט אותו הנר הוא כ"ח השורה עליו, וע"ז נאמר (ד) ועתה יגדל נא כח אדני, כח אדני, זה הוא כ"ח השורה על ראשי הצדיקים, ועל כל אותן העמלים לעשות רצון רבונו [כט] וע"ז למדנו כל העונה אמן יהא שמיה רבא סברך בכל כחו וכו' [ל] ודאי העונה לעורר כל האברים בכח חוק, לפי שע"י התעוררות חוקה שמתחזק נתעורר אותו כ"ח העליון הקדוש ונתעלה למעלה בקודש, ונשבר כח החוק של צד המומאה, וע"כ בכתך נצרך לעשות רצון רבונו, כי אין מעשה והשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה, אין מעשה, לפי שבכ"ח ההוא יש העשיה, שהוא העמל לעמול בעולם הזה והשכון עשיה, עולם העשיה להשלים סוף המחשבה, והשבון, זה הוא העולם התולה בהדבור, שררי חשבון בהדבור תולה, וע"כ כל גימטריאות ותקופות ועיבורין של העולם בהלכנה הם [לא] ודעת, זה הוא סוד של ששה

סראה מוקמות (ב) וירא קד (ג) דר רכ (ד) קהנת ט' (ד) כמדבר י"ד

וי הזרה

שכולה מן דין ורחמים, כי אשה בלי יו"ד הוא לשון אש הסורה על דין, וגם שאשה בני' וברחמים: [פן] פי' שזה הכתוב סרמו שמן חרבן כיהמ"ק והלאה עליונו לקיים בכתוב, כל דבר אשר יבוא באש, פי' כל דבר שהי' נצרך להביא עליו קרבן, עכשו תעבירו באש, היינו אש התורה שנקראת אש דת למז, או אש התפלה, ופתח: [וכן] פי' אם התפלה היא בהתלהבות אש של כל עצמותה תאמנה: [כח] פי' על אותם שיש בהם להוכיח להתרות ולתהור, ושנותקים: [כט] זה הכח היינו הארת, ניצוץ סמוך השכינה הקדושה המאירה בעולם הזה והשתלשלותה היא מן ספירת המלכות, ושתיין נקראות בהשם אדני, וע"ז אמר שלמה ושמן על ראשך אל יחסר, [ו] יהא שמה רבה סברך לעלם ולעלמי עלמיא, יש בזה ו' תיבות וכו"ה אותיות, לרסו שבוה נתעורר כח הסלכות והשכינה הקדושה, ולכך אמרו חז"ל בזה שקורעים לו גור דינו של שבועים שנה, היינו הנור דין שיצא מן סדרת המלכות שנקראת שבועים שנה, כי היא ספירה השביעית מן ו' הספירות של מעשה בראשית: [לא] כאן ירסו על ד' העולמות, עשיה, יצירה, בריאה, אצילות, שמקורם הן הספירות, סלכות, תפארת, בינה, חכמה, וגרמיוס במעשה והשבון ודעת והכמה, כי מעשה וחשבון הם בעולם העשיה, והלכנה רסו על סדרת המלכות, ודעת, רסו על עולם היצירה והבריאה, כי עולם היצירה שנקרא ו' קצוות על שם שש הספירות מן חסר עד מלכות, והתפארת הוא חסרנו שלהן, הן תולין בעולם הבריאה, כי הן תולדות הבינה שהיא התפשטות המחשבה, כי בינה לכא וכה הלב סבין את המחשבה כביאור פרמיות, והכמה, היא מקור המחשבה שורש עולם האצילות, מסנו תולה הכל כדכתיב כלם כחכמת עשית, ונקרא כ"ח ס"ה, כי סלגאו איהו שם ס"ה ואיהו אורת אצילות, והאדם יש לו כח בעבודתו הקדושה לעורר כל העולמות ולגרום יתוד והתקשרות הספירות זה בזה להמשיך ש"ה מן אי"ן סו"ף עד המלכות, שתחלק חיות ושפע להנבראים שבעולם העשיה ע"י כח השכינה הקדושה, שמתפשטת לאהור בעולם הזה על האדם ועל המקום הראויים לזה, וכל זה סבואר בספרי הקבלה כאריכות, וחמכין יבין:

ששה צדדים התולים במחשבה. ונקראים עולם של המחשבה ההיא. והכמה. זה הוא עולם שהב' תורה ממנו. וכל אלה נכללים באותו כ"ח מ"ה. מה שאין כן בצד של שאול מדרגת הניהגם. שהרי כל אדם שאינו עמל באותו הכ"ח בעולם הזה. ליכנס עמו במעשה וחשבון ודעת וחכמה. סופו ליכנס בשאול שאין בו מעשה וחשבון ודעת וחכמה. שהרי צד המומאה דרך שאול הוא. שכתוב (א) דרכי שאול ביתה. מי שמתרפה מן אותו כ"ח הקדוש נתגבר בו צד המומאה אשר שאול ביתה. אשר אתה הולך שמה. וכי כל בני העולם הולכים לשאול. כן. אבל עולים מיד. שכתוב (ב) מוריד שאול ויעל. מלבד אותן הרשעים שלא הרהרו בתשובה בעולם הזה ולא יכלו לעשות ונמתקו מן העולם. נמורים יורדים שמה. למה יורדים. כדי להעלות כמה רשעים משם למעלה. ומי הם אותן הרשעים. אלה שהרהרו בתשובה בעולם הזה ולא יכלו לעשות ונמתקו מן העולם. והצדיקים יורדים בשביל אותן הרשעים לשאול. ולקחים אותם ומעלים אותם משם. זכאים הם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. שכתוב (ג) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצד מטעי מעשה ידי להתפאר. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

דעת ספרין דמליין במחשבה ואקרון עלמא דהסיא מחשבה וחכמה. דא חיסו דכלא תליא מניה וכל אלין כנילן בהסו כ"ח מ"ה מאי דלאו הכי בסערא דשאלו דרגא דניהנס. דהא כל צ"ג דלא אסתדל בהסו כ"ח בהאי עלמא. לאעלא ביה במעשה ומשבון ודעת וחכמה. סופיה לאעלא בשאלו דליא ביה מעשה ומשבון ודעת וחכמה. דהא סערא אחרא ארס שאלו חיסו דכתיב (א) דרכי שאלו ביתה מלן דאתרפי מהסו כ"ח קדישא אתקף ביה סערא אחרא דשאלו ביתה. אשר אתה הולך שמה וכי כל בני עלמא אולין לשאלו. איך אכל סלקין מיד. דכתיב (ב) מוריד שאלו ויעל צר אינון חייבין דלא הרהרו פשוט לעלמין דנחמין ולא סלקין ואפילו לדיקים גמורים נחמין תמן. אחמי נחמין בגין דנעלין כמה חייבין מתמן וסלקין לון לעילא ומאן אינון חייבין אינון דהרהרו בתשובה בהאי עלמא ולא יכלו ואסתלקו מן עלמא. לדיקיא נחמי בנינון דאינון חייבין גו שאלו. ונעלין לון וסלקין לון מן תמן. זכאין אינון לדיקיא בעלמא דין ובעלמא דחמי דכתיב (ג) ועמד כלם לדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר ברוך ה' לעולם אמן ואמן

פרשת מסעי

(ד) ומצרים מקברים וגו' ובאלהיהם עשה ה' שפטים. א"ר חנינא וכי באלוה של כסף ושל זהב ושל עץ ושל אבן יש שפטים. אלא א"ר יוסי אלו של כסף ושל זהב היו נתנים מאלהיהם. ושל עץ נרקבו. א"ר אלעזר אלוה של מצרים שה היה. וצוה הקב"ה לעשות בו שפטים לשרוף אותו באש. כמו שנאמר פסילי אלהיהם תשרפון באש. כדי שיהא ריחו נודף. ועוד ראשו על כרעיו ועל קרבו. ועוד שעצמותיו יהיו מושלכים בשוק. ואת היתה למצרים קשה מהכל. וש"כ שפטים. ר' יהודה אמר באלהיהם ממש. וזה הוא השך שלהם. לקיים (ה) יפקד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה. שא"ר יוחנן בשעה שנאמר ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים הלך דומיה שרו של מצרים ד' מאות פרסא. א"ל הקב"ה גזרה נגזרה מלפני. שכתוב יפקד ה' על צבא המרום במרום וגו'. באותה שעה נמלה השררה ממנו. ונהמנה דומה להיות שר של גיהנם. לידון שם נפשות הרשעים. ור' יהודה אומר על המתים נתמנה:

(ו) ויעל אהרן הכהן אל הר הזה על פי ה' וימת שם וגו'. א"ר יצחק הרי אמרו שכל אותן המתים שבעולם כלם מתים על ידי המלאך המשחית שהוא מלאך המות. וכך אותן המתים אשר בארץ הקדושה אין מתים על ידי. אלא על ידי מלאך הרחמים השולט בארץ. אם כן מה זה שבח למשה יצא אהרן ומרים ענאמר בדם על פי ה'. שהם לא מתו על ידי אותו המלאך המשחית. הלא כל העולם שמתים בארץ ישראל אין מתים על ידי מלאך המשחית. א"ל ר' יהודה כך הוא בודאי. ושבח של משה

(ד) ומצרים מקברים וגו' ובאלהיהם עשה ה' שפטים. א"ר חנינא וכי באלוה דכספא ודזהב יאעא ואבנא חיה שפטיין. אלא א"ר יוסי אלין דכספא ודזהב אסתנכו מגמיהון. ודאעא חתרקבו א"ר אלעזר אלוה דמלראי שה סוס וקב"ה פקד ליעבד ביה דינון לאוקרא יתיה באלה דאת אמר פסילי אלהיהם תשרפון באש בגין דייהא ריחו שקיף ותו ראשו על כרעיו ועל קרבו. ותו דגרמיה יתון נרמין בשוקא. ודא סוס למלראי קשיא מכלא. שה"ד שפטים ר' יהודה אמר באלהיהם ממש. ודא חיסו ממנא דלון. לקיים (ה) יפקד ה' על לבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה. דא"ר יוחנן בשעתא דאתמר ובכל אלהי מלרים אעשה שפטים אול דומיה שלטונא דמלראי ד' מאות פרסא א"ל קב"ה גזרה אהגזרה מן קדמי. דכתיב יפקד ה' על לבא המרום במרום וגו'. בשעתא דא אהנעילא שלטנא מניה ואתמני דומה למחוי שלטונא דניהנס. לדוכא תימן נפשתא דרשיעיא. ור' יהודה אמר על מתיהא אתמני

(ו) ויעל אהרן הכהן אל הר הזה על פי ה' וימת שם וגו'. א"ר יצחק סא אתמר דכל אינון מתין דעלמא כלסו מתין על ידא דמלאכא מחבלא דחיסו מלאך המות. וכל אינון מתין די בארעא קדישא לא מתין על ידי. אלא על ידי מלאכא דרחמי דשליט בארעא אי הכי מאי שבחא חיסו למשה ולאהרן ומרים דכתיב ביה על פי ה'. דאלין לא מיתו על ידא דהסו מלאך מחבלא. הא כולי עלמא דמתין בארעא דישראל לא מתין על ידי דהא. א"ל ר' יודא הכי סו ודאי ושבחא דמשה

משה אהרן ומרים הוא יותר מן כל בני העולם. שהם מתו חוץ לארץ הקדושה. במקום שכלם מתים על ידי המשחית ההוא. מלבד הם משה אהרן ומרים שלא מתו אלא על ידי הקב"ה. אבל אותן המתים בארץ הקדושה אינם מתים על ידי המשחית ההוא. שהרי ארץ הקדושה אינה עומדת ברשות אחר. אלא ברשות הקב"ה בלבדו. וע"כ כתוב (א) יחיו מתוך נבלי יקומו הקיצו ורגנו שכני עפר וגו'. יחיו מתוך. אלו המתים בארץ הקדושה. שהם מתים שלו ולא של אחר. שאין שולט שם צד הטומאה כלל. וע"כ כתיב מתוך. נבלי יקומו. אותן המתים בארץ נכריה אחרת על ידי המשחית ההוא וע"כ כל אותן שיצאו נשמותיהם בארץ הקדושה לא יצאו על ידי המשחית ההוא. כי אינו שולט שם. אלא על ידי מלאך הרחמים שארץ הקדושה עומדת בגורלו :

מקום יש בישוב שאין שולט בו משחית ההוא. ולא ניתנה לו רשות ליכנס שמה [א] וכל אותן הדורים שם אינם מתים עד שיוצאים מחוץ לעיר. ואין לך אדם מכל הדורים שם שלא ימיתו. וכלם מתים כמו שאר אנשים אב"ל לא בעיר. מה הטעם. לפי שאין יכולים לישב תמיד בעיר. אלא אלו יוצאים ואלו נכנסים. ועל כן מתים כלם. ומפני מה אין שולט שם מלאך המשחית ההוא. אפשר תאמר לפי שאינה עומדת ברשותו. הלא ארץ הקדושה אינה עומדת ברשות אחר ומתים שם. ובמקום ההוא מפני מה אין מתים. ואפשר תאמר מפני שיש בה קדושה. הלא אין מקום קדוש בכל הישוב כמו ארץ ישראל. ואפשר תאמר בעבור הזכות של האיש ההוא שבנה אותה. הרי הרבה אנשים היו שזכותם גרלה משלו. א"ר יצחק אני לא שמעתי ולא אדבר. באו ושאלו את רבי שמעון. אמר להם ודאי שמקום ההוא אין שולט עליו מלאך הכות. והקב"ה אינו רוצה שבמקום ההוא ימות אדם לעולם. ואפשר תאמר שקודם לכן במקום ההוא טרם שנבנה מתו בו אנשים. לא כן. אלא מיום שנברא העולם נתקן מקום ההוא לקיום. וסודי סודות יש כאן לאותן המסתכלים בסוד החכמה. כאשר ברא הקב"ה את העולם ברא אותו בסוד האותיות. שנתגלגלו האותיות וברא את העולם בחקיקת השם הקדוש. נתגלגלו האותיות וסבבו את העולם בחקיקה. וכאשר נתגלגלו ונתפשט העולם ונברא. והיו האותיות סובבות לברוא. אמר הקב"ה שיהיה נגמר באות יו"ד [כ] כיון שאמר הקב"ה לעולמו די ונגמר ביו"ד נשארה אות ט"ת בלבדה תלויה באויר על גבי מקום ההוא. פי"ת היא אות המאירה חיים. לפיכך מי שראוה פי"ת בחלומו סימן טוב הוא לו חיים נתקנו לו. ולכן לפי שהאות פי"ת היתה תלויה על גבי מקום ההוא אין שולט בו מיתה. :

דמסה אהרן ומרים הוה יתיר מכל בני עמלא. דאינון מיתו לצד מארעה קדישא. באתרא דכלהו מיתו על ידא דהסאה מחבלא. צר אינון משה אהרן ומרים דלא מיתו אלא על ידא דקב"ס. אבל אינון דמתין בארעה קדישא לא מתין על ידא דהסאה מחבלא. דהא ארעה קדישא לא קיימה בצרו אחרא. אלא בצרו דקב"ס בלחודוי. וע"כ כתיב (א) יחיו מתוך נבלי יקומו הקיצו ורגנו שכני עפר וגו'. יחיו מתוך. אלו המתים בארעה קדישא דאינון שם. יליה ולא דאחרא. דלא שלטא תמן ספרא אחרא כלל. וע"כ כתיב מתוך. נבלי יקומו. אינון דמיתו בארעה מוכרסה אחרא על ידא דהסאה מחבלא. וע"כ כל אינון דנפקו כשמתיהו בארעה קדישא לא נפקו על ידא דהסאה מחבלא דלא שלטא תמן אלא על ידא מלאכה דרחמי דארעה קדישא קיימה בצדדיה

אחר איז ביסוצא דלא שלטא ביה הסאה מחבלא. ולא אחיביז ליה רשו לאעלא תמן [א] וכל אינון דדיירי תמן לא מתין עד דנפקין לצד מקרתא. וליה לך צד נש מכל דדיירין תמן דלא מתין וכלהו מתין כשאר בני נשא אבל לאו במתא מתי עטמא בנין דלא יכלין למיתב תדיר במתא אלא אלין נפקין ואלין עאלין. ועל דא כלכו מתין. ומתי עטמא לא שלטא תמן הסאה מלאך מחבלא אי תימא דלא קיימה צרסותיה סא ארעה קדישא דלא קיימה צרו אחרא ומתין. ובסאה אחר אחי לא מתין. ותי תימא בנין קדוסי. סא ליה אחר בקדוסי כלל יסוצא כגונא דארץ ישראל ותי תימא בנין סאה צבא דבני ליה. סא כמה בני נשא הוו דזכותיהו יתיר מדליה א"ר יצחק אהא לא שמעתי ולא אדבר. אהו סאילו ליה לרבי שמעון אחר לון ודאי הסאה אחר לא שלטא עליה מלאך המות וקב"ס לא צעי דבסאה אחר ימות צד נש לעלמין ותי תימא דקדס לכן דבסאה דוכתא עד לא אחבני מיתו ביה בני נשא. לאו הכי. אלא מיומא דאחבני עלמא אסתקן הסאה אחר לקיומא. ודא דרזין סכא לאינון דמסתכלי צבא דחכמתא. כד צבא קב"ס עלמא צבא ליה צבא דלחמון. דאתגלגלו לתון וצבא עלמא צבא ליה דמחא קדישא. אסתגלגלו לתון ואסתרו עלמא צבא ליה. וכד אתגלגלו ואתפשט עלמא ואחבני. וסוו לתון סתין לחברי. אחר קב"ס דיסתיים צבא יו"ד [כ] כיון דאמר קב"ס די ואסתיים צי"ד אסתארת את פי"ת בלחודסה תליא צאורא על גבי הסאה דוכתא פי"ת איזי את דכסיו חיי. בג"כ מלאך דמתי פי"ת בחלמיה סימנא צבא סא ליה חיי אסתקנו ליה. וע"כ בנין דסוה פי"ת תליא על גבי הסאה אחר לא שלטא ביה מופא. :

וארשפא

הורשתם

מראה מקומות (א) ישי' כ"ו

זיו החדר

פרשת מסעי [א] היא העיר לוו הנזכרת בשופטים א' ויראם את מבוא העיר וגו'. וילך האיש ארץ התתים ויבן עיר ויקרא שמה לוו הוא שמה עד היום הזה : [ב] רבן הפירושים כאן. ועל דעתי שאפשר לפרש על פי הנזכר בנזיר שבאו כל האומות למפגע מן ת' עד א' ובקשו כל אחת ואחת להתחיל בהן בריאת העולם. והסכים הבורא להתחיל באות ב'. וז"ל שעשר אומות הראשונות מרמות על העשר ספירות אות א' על כתר אות ב' על החמה וכן כסדר. ואות יו"ד על מלכות. וזהו הסוד של התרגום ירושלמי על בראשית ברא שתרנג בחוכמא. וידוע שכל העולמות נתלקים על ד'. אצילות בריאה יצירה עשיה. וזה העולם הגשמי הוא עולם העשיה. וככל עולם ועולם נמצאות עשר ספירות שהן כח"כ הג"ת נה"ס. וספירת כתר דאצילות לגודל העלמה אינה נתפסת במחשבה להחשב בין האורות הנאצלים. אבל מלכות של עולם האצילות נחשבת כתר לעולם הבריאה. וכן מלכות דבריאה כתר ליצירה. ושלכות דיצירה כתר לעולם העשיה. והנה לפ"ז גם בעולם העשיה שהוא כדור הארץ נמצאים הכחות של העשר ספירות עד מלכות שבמלכות שהיא נקודת המרכז שנקראת אבן שתיה שמקומה בירושלים. ולאחר שירה הבורא אבן פנתה התחילה התפשטות כדור הארץ מסביב סביב לנקודת המרכז. ויהתחלה של התפשטות כדור הארץ היתה בכח האות ב'. והיינו ספירת החכמה. ואמר הקב"ה דתפתיים הבריאה באות יו"ד היינו

(א) והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ. א"ד אבא בתיב (ג) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה. יונתי. זו השכינה הקדושה. בחגוי הסלע. זו ירושלים שהיא עולה על כל העולם. מה סלע הוא עליון ותקיף על הכל. אף ירושלים היא עליונה ותקיפה על הכל. בסתר המדרגה. זה המקום שנקרא בית קדש הקדושים. הלב של כל העולם. ולפיכך כתיב בסתר המדרגה. לפי ששם היתה השכינה נסתרת כאשר שהיא צנועה לבעלה ואינה יוצאה מביתה לחוץ. כמו שכתוב (ג) אשתך כנפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. כך השכינה הקדושה אינה שורה מחוץ למקומה בסתר המדרגה. אלא שבזמן הגלות גם היא בתוך גלות. ולפי שהיא בגלות שאר העמים יש להם טובה ושלוה יותר. בוא וראה בזמן שישראל היו שרוים על ארץ הקדושה הכל היה מתוקן כראוי. וכסא הכבוד היתה בשלמות עליהם. ועשו העבודה שבעקב אוריי העולם. ועלתה עבודה ההיא למעלה למקומה. לפי שהארץ לא נתתקנה לעבודה אלא לישראל בלבדם. ולפיכך שאר העמים עכו"ם היו מתרחקים שלא היו שולטים בה כמו עכשו. לפי שלא נזונו אלא מן תמצית. ואם תשאל הלא אנו רואים כמה מלכים שהיו שולטים בזמן שבת המקדש היה קים על העולם. בוא וראה בבית הראשון טרם שממאו ישרא"ל את הארץ לא היו שולטים שאר העמים עכו"ם. אלא שזונו מן התמצית. ובכח זה היו שולטים ולא כל כך. כיון שחמאו ישראל וממאו את הארץ אז כביכול רחו לה להשכינה ממקומה ונתקרבה למקום אחר. ואז התחילו שאר עמים לשלם שניתנה להם רשות לשריט. בוא וראה ארץ ישראל אין שולט עליה ממונה אחר אלא הקב"ה בלבדו. ובזמן שחמאו ישראל היו מקטרים לאלהים אחרים בתוך הארץ. כביכול נדחית השכינה ממקומה. שהיו ממשיכים בהקמתם שיתקשרו אלהים אחרים עם השכינה [ג] ואז ניתנה להם ממשלה. לפי שקמרת כח של התקשרות הוא להתקשר. ואז שלטו שאר עמים עכו"ם ובמלכו נביאים. וכל אותן מדרגות העליונות לא שלטו בארץ. ולא סדה הממשלה של שאר העמים. לפי שהם משכו את השכינה אצלם. וע"כ בבית שני לא סדה הממשלה מן שאר העמים. וכל שכן בגלות שהשכינה היא בין שאר העמים. מקום ששאר השרים שולטים. ולפיכך כלם יונקים מן השכינה שנתקרבה אצלם. וע"כ בזמן שישראל היו שרוים על הארץ ועבדו עבודת הקב"ה. היתה השכינה צנועה ביניהם ולא יצאה מתוך הבית לחוץ בהתגלות. ולפיכך כל אותן הנביאים שהיו בזמן ההוא לא נמלו נבואה אלא במקומה. ולפיכך היה יונה בורח לחוץ מארץ הקדושה שלא תתגלה עליו הנבואה. ולא ירץ בשליחותו של הקב"ה. ואם תשאל הלא אנו רואים שנתגלתה השכינה בבבל שהיא חוץ לארץ. הרי ביארנו שכתוב (ז) היתה היתה. שהיה מה שלא היה מקודם

(א) והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ. א"ד אבא בתיב (ג) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה. יונתי. זה כנסת ישראל. מה סלע היא עלאה ותקיפה על כלא. אף ירושלים היא עלאה ותקיפה על כלא. בסתר המדרגה. זה אטר דחקרי צית קדש הקדשים לבה דכל עלמא. וצנן כך כתיב בסתר המדרגה. צנן דתמן הוה שכינתא מסתרת כאתתא דהיכי לנזשה לבעלה ולא נפקא מביתה לבר. כמה דאת דאת אמר (ג) אשתך כנפן פוריה בירכתי ביתך וגו'. כך כנסת ישראל לא שריא לבר מאתרהא בסתירו דדרגא אלא ציונה דנלותא ארץ היכי צנו גלותא וצנן דהיכי צנוותא שר עמין אית לון מיבו ושלוה ימיר. תא חוי צומא דישראל שריין על ארעא קדישא כלא הוו מתתקן כדקא יאות וכרטיא שליט עלייהו. ועבדי פולחנא ובקעא אירין דעלמא. וסליק סתא פולחנא לעילא לאתריה. צנן דארעא לא אתתקנת לפולחנא אלא לישראל בלחודייהו. וצנן כך שר עמין עכו"ם הוו מתרחקי דלא הוו שלמין צה כד השתא. צנן דלא אתזנו אלא מתמלית. ואי סימח הא חמינן כמה מלכין הוו דשליטין ציונה דצית המקדש קיים על עלמא. תא חוי צצית דשון עד לא סחיבו ישראל ארעא לא הוו שלמין שר עמין עכו"ם. אלא אתזנו מתמלית. וצה הוו שלמין ולאו כל כך. כיון דחבו ישראל וסחיבו ארעא דדין כביכול דחו לה לשכינתא מאתרהא ואתקרבת לדוכתא אהרא. וכדין שלמין שר עמין ואתיביב לין רשו לשלמא. תא חוי ארעא דישראל לא שליט עליה ממנא אהרא בר קב"ה בלחודי. ובשעתא דחזבו ישראל והוו מקטרי לטעוין אחרנין צנו ארעא כביכול דהיכי שכינתא יצאתה. דהוו משכי ומקפרי לאתקרבא טעוין אחרנין גו שכינתא [ג] וכדין אתיביב לון שלטנותא. צנן דקפרת קפרת הוא להתקשרא. וכדין שלטו שר עמין עכו"ם ובטלו נביאים. וכל אינון דרנין עלאין לא שלטו בארעא ולא אתעדי שולטנותא דשר עמין צנן דאינון משכו לשכינתא לנבייהו. וע"ד צצית שני שולטנותא משר עמין לא אתעדי. וכל שכן צנוותא דשכינתא היכי צצאר עמין. אטר דשר ממנא שלמין. וצנן כך כלהו ינקין מן שכינתא דאתקריבת נבייהו. וע"ד צומא דישראל הוו שראן על ארעא ופלחי פולחנא דקב"ה. שכינתא הוה לנזשה צנייהו ולא נפקת מנו ביתא לבר באחגליא. ובג"כ כל אינון נביאים דהוו צהוה ומנא לא נטלו נבואה אלא צאתה. ובג"כ יונת הוה ערק לבר מארעא קדישא דלא יתגלי עליה נבואה. ולא ירץ בשליחותא דקב"ה. ואי סימח הא חמינן דאתגליא שכינתא צצבל דהיכו לבר. הא אוקימנא דכתיב (ז) הוה הוה. דהוה מאי דלא הוה מן קדמת דלא

מראה מקומות (א) נר פד ט שר ב' (ג) תליס קב"ה (ד) יתקאל ה'

זיו הודר

שהוא י"ד תשמיע כזה על הסוף מעשה שהיתה במחשבה תחלה שהיא נקודת הכרזו מלכות שבמלכות. והיינו כח הצמצום וכחינת קבלת השפע. נמצא שבה ההתפשטות של כבוד הארץ הי' ע"י כח המשיע מן האותיות כ' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט'. והיינו מן ספירת החכמה עד ספירת היסוד ועד בכלל. כי האות א' שהיא ספירת הכתר למלכות דיצירה תחשב. ומזכין סבל זה שכוון שאות י"ד שהיא מלכות שבמלכות ספירה העשירית שבכבוד הארץ נפל בגודלה מקום עיר ירושלים. כמו כן לכל ספירה ומספירה שבכבוד הארץ יש מקום מיוחד להתפשטות כחה עם ביתר שאת. ונגלה לנו רבי שמעון שהאות ט' היינו ספירת היסוד שנקראת חי העולמים נפל בגודלה מקום העיר לזו. ושם נשארה תלויה באויר כיון שאמר הכורא לעולם די שלא יתפשט יותר. וכזה יזכר כל המאמר למכין. ואם שנית השם יכפר! [ג] היינו התקשרות חצי שרים עם השכינה ליגן סמנה השפע הכאה כתובה מספירות העליונות:

יזה מיום שנבנה בית המקדש. ואותה הנביאה לשעתה היתה, וכתוב על נהר כבר, נהר שכבר היה מיום שנברא העולם, והשכינה נתגלתה תמיד עליו, שנאמר ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד וגו', וזה הנהר הוא אחד מהם, ושם נתגלתה השכינה לפי שעה שנצטרכו לה ישראל כפי הצער שלהם, אבל בזמן אחר לא נתגלתה :

6) ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו', הרי ביארנו באותן סודות העליונים, אבל אלפים באמה שנוחלת ב' צדדים לכל צד, והיא מתעטרת תמיד בשני צדדים בין למעלה בין למטה, ופיסגך שהשכינה אינה שורה מחוץ להתחום שראוי לה :

7) ושפתו העדה בין המכה ובין גואל הדם וגו', אר' יוסי בוא וראה שהקב"ה מכין כסא הדין בשעה שהדיינים יושבים, וש"כ ג' כונן למשפט כסאו, ומשם מתתקנת הכסא של הקב"ה, איוו היא כסא שלו, הלא הם צדק ומשפט, וש"כ ד' צדק ומשפט מכון כסאך, וטי שדן את הדין צריך לידון בכסא המלך, בצדק ומשפט, שהם שתי מדרגות, אחת דין ואחת רחמים, זה מתק בזה, ואם פוגם אחד מהם כאילו פוגם בכסא המלך, ואז הקב"ה נסתלק מכין הדיינים ואינו עומד בדיניהם, ומה הוא אומר, ה' עתה אקום יאמר ה' וגו', ורוח הקודש אומר ו' רומה על השמים אלהים :

8) כאשר צוה ה' את משה בן עשו בנות צלפחד, רבי אלעזר פתח ואמר, ה' הנה נחלת ה' בנים שכר פרי הבטן, הנה נחלת ה', נחלה להיות רבוק בה' שלא יתרחק ממנה לעולם, שהאדם הווכה לבנים בעולם הזה וזכה בהם ליכנס לפנים הפרוכת בעולם הבא [ד] לפי שאותו הבן שמניח האדם בעולם הזה והביאו להיות זכאי, הוא מוכה לאביו לעולם הבא, וזוכה ליכנס בשבילו לנחלת ה', איוו נחלת ה', זו ארץ החיים, וכך נקראת ארץ ישראל שהיא ארץ החיים, דוד המלך קרא לה נחלת ה', שכתוב ט' כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים, ולפיכך הנה נחלת ה' בנים, מי מוכה לו לאדם, בנים, אם הביאם להיותם זכאים בעולם הזה שכר פרי הבטן, שכר וחלק טוב לו עבורם בעולם ההוא, שבשביל פרי בטנו וזכה האדם בהם לעולם הבא, בוא וראה הנה נחלת ה' בנים, הירושה והנחלה של פרי הבטן היא מן הקב"ה מלמעלה, מעץ החיים, שהרי משם זוכה האדם לבנים, כמו שכתוב י' ממני פריך נמצא, מה כתוב, אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם, לא יבושו וגו', אשרי בעולם הזה ואשרי בעולם הבא, לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, איוו אויבים בשער, אלו שרי הדינים, שכאשר יוצאת הנשמה מעולם הזה כמה הם שרי הדינים שנודמנים לפניו מרם שהיא נכנסת למקומה בשער, באותו השער שצריכה ליכנס שמה, ובשביל שהיא משכנות בעולם הזה יזכה בשבילם בעולם ההוא, ועל כן לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, פתח רבי יוסי ואמר יא' אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, בניד כשהלי זיתים סביב לשולחנך, אשתך כגפן פוריה, כל זמן שהאשר בירכתי

מראה תקומות ה' יוקל לו ב' קדושים פס' : א' תלים ט' ד' פס' ה' ט' י"ב ו' ט"ז ג' י"ד קטו ח' תלים ט"ז ט"ו שמואל ה' כ"ו ט' טעם י"ד י"א תלים קכ"ה

דלא מיומח דלחבני זי מקדשא, וסהיא נבואה לשעתא הות וכתיב על נהר כבר נהר לכבר סוה חיומח דלחבני עלמא ושכינתא אתגליה תדיר עליה, דכתיב ונכר יולל מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד וגו' ודל נהרל איהו חד מנייהו ותין אתגליה שכינתא לפוס שעתא דלחבניכו לה ישראל לפוס לערייהו, אבל בזינא אחרת לא אתגליה :

6) ומדתם מחוץ לעיר את פתח קדמה אלפים באמה וגו', סל אוקמוס בחיזון רזין עלאין, אבל אלפים באמה דירתא תרין סטרין לכל סטר, ואיסי מתעטרת תדיר בתרין סטרין בין לעילא בין לתתא וסימך שכינתא לא שרית לכר מתחומא דתתאוי לה :

7) ושפתו העדה בין המכה ובין גואל הדם וגו', אר' יוסי תל חזי קב"ה שוי כורסיה דניכא בשעתא דדייני יתבין, סה"ד ג' כונן למשפט כסאו, ומתמן אתתקן כורסיה דקב"ה ומתן איהי כורסיה, אלין חיזון לרק ומשפט, סה"ד ד' לרק וישפט מכון כסאך, ומתן דחזין דינא בעי למידן בכורסיה דמלכא, בנדק ומשפט, דחיזון תרין דרגין חד דינא וחד רחמי, דל אתשפט בזה, ומי פגיס חד מנייהו כאילו פגיס לכורסיה דמלכא, יכדן קב"ה אסתלק מדייניהו דדייני ולא קאיה בדייניהו, ומאי אחר ה' עתה אקום יאמר ה' וגו', ירוחא דקודשא אחר ו' רומה על השמים אלהים

8) כאשר צוה ה' את משה בן עשו בנות צלפחד, רבי אלעזר פתח ואמר, ה' הנה נחלת ה' בנים שכר פרי הבטן, הנה נחלת ה', אחסנתא לתתא דבא' דלא יתעבר מינה לעלמין דבר נש דזכי לבנין דבאי עלמא זכו דהו למיעל לפרגודא בעלמא דחתי [ד] בנין דסהו ברל דשביק בר נש זוכי זיה בעלמא דל איהו יוכי ליה לעלמא דחתי וזכי לאעלא זיה לנחלת ה' מתן נחלת ה' דל ארץ החיים והכי קרא לה לארץ ישראל דחתי ארץ החיים דוד מלכא קרא לה נחלת ה' דכתיב ט' כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לחזר לך עבוד אלהים אחרים, ובגין כך הנה נחלת ה' בנים, מתן זוכי ליה לבר נש, בנין חי זכי דהו דהוי עליוה שכר פרי הבטן אגרא וחולקא עבא ליה דהוה בעלמא, דכחאי איבא דמעו זכי בר נש דהוה עלמא דהו תל חזי הנה נחלת ה' בנים ירותא ואחסנתא דחיזון דמעו דקב"ה מלמעלה חיהו מאילנא דחיי דהל מתמן זכי בר נש לבנין כמה דלת אמר י' ממני פריך נמצא מאי כתיב אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו וגו', אשרי בעלמא דין ואשרי בעלמא דחתי לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, מתן אויבים בשער, אלין מאריסון דדייני דכד נשמתא נפקת מהאי עלמא כמה חיזון מאריסון דדייני דזמינן קמיה עד לא ייעול לדוכתיא בשער, דהוה תרעא דיעול תמן, ובגין דמשכונן שביק דחתי עלמא בגיטיון יוכי דהוה עלמא ועל דל לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער פתח רבי יוסי ואמר יא' אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, בניד כשהלי זיתים סביב לשולחנך, אשתך כגפן פוריה כל זמן דאתתא בירכתי

מראה תקומות ה' יוקל לו ב' קדושים פס' : א' תלים ט' ד' פס' ה' ט' י"ב ו' ט"ז ג' י"ד קטו ח' תלים ט"ז ט"ו שמואל ה' כ"ו ט' טעם י"ד י"א תלים קכ"ה

זו הוזהר

[א] חרפיך שדרך בו נכנסות הנשיות להיותן צרורות בצרור החיים תחת כנפי השכינה נקרא פרכת :

בירכתי ביתא ולא נפקא לבר. היא לנוסא ותחזי לאלולא
 בנין דכשרן כגפן. מה גפן לא התכשעה אלא בזינס ולא
 בזינא אחרא כך אמתא דכשרא לא תעביד נסיען מצר נס
 אחרא. מה גפן לא אית זינא רכיבא מאילנא אחרא. אוף הכי
 אמתא דכשרא הכי נמי. חמי מאי אגרה. בנין
 כשתילי זימא מה זימא לא נפלין סרפייסו כל יומי
 שתא וכלהו קסורין צאילנא תדיר. אוף הכי בנין כשתילי
 זימא סביב לשלחנך. זאי כתיב צתריס. הנה כי כן
 יבורך גבר ירא ה'. מהו הנה כי כן יבורך גבר. הנה
 כן צריך לומר. אלא לרבות ענין אחר שישי לבמוד דבר
 זה ממנו [ה] שכל זמן שהשכינה היתה צנועה במקומה
 כראוי לה. כביכול בנין כשתילי זימא. אלו ישראל
 כשהיו שרוים בארץ. סביב לשלחנך. שהיו אוכלים ושותים
 ומקריבים קרבנות ושמחו לפני הקב"ה. ונתברכו עליונים
 ותחתונים בשבילם. לאחר שיצאה השכינה גלו ישראל
 מעל שלחן אביהם. ובאו בין העמים וצועקים כל היום
 ואין מי שישיגיה בהם מלבד הקב"ה. שכתוב [ו] ואף גם
 זאת בשיתם צרף אויביהם לא מאסתים וגו'. ואנו רואים
 שכמה קדושים גדולים מתו בגזרות חוקות. וכך זה בשביל
 עונש התורה שלא קיימו ישראל כשהיו שרוים בארץ
 הקדושה:

ג) ורתהייגה יחלה תרצה והגלה ומלכה ונעה בנות
 צלפחד לבני דהיהן לנשים. א"ר חייא
 בוא וראה כמה הם גדולים מעשי הקב"ה. שהרי האומנות
 והצורה של האדם היא כדמיון העולם. ובכל יום ויום
 הקב"ה בורא העולם ומזווג זוגים לכל אחד כראוי לו.
 והוא מצויר תבניתם מרם שבאים לעולם. ובוא וראה
 בכל אותן הצורות של הנשמות שבעולם כלן מזוגים זוגות
 זוגות לפניו. ולאחר שבאים לעולם הזה הקב"ה מזווג
 זוגים. ומכרו ואומר בת פלוני לפלוני. א"ר יוסי מה זה הענין.
 והלא כתוב [ג] אין כל חדש תחת השמש [ד] א"ר יהודה
 תחת השמש כתוב. ולא כן במה שלמעלה מן השמש. א"ר יוסא
 מה ענין הכרוז כאן [ז] והלא א"ר חזקיה א"ר חייא באותה
 שעה ממש שהארם יוצא לעולם בת זוגו נזדמנת לו. א"ר
 אבא זכאים הם הצדיקים שנשמותיהם מתעמרות לפני
 המלך הקדוש מרם שבאות לעולם. שכן למדנו באותה
 שעה שהקב"ה מוציא את הנשמות לעולם. כל אותן הרוחות
 והנשמות נכללות זכר ונקבה שמחוברות יחד. ונמסרות
 בירי הממונה ההוא. מלאך ענפקד על עיבור האנשים.
 ולילה שמו. ובשעה שיוודות ונמסרות בידו הן מתפרדות.
 ולפעמים זו מתקדמת לבוא מזו. והוא מורידן באנשים.
 וכאשר מגיע עת היוזם שליחן. הקב"ה שיוודע אותן הרוחות
 והנשמות מחבר אותן כמקדם ומכרוז עליהן [ח] וכאשר
 נתחברות נעשין אחד בגוף ובגשמה. בחינת ימין ובחינת
 שמאל

ג) ורתהייגה יחלה תרצה ומלכה ונעה בנות
 נלפחד לבני דהיהן לנשים. א"ר חייא
 תא חזי כמה אינו רצברין עוזדי דקב"ה. דהא אומנותא
 ולוירא דבר נס איכו כגוכא דעלמא וצכל יומא יומא
 קב"ה זרי עלמא ומזווג זוגין לכל חד כדקא חזי ליה.
 והוא מלייר דיוקסיוסו עד לא ייתון לעלמא. ותא חזי
 צכל אינו דיוקסין דנשמתין דעלמא כלבו זוגין זוגין
 קמיא ולצבר כד איתין להאי עלמא קב"ה מזווג זוגין.
 ומכרוז ואומר בת פלוני לפלוני. א"ר יוסי קא מיירי.
 והא כתיב [ג] אין כל חדש תחת השמש [ד] א"ר יוסא
 תחת השמש כתוב. אבא זכאי לעילא א"ר יוסא
 מאי כרוזא הכא [ז] והא אמר רבי חזקיה א"ר חייא צהסיא
 שעתא ממש דנסיק צר נס לעלמא בת זוגו אודמנת לו א"ר
 אבא זכאין אינו דיוקסין דנשמתין מתעמרות קמי
 מלכה קדישא עד לא ייתון לעלמא. דהכי תנין צהסיא
 שעתא דנסיק קב"ה נשמתין לעלמא. כל אינו רוחין
 וכשמתין כלבו כליין דכר ונקבא דמתחברין כחדא והאמתסין
 צידה דהסוא ממנא. שליחא דאתפקד על עדותסין דצני נסא
 ולילה שמיא וצבעתא דנחתין והאמתסין צידוי מתפרסין.
 ולומכין דא חקדים מן דא וחמית לכו צצני נסא.
 וכד מטא עידן דזווגא דלסון. קב"ה ידע אינו רוחין
 וכשמתין מחבר לון כצקדמיתא ומכרוז עליהו [ח] וכד
 אמתסין אמתצירו חד גופא חד נשמתא ימינא
 ושמאלא

מראה מכוונות א) ויקרא כ"ו ג) נד: א) קבלת א'

זין הזהר

[א] פ"ר שרין הנוהג בזה העולם בין איש ואשתו יש לבמוד מענין השכינה. וכי כן משמעותו כמה כן: [ב] ר' יוסי מנשה א"ר שייך זיון
 בחדש לאחר שכבר היו בניוג קודם שבאו לזה העולם. ומתוך ר' יהודה שרק ברברים בנהגים בזה העולם כלכך שייך אין כל
 חדש. אבל הורגות הנשמות זה כזו הוא דבר הנוגע למעלה מן השמש. כיון שהענין תולה במעשה בני האדם ויכול להשתנות לשוב
 ולדע: [ג] ר' יוסא מנשה מה ענין הכרוז. דבשלמא אם היה הכרוז בזמן הורגותם היה אפשר לומר שהקב"ה מכרוז היוזם מתרש כפי
 מעשיהם אב נשתנה סכפי מה שהיה בעולם ההוא או לא נשתנה. אבל כיון שא"ר חייא שתיקף בשעת ההולדה גודמן לכלם היוזם. והיו
 זה בודאי כמו שהיה היוזם בעולם ההוא קודם שבאו לזה העולם. א"כ מה ענין הכרוז. למה הוא נצרך ומה הוא מועיל: [ד] ר' אבא
 מתוך ב' הקושיות שבאמת אין כל חדש אלא שאם היו באות הנשמות לעולם הזה בזמן אחד לא היה נצרך סבות שונות להזדווג.
 כמו שהיו בעולם ההוא ולא היה נצרך הכרוז. אבל כיון שעל פי הרוכ אחת מתקדמת מהשנית לכך נצרך הכרוז וגם נצרך סבות שונות
 להודיעם כראוי:

שמואל כראוי [ט] ולפיכך אין כל חדש תחת השמש. ואם תשאל הרי למדנו שאין יוגו אלא לפי מעשיו ודרכיו של האדם. כך הוא בודאי. שאם זוכה ומעשיו ישרים זוכה להיווג שלו להתחבר עמו כמו שיצא היווג מלמעלה. א"ר חייא מי שמעשיו ישרים באיזה מקום יבקש אותו היווג שלו. אמר לו הרי למדנו לעולם ימכר אדם כל אשר לו וישא בת תלמיד חכם. שהתלמיד חכם פקדון של רבונו נפקד בידו [י] למדנו בסודות המשנה כל אותן הנשמות הבאות לעולם בגלגול. יכולים להקדים ברחמים יוגו לעצמם. ועל זה העירו החכמים שאין נושאים נשים במועד אבל מקדשין. שמה יקדמו אחר ברחמים. ויפה אמרו אח"כ דוקא [יא] ולכך קשין הזווגים לפני הקב"ה על הכל בודאי. כי ישרים דרכי ה' כתוב. רבי יהודה שלח לו לרבי אלעזר ואמר. הרי סוד ענין הגלגול אני יודע. אבל אותן הנשמות הבאות בגלגול מאיזה מקום יש להן יוגו. שלח לו כתוב ה' מה נעשה להם לגתרים לגשים וגו'. וכתוב לכו וחטפתם לכם וגו'. הפרשה של בני בנימין תוכיח [יב] ועל זה למדנו שמה יקדמו אחר ברחמים. (ואע"פ שאמרתו לך שיכול אחר להקדים ליקח יוגו של שני ברחמים. אינו יכול אלא אם הוא זכאי חה השני הוא רשע.) א"ר יהודה זה הוא ודאי שקשין הזווגים לפני הקב"ה. אשרי חלקם של ישראל. שהתורה מלמדת להם דרכי הקב"ה וכל הסודות והנסתרות הנגזרות לפניו. חזו שכתוב ב' תורת ה' תמימה וגו'. אשרי חלקו מי שעמלו בתורה ואינו נפרש ממנה. שכל מי הפרש עצמו מן התורה אפילו שעה אחת. כאילו נפרש מן חיי העולם. שנאמר כי היא חייך ואורך ימך. וכתוב ב' כי אורך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו לך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

ושמאלה כדקא חזי [ט] ובגין כך אין כל חדש תחת השמש. ואי תימא הא תנין לית זיוגא אלא לפוס עובדוי ואורחוי דבר נש. הכי הוא ודאי. דאי זכי ועובדוי אתכשן וכי להסוא דיליה לאתחברא ציה כמה דנפיק. א"ר חייא מאן לאתכשן עובדוי צאן אחר יתבע הסוא זיוגא דיליה. א"ל סא תנין לעולם ימכר אדם כל אשר לו וישא בת תלמיד חכם. דתלמיד חכם פקדונא דמהריה לאתקד צידיה [י] תאנא צריו דמתניתא כל אינין דאתו בגלגולא דנשמתין. יכלין לאקדמא ברחמי זיוגא דלסון. ועל האי אתערז חבירא אין נושאין נשים בזוועד אבל מקדשין. שמה יקדמו אחר ברחמים. ושפיר קאמרו אח"כ דייקא [יא] וע"ד קשין זיוגין קמים דקב"ה על כלל ודאי. כי ישרים דרכי ה' כתיב. רבי יהודה שלח ליה לרבי אלעזר ואמר. סא רזא דמלה ידענא. אינון דאתו בגלגולא דנשמתין מאן אחר אית להו זיוגא. שלח ליה כתיב ה' מה נעשה להם לגתרים לגשים וגו'. וכתיב לכו וחטפתם לכם וגו'. פרשתא דבני בנימין אובח [יב] ועל האי תנין שמה יקדמו אחר ברחמים. (ואע"פ דאמינא לך דיכול אחר לאקדמא למיתב זיוגא דלא ברחמי. לא יכיל אלא אי איהו זכאה ודא איהו חייבא.) א"ר יסודס האי הוא ודאי דקשין אוגין קמי קב"ה. זכאה חולקסון דישראל. דאורייתא אולוף להו אורחוי דקב"ה וכל פמירין וגוויא דגניזין קמיה. ודא הוא דכתיב ב' תורת ה' תמימה וגו'. זכאה חולקיה מאן דיסתדל באורייתא ולא יתפרש מינס. דכל מאן דיתפרש מאורייתא אפילו שעתא חדא. כיוס דאתפרש מחיי דעלמא. דכתיב כי היא חייך ואורך ימך. וכתיב ב' כי אורך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו לך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

מראה מקומות (א) טעמים כ"ה (ב) תהלים י"ט (ג) משלי ג'

זיו הזהר

[ט] הוכר בחינת ימין חסד. והנקבה בחינת שמאל נבודה: [י] ובעל הפקדון ישים עין על הפקדון שנשמת בתו תנשא לזיוג האפתי שלה: [יא] שנעשה אחר כבואו לעולם הזה פעם אחר: [יב] פרשת שבט בנימין תוביח שאפשר לחסוף ויוג בעולם הזה אם שלא היה עמה בחודרתו בעולם ההוא. ואין זה כי אם ע"י התעוררת של רחמים.

השלמת הזהר

מה שלא נעתק ללשון קודש

א) חכרות

ב) עניני גן עדן

ג) עניני גיהנם

רחלק במדבר

ומשמשעטן תמן. ועילא מנהסין עיבדיה ואנקלוס גיורא ושאר גיורין דאתגניירו. כנוונה דא לעילא כד זכאן לסלקא נשמתהון לאתשערה תמן

היברא תניינא היכלא דא קיימא לנו מהאי היכלא קדמאה והאי (פתחא איהו סמיך לנו מערתא) (ג"א היכלא סמיך למערתא) דאבנין והאי היכלא נהיר מקדמאה הכא אית כל אבנין יקריין דמקפא ליה. בנו דהאי היכלא אית נהירו חד כליל מכל גוונין ואיהו נהיר מעינא לתתא ביהאי היכלא קיימין מינן דסבלו יסורין ומרעין ביהאי עלמא צנין לאתקנתא והוו מודן ומשבחן לייריהון כל יומא ולא הוו מבטלין ללותייהו לעליין לנו מהאי היכלא קיימין כל אינון דמקדשן בכל חילא שוה דמריהו ואחייבו ארין יהא שמים רבא מברך בכל חילא ולקין אינון קיימין לנו בנו והאי היכלא וההוא נהורא דכליל כל גוונין נהיר לון מההוא נהירו קיימין ומחמין נהורין אחרנין דהתאחדן ולא התאחדן בגוייהו ועילא מנהסין משית דאיתו עאל וקאים צינייהו ונחית לין איהו נטיל מהאי היכלא ועאל

בהיכלא תליתאיה ותמן כל אינון בני מרעין וכאבין יתיר וכל מינון דרדקי דבי רבן דלא אשלימו יומין וכל אינון דעבדין על חרוב צי מקדשא (ואושרו) והוו אשדין דמעין כלסון קיימין בהסוא היכלא ואיהו מנחם לון ונטיל מהאי היכלא ועאל

בהיכלא רביעאה ותמן כל אינון אבלי ליון וירוסלים וכל אינון קבולי דשאר עיזין עעכו"ם ואיהו שרי זכבי וכדין כל אינון נשיאין דזרעא דדוד כלהו אסידן ביה ומנחמין ליה. שארי תניינות זכבי עד דקלא נפיק ומתאחד בהסוא קלא וסליק לעילא יאשתי תמן עד ריש ירחא. וכד נחית נחמין עמיה כמה נהירין וזיוין מנהרין לכל מינון היכלין ואס ותא וכסורה לכל מינון קעינין זכבי מרעין ומכאובין דסבילו עמיה דמשיח וכדין יפורפירא לביס ותמן חקיקין ורשימין כל אינון קבולי דשאר עיזין עעכו"ם ביהאי פורפירא וסליק ההוא פורפירא לעילא ואתחקק תמן נו פורפירא עלהא דמלכא וקב"ה זיון להל"ה ה"היא פורפירא ולמיד עיזין דכתבי (תהי"ס ק"י) ידן בנייס מלח גייה עד די אתא ונחית לון ונחמין עמיה נהורין ועדוניה לאתעדנא וכמה מלחמין ורתיבין עמיה. כל חד וחד ציילבשא וכ"א ובידא דכל חד יחד מלבושא) להתלבשא בזה כל אינון נשמתין דקשולין ותמן מתענדין כל יתהוה זמנא דאיהו סליק ונחית לנו מהאי היכלא קיימי נו דרגא עלאה אינון עשרה רבבן ממין (וכגון) רבי עקיבא וחבריו וכלהו סלקי צסליקו נו אסכקלריאה דלעילא ונהרין בזיו יקרא עלאה עלייהו כתיב (ישעיה ס"ד) עין לא ראתה אלהים זולתך ישסה למהכה לו

בהיכלא חמישא קיימין כל אינון מאריהון דתויב"ת שלייתתא דתבו ומחסייהון ואתנחמי בזה ונכתב כשירייהו בדכיו (וכל אינון יתריהון דתויב"ת) וכל אינון דקדישי שרא דמריהון וקבילו עלייהו מותא ובתערה דהאי היכלא (פתחא) קאים מנשה מלך יהודה דקביל ליה קב"ה בתיובתא שלימתא ומחר ליה חסידא לקבלא ליה ולגו זיהאי היכלא קיימין כל אינון יתריהון דתויב"ת תקיפא דנשייתיהון נפקת בשעתא דהתחוררו על עובדיהון ולקין מתלדנין בלדוכא עלאה בכל יומא ויומא. ותלת זמנין ביומא נהירו עאל בהסוא היכלא דתענדי ביה כל חד וחד כדקא חוי ליה. וכל חד נכוס מנהורא דמופס דחבריה צין לתתא צין לעילא הא

(כר שית למ.) בראשית אמר רבי שישון הא תנין דכד ברה קב"ה עלמא גליף בגילופי

דרזא דמהימנותא נו פהירין צרוין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא ועביד עלמא תתאה כנוונא דעליא עלאה. ודא קאים לקביל דא למחוי כלא חד ביחידא דא ובצ"כ קב"ה גליף גליפי דתוון עילא יתתא. ובזה חזא עלמין. ותא חזי כנוונא דעבד קב"ה עלמא הכי כמי ברה ליה לארס קדמאה. ואעיל ליה קב"ה בגנתא דעדן לאתעדנא תמן בעדוניה עלאין והיו מלכין עלאין סחרין ליה ומשיטין קציה רזין דמריהון היו חידלין ליה תא חזי בשעתא דעליל ליה קב"ה לגנתא דעדן הוה חמי ואסתכל מתמן כל רזין עלאין וכל חכמותא. צנין למכדע ולאסתכלא ביקרא דמריה. כשבעה היכלין מדירין אינון דלעילא דאינון רזא דמהימנותא עלאה ושבעה היכלין אינון לתתא (כנוונא דההון חד לקביל חד שבעה מדירין דהיכלין אינון לתתא) כנוונא דלעילא ואינון שית כנוונא עלאה וחד עמיד וגניז איהו לעילא וכל אקין אינון צרוז עלאה צנין דכל הני היכלין אית בזה יכנוונא דלעילא ואית בזה כנוונא דלתתא למהו כיל דדיוקנא דרזא דלעילא ודדיוקנא דרזא דלתתא ובזה היתה דיורה דהמס ולצתר דלתתאך מנחיה דעדן ארקין לון קב"ה לכשייתסין דלדיקיא לאתשעטא בזה כדקא חזי מזיוא דיקרא עליה וכל חד וחד אתתקן כנוונא דלעילא וכנוונא דלתתא כמה דאוקימנא

היכלא קדמאה אחר דאיהו מתקן לתתא למחוי כנוונא דלעילא ויהא אתערו חברייה כזוכי דגנתא דעדן כמה דאיהו ברזא עלאה (דאיהו מותקן לנו נו פתירא דרזא דלתתא גניז וכתיס מכלא). (ג"א ואיהו יתתקן לנו וסתיס מכולא) ולא שלטא ביה עינא צר נשמתיהו דלדיקיא למחוי גליפן לעילא ויתתא ולאסתכלא מתמן ברזא דמריהון ובענונא דלעילא ולקין אינון לדיקיא דלא אחלפי יקרא דמריהון צנין דחלא אחרא. כתיב (מ"י י"ב) אשת חיל עפרת צבלה רזא דמהימנותא לאתדבקה צר נש במריה ולהלא חניה הדיר ולא יספי לימינא ובמאלא והא אוקימנא דלא יתך צר נש יצתר דהלא אחרא דאקרי אש"ת זנוניס. ובגין כך כתיב (ש"י) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה. היכלא דא קאים דדיוקנא דרזא עלאה צנין דכד נשמתין דלדיקיא נפקי מהאי עלמא עלאין נו אקין היכלין די בגנתא דעדן דלתתא ותמין (עלאין) יתבין כל חד וחד כל הוה סוא זמנא דחשפריכא נשימתא למיתב תמן ובכל היכלא והיכלא אית דיוקנין כנוונא (עלאה) דלעילא ודיוקנין כנוונא (תתאה) דלתתא ויתמן אלתבשת נשמתא בלבישין כנוונא דהאי עלמא ואתעדנא תמן כל הוה סוא זמנא דאלטריכות עד דמטי זמנא לסלקא לתתא עלאה כמה דאלטריך ומנו הסוא יתאנא לאתלבשת ביה חמאת דיוקנין עלאין לאסתכלא ביקרא דמריהון. ביהאי היכלא אית נהורין עלאין לאסתכלא כנשמתהון דאינון גיורין דאתגניירו קיימין תמן ועלמין תמן לאסתכלא ביקרא עלאה ומתלבשן תמן בלבושא הדא דנהירא דנהיר ולא נהיר וההוה היכלא מקפא מחבן שפא ודבבא ותמן איהו פתחא חדא דנהית לקבל פתחא דגיהנס. מתמן מסתכלן בכל אינון חייבי (דסדראל) (ג"א דעיבדי כו"ם) דלא עאלו צבית קיימא קדישא והתתרכו צאינון מלכאי הבלה דערדי לון בנורא דלליק ואינון חמתן ומדאן על דאתגניירו. ותלת זמנין ביומא נהירין מנו נהירו עלאה

דרך אמת א תקק חקיקות האותיות שכל ידס יסד העולם ב ויקבט ר"כ פ"כ ותקן כ"א דף נ"ב ג שיש ככן מניורי פולס פסליון ועונס סחתתון : ד שגא ימלפו אמנחם הקדושה בשביל יראה אחרת של פכ"ס ז איומו מלכוש . ו נכוס נכנד .

עם בני נשא ומחזק (ומחזק) מריחה וזכומא לתתח לסלקא בתועלתא ולאנהרא יתיר. ועלייהו חד ממנה קדומיאל שמים ואלין פתחין שרתח ומשתכחי ואלין לון ולא אתחזון עד דישראל לתתח פתחי ואמרי שרתח כדין קיימין דזוכתייהו ואתחזון נהירין יתיר. תלת זמנין זימח מקדשא קדושחא וכד ישראל עסקי בזורייתח כלהון יסחסיין וסדי (אינון) סהדוה לעילא וקב"ה חיים עלייהו:

מדורא תליתאה הוא אתר דנהירין וקסורין ומתן ענידו דנהיר דנידו וכפיק דליבו זי מוקדא דנפשייהו דרשיעייהו דמתחן נחית אשא על רישייהו דרשיעייהו ומתן מלאכי חבלה דפרדי לכו ומתן אשתכחת דלמורייהו עלייהו דישראל לזמנין ולאספתח לון זר זימחא דכסבי יאסויתח לדחייה ליה וחד ממנה עלייהו מספרה דשמאלה כלכו מספרה דהשך כמה דתת אחר והשך על פני תהוס וכמאל חיבה אשתכח מתן.

מדורא רביעאה הוא אתר דנהיר ומתן הוא נהירו למלאכי עלאה די בספר ימינה ופתחי שרתח וסיימי ולא אזלין לאעברא כהני קדמאי דפתחין שרתח ומתקדן ומתעברן בגור דליק ותבין ומתחדשין כמלקדמין והני קיימין דזוכתייהו ולא מתעברן והני מלאכי דרחמי דלת משנין לעלמין. ועלייהו כתיב (תהלים ק"ד) עושה מלאכיו רוחות גוי'. ואלין עבדין שליחותייהו בעלמא ולא אתחזון לבני נשא זר בחזוה או בספרה אחרת (י"ד א') בסכלתנו סני. וחד מלאכה ממנה עלייהו פאדאל שמים וזבי פתיחין מפתחין דרחמי לאינון דתיבין לגביה דמארייהו ופתחין תרשין לאעברא ללותהו וציעייהו

מדורא חמישאה הוא מדורא דנהיר זכריהו יתיר מכלהו קדמאי וחית זביה מלאכין מכהון אשא ומכהון מיה לזינין אשתכחו ברחמי ולזמנין אשתכחו דינה. אלין בספרה דא ואלין בספרה דא לזמנין נהרין אלין והשכין אלין ואלין ממנן לומרח למארייהו אלין בפלגות ליליא ואלין כד סליק נהורא. וחד ממנה עלייהו קדשיאל שמים כד אסתלג ליליא ואפטר רוח לפון וקודשא בריך הוא אחי (ס' ע"ב) לאשתתשפח דמס לדיקייחא בגנתא דעדן כדין רוח אקיש ומשא לאינון דעסן בפלגות ליליא לזמרא וכלכו מזמריין ופתחין שרתח וכד אחי לפרח ומתחבר יקדוהתא דלפרח זכורא כדין כלכו אחרנין אמריין שרתח וכל ככבי קריעה וכל שאר מלאכין (דלתתח) מסייעין לון כמה דכתיב (איוב י"ח) זרן יחד ככבי זקר ויריעו כל בני אלהים. עד דישראל נפלי שרתח ותושבחתא אבתרייהו

מדורא שתיתאה הוא מדורא עלאה קריב למלכי שמים וזביה ארבע ונהרין ונהלין דמתפלגין מן ימח וכמה נוכין אינון דמרחשן לארבע ספרי עלמח ועילא מנהון ספרכין ממנן. וחד ממנה עלייהו ואוריאל שמים וסוה ממנה על כל אלין תפתחין וכלכו נפלי בשעתו ורנני 'כד נפלי ארבי לספרה דא ולספרה דא. כד נפלי ארבי לספר (דרוס) מזרח ממנה דקיימח עלייהו לההוא ספרה הוא מסכרל דתתי מימינה וכד נפלי ארבי לספר לפון ממנה דקיימח עלייהו לההוא ספרה הוא גבריאל דתתי מספרה דשמאלה וכד נפלי ארבי לספר (מזרח) דרוס הוה מתן איכו ממנה דקיימח עלייהו לההוא ספרה רפאל (נ"א אוריאל) שמים וסוה לימינה. וכד נפלי ארבי לספר מערב ממנה דקיימח עלייהו לההוא ספרה הוא אוריאל (נ"א רפאל) ואיכו לזתרה: מדורא

דרך אמת א מלאות רבות ורמות אל ד' רגלי סכסא: ב לשון סופה וספרה וסס משוטטים בעולם ואינם נראים לבני אדם: ג מוסיף הסלכתה שגניסה וסס איס רגלים כיים רק בליגה ד משופסס ה של שלהבה ותמרות עשן וסס אש אכלת נמשכת וכולכת כולמרו ומתן ננידו דנהיר דינור ונופל על רגל רשעים נגיהם ז מוויחיים להם רפואה וסיוו תשובה ז ומתחבר שחרות הבקר כחור כיום - ח סנינות וסנינות וסוה רפוא. שנוחי הבכיה זלכוי עניוים וכן נוטים ר"ל דגים כולם נראו אליהם. ט שרים ממונים. י כשנוספים ספטינות:

האי היכלא קיימח על אינון היכלי סחאי ואפילו לדיקים גמריין לא יכלין לאעלחא זבו (ההוא) האי היכלא ולמיקס זיה. והאי איכו דרגא עלאה על כלל (זיה) זר דרגא דחסידי דאיכו דרגא עלאה על כלל.

היכלא שתיתאה היכלא דא היכלא דחסידי היכלא דא היכלא עלאה על כלל והאי הוא היכלא דקיימח על כלל היכלא דימינה לית מתן דיקים זיה אלל אינון חסידים קדישין וכל אינון דרחמי למרייהו ברחמי סני. ולפתחא דהאי היכלא קיימין כל אינון דמיחדי יחודא דמריהו בכל יומח ואלין עאלין זכאי היכלא וזמנין לסלקא בקדמיתח ועילא מהאי פתחא אברהם ימינה דקב"ה. ולפתחא אחרת קיימח יחקה דלתתקד על נזי מדבחה וסוה קרבנא שלים קמיה דקב"ה. ולפתחא אחרת לנו קיימח יעקב שלימח ומריכר שצטין סחרניה ושכינתח על רישייהו. וכד ישראל זעקו אשתרו תלת אצבן ומתערי לה לשינתח לאנגח עלייהו וכדין איכו סלקא ואתעפרו לעילא ואנגח עלייהו דישראל וכמה דחית היכלין לתתח זנתח דעדן הכי נמי לעילא חית היכלין מתקנן דאינון רוח דמהימנותח. וכל (אינון) הני היכלין כלכו מתקשרן ומתעפרן זחד היכלא דאיכו

היכלא שביעאה והאי היכלא איכו גניו וסתיס מכל שאר היכלין. זאמנתיח דהאי היכלא קאים חד עייודא דאיכו זנוונין זכסיחין ירוק חוור סומק אוכס וכד נשמתין סלקין אינון עאלין גו האי היכלא מתן דאתחוי להאי גוון סליק זיה ומתן דאתחוי להאי גוון סליק זיה כל חד וחד כדקא חזי ליה ואלין שית היכלין אינון למדורא כדאמרן. ושביעאה לאו איכו למדורא ושית כלל זרזח דשת ועל דא כתיב זרזח שית. שית דרגין לעילא שית דרגין לתתח וכלל רוח חדא

(נבאשית ע.) רבי חייה אתר כנוונח דאית לארעה דלתתח שבעה מדורין דאינון ארץ אדמה ארקא גיח כשיה ליה תבל אוף הכי חית ארץ עלאה. שבעה מדורין אינון לעילא דרגא על דרגא וזכלכו מדורין מלאכי עלאי אלין על אלין הכי נמי לתתח וכלל תחיד דא זדח למחוי כלל חד. שבעה מדורין אינון לעילא וסוה ארץ עלאה אחידת לון וכלכו קיימין וזכלכו קיימח פושבחתח דקב"ה דרגין פרישן דא מתן דא ואתרין פרישן דא מתן דא

מדורא קדמאה לתתח הוא אתר זי חשוך דלח נהיר והוא מתתקן למדורי רוחי זוקספירי ועלעולי תקיפין דלח אשתחייין ולא חית זיה נהורא ולא השיכח ולא דיוקנח כלל. ומתן לא ידעין זביה ידיעח כלל דלאו זביה לרה גו כלל כורסייהו (סורפת). ועל ההוא אתר ממנה חד מלאכה פהריאל שמים ועמיה שבעין ממנן מעושפין ואתמחין זמייקי שביבין (דעלייהו) ולא קיימין ולא אתחזון ולא משתכחי. וכד אחי לפרח כלכו (י"ט א') מתחדשן ולא קיימח כד משאלן לגבי ההוא (דהאי) אתר אדדן ולא משתכחין ועאלין זחד נוקבא דתהומח ולא אתחזון. כד אתרמיש ליליא אתמחון מחיזון שביבין עד דמסי לפרח

מדורא תניינא הוא אתר דנהיר יתיר ואיכו חשוך אכל לא חשוך כההוא קדמחא והוא מתתקן למדורי מלאכין עאלין די ממנן על עובדיהו דזבי נשא ולחסי (ד"א ליסטי) להון זכהוה אורה זישח דאינון אזלין. וההוא אתר אתחוי יתיר מתן קדמחא ואלין מלאכין חית להון קרבח (קריאה)

מדורא שביעאה הוא מדורא עלאה על כלא. ותמן לא אשתתחו צר בשמתסין לדקייא דתמן מתענין בהסוה ויהרא עלאה ומתענין בעדונין ותפנוקין (עלאה) עלאין. וכמן לא אשתתחו צר אינון זכאין. וגנוי שלום וברכה ונדבה כלא היו כנוונא עלאה והא אמרו חברייא. כדון הוא לארץ דלתתא בשבעא מדורין וכלהו כנוונא דלעילא ובכלהו אית זיני כחיוו צני נשה וכלהו מודן ומשבחן לקודשא בריך הוא ולית מאן דידע יקריה כאלין דאינון במדורא עלאה ואלין חואן יקריה כדקא יאות למפלה ליה ולשבעתא ליה ולאשתמודע יקריה ועלמא דא עלאה דחיוה תבל לא קיימא בקיומיה אלא בגימיהו דלדיקייא דאינון גופין קדישין. כנוונא דלעילא לא קיימא יהוה מדורא שביעאה חלא לבשמתסין דלדיקיא הכי נמי האי מדורא שביעאה לתתא לא קיימא אלא לגופיהו דלדיקיא למחוי כלא חד דא כנוונא דא. תא חוי אמר ר"ש שבעא מדורין אינון דקאמרן ובגו אינון אית ז' היכלין מאינון רזי מהימנותא לקבל ז' רקיעין עלאין ובכל היכלא והיכלא חיות רוחין עלאין

היכלא קדמאה הכא אית רוחא דאתמנא על נשיתסון דגריין דאתגיירו. ורחמיאל שמיא. ואיהו נטיל לון ואתסון מזיו יקרא דלעילא. היכלא תנינא אית רוחא חדא אהינאל שמיא דא קיימא על כל אינון נשמתין דרביי דלא זכו בשאי עלמא למלעי באורייתא ואיהו קיימא עלייהו ואלויף לון: היכלא תליתאה כהאי אית רוחא חדא אדרהינאל שמיא ואיהו קיימא על נשמתסון דאינון דאסדרו בתיובתא ולא אסדרו בגון דהשיבו ועד לא אסדרו בהו מיתו. אלן סרדין לון בגימיהו ולבתר עלאין לון להאי רוחא ממנא ונטיל לון וחמדן לאתסנאה מזיו יקרא דמאריהו ולא אתהנון ואלין אקרין צני בשר ועלייהו כתיב (ישעי' ס"ו) והיה מדי הדם בחדו ומדי *שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחות לפני אמר ה'

היכלא רביעאה הכא קיימא חד רוחא גדריהאל (כ"א גדה"אל) שמיא דא קיימא על כל אינון נשמתין דקסילי דשאר עמין (עכו"ס) לאעלא לון גו פורפרא דמלכא ולא תרשימו תמן עד יומא דינקוס לון קב"ש דכתיב (הסיים ק"י) ידן צנוים מלא גיות מחץ ראש על ארץ רבה היכלא חמישאה הכא קיימא חד רוחא דאקרי אדיריאל ודא קיימא על כל אלן נשמתין (חסר) * (דלחדין בתיובתא) דאתקיימו בהסוה ספרא ואלין אינון לעילא מכלהו די במדורא דא עלאה על כלא ומיכאל (שמיא) רב ממנא (עלייהו) על כלהו קיימא (דקיימין) ציה וכמה אלף ורצבן כלהו קיימין תחותיה בהסוה ספרא ותמן מתענין אינון נשמתין דחסידי בהסוה נסורא עלאה דנגדא מעלמא דאחי. ת"ח (חסר היכל ו' ז') אמר רבי שמעון מאן הוא דידע לסדרא ללותא דמריה כחמס בשעתא דאלספריך ליה לסדרא ללותיה באריכות סדר ובשעתא דאלספריך ליה לקלרא הכי נמי. אמר רבי שמעון הא אשתתחו בספרי קדמיא סדורא דרזי דרזין בקשורא חדא ומכין דאלספריך לסדרא ללותיה כדקא יאות ולקשרא קשרין לבסומי למאריה כדקא יאות ולמנדע ליהודא יחודא שלימתא למקרב רקיעין ולאשתתחא תרעין ופתחין דלא יהא מאן דימחי צידים. זכאין אינון דדיקייא דאינון ידעי בלמפתי למאריהו ולבצולי גורין ולאשראה שכינתא בעלמא ולנתתא ברכאן ולמעדי מאריהו דדיגין דלא ישלטון בעלמא. קס ר"ש ואמר (תהלים ק"ו) מי ימלא גבורות ה' * (י"א דחסידי) * (י"א שמיס) * (י"א רמיה)

וגו'. מאן יגלי עפרא מעיך אברהם חסידא ימינא דקב"ס דגלי לך רזא דרזין ושריאת ללותין בעלמא ואתגליין לך היכלי דמלכא עלאה. שבעא היכלין קדישן אינון ומינון קיימין בתרעין בקיומא וככל חד וחד עאל ללותא דיחודא (ד"א ל"ג דמריה) דמאן דידע לבסומי למאריה וליהודא יחודא בשלימו דידע לאעלא בכלהו ולקשרא קשרין אלין צאלין רוחא ברוחא רוחא תתאה ברוחא עלאה כתיב (ישעי' כ"ו) ס' בדר פקודן לקון לחם מוסרך למו

היכלא קדמאה כתיב ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעלם השמים לשהר. רזא דרזין (ד"א אית) רוח דאקרי ספירא כספירו דאבן שבה נליץ לתרין ספרין. נסורא חד סליק ונחית והוא נסורא חויר נליץ לכל ספר עילא ותתא ולא רבע ספרי עלמא נסוריה תליין סתים וגלייא. מנהירא דא מתפרשין ד' נסורין לד' ספרין וכלהו נסורין חד נסורא בצו"תא דשרגא דדליק וכלץ נסורין לחיוו דעיינין דצני נשא ואינון נסורין דשרגא סלקין ונחמין אוליין ותיבין מנו הסוה אשא דנהורא דשרגא דדליק וכלהו חד נסורא הכי נמי אלין יגליין כללו נסורין כחיוו דנחשא בשישא בסומקא כמה דאתמר (יחזקאל א') וכוללים כעין נחשת קלל דא הוא לייזינא. ולשמאלא אית רוחא דאקרי לבגה ודא אתכליל ברוחא קדמאה ועאל דא בדה נסוריה סומק וחויר כחדא בגין דנפקא מאינון נסורין קדמאין כד אתו נסורין דדא מסו כנהורין יקדמאין ואתכלילו ציה ואינון חד ואתחווין כהורי קדמיא בלהודייהו ולא אתגליין אינון אחרטין ולא אתידעו דעאלו בגוייהו ואתסמרו ציה כד"א (גדלש"ת מ"א) ולא נודע כי ברא אל קרצבא וגו' ודא הוא רוחא ברוחא דאינון חד. נסורין כנהורין דאינון חד והכא אינון תרין תרעין (רקיעין) תתאין מאינון רקיעין דאקרון * שמי השמים (רקיע) תתאין רוחין אלן מכללן אתבריאו אינון אופנין דאינון קדישין דדייחיוו כדכתיב (יחזקאל א') מראה האופנים ומעשיהם וגו' ודא הוא דכתיב ודמות הדמות מראהין כנחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות. מאן היא דא רוחא קדישא אתר דנפקו מניה ואיזי נסיר לון דכתיב ונוגה לאש ומן האש יולא ברק. כד אתכליל רוחא ברוחא נפיק מנייהו נסירו דחד חיותא * רמיו על ד' אופנין והא דיוקנא דליה כחריה שליש על אלף ותלת מאה ברוב דאופנין אחרטין נדפסא דנשרא האי אתמנא על אינון אופנים ד' גלגלים נסלין כל חד וחד מאינון ארבע בכל גלגלא ובגלגלא תלת סמכין ואינון יסריסר סמכין ד' גלגלין רוחא דא שלפא על כלא מהכא נספו. ודא רוחא קיימא לכלהו. (ד"א והא) מינא אתזנו אלין (ד"א ל"ג אופנים) ד' אופין לכל חד וחד וכל אינון אופין אשתכין לארבע ספרין דהסוה חיותא דקיימא עלייהו. כד נסלין אלין ארבע תחות הסוה חיותא עאלו דא בדה ומשלבן דא בדה כד"א מקבילות הלולאות אשה אל אחותה לאתכללא חדא בחדא ולעאלא דא בדה. כד נסלין אינון גלגלין אשתמע קל נעיומתא בכל אינון חילין דלתתא לזינייהו. תחות היכלא דא מתפרשין חילין לבד לבמה ספרין דרקיעין דלתתא עד דמסו לכבדא דשבתאוי כלהו אשתכין לסיכלא דא. משמן אתזנו כל אלין די דבטיבלא דא כלהו אשתכו להסוה רוחא דכתיב (שם) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. ודא הוא היכלא דאקרי לבנת הספיר רוחא דא דכליל רוחא אחרת גיימא סלקא ונחמא נסוריה דלא שכיך (שצק) לעלמין כנסורא דשמשא גו מיא לית מאן דקאים עליה בדר רעותא דבר נש זכאה

ד' ד' אוחיות סויים: ח אדרי: ז טאובין: ז גל"ף דליה ט"ן יי"ד: דרך אמת א לקמן ס"ב ע"ב: ב לפתות לאדוויס: ג יסוד הספר:

וכאם בהסוד ללותא דעאלת בזהוה היכלא וסלקא לקשרא קשרין בשלימו בשרותא דרוח (כ"א דנסורא) דא כדקא חזי דקין נהורא אתעסק ביה וחדי ביה וסלקא עזא לאתקשרא בקשרא דהיכלא תניינא לאכללא רוחא דכליל ברוחא אהרא שאלא דעליה ורוחא דא דכליל כליל ביה הוה חיותא וכל אינון איפניו וגלגלין ואחאחדן ביה כנוונא דאתאחדא אשא במיא ומיא באשחא דרוס בצפון לפון דדרים מזרח במערב ומערב במזרח הכי אתאחדן כלבו דא דא ותתקשרן דא דא הוה רוחא סלקא לאתקשרא ויהוה חיותא אסתכייא לעילא לגבי היכלא תניינא ואסתכייין דא דא. באחמעייתא דהיכלא דא נעין חד עמודא דלקרא עד אמלעייתא דהיכלא אחרא ויהוה קבץ וענין (נוסחא אחריתא נתיב נעין) מהתא לעילא לאתדבקא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכולבו למהוי כולבו רוחא חדא כמה דאת אמר (קס"ג ב') ורוח אחד לכל "היכלא תנינא כתיב ועננס השמים לפוסר. הכא איבו הוה רוחא דאקרי זודר וקיימא בחוררתא תדיר דלא אתערב גוויי באחרא ואיבו עננס דלא אשתי לעלמין. דא לאו איבו באחמעייתא הכי לאתנגלא כחחרא דא קשי דהיכלא כסתיוו דעינא דא מתנגלא אודרר וניין בגלגולא ודא אוף הכי בנין דא הוה רוחא קדמא סלקא מנגלא בגלגולא וגלי ליה ואתקשר בהדיה בקשרא דחוררתא דעינא נו גוון אחרא דהוה דקוק מניה דשאר עלוי מתנגלא רוחא דא מנו רוחא דלתתא נהורא דלתתא אסחר לנגלא (כ"א וגלגל) נהורא דא ואחמעייתא ולא יכל לאתנבאר עד דאחיד תתא ביה ותתקשר בהדיה וכדין אכסיר ואחיד בנהורא דלתתא (ד"א י"ג דהוה נהיר) דהוה כליל ולא אשתי כלל אלא אחמעייתא בניינא בגלגולא דינא וכד נהורא דא מתנגלא נפיל נהורא אחרא לספר שמאלא ואתנגלא בהדיה ואסתחר עמיה ורוח דא כתיב (ש"י ב') חמוקי יריבך כמו חללים מעשה ידי אמן וכאם איבו מאן ידע לגלא (כ"א וגלגל) נהורין רוחא אחרא אחמעייתא בהדיה ואסתחר (וא"ב) ונהיר סהרנייה בגוון תכלא חוור הוה חוור התקשר בחוור דא וסהור תכלא אתקשר בסיוקא דנהורא תתא דלספר שמאלא ואחמעייתא דא דא והוה חד ואקרון עצם השמים וכל מה דלתתא והוה היכלא דלתתא כלל אחמעייתא הכא ובגין דכלא אחמעייתא הכא אתקרי עננס השמים מכללא דנהורין אלין אתצריחו אינון שפיים דשית גדפין כמה דאת אמר (ש"ע ו') שפיים עומדים ממעל לו שם כנפים שם נעפים לאחד. כלבו בשש בגין דכלבו מעננס השמים אלין אינון דאיקידו לאינון דלא חיישי על יקרא דמריהו ורוח דאשתמש בתגא חלק מאן דקארי והני שית סדרי משנה דא הוה מאן ידע לסדרא ולקשרא קשרי יהודא דמריה כדקא יאות אלין אינון דמקדשין שמה קדישא דזריסון בכל יומא תדיר כד מתנגלא נהורין נפק מנייהו נהירו חד חיותא דאיה קיימא רומיא על ד' חוון שליטין על קמאי דכלילו לון בגווייהו ובאלין כד נסלין אחמעייתא שפיים תתא נחשים דנפקי מנו הוה נחש שרף דגרים מותא לכל שלמא אלין חיוון אשתי נשר מסתכלן לגבי הוה חיותא נשרא עלאה דעליהו כד"א (משי ב') דרך השכר בשמים. רוחא דא שלמא על כלא הוה חיותא *דמיון על כלבו אסתכייא לעילא וכלבו לגביה (ד"א לגבא) כלבו כד נסלין מזדעזעין כמה חילין מנהוון נהירין מנהוון מתצדי (כ"א מסתכרי) מקמייסון (מימיהו) ואוקידון לון בניורא ואחיון ומתחדשן כמלקדמין כלבו עאלין תחות הוה חיותא מסתתרין תחות גדפסה לאכללא לון לעילא אינון ד' (כ"א דעילא)

חיוון סלקין כד רוחא אודרר בגו הוה חיותא ארבע גלגלין לכל חד וחד גלגלא חדא אשתי לסער מזרח תלת סמכין נסלין ליה ואסתכייין לאחמעייתא וגלגלא חדא אשתי לסער מערב ותלת סוכין נסלין ליה ואסתכייין לאחמעייתא וגלגלא חדא אשתי לסער דרוס ותלת סוכין נסלין ליה ואסתכייין לאחמעייתא. וגלגלא אחרא אשתי לסער לפון ותלת סמכין נסלין ליה ואסתכייין לאחמעייתא וכלבו סמכין מריסר נסלין מנו אחמעייתא והוה אחמעייתא סגור ופתח וכל גלגלא וגלגלא כד נסלא קלא אשתמע בכלבו ריקיעין אלין ארבע חיוון (ד"א דעילא) כלבו (מתלבשן) (כ"א השתלבן) דא דא ועאלין אינון אופנים דלתתא בגו אלין חיוון דלעילא כלילן אלין בחלין רוחא דא דאכליל בחיוון רוחין מלמסא וסלקא לאתאחדא לעילא (ויקיימא לאתאחדא) ולאתקשרא ברעותא דבר נש וכאם בהדיה גלימא דלני דכד סלקא ועאלת בזהוה היכלא נפיל כלל וכלבו נסלין בהדיה ואחמעייתא דא דא עד דאתכלילו בזהוה רוחא והוה רוחא נפלא ברעותא דקשרא דחודא דגלייתא דמיחדא כלל עד דמעו כלבו להיכלא תליתא כלילן דא דא כקדמאי אשא במיא ויהוה באשא רוחא בעפרא ועפרא ברוחא מזרח במערב מערב במזרח לפון דדרוס דרוס בנפין והכי הכי כלבו מתקשרן דא דא ומתאחדן דא דא ומכלבן דא עס דא וכן כחש חילין ומשריין דאתאחדו (כ"א דנחתי) לתתא והתערבין בחיוון תתא עד דמסו לכבא דלדק ותמן כמה ממין על עליה וכד רוחא דא דאכליל (ד"א אחמעייתא) מכליא וכלבו כלילן ביה סלקא ואחאחד ועאל בגו היכלא תליתא עד דאתאחד ברוחא דתמן בגו הוה עמודא דקאים באחמעייתא וכדין כלל אשתלים עד הכא כדקא יאות וכלבו רוחא חדא כליל מכלל ושלים מכלל כד"א (קס"ג ב') ורוח אחד לכל הכא דברעה לאתדבקא במריה:

היכלא תליתא היכלא דא איבו היכלא דהוה רוחא דאקרי גגה רוחא דא איבו דכייא צרייר מכלבו ליה ליה גוון דאחמעייתא ביה לאו חוור ולא ירוק ולא אוכס ולא סומק ובגין כך אקרי סהיר דכייא צרייר מכל אלין תתאין ואף על גב דהוה דכייא מכלל לא אחמעייתא עד דאלין תתאין מתנגלאן ואחידן (כ"א ובראן) ביה ועאלין בגויה (כ"א) כיון דעאלין בגויה כדון אחמעייתא ולא גוון חד מכלבו כד אשתלים הוה רוחא מכלבו תתא חסוק מניה נהורא דכליל בתלת נהורין אינון תרין נהורין סלקין ונחמין וגלגלין בזהוה נלווא אחמיוון דעשרין ותרין נהורין משפין דא מן דא וכלבו חד נהורא ועאלין בגו הוה חד נהורא. הוה נהורא כליל לון ולא נהיר בר צומנא דאלין נהורין דלתתא סלקין והוה רעותא דללותא נפיל לכלבו. כדון הוה נהורא נפיק מגי הוה רוחא אסתכיר הוה נהורא ואפיק אלין תרין נהורין נללין ואסתחזון כחושבן כ"ב אסתון דאורייתא. לבתר מתהדרין וכלילן בזהוה נהורא כל אינון נהורין תתא (באניו נהורין) כלבו כלילן בהני נהורין (תתא) וכלבו בנהורא דא הוה נהורא איבו כליל בגו הוה רוחא והוה רוחא קיימא ביהכלא תליתא דא ולא קאים לאתישבא אלא בגו היכלא רביעיתא דתליתא ביה לסלקא לגויה. אלין נהורין דנפקו מנו הוה רוחא כד מכללין מסתכרן כלבו נהורין דללן בשעתא דנפקי מנו הוה נהורא חדא. ודחקין (כ"א דחמין) לאתנגלא נפקא מנייהו חד חיותא קדישא דרברבא דיוקנשא כחיוו דלל אינון שאר חיותא דיוקנשא דאריה דיוקנשא דנשר כלילן כחדא ואחמעייתא ביה חד דיוקנשא מנייהו. תרות הוה חיותא אית ד' אופנין עלאן כחיוו דתשריש מרקמן בכלילו דכל גו יין. ושית מאה

מלמענה נפסח ג נח: ד אל כרוך גדו וכו'

דרך אמא א הוד ב שיהל זה הוא פסח השמים פירוש לפי שחא ששי

זיכלא תליחא ורעיתא ללולתא סלקא לתעשרא זיכלא רביעאה כדן כלא חד ורעיתא חדא וקבורא חדא הכא השתחוואה לאתלאה במארסי

"היכלא רביעאה היכלא דא איכו משיא מכלכו. ארבע היכלין לדא דא לנו דא וכלכו חד זיכלא הכא איכו רוחא דאקרי זכות באתר דא מתהפך זכות דכל בני עלמא. רוחא דא נשיל כלא מניא נפקי שבעין נהורין כלאו מללן וכלכו בענילא דלא מתפשטי כהלין אחרתין מתדבקן דא דא ונהורין דא דא אחרין דא דא כל זכין דעלמא קמי אלין נהורין קיימין מכלכו נפקי תרין נהורין שקלין כחדא דקיימי קמייכו תדירא לקבל אלין אינון שבעין רבבן ממין לבד דסחרין כל (הני) (ד"א אינון) ארבע היכלין שבעין נהורין אלין ותרי נהורין דקיימין קמייכו כלאו פנימאין נו לנו ורוח דא דכתיב (ש"י) בספק ערמת חסיס סוגס בשטנסי. לקמי נהורין אלין עאלין כל זכו. וכל זכין דעלמא לאתדנא. תרין נהורין אלין אינון סהדי סהדותא בגין (דאינון) דאית שבעה עיני ה' דמששטי ככל ארעא יכל מה דאתעביד בעלמא אחרסיס זשהיא עוצרא מייס והסוה זכורא ומש ומשיא דקיימי בקיימייכו ואלין תרין נהורין חמאן בכו ומסתכלן וסדי קמי אלין שבעין נהורין אלין שבעין גורי גורין דייני דינין הן לפז הן לביס יסכא איכו אחר דזכותא. רוחא דא זיה אחרשימי אחרין תלת דאינון (ה"ע ע"ג) יה"ז דכד הלין אחרין מתדבקן זשהי אחר באתדבקותא דדכורא וניקבא כדן אחרשימי זיה ולה אתעדן מתמן לבתר נפק חד כהירא כהיר לארבע סחרין האי נהורא אפיק תלת חרזין דא ינון תלת בני דינין דיינין דינין אחרתין זליין דלתיא בע תרא זייסכו במרעין זשלימו ככל אינון שאר תלין דעליא התין זכו חד היכלא לאינון ע' קדמאי לנו תלתא להלין תלתא אחרתין סלקא האי רוחא וכליל כל אינון דלתתא יאביק חד מיותא קדישא מתלהשא וטיינין לה כעניי אינשא לתשבתא זאלף אלפיין ורבוה רבוין חילין מארסיון דדינא כלאו נסלין שתקין ופתחין וסגרין בעלמא ואשלימו דינא תחית האי מיותא ד' שרפיס ילהסן כלאו כהור ושוטן וסביבי דשא סלקין ע"ב גלגלין לכל חד מלהסן זבאזא כד נשלין אתעביד כסר חד די נורא. אלף אלפיין זשמיא להסוה נורא מתמן נפקי כמה חילין. כד גלגלין נסלין כמה אינון רבוה רבוין דיקויזין מניסו בנו הדיא נורא תמות היכלא תניינא נפקי חילין דזמרתין ואתין לקרבא הכא ואתוקדין כלאו. כל הינון (כ"ט א) מתמן דעלמא דאתמוון לשלשמה מהכא נפיק דינאן לשלשמה מנו הסוה רוחא דאחרסיס בתלת אחרין ומהכא מעברין קיימייכו מעלמא ואתדנו זשהי נורא דנגיד ונפיק דלא אתמסר זשהי היכלא בגין דאחרשימו בתלת (ד"א תלת) אחרין סכא האי רוחא אסתכליל זכו הדיא חיותא אפיק חילין ומשריין דלית להון חושבנא. כל דינין דעלמא מהמי היכלא נפקי הן לפז הן לביס זכר (קפ"א ע"א) תלת בניי חיי וזוייני דלא אחיביז רשו באתר דא דהא זשהוה נהר עלמא דכל נהורין נדין מניס קיימא מלס. בזמעייתא דזיכלא דא הוא אחר מתקנא לקבלא רוחא דעלילא זכו רוחא דא ודא סלקא זכו אחר עשר פתחין אינון היכלא דא זכל פתחא ופתחא כל אינון סריכין ומתמן דאינון מכריי לאודשא לתתא כל אינון דינין דזמינין לנתתא לתתא כד"א (דניאל ד') קרא זחיל וכן אחר גודו חילנא ונ'. ומנו כרוזי אלין נסלי כל מריסון דגדשין עד דאידיעי מלס לרקיע (קכ"א א') דחמה ומתמן כד נפיק שמיא נפיק מלס ואשפשייא בעלמא עד דמשי הסוה חיוני

חיה אלף רבוה (רבבין) כלאו בנוייסו ואלין ד' אופניס זחזינא נדשין כלאו וכלכו נפקין מנו נהירו דהסוה חיותא דשלא עלייסו זשעתא דנלין הסוה נהורא משקא חילין חילין אלין ואלין ד' דתמותה קיימין זד' סחרין דעלמא. זד' הנפין כל חד וחד תרין אפנין מסתכלן לגבי הסוה חיותא יתרין אפנין מספין בגדפייכו מאינין נהורין דנללן דלא יכלין לאסתכלא זכל זמנא דנשלי אלין זד' גלגלין ד"א (ותרין) סריכין כקדמאי אתעביד מהסוה זיעה דלהון כמה חילין ומשריין דכלכו משבחין וזומרי דלא משתכחי לעלמין ולחלין לית לון שעורא. ארבע פתחין אית להיכלא דא לארבע סחרין דעלמא עשר מתמן ככל פתחא ופתחא יזינא דכלכו די בגו היכלין דלתתא ואינון היכלין סלקא זרבי דעלמא דכייא כלאו פתחין פתחין עד דכלילן כלאו אלין זאלין וזשלבין אלין זאלין ועאלין כלאו מתמן נו מתמן משריין נו משריין אופניס זחיות ומיות זחאופניס זאלין אופניס נהורין זנהורין רוחא זרוחא. עד דעלמי זרוחא דא זיכלא דא אית דוכתא דא כחיו דהשא דנלין יתרון נגיון כמה חילין ומשריין דלא סלקין ולה מתעשרין לעילא אלא זשעתא דכל אלין קשרין קשרין ויכול נפיל לאתעשרא כלהון נפקין מלין זדינא ואקרון מארי תריסין. שיתון בעלמא מנו מארי דינין די זיכלא רביעאה זשהי דוכתא תליין זארבע סחרין שית מאס אלף רבוין מניס דהשא לכל סטר וסטר. וכן לתתא מייסו שירין מקפן ואינון שיתין יכל הני מניס כלאו מניחין קרפין סייפין ורומחין לבד ככל אינון שליחי דינין דעלמא עד דמסו דרגין זדרגין לככזא דמאדים וכדן היכלא סלקא ואתעשרת זשהוה רוחא זכל אינון חילין ואשתאר סכוה דוכתא זאתריס והסוה דוכתא אקרי תא הרגיס אינון שיתין מייסי לאשליא דינין ופורענין זכל ספרי עלמא. כד סלקא ללא תא נפיל כל הני נהורין ומשריין וקשר קשרין ואסתכלילו כלאו כהדא עד דאתקשר רוחא זרוחא ואינון חד ועלמי נו הסוה עזיודא לאסתכללא זרוחא דזיכלא רביעאה. זכאה חולקיס זתן דידע רזא דמאריס ואריס דגניס זאתר דאנפריך. ות"מ כלא אנפריך דא דלא דא לא לאשתלמא דא עס דא ולאנתהרדא דא זדא עד דסליק כלא לתת דאנפריך שלימו. זתתא זקדמיתא ומלעילא לבתר וכדן זשהי שלימו זכל סחרין ואשתלים כלא כדקא יאות. מאן דידע ריון אלין ועביד שלימו דא איכו מתדבק זמאריס וזפיל כל גורין קשין ואיכו אעשר למאריס ומזיך זכרכאן על עלמא. ודא איכו זכר נס דאקרי לדיקא עמודא דעלמא וללותיס לא אהדר ריקנייא וחולקיס בעלמא דאתי ואיכו חושבן זני מהימנותא תא חוי כל הני היכלין וכל הני חיותא וכל הני חילין וכל הני נהורין וכל הני רוחין כלאו אלפריכו דא דלא בגין לאשתלמא מתתא ולאשתלמא לבתר מלעילא. אלין היכלין אינון מתדבקין דא זדא וכלכו כנוונין דלעילא (כ"א דעילא) מתדבקין דא עס דא כל מה די בנוייסו אינון כהסוה חיון דמתחייא (כ"א א' ס' ב') זסתמיו כד מתגלגלא עינא ואתחוי הסוה זכרא נלין והסוה מה דלא אחרוי (זיה) זשהוה גלגולא איכו הסוה רוחא דשלא עיל כלל. ובז"כ קיימא דא זדא דרגין על דרגין (וורגין על דרגין) עד דאתעשר כלא כדקא יאות. ות"מ אלמלא כל אינון גוויין דעילא דאתחויין כד אשתים עינא ואתגלגלא זגלגלא לא אפתחון אינון גוויין דוסון. ואלמלא אינון גוויין לא אהדבק הסוה דשתים דשלא עלייסו. אשתכח דכלא פליא דא זדא ואתקשר דא זדא כד אסתכליל כלא כהדא (כ"א א' ק' נ)

חייה דרקיעא דכל כבדי דרקיעא גלידו ביה דאיכו באחלמישא דרקיעא ושמשא מלה ונקטין לה אינון סרכין דפחוס (שמיא) (ד"א שמשא) ואינון דממנן על הסוף חייה וממנן אחפסס לעליה ואפילו רוחין וסדין אפילו עופי שמיא מודעי ליה בעלמא כרוזין תבין וסממין פתחין לא סלקא (לאסתקא) רוחא ברוחא עד דכלכו רוחין תתאי כלכי חד כסדי (דחא נאי) סאי רוחא וכלכו אסתכליו ועאלין דא דדא עד דאחעביד כלל חד. בר נש כד איכו צבי מרעיה סכא אהדן הן לחיים תן למות חייך תלייר לעילא וי אהדן סכא לחיים יחבי חייך מלעילא וי לא לא לא יסבין. וזכא חולקיה מאן דאחדבק במאריה ויעול ונטיק. סכא קידה בצנפין בארעא לאתגברא על דינא על האי סיכלא אפמר (דנדיס ל"ט) אל אמוכה ואין עול וגו'.

י"היכלא המישאמה סיכלא דא סיכלא דברקא וסדי דאיכו רוחא דמזויר נהיר לאינון תתאי רוחא דא איכו כליל ופתח וסגיר נהיר ונלין לכל סכרין. מננילו דא נהיר דא נהורא בעין ארגווא. נהורא דא כליל כל (ד"א כלל) גוונן דסכרין. נהורא חזיר ואוכס סומק וירוק. אסתכלין אלין באלין אסתרקיס חוור בסומק. אוכס בירוק. לבתר חוזר בצוכס ואחעביד חד חייווא מרקמא ואסתכליל צב ירוק וסומק דיוקנאס כדיוקנא דבר נש דכליל כל דיוקנין. מינא נקטי ד' סמכין דאיכו חיוון דצרבן על אלין דלפתח דא חקרי אופן דאיכו תרין בגין דכד אהמזי סאי אסתסיר אהרא בגימ. דביק דא דדא. שאל דא דדא. לבתר עאל אהרא דא דדא ואתחזון ד' רישא לד' סכרין דעלמא וכלכו חד גופא וחלין אינון דכתיב צבא (יחזאל א') כאשר יסיה האופן בתוך האופן. וכלכו אלין קשרין דא דדא. כחזו דחוק פלאין דלא מחפססן לעלמין. סאי חיווא דארבע גוונן מרקמא אהדן אלין באלין לד' סכרין מסכא כד נטלא חיווא דא נטלא לתרין סכרין. סאי רוחא דברקא אסתכליל בתרין רוחין. רוחא דא דברקא אפיק חד חיווא וכל אינון נהורין. רוסא אהרא אסתסיר מינא דאקרי רוחא מלספא נהרין מינא תרין נהורין דאינון ארבע ואלין נהורין מחפססין בגוונין וסכא איכו (נרשית ג') להס סהרב סתפספא אלין אינון נהורין דמחפססן סגנא סהרב (אלין ואלין בגין) ואלין קיימי על סיכלא דלפתח בגין דסאי להס סהרב קיימא על אינון ע' נהורין דבי דינא. מסכא כל אינון דיימין דיימי דינא סהרב תליא על רישייהו מלעילא. סאי להס סהרב דאלין אינון נהורין דלסער שזאלא אפיקו חד חיווא אהרא דקיימא על ד' דלא קיימי בקיימיהו פרי חיימא ופרי משמאלא כד רוחא דסאי חיווא עאל באלין חיימא מנייה פרי ניולין מלהסן ונפקי מהאי היכלא לב- מחפסס פדיר. אלין נינונין (כ"ג ב') מלהסן לומנין נוקבי לומנין גוברי לומנין רוחין לומנין עירין קדישין. מ"ס בגין דכד אסתכליל סאי חיווא בחיווא קדמאס מני תקיפו דאסתכלין דא דדא נפקא חד ניולא מלספא פדיר דלא אהדערך לעלמין ושמשא ואלא אסתרייהו דאינון תרין ניולין וספא אינון גוברין ועבדי שליחיה בעליה וע- לון מסיימי מתדעבי (כדין) והסוף נינונא בשש צבו ונ- לון ואסתדשון כמלקדמין ואינון נוקבי אזלי ושפחן ועד לא מסיימי מתדעבי. וסאי ניולא בשש צבו ונהיר לון ואסתדרין כמלקדמין בגין דהסוף ניולא כליל מכלא כליל מד' גוונן ובגין דא אינון מחפססין לכל סני גווי. רוחא דא אסתכליל ברוחא אהרא כדקאמרן ואתחזון תרין כחדא ולא כאסתרין קדמאין דכד אסתכליל דא דדא לא אהמזו צב חד. וסכא

אסתחזון תרין וקיימי בחביבותא כלילן מכלכו תתאי ואע"ג דאינון תרין אינון חד. כד אסתפס (כ"א צב דאסתפסו) רוחא ברוחא ואתחזון בחביבותא כלילן מכלכו תתאי ודא (ד"א דא) סוף רוא דכתיב (ש"ד ד') שני שדך כשני עפרים תלומי לביה סרועים בשופים. וכד תרין רוחין מחפססן דא דדא בחביבותא כדין אהדר סאי היכלא דאקרי סיכל אהבה סיכלא דחימווא סיכלא דא קאסי פדיר בקיימיה אהגניו דדא דרין למתן דאלסריך לאתדבקא ציס. וסכא כתיב סס אפן אה דודי ק'. לבתר כד נהרין תרין רוחין דאינון חד נפקי כמה חילין לכחא סכרין אלפין ורצון דלית לון שיעורא. מהסן אקרין דודאים. מהסן נפנים. מהסן רמונים. פד דמסו כמה חילין לבד עד סוף ככבא דאקרי גבה וכלכו בחביבו דלא מחפססין לעלמין בכהא כתיב (ש"ס ח') אה יתן איה אה כל און ציפו בשהס צו יצונו לו סכא (ד"א כתיב) השתדוואה ופרישו דירין לאתדבקא ברחימו דמאריס. י"היכלא שתיתוואה סכא סוף רוחא דאקרי ח"מ סני רוא דכתיב (ס"ד) כחש סני שפסותך. סאי היכלא (סיכלא דאקרי) אקרי היכל הרצון סכא רוחא דאיכו רעוא דכל סני רוחין תתאין רהסין אסתריס לאתדבקא ביה בעסיקא ברחימווא. סאי רוחא אסתכליל צסית וקיימא צסית. כן אסתכליל צסית דלפתח בשהס וקיימא צסית עלאין ובגין כך סאי רוחא אפיק פריסר נהורין כלילן כלכו מתתא ומלעילא סני פריסר נהורין אינון חדון לסלקא לעילא ולקבלא כל אינון דלפתח. סיכלא דא דאיכו רען רעוא דכלא מאן דקאר קשרין וסליק לון סכא דא סאי דלפיק רען מה' בחביבותא. בגו סיכלא דא אסתכיס שסס ברחימו דנסיק נסיקי רחימווא. סאי סאי היכלא דמסס. רוסא דא רוחא דחימווא רוסא דישורא דאחשיך רחימו לכל סכרין ואינון (ד"א אינון) פריסר נהורין סלקין ולספין. מנינו דילהון נפקי ארבע חיוון קדישין רחימי דאהבא אלין אקרין חיות גדולות לאתחברא חיוון וסני לאתכללא צבו דכתיב (ספ"ד) חיות קשנות עם גדולות. אלין אהדן דא דדא לד' סכרין כאלווא דמתחברא לד' סכרין ובגין כך אקרי סיכלא דא גנת אנון דכתיב (ש"ד א') אל גנת אנון ירדמי. מאי אל גנת אנון צבייה דגנת אנון ירדמי דאיכו סיכלא דחימוו לאתדבקא דכורא בצנפנא. אלין ארבע יתפסרן לפריסר תלת תלת לכל סכר. כל אינון תתאי כלילין צבו וצבו קיימין רוחין ברוחין נהורין צנארין כלכו אלין באלין עד דאחעבידו חד. וכדין סאי רוחא דכליל מכלכו סלקא לאתפסר (כ"א לאתפסר) ברוחא דלעילא סוף דאקרי שמיס וחמין ליה לאתחברא בשהס כיוון דאחשקרו כלכו דלפתח בשהס אמר יושקי מנשיקות פיו. וכדין איכו מרוס לאתקשרא רוחא ברוחא ולאשתלמא דא דדא כדין איכו שלימו בחבורא חדא כיוון דסאי רוחא אסתבר בשהס ואשתלמי דא דדא ואסתסירו דא דדא בכל שלימו כדקא חזי צסאי רעואה דללי צב נש וזכא דסליק כולא כדקא חזי עד סוף אהר לאתברא רחימו דא דדא כדין (ד"א שמיא אסתבר ברוחא דא ברחימו בשלימו באהרואה מתדבקן דא דדא כדין) כל אינון סיכלין וכל אינון רוחין דאסתכלילו צסאי כל חד וחד מאינון רוחין וסיכלין דאינון בכללא דשמיס כל חד וחד נפיל סוף סיכלא והסוף רוחא דאחמזי ליה לאתחברא בשהס ולאשתלמא בשהס כדקא יואת (ד"א בגין דסאי רוחא שתיאסא דקארי שמיס דאיכו רוחא קדישא לעילא נפיל סיכלא דא רוחא דא דאקרי רען סליק לון לנביישו צססוף יחודא וסני אסתבר רען לאתפסר) (כ"א בגין דסוף רוחא שתיאסא דאקרי רען

אשכח דינא בעלמא זכא הולקיס בעלמא דין ובעלמא דתני.
 דא הוא נדיקא דלתתא דכתיב ציה (משלי י') ונדיק יסוד
 עולם דא הוא קיומא דעלמא בכל יומא קארי עלוי כרוח
 (ישעיה מ"א) ותתא תגיל ציה' בקדוש ישראל תתגל

(שקודי רמ"ה) רבי שמעון קם ואמר זכא חולקא דילך
 אדם קדמאס ברירא דכל נבראין דקיימין בעלמא דרבי לך
 קודשא ברין הוא על כלא וועיל לך בגנתא דעדן ותקין לך
 ז' חופות ציה לאשתעשא צנוגא דנעם עאלא כמה דאת
 אמר (תהי"ב) לחוות בנעם ה' ולבקר צהיכלו לחוות
 בנעם ה' לעילא ולבקר צהיכלו לתתא. לחוות בנעם ה'
 צהינון שבנעם רקיעין לעילא ולבקר צהיכלו צהינון שבנעם
 רקיעין דלתתא. והלון קיימין אלין לקביל אלין. ובכלסו קמה
 בגנתא דעדן. אינון ז' חופות עלאין קדישין קיימו עלך
 לעילא לאשתעשא צהו ואינון ז' תתאין קמה צהו לאשתעשא
 צהו ובכלהי אשלים לך מארך לחויהו שלים בכלא. עד דאתחדו
 רגלך בחר גישא דה-ו"ו חויה גישא ואסתרכת מנתא דעדן
 וגרמא מותא לך ולכל עלמא בגין דשבקת אלין עדוין דלעילא
 ותתא ואתמשכת בחר אינון כסופין מכהיין דחקרין ראש
 פתנים דגופא משיך צהו ולא רוחא כמה דתתא אמר וראש
 פתנים אכזר וכתיב ענביו ענדי רוש. עד דאתא אברהם
 חסידא ושאריו לאתקנה עלמא ועאל נו מהימנותא קדישא
 ותתקן לעילא ותתא צהינון רקיעין עלאין ובציון רקיעין
 תתאין. אינון תתאין היכלין לאינון רקיעין עלאין לאתחדא
 דא דא ולאשתקשרא דא כמה דלוקימנא צהינון היכלין
 דקאריין. ואת"ג דאימינא התם נו כללא סכא אית לן
 לכרישא מלין ולאשתקנה ליחודא כדקא יתום בגין דלא יסעון
 חזרייא ויהכוני בצורח מישר כמה דכתיב (ישעיה י"ד) כי ישרים
 דרכי ה' ולדיקים ילכו בם וגו'.

(היכל לבנת ספיר)

היכלא קדמאס שירותא נו מהימנותא והאי איבו
 שירותא לרוח דמהימנותא ובדרגין דחיוו דמהימנותא. נביאי
 קשום סו חמאן מנו דא אספקלריאס דאינה מאירס ובגין
 דהאי איבו שירותא דמהימנותא כתיב (שם א') תהלה דבר ה'
 צהושע. דחמא מנו דרגא דא דאיבו שירותא דכל דרגין
 לסלקא לעילא וסופא דכל דרגין לנתתא לתתא. ובגין דשושע
 חמא מנו שירותא דא סופא דכל דרגין אלמריך לנטלא האי
 אשת זנויגס בגין דישראל אתחדון ואתמשכו תתא לתתא לגבי
 הסוה אתר דאקרי אשת זנויגס בגין דשבקו ולא אתדבקי
 צהאי אשת חיל והמא תתא כל אינון היכלין דאינון בספרא
 מסאבא (דאית ליה) היכלין דמסאבא כלסו מסאבין למאן
 דאתדבק צהון וע"ד כתיב קח לך אשת זנויגס וגו'. וכי
 נביאה דקשום אלמריך לדא. אלא בגין דאסיר ליה לציב
 לעאלא צהינון היכלין בגין דלא יתמשך אצתרייבו כנוונא
 דעבד נח דכתיב (בראשית ט) וישת מן היין וישכר ויתגל
 והושע דהיל לאסתכלא צהינון היכלין דאסתאבו צהו ישראל
 ואתדבקי דלא יתמשך אצתרייבו כמה דכתיב צנה וישת מן
 היין וישכר ויתגל עד דאמר ליה קח לך אשת זנויגס וילדי
 זנויגס. וכתיב וילך ויקח את גומר צה דלגיס. למנדע צמה
 דאתדבקי ואסתאבו ושבקו רוח דמהימנותא בגין (תהי"ג א) אל
 נכר וע"ד חמא מנו היכלא דא שירותא דכל דרגין. היכלא
 דא שירותא דכלא לסלקא בדרגין. האי היכלא איבו מדורא
 דקיימא צהיכרו לאשתעשא דדרגו לאסתכלא צהינון דרגין
 עלאין דכתיב (שמות כד) ויראו את אלסי ישראל. צהאי
 היכלא דא מנתא שמשא ספיראל שמיס ואיבו קיימא על
 פתחא

לנון סליק לנו לנבייבו צהיאו יחורא וסבי אתחברן שמיס
 דאיבו רוחא קדישא לעילא נעיל היכלא דא רוחא דא
 דאקרי לנון לאתשקא) דא דא לאתחברא דא דא לאשתלמא
 דא דא ורוח דא (בראשית כ"ט) וישק יעקב לרחל וגו'.
 אצתקס דאיבו ימינא לעילא נעיל (ד"ה ל"ג היכלא דקאמרון)
 (היכל אהבה) רוחא דאקרי אהב"ס לאתקשרא דא דא
 לאתחברא דא דא למסוי חד ויסמינך (ס"ג י"ג) הנה נח
 ידעמי כי אשה יפת מראה את. ושפירו דאתתא צהינון
 שדים. ילחק דאיבו שמאלא נעיל הסוה (שקודי רמ"ו א') היכלא
 דבי דינא דכל דינין מתערין מתמן. רוחא דאקרי זכותא
 לאתחברא דא דא ולאשתלמא דא דא למסוי כלל חד כדקא
 יתום. שאר נביאים נעלין מתרין היכלין (ד"א דלתתא) תרין
 רוחין. כונ"ס ווסר צרוח דכתיב (שיר ז') חמוקי ירכיך וגו'.
 לאתקשרא אלין צהלין למסוי חד. יוסף הדריק עמודא דעלמא
 (שקודי רמ"א א') נעיל היכלא דספיר רוחא דאקרי לבנת הספיר
 ואת"ג דכתיב (שמות כ"ד) ותחת רגליו בגין יקרא דמלכא וסבי
 הוא ודאי ולבתר עמודא דא נעיל יתיר דאיבו רוח דרוין
 צאתר דהיכלא שביעשא עד סכא מתחברן דרגין ומתחברן דא
 דא לאשתלמא דא עס דא למסוי כלסו חד. כלל כדקא
 הוי וכדין ה' ה' ה' האלסיס וגו'. זכא חולקיס בעלמא דין
 ובעלמא דתתא מאן דידע לקשרא לנו ולאשתדבא צהאריס סכא
 הכרעה (ד"א ל"ג דסכרעס סכא ומוסיף סווי"ן) והשתחוויה
 וקידה ופרישו דכפין ונפילה דאפין לאתשכא רעותא
 דרוחא עלאה נשמתא דכל נשמתין דאיבו עלילא לעילא עד
 אין סוף (ד"א ל"ג סוף) דמניה נפיו נסירו וברכאן לאשתלמא
 כלל מלעילא כדקא יתום. ולמסוי כלל בשלימו תתא
 מלעילא וכל אנטין כהירין צבל ספרין כדקא יתום כדין כל
 גורי דינין מתצטלין וכל רעותא אתעביד לעילא ותתא וע"ד
 כתיב (ישעיה מ"ט) ויתאר לי עבדי אתם ישראל אשר כך
 אתפאר. וכתיב (תהי"ג קפ"ד) אשרי העם שככה לו אשרי
 העם ס' אלסיו :

היכלא שביעאד היכלא דא לאו ציה דיוקנא ממש
 כלל איבו צהסתימו. וגו (ד"א נו) רוח דרגין פרוכתא דפריסא
 (ד"א פריסא) קיימין כלסו היכלין דלא לאתחזאס תרין
 כרוזים וד"א ל"ג דא מן דא קיימין) לנו מן דא קיימא
 כפורתא דיוקנא דקדש קודשין בגי"כ היכלא דא אקרי קדש
 הקדשים האי קדש הקדשים אתר מתתקנה להסוה נשמתא
 עלאה כללא דכלא עליוה דתתא לגבי האי (כ"ה עלמא) עלאה
 דא כד מתחברן כלסוי רוחי דא דא ואשתלמו דא עס דא
 כדקא חוי כדין אתער רוחא עלאה נשמתא דכלל לגבי עילא
 סתימא דכל סתימין לאתקנה על כלל אנהרה לנו מעילא
 לתתא ולאשתלמא לנו לאדלקה צהינין וכד כלל (כ"ה איבו)
 צהלימו צהסירו דכלא ונחית נסירו עלאה כדין האי היכלא
 שביעשא איבו היכלא סתימאס צהתימו דכלל לקבלא הסוה
 קדש הקדשים נסירו דנחית ולאשתלמא מתמן כנוקבא
 דמתעברא מן דכורא ואתמלייא ולא אתמלייא אלא מהאי
 היכלא דמתתקנה לקבלא הסוה נסירו עלאה ורוח דא היכלא
 שביעשא איבו אתר דחבורא דזונגא לאתחברא שביעשה
 צהביעשא למסוי כלל חד שלימו (ד"א חד) כדקא חוי ומאן
 ידע לקשרא יחורא דא זכא חולקיס רחיס לעילא רחיס
 לתתא קב"ס (איבו) גייר ואיבו מצטל סלקא דעתין דאיבו
 מקשרגא צהאריס לאו הכי אלא בגין דכד איבו קשיר קשירין
 יידע ליחדא ויתא וכל אנטין כהירין וכל שלימו אשכח וכלל
 אצתכא כדקא יתום כל דינין מתעברין ומתצטלין ולא

כחזק דההוא היכלא וכל נשמתין דסלקין קיימא האי ממנה
 בהאי פתחא וכמה ממין אחרנין עמיה בלבו אשא דמלחמא
 ושרביטין דאשא (י"ב ב) בדיניהו וכלהו מארי דשייכין. האי
 ממנה קיימא בספרא דא אי זכאת האי נשמתא לזיעל האי
 זמנא פתח פתחא ועאלת ואי לא זכאת ההוא ממנה אחרא
 דקיימא בספרא אחרא זמין וכמה אלף ורצבן גרדיני נימוסין
 עמיה דמי לה ההוא ממנה אחרא קדישא ונקיט לה האי
 אחרא די בספרא דמחאבא ואעיל לה נו אינון היכלי מחבאי
 וכל אינון גרדיני נימוסיא אחדי לה עד דנחמתי לה לניחנס
 ואתדנת תמן תריסר ירחי תקנא דההוא ספרא אחרא די
 דינא לתדנא בכו מייביא כנוונא דא ההוא ממנה קדישא
 דקיימא על ההוא פתחא כל אינון ללותין דבקעי הויין
 דקיעין למיעל קמי פתחא אי נל תא דסניאין אינון פתח
 כחא ואעיל ההוא ללותא עד דהתעבדו כל ללותין דלמא
 עשרא ברישא דנדיק מי עלמין כמה דא קמוה ואי ללותא
 דיחיד סלקא עד דמסי לפתחא דהיכלא דא דהאי ממנה
 קיימא ציב אי יאש ההוא ללותא לאעלא קמי מלכא קדישא
 (ויפות) מיד פתח פתחא ואעיל לה. ואי לא יאש דמי לה
 לבר ונחתא ואחאשיא בעלמא וקיימא נו רקיעא תתא
 זאינון רקיעא לתתא דמדברי וי עלמא ובהוא קדושתא
 קיימא חד ממנה די שמי סודיאיל וממנה על האי רקיעא
 יעיל כל הני ללותין דאתדחין דאקרון נלותי פסילא יגינו
 לון עד דאיתין (י א דצב) ההוא בר נש אי תב לגבי מחריב
 כדקא יאות וללי ללותא אחרא זכאס הסיא ללותא זכאס כד
 סלקא נסיל ההוא ממנה סודיאיל האי ללותא וסליק לה
 לעילא עד דארעב בהסיא ללותא זכאס יסלקין ואתערבון
 כחדא ועאלין קמי מלכא קדישא ולזמין אתדחיא הדיא ללותא
 בגין דההוא בר נש אתמשך בטר ספרא אחרא ואיסי אכתאב
 בההוא ספרא וכעיל לה ההוא ממנה די בההוא ספרא
 אחרא מחאבא וכדין קיימא ההוא ספרא אחרא יחאבא
 סליק וחדכר חובי דההוא בר נש קמי קצ"ה ואחסי
 עליה לעילא ועד כל ללותין וכל נשמתין כד סלקין
 כלהון סלקן וקיימן קמי היכלא דא. והאי ממנה קיימא על
 פתחא דהיכלא דא לאגלא נשמתין וללותין או לדחיא לון
 לבר לזילא יחאי פתחא חית פתחא אחרא דקצ"ה חתיר
 ס. והתפתח תלת זמנין ביומא ולא תעיל וקיימא לאינון
 מחייתון דתיובתא די אושדין דמעס בלליתסון קמי יחריבין
 יכל תרעין ופתחין נעטלו עד דעייל ברשותא בר תרעין אלין
 דאקרון שערי דמעה וכד האי ללותא דמעס סלקא לעילא
 לאעלא באינון תרעין אודמן ההוא חופן דקיימא על שית יחא
 חון רברבין ירחמיאל שמיס וכעיל ההוא ללותא באינון דרעין
 ללותא עאלת ואתקשרת לעילא. ואינון דמעין אשתארו הכא
 ורשימין בהאי פתחא ואית דמעין אחרנין ורשימין סדיר על
 כל אינון רשימין עאלין דלא אתמחון (ס"ה אפתחול) אלין
 אינון דמעין דאשורא לעילא ותתא כד אתחברב די מקדשא
 דכתבי הן אראלש עקו חולה יחאשי שוט מר יכיוון. ואינון
 דמעין דאשורין על דיקא וזכאין כד מסתלקין מעלמא כלהו
 נשלי לון אינון רשימין וערבי לון באינון דמעין דאשורין על
 חריבו דבי מקדשא ועל דא כתיב (ישעי' כג) וזחה ה'
 אלהים דמעה מעל כל פנים. מאן פנים הלין רשימין עלאין
 דקיעין ולבת ותרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר.
 בהאי היכלא חית רוחא דאקרי (י"ג א) ספאריס יחאי
 איבו חיו ספירא דלנין לכל עיבר והאי איזו דקיימא לפתין
 ספרין ומאלין מתפרשאן נליאון כננילו דשרגא כמה (גראשית

י"ג) דאוקימנא בכמה ספרין וכמה גוויין מלשפן מהאי
 בספרא דימינא כד ההוא רקיעא עלאה נהר דנגיד ונפיק
 מעדן אפיק נשמתין למעלא נו היכלא שביעאה לעילא ההוא
 היכלא שביעאה נקיט לון. וכד נפקי אינון נשמתין קדישין
 מזו ההוא היכלא שביעאה נחמין עד דמסון להאי היכלא
 ונקיט לון האי רוחא קדישא ספאריס (ספאריס) שמיס
 דחיו לימינא. וכל אינון נשמתין דכורין דאינון זמין
 לאתפרחא בזכאין דכורין לימינא כלהו נקיט לון ומתעכבי
 תמן עד דאתכלילו נשמתין דיקבי (בגין) דהאי רוחא נפקא
 (י"ג א) רוחא אחרא לשמאלא דהתתא ואתגניו ואתכליל
 בהאי רוחא קדמאס ואינון חד כלילן דא בדה והאי רוחא
 אחרא אקרי אדירי' סנוגיא סנוגיא (י"ד סנוגיא סמיה)
 האי איבו רוחא לשמאלא והאי קיימא יכד תיובתא דהיכלא
 שביעאה לאתדבקא (י"ד א) בההוא נהר דנגיד ונפיק ההוא
 רעושתא דסלקא מתתא לעילא עבדא נשמתין ברעושתא דליה
 וחינון נוקבי. וכד רעושתא דההוא נהר נחתא ואתדבקא
 מעילא לתתא עבדין נשמתין דכורין רעושתא דלעילא עבדי
 דכורין רעושתא דלתתא עבדי נוקבין. וכד אלין נשמתין
 נוקבין נפקין מזו ההוא היכלא שביעאה נחמין (ס"ה נפקין)
 עד דמאפו להאי רוחא שמאלא דאקרי אדירי'ס ואקרי לבית
 הספיר כמה דאוקימנא בספרין אחרנין כיון דמסו להאי
 רוחא אינון נשמתין נוקבין נקשא לון האי רוחא וקיימאן ציב
 ולבתר אתכלילו רוחא דא דשמאלא ברוחא דא דימינא וכדין
 אתעבדו אינון נשמתין כלילן דכר ונוקבא כחדא (מודוון)
 ופראין מהאי היכלא ואתפרשאן בני נשא. כד אתא לאתכללא
 כל חד כפוס אורחיה ולבתר מודוון כחדא רוחא דא דשמאלא
 בימינא כפס דא בדה לאתכללא. ונפקי נליאן דמתפשטי לכל
 עיבר ואתעבדו אינון אופנים מנייהו מאינון נליאין דנפקו
 מזו רוחא שמאלא דכתיב בהו (יחזקאל א) מראה האופנים
 ומעשיהם כעין תרשים. ואלין אינון אופנים דמלשפן אשא
 וקיימין בשירתא. כיון דאתבנסמו רוחא ברוחא ואתכלילו כחדא
 כדין נפקא חד נהיר דסלקא ונחתא ומשיבא על ארבע
 שורין לאופנים. ואיבו חד חיותא דשפא עליהו ואקרי בזק.
 האי בזק נהיר כהיר כהירא דנליאן נו שלהובא ושלמא על כל
 אינון אופנים והתפשט מניה חד רקיעא דקיימא על פתין סמכין
 יהיין פתין סמכין אינון פתין כרובין חד מספרא דא וחד מספרא
 דא והאי רקיעא על רשימיו כמה דכתיב (ז' י) ואראה והנס
 אל הרקיע אשר על ראש הכרובים ולא הוא רקיעא דעל ריש
 חיותא והאי בזק ממנה עליה ורוחא עלאה דאתכליל על
 כלא כל אינון לליתין דמקדמי עד לא סיימו ישראל כלהו
 ללותהון יתעכבו בהאי רקיעא. והאי בזק דלפתא על האי
 רקיעא מתקן לון עד דאתא סנדלפין רב מינא רוח עלאה
 דשליט על כלא וכד סיימו ישראל כלהו לליתין נסיל לון
 מהאי רקיעא יסלקא וקשיר לון קשרין (ויחיי) למאריה כמה
 דאוקמוה האי בזק קאים לממני כל אינון לליתין דסלקן
 יכל אינון מלי דאחייאס דמתעסק בלייא כד רוחא דלפון
 אתער ולייא הפלג כל מאן דקאים בהסיא שעתא ואתעסק
 באורייתא כל הינון מלין סלקין וכעיל לון האי בזק ואנח
 לון בהאי רקיעא עד דסלקא יממא ולבתר דסליק יממא
 סלקן אינון מילין ושארין באתר דרקיע דביס (ברישי' לד א)
 תליין ככביא ויוזלי ומאס וסיהרא יהאי אקרי (ע א) ספר
 הזכרון דכתיב (מלאכי ג) ויכתב ספר זכרון לבניו. לפינו
 בגין דספר וזכרון כתב בקשורה חדה אינון ארבע נלליין
 אינון נעלין על תריסר סמכין. אלין ארבע אהניאל קדימא!

ס"ה

יין ואית יין הי"ג אית כוס ואית כוס וכלא דא לסב דא
 לביס. יין לסב דכתיב (תהי"ס קד) ויין ישמח לבב אנוש. יין
 לביס דכתיב (ס"ג ע"ג) ויין חמר מלא מוסך וגו'. כוס לסב
 דכתיב (ס"ג ע"ג) כוס ישועות אשא כוס לביס. דכתיב
 (ישעי"ה) כוס חמתו כוס הפרעלה כמה דאית בספרין
 דקדושה היכלין וממנן כלל לסב ורוחין קדישין וכל ספרין
 קדישין. הכי נתי אית בספר וסאבא היכלין וממנן כללו
 לביס ורוחין מסאבין ממנן וכל ספרין מסאבין ודא לקבל דא
 כנון יזר סעוב וילך הרע וכלאו ברזא חדא היכלא דא אקרי
 היכל זוהר צנין דאית ביה רוחא דאקרי אורפניאל ואיבו זוהר
 דלא אשתני וקיימא בנהירו סיימא דנהיר מעילא ובנהירו
 דנהיר לתתא. וכד צטס נהירו דלתתא צנשירו עלאה (א'
 וכד נהיר נהירא צנשירא) נהיר האי רוחא כנוונא דחיוו
 דעינא דכד מתגלגלא כדון אפיק נהירא דנלין וזוהר הכי
 נמי האי רוחא. ועל דא היכלא דא אקרי זוהר האי רוחא
 דאקרי אורפניאל האי איבו דנהיר להיכלא דא וזוהר להיכלא
 קדמא צנין דהסוה רוחא דהיכלא קדמאס נהיר דאשגילא
 צהאי (ד"ה מהאי) רוחא דהיבו סתימאס. דא רוחא נפיל
 לעילא ונפיל לתתא ברזא דכתיב (צ"ו ו) חמוקי (ג"ה א')
 ירכיך כמו חלאים. ומה דאמר חמוקי ירכיך צנין דאית רוחא
 אחרא דנפיק מניה לספר שמאלה ואתקשר צדיס וע"ד
 כתיב חמוקי תרין והאי רוחא שמאלה אקרי סדרניאל
 ואתכלילו דא צדח כלילן כחדא ואינון עלס השמים דכלילא
 צחא ומיס. כתיב (יחזקאל א') כמרמס הקסת אשר יסיה צענן
 ציוס הנשם וגו' האי רוחא קדושה אורפניאל דהיבו סתיל
 בין עילא ותתא ונהיר איבו כעין שמאל האי איבו כעין שמאל
 ולומנין איבו שמאל צנין דמניה קיימין כל אינון שרפים
 (פ"ב) חיוון אשא ממללן חיוון דקיימי ולא קיימי וע"ד איבו
 שמאל. אורפניאל דקאמרן דא אשמודעלן חיון לעלמא
 כד אסדן לעלמא לסב כדון נהיר רוחא דא וכל חיון וכל דא
 אשכח דהא כיון דזכותא נפקא ונהירו דינן כדון רוחא דא
 אנשיב ובימניך (מש"י ע"ג) צדור פני מלך מים. וכד אסדן
 עלמא צדינא (בהסוה זכותא) כדון הסוה ספרא אחרא
 מסאבא שלטא ואתקף (ס"ה) וכד אסדן עלמא צדינא בהסוה
 זכותא כדון הסוה רוחא אחרא שלטא ואתקף) והאי רוחא
 אגניו ואזהרך וכדון כל עלמא קיימא צדינא ואסדן. וכלא
 קיימא צהאי רוחא וסימניך (ד"ה א') וארכבתי דא לרא
 נקסן. הכא קיימין כל אינון מלבושין דשמתיסין דלדיקיה
 דסלקין לאחזקה קמי מאריהון ולקיימא קתיה וכד נשמתיס
 סלקא ומסי להאי היכלא כדון אודמן חד ממנא דאשפקד על
 אינון לבושין ולדיקאל שמיס דהא צומנא דבר נס עביד
 פקודין דאורייתא צהאי עלמא כנוונא דהיבו אשפדל גרימיה
 הכי אשעביד ליה צהאי היכלא לעילא מלבושא לאתלבשא
 ביה בהסוה עלמא. וכד נשמתיס סלקא הסוה ממנא עיל
 הסוה לבושא דילה ואזיל עמה עד די משא לנהר דינור די
 נשמתיס אנפריכא לאתסחיית ולאחצבנה תרין. ולומנין דשצתא
 הסוה נשמתיס תמן ותפוקדא ולא סלקא כלל יומא עד צלפרא
 כד אשער רוח דספרא דדרוס כדון קיימי כללו ומתחדשן
 ואמרי שירתא ומזמן כנוונא דאינון מלאכין דאשעבר (א' י"ג ב')
 שפסכין ואתוקרן וקיימין ומתחדשן כמלקדמין יאמרי שירתא
 (ואזלי לון) הכי נמי אליון נשמתיס. ואי זכאס האי נשמתיס וסלקת
 האי ממנא לדיקאל נפיל לס להאי נשמתיס ואלביס לה בהסוה
 לבושא ואשקנת ביה וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא
 לקיימא תדיר כל יומין קמי עסיק יומין זכאס חולקא דהאי
 נשמתיס

(ס"י קדומי מלכיא"ל) יאהדונה"י (כ"ט ב) יהדונה"י די מפתחין
 דשמה קדישא צדיקיהו ותלין תרבע אינון כלילן ברזא דאשון
 (ר"ס א') ארנ"י די סדלפון מארי רתיבין משתמש צבו אליון
 ארבע אשון פתיחן צדוירח דהסוה איירא כליל צאתון דשמה
 קדישא יהו"ס. יו"ד ה"ה וא"ו ה"ה והסוה איירא כליל לון
 ואתכלילו אליון צאלין. ואליון ד' נשלין לון ברזא דהסוה צ"ק.
 ואליון ד' עליון בד' חלין צאלין דכתיב (שמות טו) מקבילות
 סוללות אחת חל אחת והא אוקימנא ורוח איבו לאתכללא
 אליון צאלין ולשבת איון צאלין ברזא דהסוה רוחא דכליל ברזא
 דשמה קדישא דכליל שמה דא צטרא דא. וכלא צהאי היכלא
 משנהגו ונפלי בהסוה רוחא ברזא דשמה קדישא דשליס על
 כלא. ביה היכלא איבו יאהדונה"י כללא דתרין שמהן מגו
 דהיבו רוחא ברזא וכד שמה דא דכליל ברזא דרוחא ברזא
 וכליל דא ברזא נהיר דא ברזא כדון נהיר כלל וסלקא נהורא
 ונחמה כנהורא דשמשא נו מיה ואוקימנא וכדון (כד) האי
 רוחא נפל כלל נשלין צנטיב דכתיב (יחזקאל א') אל אשר יהיה
 שמה הרוח לכתב ילכו לא יסבו בלכתן. וכד רוחא דא נהיר
 בשמה דא. כדון עליון כלה דא ברזא. ואתקשרו כללו כחדא
 לסלקא לעילא ברזא דשמה דא קדישא. צחמלעיתא דהיכלא
 דא קיימא חד עמודא נעין מהיכלא דא להיכלא תנינא צהאי
 סליק רוחא דלתתא לגבי רוחא דלעילא לאתאחדא רוחא ברזא
 וכן עד לעילא מחלבו למהו כללו רוחא חדא כד"ה ורוח
 אחד להס. עמודא דא דקיימא צחמלעיתא אדרפניאל שמיס
 ורוחן דמפתחין דשמה קדישא צדידי. כד ללותין סלקאן
 ומשון להאי עמודא כדון נשלי כללו דאינון בהיכלא דא לגו
 סיכלא תניינא לאתאחדא דא ברזא למהו כלל ברזא חדא
 לאתיחדא עילא ותתא כחדא למהו שמה קדישא שליס כדקא
 יאוס :

(היכנ עם השמים הו"ד)

היכלא תנינא היכלא דא קיימא נו רזא דהימנומנא
 לאתאחדא ברזא דלעילא האי היכלא סמיר וגניו יתיר מן
 קדמאס. בהיכלא דא אית תלת פתחין וחד שמשא ממנא
 עליהו אורפניאל שמיס. האי ממנא שליס על תלת ספרי
 עלמא דרוס ונפון ומורה. דרוס מהאי ספרא ונפון מהאי
 ספרא ומורה צחמלעיתא. אליון תלת פתחין לתלת ספרין
 אליון תרין סתימין וחד צחמלעיתא פתיח ברזא דכתיב (שמות
 ג"ד) וכעס השמים לשר. האי ממנא אשפקד וקיימא בהסוה
 פתחא דהיבו פתיח ותחית ידיה תרין ממנן אחרין דממנן
 על אינון פתחי אחרין סתימין. וכל אינון נשמתיס דאינון
 קסולי בית דין או אינון קסולי שאר עמין כללו אתמנן תחות
 ידיהון והאי ממנא דעליהו חקיק לון לדיוקניהון צלבושו
 דאינון נור דליק וסליק לון לעילא ואחמי לון למאריה וכדון
 נפיל לון וחקיק לון צפירפרווי לאינון קסולי שאר עמין
 ואינון קסולי בית דין נחית לון האי ממנא ואעיל לון צת
 אינון תרין פתחין סתימין דאינון תרין ממנן אחרין קיימין
 עליהו ומתמן חזאן יקרא דכל אינון דקיימו אירייתא ונשרו
 פקודיו ואינון כסיפין צנרמישו וכיון מחופס דלהון עד דהאי
 ממנא דקיימא עליהו פתח לון תרעס דמורה ונהיר לון ויהיב
 לון סיס דאשפתחו בהסוה תרעס דמורה ובידא דהסוה
 ממנא חד כסא דחיון דהיבו מליא נהורינא והאי אקרי כסא
 נחומין כסא דהייו (א' ונהיר ייבי לון תי"ו) דסא בגין כסא
 אחרא דשתי בקדמיתא וכו להאי. כנוונא דא אית צספרא
 אחרא צהיכלא דמסאבא מירנא אחרא ובידיס כוס דאקרי
 (ייקדא יב ב כסד ר) כוס פרעלה כוס חמתו כמה דתנין אית

דרך אמנא מ כפ' תרומה ד' קנב פ"ג איתא ד' פתחין בד' אשון דשמה קדישא פ"ט :

הכמתה דקיימין למנדע (ויב ק"א כ' ר"ט ב) במראה או צדוא (תיקון י"א א' כ"א ר"ח א' ר"ס ב' ר"ס א') דהלמא צבין דנביאים ינקי מלעילא ואלין מארי דלמא או דמ"ה ינקי מהכא וכד מתהברא אחרת דא באתרא דלעילא בקשורא הדא כדון נביאים ינקי מכלא מעילא ומתתא בקשורא הדא ובגין כך אית משל במלייהו דלא לחתא נבואתהון כדקא יאות כמה דהוה ציה במשה דהוה לחתא נבואתיה בבלא. בגין דהסירו נפיק מעילא מאתר דכל נסורין נפקין מניה ומתא דרגיה ומתחין ינקי נבואתיה ונהיר מה דלא הוה כדון לבלא לכל שאר נביאין אינון מאריהון דלמא מאריהון דמראה כללו ינקי מאתר דא לתתא בלא חבורא דלעילא על ידא דדרגא אחרת תתאה מניה דאיבו לבר כמה דדרגא דנביאים דלעילא לא הוו המתין ליה נביאים בר על ידא דדרגא אחרת תתאה הכי נמי חלין דרגא דייקו דלחון איבו לעילא בהאי דרגא תתאה אבל לא התגליא לון חלא על ידא דדרגא אחרת לבר דאיבו תתאה מניה בגין דנפקא מהאי היכלא וזשא מלה עד הוה ממנה דקיימא על תרעה דהיכלא דא ומתמן לעילא ממנה דתחות ידיה וכן עד (ס"א ג' ב' ע) דכמה אינון דנפלי הוה מלה ומתערבו בהדיא ועל דא כד זשא לגביה דבר נש כמה אינון דמתערבו בהדיא ועל דא לא נהלחא מלה כדקא יאות. כד מתחריין חלין ארבע גלגלין בארבע אינון די באמנעיתא כדון כלשו אקרון חמודות ואינון מאריהון דמראה ובגין כך האי חיותא דקאמין ששא עלייהו ובגין כך אקרי דניאל איש חמודות דכתיב (דניאל ט) כי חמודות אתם. וכלא רזא כדקא יאות. ובאין אינון דידעין רזי דמאריהון למיכך בארתי קשום בעלמא דין ובעלמא דתתי:

(היכל טגה :ח)

היכלא תליתאס היכלא דא היכלא דקיימא צנכירו עלאה יתיר על כל אלין קדמאי. ציכילא דא קיימין ארבע פתחין חד לספר דרוס וחד לספר מורה חד לספר נפון וחד לספר מערב. בכל פתחא ופתחא אית ממנה חדא דקיימא ממנה על כל פתחא ופתחא. פתחא קדמאה דא פתחא דקיימא ציה חד ממנה מלכיא"ל שמים ואיבו שליטא על כל אינון פתחין דנפקי מצי דינא דמלכא לאתנא עלמא (בהסוה פתקא) בגין דהאי איבו ממנה לאתנא בהו דאינון פתקין ותרין סופרין תחות ידיה חד מיימנא וחד משמאלא. להלא אטייביבו תקיני פתקי לאתקנא עד לא יפקון מהאי תרעה לבר ויתמכרו בידת דהוה ממנה די ציכילא קדמאה דהא מומנא דאתחסרו בידא דהוה ממנה דציכילא קדמאה הוה נפקי מתמן ולית רשו לאתבא לון דהא מיד אודמן ממנה דספרת אחרת מסאבא מאריה דדינא קשיא תקיפא דלא מרחס וסנדיאל"ל (ס"א וסעדיאל"ל) שמים ואיבו ממנה על תרעה דהיכלא קדמאה (ס"א ג' ב' ע) דנפיק מעילא דא באתרא דלעילא דאיבו גיהנס וכמה אינון גרדינין נימוסין מתין לשייא בעלמא וזמינין למעבד דינא ובגין כך קיימא הסוה ממנה לעיינא בפתקין ואינון תרין סופרין דקיימי תחות ממנה דא שמיאל"ל וקומאל"ל אלין סופרין לאתקנא פתקין והסוה ממנה עלייהו דאיבו מלכיא"ל. בגין דבאינון היכלין די ציספר אחרת מסאבא אתפקידו ממנה ידישאן בהסוכא מאלין מתין די ציכילין אלין וכל אינון רוחין וכל אינון מתין דמתן כלשו לאבשא. הוה חזי האי סנדיאל"ל (ס"א ג' ב' ע) דנפיק מעילא דא באתרא דלעילא דאיבו גיהנס וכמה אינון גרדינין נימוסין מתין לשייא בעלמא וזמינין למעבד דינא ובגין כך קיימא הסוה ממנה לעיינא בפתקין ואינון תרין סופרין דקיימי תחות ממנה דא שמיאל"ל וקומאל"ל אלין סופרין לאתקנא פתקין והסוה ממנה עלייהו דאיבו מלכיא"ל. בגין דבאינון היכלין די ציספר אחרת מסאבא אתפקידו ממנה ידישאן בהסוכא מאלין מתין די ציכילין אלין וכל אינון רוחין וכל אינון מתין דמתן כלשו לאבשא. הוה חזי האי סנדיאל"ל (ס"א ג' ב' ע) דנפיק מעילא דא באתרא דלעילא דאיבו גיהנס וכמה אינון גרדינין נימוסין מתין לשייא בעלמא וזמינין למעבד דינא ובגין כך קיימא הסוה ממנה לעיינא בפתקין ואינון תרין סופרין דקיימי תחות ממנה דא שמיאל"ל וקומאל"ל אלין סופרין לאתקנא פתקין והסוה ממנה עלייהו

המתא וקיימא וזכיר להאי. בכלא התמנה האי רוחא ארפיאל"ל דקאמין ואיבו שליט על האי היכלא מכללא דא כד אתכליל רוחא צרוחה ובשם דא צדא לאתכללא כהדא אתצריאו אינון בליטין אחרנין דמתמן על עלמא ואלין אינון שרפים דשין דמקדשי למאריהון תלת זמין ביומא ואלין אינון דמדקדי עם דקייא אפילו כהד נימא דשערא ואלין אינון דקיימי לאענשא בהאי עלמא ובעלמא דתתי. ולאנון דמזולוי לבר נש דאליפו מניה אכילו מלה חדא באורייתא ולא מנהי ציה יקר ולכל אינון דמתמשי במאן דקארי שית סדרי משנה ליהדא יחודא דמאריהון כד מתישבין רוחא צרוחה על ואתהנין כהדא מהסוה נסירו נפקא חיותא חדא דשלא על אינון שרפים וארבע תחותה דאנטייהו אנפין דנער האי חיותא יופיא"ל שמים ואיבו קיימא בכל רזי דהכמתא וכל אינון מתתאין דהכמתא קיימין ציה האי חיותא קיימא למתעב אגרא מעס קב"ה למיכך לכל אינון דרדפי בתר כל מאריהון דהכמה ואפילו מכל צ"כ ואלפי חכמה למנדע למאריהון והסוה אגרא דהייב נשא דרדפי בתר חכמה למנדע למאריהון. וכד נפק צ"כ מהאי עלמא האי חיותא נפקא על ד' שרפים מעפפין ופאסת קמיה ולא שציק כל אינון גרדינין נימוסין די ציספרת אחרת למקרב בהדיא וכמה אינון שליטין דשם סחריה. ואלין שרפים כד נסלין ואתחייין אצפייין אינון שרפים נוחים דנפקו מהסוה נחש דגריס מותא לכל עלמא האי חיותא קדישא קיימא כד שמתא סלקא יתענת לגביה כדון שאל לה צדוא דהכמתא דמאריהו וכסוה היא חכמתא דרדיף אבתרא ואדבק (ס"א ג' ב' ע) הכי יתבי ליה אגריס. ואי יכיל לאדבקה ולא אדבקה דחי ליה לבר ולא שילא וקיימא תחות הסוה היכלא צכסופו. וכד נסלי דנפיישו אלין שרפים דתחותה כדון כלשו צכסי צנדייהו ואוקודן לה ואתוקדת ולא אתוקדת וקיימא ולא קיימא וסכי אתהנת בכל יומא נהירט ולא נהירט. ואע"ג דעובדין עבין אית לה בגין (נכאשיה ק"ג) דלית אגרא בהסוה עלמא כאינון דיישדלי צכמתא לאתכללא ציקרא דמאריהון ולית שעורא לאגרא דאינון דידעין חכמתא לאתכללא ציקרא דמאריהון. ובאה חולקיהו בעלמא דין ובעלמא דתתי דכתיב (ישעי ג) אשרי אדם מלא חכמה ואדם יפיק תבנה. רוחא דא שלשא על כלא בלא כלין צה כלא אסתכין לגביה האי חיותא שלשא על ארבע אחרנין וארבע גלגלין לכל חד וחד. גלגלא חדא אסתכי לספר מורה. וגלגלא חדא אסתכי לספר דרוס. וגלגלא חדא אסתכי לספר מערב. וכל חד וחד בתלת סופין. גלגלא דלספר מורה (ס"א ג' ב' ע) אל בשם א' (ס"א) חניאל"ל שמים. גלגלא דלספר לפון קרשיאל"ל שמים. גלגלא דלספר דרוס פוריאל"ל שמים. גלגלא דלספר מערב עניאל"ל שמים. ואינון תלת סמכין דאינון לכל חד וחד כלשו אסתכין לאמנעיתא בגין דאמנעיתא איבו נסיל לון וכלשו נסלי בגיניה דאמנעיתא אלין דקיימי באמנעיתא כלשו מתין בשירתא ואלין דימינא אמרי שירתא דסלקא רעותא לעילא ואמרי קדוש ואלין דשחאלא אמרי שירתא וסלכי רעותא לעילא ואמרי צורך קדוש לעילא וצורך לתתא אלין דקיימי לעילא לספר ימינא נסלי קדושה ומתהבראן בקדושה בכל אינון דידעין לקדשא למאריהון ציחודא צדוא דהכמתא. ואלין דקיימי בשחאלא נסלי קדושה ומתהבראן בכל אינון דלא ידעין לקדשא למאריהון כדקא יאות וכלשו כלין אלין באלין ציחודא חדא ומתקראן דא צדא עד דכלשו ארפיאל"ל קשורא חדא ורוחא חדא ומתקשרין באינון דלעילא להאי כלא סד לאתכללא דא צדא. מאתר דא ינקי כל אינון מאריהון

(ו' א') דיתפנים לבתר. והאי תתגשיל בלא רשו ועג דא כתיב (פשי יג) ויש נספה בלא משפט. ורזא דא כתיב (בראשית א) והנה סוב מאד ותינין והנה סוב מאד דא מלאך המות דלקדים ליה עד לא יתפנים לבתר. והאי ממנא דקאים על האי פתחא אטיל נשמתיה וסלקא לה לעילא יי"ג י"ב שנין ולתתא אתדן על חובי דאזוי ואתמסר בידא דהאי אסכרא דקארמן. וכל חד וחד היכלא דא לקביל היכלא דא. דא בהפוכא מן דא כדקארמן. והאי פתחא איזו לסטר לפון:

פתחא רביעאה פתחא דא קיימא לאסוותא ואקרי פתחא דאסוותא בהאי פתחא קיימא חד ממנא (כינא א') פדויאל שמיא והאי קיימא על כל אינון אסוותא דעלמא ולא עלא ללותין דכל חינון מארי דמכאובין ומרעין ונערין והאי איזו סליק בכל (י"א לכל) אינון ללותין ואטיל לון קמי קודשא בריך הוא והאי איזו (איוב ג) מלאך מליך אחד ממי אלף. בגין דאינון אלף קיימין בהסווא פתחא אבאי חד מנייהו וכתיב ויחננו ויאמר פדעסו מרדת שחת מלאחי כופר בגין דסליק בהאי (י"א לסחי) ללותא וקיימא מליך טיב עליה דבר נש וארכר זכותיה דעבד קמי מלכא קדישא בגין דהאי איזו דקיימא תדיר לבס. ועל דא כל אסוותא קיימא בהאי פתחא די פדויאל ממנא ביה. פתחא דא איזו לסטר מערב ובגין די אלון ארבע פתחין קיימין בהיכלא דא. בהיכלא דא קיימא רוחא חדא דלקרי נגה האי איזו רוחא שליטא בהאי היכלא כל יוזא וכל תיאוברתא קיימאן ביה. האי רוחא איזו קיימא לכל אינון דאית לון חולקא בעלמא דאית דא אעטר לאינון נשמתין בזיוא דיקרא בגין למנדע כל אינון ריחין די בהיכלין אחרנין דא איזו בר עלמא דאית ויעבר בכלא ולית מאן דימחי צדיה. האי רוחא איזו רוחא דכיא בירי מחלין תחלין זריאל שמיא מהסווא משחא דרבות קדשא דנגיד מעלמא דאית נגיד ביה ומסווא משחא ארצרי (י"א ארצרי) ואלמא והאי איזו נר כמה דאית אמר (האליס קג) ערכתה נר למשיחי. בגין דהאי איזו סדורא לאדלקא בזוינן מתתא לעילא כד שרא עליה נהירו דנגיד מעלמא בגין דהאי מתסדר כד אפכלילו ביה כל אינון תחלין לתתא. וכד ארסור האי רוחא בכל אינון תחלין ונאיר כדן אטיק מיה נהורא חד די שמיא אקריאל (ס"א אהדיאל) והאי איזו כליל ברואח דא. האי קיימא תחות (ס"א האי) רוחא לאמשכא (ס"א לאמשכא) לכל אינון נשמתין דסלקין דאית לון חולקא בעלמא דאית ותחזון אלסלקא לעילא בגין דכד נשמתא סלקא ועאלת באינון היכלין תחלין רשימא איזו בעשרין (י"א א') ותרין תחלין דאורייתא דרשימין בהאי נשמתא. וכד נשמתא זכאה וקאמת קמיה דהסווא רוחא דא ממנא אהדיאל משה לון. וסלקין ועאלין בהסווא נהר דינור וסלקין ואתקריבו לקרבנא האי נהורא כליל בתלת נהרין בגין דהסווא רבות משחא אתכליל בתלת גוויין. וכד נליץ האי נהורא נליץ מניה עשרין ותרין (תחזון) נהורין לקבל כ"ב תחזון דאורייתא דרשימין בהאי נשמתא. ואלין עשרין ותרין נהורין כלסו ממנן עשרין דקיימי עמיה וכלסו אתקרון על שמה דהאי נהורא דעלייהו וכלסו אתכלילו ביה. האי נהורא בכל אינון נהורין אתכליל בהאי רוחא והאי רוחא כליל ביה ואסתבי לאתשיבא גי היכלא רביעאה רוחא דא כד אתכליל מנהורא דא ומכלסו נהורין כד חייין לאתכללא נפקא מנייהו חד חיותא קדישא כלילא בתרי גוויי אריה ושרא ואיזו חד דוקא והאי אקרי אהדיאל (י"א אהדיאל) והאי חיותא קדישא נפקי מנליהו דילס כד מטי נהירו

עלייהו. וכדן כרוזין נפקין וכמה גרדיני שפיין בעלמא זסווא דינא אשתתיה ועל דא ממנא דא קיימא לעיינא בעתקין ולא תקבל ניזויסי פתקין עד לא נפקו מהאי פתחא והאי פתחא איזו פתחא דדרוס. פתחא תנינא דא פתחא דחיין ומוחין תליין ביה בגין דבהאי פתחא תתמין תתמין דכל פתקין דכיון דפתקין אתקנו כדקא יאית חד שמשא זמין גזריאל שמיא ונכיל פתקין בהאי פתחא תנינא ותמן תתמין לסו. ממנא חדא קיימא על הסווא פתחא ועזריאל שמיא וכל פתחא ופתחא אתקרי על שמה דהסווא ממנא דאתפקדה עליה האי ממנא תחות שלטניה ותחות ידיה תרין שמשין די שמשן (ס"א ספדי"א) סבוריא עדיאל. חד מימנא וחד משמאלא. הסווא מימנא ביה תליין חיון והסווא דשמאלא ביה תליא מותא. ותרין תותמין בידייהו תותם חיים והותם מות. דא קאים לספרא דא ודא קאים לספרא דא האי פתחא סתים כל יומי שמה זמיומא דשבתא זמיומא דהדשא אפתחה לאחורא חיים בהסווא חותמא דתליין ביה חיון בגין דשבת וחדש חותמא דחיים אתקיים בהו. מזיומא דכפורי דשראל כלסו קיימי בצלותין ובעתותין ומשתדלי בצולחנא דמאריהון סתים הסווא פתחא עד שעתא דללותא דימנא. כיון דאעבר האי ללותא דמנחא מתער בי דינא דהיכלא דזכותא חד אוירא נפקא ופתחא דא אפתחא והאי מוחא דהיכלא דא קיימא ואינון תרין שמשין חד מימנא וחד משמאלא ומוחיה דחיים ומוחיה בידייהו וכל פתקין דעלמא קמייכו וכדן אסתמו הן לחיים הן למות ודא הוא פתחא דמזרח. פתחא תליתאה דא פתחא דקיימא בקיימא למנדע כל אינון די דינא יעבר עלייהו בין למרעין בין למכאובין בין למכסו. דינא דא קיימא למותא. כד תרעא דפתחא דא סגיר כדן דינא ארשרים על בר נש דלא תייבין ליה בר בחילא דללותא תקיפא ותיוברתא שליט. דכתיב (איוב יב) יסגור על איש ולא יפתח. חד ממנא קיימא על פתחא דא וקפליאל שמיא והאי ממנא על פתחא דא בגין לסגורא האי פתחא על הסווא בר נש דאתחזו לאתענשא בגין דלא יתקבל בצלותא עד דיסוב לקמי מאריה. ובהסווא זמנא דאתגור דינא בצבתי דלא תאזבו באינון רביין ועירין חד ממנא שמשא תחות ידיה עזריאל שמיא ונפק וכרוז לסטר שמאלא עד דאתער חד רוחא דאיזו רוחא דגינון (י"ד כו) ארצרי בצגינון דסיירא וקרי אסכרא והאי איזו רוחא דקיימא על דנגא (ספדי"א אריה פתחא) רביעאה בהיכלא תליתאה די בצטר מסבבא ודא קיימא על קטולא דלהון ויתחזו לון לרביי כאתתא דרביאה לרביי ואחידת לון וקשלת לון יכדן הייא נשמתא סלקא ואחיד לה האי ממנא וסלקא לה לממנא דקיימא על היכלא רביעאה והסווא ממנא מגדלא לון ואשתעשע צבו וסלק לון לאתחזאה קמי מלכא קדישא בכל שבת ושבת ובכל ריש ירחא וריש ירחא ואתחזון קמיה ואתצרכון מניה. ובשעתא דרובא שלשא אסתכל צבו קודשא בריך הוא וחיים על עלמא. וכל אינון רביין דלא אשלימו שנין עד תליסר שנין יומא עד כלסו אתמסרו בידא דהאי (ס"א תתליסר שנין עד עשרים כלסו אתמסרו על ידא דרוחא אחרא דלקרי אגיריסי"ן דנפקא מהאי נחש (ס"א עקיימא) עמיקא דגריס מותא לכל עלמא ואיזו יר ברע. מעשרין שנין ועלילא אתדן צר נש מצי דינא אחר דלקרי זכותא איזו בגרמיה אהא ובחובי אתדן ואתמסר בידא דהאי חיוא דאיזו מלאך המות (בגין דהא מעשרין שנין ולתתא עד תליסר שנין) האי רוחא דקיימא ביה נכחש אזיל להתריה דא אגיריסי"ן דקארמן. בגין דלא ארנשש כד הסו רביא דיקא כדקא יאית. ותמי ביה סימן

היו דהוי רוחא פלאה כס ארבע אופנים כלין בכל גוונן
 אינון דהיאיל יסדריאל אסדוריא (פדוס יד נ) אסימוץ
 (ס"א אסימוץ) כל אלן בתמיח נדיפן. ואלין אינון ממנ
 על כל חילי שמיח תניח קרבה בגין דלחו אשתכח קרבה
 בעלמא או עקידו דמלכותא מתארייכו עד דחילי שמיח
 וכוכביא דשאר רקיען כלסו אחזו קרבין וסכוכין אלין
 באלין. ואלין ארבע אופנים קיימי עלייהו לארבע ססרין
 דעלמא אלין ארבע כד נסלין לאגחא קרבין מרזא דהיכלא
 דלעילא נסלין דהיסו בי דינא וקרי זכותא מויעא דהון
 אפיקו כמה חילין ומשרין לית לון הושבנא וכלו קיימי
 תחת אלין אופנים. מנסון קיימי על שירתא ומנסון שליח
 על עלמא. לקבל אינון שליחן דלססר מסאבא דנפסי מנו
 הסו היכלא תליחא דילס ואינון מקרני עלמא לאבשא.
 ואלין אשתכחו לקבלייהו דלא ישלסו לגבי אינון דמשתדלי
 באורייתא כמה דתא אחר (תהינא לא) כי מלאכו יזסו לך
 לשמרך בכל דרכך וכתיב על כפיס ישאוך סן תנוף באבן
 וגו'. דא אבן נגף לור מכשול. האי אקרי אבן נגף לור
 מכשול. והאי אקרי (ישינא כח) אבן בוחן פנה יקרת לור
 ישראל. וכלא קיימא דא לקבל דא. מרזא דהיכלא תליחא
 די בסערא אחרא נפסי תרין רוחין דאקרון א"ח ומתא
 ומתרין אלין נפסי כל אינון שליחן דאזלין לאבשא בני
 כסא מאורחא דקיש ואלין אינון דקיימאן ואקדימו על בר נס
 דקא אזיל לאורחא דמלוה. ועל דא אלין אופנים קיימו
 לקבלייהו בגין לאגנא עליה דבר נס דלא יתנוקין מאלין
 תרין רוחין דחיל משה כד הוה נחית מן סורא דכתיב
 (דברים ט) כי יגורתי מפני האף והתמה. באמלעיתא דהיכלא
 דא אית אחרא אחרא דקיימא לעילא לעילא בארבע כחתיין
 לארבע ססרי עלמא עשר ממנן לכל פתחא ופתחא וחד ממנא
 עלייהו. והאי כליל כנהורא דאקרי אסדריאל והאי אינון אופן
 בתוך האופן משלכין דא ברא. אלין מ' נסלי דינא חבי
 זכותא לאלקאה להא נשמחא דחבאת (ס"א ובעתא) לאלקאה
 לאלין קיימי בשל-זבי נורא לגבי אינון כשמתיין וסאסין לבר
 מהיכלא דא ואלקאן לנשמחא דא וקיימא כויפא לבר כל אינון
 יומין דתתגורת עליה ולא עלת לפרגודא ואלין ארבעים אינון
 דקיימיין ואזיפו ומנדין לכל אינון דאפיקו משומייהו מלה דלא
 אלפסריכא וכתר דא אפיקו משומייהו תלס קדישא תלס
 דאורייתא ומנסני פומייהו כס ואלין קיימי ומנדין לון וקיימי
 כסאי נדוייא ארבעין יומין דלא אשתמע ללותהון וכן לכל
 אינון דחאבו אינון חובין דבעיין לנופא עשרה כרוזין נפקי
 בכל יומא ומכזי בכל אינון קיעיין ובכל אינון חילין ומשריין
 אזדכרו בפלגיא דהיו כויפא. כויפא איסו על חובא פלוגי
 דעבד עד דתב קמי מאריה רחמנא לישובן. כד תב מהסו
 חובא מתכנסי אלין ארבעין ושראן ליה וכדין אכריוו עליה
 פלגיא שרא כויפא מכאן ולהלאה ללותיה עאלת. ועד לא תב
 כויפא איסו לעילא ותתא ונסירו דמאריה אשתעי מיה אפילו
 בליליא כשמתייה כויפא דתתמיין ליה כל פרעי שמיח ולא ספקא
 ודחין לס לבר. האי אופן דקיימא על אלין ארבעין כד נסיל
 מסא להסו אחר דאקרי תא סרנייס וכד עאל עאלו עמיה
 אינון ארבעין די ממנן בארבע פתחין וסלקין כל אינון מניכין
 די דבבא ואלין אינון מלאכין דאקרון השמלייס ואינון מניכין
 וסיפין ורומחין דרספי לאגנא עלייהו דישראל משאר עמין
 ולאגנא קרבה כסו ולנקמא לון כפוס שעתא בלא אריכו.
 ובגין כך אקרי תא סרנייס אחר דאינון רליס רכסי ואזו
 לאגנא ולנקמא מוקיין לקבל רליס אמרנין דרספי לאבשא
 ולא-יעא מזלין לנשפאה עלייהו ורזא דא (אסתר ג) סרנייס

ילאו דתופים רליס מססרא דא ורליס מססרא דא ובנייהו
 (ש"ח) והעיר שושן לסלה ושמה לא נבוכה. אי מקדמי
 אלין דסכא סעיר שושן שמה. ואי מקדמי אלין דססרא
 אחרא סעיר שושן נבוכה. והא אוקימנא דבכלא קיימין אלין
 לקבל אלין ססרא דא לקבל ססרא דא. ובגין כך אלין אינון
 תניין לכלא כד סלקין אלין באלין נפק חד אורא דלעילא
 ואתעבידו כלכו מנגן חד וסימניך (נגיאת) אכני מנגן לך.
 תריסר גלגלין אינון דסחראן נו היכלא דא ואינון אקרון
 שרפים דתריין גוויין הוור וסומק רחמי ודינא אלין אינון קיימי
 לאגנא תדיר על כל אינון מחרי דלערא דלערין לון שאר
 עמין ודחקין לון ואקרון חלונות. והיינו דכתיב (שיר ג)
 משניה מן החלונות. ואלין קיימי לאסתכלא כל אינון דמלגן
 ללותייהו דמקדמי לבי כנישתא ואתרונן מאינון עשרה קדמאי
 כדין סלקין וכתבין לון לעילא בגין דלחין אקרון חבדים
 לגבייהו סה"ד (ש"ח) חבדים מקשיבים לקולך השמעיני.
 זכאין אינון לריקיא דידעי לסדרא ללותהון כדקא יאות בגין
 דכד האי ללותא שרחת לאסתכלא אלין סלקין כסאי ללותא
 ועאלין בכל אינון קיעיין ובכל אינון סיכלין עד טרעא
 דפתחא עלאה ועאלת הסו ללותא קמי מלכא לאתערסא כמה
 דתתמר. תא חוי כל אינון דמללאן ללותין ומקדסי למחריהון
 ברעותא שליס האי ללותא כסאי לאפקא לס מנו מחשבה
 וברעותא דמלולא ורזא ודין אפקדש שמיס דקב"ה וכד
 משתא לגבי אלין חבדים כלכו נסלי להסו ללותא ואזלין
 כהדא עד היכלא רביעאה כהסו פתחא. ואלין משבתין
 כהסו זמנא דמללאן ללותין וזקדסי כהסו זמנא אלין אינון
 די ממנן ביממא ככו צישראל למסוי עמהון חברים (ס"א ולא
 בלילא דחיינון) ובליילא באינון אחרשין דאמרי שירתא בליליא
 ות"ח כתיב (פסלי כח) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר
 הוא לאיש משחית והא איקמיס בגין דמנע ברכאן דקב"ה
 דהיו אביו כמה דכתיב (דברים ג) שאל אביך ויגדך. וכתיב
 (פסלי כג) ישמח אביך ואוקמוס. חבר הוא לאיש משחית.
 מאן איש משחית דא איסו הסו איש דפניס לסיסרא ואקרי
 (ש"ח) איש תהפוכות (תהינא קח) איש לשון (נגיאת) איש
 יודע ליד איש שדה והאי איסו איש משחית דהאי איסו מנע
 ברכאן מעלמא. אוף הכי מאן דמנע ברכאן מעלמא חבר הוא
 להאי איש משחית כדקאמרן. ודא הוא רזא. בגין דלאספריך
 ליה לבר פס לברכא לקב"ה ולללאה ללותיס כדקא יאות. בגין
 דיתברך שמיס קדישא ויתחבר באלין חברים קדישין ולא יפגוס
 ללותיס בגין דימנע ברכאן מעלמא ויתחבר כהסו חבר איש משחית
 דהיו מנע ברכאן מעלמא וגריס מותא לכלכו כתיב (דברים יח)
 וחובר חבר מאי וחובר חבר הסו מאן דאזיל בתר ססרא
 אחרא וחרס חרשין איסו משך עליה רוחא אחרא מסאבא
 ואתחבר כהסו חברותא דהסו חבר רע ושארי בחברותא
 כהדיס הסו חבר איש משחית. אמאי אקרי חבר בגין
 דכשעתא דאתיליד בר נס אתחבר עמיה ותדיר קיימא כהדיס
 חבר. לכתר אתהפך ליה חבר איש משחית. וכדי אית כססרא
 דקרישא בסערא דיימנא חבר סוב דעבד שיכו עמיה דבר
 כס בעלמא דין ובעלמא דרתי ואלין חברים קיימי תדיר עליה
 דבר נס בחברותא חדא לשיבא ליה ולאגנא עליה ולמחוי
 עמיס חברים לקדשא שמה דמחריהון ולמורא ולשכחא קמיה
 תדיר. מאלין נפקי ארבע סמכין אחרנין לאינון תריסר דקאמרן
 הכי חברים ואלין אינון קיימי לגבי אינון דעסין עימא
 לאבשא ללדיקיא. אף על גב דלא עבדי וסלקי ואודעי מלה
 לעילא ובסלי להסו עימא ואלין אקרון ארלייס ואף על גב
 דכלסו אתמנין לרא כל חד וקד תתמנא ואתפקד על מלין
 ידיעא

לללא ביה כדקא יאות דהא בית הכנסת לפתח לקבל בית הכנסת דלעילא . בית הכנסת דלעילא דתיב ביה (ש נ) חלונות כמה דאחרן הכי נמי לתתא . לעילא כנסת הגדולה אית ביה תריסר חלונות עלאין הכי נמי להאי בית הכנסת תתאה וכלא קיימאן דא לקבל דא בגין דעלמין קיימין אלן צנונא דאלין וקצ"ה סליק יקריה צכלא וע"ד ציום רעס ימלסוה ה' כד שלפא הויה ספרא צישא ימלסוה ס' . כנונא דא הוי ממנא יהודא"ל קיימא על כל אינון דחייבי על מסכני כד"ה אשדי משכיל אל על וצנין דא כלל קיימא צהיכלא דא והיכלא דא אתכליל צהיכלא אחרא רביעאס דתמן סוה גורין ודינין לכלא . זאס חולקיה מאן דידע גנזי דמאריה ליחדא ליה ולקדשא שמיא דמאריה תדירא לחזכי ליה צעלמא דין ובעלמא דהאי

(היכל סוכות גבורה)

היכלא רביעאס היכלא דא די קצ"ה אשתמוע שולמניה צארעא צגיגיה ודא איהו היכלא דקיימא למסר אורחיו דאורייתא . דא היכלא אקרי זכותא דביה אפדנו כל דינין דעלמא וכל זכיון וכל חובין וכל עונשין וכל אגר סב לאינון דנערי פקודי אורייתא . היכלא דא דכות משניה מכל שאר היכלין והאי היכלא כלין ביה ארבע היכלין משנין דא מן דא וכלהו חד היכלא . צהיכלא דא אית רוחא חדא דאקרי זכ"ה אל והיכלא דא אקרי על שמיא זכות והאי איהו אל והכא אהרנו כל דינין דעלמא והאי איהו רזא דכתיב (תהלים ו) ואל זעם צכל יום . ד' היכלין ד' אלן דאינון צהיכלא דא דא לנו מן דא כללו כלין דא צדא וכלהו חד היכלא ואקרי זכותא ארבע היכלין אלן אית להו פתחין חד ממנא עלאה דקיימא לצר לפתחא קדמאה דהיכלא דא סכסכ"ה שמיא ועל שמיא דא אית ממנא אחרא לספרא אחרא דשמאלא דנשל דינין צההוא היכלא דליה לאתערא למעבד צעלמא וצנין דנשיל מניה אקרי על שמיא סכסכ"ה והיו שליט על ההוא אסכר"ה דרביי והאי ממנא עלאה סכסכ"ה כד נשיל דינא אכריו לאינון ממנן דקיימין על תריסר פתחין ואינון כרוזין דמכריו כל אינון דינין דאהדנו מסיכלא דזכותא דא . רוחא דא דנשיל כלל דאקרי זכות אל דקאמרן כלל כליל ביה מניה נפקו שבעין נסורין נליין . וכלהו צעגולא קיימי בגין לאחזאה דא צדא דלא אתכסי דא מן דא כל זכיון וכל עונשין וכל דינין קמי כללו נסורין אלן קיימין מינייהו נפקו עריין נסורין דקיימי קמייהו תדיר . ואלין ע' נסורין ופרין נסורין דקיימי קמייהו אינון לנו צאמלעיתא דהיכלא ועל רזא דהיכלא דא כתיב (ש"ו) שררך אגן ססר אל יחסר הסוג בעסק ערמת חסיה וגו' . לקבל אינון נפקי שבעין ופרין נסורין אחרנין מספרא דימינא ושבעין ופרין נסורין אחרנין מספרא דשמאלא . ואלן קדמאי אינון פנימאי לנו צאמלעיתא דהיכלא . לקמי נסורין אלן עלאין כל זכיון וכל חובין לאתכסא . כל עובדין דעלמא מאלין פנימאי נפקי . אשתכחו כלל נסורין דנפקי מרוחא דא עלאה מאסן ושית סרי נסורין וכללו כלין צרווא דא . אינון פרין נסורין דקיימי קמי אינון שבעין אינון ססדי ססדוואם תדיר וכסבי פתקי דינא דזכו או דחובה . אלן שבעין אינון גורין גורין ודינין דינין . וכל דינין דעלמא סן לצב סן לביש סכא איהו . רוחא דא דהיו זכות אל דקאמרן ביה רשימין תלון אמוון דמדבקן ביה מלעילא דאינון יס"ו . וסא אוקימא דכד אלן אמוון מדבקאן צהאי אחר לאתדבקוואם דכריא צנוקבא דין אמרשימו צהאי רוחא אינון אמוון וסכא אחר דוד (תהלים נד) ויהי ס' לי למשגב ואלהי לצור מסמי .

רח

דימאן . וסווא אלן ליה לון חושבנא . אלן ארבע קיימי לארבע ספרי עלמא וכל חד קאים לאשגחא עלייהו דישאלא . ואלן אקרין תרכיב כד"ה (ש"ו) מליץ מן הסרכים . שמיא דאלין ארבע דאקרין תרכיב . עיגאל . עירי"ה . (ג"ה עוריי"ה) עיריאל . יסיראל . עיגאל איהו קאים לספר מזרח ודא קיימא לאשגחא על כל אינון דעבדין עובדין סבין ועל כל אינון דמחשבי מחשבה דמלוה אף על גב דלא יכלי למעבד . עירי"ה קיימא לספר דרום ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דמנחמי למסכנא או דלערי לבייטו עליה אע"ג דלא יכלי לייחב ליה . ולאינון דאזלי לאורחא דמלוה ולאינון דעבדי חסד עם מתים ואיהו קיימא קיימא דאמת והאי אמתנא לאדכרה ליה לעילא ולאחקא דיוקניה לעילא לאעלא ליה לעלמא דהאי . עיריאל קיימא לספר אמוון ודא קיימא לאשגחא לכל אינון דחשיבו למעבד צישין ולא עבדי או צעאן ליחסי ואריו למעבד ואחקק ציגריה וכל עבדי . ויריאל קיימא לספר מעבד והאי קיימא לאשגחא לכל אינון דלעמי צבורייתא ועיילי צנייטו למלעי צבורייתא לבי רב ולכל אינון דמסכילי על מרע כד איהו צבי מרעיה ואשגחו עליה ואודיעו ליה דיסתכל צחוביו וצעודיו ויחזב מינייהו למאריה . בגין דכל מאן דישתל צההוא מרע דיסתכל צעודיו ויחזב צתיובתא קמי קודשא בריך הוא איהו גריס ליה לאשגחא ולאחזא ליה רוחיה ועל דא כתיב (תהלים טו) אשדי משכיל אל דל ציום רעה ימלסוה ה' . מאי ציום רעה ציום רע מצני ליה . אלל ציום רעס ציומא דשלפא ההוא רעה למיסב נשמתיה . אשדי משכיל אל דל דא הוא מרע כמה דתא אחר (שמואל ג"ה) מדוע אתה ככה דל צן המלך . ובגין כך ציום רעה ימלסוה ה' ואלין (ס"ה אינון דמסכילי) דאינון מסכילי צההוא מרע לאחזא ליה מחוביו גבי קצ"ה כמה דאוקימנא . צהיכלא דא קיימא עליה לאשגחא ציומא דשריא דינא על עלמא יסתויב מניה כמה דתא אחר ציום רעה ימלסוה ה' . יומא דאתמסר דינא לההיא רעה לשלפא ביה (ש"ו עגמא) וכלהו אלן קיימי לאשגחא . ועל דא אקרין תרכיב . ציומא דרשא שסכא כד קודשא בריך הוא קאים דינא על עלמא וסווא ספרא צישא אתי לאשגחא דין מתכסי על סני וקיימין קמי קודשא בריך הוא וכדין מתעסקין כללו וקיימין קמי קודשא צ"ה צההוא זמנא מה כתיב ישיגח מן החלונות יליץ מן הסרכים . מליץ כמאן דאשגחא מאתר דקיק דחמי ולא חמי כל מה דאנשריך ולצתר משגיח מן החלונות אחר אשגחוא יתיר דפתח פתחין לרחמא על כלל . וכד קודשא בריך הוא אשגחא על עלמא אסתכל צאלין חלונות וצאלן תרכיב ותיים על כלל וכדין כד ישראל תקעין צההוא שופר ואשתר מתתא ההוא קול דנפיק משופר כליל מאשא ומיא ורוחא ואשתביד מכלל ההוא קול . בגין לאתערא קול עלאה דנפקא מנו ההוא שופר דהיו כנונא דא כליל צאשא וצמיא ורוחא כדין כרווא נפקא ואכריו צכללו רקייעין . ואחר קול דודי סנה זס צא וגו' משגיח מן החלונות מליץ מן הסרכים . וכדין ידעי כללו דסא קודשא בריך הוא חייס עלייהו דישאלא ואמרי וצאלן אינון ישראל דאית לון עיטא צארעא בגין לאתערא רחמי מלעילא כדין כתיב (תהלים פט) אשדי סעס יודעי פרועה . יודעי פרועה ודאי יודעי פרועה מסבירי סאי פרועה דהיו דינא קשיא דכלל אהדנו צה . זאלן אינון ישראל צעלמא דין ובעלמא דהאי בגין דאינון ידעי אורחיו דקצ"ה ידעי למסך צבורחוי וליחדא יחודא דקא אית . אלן חלונות ואלין תרכיב קיימי כללו לאחזא כל ללוטין דסלקין מסתא לעילא ואשגחא צהו לאעלא לון קמי קצ"ה . ועל דא כל בית הכנסת דלאו ביה חלונות לאו אחר

רוח דרוחא דא דאקרי א"ל ורוח דאינון אתון דרשימין ציה דאקרון ית"ו אלין תלת סערין דכוורין דקאמרן אינון תלת צמי דינון דמתפלגי בדינין אחרנין במלי דעלמא בעותרא צמסכנו צמרעין בשלימו דאינון ארבע היכלין דאינון מתקנין לכל אינון אחרנין. תרין היכלין לאלין תרי ספרי כהורין אחרנין וחד היכלא לכל אינון ווארי דעיינין דעזרי חיסבנא מכל עובדין דעלמא. וחד היכלא לסופרין אחרנין די תחית אליון קדמאי פנימאי. אלין ארבע היכלין כלילין בהיכלא דא דאקרי על שמו דהאי רוחא זכותא דקאמרן. בכל פתחא ופתחא דאלין היכלין אית ממנא חד :

בפתחא קדמאה אית ממנא חדא דשמיס אקרי גוריא"ל לפתחא דקדמא דשמיס סכסכי"ס דמניה נסיל הוי ממנא אחרא הווא ממנא איהו לנלאה דינון דאתדנו ואתגזרו להסווא ממנא קדמאה דשמיס סכסכי"ס דמניה נסיל הוי ממנא אחרא דקיימא על היכלא דספרא אחרא וקיימא על הסכרא דרביי דקאמרן. והאי ממנא גוריא"ל נסיל מלא דבי דינא פנימאה דכלא דאתגזר פמן וכדין אודיע מלא להאי ממנא דלבר וכל אינון כרוזי ומכרוזי וכל רקיעין כך וכך אתגזר מצי מלכא עד דנסיל הווא מלא בהיכלא דלתא ומתמן נפקי ומכרוזי מלא עד דאשתיעו צכלהו רקיעין תתאין ונחתי ואודעי ילד לכלהו דלתתא ונסלי מלא כלבו תתאין מדרגא לדרגא אהילו נפרי שמיא ועופי דארעא כלבו נסלי מלא ואודעי לה בעלמא עד דנשלי מלא כל אינון גרדיני ניוסין ואחויין בעלמא לבני נשא ואתיא הווא מלא לזמן קריב. ולזמנין דהסווא מלא דאנעריכא לזלכי ארעא דאינון מתמן לאתנא ולדברא עמא דאודיעין הווא מלא עד רקיעא דשמאחא דלתתא וקיימא תמן עד דאינון מתמן שמעין דאתמנון על שמאחא נסלי הווא מלא ואודעי לה לאינון מתמן עלאין די בצסר אחרא ואינון מודיעין הווא מלא מלכי ארעא דאינון בצסרא דלהון. וכד הווא נביאים צבו בישראל הווא נסלין נבואה דלהון מתרין עמודין עלאין דאורייתא סתיד עליהו לכתא דאסתלקו נביאים מעלמא ואחו מארי דמראח ומארי דהלצא נסלי ילד מאתריה דקאמרן וכד מלכי הווא צינייהו דישראל ונביאים אסתלקו ומארי דהלמא ויראש לא אשתכחו אודיעין מלא לאינון מלכין מהאי פתחא דקאריין. ואי תימא הווא נסיל מלא מהאי אחר. ת"ס כל דרגא ודרגא וכל פתחא ופתחא כלבו אית לון לבר מימן ידיען דאתמנון (בצסרא דהסין) בכל אינון רקיעין עד דנחתי לתתא דרקיעין תתאין ואודיעין מלא לאינון דאנעריך בגין דהא מהלין היכלין דאינון ספרא דקדוש ורוח דמסימנותא אהפרשו דרגין לתתא כלבו צרוח דמסימנותא ונחתו דרגין על דרגין עד דפרתין מהאי עלמא ואתמנון ציה. מנהון נעשרא צבי נשא מספרא אחרא ומנויקי עלמא וצאינון אורחי דקא אלי. ומנהון לבייעא לבני נשא כד אתאן לאתדכאה. ומנהון למעבד אתין יכהין בעלמא. ומנהון דקיימי לאשגחא צעובדין דצבי נשא למסוד סהודותא וכן (בגווא דא) מתפרשין כמה דרגין לספרייהו וכלא צרוח דמסימנותא עלאס דקדושא עלאס. כגווא דא בצסרא אחרא ספרא מסאבא מתפרשין דרגין מאינון היכלין לתתא כלבו דרגין לאבשא ולנאספא עלמא. מסוון קיימי לאספאה צבי נשא מאורחא סב לאורח ציסא ומנסון קיימי לאבא צבי נשא לאינון דאתו לאסתאבא כמה דתינין אתא דר נא לאסתאבא מסאבין ליה צהאי עלמא ומסאבין ליה צהאי עלמא ואינון אקרו לואש רוחתא דר"ס (ישעי"ג) לא סאמר לו. ואינון דרגין דקיימן לסאבא יסיר וצגין כך

אלין תדיר לקבל אליו וכלא איהו דברגין ידיעאן דקא חיי : פתחא תניינא צהאי פתחא אית ממנא דהריאל"ל שמיא והאי לספר ימינא והאי איהו ממנא לאעלא כל זכותין דצבו צהו צבי נשא בגין דיתדן צ"ג לסב עליהו. כד אתדן לסב ואינון זכיון קיימן סגיאן על חווי צבי נשא כדין האי ממנא פקוד על אנרא והולקא דאינון זכיון ואגדן לסב ואפיק הסווא דינא ומני ליה להסווא ממנא דאקרי "סד"יאל די בהיכלא תליתאה. וכדין א"ל (וי"ג ג) פדעכו מרתא שחא צגין וכד צר נא קאים צבי מרעיה ואתפסו צמפיוסו דמלכא כדין אתדן צר נא וכל זכו וכל חובא דעבד צהאי עלמא כלא עאל צהאי היכלא להתדנא וכד אתדן לסב צהאי פתחא נסיק דיניס לסב לימינא דהאי ממנא דהריאל"ל דקיימא ציה ואודיעיה דיניס לסב עד דאשחויצ ונחתא הסווא דינא בכל אינון ממנן דרגין דאשתמודעו לסב לתתא כלבו דרגין על דרגין וכלא צין לסב צין לביס מצי מלכא אתדן הסווא צר נא

פתחא תליתאה צהאי פתחא אית ממנא חד גוריא"ל שמיא והאי לספר שמאלא והאי איהו ממנא לאעלא (ס"א לאתקלא) כל חובין וכל בישין דצ"ג אססי אבהתייוו צהאי עלמא ונחתי לון נו מתקלא לאתקלא צאינון זכיון דעאלו צידא דהסווא ממנא אחרא דקאמרן. והסווא מתקלא קיימא נו פתחא רביעאה ותון אתקלו זכיון וחובין כחדא מתן דנלא מיייהו הכי אית ליה ממנן צהסווא ספרא אי נלחן זכיון כמה ממנן אית בצסרא דימינא ונסלי הסווא אינון ימעצבין בישין ומרעין מהסווא צר נא עד דאשחויצ. אי נלחן חובין כמה ממנן אית ליה צהסווא ספרא דשמאלא עד דנסלי מלא הסווא ספרא אחרא וכל אינון גרדיני נמוסין עד דאתרע מוליה וכדין נחתא הסווא ספרא אחרא ונסיל נשמחא זכאה חולקרון דלדיקיה בעלמא דין ובעלמא דחתי.

פתחא רביעאה צהאי פתחא קיימא חד ממנא ואינון (ס"א מאוני"ס) שמיא והאי איהו "מתקלא דנאלא (ס"א דתקיל) זכיון וחובין וביס אתקלו כלסו כחדא ודא אקרי (רי"ה ה) מאוני דקא כדכתיב (וי"ג יט) מאוני דקא. צהאי אתקלו כלבו לאתדנא. תחות האי ממנא אית תרין ממנן חד לימינא וחד לשמאלא. חד לימינא הריאל"ל שמיא. חד לשמאלא גודיא"ל שמיא וכד אתקלו זכיון וחובין דא אכרע לספר ימינא ודא אכרע לספר שמאלא וכלסו אתכלילו צהאי רוחא דאקרי זכותא"ל וכד אתכלילן כלבו ציה אפיק (ס"א חד) חיותא קדישא והאי חיותא מלספא ואקרי שמיא תויזיא"ל האי חיותא איהי חיותא דקיימא לאשגחא בעלמא צאינון עיני ה' דאלון ושעאן בעלמא. ואינון עיני ה' כלבו נעלו אשגחיתא מאינון עובדין עבין דאשתעידו בצמירר ולאשגחא צאינון עובדין דאינון בשלימו דלצא ואע"ג דלא אשתעידו כדקא יאות. האי חיותא איהי קיימא צללנותא כלסו דללותין בגין דאינון שאלתין דשאלו צבי נשא צללנותא כלסו קיימי צידא דהאי חיותא ואנא לסו צהאי היכלא וקיימין אינון שאלתין צהאי היכלא עד ארבעין יומין לאשגחא צהו. דהא (לסוף ארבעין יומין) בכל ארבעין וארבעין נפקא האי חיותא ונסיל לכל אינון שאלתין ואנא לון קיימיו דאינון צבעין ותרין נהורין ודיינין לון. וכדין האי רוחא דאקרי זכותא"ל שמיא צהו אי זכי אי לא זכי. אי זכי נפקא האי ללותא ומסנגללא האי שאלתא ונפקאן עמא תריסר ממנן וכל חד וחד פבעין מעס הסווא רוחא קיימא צהאי שאלתא ואסתקיימא צהו. פחות האי חיותא ארבעס שרפין מלספאן שרפאל"ל

והוא זה לחיי עלמא עליהו כתיב (ישעי' ס) ועמך כולם לדיקים לעולם יירשו ארץ וגו' (היכל אהבה . חסד)

היכלא חמישאה היכלא דא קיימא לאהנרא לאהנרא לחנין תחא . והאי איהו היכלא דקיימא לאהנרא ברוח דמיימונתא פתחא חדא קיימי ביהאי היכלא חדא ממנא עליה וההוא ממנא חקרי סניגוריה האי ממנא קיימא על פתחא דא בגין למילף (ס"א סניגוריה פנייהו דישאל ובג"ד חקרי שמה כן דהא איהו ממנא על כל איהו ענין דישאל נמי סניגוריה וכו') סניגוריה דלסון קמיה דמאריהון ולא ישלם עליהו ספרא אחרא דהיכלא דא קיימא חדא רוחא דלכלי בארבע דהא רוחא דא כליל בארבע גוויין חוור ואוכס ירוק וסומק והאי איהו רוחא דקיימא כליל בכלא חקרי סניגוריה רב על כל איהו חילין תחאין . וכלהו קיימין תחותיה וממנן תחות ידיה . והאי רוחא דהגיד ופתחא כל מפתחאן עלאין כללהו אהמסרין בדיה (תלת ומנין ביומא) כל חילין תחאין כלסו אהכלילין וקיימין תחותיה ומניה אהניג . והאי קיימא בכל רוזן דמאריה דכל גוויין עלאין כלסו אהמסרין בדיה האי רוחא חקרי אהבה ובגין דא חקרי היכלא דא היכל אהבה בגין דהא חקרי אהניגו כל רוא דקרו למאן דאלגריך לאחדבקה ביה והכא הוא רוא דכתיב (ש"י ז) שם אתן את דודי לך רוחא דא איהו נגיד כל נפישו דלעילא ודא חקרי שומר ישראל שומר הצרית בגין דהכא איהו נפישו דכל גוויין עלאין ועל דא גוויין דמאריה גוויין ביה . מהאי נפקא שבילין ואורחין לאינין דלתתא בגין לאתערא ביהו רוחא דרמימותא חילין ד' גוויין דביה אהכלילין דא ברה וכו' בעתא לאתכללא בצם דא ברה ונפק חלבו חד חיותא קדישא דחקרי זהר . והאי חיותא על דא כתיב (יחזקאל י) היא החיה אשר ראיתי על נהר כבר מהיכלא דא נפקין כל רוחין קדישין דקיימין בקיימא דנשיקין (עלאין) . דהא מאינין נשיקין נפקא אורחא דרוחא לקיימא דנפשא לכל אינון נשמהין עמחין דהתיבינו בצני נכא רוא סהוא דכתיב (דברים ח) כי על כל מונח פי ה' יחיה האדם בגין דבהאי היכלא קיימין כל נשמהין וכל רוחין דומינין לנהמה בצני נכא מיימא דאתברי עלמא . ועל דא היכלא דא נקפא כל אינון נשמהין דנפקין מהסוה נכר דנגיד ונפיק ובגין דא היכלא דא לא קיימא לעלמין בריקניא . ומיימא דאתברי בי מקדשא לא עלאלו הכא נשמהין אחרנין וכד יסתיימון חילין היכלא קיימא בריקניא ויתפקד מלעילא וכדון יימי מלכא משיחא ואתער היכלא דא לעילא ויתער היכלא לתתא . וברוא דהיכלא דא כתיב (ש"י ד) שני שרין כשני עפרים וגו' . בגין דהיכלא דא יהוא רוחא דקאמרון וההוא חיותא אשיק תרין נשמהין כלילין דא ברה מתקשרין דא ברה וחקרין חיל א"ל שד"י . חילין חקרון חילין וחיל דלתתא מהתברי דא ברה ושהיל דא ברה וחקרי חילין שד"י בגין דנפק מלכלא דחילין שדים והאי חילין דהיו מסערא דימינה נכיל מאחר דא כל אינון רוחין דקיימין לתתא סהוא היכלא דלתתא דחקרי זכותא על שמה דהאי רוחא דביה דקאמרון . האי שד"י יניק לכל אינון תחאין ולכל אינון היכלין . ולכל אינון לבר דקיימין מסערא דא חקרון יתדות היזשכין כמה דאוקימנא ועל דא חקרי שד"י בגין דמספקא מוונא לכלסו תחאין כמה דהיו מקבלא מסערא דימינה . מהכא נפקי חילין נשמהין דחקרון לספ סהודי המהרפכת בגין דמהספקא לכמה גוויין והא אוקימנא דחילין מתערי דינא בשליחותא דלעילא ואינון בעלמא מספר שמאלא כד אתפרש (ס"א אהפסס) רוחא דא ובצם לאפקא נשמהין מספרין כאינון שדים דמאן חלבה לכל מסר סכי נמי מהאי רוחא

שרפאל . ברקואל . קרישאל . קדומ"ס . וחילין ד' תחות האי חיותא קיימין לארבע ספרי עלמא חילין ד' קיימי לר' ספרי עליה ואינון ממנן לאהנרא בכל אינון דנשרי יומא דשבתא ומעני שבתא כדקא יאות חילין ארבע כד נשלי נפקי שביצין דהא חילין שביצין אהעבירו שבעין ותרין גלגלין מלסוה באהא מהכא אהעבירו נכר דינור חילין ארבע ושמעוניה לההוא נהרא כל אינון דמעני שבתא חילין ארבע ממנן משנתן בכל אינון דמעני שבתא והאי חיותא קיימא עליהו וכפלי בגינה תחותיה . בכל יומא ויומא נגיד סהוא נכר דינור ואוקיד לכיה רוחין ולכמה שלישיין . וכד עייל שבתא כרוזא נפקא ושכך סהוא נכר דינור וזעפין וויקין ושביצין אהתככו והאי חיותא חילא וסלקא על ארבעה חילין שרפס דקאמרון . ועאל גו אמלטיא דהיכלא דא ביהוא אחר דחקרי ענין דבהאי אחר כד עייל שבתא מסדראן תמן כל פתורי דבני עלמא דחקרי בני היכלא דמלכא חילין ארבע ורבוה רבבן ממנן קיימי על אינון פתורי והאי חיותא עלאה על חילין ארבע שרפס ועאל ביהוא אחר ומהא כל אינון פתורי (וכל אינון דקיימי עליהו) ואש"ה בכל פתורא ופתורא וסיך מעני ליה לכל פתורא ופתורא וקיימא וברך ליה לההוא פתורא וכל אינון חילין ארבע ורבוה רבבן פתורי פתורי ואמרי חילין . ומה ברכה היא דברך על האי פתורא דמתסדר ואתעננא כדקא יאות (ישעי' נח) אז תעננא על ה' וגו' כי פי ה' דבר . וכלהו אמרי (ס"א) אז תקרא וי' יענה וגו' . רוחא עלאה דחקרי זכותא"ל כד סהוא פתורא אהענין בכלסו סעודתי בסעודתא בחרהה תלימאס מסיים ומהר על כל אינון קדישין ומהר אז יצקע כשאר אורך וגו' כבוד ה' יאספק . כל אינון שבעין נהריין אחרנין בכל סערין פתורי ואמרי (תהלים קמ"ח) הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' . וכד פתורא דבר נש לא קיימא ביהוא אחר בסעודתא דענונא כדקא יאות כדון האי חיותא ואינון ארבע דתחותיה וכל אינון חילין ארבע ורבוה רבבן כלסו דחילין ליה לבר לההוא שבתא אחרא וכמה גרדיני נימוסין כלסו נפלי ליה ועיילי ליה סהוא אחר דהוא בספוכא מן דא חקרי נגע וכד עייל לה תמן (ס"א פתורי ואמרי) ואמרי (ס"א קט) ויהיב קללה ותבואהו ולא חפץ בצרכה ותרחק ממנו ינקש נושא לכל אשר לו וגו' אל יבי לו מושך חסד וגו' . רחמנא לשונן . בגין דענונא דשבתא ומיימונתא דקודשא בריך הוא (ס"א האי איהו חילין פתורי דענוני דשבתא ומנין ומנין כהוא דתוהא דקדיש ובג"ד וכו') חילין ובג"ד דקיימי תחות האי חיותא קיימא לקבל סהוא נכר דינור ולא שבקי לאתוקדא ביה לכל אינון דמעני שבתא כדקא יאות תחות חילין ארבע איה ממנן אחרנין דקיימי לבר דאשתמודעאן מסערא דהיכלא דא (וכל כרוזין לבר) ומכרוזי לכלא אינון דינין וכל אינון גורין דאתגורו בהאי היכלא כלל אהדן הכא בר תלת חילין דלא אהיביב רשו סהוא ביהכלא דא דחקרי זכותא וחילין (בראשית מג ב קפא א ויקרא כה ב) אינון בני חיי ומזויי דהא חילין תלתא לא קיימי הכא בגין דהא במונא תליאן דהא סהוא נכר דנגיד ונפיק תמן חילין חילין דלעילא ותמן חילין חילין ותמן חילין חילין דהא חילין תלתא תמן נפקי ובגין דאשתמשאן לתתא ובגין כך כלל קיימא ביהכלא דא בר חיי תלתא . בר נש כד איהו צדי מרעיה הכא חילין וכל שאר חילין דעלמא . ואי חיותא בר נש צדי מרעיה חילין אהדן לחיים יסבין ליה לאו דחילין חילין הכא חילא כד אהדן הכא לחיים כדון נגדין חיים מלעילא ויהבי ליה (ואי לאו לא יסבין) . וכאס חולקסון דלדיקיא דידעי אורחוי דאורייתא

רוחה נפקי לכל ספר ואטיקו חד חיותא אהרא דא חזנא על אלני דאקרי להג סהרב הסתפכת ודא אקרי (ס"ה) (ס"ה) שג ודא איהו דעמנא יכו' והסוה חיוה דמתנא על עלמא. בזמנא די חזנא כפנא על עלמא ואתרן ביה כדן התי חיותא אתפקדא על עלמא והפיק רוהא דמוזנא לכל אינון בני מהימנותא דלא ימותון בכפנא וסעיד לבייהו בנין דהא מסערא אהרא כד שלגא כפנא בעלמא נפקי מהאי סערא סרין רוזין מסאבין ואקרון שוד וכפן ודא איהו רזא (איוב ס) לשוד ולכפן תשחק בנין דאלני קיימין בעלמא ועבדין לון לבני נשא קסרונא. חד הסוה דקא משרד להו כפנא וייתי וחד דקא אכלי בני נשא ולא שבעין בנין דהא רוהא בישא שלגא בעלמא. חיותא דא אטיקו חד נילולא דקא נפיק מנלילו דתרין נילונין דאמרן דאינון מתפסקאן לכמה גוויין והאי נילולא אקרי שרפים והאי אחד ביהו וליהי לון. בהיכלא דא אית תרין ממנן סרירין דקיימין על אלף ורבוה רבבן דאקרו רמוזים וכלהו קיימין בחביביתא ואלני אינון דאעלי רחמותא בין ישראל לתתא וקודשא בריך הוא לעילא וכלהו מתערי רחמותא וקיימין ברחימו וכד אתער רחמו מתתא לעילא ומעילא לתתא כדן אמתלייא סיכלא דא מכמס סבין מכמס חסדין מכמס רחמין יכדן רחמו לתתא בו רחמו עלאה אהדבק דא בדא מהכא נפקי תרין ממנן ואקרון אהבס על שמה דהיכלא ואלני קיימין לאשגחא על כל אינון דמיחדי יחודא דמאריהון ברחימו ומסרי נפשייהו עליה ברחימו וסלקי ואסידו לעילא וכל אינון דעבדי הסד בעלמא אינון חסדין סלקין ועאלין בו האי סיכלא ומתעשרי תמן וסלקי לאתעשרא בו אהבה עלאה ועל דא כתיב (ההלים ק"ח) כי גדול זעל שמים חסדך. בהיכלא דהא כתיב (ש"ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכרתות לא ישפופה אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה וגו'.

(היכל ר"ן תשפ"ח)

היכלא שמיחא דא הוא סיכלא דאקרי סיכלא דרלון דאיהו רעוה דאקרי מולא פי ה' חדוה דאתדבקתא דכולא וסכא איהו רעוה דרעוין ברוה דכתיב (ד) כחוס השני שפחותך. רעוה דכל נשמתין דנפקי מהסוה מונא פי ה'. האי סיכלא היכלא דרעוה דקיימין סכא כל שאלתין וכל בעותין דעלמא בנין דרעוה דכל רעוין כד נשיקין אשתכחו ברוה דכתיב (ברישית כ"ט) וישק יעקב לרחל. וכדן כד נשיק דא דא כדן אקרי עת רלון בנין דהא כדן שליחו אשתכח וכל אנפין - אהרין. וכד נלותין סלקין כדן היבו עת רלון לאשתכח ועל דא כתיב (ההלים כ"ט) ואני הפלתי לך ה' עת רלון. דאיהו חבורא דא עס דא. בהיכלא דא קיימין שית פתחין ארבע פתחין לארבע סערין דעליזא וחד לעילא וחד לתתא באלנין פתחין אתמנא חד רוהא דאיהו רב על כלהו די חמנן בכל אלנין פתחין ורזיא"ל שמה והאי אתמנא ואתפקד בכל אינון רזין עלאין דפומא לפומא מיילנן דנשקין דא לדא ברחימו ודחמותא רזין אלנין לון קיימין לנלאה אכל כד תרעין אתפתחו כדן ידעין כלהו היכלין וכל אינון רוחין וכל אינון משריין דהא תרעין דרלון אתפתחו ולא עאלין באלנין תרעין אלא רעוין דללותין רעוין דשכחא רעוין דנשמתין קדישין עלאין. האי איהו היכלא דמשה בשהי היכלא אתכניס משה ברחימו ונשיק נשיקין. בהאי היכלא (שמה י"ט) משה ידבר וסאלהים יענו בקול. כד אתדבקו נשיקין בנשיקין דא עס דא ועל דא כתיב (ש"ח) יסקני משיקות פיהו וגו'. לית נשיקין דחדוה ורחימותא אלא כד מתדבקן דא בדא פומא

בפומא רוחא ברוחא דכדן רוזין דא עס דא בתפניקין דכלא ובחדוה מנהירו עלאה. תא חוי משה ידבר דכתיב סך יפה רעייתו וכתיב (ע"ד) כחוס השני שפחותך. והאלהים יענו בקול דכתיב (ש"ח) הכך יפה דודי אף נעים וכתיב (ש"ח) שפתותיו שושנים נפשות מור עובר. האי רוחא אתמסרו בידיה כל רזין דאינון נשמתין עלאין דמתערי תיאובתא דרחימו דלעילא ותתא כחדא אינון נשמתין עלאין כנון רבי עקיבא והצרוי דאלני לא אתקריבו לאסתמאסא בנבר דיוה כמה דשאר נשמתין אסתחין תמן ועבדו ביה והא אוקימנא (תא חוי) רוחא דא אטיקו תריסר נהורין וכלהו קיימי ברזא דתחות האי רוהא בארבע סערין דעלמא קיימין ארבע נהורין עלאין דשלין לארבע סערין. בסערא דדרוס קיימא חד נהורא עלאה ימינא דכל עלמא דהא מניס שראן ישראל לאתאחדא ברזא דמהימנותא ואיהו מיכאל"ל רב חילא דנהורא עלאה דנחתא מסערא דדרוס דתמן נהורא קיימא בתוקפיה. האי מיכאל"ל נהורא ימינא לאפערופוסא רבא דישראל בנין דכד סערא אתרא קיימא לאסעפא עלייהו דישראל כדן מיכאל"ל עטן עמיה ואתעביד סנגוריא עלייהו דישראל ואשתובן מהסוה קטיגוריא דמארי בעלי דבבו דישראל בר בזמנא דאיתרב ירושלם דהא כדן אתגברו חובין ומיכאל"ל לא יכיל בשיחא דסערא אחרא דעענתיס דמיכאל"ל תבירא עליישו דישראל ובדין (איכה ג) השיב אחרו ימינו מפני אובי. בסערא דלפון קיימא נהורא אחרא דהא איהו קיימא (ס"ה לנעלא) לבשלא דינא מבי היכלא רביעאה ויהב לממנא דפתחא דבהסוה פתחא קיימאן ממנן אחרן דאינון דבסער מסאבא מהכאן להסוה ממנא ונפלי דינא. ולזמנין דהאי נהורא דבסערא דלפון איהו עביד דינא ולא יתמסר בידא דסערא אחרא בנין דכל דינא דאתעבידו ביה אית לון אסוותא וקודשא בריך הוא עביד חסד באינון אחרין. גבריאל"ל איהו האי נהורא דבסערא דלפון ובכל אתר דאיהו מחי שרי ביה חסד בנין דגבריאל"ל בתרין סערין כליל בתריווישו ועל דא מחיא ואסוותא ביה. בסערא דא קיימא רזא דכתיב (דניאל ת) כי כאשר יסר איש את בנו ה' אליהך מיסרך. ואלני יסורין דרחימותא דנליין בסערא דא ובסערא דא. בסערא דמזרח קיימא נהורא אחרא דאיהו קיימא בכל מיילי דאסוותא למיעל קמי מאריה כל אינון דאתנשין בני מרעיייהו ולקרבא זמנין וקלין להינון מרעין דאשתלימו מהימנותיייהו ואסחר עלמא בכל יומא ויומא בנין לאשלמא אסוותא בעקודא דמאריה והאי נהורא רפאל"ל שמה ואף על גב דהא אוקימנא ליה למשרא אחרא ודא אחרד למשרא דא ולסערא דא למשרא דמיכאל"ל ילסערא דגבריאל"ל. והאי איהו ממנא בשעתא דאתרן בר נש בהיכלא רביעאה לחיים כדן איהו אקדיס באסוותא והאי אסוותא מנו דחיקו נפקא בנין דמתרין סערין נפקא והאי דחיקו איתיה מנו סער שמהלא ואסוותא מנו סער ימינא. ועל דא הסוה מרע כד איתיה ליה אסוותא מנו דחיקו סינא איתיה ליה והכי הוא מסערא דאיערב ואף על גב דאחרן דרפאל"ל בסער מזרח ואוקימיה בסער דא למשרא אסוותא וחיינן לאו איהו אלא חסער מזרח דהא (ישו ב) מתמן אתמסכאן חיינן לתתא (ובשהי סערא דמערב) נהורא חד ונוריא"ל שמה ואיהו אוריאל"ל ודא איהו כליל מכלהו וקיימא שליחא בכלא ואית ליה תלת סערין אכל תרין אינון בנין דכל חד מאלין כליל בחבריה דאינון ארבע יסודין תתאין מאינון ארבע יסודי עלמא עלאין על כלא ובנין דכלהו מתקשרין דא בדא רמו קרא ואמר (ש"ח) אל גנת אנון ירדתי לראת אינון תריסר נהורין קיימין בהסוה רוחא דקאמרן והסוה רוחא

רוחא עליהו בשלימו. אלן ארבע נהורין עלאין איה תחותיהו
 תמינה אחרנין לחיהו בשלימו ובכלהו שלימו חד (ס"א ירדתי
 לרואת אלן ארבע נהורין עלאין איה תחותיהו תמינה אחרנין
 ואינון פריסר נהורין דקיימין תחותיהו הווא רוחא דקאמין
 והווא רוחא עליהו בשלימו לחיהו בכלהו שלימו חד) וכד
 מתפרשין כללו אינון תלת לכל ספר. אלן ארבע סמכין
 קיימין לסלקא ולהתאחדא איה היכלא לפילא באתר דאקרי
 שמים לאתחברא נשיקין אלן באלין כחדא. תחות אלן כמה
 דרגין לדרגין כללו נפקי מנייהו מאלין יסודין תתאין מנייהו
 מספרא דמיה ומנייהו מספרא דאשא ומנייהו מספרא דרוחא
 ומנייהו מספרא דעפרא. כנונא דא תנין ארבעס נכנסו
 לפרסר וכללו אחרניו לדוכתא דא לאלין ארבע יסודי. וכל
 חד וחד אתקשר בזכותיה דא בספרא דאשא ודא בספרא דמיה
 ודא בספרא דרוחא ודא בספרא דעפרא וכללו אפצו
 ביסודא דיליה כמה דעאלו. בר הווא שלימא חסידא דאיתא
 בספרא דימינא והתדבק ביימינא וסליק לעילא וכד מסא להאי
 אתר דאקרי היכל אהבה אהדבק ביה ברעו דלכא אחר להאי
 היכלא לריכא איהו לדבקא ליה ביהיכלא ללילא באהבה רבה
 כדן אשתלים ברזא דמשימותא ואיהו סליק יאשתלים אהבה
 זמא באהבה רבה כדקא חוי ועל דא מיה באהבה ונפק
 נשמתיה ביהאי קרא ואהבת. זמא חולקיה. כל אינון
 אחרנין נתו לתתא כל חד וחד ואתענשו בהווא יסודא דנתת
 לתתא. אלישע נתת לתתא בספר שאלא דאיהו אשא ונתת
 ביה וכל סליק דאערע בהווא ספרא אחרא דאקרי אל אחר.
 ואתענע מניה תשובה ואתפרך בנין דאתדבק ביה ועל דא
 אקרי אחר ואוקימנא בן עזריא נחית ביסודא דעפרא ועד
 לא מעא לאוקידו דעפרא דמיה להווא ספר אחרא אפצו
 בהווא עפרא ומיה. ועל דא כתוב (יהלים קטו) יקר בעיני
 ה' המוטה לחסידיו בן זומא נחית ביסודא דרוחא ואערע
 ברוחא אחרא דאשא לספר מסבא דאקרי פגע רע ובגין כך
 פגע ביה ולא אחיש ביה וכללו לא אשתובן מעונשא. ועל
 דא אחר שלמה (קהלת ה) יש הצל אשר נעשה על הארץ
 אשר יש לדיקים שמוניע אליהם כמעשה הרשעים בגין דאלין
 נחתו בדרגין אלן ואתענשו. ת"ח בנין דרבי עקיבא סליק
 לעילא כדקא יאות עאל בשלם ונפק בשלם. דוד שאיל שאלתא
 ולא אתפרש דכתיב (יהלים יז) ממתיס ידך ה' וגו'. (ס"א
 תוסא) על מה דא אלן דאתקבלו בקבולי עלמא לדיקיא זכאין
 דלא חאבו חובה בגין דישעכסין ת"ח ממתיס ידך ה'
 ממתיס מחלו חלקס ביהים הכא איהו תרי ספרי ידך ה'
 וחלד. ידך ה' דא קודשא בריך הוא דשמתא אתכניס לגביה
 ממתיס מחלו דא ספרא אחרא דגופא איהו שלטא עלוי
 דכתיב (י"ב טו) לא אביט אדם עוד עם יושבי חבל. ת"ח
 נשמתא דאלין לאשלותא דרוחא קדישא דלהון עשרה רוחין
 מתתא כדקא יאות וגופא דלהון יתמסר למלכו חייבא כל חד
 נפיל חולקיה ברזא דקרובין. ותא חוי רישא שירותא
 דמשימותא גו מהשבה בשם בזינא דקדינותא וסליק גו
 מהשבה (ס"א ופייג) כלוין כליוין זריק (ויקרא ר"ב ב) לתלת
 מאה ושטרין עיבר ובריר פסולת מנו מהשבה ואתבריר. אורף
 הכי כנונא דא סליק במהשבה כמה דאתברר ביה פסולת
 (ספרים אחרים ואתברר אורף הכי אלן כבו אשתלים מאן דאמרין ודאי
 כך סליק במהשבה. וכלא) ויתברר אלן די בכו אשתלים מאן
 דאמרין ודאי כד סליק במהשבה סליק וכלא כמה דאמרין.
 חזו מספרא דא ועליבו מספרא דא. כתיב (קהלת ח) ושכחתי
 אני את השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול
 ולשתות ולשמח וכו' ילכו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים

דיבלא קדמאה דמתן קיימא הווא רוחא דקאמין וכל
 אינון חיון דביה אשתמיך בתרין סמכין לספר מזרח ובתרין
 סמכין לספר דרוס ובתרין סמכין לספר מערב ובתרין
 סמכין לספר לפון ואינון תמינה. ואלין אקרון יתדות שמתן
 וקיימי לבר כד מלכא עלאה אחי נשלי אינון יתדות
 ואתערקן מאתרייהו אינון מיתריס דאינון תמינה אחרנין בר
 מאינון יתדות דקא אחרן. והווא רוחא קדמאה די בגו היכלא
 דא קדים ועאל ואתכליל בגו הווא (ספרים אחרים תניינא כרוחא
 אחרה דביה) רוחא תניינא דביה. אינון תרין סמכין דלספר
 מזרח אינון קרעיא"ל דאתמנא לבר על תריסר אלפי ממנ
 דכלהו אקרון יתדות הששכן. דא לימינא. לשמאלא שמעיא"ל
 ואתמנא על תריסר אלפי ממנ אחרנין וכלהו יתדות דקאמין
 (אינון ממנ אחרנין) סמכין דאתמנון לספר דרוס חד
 סעדיא"ל וחד סעריא"ל (י"ח סעריא"ל) כל חד וחד על
 תריסר אלפי ממנ אחרנין אלן לא אהדון משלשסין
 לעלמין אלן כללו ממנ על קיומא דעלמא. אלן מאינון
 דקיימו בקיומא דאינון דאתנסיבו דשקלי (קט"ו ב) במתקלא
 דכורין ונוקבין דא עם דא (ס"ח אלן אינון דתקלי במתקלא
 דכורין ונוקבין לאתנסיבא דא עם דא) ואלין אקרון מאזניס.
 על דא כתיב (תהלים סב) במאזניס לעלות. ולא אינון דכתיב
 בכו (י"ב א) (ויקרא יט) מאזני נדך דקאמין. כל אינון
 דשקילין דא עם דא ולא שקיל דא יתיר מן דא סלקין
 ואתחברן כחדא ואינון תבורא דדבר ונוקבא כחדא ועל דא
 במאזניס לעלות. ואע"ג דלזמנין מסתייעא מלמא וסקיל דא
 יתיר

יתיר מן דא סלקין ומתפרין כחדא והא אוקימנא. חינון
 תרין סמיך דלסגרי לפון פתחיאל עשריאל יחזון כל חד
 וחד על תריסר הלפין מתון אחרין ואינון יתרות המשכן
 באלין אחרין דקארמן אינון ממון תרין סמיך אחרין דלסגר
 מערב אינון פתיאל תומיהאל. ואתמון כל חד על
 תריסר אלפי ממון אחרין וכלסו יתדות המשכן בדקארמן.
 אלין אינון אושדי דמעין על כל אינון דמתריב נסיהון קמייחא
 בגין דאינון שבע ברכאן דאתמסרו לה אתעון ולא אתקיימו
 בגין דאתמרכא ולא אתדבקו בעלא ואתחא כחדא ועל דא
 כלסו אושדי דמעין דלחוי יחויבין דאינון שבע ברכאן כחא
 דאתעדן מחתר אחרא כדון צהיהא שעתא קלא נפיק ואמר
 (ישעי' ג) אי זס ספר כריתות אמכס אשר שלחתי.

היכלא תבייחא דקא אחרין דכליל להיכלא קדמחא
 לאתייחדא ביה. וכל אינון חיון. הכי נמי אית ליה תמיחא
 סמיך קדמחא. וכלסו ממון כל חד וחד על תריסר אלפי
 ממון אחרין כללי קדמחא בדקארמן. תרין סמיך אינון
 לספר מזרח תרין סמיך לספר דרום ותרין סמיך לספר
 לפון ותרין סמיך לספר מערב. אלין תרין סמיך דלספר
 מזרח יסדיאל גזרייה. תריסר אלפי ממון לכל חד וכלסו
 יתדות. אינון תרין סמיך דלספר דרום. אסריאל צריאל.
 כל חד וחד אינון על תריסר אלפין קדמחא. אלין ממון על
 משכר ונפלי אינון קלי דשין וממון לון קמי יהוא היכלא.
 וכד יהוא ספרא אחרא אתי לקסרגא צהאי שעתא דאיהי
 שעתא דסככה קיימי אלין ואטלין הכי קלי למחנא דעל פתחא
 ולא יכיל יהוא ספרא אחרא לקסרגא. ולומיין דקדים יהוא
 ספר אחרא ועאל וקסריג ויכיל לזוקאה. אלין תרין סמיך
 דלספר לפון תלחילאל (ס"א סלסילאל) קרספיהאל אינון
 ממון על חד תריסר אלפין אחרין. דלסגר מערב אינון.
 סוגרייה (ס"א סוגרייה) גדרייה. ואלין על תריסר אלפין
 אחרין. ואלין ממון על יהוא דמא דברית כד אתגור יהוא
 ולדא לתמיחא יומין ואלין נפלי יהוא דמא וממון ליה קמי
 האי היכלא. וכד רוגזא אהער בעלמא אשגח קידשא בריך
 הוא על יהוא דמא ולא אטיהיב להסוא ספרא אחרא רשו
 לאטלא תמן. תא חד בוזמא דאתגור בר נש לתמיחא יומין
 ושרחא עליה שבת מלכות קדישא יהוא ערלה גזרין ודאין
 לה לבר כדון קיימא יהוא ספרא אחרא ומחא דהאי איהו
 חולקיה מקרבנה דא כדון אתבר ולא יכיל לשלמחא ולקסרגא
 עלי וסליק ואתעביד כניגוריה על ישראל קמי קודשא
 בריך הוא:

היכלא תליפתחא היכלא דא דקיימא לאכללא וליחא
 ביה הסוא היכלא תבייחא והסוא רוחא וכל אינון חיון דביה
 כלסו כלילן ואתייחדן דא צדא ואינון כד רוחא דכליל דא
 דא הכי נמי אית ליה תמיחא סמיך לחרבע ספרין דעלמא
 וכלסו אקרין יתדות המשכן. תרי סמיך דלספר דרום אינון
 סכניאל פוזייה (ספרים אחרים ואינון פוזיין על תריסר אלפי ממון
 אחרין כל חד כאינון אחרין) תרין סמיך דלספר מזרח יסודייה
 פזריאל ילין קיימי כל חד וחד על י"ב אלפי ממון אחרין
 וכלסו אקרין יתדות המשכן ואלין אתמון על יהוא הכל
 דתיזוקות דעשאן צאורייתא לקיימא עלמא ואלין נפלי יהוא
 הכל וסליק ליה לעילא וכל הכל וסבל דאינון סיזוקות דעשאן
 צאורייתא לקיימא עלמא אתעביד מריס רוחא חדא וסלקא
 הסוא רוחא לעילא ואתעפר בעעריא קדישא ואתמנא סגורא
 דעלמא וכן כלסו. תרין סמיך דאינון לספר לפון עזריאל
 (ס"א קספיהאל) קספיהאל ואינון ממון על תריסר אלפי
 ממון אחרין כל חד יחד כדקארמן. תרין סמיך דלספר

מערב אינון עסכנייה הרירייה (נ"א הרירייה) ואלין ממון
 על תריסר אלפין ממון אחרין כל חד וחד כדקארמן. ילין
 אתמנא לאכרוז בכל רקיעין לכל אינון דמעברין צבייה
 מאורייתא וסלקין לון דלא ילעון צב דין נפקי כל סגן ממון
 ומכריז ומארי ווי לפליחא דהעבר צביה מאורייתא ווי ליה
 דקא אתציד מעלמא דין ומעלמא דתי

היכלא רביעאה היכלא דא היכלא דקיימא צנסיז
 יתיר היכלא דא ספרין ליה תלתין ותרין יתדות עלאין וחמש
 מאה אלף אחרין דממון תחות אלין. וחרבע אחרין עלאין
 על כלסו וכלסו יתדות היכלא דא אלין חרבע אינון.
 חסדיהאל. קסירייה (נ"א קסדייה). קדומייה. דהריאל.
 אלין חרבע ממון על כלסו. וכלסו אחרין כלסו ממון
 תחותייהו. ועל ידא דאלין אהרבע דיחא למעבד בעלמא ועל
 אלין כתיב (דניאל ד) ומאמר קדישין שאלתא להכי חרבע
 אחרין כל אינון חילין די ממון על דינא לאלא בך אתגור דינא
 בעלמא כל אינון דיין דלא אחייסבו בשתקין לקיומא דעלמא
 ועל דא כלסו אחרין לשאלא ובגין כך כלסו ממון על דא.
 אינון תלתין ותרין אחרין אינון ממון על כל אינון דלעאן
 צאורייתא דתיר ולא פסקי ביחיא וכליליא ואלין אחרין
 כלסו דתחסייהו אינון ממון על כל אינון דקבעין ומיין ידישאן
 לאורייתא ועל דא אינון ממון כלסו ולאעכסא כלסו לכל אינון
 דיכלי לאשדללא צאורייתא ולא משתלי:

היכלא תמישאה היכלא דא קיימין ביה תלת מאה
 ושתין וחמש ממון כחושבן ימי סתא ועילא תבייחא חרבע
 סמיך עלאין על כלסו. ואלין אינון קרטיהאל. סרטיהאל.
 עסירייה קדמיהאל. ואלין אקרין יתדות היכלא דא. אלין
 אתמון לצדחא עלמא (הלין) כד נשמתא אחוספת מע"ס
 לע"ס ואיהי נפקת כד איהי נפקת נפקין אלין עמה ומעברי
 מישראל כל עליבו וכל יגיעו וכל מרירו דנפשא וכל רוגזא
 דעלמא ואלין אינון צדיחי עלמא. כל אינון דלתחא מאלין
 חרבעס כלסו אתמון לחעברא דינא מחינן מחרי דינא
 ומאינון דסרדי לון צבייכס דיסלקון דינא מנייהו. ועל דא
 כל אלין יתדות כלסו קיימי צהודס ומחודס נפקי וכלסו
 היכלין קיימא לאתעברא לעילא כמה דאתמר

היכלא שתיפתחא היכלא דא היכלא דקיימא על כל
 סיכלין תפאין. כהאי מאה אחרין דקיימאן לצד דאקרין
 יתדות כאינון אחרין. ואינון מאה לספר ימינא ומאה
 אחרין לספר שמאלא. תרין ממון עלאין לספר ימינא ותרין
 ממון אחרין עלאין לספר שמאלא. אלין דימינא אינון.
 מלכיהאל. שמעיהאל ואלין דשמאלא אקרין מרסכנייה.
 לפלפיייה. אלין אינון יתדות עלאין מימינא ומשמאלא. ילין
 אינון קיימי וומיין בעלמא. צהסוא זמנא דלדיקיא מסא
 זמניה לאסתלקא מעלמא ואתייסב רשו לספרא אחרא. אלין
 חרבע קיימי לאתעתדא תמן בגין דתפוק נסייתיה צנסיקה ולא
 תלפטר בשלמא דספרא אחרא וצאין אינון לדיקיא בעלמא
 דין ובעלמא דתי דמאריסון אקדים עלייהו שלפניסון לחסו
 נסיעין בעלמא דין ובעלמא דתי. מהיכלא דא שראן כל
 רצין וכל דרנין עלאין ותתאין לאתחברא בגין דיסתכח כלא
 עילא ותתא בשלימו לחסוי כלא חד ומצורא חד לאתיחדא
 שחא קדישא כדקא יאות ולאסתלקא לאכסרא נגידו עלאס
 בתתאה (נוסחא אחריה) לנגדא נהירו עלאס לתתא) ונהירו
 דבוזיטון כחד (נוסחא אחריה) נגיד ואתמשך מאן דאתמשך דלא
 מעדי דא מן דא וידין נגיד ואתמשך מאן דאתמשך דלא
 אתידע ולא התגליא בגין דיתקרב (נוסחא אחריה) דיתקדש
 ויתחד דא עס דא לחסוי כלא ביחודא שלים כדקא יאות.
 וצא

זכאה חילוקי מאן דידע ברזין דמאריה לאשתמודעה ליה כדקא ימות דהא אינון אכלין חולקסון בעלמא דין ובעלמא דאתי ע"ד כתיב (ישעיה סה) כנה עבדי יאכלו זכאין אינון לריקא דמשתדלי באורייתא יממא ויליני בגין דאינון ידעי אורחוי דקב"ה וידעי ליסדא יסודא קדישא כדקא ימות דכל דידע ליסדא שחא קדישא בשלימו כדקא חזי זכאה איבו בעלמא דין ובעלמא דאתי קשורא דכל סמי היכלין הכא מתקשראן (יעקב קשירו דכל מהימנותא) רוחא קיימא לקבלא דרוחא דליבו לתתא והאי רוחא (ס"א דליבו נפילא קיימא) לתתא קיימא לקבלא רוח עלאה דכל רוחין קיימין ביה דא איבו יעקב דליבו רוח אמלעיתא דכל רוחין איבו נפיל האי היכלא שתימא בלוינון בשיקון לאתדבקא רוחא ברואה כד"א (ג"י) ישקני זמשיקות פירו וכל נשיקה איבו (ס"א הכא קשירו דכל חסי ינותא יעקב דליבו רוח אמלעיתא דכל רוחין איבו נפיל האי היכלא שתימא בלוינון בשיקון) לאתדבקא רוחא ברואה תתאה בעלמא ובאלין נשיקין אשתלק רוחא דלתתא לאתדבקא ברואה דלעילא וכד מתדבקן רוחא ברואה כדון רוחא עלאה שתימא שאתי על האי רוחא דאמלעיתא ועד לא חזר לאתדבקא רוחא ברואה רוחא עלאה לא שריא ע"ד (האי) רוחא דאמלעיתא ורוח דא כד אשתהיד רוחא ברואה כדון שרלן נשיקין לאתחברא ומתערין שאר שייפין בתיאובתא ורוחא דא מתדבקא דא. וכדון שייפין כלאו מתערי אלין באלין לאתקשרא שייפא בשייפיה ואי תימא מאן אתער שייפי תתאי או שייפי עלאי. שייפי תתאי מתערי תדיר לגבי עלאי. מאן דליבו בחשוכא תאיב תדיר למיחו בנהורא. שלסובא אוכחא דלתתא אתער תדיר לגבי (ג"א) שלסובא חורא דלעילא בגין לאתדבקא ביה ולחשרי תחומיה ורוח דא (תהלים עג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקיע אל כד נפיל יעקב האי היכלא שתימא כדון אקרי (יג"א) ביה ב) בשחא קדישא עלאה שלימא ו' ואי תימא שלימא דכלא לאו הכי אלא כד אשתלימו כלאו היכלין אלין באלין כדון חקרי כלא בשמא שלים יוד"ד אלהים ודא הוא (ג"א) שחא שלים מכלא ועד לא אשתחברו דא עם דא היכלין בדיכלין לא חקרי בשמא שלימא דא וכד מתחברין כחדא אלין באלין כדון אשתלם כלא מעילא ותתא וניהירו דעילא לעילא נחתא ושירי על כלא ואתקשר כלא כחדא (למסוי כלא כחדא) למסוי כלא חד. ורוח דמלה יעקב נפיל ד' נשין וכליל לון בגויה. ועמ"ג דאוקימנא להאי מלה ברוא אחרא דליה קיימא צין (וי"א קג ב) תרין עלמין. ורוח דכלא כד יעקב נפיל האי היכלא דליבו שתימא נפיל וכליל בגויה כל אינון ד' נשין ד' מלאכין וכלאו דבקי בסיכלא דא אלין אינון (כ"ד א) ד' רישי נשרין דכתיב (ג"א) ומשם ישרד והיה לארבעה ראשים אלין ד' רישין אינון ד' נשין נפיל לון יעקב (כדקאמרן וליה אלפסור ואיבו) נפיל סיכלא דא וכדון אקרי האי היכלא ו' כד איבו למב כד"א (שמות יג) ו' סולן נפטיסם וימם (ג"א) ו' ו' א' א' המכסה אני מאברהם וכד אשתחבר יחזק בסיכלא דבי דינא דאקרי זכית"א כדון אקרי כלא ו' לאעגשא לחייבוא כד"א (ש"י) ו' המסיר על סדום וגו'. וכלא ברוא חדא כדקא ימות. וכד יעקב נפיל היכלא דא כדון אקרי כלא רלון שלום (וסימניך) ולעגשא תר אשתר) ודא הוא עת רלון ומכאן ולעלמא שראן היכלין לאתחברא ולאשתרר אלין באלין ועמ"ג דתיבין (ויקרא יד א) דרומים מזרחית וכלא איבו כחדא. סכא איבו רוחא ברואה דבקותא חדא מכאן שרי אברהם דליבו ימינא דאקרי אהב"ם (רבה דקאמרן ואיבו

נפיל היכלא דאקרי אהב"ם) כדון שדים נכיו ואתמלין יכל עוב לספקא ולאחזנה כלא מהכא וכד אלין (ש"י) נכיו ואתמלין שדים נכיו ואתמלין מגו רחמי ע"אש כדון הקרי היכלא דא אל שד"י כדקאמרן. וזכאלי אשתפק כל עלמא כד התברי דהא כד התברי עלמא לא יכיל לזיקס בזקומא ולא הוה קאיס עד דאתגלי היכלא דא דנפיל אברהם וכד אתגלי אברהם בצי היכלא (ג"א) כדו נעמא דיהא ספוקא וכו') כדון אחר לעלמא די הא ספוקא לאחזנה מניה עלמא ולא תקיימא. ובג"כ ח"ל שד"י אקרי. ח"ל שד"י לכלא ביה (ג"א) מניה ח"ל היכא דא ופין וכו') וזמין קב"ה למליא ליה (ג"א) ביה) ולא תקבא ליה לימנא דאתי דכתיב (ישעיה סו) למען תינקו ושבעתם משד פחמיה למען תמונו והשתנגתם מזיו כבודי. שד תנחמיה וזיו כבודי כלא איבו בצי היכלא וכדון ביהוה זמנא כתיב (ג"א) מי חלל לאברהם שיקוק בניס שרי. דהא יניקא תליא ביה באברהם. יניקא דליבו שמאלא דקב"ה אחר דמניה מתערין כל דינין דעלמא ואיבו דרועא דשמאלא שירותא דכל דינין וכל דינין מתערי מתמן האי איבו נפיל ואיזיד הסוה היכלא דאקרי זכותא לאתחברא דינא בדינא ילחוי כלא קשורא דא בגין דהאי איבו דינא דלעילא ורשימין דדינין קיימין ביה והכא את"ש"ם שחא קדישא דאקרי אלהים בגין דליה אלהים חיים דליבו דעילא לעילא סתים מכלא ואית אלהים דליבו בי דינא דלעילא ואית אלהים דליבו בי דינא דלתתא הס"ד (תהלים נח) אך יש אלהים שופטים בדרך אלהים עלאה רוח דאלהים חיים כליל אלין דלתתא וכלא איבו חד. ביהא היכלא אתער יחזק. וכלאו שבטין ומרין נהורין דכלילן ביה דמניסו אהזרו כל דינין (ס"א) דעלמא דלתתא דלתתא דכתיב (ד"ל ד) בגויה עירין פגמא. ואמאי אקרין עירין. אלא בגין דכלאו קיימין ביהא עיר (תהלים מח) בעיר ה' לזכות בעיר אלהינו כל אינון היכלין לעילא כל חד וחד אקרי עיר כד"א (ד"ל) עיר וקדיש ואלין אינון עירין דקיימין לנו בגו היכלא דקיימין בעיר בג"כ אקרין עירין האי היכלא אשתכליל בינחק וכלא ואיבו) בסיכלא לאברהם בגין דימינא אכליל לשחאלא. ות"ח כל חד וחד כליל לחבריה והא אוקימנא דבג"ד אברהם עקד ליחזק בגין לחללא ביה דינא (ג"א) דימינא) ולאשתכחא שמאלא כליל דימינא (ס"א) ולאשתכחא ימינא על שמאלא ולאשתכחא (וי') ולאשתכחא ימינא על שמאלא. וע"ד קב"ה פקיד ליה לאברהם לקרבא בריה לדינא ולאשתקפא עליו ולא פקיד לינחק אלא לאברהם. וע"ד אשתכח דא בדינא ודא בחסד וכלא חד ואתכליל דא דא ואיבו אשתכלילו היכלין תתאין בעלמין. כד נפיל יחזק היכלא דא כדון כלא איבו לפי דינא בזכותא. וע"ד בעי צ"כ דרין דינא לזידן דינא בזכותא בגין דליבו רוא עלאה שלימו דדינא בגין דליה בזכותא אלא בזכותא. דא בלא דא לאו איבו שלימו דינא בזכותא דא איבו שלימו דמסימנותא כנוונא דלעילא. ביימא דריב כד דינא אתער בעלמא בשראן ישראל לתתא לאתערר רחמי מגו שופר כנוונא דרוח עלאה והא אוקימנא ובעינא לחברא דינא לקבל זכותא בגין דכד קיימא דינא בזכותא כלא איבו בחבורא חדא. ועילא ותתא בשלימו וכדון (י"ג) ועולתה קפסא פיה. דליה לה רשו לאשתפא ולקשרנא בעלמא וכדון כלא ביחודא חדא כדקא ימות ודינא בלא זכו לאי איבו דינא ודא איבו רוח דישרל דליה לון דינא בזכותא אכל אכל באר עמין לא אית לון דינא בזכותא וע"ד אסיר לן לסדרא דינין דילן בערכאי דעמין עבויס דהא לית לון חולקא בסמך מסימנותא דילן דכתיב (תהלים קצ"ד) לא פשה כן וגו' ומסמך דישרל

ישראל כל מאן דדאין דינא ולא אכליל בים זכות דא איבו חמי דקא גרע רוא דהסימנותא ואספי גרמיס לסיסא ססרא דתית בים דינא בלא זכות. ותיה כד קיימי ססדרין לתתא לחיזן דיני נפשות אכסריבו לחסמא בזכותא בגין לאכללא זכותא דינא. וסו דהא אקרין מני (יג"א ה) זכותא וע"ד אשתדלותא דלחון לחממא בזכותא וסראן בזכותא מוסיפרא ולבשר אשתלים דינא מעלמא לפסוי זכותא כליל בדינא דא לעילא ודא לתתא. דינא בזכותא שלימו דדינא דא בלא דא לאו איבו שלימו. ובג"כ יחמק ורבקה כהדא אינון דא דינא ודא זכותא למסוי שלימו כהדא זכאה חולקיסון דישראל דקצ"ה יבז לון אורייתא שלימתא למיך בלורח קשום כגוונא דלעילא ת"ח דאינון לא דיינין דינא אלא ביזכו ולעיינא זכיתא בקדמיתא למסוי כליל דא ברא. וססדרין קא מהפכי בזכותא בדינא לאכללא כלא כהדא בגין דלא יסלוג ססרא אמרא דהא כד זכותא לא אשתכח ססרא אמרא אשתכח דאקרי חובס ואתחברת בדינא ואתחפסת ודא הוא דינא בחובס. וע"ד ביוזא דראש השנה צעינא לחברא זכותא דינא ולא יתגבר חובס ובג"כ צעינא זכותא ודינא למסוי כהדא בגין דאיבו שלימ דכד ססרא אמרא שלמא לאו איבו שלימ אלא קסרוגא במה דאיבו קסרוגא ואינון ד' מיתות. וכד ססרא דאיבו זכות שלמא כלא איבו שלימ שום ואחם חסד ורחמים. וכד אתחברת ססרא אמרא בדינא שלמא בקסרוגא בלינון ד' מיתות בית דין סקילא שריפא סרג והנך כלסו שלמותא דקסרוגא בישא. סקילא בגין דאיבו אבן נגף. שריפא בגין דאיבו נור מכסול אשא תיפסא. סרג דא חרב תאכל בשר. תאכל בשר ודאי דשלמא (גלו ק"ט ה) בצשרא ודא הוא (כרישית) קא כל בשר. הנך בגין דאיבו קללת אלהים סהוא דשלמא על הנך על לליבו ואוקימנא בגין דלא ישתאר אלא בשרא בלמודי. וסהוא קללת אלהים שלמא בצשרא מרס השוכא ובגין כך דא לפס ודא לביש. ואלסריכו ישראל רוא דהסימנותא בסי לאסתמרא בגין דיסלוג ססרא דהסימנותא ולא יסבין דוכתא לססרא אמרא לשלמא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דתמי עלייו כתיב (ישעי' ס) ועמן כלס נדיקים וגו'. נביאין דאינון ססרין עלאין סרין ירכין דסמכין לאורייתא קדישא אינון נסלין לסיכלא דסרין רוחין בים דאינון יבנה וזכר ואינון סרין ירכין לתתא לסמכא לאינון סיכלין דלעילא דאקרין פורה שבעל פה. כמה דתית סמכין לאורייתא דתית פורה שבעת כך אית סמכין קיימין לאורייתא דתית תורה שבע"פ ואחכיליו דא ברא כדן אלין סרין סמכין דלתתא כד מתחברן באלין עלאין אתרשים בסי ססרא דנבואה ומאן איבו (יג"א) מראה דאיבו כגוונא דנבואה וכל אינון מאריהון דמראה מהכא ינקין לעילא נבואה הכא מראה. וע"ד איבו דא כגוונא דא ודא כגוונא דא. וכד מתחברן דא ברא כדן שלימ על האי אתר (אתרשים) שמא קדישא דאקרי נבואה בגין דכל אינון חילין קדישין כלא קיימי הכא וכלסו אקרין מססרא דנבואה. מראה ותלמא מססרא דנבואה סו ווע"ג דקא אמרינן די בגו סהוא אום קיימא קדישא שריא שמא דא בגין דכלסו חילין נפקי מהאי אום. עס כל דא ירכין דאינון קיימין לבד קרינן על שמא דא ולקן אינון דאקרין ברייתא דהא ברייתא לבד ממסנה מתניתין קיימא לגו ברייתא ואקרין בתי בראי כגוונא די לעילא מתניתין איבו רוא דקיימא לגו דלולפי תמן עקרא דכלא. ועל תנאי ורוא (א"א דא) דתך (ש"ר ה) אנהבך לבאיך אל בית תמי תלמודי אל בית תמי דא קס"ק

תלמודי דא הוא רוא דמתניתין דכד עלא דא נסר דנגיד וכפיך בסיסא בית קדש סקדשים כתיב תלמודי ודא הוא רוא דאקרי משנה כד"א (יג"א יו) אום משנה סתירה זאת. כד אתחשכא לבד אקרי ברייתא סרין ירכין אינון ברייתא רוא דרין דלא אחיבוז לאתגלמא. בגין דלא אהמסר רוא בר לחימי עליונין ווי אי אתגלי ווי אי לא אתגלי. בגין דאיבו רוא מרין עלאין דקודשא ב"ס אנהיב בים עלמא. בית ראשון קיימא ביימי שלמס לקבל עלמא עלאה ואיבו אקרי בית ראשון ואשתמש כלא יבבית קדשי סקדשים אתר דאשתמש בים שמשא בססירא ורין עלאין כלסו בשלימו וקיימא עלמא באשלמותא ולבשר גרמו חובין ואתמסכו רין ואתחיינן מביס קדש סקדשים לבד. כד אתדכו לירכין כיון קיימו לבד דאקרין בתי בראי ואלסריכו לברייתא. בית שני קיימו בתי בראי בירכין. ומנייסו אסדרו ושאריו (האי) בבית קדש סקדשים ואיבו בבית שני ואינון אחרנין אשתארו בצרייתא לבד ביימי ירכין. (ס"א ופי עקרא דלון סתני' דתית בתי ש"י וברייתא אינון דשאי כתיב ירכין וסו וט') וסו אולפין מתתני' ואתחיינו מינא וסיינו רוא דכתיב (ישעי' ג) כי מליין תלל פורה. ולבשר כד גרמו חובין אתעדי שלמותא דתית בים שני (ואע"ג) דשלמא דיליס לא סוה בבית ראשון דהוה בים שלמא סדיר בגין דמלכא דשלמא דיליס סדיר סוה בגוייס וע"ד סוה בשלם. בים שני לא סוה בים שלם סכי בגין דערלה סוה בים וקסרוגא בים סדיר וע"ד סו כתיב ומינין בגוייס לקסרוגא בראי ערלה ולסו אלסריך מלס לקסרוגא בראי ולאגנא על בית שני. וכלא בראו כדקא חוי. לבתר גרמו חובין ושלמא סהיא ערלה ואתחיינן מביס שני לבד וכחמו מתמן לחמוקי ירכין לתתא (י"א ולבשר נחמי מתמן ואתדחו מלינון חזוקין דלתתא) עד די סרון לתתא ברגלין. וכד יתבין ברגלין כדן (יג"א יז) ועמדו רגליו ביום סהוא ועלמא בכלא יסתיב בראו עלאה כדקא חוי. ואע"ג דאתתא לא אשתבוק מינא. ולעלמין אתחאידו בים. ומאן דידע ומדיד בשיעורא (יג"א ז) דקו חמדס ארכא דמשיכו ירכין עד רגלין יכיל למנדע (ויקרא יב ז) משיכא דגלותא דאתמשך. ורוא איבו בין מחלדי חקלא וכלא בראו עלאה. ובגין דא כלסו ברייתא וכלסו תנאי וכלסו איורי קיימי בזכותייכו כדקא חוי אלין לגו ואלין לבד באינון חמוקי ירכין (ואלין לבד) לתתא מצרכין. ובכלסו אקרי פורה שבע"פ. ובכלסו נחמי ישראל ואתגלו וכדן כד יסתייס גלותא במשיכו דרגלין כדן ועמדו רגליו ביום סהוא יסתעבר סהוא רוחא מסאבא ערלה מן עלמא ויתסדרון ישראל בלחודייכו לשלמא כדקא יאות בגין דסהוא ערלה נחית לון לתתא עד השתא. ומכאן ולהלאה דתית ערלה אתקלף והתגבר מנו עלמא כדן וסיכון ישראל בשה בוד עין יעקב. בשהוא עין יעקב ולא אשתכח מקסרוגא עלייסו. זכאה חולקסון דישראל בעלמא דין ובעלמא דתמי. יוסף הלדיק עיודא דעלמא איבו נסיל בצשוותא סיכלא שמיר וגניו וברשותיה קיימא סיכלא שביעאס. ואע"ג דקא אמרן דהיכלא (כפ"א א סו א נבאשית פה א) דלצנ"ת הספי"ר ברשותיה קיימא סכי סוה דביס מתקן. אכל ת"ח נביאים דקא אמרן כד מתחברן לתתא סרין דרגין מהפשיין מנייסו מראה וחלוס וקיימי בירכין. באינון חמוקי קיימי מראה וסהוא דאקרי נבואה קפנה (יבכ א רמז ב) מירכין ולתתא (ס"א מתפוקי ירכין) קאים חלוס עד דמאסו רגלין ברגלין. ותמן קאים היכלא תתא וקרי לבנת הספי"ר. כלא ירכין בירכין לאשתלמא חד בחד וכלסו דרגין דנבואה דתא

ודך אמת א נבאשית פ"ס ב פטרי ר"יב פ"א : ג האינו רכ"ו פ"א

חאן דידע ליחדא יחודא ולסדורי סדורא דמשימנותא ליידיך
 בהרס מישר זכאה איבו זכאי עליא ובעלמא דתי ויעל
 דא כתיב (תהי' זה) חסד יאמח נפשו נדק ושלום נסין
 יכדון חיות מחרץ הנחם ינדק משמים נסקק נס ה' יתן
 סעוד וארלנו תתן יצילה

(היכל ק"ק דעיר דבריאה)

היכלא שביעמא היכלא דא היכלא פנימאה מכל הני
 היכלין האי היכלא איבו סמינו דלוא ביה דיוקנא נויש וזית
 גופא כלל הכא סמינו דנו רוא דרזין האי איבו רוא דאיבו
 אחר לאעלא תמן בנו אינון לנורין דלעילא רוחא דכל רוחין
 רעווא דכל רעווין לאתחברא כלל כחדא רוחא דחיי (דחא)
 בשאי למחוי כלל תקונא דחא. היכלא דא אקרי (ינה נ) בית
 קדש הקדשים אחר לקבלא האי (מ"א נשמחא עלאה) נשמתינ
 עלאין דאקרי הכי (י"א לאיימאה) לאתערע עלמא דתי לנביא
 האי עלמא עולם אקרי. עולם סליקא דסליק עלמא תחאה
 לנבי עלמא עלאה ואתחבר בנווה ואתעלם ביה אתגליא
 בשמייה. עולם דסליק איבו בכל אינון דקרבין ביה ואתחברין
 נו סמירי עלאה. עולם עלאה סליק ואתחבר ברעומא עלאה
 גו סמירי דכל סמירי דלא אהייע כלל ולא אהגלי וליה
 מאן דידע ליה. פרוכחא דפריסא פריסא חפיה גו סמירי
 סתים. כפורתא פריסא גו סמירין עלאין לאסתמא סמיון
 דחא סמירין וסמיון (י"א פרוכחא פריסא גו סמירין עלאין
 לאסתמא סמיון דחא סמירין וסמיון) לנו מן כפורתא איה
 אחר סתים וסמיר ונני לאכנשא ליה בגויה שח רבות עלאה
 רוחא דחיי על ידא דהסוה נהר דנגיד ונפיק והסוה נהר
 אקרי מצועא דבירא דלא פסקין מימיו לגלזין וכד האי
 עייל ונגיד כל הסוה רבות קודשא למעילא מאתר דקדש
 הקדשים נהירו נגידו נחית ואתי גו אינון נכריין האי
 אתמליא מתמן כנוקבא דמתעברא ואתמליא מן דכורא חוף
 הכי נמי האי היכלא מתתקנא חדיד לקבלא כנוקבא דמקבלא
 מן דכורא קבילו דקבילו כל אינון רוחין ונשמתינ קרישין
 דנחתינ לעלמא (מ"א ואתעברו) ואתעברו תמן כל הסוה זמחא
 דאלטרין (ג"א קלי) יתעכבון עד דייטי מלכא משיחא ויסתפקון
 כל אינון נשמתינ וייתון ויהדי עלמא כמלקדמין וכדין יהדי
 לקב"ה כמלקדמין כד"א (תהי' קד) ישמח ה' במשטיו זכאי
 היכלא קיימין ענוגין וסתפקון דרוחי ואשתעשפותא דאשתעשע
 קב"ה בגנתא דעדן הכא איבו תיאובתא דכלא וענוגא דכלא
 לאתחברא כלל כחדא ולמחוי כלל חד קשורא דכלא ביחודא
 חדא הכא קיימא. דכד שייפי כלכו מתחבראן בשייפין עלאין
 כל חד וחד כדקא חז ליה לית לון תיאובתא וליה לון ענוגא
 בר ביחודא דהאי היכלא כלל הכא תליא. כד אתחברותא
 דהכא אתיימד ביחודא חדא כדין כל נהירו דשייפין וכל נהירו
 דאנפין וכל חדוון כללי נהירין וחדאן. זכאה חולקיה מאן
 דידע לסדרא סדורין ולאסתקא תקוני אשתלמותא דקדא יאית
 רחמו דקב"ה זכאי עלמא ובעלמא דתי וכדין כל דיין וכל
 גזרין בידין מתעברין ומתשלין מעלמא. היכלא דא היכלא
 דתיאובתא היכלא דענוגא היכלא לאשתעשעא עילא ותתא
 כחדא ומקבלא כלל נהירו דבולינא עלאה דנהיר לכלא
 ולאיתחדא כלל כדקא יאמח ביחודא שלים. ועל דא היכלא
 דא קאים בשמירי דכלא גמיו מכלא. אע"ג דלהו שמירין
 דא שמיר וגמיו יתיר. למחוי ברית קיימא כלל כחדא דבר
 ונוקבא למחוי שלים. היכלא דא אקרי ארון הברית דאיבו
 ארון כל הארץ בגין דהאי איבו אחר דנפקי מניה כל נשמתינ
 דעלמא ליהרא יחודא לתתא ולאמשכא יחודא דקב"ה מעילא
 לתתא ליהבא ללדיק בגין דנפקו (וי"א קים ג) מנדיק ועיילי
 בלדיק

דחא מתמן נפקי ושראן והתגבדו מנייהו ייראה ושראן על
 האי אחר ואתעבדו מנייהו חלום יוסף הנדיק איבו שליחה
 דכלא איבו נסיל כלל בגין דכלא ארתן בגיניה כלל תאיב
 זכאיובתא בגיניה ת"ח בשעתא דיוסף הנדיק קיימא לאתקנא
 כלל כדין איבו נסיל כלל וכד אתחבר בסיכלים כדין יתערי
 כלסו לנסלא תיאובתא ורעותא עלאי ותתאי וכלא אינון
 ברעומא חדא ושליומו חד למחוי (מ"א לחוי) עלאי ותתאי
 רעותא חדא כדקא יאמח. וכלכו תתאי קיימא בקיומא בגיניה
 ועל דא כתיב (יבני י) ולדיק יסיר עולם. ועל האי יסודא
 קאים האי עלמא. האי לבנית בס י"ר לא קאים בקיימיה
 עד דהאי יוסף הנדיק אתתקן וכד איבו אתתקן כלל מתתקני
 דא הוה יסודא דכלכו בגיניה ועל דא כתיב ויבן ה' אלהים
 את הללע. ולא כתיב ויילך ולא כתיב ויברא בגין דהאי
 קיימא על יסודא ולבנתר דיסודא אתתקן כלל אחבני עליה
 ובגין דא כלסו קיימין זכאי והא אוקימנא ת"ח כתיב
 (בראשית ג) ויבן ה' אלהים את הללע דהוה מססר"ה דאחורא
 ואתקין לה לאהדרא אנפין באנפין. הכי אוקימנא אכל ויבן
 אסתכל לסלקא לה ביהוה דרגא דעלמא עלאה שריא ביה.
 למחוי דא כנוגא דא תו ויבן אסתכל בסמירי ואתקין וכיון
 כל רוחותיה למורע ולאשקאה ולאולדא למעבד לה כל לרכי
 כמה דאלטרין. ולבנתר וביחא. זכאה זכאי לדיק דכתיב
 (כס"א ה) (אשתר ג) וזוה הנערה זכאה אל המלך. דהאי
 אמשך לכלא לסלקא לאתערע בשלימו. הכא מניעו דכל
 חובין הכא מניעו דכל תיאובתין בידין מה דלא איבו ביהוה
 סיכלא שתיחאה בססר"ה אחרא דתמן כל בעינין בידין וכל
 סמירין דתיאובתין דענוגא דחאי עלמא (י"א וי) וכד האי
 עלמא אתהיבג בסו בני נשא כשלי בסו (י"א ובגין דנני נשא
 טעין בסו כשלי בסו) להוה עלמא דחמאן כמה ענוגין
 ותיאובתין דנופא אחסי ואתעניו מנייהו. וטעין אבתרייהו
 ססר"ה (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו'.

דחא כל תיאובתין וכל ענוגין דעלמא ביה תלין. ועל דא
 כנוגא דא איה מלין דנופא אהסי בסו ועיילי לגופא ולא
 לבשמחא ואיה מלין דנשמחא אהסי מנייהו ולא גופא. ועל
 דא דגוין פרישין דא מן דא. זכאין אינון לדיקא דנפלי
 אורה מישר ומנעי גריייהו מהסוה ספרא ומתדבקן בססר"ה
 דקדושה בסיכלא דא כלילן כל שאר שמהן דכל אלין היכלין
 (י"א תיילין) דלתתא. תרין שמהן אינון דכלילו שאר שמהן
 אחרין חד דכד אתחבר עילא ותתא ויעקב נפיל היכליה
 זכאין נשיקין ברוא עלאה כדין כליל כל שאר שמהן ואקרי
 יו"ה אלהי"ם ודא אקרי שם מלא כמה (נכאשית מה ג רטו ג)
 דאוקימנא וחד כד אתחבר יסודא דעלמא בסיכלים וכלכו
 נשמתינ בתיאובתא ותיאובתא לנביא וכלכו כלילן ביה כדין
 פלי כל שאר שמהן ואקרי יו"ה לזכאת ודא אקרי שמה
 קדישא שלים ולאו איבו שלים ככאי אחרא מה בין האי
 להאי. דא שלים עלאה בתתאה גופא בנופא (ודא איבו שלים
 בכלא) כדקאמרין ודא שלים מאתר דסיומא דנופא ותתא
 זכאין היכלין ובכלא דלתתא. ורוא דא בית ראשון ובית
 שני. ובגין דא היכלא דא כליל כל שאר שמהן דלתתא
 (וכלכו שמהן כלילן זכאי שמה כלכו שמהן דלתתא) כחיה
 דאוקימנא ועל דא שמהן אלין דא סלקא ודא נחית זכאין
 אינון לדיקא דידעין אורחוי דאורייתא יסודא דא אתתקן
 לסרין סמירין חד לאתקנא כל שאר דלתתא וחד לאתקנא
 היכלא שביעמא ולאסתקנא דא בדא למחוי כלל רעו חדא
 כדקא יאמח. עד הכא יחודא דתרין סמירין דלעילא ותתא
 לאתחדא כחדא בשלימו למיסך באורח מישר זכאה חולקיה

בזדיק ולבשר נפקי מנדיק ועיילי בזהר נדסקי מתמן. האי ארון הצבית נקים כלה מנדיק ולבשר נפקי מניס ועיילי בזדיק לתתא לחר נפקין מנדיק לתתא ועיילי בזהר ארון הצבית למהוי כל נשמתין כלילין מעילא ומתתא לפסדי שליס מכל סערין והאי ארון הצבית נקים מנדיק אינון נשמתין אסרין סערין. ת"ח מבוטא דבירא לא מתפרשא מבירא לפלמין וע"ד האי ארז שכלולא דכלא קיומא דכל גופא לחסי שליס בכלא כדקא יאות. הכא הוה יחודא וקשורא כחדא לחיובי עילא ומתא מד בקשורא חדא דלא מסתרא כל שיטין דא מן דא ולאסתכחא כלה אנפין באנפין ועל דא תפינן מאן דשמיש ערסיס מחאורא אכמיס תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין לנאהרא כלה כחדא ולאסתכחא כלה אנפין באנפין בדבקותא כדקא יאות כמה דאמר (נבאשי' ג) ודבך באשתא. באשתא דייקא ולא אחורי אשתא. תרין אינון יעקב אחי לעילא יוסף לתתא תרין תיאובותין אינון. חד היכלא שפיתאסה וחד האי היכלא שביעאסה תיאובותא לעילא בצינון נשיקין דנפיל יעקב תיאובותא לתתא בזהאי שמישא דנפיל יוסף מסרין סערין אלין נפיל האי ארון הצבית רוחא דחיי מספרא דיעקב נפיל רוחא דחיי דלעילא דאחדבך ביה בצינון נשיקין ואשיל (בצינון נשיקין) רוחא דחיי דלעילא ביה לנחונא מניה. מספרא דיוסף דאיסו לתתא בסיומא דגופא בזהאי היכלא נפיל רוחין וכשמהין לארקא לתתא להאי עלמא אלין תרין סערין מתפרשן לתרין סערין סגרא דיעקב אסתפש ויהיב תוקפא לנבעא בצינון שדיס דאחזילין מסהוב רוחא דחיי ויניק בכו לאינון מלאכין קדישין דהינון חיון וקיימתין לענמין וקיימין בקיומא ביה. סגרא דיוסף עייל בסיומא ויהיב תוקפא לנו ועבד נשמתין ורוחין לנחונא לתתא. ולנחונא בכו בני עלמא וע"ד קיימתין תרין סערין אלין דא לעילא ודא לתתא. דא לנחונא לעילא ודא למיון לתתא. כל חד וחד כדקא חוי ליה (ועל דא) וכלא איסו חד וחד רזא איסו ועס כל דא יוסף זן לכל גופא ואשקי ליה דמהאי רוחא דחיי דאחדבקותא דיעקב מניס לתתא וביס אחדבך האי ארון הצבית ברעוהא לעילא ונחית הסהוב רוחא דחיי לתתא בזהאי אחדבקותא דיוסף וכד אסתכר כלה כחדא אסתליין אינון שדיס לניקא לכלא ובינון כך כלה איסו חד זכאה חולקיס מואן דידע לקשרא קשרין וליחדא יחודא בללותיס ברעוהא דלגא כדקא יאות בנין לדבקה שיפא שביפא רוחא ברואה כלה בכללא חדא למהוי כלה חד כדקא חוי. סא תזי האי היכלא כד אלין רוחין קדישין וכל אינון היכלין ורתיבין כלבו מתיחדי כחדא ואסתכחו בקשורא דא כדון האי רוחא עלאה דכלהו דאיסו נקודה דא אסתמיס בכו ולא אהגליה ואהעבד רוחא סמיס כגוונא עלאה. וסתיניך אגווא יחודא בקשורא דכלא כדקארזין לאתקשרא דא בדה למסוי כלה שליס בשלימו (דכר וניקבא) כחדא. סא אוקימנא כגוונא דא קרבנא סלקא ליחדא (א"י יחידא) קרבנא וליחדא (ד"א ולאסתפקא) כל חד וחד כדקא חוי ליה מסהוב סננא דסליק דכהנא דאיסו ימינא בקשורא דיהודא ברעוהא וליואי בשיפא כליל דא בדה היכלא בשיכלא רוחא ברואה עד דמתחברן באתרייסו שיפא בשיפא למחי כלה כליל כחדא כדקא יאות והא אוקימנא דכר אשתליס כלה כחדא שיטין עלאין בהתאין כדון נשיפא עלאה דכלא אשתרת ואעלה בכלהו ונכחי לכלא וכלהו מתברכאן עלאין ומתאין. וההוא דלא אהידע ולא על אסתכנה רעותא דלא אסתם לעלמין כדון כלה סליק עד אין אף ואתקשר כלה בקשורא חדא וכסיס סהוב רעותא לנו בנו בסתימי נסירו דנשמתא עלאה סלקא לנו בנו ונסיר לכלא.

בנו דהאי נסירו חפיל בסתימו דמתכנה דאיסו כליל כלה ובנו לנו בסהוב רעו מתכנה אנהיר יאסתבסס ומסיס ולא תפיס וסלקא מנו רעו דמתכנה לתפשא ביה וכד האי סליק נסירו דלתתא תפיס ביה וכן כלה לאתקשרא ולנחונא ולנאסתברא כלה כחדא כדקא יאות וכדון אתקשר דא בדה כדקא אמתן היכלין בשיכלין תתאין בעלמין רזא דכר וניקבא כחדא נסירו עלאה בנהירו דסתמיס וגניו יסיר ביה. וההוא דגניו כליל במה דגניו יסיר עד דאסתכחא כלה כדקא יאות ביחודא חדא. ועל דא משה סוב ידע לסדרא סדורא דיראריס מכל בני עלמא כד אלמסרין לארברא אריך. לקגרא קגרי. כמה (ימד ב) דא קיימנא (גמדכר י) אל נא רפא נא לה תפינן מאן דאריך בללותיס ואסתכל ביה לכוף אהא לדי כאב לב. ותפינן מאן דאריך בללותיס יורכוו יומיו ורזא דמלה מאן דאריך בזהר דבעי לקגרא אחי לדי כאב לב מאן לב דא הוה דכתיב (משלי טו) וסוב לב משתה תמיד בנין דאיסו אהר דבעי לקגרא ולא לארברא ביה דהא בלה קאיס לעילא ובעי דלא לאמשכא ליה. לקגריא ליה בקשורא דלעילא בלה אריכו למהוי כלה חד ביחודא חד וכיוון דאסתקרי כחדא לא בעי לארברא בזהר ונאסתכנהו ולאסתכנהו בסתמוני. וכד אריך באריכו באמר דאלעפיר. קב"ה קביל ללמיה ודא הוה יקרא דקב"ה בנין דיהודא דליתא קא מקשר קשרין ואסני ברכאן לעילא ומתא. נו היכלא דא קיימתא נקודה חדא סמייתא והאי נקודה איסי רוחא לקבלא רוחא אהרא עלאה. וכד שריא רוחא ברואה כדון עלל דא בדה ואיסו הד ודבקותא חדא ואהרכיב דא בדה למסוי חד כהאי יאילנא דארכיב דא בדה ואיסו חד זינא בזיניה ווי מאן דארכיב זינא בלה זיניס באינון בני אהרן דבעי לארברא איננא באהרא דלאו איסו זיניס ומאן דארכיב זינא בזיניה וידע לקשרא קשרא בקשריס היכלא בשיכליה דרנא בדרניס דא איס ליה חולקא בעלמא דחיי כמה דאוקימנא. וע"ד האי איסו שלימו דכלא וכד אשתליס דא בדה ואיסו כלה חד עובדא זינא בזיניס דנפיק ממהאי שלימו סהוב אקרי מעשס מרכבא ורזא דא (נבאשי' ג) ויזרי ה' אליהם את האדם (נבאשי' מה ג) שם מלא ואדם איסו עובדא דהאי מרכבא דארכיב דא בדה עובדא דשלימו דכלא וכד אשתליס דא בדה כדון ה' אליהם שם מלא. זכאה איסו מאן דידע לקשרא קשרי מסימנותא וליחדא יחודא כדקא חוי ת"ח כמה דאיתנכו שמתן קדישין עלאין מתהברין אלין בלילין סכי יאסו שמת קדישא אהערש לעילא ואתפרשן לתתא שמת דא איסו לעילא שמת דא איסו באמלעיתא שמת דא איסו לתתא יח"ס. דאיסו רזא דשמת קדישא איסו חד. רזא דכלא. עלמא עלאס בסתימא דסתיותא דעליה דאסתתף בדיס יאיסו חד עלמא תתאה בסתימו דאמלעיתא רזא דרתיכא קדישא עלאה דעליס ואוקימנא (ס"א) ת"ח רזא דשמת קדישא דא ה' אליה"ס שמת דא איסו לעילא שמת דא איסו באמלעיתא שמת דא איסו לתתא. לעילא רזא דעלמא דחיי בסתימו דסתיותא דעליס ואיסו חד. לתתא רזא דעלמא תתאה ועלמא עלאה דעליה אסתתף בדיס ואיסו חד באמלעיתא ברזא דרתיכא קדישא עלאה ואוקימנא). מסאי גיסא ד' רתיבין נפקין ומסאי גיסא ארבע רתיבין נפקין בנין דכל חד וחד מתפרש לארבע כל רתיכא ארבע אינון כד מסתמין דרגין. וכן כלהו ארבע בארבע ברזא דשמת קדישא דאיסו ארניי בצינון רתיבין דקיימי וכעלי בשמת דא ואינון אקרין סרי נששת. בנין דחית סריס וחית סריס חית סריס עלאין (קגרי א) וסריס תתאין. ואינון בתלת סערין קיימי ונפקי מגו זהב וכוס

יאהדונה"י כלל דשמה קדישא שלים צמרי שמהן ודא הוא
 סליק בצאורה ומתנשא מימות שולם
 היכלא תניינא אל צרוך גדיל דעס אירפניאל (י"א
 רוא דלילי אמון ועינין) דכליל רזין דאתון ועירין דלפניא
 צית"א הכא אינון דקאמרי קדיש וצרוך וסכא איבו קדושה
 וצרוך כבוד ס'

היכלא תליתאס לאל צרוך (פי ב) כעימות יתנו :
 היכלא רביעאה המחמש כסובו בכל יוס תזיד מטשה
 בראשית בגין דסכא מתלגלגין כסורין ודינין דעלמא מאן
 דאיבו לחייס מתחדש כזלקדמין לאתקימא בעלמא בנסורה
 דימינא דחקרי אל כדקאמרן

היכלא חמישאה היכלא דא חקרי אהבת שולם ודא
 איבו משיכו דרמימותא דהיכלא דחקרי אהבס ודא היא אהבת
 שולם אהבנו ס' אליהו צרוך אהה ס' הבורה בעמו ישראל
 באהבס צרוך דא"ל סד"י

היכלא שתיסאה חמת וייבז וכנון וקייס ובעינין דלא
 לאספקא בין היכלין אלין (לאלין) דס"א במשיכו דללותא
 ורעותא מתצבראן כחדא ואתקשראן אלין בצלילן צרוך דשמהן
 קדישין דשלישין בכל חד וחד

היכלא שביעאה דרני שפתי תפתח רוא דרזין בלחישו
 ולא שפתמס קלא הכא איבו רעותא דלבה לאתכוונה ולסלקא
 רעותא מתתא לעילא עד אין סוף ולקשרא שביעאה שביעאה
 (וכלא חד בחד) דא בדא (י"א מתתא לעילא) ולבחר מעילא
 לתתא לאמשכא ברכאן בכלשו עלמין ממקורה דחיי (י"א דאיס
 שביעאה לעילא) דאיבו היכלא שביעאה. עלאה (ודא שכינתא)
 ברעותא דלבה ובסתמו דעינין צרוך דאתון דשבע שמהן
 עלאין קדישין

היכלא שביעאה עלאה דא דאיבו (י"א ס') מקורה
 דחיי דא איבו ברכתא קמייתא. ודא איבו היכלא קדמאה
 שירותא דכלא מעילא לתתא ולנסלא שביעאה מתתא לאתחברא
 דא בדא שביעאה שביעאה דהא מהאי דלתתא עייל מאן
 דעייל להיכלא עלאה ודא הוא רוא (י"א שביעאה) צרוך
 רביא דכלשו תתאי כלילא בחיון דשרפס וואופניס וכלשו
 היכלין רביא דרוא דקדש הקדיש דשריא בגויה בנניוו וכדין
 אקרי צרוך בכל אלין רבוין יברכאן ורזין דלשתלימו בם.
 אה"ס מקורא דסתמו דאתון כללא דכלשו כ"ב אתון. ודא
 הוא אה"ס ה' דכליל לון מעילא בהאי ה' וכניס לון בגויה
 ודא איבו אה"ס ס'. וכד איבו בשלימו בהה"ס (י"א ב) נהר
 דאחיד בה סלקא לאתעפרא לעילא ודא איבו רוא דכתיב
 (י"א ב) וצום הנערה באה אל המלך וכדין את כל אשר
 תאמר ינתן לך. ודא איבו רוא צרוך אהה. ובעי לאתכוונה
 בהאי רוא ולקשרא רעותא בהאי רוא. ה' אליהו דא איבו
 קשורא ויחודא דמלכא עלאה לעילא בהאי כד הנערה באה
 אל המלך את כל אשר תאמר ינתן לך. ואלהי אבותינו דא
 רוא דאצטן לבכרע לם. ודא איבו רוא חליה אברהם אלסי
 יחאק ואלהי יעקב כמה דסאי נערה לא אשתצקת מתתאי סכי
 נמי לא אשתצקת מאצטן עלמין. איבי אחידת בכול (י"א
 נערה לון ונערה לה) לעפרא לם ובגין דלשתצקת מכל חד
 מנסון בעי לאדכרע לם על כל חד וחד ולבחר יתכנסון כלשו
 בחבורא חדא (ס"א לגוי מעוי דאימא) ומתעפרי בהדה האל
 הגדול הגבור והנורא הו כלשו כחדא לסלקא לעילא בפקדמיתא
 מעילא לתתא והשתא מתתא מעילא לאכללא לון בדה דכיון
 דאמר האל הגדול הגבור והנורא כלשו כלילן בה. וכדין אל
 עליון נומל חסדים טובים וקונס הכל דא כללא דכלא. וזכר
 חסדי אבות דלשמשו בהדה (י"א דלשתכחו כחדא) ואעלו
 במעשה

דכסף ונחשת. נחשת לתתא בגין דאינון רתיכין דנפקי מגו
 אל"ף דלי"ת נו"ן יו"ד די בגו היכלא קדמאה דאינון ארבע
 רתיכין דנפקין מגו אינון תרין רוחין ימינא ושמאלא: מגו
 לבנת הספיר (רמו א) כדקאמרן. אלין תרין רוחין דקאזרינון
 התם אינון אקרין תרי טורים ואינון (י"ג א) כרי נחשת.
 מאינון תרי רוחין דאקרין הרי נחשת נפקי אינון ארבע
 רתיכין דמשמתי בההו שמה (י"ב ב) דאל"ף דלי"ת דלשתקע
 בסדלפון מאריס דהפיא וכלשו שיתן אלין על אלין בעלמא
 צרוך דסובון ורתיכין בגין דלי"ת רתיכא על סובון דעלמא
 לס ודא שמה קדישא אהכליל ציו"ד ס"א כמה דאיקימנא
 דהתכליל אל"ף דלי"ת ציו"ד ס"א ואיבו יאהדונה"י (רמו ב)
 וסא אתמר. אלהיס לא אהכליל בשמה אהרע בגין דלי"ת
 אליהס חייס ומהאי אהפשא לכמה ספרין ולא אהכניס אלא
 אהפשא. שמה דכליל כל שמהן יו"ד ס"א וס"א ס"א ברוך
 דאתון לירותא דשריא קדישא דביס סוס ידע כהנא לנרנא
 בכל ספריו עד דסלקי שמהן בכמה ספרין (י"א ש"ס א)
 בארבעין ותרין גוויין באשתמחו דבזינא דקרדינותא. דהאי
 איבו כליל כל שמהן ושמה דא כליל כל שמהן. אהלדנהייס
 סימן. בצלילן אתון כלילן אחרין מתצברן. ונפקי אלין
 ועיילי אלין. לבחר כד אהנשי ואתפשא בזינא דקרדינותא
 מלפניס אתון בגויה ועאלי אתון ונפקי אתון צרוך דאלין
 תשע אתון ואלין אהמכרו לקדיש עליונין למסך בצורה
 דרוא דאתון לנרנא יחודא (י"א דשמהן) דאתון כמה דהו
 ידע כהנא לנרנא שמהן באתון רשימן. כתיב (יחזקאל א') וידי
 אדם מתחת כנפיהם. כלשו ידי אדם הא אוקימנא דאינון
 (י"א שפ"ס) רוחין וחיין וואופניס (כרוביס וחיות וואופניס)
 כלשו בגדפין ודין תחות גדיפיהו לקבלא ללותהו ולקבלא
 מהרי דתיובתו. ידי אדם אחרין ודוכין לקבלא בני נשא
 בללותיהו ובעותהו ולאשתחא שפתין לקבלא לון ליחודא
 ולקשרא קשרין ולמעבד רעותיהו ואלין אחרין ודוכין דאקרין
 ידי אדם קדימי לבני נשא אלין אינון שמהן קדישין דשלישין
 בכל דנגא ודרנא (בגין) דבסין עאלין בני נשא בללותהו
 ובעותהו בכל תרעין עלאין. ובדא שלשין תתאין לעילא.
 ורוא דא (תהלים ז"ט) ידך עשוני ויכוננוני ואלין שמהן
 קדישין. (שמות ט) ויאמר ה' אל משה נסה את ידך על
 השמים. וכי סוף יכיל לאריא ידיה על שמיא. אלא נסה
 ארכין כד"א (תהלים י"ח) ויפ שמים וירד. משיכו מעילא
 לתתא ירך אהרץ אהרץ דרנא דילך דאת שרי בגויה ודא
 צרוך דשמה קדישא. וכלא עלאי יתתאי צרוך דשמהן נסלי
 וקיימי. ובהו עלאין בני נשא להיכלין עלאין ולית מאן דימחי
 בדייהו. ובאי אינון דידעין לסדרא יחודא דמאריהו כדקא
 יאות ולמיסך בצורה קשום בגין דלא יפעון צרוך דמיימותא.
 תא חוי בהיכלין אלין אית רוא עלאה בו מהימותא וכלשו
 חיון רתיכין כלשו משנין דא מן דא לאתכללא אלין בצלילן
 לסצ לאתקנא וסימניך (אסיר ב) וישנה ואת נערותיה לסוב.
 בשבעה היכלין אלין שלמו דעילא. כד אשתליס דא בדא
 ועלמא ללותין ובעותין דמאן דידע לסדרא לון לאתקנא לון
 לעילא כמה דאת אמר ואת שבע הנערות הראויות לתת לה
 מצית סמך

היכלא קדמאה יולר אור וצורה אהרץ נהירו דאבן
 שפא שפיר דאבן שפא כלין לתרין ספרין כמה (י"א א)
 דווקימנא לימינא ולשמאלא אור וחסך. (תהלים קד) מה רבו
 ימשך ה' כלם בנחמה עשית כלשו אופניס וגלגליס מללס
 א"י קייך וגו' סמך המדומס לבדו מאו שמה קדישא

במעשה והתברכו תמן וכתב שריו לון ואפיק לון כד
 אינון התברכו מניו ובהיה השתחואה דאמר באי מן
 אברהם הכה נפקי כלה ככללה דהא בימינה כלכו מתברכו
 כדקא חיי. תא חיי היכלא שביעה דא רוא דמלכא עלאה
 אתעטר ביה ומתעטרן ביה אבהן כדקאמרן ואתכלילו ביה
 ועד השתא אתכלילו וצעי לאפקא לון איכו סיכלא דא וכד
 אפיק לין (א"ה מתברכה) מברכה לון האי נערה כדון איחי
 אחידת ביה בכל אינון ברכאן. ובע"ג דהא אתכלילו היכלין
 בהיכלין השתא אתחידו באינון ברכאן כחדא וכד אחר מלך
 פוזר ומושיע ומגן כדון אפיק לון מברכאן. וסאי איכו חד
 סיכלא שביעה ברוא דשמה קדישא עלאה בוכ"ו. "ברכה
 יוסחד" כח "ומשפט כללה כלה רוא דא הוא רוא (א"ה
 דאיה) דאיה"ה כללה דכלא בגין דלנין אתוון כללה דכלא
 בגין דלנין אתוון אפיקי (א"ה לון) אלני דנפקו מנייהו כללה
 דאבהן ודא איכו דמתחברת בהדייהו דלקרי ברכה. כיון
 דאמר באי מן אברהם הא אחידת ברכאן מנייהו ברוא
 דהיכלא חזאיה אבה"ה דאיהו ימינא ואיהו חמשאה
 לאתקשר ברחימו דברכה"ה דאיהו וסאי אכסרין יעילא
 לתתא לאתברכה. בקדמיתא אתכליל היכלא דהיכלא
 כדקאמרן והשתא נסלי ברכאן לאשתכחא אלני מקדמת
 אלני ובע"ג (א"ה דאתנסילו) דאיהו דנשל בקדמיתא כיון
 דאשתכחו ומסרת דאיהו ברכאן בהיכלא חזאיה שרי לאחדת
 ולבתר בספר שמאלא ברוא דא אתה גבור וסאי חיהו חבורא
 אהא וגבור תרין דינין. וכיון דאשתכחא ברכאן אתכליל
 ברחמי ונשפחה בהיהו ספרא כלה כחדא ודא הוא מחיה
 מחיה סימך נופלים ורופא חולים וכו'. ודא איכו ברוא דשמה
 קדישא דלקרי אכדש"ס רוא איכו באתוון דשמה דלקרי אלהים.
 בגין דלנין אתוון סלקין לאתעשרא לעילא (ואפיקו להון אלני
 לאתקרי בגין וסלקין לאתעשרא לעילא) אלהים חיים וגרע באתוון
 לאחדת ונרעו ומסכא אתפשת לתתא לנפלא מגו אלני אתוון
 אחרנין ולסלקא חמלין אתוון לשמה דאלהים. כיון דאשתכחא
 אתוון תחמישאה ורביעאה מעילא כדקאמרן שרי ואחיד
 ברכאן מאחזעיתא דכלא מהיכלא שמיאיה ואחיד ברכאן
 בהאי ובהאי. ובגין כך (ספרים אחרים ככלא אתה קדוש ואתכליל)
 אתה קדוש אתכליל אתה בקדוש ושמן קדוש כיון דאמר אתה
 קדוש אמאי ושמן קדוש היינו שם היינו אתה. אלא הא
 תנין בכל אתר דאשתכחא יחודה וקסורה צעין (ק"ג א)
 קדושה ותוספת קדושה והיהו תוספת קדושה הוא יתיר מכלא
 ובג"כ בכלהו כתוב אתה ולה יתיר וסכא בהאי אתר אתר
 קדושה ותוספת קדושה. אתה קדוש קדושה ושמן קדוש
 פ"ספת קדושה. וקדושים בכל יום. אלו שאר קדושים עלאין
 די בכל היכלא והיכלא דמתקדשין מהאי תוספת בגין דקדושה
 קמייתא איחי לה ותוספת קדושה לאתקדשא כל אינון שאר
 דקאמרן ולבתר אתקדשא כלא מעילא ומכלאו אבהן אתקשר
 בקשורה חדא והיינו באי האל הקדוש הכה כלא קשורה
 חדא בגין דאמר ברוך אתה ה' האל הקדוש וע"ד לקרי לרורא
 וקסורה דכלא ביחודה חד. זכאה חולקיה מאן דידע לסדרת
 שבחי דמאריה באתר דאלפריך. עד הכה דבקווא וברכאן
 וקדושה כחדא באבהן מכאן ולהלאה קיימין שאלתין ובעוסיין.
 שירותא דבעי בר נש למשאל למנדע"ג במלין דמאריה בגין
 למחא תיאובותיה לגביה ולא אתפרש מיה. בגין דבעי בר
 נש לאשתכחא בקדושה דשמה קדישא עלאה לאתעשרא ביה
 ואיהו שמה דברכאן וקדוסיין. כו"ו. רוא דשמה קדישא.
 יהו"ה דאיהו קדיש בקדושה ואלני אתוון (אחרנין) אפיקו
 מניה בני אתוון אחרנין חבורא דהני כחבורא דדכר בנזקא.

וכי קדישין עלאין רוא דקדושה. אלני אתוון אחרנין אקרון
 ק"ל. על שמשים. רוא דחושבנא דאתוון דליה בגין דהכא
 לתתא קיימין כל מלין בחושבנא ולא (ט"ו ב) חושבנא אלא
 לסיפרא. ובגין כך צעי לאתקשרא בקדושה דמאריה ולא
 אתפרש בר נש מניה וכד שאלו שירותא דשאלתין למנדע
 למאריה לאתחזאה דתיאובותיה לגביה ומכאן אשתתיה דא
 זעיר זעיר וישאל שאלתיו מה דאלפריך לשאלא. וכל שאלתיו
 יסון לבתר דיסדר סדורא דא דקאמרן. כגוונא דא כל שאלתיו
 יסון בפחטוים ובעוסיין לקמי מאריה ולא ילדיק (א"ה ירחיק)
 גרמיה מניה. זכאה חולקיה מאן דידע לסדרת סדורא דא
 מתך באירת מישר כדקא חיי כגוונא דאשתאחדא אשא צמיח
 ומאי באשא. דרום בלפון וזפון בדרום מורח צמערז ומערבז
 במזרח הכי נמי אתקשר כלל כחדא ייחודה אשתתיה דא בדה.
 וכל אינון דידעין לסדרת ללוותוון כדקא חיי איהו לאתכללא בני
 היכלין אלני באלני ולאשתקשרא דא בדה. האי בר נש אתקשר
 ביה וקריב ליה לאתכללא ביה שאלתא שאלו ויהיב ליה. זכאה
 חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאיהו. בתר דסיים שאלתין
 וגיפא שליט בכל ספרין חדות לבחא זאיהו שאלו וסיים
 שאלתין יסדר לאמשכא ברכאן וחדוואן לתתא. ברוא דהיכלא
 תליתאה לאמשכא לתתא ודא הוא רלס ה' אלהינו צמ"ך
 ישראל. האי איכו (א"ה בגין) דמעמדות אינון סוכין דגופא
 שירותא לתתא מן גופא פרין ירכין עד דמסי לברכין. ואלני
 אינון רוא דמעמדות דקיימין על קרבנא וסכא איכו רוא
 שירותא דפרין ירכין מלעילא עד ברכין חבורא דנביאים
 ומראיה ברוא דאתוון דשמה קדישא. דלקרי (גנאות ביה"ב ג"ה)
 השמפ"א דאיהו רוא דשמה דלקרי לעלות דא סליק ודא נחיה
 דא נביאים ודא מראות וסכא איכו רוא עלאה דבריתיה
 דקאמרן וכד מסי איניש לברכין יכרע. באי המחזיר
 שכינתו לניון. והא סכא אהדרו ברייתו (כו"ג) למתניין
 ואתברכאן כחדא. היכלא מניינא לתתא דאשתקדו ביה
 כשמתין לסלקא לאתחזאה בחיוו (י"ה) דחלמא. מודים
 לאכנעו ברכין לאודאה על כשמתין כדקאמרן על כשמותינו
 הפקודות (כיון דאשתאיל עמאריה) (א"ה היכלא מניינא לאמשכא
 ברכאן לתתא מודים אנהנו לך. והאי היכלא איכו דאשתקדו
 ביה כשמתין לסלקא לאתחזאה בחיוו דחלמא. הכה צעי בר
 נש לאכנעו ברכין לאודאה על כשמתין ודא הוא על כשמותינו
 הפקודות) עד דמסי להפזו שמך ולך נאה להודות. ודא הוא
 גו רוא דשמה קדישא דלקרי צ"ס במוכן דא אקרי אל אלהים
 דאיהו ברוא עלאה (ישע"כ ג"ב) א"ל אלהים יהו"ה הוא יודע.
 כללא דלנין אתוון אחרנין דנפקי מנייהו (ד"ה והכא איכו
 רוא חדא דכלאו ירכין מברכין) ולתתא רוא דחלמא. רוא
 להסווא אתר לאעלא ביה נשמתין ובעינן לאמשכא בהני
 ברכאן בגין לאשכחא נייהו בהאי עלמא ובעלמא דאיהו.
 היכלא תתא לתתא שים שלום טובה וברכה סכא איכו
 כללא דשלוש שלום לעילא שלום לתתא שלום לכל ספרין שלום
 בפמליא דלעילא שלום בפמליא לתתא. והיכלא דא איכו
 פמליא דלתתא (א"ה דאיהו היכלא דלתתא ודא כחבורא וכו') בחבורא
 חדא בפמליא (י"ה בסיכלא) דלעילא. ומסכא נגיד לכל אינון
 תתא דלבר. וסכא אתכליל ואשתתיה כלא כחדא עילא ותתא
 בניהירו חדא לאשתלמא שם מלא ה' אלהים שם דא דאיהו
 שלם בכל אינון היכלין בכל אינון סדורין עלאין למחיה כלכו
 חד (שים שלום טובה וברכה). האי צ"ג כד אשתאיל
 מהיכלא דא לנפקא לבר יסוי גרמיה כמאן דנפיק מחבורתא
 דמלכא ומגו היכליה וימאך גרמיה קמיה אבל יחדי גרמיה
 דהא קדמאה איכו לנעלא עפרה דמשיכו דברכאן דנגדין
 מיחודא

ויחזרה דמאריס. דא אסו בר דאיא מסיכלא דמלכא דהא
 כסאי שעתא דקא נסיק פקמי מלכא וכלא קשיר בכל סיי
 ספרין בקשורא (ק"ז א) דיחזרה וברכאן וקדושה ותוספת
 קדושה קב"ה קרי לפמליא לעילא ואמר לון כחצו לסאי ב"ג
 פליגי מאיכין דאקרון חיטבי שמו. מאן חושבי שמו אינון
 דמחטבי ומכיונין ברוח דשמיה ליהודא סיכלין בסיכלין לקשרא
 קשרין וליחזר כלל ביהודא חדא. ואלין אינון חושבי שמו
 כד"א (מלאכי ג) ולחושבי שמו. כדן אכתיבו ליה ואחרשים
 ואשתיוזע לעילא (ואחרשים) אשתליס איהו לעילא ותתא
 ומאן דקריב קמי מאריס ולי ללותיה ולא אשלים יהודא ולא
 הייס על יקרא דמחריה לקשרא קשרין כדקאמרן עב ליה
 דלא אברי. וקב"ה אמר (ישיה כ"ג) כתבו סאיס סיה עירי
 בבר לא יללה בוימו. ודא איהו (משלי כ"ח) גוזל אביו ואמו.
 הכא אשתליס כלל לעילא ותתא חדא דשמח קרישא שליטא
 לעילא מלפ"ן מלפ"ן (שמות י"ז) ס' ה' אל רחוס וחנון
 הכא איהו רוח דשמח קרישא דא לאתקדשא באתווי צבי
 עשרה ותתוין אחרנין בקדושה דיחזרי בללותא. בדר דסייס
 קאיס על רגלוי (יה' לנפ"ה) לאודאה (ק"ד י') על חובוי בנין
 דלא יתא פשרא דפומא לכשרא אחרא לאשטאה ליה ואתכפיה
 קאיס ויקס בקומויה לאתברכא מצי מלכא וזכאס חילקיה
 מאן דאתקדש ביהו גוונא בללותא כדקאמרן וקשר קשרין ויחד
 יחודין ויתכוון בכלל כדקא יאות ולא יספי לימינא ולשמאלא
 ללותיה לא אהדר צריקניא קב"ה גזיר ואיסו מצפל על דא
 כתיב (משלי כ"ג) ישמח אביו ואמר וסגל יולדסך. איה ליה
 חולקא בעלמא דין ובעלמא דתאי (אסיר י') (בערב סיה
 צ"ה היינו) כתיב (משלי י"ה) ותקס בעוד לילס ותתן סדף
 לביטה והק לגערותיה מההוא רבויה דברכאן וקדושה
 ותוספת קדושה דקא נ"ל כד"א (נבא"ת ע"ט) ולערב יחלק
 שלל דפליגת חילקא לכלא ואפילו לכשרא אחרא חולקא
 בלחודא ורוח דא רוח לבני מהימנותא. חולקא דסמרא
 אחרא מסבכא כל אינון חיבין וכל אינון חטאין דהסוה ב"ג
 דקשר קשרין דיוחזר דאחודס פליטו כללו שרין פליה
 דסמרא אחרא ולינון חולקא ואחסנתא דסמרא אחרא מסבכא
 ואי לא אודי עליס אשתכח מקשרגא ויכל ליה. ואי אודי
 על כל חובוי בהיה ללותא דקשיר קשרין דיחודא ואתברכאן
 עלאי ותתאי. ומההוא חולקא דסמרא אחרא כל אינון חובין
 כסמרא דקדושה:

עומד והעמוד מנגן עולה ויורד. עד שנמשך איר זיכר אור
 נועם מלמעלה בראשו העמוד. והנדיקים עומדים לנגד אור
 ההוא ובהנים ממנו עד תלות הלילה. בחצי הלילה כשגא
 הקב"ה ליכנס עם הנדיקים שומעים קול סיבוב הרקיע
 והעמיד מנגן ורקקע הגן מתנשא והנדיקים עולים
 מחופותיהם לקראת צוראח. וכל הגן מתמלא מכבודו. בראות
 עשה מזדווגות הריחית זכרים ונקבות כפי מה שחיו קודם
 שנבראו. מאיתו נועם תאוהם לחזות בנועם ס' כלם עושים
 פרי דהיינו רוחות לגרים

(שלה קס"ו) א"ר שרעון מלה חדה בעינא למנדע.
 נשין בההוא עלמא אי זאן לסלקא לעילא. או סיד אינון
 תמן ודא הוא לאודיעו ליה והכי אתאמר ליה. אי רבי
 שית היכלין אחויו לי בכמה ענוגין ועדונון באתר דפרוכתא
 פרישא בגתא. דהא מההוא פרוכתא וילתאה לא עאלין
 דכורין כלל

בהיברא חדה אית בתיה בת פרעה. וכמה רבוא
 ולפי ששין זכין בהרס. וכל חדה וחדא מנייהו דוכתין
 דנהרין ועדונון בלא דחקא כלל אית לה. תלם זמנא בכל
 יומא כרוזי אכרוזי הא דיוקנא דחשא נביאה מסימנא אחי
 ובתיה נפקת לאתר דפרגודא חדה דאית לה וחמת דיוקנא
 דמשה ובגידת לגביה ואמרה זכא חולקי דרביתי נהירו
 דא ודא איהו ענוגין דילה יתיר מכלהו אסדרת לגבי נשין
 ואשתדלן בפקודי אורייתא כלהו בחינון דיוקנין דהו ביהאי
 עלמא בלבושא דנהורא (ס"א לכושא) בלבושא דכורין בר
 דלא נהירי הכי. פקודין לאורייתא דלא זכו לקיימא לון ביהאי
 עלמא משתדלי בשו ובפעמייהו בההוא עלמא. וכל הכי
 נשין דיתבין בדי בתיה בת פרעה אקרון נשים שאכנות.
 דלא אלפערו בלערא דגיהנס כלל

בהיכלא אחרא אית סרה בת אשר. וכמה נשין
 רבוא ולפיין בהרס. תלם זמנין ביומא מכריזין קמה. הא
 דיוקנא דיוסף לדיקא אחא ויהיה חדאת ונפקת לגבי פרגודא
 חדה דאית לה. וחמת נהירו דיוקנא דיוסף וחדאת וסנידה
 לגביה ואמרת. זכא האי יומא דאפתעית בשורה דילך לגבי
 שבאי לבתר אסדרת לגבי שאר נשין ומשתדלן בתושבתן
 דמארי עלמא ולאדאש שמה וכמה דוכתין וחידו אית לכל
 חדה וחדה. ולבתר אסדרן לאשתדלן בפקודי אורייתא
 יבפעמייהו :

בהיכלא אחרא אית יוכד אמיה דמשה נביאה
 מסימנא. וכמה אלפיין ורבין בהרס. בהיכלא דא לא מכרוזי
 כלל. אלא ג' זמנין בכל יומא ויומא אודת ומשבתת למארי
 עלמא איהי וכל אינון נשין די בהרס. ושירתא דימא מוזמין
 בכל יומא. ואיהי בלחודתא אמרת מסכא (שמות טו) ותקח
 מרים סנביאה וגומר את התוף בידה וגומר. וכל אינון
 לדיקיא די בגן עדן ליימין לקל נעיומ דליה. ופמה מלאכין
 קדישין אודאן ומשכחן עמה לשמא קדישא.

בהיכלא אחרא אית דבורה אף הכי וכל שאר נשין
 בהרס אודן ומומין בהיהו שירתא דאיהי אמרת ביהאי עלמא.
 אי רבי אי רבי מאן חמי חדוה דלדיקיא ודנשין זכין דעבדין
 לגבי קב"ס. לנו לנו דאינון היכלין אית ארבע היכלין שמירין
 דאמין קדישין דלא אתמסרן לאתגלגא וליה מאן דחמי לון.
 בכולים יומא אינון בלחודיסון כמה דאמינא לך. וגבדין אף
 הכי. ובכל ליליא אתכלילן כלשו כחדא. בגין דשתתא דזוגא
 איהו בלגות ליליא בין ביהאי עלמא. בין בההוא עלמא.
 זוגא דההוא עלמא אדבקוסא דשמתא בשמתא נהורא
 בנהורא. זוגא דהאי עלמא גופא בגופא. וכלא כמה דאתמא.

ויקא

(ירמיה ק"ג) וישע ה' אלהים בן צדון מקדם ארץ יחזק
 בן עזר איהו בארעא נשיב בחיני נשיעין
 דכעש ליה קב"ה. איהו נעש ליה בשמא שלים כגוינא עלאה
 לעילא. וכל דיוקנין עליון כלהו מרקמן ומתניירין ביהי בגן
 עדן דלתתא ותמן חינון כרובין לאו אינון גליפין בגליפי
 דבני נשא מדסה חו מלה אחרא הלל כלהו נהורין
 דלעילא גליפין ומתניירין בלורה מרקוא עובדי ידי אינא
 דשמא שלים דקב"ה יכלהי מחקקן תיין יכל דיוקנין וליוירין
 דהאי עלמא כלהו מתניירין תיין וגליפין ומתהקקן תמן
 כלהו כגוינא דהאי עלמא יאתר דא איהו מדורא לרוחין
 קדישין בין אינון דאתו נהאי עלמא בין אינון דלא אתו
 להאי עלמא. ואינון דזמינין למיתי להאי עלמא כלהו רוחין
 מתלבשן בלבושא וגופין ופרטופין כגוינא דהאי עלמא ומסתכלן
 תמן בזיו יקרא דמהייהו עד דאתיין להאי עלמא. ובשתתא
 דנפקי מתמן למיתי להאי עלמא מתפשטין אינון רוחין
 מההוא גופא ולבושא דתמן ומתלבשין בגופא ובלבושא דהאי
 עלמא — :

(שמות י"א) רבי יוסי פתח (שירי) דודי ירד לנו
 לערוגת הבושם וגו'. לנו דא כנסת ישראל בגין דהיא
 ערוגת הבושם דאיהי כלינא מכל סמרי (זיני) בוסמין ורימין
 דעלמא דאיהי. בשעתא דקב"ה נחית לבנתה דא (דעון) כל
 אינון שמתהוין דלדיקא דמתשפרן תמן כלהו יסבי ריחא.
 כד"א וריח שמנך מכל בשמים הליו חינון נשמתהוין דנדיקא
 דא"ר יחזק כל אינון נשנותין דנדיקא דהו ביהאי עלמא.
 וכל אינון נשתיין דזמינין לנחתא להאי עלמא. כלהו בגנתא
 דא די בלענא קיימין דיוקנא אורא דהו קיימין ביהאי
 עלמא. וסתרא ורוא דא אתמסר לחכימי. רוחא דנחית לבני
 נשא דאיהו מסערא דנוקבא. מתגלגא דתיר בגלופא כהאי
 חותם. כיוורא דגופא דבר נש ביהאי עלמא בליב לבר ורוחא
 אתגליף לנו. כד אתפשט רוחא מן גופא ההוא רוח בליב
 בגנתא דארעא בליוורא דיוקנא דגופיה ממש דביהאי עלמא
 בגין דהו דתיר כהותם. ועל דא אמר (ש"ת) שימני
 כחיתם מה חותם גליף בגלופא לנו ואתנייר בליוורא בליבא
 לבר אוף הכי איהו רוחא דהו מסערא דילה כהאי גוינא
 ממש ביהאי עלמא גליף בגלופא לנו. וכד אתפשט מן גופא
 ועאל בגנתא דארעא. אורא דתמן בליב ההוא גלופא
 לאתליירא לבר. ואתלייר בליוורא בליבא לבר כגוינא דליוורא
 דגופא ביהאי עלמא. נשמתא דאיהי מלינא דחיי אתליירא
 תמן לעילא בההוא לרורא דחיי לאתענגא בנועם ס'. כד"א
 (תניס כו) לחזות בנועם ס' ולבקר בהיכלו :

(הספס"ג)

איבא בלחזת ר"ש הגדול קרקע הגן הוא כשברא
 סקודם ברין הוא ג"ע נפל שלג מתחת כסא הכבוד. וממנה
 נעשה קרקע הגן וחו קרקעיות של ג"ע. ואינו נוגע עם
 הארץ הזאת שהיא למעלה מכל הארצות. רקיע שע"ג הגן
 הוא כעין כל כגוויין כמעשה לבנת הספיר. ושמו של הקב"ה
 חקוק באמלע הרקיע ותרבע פעמות בד' קלות הרקיע.
 וד' אופנים בכל פעמת. ובאמלע הרקיע עמוד א'. ועמוד
 סוה נעון מקרקע הגן עד שאלוח פני כסא הכבוד. והוא
 מכוסה מעט הכבוד. והמלאך גבריאל לבוש הכדים עומד
 עליו. פעם כולם אוחזים בלבוש הרקיע והעמוד חוזר
 והרקיע סובב. ואותיות שם המפורס בולטות ונולגות ועולות
 ויורדות. קול קורא התגודדו מחנות נדיקים קדושים. אשריכם
 שוכיתם לכך מי שמע כזאת מי ראה כאלה צהיות כל גנון
 הרקיע בנועמו ע"י האש לבוש הכדים והוא מסתלק והרקיע

זינה בשר זיניה. זונגה בשר. ויונה. גופה בשר גופה. זונגה
 דהסוף עלמה נהורה בשר נהורה. סיכלין דארבע אמהן
 חקרין היכלין דבנות בושחות ולא זינה בשר למחזי. זכאס
 חולקיהו דניקייא גוברין וקובצי דאולי בארמ מישר בהאי
 עלמה זוכא, לכלה ענוגין דהסוף עלמה. אי רבי בכל
 זמנה רוחין דכירין סלקין לעילא. נסין בסהא זמנה נפקין
 כלשו ומתכנשי לנו היכלה דבתיה פמן. ומדאן תיין בכמה
 מלין עתיקין ומתמן נפקין והיא עמהן ועאלין כלשו לנו
 היכלה דשרה ומדאן בכמה מלין חדתין ועתיקין ומתמן
 נפקין והיא עמהן ועאלין לנו היכלה דיוכבד. וכן בכל
 אינון היכלין אי רבי אלמלא בר יוחאי אנת לא אתישר
 לגללה בזונג דהסוף עלמה אפעבדי איבה יתיר מאיבה
 דאפעבדי בהאי עלמה בזונג דליון בזונג דהסוף עלמה
 בתיובתה דליון כהדא כד מתדבקן כשיטן דא עס דא
 עבדי איבין ונפקי כהורין זכייבו והפעבדי בגין ואינון
 כשמתין לגיורין דמתגיירין. וכל הני עיילין להיכלה דא
 וכד מתגיירא גיורא דא פרחא מהסוף היכלה כשמתא ועאלת
 תמות גופה דשכינת' ונשקת לה. בגין דאיבו איבה
 דלדיקייא. ומשדרת לה לנו הסוף גיורא ישראל ביה
 ומסהא זמנה אקרי גר לך והיינו רזא דכתיב (שלי יא)
 פרי לדיק עץ חיים מה אילנה דחי אפיך כשמתין אוף
 הכי לדיק איבה דיליה עבדי כשמתין

זינה בשר זיניה. זונגה בשר. ויונה. גופה בשר גופה. זונגה
 דהסוף עלמה נהורה בשר נהורה. סיכלין דארבע אמהן
 חקרין היכלין דבנות בושחות ולא זינה בשר למחזי. זכאס
 חולקיהו דניקייא גוברין וקובצי דאולי בארמ מישר בהאי
 עלמה זוכא, לכלה ענוגין דהסוף עלמה. אי רבי בכל
 זמנה רוחין דכירין סלקין לעילא. נסין בסהא זמנה נפקין
 כלשו ומתכנשי לנו היכלה דבתיה פמן. ומדאן תיין בכמה
 מלין עתיקין ומתמן נפקין והיא עמהן ועאלין כלשו לנו
 היכלה דשרה ומדאן בכמה מלין חדתין ועתיקין ומתמן
 נפקין והיא עמהן ועאלין לנו היכלה דיוכבד. וכן בכל
 אינון היכלין אי רבי אלמלא בר יוחאי אנת לא אתישר
 לגללה בזונג דהסוף עלמה אפעבדי איבה יתיר מאיבה
 דאפעבדי בהאי עלמה בזונג דליון בזונג דהסוף עלמה
 בתיובתה דליון כהדא כד מתדבקן כשיטן דא עס דא
 עבדי איבין ונפקי כהורין זכייבו והפעבדי בגין ואינון
 כשמתין לגיורין דמתגיירין. וכל הני עיילין להיכלה דא
 וכד מתגיירא גיורא דא פרחא מהסוף היכלה כשמתא ועאלת
 תמות גופה דשכינת' ונשקת לה. בגין דאיבו איבה
 דלדיקייא. ומשדרת לה לנו הסוף גיורא ישראל ביה
 ומסהא זמנה אקרי גר לך והיינו רזא דכתיב (שלי יא)
 פרי לדיק עץ חיים מה אילנה דחי אפיך כשמתין אוף
 הכי לדיק איבה דיליה עבדי כשמתין

כד נפק בר נש מהאי עלמה כלשו בין נדיק בין
 חסידי ומתמיו וחיבי ורשעי כלשו עברי באיירא למחזי
 אדס קדמאה לבני עלמה ומתמן כעיל אירחא סן לגנתא
 דעדן סן לגינהס כל אינון דאורייתו לגנתא דעדן מתקרבין
 לגבי תומה דלבר מאינון תלת חיות דתמן כדון נפיק חד
 ממנה ואתער קמייסו וקארי ואמר זכאין אהון כדקייא
 בעלמא והסוף ממונה יעזרחיל שמים אולין לין חירחא
 ואולין קמיה עד תרעה דא דניהס. הסוף ממונה
 קארי בחילא ואמר לנון סננה לנון יקידתא. כהסוף שעתא
 כבהילו מלני לה ועאלין כלשו וסבלין ועברין. וכל אינון
 חייבין אחסרין בידא דדומי' ועאלין בגינהס. וכל אינון
 זכאין לא אחסרין בידיי אלא בהאי ממונה. ובמר דסבלין
 ועברין הסוף ממונה אול קמייסו עד דמשן לשאר דגנתא
 דעדן. והסוף ממונה קארי לפיתחא ואומר פתחו שעריס
 ויבא גוי לדיק שומר דמונים. כדון פתחין פיתחא ואעיל לון
 וכן בכל פתחא ופתחא כיון דלעלו לנו אחר דלדיקייא
 לדיקייא ואחרין קיימין כמה הדווא על הדווא על לדיקייא
 וכל בני מתיבתא דתאן. לסוף תלתא יומין דאחשפין
 כהיכלין ידען נפקי ואיירין כשבי ומתליין כולשו בדיוקניסו
 כמאן ולהלאה יתין אהסנת ירותא כדקא חזי לכל חד וחד
 חזי'א דאחזי כגנתא דעדן מחזיו יקרא דיוקנא דכל דיוקנין
 וגוון דכל גוויין דמלכא קדישא לא אהלי כהיכלא ולא כהתא
 חד. אלא סתפתח רקיעא מרקמא על גבי גנתא דארבע
 סטרין. ואתמליא מוי'א יקרא קדישא ואתחזי תמן. ואתהנין
 כולשו לדיקייא מאן חמא דהוא וכסופא דהסוף נועס ס'

זינה בשר זיניה. זונגה בשר. ויונה. גופה בשר גופה. זונגה
 דהסוף עלמה נהורה בשר נהורה. סיכלין דארבע אמהן
 חקרין היכלין דבנות בושחות ולא זינה בשר למחזי. זכאס
 חולקיהו דניקייא גוברין וקובצי דאולי בארמ מישר בהאי
 עלמה זוכא, לכלה ענוגין דהסוף עלמה. אי רבי בכל
 זמנה רוחין דכירין סלקין לעילא. נסין בסהא זמנה נפקין
 כלשו ומתכנשי לנו היכלה דבתיה פמן. ומדאן תיין בכמה
 מלין עתיקין ומתמן נפקין והיא עמהן ועאלין כלשו לנו
 היכלה דשרה ומדאן בכמה מלין חדתין ועתיקין ומתמן
 נפקין והיא עמהן ועאלין לנו היכלה דיוכבד. וכן בכל
 אינון היכלין אי רבי אלמלא בר יוחאי אנת לא אתישר
 לגללה בזונג דהסוף עלמה אפעבדי איבה יתיר מאיבה
 דאפעבדי בהאי עלמה בזונג דליון בזונג דהסוף עלמה
 בתיובתה דליון כהדא כד מתדבקן כשיטן דא עס דא
 עבדי איבין ונפקי כהורין זכייבו והפעבדי בגין ואינון
 כשמתין לגיורין דמתגיירין. וכל הני עיילין להיכלה דא
 וכד מתגיירא גיורא דא פרחא מהסוף היכלה כשמתא ועאלת
 תמות גופה דשכינת' ונשקת לה. בגין דאיבו איבה
 דלדיקייא. ומשדרת לה לנו הסוף גיורא ישראל ביה
 ומסהא זמנה אקרי גר לך והיינו רזא דכתיב (שלי יא)
 פרי לדיק עץ חיים מה אילנה דחי אפיך כשמתין אוף
 הכי לדיק איבה דיליה עבדי כשמתין

(ויקל נט) אמר רבי אבה כגנתא דעדן דלתתא
 רקיעא דקיימא עליה אית ביה ריין עלאין. כד עבדי קובי'א
 רקיעא אייתי אש ומיס מגו כורסי יקריה ושהף לון כהדא
 ועבד מנהון רקיעא לתתא ואתפשטו עד דמסו להסוף אחר
 דגנתא דעדן ויתבו. מה עבד קודשא בריך הוא נפל משמים
 עלאין קדישין אש ומיס אחרין דמשפכנו ולא משפכין
 דאתגליין ולא אתגליין ומאינון אש ומיס דאתפלו משמים עלאין
 עבד מנייהו מתיחו דרקיעא ומתח ליה על האי גנתא דלתתא
 מתחבר גו רקיעא אחרא ארבע גוויין כהסוף מתיחו דרקיעא דעל
 גנתא חור וסומק דרוק ואוכס. לגבי הני גוויין אית ארבע פתחין
 לתתא מהסוף מתיחו דרקיעא ואינון פתחין דארבע סטרין
 דרקיעא דעל גבי גנתא מאינון אש ומיס דאפעבדי מנהון
 הסוף רקיעא. ומתפתחין בארבע פתחין ארבע נהורין. לספר
 ימיכא כהסוף פתחא מגו מתיו דמסר (י"א מ"א) ימיכא
 כהדין תרין נהורין באינון תרין פתחין. כפתחא דיימיכא
 וכפתחא דאיבו (י"א לגו נפקא נהורא ואיבו אגין) לקבל אגין.
 גו נהורא דנהיר לספר ימיכא אחרשים את חד נהיר וכלים
 (י"א ולהיס) ונלין כלי'ו מגו הסוף נהורא ואיבו את מ
 וקיימא באחמליתה דהסוף נהורא דפתחא. את דא סלקא
 ונתתא לא קאים באתר חד הסוף נהורא נפיל להסוף את
 ואפיך

יחסיק לה צ"כ לא קיימה באתר הד. גו נסורה דנהיר
בסמרה דליהו לקבל חסין אחרים את ד נהיר ובלים
ונלין בנלינו גו הסוה נסורה וליהי את ר ולזמנין אחריו
(י"ד ד) ב וקיימה באלמעייתא דההוה נסורה דפחחא וסלקא
ומחא לזמנין אפגלייה ולזמנין לא אפגלייה ולא קיימה באתר
חד. אלין תרין אהון קיימין וכד נשמתא דלדיקיא עאלת
בגמחא דעדן אלין תרין אהווי נפקין מנו הסוה נסורה וקיימין
פל הסיג נשמתא וסלקי ונחמי. כדין מאינון תרין פתחין
מקדמי ונהפי מעילא תרין רסיבין. רתיכא חדא עלאה דליהו
רתיכא דמיכאל רב סגנין רתיכא תנייבא דליהו רתיכא
מסוה רב ממחא דאקרי בוא"ל ודא ליבו שמתא יקירא
דאקרי רפ"ל ואלין נחמין וקיימין על נשמתא (טו ה) ואחרין
לה שלש בוא"ך יבוא שלום יבוא שלום כדן אינון תרין אהון
סלקין וקיימין באתרייהו ואלמעייתא גו הסוה נסורה דלינון
פתחין תרין פתחין אחרין תרין נסורין אחרנין קא מלסנין
מניכירי דלשט באינון פתחין חד לספר שמאלא וחד לאחורא.
תרין אהון אחרין מלספין באינון נסורין ונלינון בגווייהו.
את חד ג ואת חד ג וכד אהון קדמאי מתהדרן לאתרייהו
אלין תרין אחרין נלינון סלקין ונחמין נפקין מאינון נסורין
וקיימין על נשמתא. כדין נחמין תרין רתיבין מאינון תרין
פתחין רתיבא חדא ליבו רתיכא דגבריאל רב ממחא ויקירא.
רתיכא תנייבא ליבו רתיכא אחרא קדישא דנוריא"ל רב ממחא
ונחמין מאינון פתחין וקיימין על נשמתא ואתון מתהדרן
לאתרייהו. כדין אלין תרין רתיבין עללין לגו היכלא חדא
סמירא דגמחא דאקרי אהל"ת ותמן (ק"ג ה) פריסר זיני
בוסמין גניזין דכתיב (י"ד ז) נרד וכרכוס קנס וקנמון עם
כל עמי לבונה וגו'. ואינון תריסר זיני דבוסמין דלחמא.
ותמן כל אינון לבישין דנשמתין דאתחזון לאתלכשא בכו כל
חד וחד כדקא חוי בההוה לבושא אחרשמו כל אינון עובדין
סבין דעבד בהאי עלמא וכלכו רשימין ביה ומכריזי האי ליבו
לבושא דפגלייה ונשלין לההוה לבושא ואתלכש ביה ההיא
נשמתא דלדיקיא (ויחי כ"ד ז) דבגמחא כנוונה דדיוקנא דהאי
עלמא והני מילי מתלמין יומין ואילך דהא כל תלתין יומין
ליפ לך נשמתא דלא תקבל עונשא עד לא פיעול לגמחא דעדן.
כיון דקבילת עונשא עאלת לגמחא דעדן כמה דאיקמיה.
לבתר דאתלכנת אתלכשת. כיון דאתלכשת בהאי לבושא יסבין
לה אחר כמה דאתחוי לה. כדין כל אינון אהון נחמין
וסלקין אינון רתיבין. ההוה ריקיעא אהדר תרין זמנין בכל
יומא בההוה נפילו דהאי רקיע אחרא דמתדבק ביה. והאי
רקיע לא נפיק לבר מניחא. רקיע דא מרקמא בכל זיני
גוויין תרין ועשרין אהון רשימין מחקקן בההוה רקיע כל
את ואת נפיק פלא ממחא (נפריס אהריס) משלא דלעילא על
גמחא. ומסוה פלא דאתון אסתחין אינון נשמתין ומתסיין
בתר דסבלו בנשר דינור לאתדכאה ופלא לא נחית אלל מנו
אהון דרשימין ומחקקן בההוה רקיעא בנין דאינון אהון כללא
דאורייתא. וההוה רקיע רוא דאורייתא דהא משא ומסי
דאורייתא אהעביד. ועל דא חינון נגדין פלא על כל אינון
דאשתדלו באורייתא לשמה בהאי עלמא. ואינון מלין רשימין
בגמחא דעדן וסלקין עד הסוה רקיע ונשלין מאינון אהון
הסוה פלא לאתחנה הסוה נשמתא. ס"ד (דיכייס ל"ג) יערוף
כחמר לקחיה תול כסל אחרתי. באמלעייתא דהאי רקיעא
קיימה פתחא חדא לקבל פתחא דהיכלא דלעילא דבההוה
פתחא פתחין נשמתין אהון לאתפא לעילא בחד עמודא דנעיין
(ויחי י"ט ה) בגמחא עד הסוה פתחא. גו ההוה ריקיעא
(נפריס אהריס) עמודא) בההוה פתחא דליהו באמלעייתא דריקיע

דבגמחא עללין בגווה פלא גוויין דנכורה כלילן כחדא ונכרין
לגוויין דההוה עמודא. וכדין ריקיעא (נפריס אהריס) עמודא)
דא כלילן ואתלכש בכתם גוויין (נפריס אהריס) נסורין) דמתלכסן.
בכל שעתא נכרין דלדיקיא מסוהו יבוא עלאה. אבל בכל
שבתא ושבתא ובכל ריש ירחא אפגלייה שכינתא יתיר משאר
זמני בהאי ריקיעא ואפיין כלכו דלדיקיא וסגדין לגביה. וכאה
חולקיה מאן דזכי להני לבושין דקאמין דמתלכסן בהו דלדיקיא
בגמחא דעדן (לחמא) אלין מעובדין סבין דעביד בר נש בהאי
עלמא בפקודי אורייתא ובהון קיימא נשמתא בגמחא דעדן
לתתא ואתלכשת בהני לבושין יקורין עד (יכ"ג) סלקא
נשמתא בההוה פתחא דריקיעא לעילא אודמין לה לבושין
אחרין יקורין עללין דאינון רעוהתא וכוונה דלכא באורייתא
ובללותא דכד סלקא הסוה רעוהתא לעילא מתעטר בה מאן
דמתעטרה ואשתאר חילקא להסוה בר נש ואהעביד מניה
לבושין דנכורה לאתלכשת בכו נשמתא לסלקא לעילא. ואע"ג
דאוקמוה דאינון לבושין בעובדין תליין. אלין לא תליין אלל
ברעוהתא דרוחא כמה דאתמר לקיימה גו מלאכין רוחין קדישין.
ודא ליבו ברירו דמלה. וזו"ליתא קדישא חוליף הכי מאליו
לבושין דלתתא בגמחא דארעא בעובדין. לבושין דלעילא דלכא
ברעוהתא ורעוהתא וכוונה דלכא) ברעוהתא וכוונה דרוחא דלכא
(ויקרא י"א ה) (בראשית ב) ונכר יולא מעדן להסקות את הן
וגו' הא אוקמוה. אבל בהאי גמחא דלתתא נכר יולא מעדן
ודלי. ואלכסרין למנדע האי נכר דנפיק בגמחא דלתתא בלן
אשר עקרא ושרשא דליה. באי אחר בעדן. עדן דא רוא
עלאה ליבו ולא אהייב רשו לנשפא ביה פינא דסכנתא.
ורוא דמלה אלמלא אחר דא אהמאר לתתא לאתגלגלה. אחר
דעדן עלאה קדישא אהמאר ארף הכי למנדע אלל (י"א אב"ל)
בנין סמירו דיקרא דעדן עלאה קדישא אהמאר ואהגניו עדן
תתאה דההוה נכר נגיד ונפיק מניה. ועל דא לא אהמאר
לאתגלגלה אפילו לאינון נשמתין דבגמחא דעדן. כפה דהאי
נכר אהפרש ונפיק מנו עדן לאשקאש לגמחא דלעילא הכי
מני מנו הסוה פתחא דאתלעיבא דגמחא נפיק חד נסורה
דאהפרש לארבע ספרין בארבע פתחין דקאמין. אחר דקיימין
אינון אהון רשימין. וההוה נסורה דאהפרש לארבע נסורין
בארבע אהון דנליין (י"א ויפיק) נפיק מעדן אחר דהסרה
נקודה תתאה לעילא. וההוה נקודה אהמאר ואתעביד עדן
לאהמאר ולא אית מאן דשליס למחמי ולמנדע להאי נקודה
בר ההוה נהירו דאתפסס מניה דסגדין לקמיה אינון דלדיקיא
דבגמחא דעדן כמה דלתתא. והאי נקודה תתאה ליבו גמחא
לגבי עדן עלאה אחר דלל אהייב למנדע ולאסתכלא. על
כל דא כתיב (ש"ס סד) פין לא ראתה אלהים זולתך. שמה
דא אהפרש אלהים זולתך דא נקודה תתאה קדישא דליהו ידע
האי עדן דלתתא דסמיר בגמחא וליה אחרא מאן דידע ליה
(נכאשית כ"ו ה) אלהים זולתך. דא עדן עלאה על כלא דליהו
רוא דעלמא דאתי דליהו ידע לנקודה תתאה בחד דליק
דנפיק מניה נכר דרוי ליה וליה מאן דידע ליה בר ארין
דכתיב אלהים זולתך דאזנו אהיד לעילא לעילא עד אין סוף.
והאי נכר דנפיק מעדן לתתא רוא ליבו לחכימין ברוא דכתיב
ואסביע בנחלות נפשך. ומלה אהפרש לעילא ותתא. נשמתא
דנפקת מהאי עלמא דחשוכא ליבו מאיבם למחמי בסיירו
דעלמא עלאה כהאי בר נש דתתיב למחמי בתאיוו למיא הכי
כל חד וחד ליבו לחמות כמה דאת דלת אחר (ס' ז) נחא למא
למא מאינון לחות דנסורין דגמחא וריקיעא וסכילן דגמחא.
וההוה נכר דנפיק מעדן. כל אינון נשמתין בלבושי יקר יתבין
על הסוה נכר ואתלגלג סהוה לבושא לא יכלין למכיל וכדין
מחייסבן

מקלס השמים דכתיב (דברים ז) ולמקלס השמים ועד קלס השמים. ראשי הסיה דלתתא אינון ארבע חיון דאינון רשימין (י"א סורין) עלאין על אינון ארבע חמוון רשימין די צנו אינון ארבע פתחין דבגנתא דעדן. ואע"ג דלחמן ערן דלתתא צארעא הכי הוא ודאי אכל כלא רזא עלאה אינון כמה דלתתא. דהאי נקודא דקאמרין כמה דלית לה חולקא לעילא הכי נמי לית לה חולקא לתתא צארעא והאי בגנתא לתתא אינו חולקא דהיה נקודה לאשתעשעא ברוחי דלדיקיא צארעא ואתהי בכל סטריין לעילא (וי"א ק"ג ב) ותתא. לעילא בלדיק לתתא בהיה אינון דלדיק ולא אשתעשעא ששועא עילא ותתא אלף בלדיק. והאי בגנתא אינון מהיה נקודה דאקרי ערן (נקודה דנטלא מאימא עלאה סמירא אינון גן עדן דארעא) אינון ראשי הסיה חליון ארבע רישי אנפין חד אריה דכתיב (יחזקאל א) ופני אריה אל סימין. וחד סור דכתיב ופני סור מהשמאל וחד נשר דכתיב ופני נשר לארבעתן. ארס כללא דכלא דכתיב ודמות פניהם פני ארס. ואליון ארבע רישין נהרין (ס"א דמטוויסין בורסייא) דמסאן (ס"א חיון דנטליין) לה לבורייתא קדישא ומגו משולא דלחון ועין. ומהיה זיעא דמשולא דלחון דתעבירא הוא נהר די נור דכתיב (ד"ה"ל י) ויהי די נור נגד וכפך מן קדמוסי אלף אלפין ימשיניא ובשמחין די סלקין אסתחין בההוא נהר די נור וסלקין לקוריבנא. ולא אסוקין אלף אסתחין. תא חיי מסלמדרא דעברין מנה לבושא ומגו דאינו מבורא לא אסתחייא ההוא לבושא אלף בנורא. אשא אכיל זיהמא דביה ואסתחייא ההוא לבושא הכי נמי נשמחא די נור דלתנפילת מגו בורסייא קדישא דכתיב צה (ש) כרסיס שביצין די נור בזמנא דבשעא לאסתחייא מההוא וזמנא דבשעתעברת בנורא ואסתחייא ונורא אכלא כל ההוא וזמנא די בנשמחא. ובשמחא אסתחייא ואתלבנת. ואי תימא אי הכי עובשא לית לה נשמחא בהאי. תא חיי ווי נשמחא דסבלא אשא כורכא. ואף על גב דאינון אתלבנת אכלא כד וזמנא אינון סני עלה ווי נשמחא דסבלת ההוא עובשא. כיון דההוא וזמנא בתי זמני אתלבנת בנורא. זמנא קדמאס כיון דקבילא עובשא בנורא אולא נשמחא ופלי לה ואתעלין לה בגו ארס-חד דאקרי בן הסס ואמאי אקרי בן הסס. אלף ארס חד אינון בניהס דתמן אתליוסו נשמחין צליוסא לאתלבנת עד לא עאלין בגנתא דעדן. (ואי זכאין אינון נשמחין) כד עאלין לוי ביהוא ארס תרין מלאכין שלחן זמנין בגנתא דעדן. וקיימין לתרעא ולוחין לגבי אינון ממנן דבההוא ארס דניהסס בגין לקבלא הויה נשמחא. והויה נשמחא עד לא אתלבנת בנורא אינון שלחן לוחין לגביהו ואמרו הסס. ובזמנא דהיא אתלבנת אינון ממנן נפקין עמם מההוא ארס. וזמני לה לגבי פתחא דגנתא דעדן. דתמן אינון שיקון ואמרי לון הסס. הא אינון נשמחין דהא אתלבני. כדן עאלין להיה נשמחא בגנתא דעדן וכמה אינון פצירא מגו ההוא פצירו דאתלבנותא דניהסס (ס"א דה"ל) דהיה פצירו דאשא פתחא. ואף על גב דנחית מעילא אכל כיון דמסא לארעא לתתא אינון אשא דלא דיק. ובשמחא אשתעשעא ביה ואתברת. כדן קודשא בריך הוא אסיק שמחא דהיה ז' אינון ארבע פתחין דכתיב דברקיעא דעל גנתא. ומסא להיה נשמחא ואתחייא (מלאכי ג) וזמנא לכס יראי שמי שמש לרקא ומרפא בכנפיה. וזמנא תיינא. לבתר דיתבא בגנתא דעדן דלתתא. כל ההוא זמנא דיתבא ועד כען לא אשתעשעא מאינון מלין דחיוו דהאי עלמא מכל וכל. כד סלקין לה לעילא אלפריין לאשתעשעא מכל חיוו ומכל מלין דלתתא ואתעברו לה בההוא נהר די נור. כדן נשמחא אתלבנת ביה מכל וכל. ונקפא

מתישבן ורוון צאינון לחות ויכלי לחסבל וססור נהר אינון סקונו דנשמחין לאתיעבא ולאחזנא ולאסתכאה מאינון לחות וכשמחין אסתכין (י"א אסתקין) על ההוא נהר ומתישבן ביה. ססור נהר עלאה לעילא אסיק נשמחין ופרחין מניה לנו גנתא דהאי נהר דלתתא בגנתא דארעא אסתקין נשמחין לאשתקנא לאתיעבא צאינון נחוח כגוונא דא בהאי עלמא לצר צריחא דמיה מתישבא נפשא לאתכרעא דהא משקרא כגוינא דא נפקא. ובגין דמתקנין נשמחין על ההוא נהר דנגיד ונסיק מעדן יכלין להתישבא צאינון לחות עלאין ולסלקא לעילא. בההוא פתחא דתלמיטא דרקיעא (וי"א ריע ה) וחד עמודא דקאיש בהמלעות גנתא דקאמרין. בההוא עמודא סלקין לעילא בגו ההוא פתחא דרקיע וביה סחרניה לית ביה עין ועשן ונגה. ואע"ג דאוקמוס להאי קרא. אכל עין ועשן אליון מלבר. ונגה מלגו ודא אינון לחסיה על אינון דסלקין לעילא דלא יתחון מקמי אינון דיתבין לתתא. וזה הכא רזא דרזין * כד (י"א כתי ק"ה לאתקנא ה"י נקודא וכו') האי נקודה בעא לאשתקנא בתקונו ולאשתקנא בשבתי ובזמני ובחמי משרד ארבע אנפין דנשר וקיימין על היכלא דאקרי דרור והיינו חד דרור. ובגין דא בשמחא דיוכלא צינין לאכרזא דרור כד"א (י"א ק"ה) וקראתם דרור. ואינון ארבע אנפין יבנין קלף ולית מאן דישמע ליה צר אינון נשמחין דתחיון לסלקא ואינון מתכסין תמן וכפלי לון אליון ד' אנפין ואתעלין לון לנו בההוא עמודא דקיימא צארעיתא ובהיה שעתא סלקא ההוא עמודא דעננא ואשא ותננא. ונגה מלגו. ואליון תרין אקרין מכוון סר ליון ומקראיה. מכוון סר ליון. דא אינון תקונו דלעילא כד נקודה תתאה מתקפשא. ואינון מקראיה דהיה נקודה לאתקפשא כיון דסלקין אליון נשמחין עד ההוא פתחא דרקיעא כדן ההוא רקיעא סחרא סחרני דגנתא תלת זמנין. ומקל נעיתו דסחרניה דההוא רקיעא נפקין כל אינון נשמחין ושמיין ההוא נעיתו דההוא רקיעא וממאן ההוא עמודא דסלקא אשא ועננא ותננא ונגה דליהס וסגדן כלסו. כדן נשמחין סלקין בההוא פתחא עד דסלקין לנו עגולא דסחרא בהיה (י"א לההוא) נקודה. כדן ממאן מה דחמאן. ותגו נהירו וחדותא מההוא דחמאן סלקין ונחמין קרבין ורחקין. ואיני תאיבא לגביהו ומתקפשא בנהירו כדן אלביש קנאס (מכסורא) חד לדיק עלאה ואסתכל בנהורא ושפירו דהאי נקודה ובתקונא וחסיד צה וסליק לה לגביה וסחיר נהורא בנהירא וכו' חד. כל חילא דשמיא פתחי בההוא שעתא ואמרי זכאין אסון לדיקיא נפרי אורייתא זכאין אינון דמשמלדן בצורייתא דהא חדותא דמאריכוון הוי צכו דהא פפרא דמאריכוון מתעפרא צכוון. כדן כיון דנהרין נהורא בנהורא תרין נהרין מתחברין כחדא וכשרין לבתר אינון גוויין נחמין ואסתכלן לאשתעשעא צאינון נשמחין דלדיקיא ומתקני לון לעפרא לעילא. ועל דא אסתמ עין לא רתתא אליס חולתך יעסא לחחכה לו. פתח רבי שמעון ואמר כתיב (יחזקאל א) ודמות על ראשי הסיה רקיע כעין הקרה הנורא סאי על ראשיהם מלמעלה. האי קרע אוקמוס. אכל לית רקיע ואיני רקיע. רקיע דלתתא אינון קיימא על גבי ד' חיון (שבמלכות). ומתמן אסתפס ושאריו דיוקנא דחד נוקבא דלאורי דכורא ודא אינון רזא דכתיב (שמות לג) וראית את אחריו. כד"א (מליס קלס) אחר וקדם לתני. וכתיב (בראשית ב) ויקח אדם מללעותיו. רקיע דלעילא אינון קיימא על גבי חיון עלאין ומתמן אסתפס ושאריו דיוקנא דחד דכורא דאינון רזא עלאה והני תרין רקיעין חד אקרי קלס השמים. וחד אקרי

דרך אמת א פיין כפרשא תרוסא קלו שרעא שלסו סלקין לעילא לגבי בשנת

וכפא ואסחויא קמי מאריה דעלמא. בריכא (ד"ה בירא) מכל סמין כיון דאסחכלם בהסא נהורא אסחויא ואסחויא מכלא. ודכין קיימין אינון נשמין בלבוסין מחפסרין קמי מאריהון וזאס חולקסין דלדיקא בעלמא דין ובעלמא דאסי ואינון נשמין וכנגתא דעון לתתא שטאן בכל רישי ירמי וטבתי וסלקין עד הסא אסר דאקרי חיימא ירושלים דמתן כמה ממין ורתיבין דנפרי אינון חמות דכתיב (ישיה ס"ב) על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים. וסלקין עד הסא אסר ולא עאלין לגו עד דאתלבנן. ותמן סגדין ותדאן מהסא נהירו ומייבין לגו נתתא נפקין מתמן ושטאן בעלמא ותמאן באינון גופין דחייבין בהסא עונסא דלנון (ק"א ה) דכתיב (שם ס"ז) וילאו וראו נכפרי האנשים שפוטעים בי מי פולעתי לא תמות ואסע לא תכפרי וסי דראון לכל שגר. מאי לכל שגר באינון שאל גופין דבסחריהו וסא חוקמיה ולבתר משפטי ומסחכלן באינון מאריהון דכאבין ובני מרעין ואינון דסבלין על יודא דמאריהון. ותאבין ומארין לים למשיחא. בשעתא דמארין לים למשיחא לערא דישראל בגלותהון ואינון חייבין די בסון די מסחכלי למנדע למאריהון אריס קלא ובכי על אינון חייבין דכסו הדא הוא דכתיב (שם --) והוא מחולל משפטיו מדוכא מעונותיו תייבין אינון וקיימין באתריהו. בנגתא דעון אית היכלא הדא דאקרי היכלא דבני מרעין. כדון משיח עאל בהסא היכלא וקארי לכל מרעין וכל כאבין כל יסוריהון דישראל דיתון עליה וכלאי איתין עליה. ואלמלא דאינו חקיל מעליהו דישראל ונסיל עליה לא היו צד נש דיכיל למסבל יסוריהון דישראל על עונסי דאורייתא דהי"ד (שם) אכן חלינו סא נשא וגו'. כנוונא דא ירבי אליעזר בחרעא בגין דלית מדוכא מעונותיו תייבין אינון וקיימין נש בכל יומא על עונסי דאורייתא וכלכו נחמו לעלמא בשעתא דאתיבית אורייתא וכד הו ישראל בארעא קדישא בהיון פולחנין וקרבינין דהו עבדי סו ומסלקין כל אינון מרעין ויסורין מעלמא. השפס משיח מסלק לון מבני עלמא עד דנסיק צד נש מהאי עלמא ומקבל עונסיה כמה דאתמר. כד אינון חובין יתיר דעיילו לגו בנו גיהנם באינון מדורין תמאין אמרין ויקבלין עונסא סגי מסחויא וזמא די נשמיתא כדון דליוסו נורא יתירן למיכל הסא אסחא (ווי להביא נשמיתא דסבלם הסא עונסא). וכל דא אינון מלאכי חבלה דבגיהנם מסרדין לון בחופרין דאסא לנערא הסא וזמא. ווי נשמיתא דסבלם הסא עונסא) וזאין אינון דנפרי פקודי אורייתא. הסביל נקודה קדישא דאינו בשיא לאשתעטעט לעילא ולתתא ברוחיהון דנדיקא כמה (ר"א ב) דאתמר. כד הסיא נקודה צעא לאשתעטעט לתתא ברוחיהון דנדיקא כאלמא דהדאת על צנכא ואשתעטעט בהון ה"נ בצלגות ליליא איסי נחמא ואשתעטעט צעא. ריקע דקאמרן דקיימא על גנתא איסי קיימא על ד' רישי חיון ואינון ד' אסון (כ"א ה) דקאמרן אינון רזא דד' חיון והאי ריקעא קיימא לתתא (ס"א עלייהו) כמה ד' דאתמר ריקע דהסיא נקודה קיימא לעילא על אינון ד' חיון עלאה, דקאמרן והסא ריקעא (כנוונא דא מן דא). אינון אתרקס בנוונין קדישין. בסיא ריקעא אסתכלן ד' חיון וכל אינון חיילין לתתא כד הסי ריקעא אסיר בגוונא ונלין כדון ידעתי כל אינון רתיבין וכל אינון חיילין ומשריין דסא שרפא דלסן אודמן. ריקעא דא מרקחא בכל גוויין קדישין ביה קיימין ד' פתחין רשימין בארבע אסון מנללן פתחא הדא רשימא לססר מזרח וביה קיימא בהסא פתחא את חד והסא את איבי א ודא נלין וסליק ונחית בסיא פתחא. פתחא דא נהיר ונלין מנלילו פלאה. והאי את נלין ובלים (ס"א) ולהיס בגויה ואיסי נחמא

וסלקא ואתרשים בהסא פתחא. פתחא פנינא רשימא לססר לפון וביה קיימא את חד ואיבי את ד' ודא קיימא ונללא סלקא ונחמא ולססא בהסא פתחא למרין נלין בגלילו ולזמין אסתפא הסא כסורא ולא נהיר. ועל דא את דא לא קיימא בקיימא תדיר ואת דא אתרשים בהסא פתחא. פתחא מליחא איסי פתחא דקיימא לססר מרוב וביה קיימא את חד דאתרשים ואסחיר בהסא פתחא דא איסי את ג' והאי את נכין בגלילו בהסא פתחא פתחא רביעיה דא איסי פתחא דקיימא לססר דרוס וביה קיימא רשימו דחד נקודה תתאה זעירא דלמחי ולא תתחיו ודא איסי את י' ואלין ארבע אסון נארבע סמין (כ"א פללין) בהסא ריקע באינון פתחין צעא ריקע רשימין אסון אחרין (ד"א לד' סמין) בכתיבין על רישיהו ואינון פשרין וסרין אסון מחפסרין בכתיבין. ריקעא דא נסיל וסחרא על גבי חיון בכשימו דאסון רזא רחושבן דיודא ברזא דלרופא הדא דאסון עלאין ואינון א"ס ב"ח ג"ו ד"ו. אלין אסון סחין בהסא ריקע ברזא דאסון אמרין (דרתיב) עלאין קדישין סחמין ואינון אסון אחרין (ספרים אחרים עלאין) סחמין אחרין להסא ריקעא וכדון אסתחין אלן אסון בגלולא (ס"א דהאי ריקעא) דאינון א"ס ב"ח ורשימין בסיא ריקעא. בשעתא דאתסיר הסי ריקעא אסתכרן ביה ארבע רזין דמסין קדישין ואינון ברופא בלרופין דלתתין ותרין שבלין כדון נחית סלא מהאי ריקעא באינון אסון דרזא דמא קדישא ונחמו כל אינון רתיבין וכל אינון חיילין ומשריין קדישין ונפלו כלכו בהדא בשעתא דדינא תליא אלין אסון אסתמרו ואתמרו ד' גו ד' ואינון ס"ח ז"ו. בשעתא דללין אסתמרו ואתמרו כדון קלא דססר לפון אסתר וידי דינא אריא על עלמא בסיא ריקעא אתרשים גוונא הדא דכליל כל גוונין. כד נסיל הסי ריקעא מסברא דמזרח אינון ארבע רישי דקאמרן בארבע (ארסין) אסון נסלין כלכו במסלי וסלקי בשליקו לעילא וכד אינון נסלין וסלקין לעילא אסתלקת מאן דאסתלקת אסון אסתדרו ואסתחין בשלימו ברזא קמאס א"ס ב"ח ג"ו ד"ו ואתרקס הסא ריקעא כדון אסתכרן בהסא וכד הסי ריקעא אסתכרן כמלקדמין צאלין אסון כלכו אסתדרו ושגבי למסרף מרפא ומזוכא כיון דאינון שגבי וסלקין קלא הסא קלא אשתמע לעילא לעילא וכדון נסלא ברבאן וקדושין מאן דנסלא סחין אסון ומתנגלן וסחין הסא ריקעא וקיימין אינון אסון לססר דרוס כיון דקיימין אינון אסון לססר דרוס לפון ונללן בגלילו ולהסין. כדון באמלעיתא דהסא ריקעא רשימו חד אתרשים והסא רשימו איבו את חד ואיבו יו"ד כיון דאת דא אתרשים ואתחייא כדון להסין אסתריה תלת אסון אחרין ואינון ס"ח. אלין אסון מנללן באמלעו דהאי ריקעא סלקין ונחתי מלהסין בתליסר (נוסחא רי"ג) בתריסר אסון להסין כדון לבתר דאלין תליסר זמנין מלססן נחמא מאן דנחמא ואתכלילם באינון אסון ואתעפרת צבו ולא אתידעת. כדון כלכו חיילין וכלכו משריין בחדו וסלקין שירין ותוסבחו ריקעא דא נסלא פניניות וסחרא ומתנגלל ואינון אסון קדמאי דקאמרן דאינון א"ס ב"ח כלכו אסתכלילו באינון אסון עלאין רזא דמא קדישא דקאמרן וסחין הסא ריקעא (כנוונא דא מן דא). אינון אתרקס בנוונין קדישין. בסיא ריקעא אסתכלן ד' חיון וכל אינון חיילין לתתא כד הסי ריקעא אסיר בגוונא ונלין כדון ידעתי כל אינון רתיבין וכל אינון חיילין ומשריין דסא שרפא דלסן אודמן. ריקעא דא מרקחא בכל גוויין קדישין ביה קיימין ד' פתחין רשימין בארבע אסון מנללן פתחא הדא רשימא לססר מזרח וביה קיימא בהסא פתחא את חד והסא את איבי א ודא נלין וסליק ונחית בסיא פתחא. פתחא דא נהיר ונלין מנלילו פלאה. והאי את נלין ובלים (ס"א) ולהיס בגויה ואיסי נחמא

דך אסת א סיס מקבל יסורין נכ"פ פרק השוכר ב פורע כפרת פקודי רלי"ג פ"א

נשימו

נעשו ומשריין סגיאין בסמרא דא וכן לארבע סמרין. בטהא
 טעמא הסוה רקיעא אפנהירו בנהירו אחרא יסיר מכמה דהוה
 וקיימא בנהירו בגוון אחרא כלילא בכל גוויין ואלין אהוון
 דקאמרן סלקין לעילא בטהא רקיעא ומקבלין לתא חד דליא
 עלאה דקא מתעברא בטהא דא דליין אהוון. בגין דלקא על
 גב דליין אהוון דשמה קדישא האי חיהו שמה דאחליל לתתא
 בגין דרזא דא אחליל לעילא ואחליל לתתא וכו' אחליל לתתא
 לתתא אלין אהוון סלקין לקבלא לתתא חד (ד"ה י"ד) דא
 מהוה לתא אפיו אלין אהוון לתתא וטהא לתא אפיו ו' ונחיה
 ואחריכו אלין אהוון בטהא לתא וכו' דא בטהא דא
 ואחריכו אהוון אפיו. לתתא שמה שלים ולא שלים. שמה שלים
 ביהמה אהוון (ד"ה ו) ולא שלים דשמה אהוון שמה שלים ביהמה
 אהוון אפיו (כ"ו ב) ויודו רזא דכר וקובא ב"חיו. שמה
 שלים בטהא אהוון אפיו יהוה אלהים דא אפיו שמה שלים
 מכלא. שמה אחרא אפיו ביהמה ופיו ביהמה כדקאמרן. אבל
 דא אפיו שלים (ב"ה ט"ה ב) בכלא. כיון דמהכרן אלין
 אהוון יהוה רקיעא אפיו אפיו בתתין ותתין נהוין כדן כלל
 אפיו ביהמה כלל קאים ברזא דא עילא ותתא. כל אפיו
 רשיון וכל אפיו משריין כללו קיימין ברזא דשלימו וכל דרין
 מתקן על מתרייהו כל חד וחד כדקא יאות ביה רקיעא
 קאים לטער נפיו דא שלטובא נהיר דלא שכיך תדיר ופיו
 רשיון ביהמה אפיו לייין ואפיו עשר שמהו וסלקין לשבעין
 שמהו וכלו רשיון ביה רקיעא ונהוין כלו כחדא. מהאי
 רקיעא נקלין כל אפיו רקיעא דלתתא דלסער קדישא עד
 דפסו לאפיו רקיעא אחרין דלסער אחרא ואלין אקרון יריעות
 עיט כמה דלת אחר ועש יריעות עיט להל על המשכן.
 בגין דאית יריעות אפיו יריעות יריעות המשכן אפיו יריעות
 דאקרון רקיעא חיון דמשכנא קדישא יריעות עיט אפיו רקיעא
 (ד"ה יריעות) אחרין דסער אחרא אלין רקיעא ברזא דרתיין
 דהוון קדישא. ואלין רקיעא דלכר דקיימין במלין דעלמא
 יאין סמרין דמיובתין ועובדין דגופא ואלין חשיין על אפיו
 רקיעא דלגו כקליפה על מוחא. רקיעא דלגו אפיו יהוה
 קלישא דקיימא על מוחא ואלין אקרון שמים לתא דא
 דא דלתתא רקיעא אחרין לעילא יאפיו רקיעא פנימאין
 דאקרון רקיעא חיות דאפיו רזא דשמה קדישא ברזא דהוון
 רברבין עלאין ואלין אפיו רזין דאהוון (כ"ה רזין עלאין) עלאין
 ברזין דאורייתא כלל דעשרין ותתין אהוון מחקקן רשיון
 דנפקי מנו רקיעא עלאה תמינאה דאפיו רקיעא דעל גבי חיון
 עלאין והאי דקיימא דלית ליה חיון. האי אפיו עמיד ונניו ליה
 ביה גוון. כל גוויין מניה נפקי. ביה לית גוון לא אהוון
 ולא אהוון האי אפיו דאפיק כל נסודין ביה לא אהוון לא
 נהירו ולא חשוך ולא גוון כלל בר נשמתין דלדיקא דחמון
 מנו רקיעא תתא כמבחר כותלא נהירו דאפיק ונהיר האי
 רקיעא עלאה וטהא נהירו דלא פסק לית מאן דידע ליה לית
 מאן דקאים ביה מתחות דא כל אפיו רקיעא אחלילו בטהא
 דא דלקי שמים ואלין (ד"ה דשמה קדישא) (תיקון קס"ו ב)
 אקרון השמים. אפיו דשמה עלאה אקרי ביהו אפיו דשמה
 קדישא אהער ביהו. ועל דא כתיב (תהלים קט"ו) השמים
 שמים ליה. להוה נהירו דרקיעא עלאה דקאים עליהו. עד
 כא רמו לשמה קדישא (כ"ה רזא דשמים קדישא) דקודשא בריך
 הוא אקרון ביהמה. מכלא לון להלית לית חכים בסלתנו דיכל
 למנדע ולאדבקא כלל בר נהירו חד ועיר בלא קיימא (כ"ה
 קיימא דכלא) לאתשבת ביה. וכלא מולקיה מאן דעאל ונפק

וידע לאסתכלא ברזין דמאריס ולאדבקא ביה. ברזין אלין
 יכול בר נש לאדבקא במאריס למנדע שלימו דהכמה ברזין
 עלאה כד פלח למאריס כללותא ברעותא בכיון לבא אדבק
 רעותיה כנורא בנהלתא ליחדא אפיו רקיעא תתאין דסער
 דקודשא לאעפרא לון בטהא חדא תתא ומתאן ולהלוא
 ליחדא אפיו רקיעא עלאין פנימאין למחוי כללו חד בטהא
 רקיעא עלאה (כ"ה א) דקיימא עליהו. יבעוד דפומיה ושפוטיה
 מרחשן לביה יכוון ורעותיה יחלק לעילא לעילא ליחדא כלל
 ברזא דרזין דשמן קדישא דכל רעותין ומחשדין ברזא דקיימא
 באין סוף ולכוונה ביה בכל נלותא וליתא בכל יומא ויומא
 לאעפרא כל יומיו ברזא דיומין עלאין בפולחניה בליילא יסוי
 רעותיה דא אהער מעלמא דא ונש יהוה נפקת מניה
 ויסדר לה למארי דכלא בגין דכל ליליא וליליא (כ"ה) היא
 נקודת קיימא לאכללא בגויה אפיו נשמתין דלדיקא) רזא דרזין
 מנדע לאפיו חמיו לבא. רקיעא דא תתא ברזא דהאי
 נקודת קיימא כמה דאמרן יהוה רקיעא אפיו כליל מעילא
 (וי"א ק"ג ב) ומתתא ויסודא דיליה לתתא כהאי שרנא דסלקא
 נהורא חוכמה (ב"ה ט"ה א) לאתחלוא בנהורא חורא ויסודא
 דילה אפיו לתתא בטהא פתילה במשחא. אוק הכי לתתא
 היא נקודת ביהמה אחלילא מעילא וכלילא אחלילא לתתא
 באפיו נשמתין דלדיקא. וכל מלוא דעלמא אהירו כללו
 לעקרא ויסודא ושרשא דנפקי מניה יכמה ליליון ומיין
 נשכלא כל חד וחד מה דאתהו ליה. כמה דלת אחר (תהיים
 ע"ו) אף לילית יסרוני כלותי נפשא חולת ושפאת ותבת
 להוה עקרא דאתהו ליה גופא קאים שכיך כאבנא ואהדר
 להוה אחר דאתהו ליה למשרי עליה ובגין כך שב גופא
 לטעריה ונפשא לטעריה גופא שרי עליו רזא דסער אחר
 ובגין כך אסתאבו דיו ובעי לאסתאה לון כמה דאוקימנא.
 דהם בליילא כלל חב לאתריה ונשמתהו דלדיקא סלקין
 ואחריכו לאתריהו ואתעפרת (כ"ה) מאי דאתעפרת ואחלילא
 מכל סמרין כדן סלקא יקרא דקודשא בריך הוא ואתעפר
 מכלא. בליילא שלטאן ממנו דאתפקדו על אפיו נשמתין
 דלדיקא לסלקא לון לעילא ולקרבא לון קרבן ייחא לגבי
 מאריסו היא ממנא דאתפקדו על כל אפיו משריין (כ"ה
 א ק"ד ה) סודיא שמים רב ממנא כיון דנשמתא סלקא בכל
 אפיו רקיעא כדן מקרבין לה לביה ואתא בה כמה דלת
 אחר (ישיע"ה) והדיו ביראת ס'. כמה דומין מכלא משיחא
 למעבר בעלמא ועל ידיה אעברו כללו בפקודת על ידיה
 לאתקרבא להלאה. וכלו נשמתין כד אתקריבו להוה אחר
 דאתקריבו ואתחיון ממנו דא אפיו רזא. כללו נשמתין אחלילו
 בטהא נקודת ונשלא לון זמנא חדא כמאן דבלע בלישו דמלס
 ואתעברא כאתתא דמתעברא. רזא דא למארי דהוין כד האי
 נקודת אהערת כאתתא דמתעברא אהני מהוה הנחית
 דאתכלילת נשמתא מהני עלמא באפיו עובדין ובהיה אורייתא
 דאשדלת בה ביהמה ונשלא יהוה רעו דהאי עלמא וביה
 אהני ביהמה ואתכלילת מכל סמרין לבחר אפיקת לון
 לבח ואילית לון כמלקדמין ונשמתא אפיו חדתא השתא
 כמלקדמין. ורזא דא (אפיו ב) חדשים לבקרים. חדשים
 ודאי כמה דאתמר. מה פשט אפיו חדשים בגין רזא
 דכתיב רבא אמונתך. רבא ודאי דיכלא לאכללא לון
 ולאעלא לון לגויה ואפיקת לון ואפיו חדתין וע"ד
 נקודת אחרין מעילא ביהמה. זכאין אפיו כדקיימא
 בעלמא דין ובעלמא דלתי :

הכי לעובר על שםיה לא תעשה. לכל חובל אית דוכתא
 בגיבס ומיכא עליה ושפן יצר הרע דליה ממנא על כלסו
 חובין ודוכתין וממין דיליה. ואי סדר בתיובתא מאי כתיב
 (יש"י פ"ד) מחיתי כעב פשעך. אתמחו רשימין דרשיעא
 בדוכתא דגיבס יכל חובה וחובה. דאית חובין רשימין
 לעילא ולא לתתא ואית דרשימין לתתא ולא לעילא. ואית
 דרשימין לתתא ולעילא. אתמחין לתתא ואתמחון לעילא בטר
 דאהדר בתיובתא. וגוד אוקמוס תארי מתניתין. רשע עונותיו
 חקוקים לו על עלמותיו כדיק זכותיו חקוקים לו על
 עלמותיו תארי בנין לתתא רשימין בין בעלי חוביהון
 לאתמודעהו בכו וקלא נפיק עליה. האי רשע איז ישרפו
 עלמותיו בגיבס ואוקיזנא נשות של רשעים סן הן המזיקים
 בעולה ודינא דלהון אוקמוס עליהו מארי מתניתין דנשמתהון
 נשרפת ונעשית אפר תחת כפות רגלי הלדיקים ובמאי
 התוקן בלש דכרסיה דאתמר ביה (ד יאל י) כרסיה שביין
 די נור נגליהי נור דליק. ונהר דינור נגיד ונפיק מארבע
 חיון דלשא דסמרין לכורסיה דדינא דאיזו אדניא דינא
 דמלכתיה דינא והסוה נהר דאתמר ביה (שס) נסר די נור
 נגיד ונפק מן קדמויה. נשמתהון דלדיקוה שכלין ומתדון
 ביה ונשמתהון דרשיעי דנונין ביה ואתבערו קמיה כקס
 לפני אש. והיינו אש איכלת אש יהוה איזו חס
 נרתיקא דיליה אדני. והיינו רוא יי דאוקמוס דלעתיד
 לבוא מוליא הקב"ה חסא נרתיקא דליקים מתרפאין בם
 ורשיעי דנונין בם —

(נח כ) [תוספתא]. יקל מן קליא נחית מעילא
 לתתא מחבר טורין וענרין. מאן אינון דחמאן ולא חמאן
 אשימין אודנין סתימין עיינין לא חמאן ולא שמעין לא ידעין
 בסכלתנו חד דכלילא בתרין בגוייסו דחיון ליה לבר. ואינון
 לה מהדבקין ביה. אומנא דאומנא לא שריא (ס"א שוין)
 בגוייסו. לא עאלין בין ספרי קדישין כל אינון דאומנא דא
 לא שריא בגוייסו לא אכתבו בספרי דכרתיא אתמחון מספרא
 דחייא. כד"א (תהלים ס"ט) ימחו מספר חיים ועס לדיקים אל
 יכתבו ווי לון כד יסקון מהאי עלמא ווי לון (לחייאון) מאן
 יתבע לון כד יתמסרון צידא דדויה ויתוקון בנורא דליק
 ולא יפקון מניה. בר בריש ירמי ושכתי כד"א (ישעיה ס"ו)
 והיה מדי חדש בחדשי ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר
 להשתחוות לפני אהר ה'. לבתר כרווז דבספר לפון אכרי
 עלייהו ואמר (תהלים ס"ו) יבזבו רשעים לשאלה וגו'. כמה
 תבילי סריקין אתכנסו עלייהו בארבע סטרין אשא מלפא
 בני בן הכס. תלת זמנין ציומא מתפקדן (ס"א מתוקדן). ולא
 עוד אלא צומנא דישאל תייבו בקול רס אמן יהא שמי
 רבא תבדך קב"ה אתמלי רמיין וחיים על כלא ורמיז
 למלאכה דמנחא על תרעי דגיהס סבריאאל שמיס ותלת
 מפתחן בידים. ופתח תלת תרעין דבספר מדברא וחמאן
 כהורא דהאי עלמא אתת תנכא דנורא וסתים אורמין. כדן
 תלת ממנן דתחום ידיהו תלת מגרופין מנשפן צידיהו
 ואתבו תנכא לתרעייסו ורומיין לון שעתא ופלגות ישתתא
 ולבחר פייבין לאשיהו וכן תלת זמנין ציומא ובכל זמנין
 דתארי ישראל אמן יהא שמיס רבא מברך וכו'
 אינון רוומין לון זכאין אינון לדיקא דאורמיהון מנהרא
 בהסוה עלמא לכל סטרין כד"א (יש"י ד') ואורח לדיקים כאור
 נוגה סולך יאור עד כון סיוס. (פד כאן לשון התוספתא)

(ויקרא י"ג) אמר רבי שמעון כתיב (ויאל י) נהר די נור
 נגד ונפק מן קדמויה אלפין ישמשוה.
 אלין ארבע חיון קדישין דנשלין לה לכורסיה קדישא מבו
 משולא דלהון זעין ומסיהא זעא דמשולא דלהון אתעביד
 הסוה נהר די נור ונשמתין כד סלקין אסתחין בהסוה נהר
 די נור וסלקין לקירבנא. ולא אתיקון אלא הסתחין תא
 חוי מסלמנדרא דעדין מיכא לבושא ומנו דאיהי זמורה לא
 אסתחיה הסוה לבושה אלא צמורה אשא אכיל זומנא דביה
 ואסתחיה הסוה לבושא הכי נמי נשמתא די נור דאתנשילת
 מנו כורסיה קדישא. דכתיב ביה (שס) כרסיה שביין די נור.
 צומנא דנשיתא אסתחיה מסיהא זומנא דביה את-צרת צמורה
 ואסתחיה. ונורה אכלא כל הסוה זומנא די בנשמתא. ונשמתא
 אסתחיה ואתלבנא ואי תימא אי הכי עונשא לית לה נשמתא
 בשרי. תא חוי יוי לנשיתא דסבלא אשא נוכחה ויע"ג
 דאיהי אתלבנת אכל כד זיסרא איסו בני עליה ווי לנשמתא
 דסבלא הסוה עונשא בנין דהסוה זומנא בתרי זמני אתלבנת
 צמורה. ומנא קדמאה כיון דקבילת עונשא צנושא אולא
 נשמתא ונשלין לה ושללין לה צנו אהר חד דחקרי בן הכס
 ואינון אקרי בן הכס אלא אהר חד דהוה בגיבס דתמן
 אתלריפו נשיתין בצרפא לאתלבנת עד לא עאלין בגנתא
 דעין. כד עאלין לון בהסיה תהר תרין מלאכין שליחן ומיין
 בגנתא דעין וקיימין לתרעא וליווחין לגבי אינון ממין
 דצבוחא אהר דגיהס בנין לקבלא הסיה נשמתא והיה
 נשמתא עד לא אתלבנת צמורה אינון שליחן לווחין לגבייהו
 ואחרו הכס. וצומנא דהיה אתלבנת אינון ממין נפקין עמס
 מהסוה אהר. וזמנין לה לגבי פתחא דגנתא דעין דתמן
 אינון שליחן ואחרו לון הכס הא אינון נשמתין דהא אתלבנו.
 כדן עאלין להסיה נשמתא בגנתא דעין וכמה איזי תבירא
 מנו הסוה תבירו דאתלבנתא דגיהס. דהיה תבירי דשא
 תתתא ויע"ג נחית מלעילא. אכל כין דשא דארעא
 לתתא איזו השא דלא דקיק. ונשמתא אתעכא ביה ואתברת.
 כדן קב"ה אפיק שמשא דנהיר מאינון ארבע פתחין דנהירן
 דרקיעא דעל גנתא. ומשא להסוה נשמתא ואתחיהת כמד"כ
 (שליכי ג) וזרחה לכס ירהי שמי שמש דקס ומרפא בנפשי.
 זמנא תנינא. לבתר דיתבא בגנתא דעין דלתתא. כל הסוה
 זמנא דיתבא ועד כען לא אתפרשת מאינון מלין דחיוו דהאי
 עלמא מכל וכל. כד סלקין לה לעילא אלמריך לאתפרשא
 מכל חיוו ומכל מלין דלתתא. ואתברו לה בהסוה נהר די
 נור כדן נשמתא אתלבנת ביה מכל וכל. ונפקת ואתחיהת
 קמי מארי דעלמא. ברירא מכל סטרין. כיון דאתכלת
 בהסוה כהורא אתחיהת ואשתלימת מכלא. וכדן קיימין אינון
 נשמתין בצבוחין מתעטרין קמי מאריהון. זכאה חולקסון
 דלדיקא בעלמא דין ובעלמא דהאי.

רעיא מדיכונא

(ויקרא טו) אמר רעיה מהימנא דוכתין אית בגיבס
 רשימין למחללי שבתות בפרסהיה ולא חזרין בתיובתא מיהו
 חלול. וממין עלייהו. אוק הכי דוכתין אית בגיבס לאינון
 דמגלי עריין ולאינון דמגליין פניס בתורה שלא כהלכה
 ולאינון דשפכין דס נקי. ולאינון דאומין לסיקרא ולאינון
 דשכבין עס נדס או בם אל נכר או זוכה או שפחה. ואוק

דרך אמת א קול אחד מן סקולות שלמעלה יורד לטעם ומכריו ואחרו קול משכך סרים וכלפנים ואומר פאן אינון וכו'. על אותם שדוחין נשמתם
 בעששים פריים ב חבורות אגודות המכים ומעששים מתאספים עליהם. ופלת עריקין לשון הוכאה כענין הנוכר נחשנית טרק כלסוקטול
 שפי' הסולך כסו בעלמא. וכן הוא לשון גיבס כענין חויה דנגנן עריקס במס' פ"ט וכל פיין אחד ג ב יארתה לפיל והוא כמין קב שגישין
 נס הקדירה: ד י' ב' ופיין שלה קס"ו אי אחד נשחכה כלפר גיבס שפס וממנא

ר' ג' נבא חמר בגיהנם אית מדורין על מדורין כתיבין תליהאין עד שבע וכל אוקמוה חבירא וזכאין אינון לדיקיא דאינון ומסתמין מחובי חייביא ולא אזלי בצורחיהו ולא מסתאבי צבו וכל מאן דאסתאב כד אזיל להווא עלמא נחית לגיהנם ונחית עד מדורא תתא. וטרין מדורין אינון דסמיכין דא עס דא שאלו ואבדון מאן דנחית לשאלו דיינין ליה תמן ומקבל פנשיה וסליקין ליה למדורא אחרא עלאה וכן דרגא בטר דרגא עד דאינון סלקין ליה אבל מאן דנחית למדורין לא סלקין ליה לעלמין. ויב"כ אקרי אבדון דא חביד הוא מכלא. (ויחי רנ"ו) ר' חייה פתח (תהלים קמ"א) ה' ישמרך וכל רע ישמור את נפשך כיון דאמר ה' ישמרך מכל רע אחי ישמור את נפשך אלא ה' ישמרך מכל רע ביהאי עלמא ישמור את נפשך ביהווא עלמא שמירא דהאי עלמא היא למיהו נסיר⁶ בר נש ממחא וינין ביסין מקסרגין דחולין לקסרגא בני נשא בעלמא ולאחדבקה צבו. ביהווא עלמא מאי הוא כמה דאמרן כד נפיק בר נש מהאי עלמא חי איהו וכי נשמתא דליה סלקא ואתעשרת באתריה ואי לא כמה חבילין פריקין אודמין לאנגרא ליה לגיהנם ולאמסרה ליה בידא דדומס דאתמסרה לממנא על גיהנם ותליסר אלף רבוא ממנן עזייה וכלהו אודמין על נפשייהו דחייביא תא חי שבעה מדורין אית ציה בגיהנם ושבעה פתחין ונשיחא דחייביא עאלת וכמה פריקין פהירין כסורי תרעי ועלייהו חד ממנא בכל תרעא ותרעא ונשיחיהו דחייביא אתמסרון לאינון ממנן על ידא דדומס כיון דאתמסרין בדייהו סתמין תרעין דאשא דמלסא דא תרעין בטר תרעין הוו. תרעין כלהו פתיחין וסתמין אינון. ולבר פתיחין דלגו סתמין. ובכל שבת ושבת כלהו פתיחין ונפיקין חייביא עד אינון פתחין דלבר ונפיקין נשמתין אחרין דמתעבדין בשפתין דלבר. כד נפק שבתא כרווא קרי בכל פתחא ופתחא ואמר (ש"ט) ישובו רשעים לשאלו וגו'. תא חי נשמתין דלדיקיא קודשא בריך הוא נפיר לון דלא יתמסרון בידא דדומס דהוא ממנא הו"ד ישמור לאתך ובוזך וכתיב ישמור את נפשך :

(תהי"ה ק.) א"ר ילחק אינון חייבי עלמא דלא אהדרו בתויבתא שלימתא למחריהון. וערפילאין אתו להאי עלמא וערפילאין יסובן תמן. וכשמתא חולא בכסופא לגבי אחרנין. דלית לה לבושין כלל. ואתנתם ביהווא גיהנם דבארעא מנו ההוא אשא דלעילא. ואית מנהון דמנפטי וסלקין ואלין אינון חייבי עלמא דחשבי בלבייהו שבושה ומיתו ולא יכילו למעבד לה. אלין אחרנין תמן בגיהנם ולבחר מנפטי וסלקין תמי כמה רחמנותא דקב"ה עס צרויהו. דאשילו דאיכו חייביא יסיר והררר תשובה ולא יכיל למעבד תשובה ומית האי בודאי מקבל עונשא על דאזיל בלא תשובה. ולבחר ההוא רעותא טבא דשוי ההוא חייבה למעבד תשובה סלקא קמי מלכא עלאה ולא אעדיאת מתמן. עד דקב"ה אסקין להווא חייבה ודכתא במדורת שאלו. וכדין ההוא רעותא נחיתא מקמי קב"ה ופברת כל נזוין דתרעי מדורי גיהנם. ומסי להווא אחר דהווא חייבה תמן ובקס ציה ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין. וכדין מנפלא ההוא נשמתא לסלקא מנו מדורא דשאלו ולית רעותא טבא דיתאבד מקמי מלכא קדישא. ובגין כך זכא איהו מאן דמסררה הרסורין פנין לגבי מאריה דאף על גב דלא יכיל למעבד לון קודשא בריך הוא סליק ליה רעותיה כאליו עבד. דא לשב אבל רעותיה לביס לא. בר הרסורא דעכו"ם וכל אוקמוה חביריא. אינון דלא סררהו תשובה נחית לשאלו ולא סלקי מתמן לדרי דרין

עלייהו כתיב (איוב י') כלה ענן וילך ק יורד שאלו לא יעלה. על קדמאי כתיב (שמאל ח' ג) ה' ממת ומחיה מוריד שאלו ויעל חמר רבי יהודה דינא דעונשי דגיהנם הא אוליפנא דאיכו למידן תמן לחייביא על מה אחרנו בנורא דגיהנם אלא גיהנם איהו נור דליק יממי ולילי כגונא דחייביא מתחממן כנורא דילך הרע למעבר על פתגמי אורייתא. בכל חמומא וחמומא דאינון מתחממן בינר הרע הכי אפוקד נורא דגיהנם. זמנא חדא לא אשתכח ינר הרע בעלמא דאשילו ליה גו גושפנקא דפרולא בנוקבא דתהומא רבא וכל יהוא זמנא כבה נורא דגיהנם ולא אפוקד כלל אהדר ילמ"ד לאתריה שארו חייבי עלמא לאתחממא ציה. שארי נורא דגיהנם לאתוקדא. דהא גיהנם לא אפוקד אלא בחמימו דתקופח דינר הרע דחייביא ובהויה חמיוו נורא דגיהנם אפוקד יממי ולילי ולא שכין. שבעה זיי חייבין אינון לגיהנם ושבעה מדורין אינון תמן שבעה זיי חייבין אינון רע. בלעיל חוסא רשע. משחית לך. יהיר וכלהו לקבלייהו אית מדורין לגיהנם כל חד וחד כדקא חיז ליה וכפוס ההוא דינא דחשח ציה ההוא חייבה הכי יבין ליה מדורא בגיהנם וכל מדורא ומדורא אית מלאך זמנא על ההוא אחר תחות ידא דדומס וכמה אלף רבוא עמיה דדיין לין לחייביא כל חד וחד כמה דאתחיו ליה ביהווא מדורא דאיכו תמן. (ס"א אשא דגיהנם דלעילא זיי להאי גיהנם דלתתא) ואשא דגיהנם לתתא חסי מנו אשא דגיהנם דלעילא ומסי להאי גיהנם דלתתא) ואתוקד ביהווא ארערו דחמימו דחייביא דקא מחמימו גרמייהו גו ינר הרע וכל אינון מדורין דליקין תמן. אחר אית בגיהנם ודרגין תמן דאקרון (רנ"ב א' רמ"ב ב' פתח רנ"א א') לואה רותחת ותמן איכו וזמנא דנשמתין אינון דמתלבבן מכל וזמנא דהאי עלמא. ומתלבבן וסליקין ואשתארת ההוא וזמנא תמן ואינון דרגין ביסין דאתקרון לואה רותחת אחרין על ההוא וזמנא דגיהנם שלטא ביהווא וזמנא דאשתארת. ואית חייבין אינון דמתלבבן בחובייהו תדיר ולא אתלבבן מנייהו ומיתו בלא תשיבה וחשו וסחשיאו אחרנין והוו קשי קל תדיר ולא אחרנו קמי מאריהו ביהאי עלמא. אלין (וישג ק"ו ב') אחרנו תמן ביהווא וזמנא ובהויה לואה רותחת דלא נפקין מתמן לעלמין אינון דמחבלין אורחיהו על ארעא ולא חשבו ליקרא דמאריהו ביהאי עלמא כל אינון אחרנו תמן לדרי דרין ולא נפקי מתמן בשבתי וצירחי ובזמני ובגני ביהווא אחר נורא אשתכח ולא אחרנו אבל לא נפקי מתמן כשאר חייבין דאית להו נייחא כל אינון דמחללי שבתות וזמני ולא ישי ליקרא דמאריהו כלל בגין למישר לון אלא מחללי בפרהסיא כמה דאינון לא נפרי שבת וזמני ביהאי עלמא. הכי נמי לא נפריין ליה ביהווא עלמא ולית לון נייחא. אחר רבי יוסי לא חייחא הכי אלא נפרי שבת וזמני תמן בגיהנם בעל כרחהו אמר רבי יהודה אלין אינון עכו"ם דלא אסתפקו דלא נפרי שבת ביהאי עלמא נפרי ליה תמן בעל כרחהו בכל מללי שבתא כד יומא אסתקד כרוזין אזוין בכל אינון מדורין דגיהנם סליקין דיני דחייביא דהא מלכא קדישא איתא וזמנא אסתקד ואיהו אגין על כלא. ומיד דינין אסתלקו וחייביא אית לון נייחא. וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסיא דינון סלקין מנייהו (נ"א ואשילו עכו"ם דלא אסתפקו למישר שבת וזמני תמן נפריין בע"כ) אבל נורא דגיהנם לא אשתכח מעלייהו דלא נפרי שבת לעלמין וכל חייבי גיהנם שאלי עלייהו מאי שאלו אלין דלית לון נייחא מכל חייבין דכא. אינון מאריהו דדינא טייבין לון. אלין אינון חייבין דכפרי

ציה

דרך אמת א ילקוט ישיבן רמ"ז - ב פיין לקין סוף פרשת מקורי גם כפרדס כשמר סיכלי התמרות

ספרא דתשתכחי בעלמא. דכמה ספרין דרננין אית ליגסר
 נהש עקלתון. ששן. מלאך המות ילך כרע. והא אוקומה
 דאף על גב דבשחזן אלון אקרי. שבעה שחזן אינון ליה
 ששן. סירא שוגא. אבן משכול. ערל. רע. נפוי. אלון
 אינון שבעה שחזן לקבל שבעה דרננין דהיכלין דליה דכלבו
 מספרא מסאבא כדקאמרן לקבל אלון שבעה שחזן אינון
 דאקרי בהו גיהנס אחר דאתדנו ביה חייבא דעלמא. ואלין
 אינון. בור. שחא. דומה שיש סיון. שאיל נלמות. ארץ
 תחתית. כל אלון שבעה מדורין דגיהנס לקבל אלון שבעה
 שחזן דאית ליה לילך הרע והא אוקומנה דכמה דאית דרננין
 והיכלין לספר קדושה הכי נמי לספר מסאבא. וכלבו
 ישתכחי ושלטי בעלמא בשטר (פ"א שח"א) מסאבא. שבעה
 היכלין אינון דאינון לקבל שבעה שחזן דאקרי בהו גיהנס
 (פ"א ילך הרע) וכלבו קיימי (לחשפאה בישא) לדינא ולסאבא
 לאינון חייבי עלמא דדבקי בהו ולא אשתחזן אירחיהו מניה
 כד אינון בהאי עלמא דהא חזן דאית לאתדכאה בהאי עלמא
 בספרא דדכייא מדכאון ליה בההוא אחר דאקרי רוח
 דמיהמונתא דכמה דרננין אינון וכמה ממני דכלבו קיימן
 לקבל לבני נשא לפולחניה דקודשא בריך הוא ולכראה ליה
 ומאן דאית לאתאבא מסאבין ליה בהאי ספרא אחרא דאית
 מסאבא דהא כמה דרננין וכמה שחזן לבהו קיימי לסאבא
 לון לבני נשא. מאן דיקרב בהו ואתי לאתמשכה בתר דבני
 ספרא בישא עליה כתיב (תהינן פט) מי גבר יהיה ולא יראה
 מות ימלש נכשו וגו' מאן אוהו בר נש דאתברי בעלמא דלא
 ימתי מותא ההוא דכל עלמא אתמשכאן אבתריה. דהא
 בההוא זמנא דאית בר נש למיבב חושבנא קמי מריה עד
 לא פוק מהאי עלמא חזי ליה והא אוקומנא. ואלין שבעה
 היכלין דאינון שבעה מדורין לגיהנס. תריסר ירחין אקרין
 בגין דהא כמה דאית לספר מיהמונתא תריסר ירחין דרננין
 קדישין הכי נמי אית לספרא אחרא דהא תריסר ירחין
 דחייבא אתדנו בהו ונשמתא דלסון אתדנת בהו. זכאה
 חולקסון דלדיקא דאתמנען רגלייהו מנייהו בהאי עלמא ולא
 מתקריבין לתרעיייהו בגין דאשתובא מנייהו בההוא עלמא
 דירבלא קדמאה שרותא דספרא דינר הרע האי היכלא
 קדמאה אקרי בור ריקא מכלא מאן דאית לאעלא ביה לית
 מאן דאחיד ביה כלהו דחייין ליה למנפלא דלא יקום לית ביה
 סמך לכב. בהאי היכלא קיימת חד ממנא ודומה שמיא וסאי
 אינו קיימת לעילא ותתא דא אינו אחיד בנשמתא כד
 אתדחיא מייכלא קדישא על ידא דההוא ממנא ספריאל
 וסאי אינו קאים לבני ההוא תרעא דההוא ספרא קדישא
 ובגין כך קיימת האי דומה לאחדא לה לנשמתא וכמה
 גרדיני גימוסין בהדיה. ותחתיה סאי ממנא קיימת חד ממנא
 אחרא די אלף ורבעין תחותיה וסאי ממנא אקרי פתות' דא
 הוא דאיתו קיימת לפתאה בני נשא. וסאי אינו דשרי לגביה
 וסאסי ליה לאסתכלא ולעיינא בההו דלא אלסרין בכמה
 אונין ובכמה נאופין. וכל אינון דעמינו לנשמתא לגביה
 ואלין קמיא ואכריסן ליה לאסתכלא עינו לאסתכלא בישא דלא
 אלסרין וסאי אינו (ספריס דאיתו) סרסורא בישא לכל
 אינון ביסין סאי קאים על קברא בזמנא דאתין ההוא גופא
 ותבר ליה עיניו בגין דאיתו רווח לון כד אינו בהאי עלמא
 ודיליס אינון. ובסאי אחר אתדנת נשמתא עד דעלמא לסאי
 אחר דאקרי בור וכמה נחסי ועקריבס אית ביה דכלבו
 עקלי לה להאי נשמתא ואחדי בה דויניין לה. לגו מן דא אית
 חד רווחא אחרא מסאבא דאיתו עלאה על כלא דהא קיימת על
 כל היכלא דא וכלבו נשלי בגימיה וסאי אקרי גמנימ"א. -סאי
 הוא

ביה בקודשא בריך הוא ועברו על אורייתא כלא בגין דלא
 נפרי שבת תמן בגין כך לית להו קיימא לעלמין. ואינון
 חייבין כלהו נפקין מדוכת יכו ואתייביז לין רשו למסך למחמי
 בהו ומלאך חד די שמיא ספריאל"ל אויל ואפיק לההוא גופא
 דלהו ועייל ליה לגיהנס לעינייהו דחייבא וחזן ליה דסלקא
 תילעין ונשמתא לית לה קיימא בגורא דגיהנס וכל אינון
 חייבא תימן ספרין לההוא גופא ימכרוז עליה דא הינו
 פלגיא חייבא דלא חייס ליקרא דמאריה. כפר ביה בקודשא
 בריך הוא וכפר בכל אורייתא כלא. ווי ליה סב ליה דלא
 יתברי ולא יתני לדינא דא ולכסיפא דא. דהא הוא (רי"ג א')
 דכתיב (ישעי ס"ו) וילאו וראו בכגרי האנשים הפושעים כי
 תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראין לכל בשר
 כי תולעתם לא תמות מן גופא. ואשם לא תכבה מן נשמתא
 והיו דראין לכל בשר. והיו די ראיין עד דכל חייבין דגיהנס
 דתימן יימרון די ראיס דא. רבי יוסי אמר ודאי הכי הוא
 בגין דשבת אוהו לקבל אורייתא כלא ואורייתא איזי אש
 בגין דעברו על אש דאורייתא הא הש דגיהנס דליק דלא
 שכיך מעלייהו לעלמין אחר רבי יהודה לבתר כד נפיק
 שבתא חתי ההוא מלאך ומהדר ההוא גופא לקבריה ואתדנו
 תרווייהו דא לספריה ודא לספריה וכל דא בעוד דגופא
 קיימת על בוריה דהא כיון דגופא אסתכל לית ליה לסיפא
 כל אלון דינון וקודשא בריך הוא לא יעיר כל חתום כתיב
 ביה. כל חייבין דעלמא בעוד דגופא שליס בכל שייפוי גו
 קברא אתדנו גופא וריחא כל חד דינא כדקא חזי ליה כיון
 דגופא אסתכל דינא דרוחא אשתכך מאן דאנשרין לנפקא
 נפיק ומאן דאנשרין לחזוי עלייהו קיימא לון קיימא
 ומאן דאנשרין לחזוי קפחא ופפחא תמות רגלי דלדיקא יחא
 חד וחד כדקא חזי ליה אשתעבדי ליה ועל דא כמה סב לון
 ביו לנדיקי ביו לחייבי למחוי גופא דלהו (רי"ד ב') דביק
 בארעא ולאסתכלא גו עפרא לזמן קריב ולא למחוי בקיימת
 כל ההוא זמנא סני בגין לאתדנא גופא ונפשא ורוחא תדיר
 (כני יומא) דהא לית לך כל לדיק ולדיק בעלמא דלית ליה
 דינא דקברא. בגין דההוא מלאך דמינא על קברי קאים על
 גופא ודן ליה בכל יומא ויומא אש לנדיקא כך לחייבא על
 אשם כמה וכמה ובזמנא דגופא אשתכל ואשתכל בעכרא הא
 דינא אשתכך מכלא. בר מאינון חסידי קיימין דעלמא דחיון
 אתחון לסלקא נשמתיהו סיד לההוא אחר עלאס דאתחוי לון
 וזעירין אינון בעלמא :

שבעה מדורי גיהגום

(פקידי רס"ו) רבי שמעון פתח ואמר (כ"ש ז) והמה
 באדם עברו ברית סס בגדו ביו מאן ינלה עפר מעיניך אדם
 קדמאה דקביה פקיד לך פקודא חדא ולא יכילא לקיימא בה.
 בגין דאתפתית על מלין ביסין דאספי לך ההוא חייא בישא.
 דכתיב והנחם סיה ערוס. ובג"כ אתפתית אבתריה. וגרמת
 מיתא לגרמך ולכל אינון פולרין דנפקו מיך. סא חזי דכל
 מאן דאתפתח אבתריה ונחית לגביה ברגעא חדא יתאבד
 לגביה. סא חזי דוד הוס קיימת נעין במקורא דמיין נעטין.
 וכד אתדמי לנרעא אחרא ונערין ליה. ולפוס לעריה אתדחיא
 מארעא קדישא. אע"ג דנחית מדרגא לדרגא תתאה. קס
 בקיימיה ולא עאל לספרא אחרא ואסתמר מימי. מאי כתיב
 (שמואל א' ב') ואולם חזי' וחי נפשי כי כפעת ביני ובין
 המות. דהא נחית בדרגא עד דהוס ביה סאי שיעורא. וזכאה
 חולקיה מאן דאסתמר מסאבא ספרא בישא ומכל דרננין דהוא

הוא (ימו א') סומקא כוורחא חיהו קחיס לאבהשא תדיר דהא כד ללותא דבר נש אתדחיא ולא זכי בה הוה בר נש האי רוחא קיימא וסלקא ואשתתף ברוחא מסאבא עלאה על כלא ואסמי לעילא ואדכיר הוביו דבר נש קמי קודשא בריך הוא וסימך (אינג א') ויבוא ג'ם הספין בתוכס. ולא כתיב ויבוא הספין אלא נס. ומסאי רוחא בישא תליין כמה גרדינין אחרנין דלינון ממנן לאחדא מלה בישא או מלה סנופא דאפיק בר נש מפומיה ולבשר אפיק מלין קדישין ווי לון ווי לחייהוין אלין אינון בני נשא גרמי לאלין גרדינין אחרנין לשפאה וליצבס אחר קדישא ווי לון בהאי עלמא ווי לון לעלמא דרתי. בגין דאלין רוחין מסאבין נפלין האי מלה מסאבא וכד אפיק בר נש לבשר מלה קדישא אקדישו אלין רוחי מסאבי ונפלי הוה מלה מסאבא ומסאבי להסיה מלה קדישא ולא זכי ביה בר נש וכביכול תשס הילא קדישא. ועילא מאלין אית חד מזגא ספסיריט'א שמיא וכמה גרדינין נימוסין והאי ממנא דעליהו נפלי אינין מלין בישין והכי נמי נפלי כל אלין מלין דזיק בר נש בידין כד רינגא שריא עלוי דהא כדן האי יימנא ספסיריט'א נקוב האי מלה דזריק בר נש ברוגיה וסליק ויחר דא הוה קרבנא דפליא דקריב לספרא דלין בגין דכל ספרא דנייהא איבו מספרא דימינא ומספרא דמימנא וכל ספרא דריגוא איבו מספרא אחרא בישא מספרא מסאבא. ועל דא מאן דאשי מן ידוי מידוי ברוגוא כל אלין נפלין לה להאי מלה דאזדריק וסלקי לה לעילא ואחקריב להוה ספרא ואמרי דא (ס"א עימא דקרבא) קרבנא דפליא. וכרייא קארי בכל אינון קריעין ואירי ווי לפליא דאסבי בשר אל זר ופלח לאל אחר יכרוזא קארי ומנא תמינא ואחר (השע י') אוי להס כי נדדו ממני וגו'. זכאה איבו בר נש דאשתמר מאירחוי ולא יסבי לימינא ולשמאלא ולא יפול בנו בירא עמיקא דלא יכיל לסלקא מניה

היבלא תמינא היכלא דא איבו חשך יתיר על היכלא קדמאה האי אקרי שחת לקבל שמה דאקרי שמה בגין דהיכלא קדמאה אקרי צור לקבל שמה דאקרי שמן והאי אקרי שחת לקבל שמה דאקרי שמה. בסיכלא דא קיימא תלת פתחין לתלת ספרין

פתחא קדמאה ביה קיימא חד ממנא ספסיריט'א שמיא וכמה אלף ורבעין ממנן תחותיה והאי איבו קיימא על כל אינון דמחבלי אורחיהו לאישא זרעא על ארעא או דרפיקי זרעא דלא כוורחא הוה לכל אינון דמזגו בידישו אלין אינין דלא ממאן אכפי שכינתא כלל. אלא האי ממנא דבשטר מסאבא דקאחרן נפיק בהוה ומנא וכמה אינון אלף ורבעין כלהו מתכפי על הוה בר נש ומסאבי ליה בהאי עלמא ולבשר כד נפק בשמיה מניה מסאי עלמא האי ממנא וכל אינון דעמיה מסאבין ליה לבשמיה יאחדין בה (ואסתבת בה) ואפילו לה לאתדגא בהו. ואלין אקרון שכבת זרע רותמת דכלהו רגזין מחבבין קיימין כלהו על דא בגין דכלהו קיימין ושראן עליה דבר נש בהוה ומנא דארעא גרמיה וממיה ליה למיחבתא דא. וכדן נפלין ליה להוה מיחבתא. וסה א זרעא דאחושד בהרעא אחתקפו ביה ונפלי ליה וסלקי ליה לעילא גרמו דבריה דא דישתבד בשטר מסאבא :

פתחא פניינא ביה קיימא ממנא אחרא ספסיריט'א שמיא. והאי איבו ממנא על כל אינון דמחבלי אורחיהו דלא אישי זרעא על ארעא אלא דאישי זרעא בצעירי או באיבורין חמירין דאורייתא באינון עריות האי ממנא וכמה אלף ורבעין דעמיה כלהו קיימי עליה (ס"א נאסאבא נים ונפלין ליה) לאתדגא ליה כמה דאשתמר באינון אחרנין. פ"ח האי ממנא בידיה

כסא חדא ואקרי כוס התרעלה כוס חמתו וכל אינון קצילי בית דין דאתקסלו או אתענטו על חובין אלין כלהו אתערבו מאלין ספרין מסאבין ולא אית לון חילקא בסון ובהאי כסא דאקרי כוס התרעלה בגין כסא אחרא דשתו בקדמיתא וכל אינון דלא שתו הוה כסא דב"ד לאתקרא מחאי כוס התרעלה לבשר כד נפיק בשמיה מהאי עלמא האי מיניא וכל אינון דעמיה חמירן ביה ודא הוה יום המר ורוי לה להאי בשמיה מכמה מכהס דינין מסנין אלין מאלין בהיכלא דא קיימא חד רוחא דאלין מיין תחותיה ודא הוה ניאלייריאל

מהאי רוחא תקיפא נפקי תלת ספיין מירין דנפלי בהאי (ימו ב') כוס התרעלה. חד אקרי ה"ק' וחד אקרי מר המות וחד אקרי קובע"ת (ד"א וכלהו ייתכנבי להאי כוס לבשר) ואלין תלת ספיין נפלי לבשר מהאי כוס (נכקי ג' ספיין) (ס"א נפסיא) דההיא חרצא דקשלא בני נשא כמה דאיקומה פתחא תליתאה ביה קיימא ממנא חד סגנדיאל שמיא וסאי חיהו ממנא על כל אינון דעלייהו האי ברית קדישא באנתו אחרא דאיבו מהוה ספרא דאל נכר וכל אינון דמחבלי אורחיהו דא ומסקרי באת קיימא קדישא האי ממנא וכל אינון ממנן דעמיה כלהו מניירי בגווייהו כוורין דאינון נגין מסאבין דאסתאב בהו הוה קיימא קדישא וכלהו אחרשימו קמיה כד נפיק בר נש מהאי עלמא ומסאבי ליה לבשר להוה רוחא ובהיכלא דא תליין כל רז דמשיין לקשלא בני נשא עד לא ימסי ומנייהו וכלהו משיין דאשיריכו בני נשא אינון דמשיי חרשייהו לאסתאבא בהו כגון דהוה בלעס מרש בחרשי ומסתאב בקדמיותא בהסאבו דרעא רותמת דאשי בצעירי ובגין דא ביה אחרן בהוה שכבת זרע רותמת דקאחרן. ועל דא האי היכלא אקרי שחת שמה. ובהאי היכלא אית רוחא אחרא די ממנא תחות הוה רוחא דלעילא והאי אקרי סרטי"א וכמה אלף ורבעין תחותיה (ק"א) וכלהו קיימי על הוה מלה דנפיק בהדי רוחא דב"ג בהלמא מגו ספרא קדישא. האי רוחא מסאבא וכל אינון גרדינין דעמיה כלהו נפקי ומתחברן בההיא מלה ומחיה בה ומתערבי בהס בגין לאכשחא לה מניה ואודעיין ליה לב"ג מלין אחרנין. מילין כדיבין במלס דקשוס דכך אורחוי דכדיבא דאלמלי לא נפיל מלס דקשוס לא יכיל לתקנא כדיבוי אף סכא אלין כיון דמתרבי במלי קשוס ומכחישי לון מניה מודעי ליה מלה דקשוס בגין לקיימא כדיבוי. לבשר מתפשטי כל אינון (ס"א) מתפשטא הוה מלה באינון) תתא דתתא דלית לון קיימא ולא מתקיימי ואודעי מלין בעלמא לכמה ספרין (ד"א) וכל בני אינון לתתא דרגין דמתפרשן לבד לכמה ספריין) לכמה זיינין. מ"ג'כלא דא נפקין מרין רוחין דמתפכאן לזמנין גיבירין לזמנין נשין והלין אזלין וששאן בעלמא באורא ויחייאן בבני נשא בנו הלמא ואחזונו לון לגוברין כנשין שפירן בחזו דהלמא ונפלי יחויבתא דב"ג. אף הכי נשין אחזונו כג'ברין ואלין אקרון רעא יענע כמד"א לא תאיני אלך רעא ונגע לא יקרב באהליך. ואלין אקרי רוחי תתאי לתתא. דנפקי מגו שלהובא דאשא. דכד נפלין אלין רוחין דלעילא די בנו היכלא דא נפק פרי שלהובא דאשא ואלין סכאן בעלמא. ואתעבידו אלין מרין רוחין דקא אחרן וכלא בלסטא דא מסאבא. זכאין אינון דליקיא דאתנוען מספרי אלין ואשתמרו מנייהו. ועל דא כתיב (מייני י') לבשרך מאשה זרע וגו' :

היבלא תליתאה היכלא דא איבו היכלא דאפיל ומשיך וליס ביה כהורא כלל ואיבו אפיל יתיר מן קדמאי. והאי איבו דאקרי דומיה לקבל שמה דאקרי שיכ"א. בהיכלא דא קיימי

קיימי ארבע פתחין חד קיימא לספרא דא וחד לספרא דא וכן לארבע ספרין. חד ממנה קיימא על האי פתחא קדמאה ואי ממנה קיימא בההוא תקיפו דריגוזא דעלמא כד דינא שריא בעלמא האי ממנה דשרי בהאי פתחא נטיל זיינין ואחא לון לאינון פטרין דבי כנישפא (א"י דבני נשא) והאי אקרי סקטורסי"א ודא הוא כשולא דעלמא ועל דא כתיב (ס"ד) דרך רשעים כאלפיה לא ידעו במה יכשלו. (האי ממנה קיימא על פשרה אירמיס למחמי) בההוא זמנא דהיכו שלים ושריא דינא בעלמא איכו קיימא למחמי במחז דחזיל יחידאי בשוקא ואי סווא אערעס בהדיה יכול לגאקא לים ולאחרע מוליה:

פתחא תניינא בים קיימא חד ממנה אחריתא ודא איכו קיימא לנסלא פתחין דדינא ודא איכו סנגדיאל ותחמת ידים כמה גרדיני נימוסין דשלפאן דקיימין לקבלא אינון פתחין דינא והאי קיימא על פתחא דא. וכד נטיל פתחא דינא האי קיימא על פתחא דא ונחית לתתא לאינון פתחין חשוכאן דלתתא חד לההוא דאקרי שחת וחד לההוא דאקרי צור. דאינון לתתא. ותמן כמה אלף וכמה רבבן ממנן דשלמי בעלמא למעבד דינא ואשתלים דינא בההוא פתחא.

פתחא תלייתא בהאי פתחא אית ממנה אחרת אנגרוי"ן שמיס. ודא איכו קיימא על כל אינון מרעין ומחאבזין ומלחולין ואשא דגרמי דהא מיס נפקי כמה וכמה אלף ורבבן דממנן עמיס על כל אינון מרעין ומחאבזין כמה דאתמר:

פתחא רביעאה הכא איכו חד רוחא דאתברי (כפ"ו ב) בפנימו דסיכרא ואקרי אסכר"א והאי קיימא על קסולי דרביי. ודא אתחוי לון ויחידן בהון עד דקפיל לון ואדמי לון כאתתא אמיס דרביא ומניקא לון ומייכא בהו ואחידית לון וקפלת לון. במלשייתא דהאי היכלא קיימא חד רוחא דאקרי אנגרוי"ן האי אתמנה על כל אינון דמחין מצר תליסר שנין עד עשרין שנין האי איכו קפולא דלהון כמה דאוקימנא ודא איכו בהצרותא (י"א בהכמהא) דההוא נחש (ימ"ב) כדקאמרין וקיימא בהדיס ואזיל אבהתריס. ועל דא אקרי מלאך המות עוב מאד דכתיב (בנאשית ה') והנה עוב מאד ואוקימנא. מהכא מתפשטין ונפקין תרין רוחין א"ף וחמ"ה ואלין אתמנון על כל אינון דשמעי נוישא ממחז דלגי בחורייתא ואתרחקן ביה ולא חיישי עליה. וכן על כל אינון דהייכאן ממלי דאורייתא או זמלי דרבבן. מאף וחמ"ה אלין נפקין כמה אלף וכמה רבבן וכלהו נפקי ושראן עליהו דבני נשא אינון דמשתדלי באורייתא או דמשתדלי במלי דמלוה ואולי באורחא דמלוה בגין דיתעבבון ולא יחדון בה. ומתרין אלין דחיל משה כד האבו ישראל ונחית פון פורא דכתיב (דברים ט) כי יגורתי מפני האף והחמה.

תחות אלין אית רוחא חדא דקיימא על כל אינון מארי דלישנא בישא דכד מתערי בני נשא בלישנא בישא או ההוא בר נש דאתערי בלישנא בישא כדון אתער האי רוחא בישא מחאבא דלעילא דאקרי סכסיכ"א ואיכו שארי על סהוא אתערותא דלישנא בישא דשארזי ביה בני נשא ואיכו סהוא לעילא גריס בההוא אתערו דלישנא בישא מותא ומרבה וקפולא בעלמא. ווי לאינון דמתערי להאי סערא בישא ולא נפרי פומייהו ולישכחון ולא חששו על דא ולא ידעי דהא באתערו דלתתא תליא אתערו דלעילא בין לפצ בין לביש. תא חיי כד האי אתערו דלישנא בישא אתער לתתא כדון האי נחש עקלתון סליק קשקשי ואוקיס לון בסליקו ואתער מרישא ועד רגלי. וכד קשקשי סליקו ומתערי כדון כל גופא אתער. וקשקשי אלין אינון כל גרדיני נימוסין דלבר וכלהו מתערי ואחדין בההוא מלס בישא ומתערי לגבי ההוא נחש בריח

כדון כל גופא בישא אתער מרישיס ועד רגלי כלל סני סילין דקאמרין. וכל אינון קשקשין בההוא גלדא נחתין לתתא וההוא גלדא אתפשט מריס ונחית לתתא. וגופא סליק ואתער למחוי דלפורא לעילא. תא חיי אף על גב דזמנא קביעה איכו לכל חויין דעלמא לתפשטא משכא דלסון. לא מתפשטי אלא בזמנא דמתערי בלישנא בישא לתתא וכדון אתער ההוא רוחא (גופתא אחריתא חויא) בישא לעילא ופשט משכיס וקשקשי מריס. דא סליק ודא חויא וקשיא עליה ההוא אתפשטותא דקשקשי במשכיס מכלא. מאי פטמא בגין דאתערס חוויגיה. דלמלי הוה כלל בחצורה חדא לא יכלין עלמין למסכל לון וכלל בגין אתערותא דלישנא בישא לתתא. וכד חויין דלתתא מתפשטי מההוא משכא כדון כל חד וחד ייבי קלא ואתער לכמה חויין דקיימי בההוא אחר דאקרי צור דתמן כמה נחשין קיימין. וכלהו דלפורין לאתערא להאי חויא ביה נחשו דלפורא על עלמא וכלל בגין האי אתערו דלישנא בישא כד קיימא אתערותא דליה לזמנא. כגוויא דא מחז דלעי באורייתא כמה אינון דאקרון לשון הקדש דמתחברין ואתערי אתערותא לההוא אחר דאקרי לשון הקדש לשה מההוא קדש דלעילא וכמה קדושות וקדישין מתפרין מכל ספרין. וזכא חולקתון דלדיקיא אינון דגרמי לאתערא קדושין לעילא ולתתא קדושה דלעילא וקדושה דלתתא ועל דא כתיב (ויירא י"א) והתקדשתם והיייתם קדושים. והתקדשתם אלו מים ראשונים ואינון אתקרון מיין עלאין. והיייתם קדושים אלין מיין תתאין ואתקרון מים אחרונים. ומזון באחלע בין מים ראשונים למים אחרונים. ועל דא מזון לאו איכו במים אחרונים אלל במים ראשונים. מים ראשונים מעילא דמוזנא תליא בים. ולא במים אחרונים. ודא לקדישי עליונין אתיסיב. וזכא חולקתון בעלמא דין ובעלמא דאתי

היכלא רביעאה היכלא דא איכו דאקרי (ו' א) חוב"ה ודא איכו פיס היון לקבל שמה אחרת דאקרי אבן מכשול וכלל חד איכו חוב"ה בגין דתחן קיימי כל חובי דעלמא לכרעותא דחובין. בגין דכד אבן בני נשא כל אינון גרדינין נימוסין נטלין אינון חובין ומחוי לון בהאי היכלא דאקרי חובה וכל זכין דעלמא כללו מלאכי קדישין דממנן על זכוו דעלמא כללו נטלי לאינון זכוון ואוקיין לון בהיכלא רביעאה דאקרי זכות ותמן קיימי זכוון דבני נשא ותובין קיימי בהיכלא אחרת דאקרי חובה. ואתקלו כחדא ביומא דראש השנה כי גס את זה לעומת זה עשה האלהים ולבחר דאכרעו זכין או חובין לספרא דא או לספרא דא הכי נלא ועל דא ביומא דראש השנה כד מתערין אלין תרין ספרין זכות וחובה וזכו תליין חיים ומות אי זכין אכרעו לספרא דא דאקרי זכות אכתוב בר נש בההוא סערא דאקרי חיים בגין דהני תרין ספרין קיימי בההוא יומא דא בסערא דא ודא בסערא דא. אי זכו ההוא בר נש ונלחין אינון זכין הא אכתוב ההוא בר נש לחיים בגין דאחד ביה האי סערא קדישא דאקרי זכות ומיס החיד ביה ואמר דא דיני הוא ודידי סוה וכדון אכתוב ההוא בר נש לחיים (כ"א) ואכתוב דאינו דליה) ואי כלחן חובין האי סערא אחרת מסאבא דאקרי חובה ומות אחד ביה אמר האי דידי הוא ודידי הוי וכדון אכתוב דאינו דליה. ודא סוה דמנינן דהא דא ביומא דראש השנה אכתוב בר נש או לחיים או למיתא. אי אכתוב בסערא דקדושה אכתוב לחיים ואתקייס תמן ואתדבק ביה ואי אכתוב לסערא אחרת אתקייס בסערא דמסאבא ודבק ביה ודא הוא סך לחיים סך למות. ואתמשך בהאי סערא או בהאי סערא. כל זמנא דאיכו קיימא בסערא דא דקדושה כל קדושין וכל דכין מתדבקין ביה

צ"ס. יקרא וקודשא בריך הוא יתיב וישמע ליה עליה כתיב (תהלים א') יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אהלגהו ואיבדנהו ארך ימים אשביעיהו וארצהו ביטעתי. וכל זמנא דהאבו קיימא בספרא אחרת דמסאבא כל מסאבו וכל חובה וכל ציטון מתדבקן צ"ס. יקרא ולית מאן דישמע ליה. מרחקא איהו מקודשא צ"ס עליה כתיב (שם ק"ט) רחוק מרשעים ישועה. וכתיב (ישעיה א') גם כי תרבו תפלה איני שומע היכלא דא איהו אתר דכל אינון דאקרין אלהים אחרים בגין דאמגליין הכא וכל אינון דמפתו ל-ו לבני נשא בענונין דהאי עמלא לאונאה ולאשתענגא בענוני נאופין דעלמא ומשכי להו צתר ענונין ונאופין דהאי עמלא כדקאמרן בהאי היכלא אפתוי חד רוחא שלים תקיפא דהאבו על כלוהו ידא אקרי אוף סכי אל כנוונא דאחרא (יג"ח א') דבספר קדושה האי איהו אל נכ"ר ודא איהו דמפתו לצר גם דלעי באורייתא או דקאים צבי מדרשא האי רוחא תקיפא זפתוי ליה והשיב כמה דרסורין ואמר מה את קאים הכא עב לך למחך בחבורא אינון דנאו על בני נשא ואינון דאוליין צתר נשין שפיראן ומתענגי בענוני עמלא. כיון דבר נש אפתוי אבתריה כדון כלסו שטיין ואולי ואחמסכאן אבתריה וכמה אינון אחרנין דקיימין תחותיה. וכלהו מסאבי ליה בהאי עמלא ימסאבי ליה בהסוה עמלא (ק"ג) ואינון אקרין לואה רותחת דכתיב (שם ל) אל האמר לו. אינון דרנין דקיימין לסאבא תדיר והא אחרת. באמלטייתא דהאי היכלא איהו רוחא אחרת דאקרי נגע ומסאבי נגע רוחא אחרת דאקרי נגע לרעת ואיהו קיימא תדיר לסאבא לכל אינון מאריהון דלישבי בישא יתיר על כל מה דמסאבין ליה והאי נגע עלאה איהו ממנא על כל אינון ספורי דשבתא דכד עייל שבתא ולא אסתדרו בענונא דשבתא כדקא לאות ואינון קא מצי ענונא דשבתא האי נגע נעיל לאינון פטורי דלאו לאינון בענוני דשבתא (יג"ב) דקאמרן. וכד האי נעיל לאינון פטורי כל אינון נרדיבי נמוסין דקיימי ציה כללו פתמי ואמרי (תהלים קט) ויאבד קללה וסבואוהו ולא חפץ בצרחה ותרחה ממנו. וילבש קללה כמדו וגו'. יקנש נושה לכל אשר לו וגו'. אל יהי לו מושך חסד אל יהי חונן ליתומיו. והא אוקימנא בהסוה ליליא דשבתא כד פטורי אחייביהו להסוה ספרא בישא כדון אמתקא הוה ספרא בישא אסאבא והסוה בר נש אמתאר להסוה ספרא ווי ליה דאתגרע מהסוה ספרא קדישא ספרא דמהימנותא ואמסקד בספרא אחרת מסאבא. כנוונא דא בכל אינון ספורי ד"ס. הכא בהאי היכלא צבי חיי ומזיני בהסוכא איהו. ובהסוה היכלא אחרת קדישא לא קיימי תלת אלין ואלין לפילא (ע"א א') והא קיימין לביש. דכד (ס"א מטו בני דג"ב) מצי בר נש להאי היכלא הא תמן קיימין חיון לשיטא לון. והא תמן בנין כד אינון ועירין מהכא נפקא בגין לאתמנאה קסרונא עליהו. והא תמן קיימין מזוני לאסברא לון מניה. וכלא תלייא בחובה. ועל דא אקרי האי היכלא חובה. כמה דאמרן. ומהכא נפקא חד רוחא מסאבא דאקרי ארייר"א וכמה אלף ורצבן עמיה וכלסו אקרין אוררי יום דכ"א (אינו ג) יקבוצו אוררי יום. והאי רוחא יכל אינון דעמיה כללו קיימי לנעלא הוה מלס דלייס בר נש גרמיה ברזוגיה ואלין מתערי להאי חויה דאקרי לוימן נחש עקלתון בגין לאיתאה ולהתערא לוסין על עמלא דהא סוה דכתיב יקבוצו אוררי יום וגו'. ואלין אוררי יום שלסין על דרנטי ומסאי דיומא ונפלי אינון מלק דלייס בר נש גרמיה בין ברזוגא בין מאומאה. ובהסוה מלס מתערי להאי נחש

עקלתון דאקרי לוימן בנין לקיימא ליה להכלא לעלמא ועל דא לייס חייב יומיה בלעריה ולא נופיה דכתיב ויקבל את יומו בתהלה ולבשר יקבוצו אוררי יום. רחמנא לשיובן מסאבא בישא ומתוקפוי ומכל מלס בישא היכלא מחשאה היכלא דא איהו היכלא דאקרי יס"א"ל לקבל הסוה סמא דאקרי ערל והא אוקימנא דהא איהו ראז דערלה בהאי היכלא איהו חד פתחא וחד ממנא עליה ודא איהו ממנא להתערא תדיר קסרונא על עמלא והאי רוחא אקרי איצ"ה בנין דשמא דהאי פתחא איצ"ה שמה וסימך (בראשית ג) ואיצה אשית בידך וצין האבא וגו'. בהאי היכלא קיימא חד רוחא דשלים על כלא והאי אקרי שו"ד איהו (שו"ד) שו"ד ישבר ודא הוא שו"ד בשורי רמאי גו פנרין וסורין מהיכלא דא ינקי כל אינון משדרי ומשני בהרביצין. ומכא נפקין כל אינון דקליין בסייפין ורומחין ואוליין צתר לסס החרב המתהפכת לשיטאה כלל מהאי נפיק רוחא אחרת אקרי שו"ד וכד שלים כפא על עמלא האי חויה דאקרי שו"ד איהו אשתכח ורוחא אחרת השתקף עמיה דאקרי כפ"ן ואלין אזלי בעלמא ומסתכחי לקבל בני נשא וסיימו דכתיב (איוב ט) לשוד ולכפן תשתק. ואלין עבדין קסרונא לבני נשא ומשדרי לכלא חד דאקרי שו"ד דכבר דאולי בנו סורין רמאין ושדיר ומריב ושי כלל כדון סב ושדד לבני נשא ומתין בחולשא דיליה. וכד אמלי בני נשא לא שבטין בגין דהאיו שלשא בעלמא. ובהסוה זמנא מאן דעביד חסד עס בני נשא ויהיב לון למיכל ולמסחי כדאי איהו לדמיא לון לאלין תרין רוחין לצר דלל שלסי בעלמא. וכד ישראל לא עבדי חסד עס בני נשא ושאר עמין עבדי חסד בעלמא כדון אלין תרין רוחין מתבסמין (ס"א נשאר עמין ומתקפי וכו') מלייא ומתקפי עלייהו דישאל בגין דהא כדון אמתקא הסוה ספרא אחרת וישאל אתכפיון. וכד ישראל עבדי חסד אמתקא הסוה ספרא אחרת ולתחלס וספרא דקדושה אמתקא וכד ישראל לא מתערי בחסד אינון תרין רוחין (ד"א מתבסמי חד אמתקא לכו לשאר עמין) ומתבסמי לאכפייא לון לישאל וכדון אינון ברבאן דנחתי מלפילא חספסר ימינא ינקי לון שאר עמין. (ד"א וקיימא להסוה ספרא) והס"ד (צ"ח א') שמי נוסרס את הכרמים אלין שאר עמין. כרמי שלי לא נפרתי אלין ישראל בגין דשאר עמין משכי ליה בגווייהו באימן חסדים דעבדין עס בני נשא וישאל מרחקן ליה מגווייהו בנין דלא משתדלי בציונן חסדים כשאר עמין. ותחות אלין רוחין קיימין כל אינון דאקרין ערלה. ומזרי ערלה ענפי ערלה ועילא מנהון חד ממנא דאקרי גזר דינ"א. והאי איהו קיימא על כל אינון דלא נפרי עני ערלה דאילנא. ועל כל אינון דמעכבי את קיימא לברייהו ועל דא בעא חויה לקסלא לבריה דמסה עד לגזרת ליה נפרה דכתיב (שמות ד) והקח נפרה לך ותכרת את ערלת צנה וגו'. והאי רוחא ממנא על צני נשא דמחבלי אורחיייהו ולא חיישי ליקרא דמאריהון למיאר את קיימא קדישא והאי חעיל לון לגיסנא להסוה אתר דאקרי שאול ואבדון ואתרן תמן כמה דאוקימנא הכא. בהאי היכלא לגו באמלטייתא קיימא חד רוחא דהאיו קיימא זמין ועל אורחין ושבילין למחמי לכל אינון דעבדין על פתגמי אורייתא. כדי למיעל דצבו בין תתא לעילא בגין דכל האי היכלא איצה איהו האי וכל אינון אחרנין כללו קיימין לאחזאה אנפין כהירין לבני נשא ולמפתוי להו בנין דיסקון מאורח קשש ולאמסכא לון אבתרייהו ולבשר אינון קסלי לון וימוחה בתרי עלמין דכתיב (פשי"ה) ואחריתם מרס כלענט סה כהרב פיות

מרה כלענה. אלא כד בר גס תפסחא אבתריה ביהאי עלמא ומסח זמיה לאסתלקא מהאי עלמא איבי קיימא עליה דבר גס ואסתגלימא קמיה בגלימו דגושא דאשא ומרבה שיגלא בידיה יתלם סיפין בה ואוקמוה ובה ספה חדא מאינון סיפין דהאי מירא. ובשעתא דאפיל לה לשומיה דבר גס עאל במעו וכוון בשמחא אסתבללא וסיהא ספה שמיא ואולת בגו גושא ואקרת לה לשמחא מאתרה ולא שביק לה לשמחא אתר למיחא ואיהי מרה כלענה ואפעיה לה בר גס במירוי חף הסוא מתיקא דשעמו בה בשהי עלמא כד אסתמשכו בתרה לבתר אשדי ספה אחרא וגשמחא נפקת ומיה בר גס. ולבתר אשדי סיפה אחרא וירוקין אנפוי ואבאיש. בגין דנשמחא היא קדישא וכד שלשא עלה דא ספרא אחרא מסבבא ערקת חקמיה ילא הסיבבא כחדא. בגין כך כמה דאתדבק בלינין נשיקין ביטין בשהי עלמא אוף הכי כמי בשהי שמחא דאי בר גס אתמשך אבתרה בשהי עלמא ושבק ספרא קדישא כדון נשמחא לא אהדרת להסוא אתר קדישא אכמה דאתמשך אבתרה בשהי עלמא הכי נמי שלשא על נשמחיה וכדון נשמחיה נפקית בפסוירי ואוקמוה. וכל דא בגין אינון נשיקין דנשקא ליה בשהי עלמא דאינון מסיקין ולבתר מריין ליה בשהי שמחא ועל דא והחזיקה בו ונשקה לו בשהי עלמא כמה דאוקימנא. העוס פניה ותאמר לו בגין בשהי היכלא קיימא כל דיתקן וכל שליחאן ביטין דמשמחוי לגבי דבר גס ועבדי ליה דיתקן בתקונו ויסלכל בשעריה וייתחוי ויתתקן בגין דיסתכלון ביה. הכא קיימא רוחא חדא דאקרי סקסופ' ודא הוא ממנא על כל תקווא וסלולא דבני נשא. לגו דהאי היכלא קיימא חד זמנא אחרא דהאי זמנא אחרא איבו אתער ליה לבר גס לבתר לאתערא לון דהא דאיבו מתקן גרמיה ומסלסל בשעריה דיעול בידים חד מראה לאסתכלא ביה ישי ליה בידיה ואסתכל ביה ותמי דיוקניה בזהו חיוו ובהיא אער להסוא רוחא חילא אחרא דאקרי עסירט'א. ומיכא (ג' ב' ד' א' י' ק' א' כ' א' ד' ב' ג') נפקי כל אינון דאחזי כדביין לברי נשא בתלמייהו וכל אינון דאחזין מלין ולא מתקיימי בהו אלא לערבבא לון ולבתר כד אינון בני נשא אסתמשכין בזהו חיוו דאקרי זרא'א כדון כלסו בנסותא דרוחא דלהון והאי רוחא דאקרי עסירט'א איבו אתער להד רוחא ממנא דהיא תחות ידיה ועאל בנוקבא דלתתא דכל נוקבין וסליק מתתן חד רוחא אחרא דאיבו ממנא עם הסוא רוחא דאקרי אסכר'א כדקאמרן. ודא איבו ליני'ת אימא דשרין. וכד הסוא בר גס אגבר להאי רוחא אחרא דאקרי עסירט'א כדון (ג'א' אנה עמיה) אהבדר עמיה דהסוא ביג' ואתקשר עמיה פדיר וכדון בכל ריש יתתא וירחא אתער הסוא רוחא דחיוו בישא בדהא דלילית ולזמנין דאתוק מנייהו הסוא בר גס וישול לארעה ולא יכול לזיקט או ימות וכל דא גריס הסוא חוי דמראה דאיבו מתחכל ביה דהא כמה דאחזי גסותא דרוחא בלביה הכי נמי אסני רוחא בישא לגביה וע'ד כלא קיימא בזהו הסוא אתער דלתתא (משלי י') זכחי שלמים עלי. ת"ח שלמים לא אחזין על חובה ולא על חשאת אלא על שלום זרא שלמים אלא שלמים מתרין סשרין דלא אסתכח מקשרה עליה לא ליליא ולא לתתא. מאן איבו מקשרנא אלא הסוא ספרא דשמאלא דיגר הרע דישתכח בשלמא דימינא. ועל דא זכחי שלמים עלי (ד'א' עלי דייקא הסוא זכחי שלמים עלי איבו בגין דלא ישתכח מקשרנא על עלמא). ד"א זכחי שלמים עלי הס' אלא בשלום לגבך לאחזאה לך שלום ובגין כך הייס שלמתי כדרי לאפתאה בני עלמא דדיר על כן ינאחא לקראתך וגו' דירענא דאנא חסר לבא חסר טובה. לשמר פניך לאסתברא

בסדר

פיוס. האי רוחא איבו אקרי אפירי'א אגרא דקישמא דלא עבדי סולדון ואיבין לעלמין. בגין דהאי איבו עפרא דקישמא אף על גב דאקרי עשר לאו איבו עפרא קדישא דעבדי איבין ואקרי עפרות ובה אלא כמה דהא אחר (במדני יט) מעפר שרפת התפאת והא סוא עפר שרפת התפאת וסימנא דא אסיא בשרין סשרין חד בגין דאיבו כליל בשהי שמחא רוא דהסוא חייא תקיפא. וחד דכד בר גס עבדי חשאת איבי אתקין להאי עפר ושלשא בעלמא והאי איבו כליל במי המרים המאריים ועל דא אלסריך לאגרו דאסתפאת תחות בעלה ועבדת עובדה דאשת זנוים לאשקאה לה מיא כלילן בעפרא דאיבו מקרקע המשכן והאי עפר איבו פהסוא אתר דאקרי קרקע והסוא אקרי קרקע דהסוא משכן. והאי עפר מה'וא קרקע איבו. ובגין כך אלסריך כהנא לאשקאה להאי אתתא כנוואה דא וכלא איבו ברמיוא עלאה זכאה חולקוון דיראל דקודשא בריך הוא חדי לון במיין דכין עלאין דתיב (י"ה י"ג י"ב) וזרקתי עליכם מים ספורים וספרתם מים ספורים הא אמרו בין מים ראשונים למים אחרונים ואף על גב דהא אוקימנא מים ראשונים מלוה הכי אתקרון ומים אחרונים חובה הכי נמי אתקרון והא אוקימנא על פריין סשרין הלין דא מסכרא דקודשא אתקרי מלוה ודא ספרא אחרא אתקרי חובה ובגין כך חולקיה נפל בזהו חיוו ועל דא כפיב זרקתי עליכם מים ספורים וספרתם

היכלא שתיחא היכלא דא קיימא עלאה על כל אינון שאר היכלין תהאין. ארבע פתחין איה להיכלא דא חד אקרי מו'ת וחד אקרי ר"ע וחד אקרי ללו'ת וחד אקרי אפ"ל אלין ארבע פתחין קיימין תדיר לאבשא אלין אינון כללא דכלא כמה דהיא בספרא דקודשא ברוא דמיימונתא ארבע פתחין לארבע סשרין דמתקשראן דא ברא וכלסו קדישין הכי כד' לתתא הכא וכד אלין מתקשרן ומתחברן דא עם דא כחדא ביהכלא דא כדון אקרי בים חב' כמה דהא אחר (משלי א') מחמת תדויה זכות חב' והאי היכלא קיימא לאבשא תדיר על האי היכלא כתיב (שם יז) ונעפרות נשיקות אונא. בגין דהכא קיימן כל אינון נשיקין בישא ותואובתין בישא וכו' ערונין דבואה דהאי עלמא ד' בשיקין עדיין אתסרך בר גס מהאי עלמא ומעלמא דאסי. ועל האי היכלא כתיב (שם ה) כי נפת תשפנה שפתי זרה וגו'. בשהי היכלא קיימא חד רוחא דאיבו ממנא על כל אלין דלתתא ואיבו כללא על כל שאר רוחין האי היכלא מתקשרא בקשוי דשפירו על כל אינון היכלין. ביהכלא דא מהלכדי רגלייהו דשפסאי. על האי היכלא כתיב (שלי ו) אל תהמד יפיה בלבבך ואל תקרן בעופתפיה. בשהי היכלא תליין כל ת חיבתין דעלמא וכל אינון ע'גין דשפסאי חסרי לבא חסרי דעתא כד"א (שם ו) וארא בפתחים אביגיה בזנים עבר חסר לב. עובר בשוק אלל פנס וגו' בשק עבר יוס וגו'. וכדון אתקריבין רגליהו להאי היכלא דאיבו כללא דכלסו מתחין כדון (שם) והי אשה לקראתו שיה זכח ונזורה לב שיה דא איהו והאי היכלא דאיבו שתיחא לכל שאר היכלין. והכא קיימא זוגה לאסתפא לשפסאין בשהי היכלא קיימא ולא קיימא מהתא ומפתי סלקא ואסתפא כד"א (שם) בזיתה לא יכנו רגליה. פסם בחוף פעם ברחובות כד סלקא לעילא. ואלל כל פנס תרוב כד נשיל נשמחא. מה כפיב (שם) והחזיקה בו ונשקה לו אלין אינון נשיקין לאבשא ולאשעאה בני נשא אבתרה. בגין דהכא איבו אתר דכל אינון נשיקין ביטין ומכל זמניה נוכרחא דאינון מסיקין לפוס שפסא ווי לסוסייהו כמה דכתיב ואלק משמן חכה וכפיב ואמרייהו מרס כלענה. מאי

בדרך צלל בישן דעלמח וימות לך לאסמא ולמספי צמר
 חיובותמין דהאי עלמח דמי ליה מחלה למלה ומצוי לביש
 אהדרתא באינון פספסאין ומיוראן פניך ומחלך כבד אשכחלא
 לך לאתדבקא בך . לכס נרוס דודים עד הבקר הס"ד (י"י)
 (ג) ועין מאף שמרס נשך דהא כדון חיבו זינלא לשלפאה .
 לבה נרוס דודים נשך כהדא הא אלא עמד דהא עד כען את
 רביא אתה בחיך אי השפא לא תתעב נרמך אינסי כד
 פהא סיב סתמא סא ומחא . מ"ס כי אין האיז צבינו דא
 יזר טוב דלא שרא סבי צבך ולאו חיבו ומחא הלך בדרך
 מרחוק דלא שרא צבר נש אלא בדרך מרחוק כד איז
 מהליכר טני ולסלא לאו בכל כד נש ושא קאים עמד
 מיומא דהתילידת הס"ד (בראשית ד) לפתח חפלה רובץ וסתמא
 דגת רוק השפא ומחא לך לאתענג נרמך (שלי"ו) לרור
 כספך לקח בידו לסלקא לעילא ולאשתכבה (ס"א ולאשתנה)
 תמן ליום סכסא יבוא בינו אימת יבוא לקבליה ליום סכסא
 דהיכו יומא דדינא לאשכחא בדינא דכתיב (יח"א ס"א) צבסה
 ליום חגנו . בזמנא דאלשריך בר נש לאתענגא בעלמח ולאסמכי
 ביה אפרחקה מניס . ובזמנא דשריא דינא בעלמח כדון אחי
 לנביא למעבד פמיא דינא ושל דא סתמו ברוב לקהא ונ'
 עד יפלא חן כבוד . זכאין הינון לדיקיא דידעין אורחין
 קדישין למיך בסו ולא יסמון לימינא ולאשאלא זכאין אינון
 בעלמח דין ובעלמח דהתי .

היכלא בביעמא דהא הא סיכלא דשמרי דמחא
 לאתרוואה ביה כמה דתא אמר (בראשית ט) ויכת מן היין
 וישכר ויתגל . סחיסה דכל אינון עובין כלסו עובין בישין
 הכא חיבו סחיסה דלסון דהא חיבו יין חמר שמרס דחמר
 דליה מאן דשפי מניא דלא גריס מותא לגרמייה מיינא דא
 אשעימת חיה לבטלה ואלת ליה בסיכלא דא דמנין סתמא
 עובין ויסיבת ליה וגרייית מותא ליה ולכל עלמח אבתרייה
 בסיכלא דא קיימן כל אינון נשמתין מסאבין דנחמי
 לכל אינון די בסמרא דא מסדבקי וסכסא רוחא
 דנחתא לכל אינון די מספרא ייככא נפקו כנומח
 דאינון ססו אורהייהו בהאי עלמח ואשתדלו בזכותא באתר
 דנא אלשריך לאתרחקה מאורח קאסו כדון כיה דהיכו אתדבק
 בההוא סמרא דינר הרע בזכותא סבי נמי ככר מהיכלא דא
 רחא מסאבא לאבצא ליה ולברא דנפיק מהי יסויא ברה
 אררי ממור דהתי מסמרא דאל זר כמה דהיכו השתכח בההוא
 תייהיבתא ובההוא זנותא בההוא סמרא דילר הרע סבי נמי
 משיך לנביא דההוא ברא רוחא אחרא מסאבא דסאיז וכלא
 סדין עליה דהיכו ממור וסבי כל עובדוי וסמרוי בההוא
 גוונא מייס . מהיכלא דא נפיק חד רוחא די ממחא על אינון
 רוחין דחקרי לפוכי וסומך לופניה לפן רוח וסאי חיבו
 ממחא על דא וסאי סיכלא שביעמא לקבל סווא שמא דחקרי
 ארץ תחתית . וע"ד כתיב (יואל ג) ואת הלפוני ארחיק מעליכס
 סכא חיבו נקודה חדא קדימא לנו בנו ומחכא נפקו כל
 אינון רוחין אחרנין דשפתן בעלמח ושלפין בהאי עלמח בכל
 אינון מלין ועובדן דאתמסרו בסמרא דשמאלא ימככא נכקי
 כל אינון זיקין נליין דמתדעבי לאלתר לסי ימתדעבי ויהלין

סוד זמן קץ האחרון של „לא זכו, בעתה

(פנתם רי"ט) אמר רעיא מהימנא כען צדיך אסיי למנדע בכמה דנין אסתלק דפיסו דההוא חולה בגלותא דאדום דאתמר עליה (שיר ה) שחולת אהבה אני, רהא כמה אסיין אתכנשו עליה למנדע קץ דמרעא דיליה באלין דפיסין ולא הוה חר מנייהו דאשתמרעד בהון. דדפיסו דההוא חולה לא כל אסיי בסי לאשתמרודע ביה ראית דפיסין דקשריי קשריי קר"ק דאמר נביא עליהו (ישעיהו כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וכלהו עשר שופרות כלילין בתלת דאינון סיי קשרי דאיהו תקיעה שברים תרועה תקיעה אחזי אריכו דגלותא שברים קריבו דגלותא תרועה ביה ייתי פורקנא דאחזי דוחקא בתר דוחקא ולית רווחא בין דא לרא דוראי כיון דשאר עמין מעכבין לון לישראל בגלותא דוחקא דלהון מסרב לון פורקנא אוף הכי מהירו דדפיסו דא בתר דא ביה נפיס נפשי דב"ג בתר דלית ריוח בין דא לרא קשר"ק קשר"ק קשר"ק איהו דשוי קשרי תקיעה שברים תרועה דאתעבר ביה שטר מן עלמא דביי אומאה (שמות יז) מלחמה ליי בעמלק ויתעד בעלמא שיר פשוט וכפול ומשולש ומרובע, דאיהו סליק אתוון דיליה עשר י יה יהוה ע"ב בההוא זמנא ובכך צדיקים יראו וישמחו וישירו יעלוזו וחסידים ברנה יגילו בתוספת אלף שתיתאה, קודם דיליה ע"ב חרב כי מקרשא ולבתר דיליה ע"ב תשלום רע"ב יהי ערב הה"ד (שם טז) ערב וירעתם כי יי הוציא אתכם וגו' (בראשית מד) כי עבדך ערב את הנער וגו' ע"ב. (זכרי' יד) והי' לעת ערב יהי' אור

כמנין בכ"ן, ואז יתקיים ובכ"ן צדיקים יראו וישמחו ועד תשלום אלף הששי ישאר רע"ב שנת, ואז יתקיים הכתוב ע"ב וירעתם כי ה' הוציא אתכם ואני מוסיף הכתוב והי' לעת ע"ב יהי אור לכל בני ישראל וכל מי שענינו פקוחות יראה האמת שכך היא כוונת הרעיא מהימנא בלי דוחק וסימנך היונה בתיבה שילוח הראשון רמז על גלות בכל של שבעים שנת ואחר שלא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו תיכף ושילוח השני רמז על גלות אדום ותשב אליו לעת ע"ב והי' יכפר בעדי על שאני מגלת סוד כי באה העת לחזק ידים רפות וברכים כושלות גם מוכן שבאם יזכו ישראל תהיה הגאולה קודם בבחי' אחישנה או שע"ו תכלי משוח גדולים ורעים מאד תתקדם הגאולה כמו שהי' במצרים

ועפ"י"ז יש להבין סוד התפלה של „יעלות" בליל יום הכפורים שממסים בה כמה פעמים עד ערב הלא מוטב לבקש שתמיד יראו לפניו תפלותינו ולא רק עד ערב אלא שזה הפיוט נתחבר ברוח הקודש להתפלל שבאם לא תהי' הגאולה בבחי' אחישנה אלא בעתה, וקבל השו"ת תפלתנו ברחמים במשך הגלות עד שיוגיע הזמן של ע"ב שהן שנים האחרונות של אלף הששי קץ הגאולה :

ובוא וראה כמה גדולים דברו צדיקים כי המניד הקדוש מטריסק וצוק"ל אמר רמז הגאולה על שנת תרמ"ו מדבריו פירש"י פרשת יתרו מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שר"ת מה שמועה שמע ויבא בגוי תרמ"ו והי' דבריו לפלא ולא רצו להדפיס זאת בספרו מגן אברהם עתה מוכן שכיוון לדבריו רעיא מהימנא הנ"ל שבשנת תרמ"ו ותחיל להתנוצץ אור הגאולה ומלחמת עמלק ואויל לשומתו שהגאולה העתידה תהי' ע"פ דרך הטבע כמוכא בספרו מגן אברהם פרשת וראא עה"פ ולקתתי אתכם לי לעם וזאת מוכן שדבר הנעשה ע"פ דרך הטבע מתפתח ומתחזק ומתגדל לאט לאט ויכול להמשיך פ"ב שנה ודבריו דברי קדושים זי"ע ועכו"א :

הערה

זמה דאיתא בזהר חדש פרשת בלק שרבי שמעון בכת ואמר שזמן קץ האחרון הוא למוף יומיא כפום שעתא דיומא בעידן די זרת שמשא מן יומא שתיתאה בשעתא דיוזמנון לפום מנין שנין דיובל ושממה כחדא דאיהו רע"ד מן יומא שתיתאה וכו', יעו"ש. כל מבין יבין דהיינו חך כדבריו ר"ם הנ"ל כי בעידן דורת שמשא היינו עת צהרים מן יומא של הקב"ה והתשובן הוא על שנים הנותרות מן אלף הששי ומה שאמר דמנין שנין דיובל ושממה כחדא דאיהו רע"ד וזהו ימי התשובן שתחברן הי' בשנת תת"ל באלף הרביעי, אבל ב' התשובנות מורים על י"ט מאות זמן הגלות והמתקן שם (שפ"ד) במחילת כבודו לא הבין כוונת הזהר ושכת תכלית הי"ד שנה שעבד יעקב אצל לבן והמבין יבין :

ואני יהודה הצעיר אומר שכונת רעיא מהימנא היא שהגלות יכול להמשך י"ט מאות שנה עד תוספות שבת של אלף הששי ולא יותר כי אלף השביעי נקרא שבת וזמן התוספת רע"ב שנה קודם השבת לפי שהחורבן נתקדם עק"ב שנה לפני אלף החמישי כענין תוספת כי עיקר הגלות היא אלף החמישי כידוע בסוד הכתוב כל היום דו"ה שנהפך מן הו"ד לדו"ה לפיכך בתר דיליה פוי אתר הגלות בתגיע תשלום רע"ב שנה מן אלף הששי יהי' זה המספר נחשב תוספת שבת לגאולה השלמה של בעתה ויתקיים ער"ב וירעתם כי ה' הוציא אתכם וזה חסד כי אם לא הקדים החורבן קע"ב שנה לא הי' נשאר אחר י"ט מאות אלא ק' שנה על תוספת שבת שהן פחות מעט מן ג' שעות ועתה נשאר רע"ב שנה על תוספת שבת שהן ר"ן שנה לשש שעות של ערב ועוד כ"ב שנה קודם זמן הערב וזהו הסוד של דבריו רעיא מהימנא שתקיעה שברים תרועה רמז על ימי הגלות תקיעה על אריכת הגלות, ושברים תרועה גנוחי גנה וילילי וילילי על הצרות הדופקות לישראל בגלות כמו הדפק אצל החולה והיינו סוד הכתוב ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן קדשים חס ושלום וזהו שאומר „תרועה ביי ייתי פורקנא" פוי לאחר תשלום שנות הגלות גם של מספר תרועה"ה אחר המספר של תקיעה"ה שברוי"ם או תחיל להתנוצץ ישועת הגאולה ויתחילו חבלי משוח ומלחמה להי' בעמלק להעביר השקר מן העולם שהיא שלימת עמלק וכל השרים שלו אשר בשמים עם המלכים שלו אשר על הארץ תהי' להם וירדה וביטול מעט מעט וכך הוא החשבון מספר תקיעה"ה שברוי"ם תרועה"ה הוא ח"י מאות ות"י שנה והי' זה בשנת תרו"ם לאלף הששי ונשאר פ"ב שנות חבלי משוח עד וי"ט אליו חסד להיות בהן מלחמה להי' בעמלק בכת התנוצצת אור השם הוי"ה של פשוט כפול משולש ומרובע שעולה ע"ב ועם מספר עשר האותיות שלו עולה פ"ב כזה י יהוה ויהוה וככלות י"ט מאות שנות הגלות בשנת תשכ"ת לאלף הששי ישאר ע"ב שנה מן מאה השמיניות

תפלה זו תיקנה איש האלהי הרמ"ק וצ"ל ושוב לאומרה קודם לימוד הזוהר הקדוש

י"ושב "המרומים" ומשניח "התחתונים" אלוה "לכל" "הנמצלים" ייחיד "מיוחד".
"ארוזן" "דחיל" "נאמן" "ידין". מאציל כל נאצל. בורא כל נברא. יוצר כל נוצר. עושה
כל נעשה. מי יגיע להשיג אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות גודל מעלות נפלאות
מעשיך. כל שכן גודל יצירותיך. ומי יחשוב לדעת אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות
סתרי סודות הצפונים בכריאתיך. כל שכן וקל וחומר שאין ביכולתנו להשיג קצת מן
הקצת וחלק מן החלק של אלף אלפי אלפים ורבי רבבות מן אצילותיך. שארוזן אחד
יחיד ומיוחד מתייחד עמהם יחוד גמור. לכן אב הרחמן סלה ומחל והעבר
על כל חטאותי ועונותי ופשעי שחמאתי ושעויתי ושפשעתי
לפניך מיום היותי על האדמה עד היום הזה. שכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי ונפשי
ורוחי ונשמתי כצאן בלי רועה תעינו ופגמנו את אשר לא נוכל לתקן אם לא בשפע
הרב הבא מלמעלה מרום מעלת סדר הצנורות לתקן הפגם שגרמנו. ויהי רצון מלפניך
י"י אלהי ואלהי אבותי שתזכך נפשי רוחי ונשמתי שאהיה ראוי והגון לעורר מיין
תתאין על ידי לימוד ספר הזוהר הקדוש. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. וחכני
לאור באור תורתך. ואבינה נועם רזי סודותיה ללמוד וללמד לשמור ולעשות. ויהי
נועם ארני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננת. יהיו לרצון
אמרי פי והגיון לבי לפניך י"י צורי ונאלי:

(יכוין) נבת לימ עסת יהו ננר יפת ולך אאו